

THE WALTERS ART MUSEUM
WHAT WILL YOU DISCOVER?

A digital facsimile of Walters Ms. W.543, Gospels

Published by: The Walters Art Museum
600 N. Charles Street Baltimore, MD 21201
http://www.thewalters.org/

Released under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported license
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode
Published 2013

This document is a digital facsimile of a manuscript belonging to the Walters Art Museum, in Baltimore, Maryland, in the United States. It is one of a number of manuscripts that have been digitized as part of a project generously funded by the National Endowment for the Humanities, and by an anonymous donor to the Walters Art Museum. More details about the manuscripts at the Walters can be found by visiting The Walters Art Museum's website www.thewalters.org. For further information about this book, and online resources for Walters manuscripts, please contact us through the Walters Website by email, and ask for your message to be directed to the Department of Manuscripts.

Shelf mark	Walters Art Museum Ms. W.543
Descriptive Title	Gospels
Text title	Gospel Book *Vernacular:* ***Աւետարան***
Author	*Authority name:* Eusebius, Caesariensis, Bishop of Caesarea
Abstract	This Armenian Gospel book was produced in 904 of the Armenian era (1455 CE) at the monastery of Gamaḥiēl in Xizan by the scribe Yohannēs Vardapet, son of Vardan and Dilšat, and was illuminated by the priest Xačʿatur. The priest Pʿilipos commissioned the manuscript as a memorial to himself, his parents Łazar and Xutʿlumēlikʿ, and other relatives listed in the colophon on fols. 300r to 301v. Pʿilipos is depicted on fol. 14v alongside his brothers Yusēpʿ and Sultanša, as they kneel before the Virgin and Child enthroned (Theotokos). The book contains twenty-six full-page polychrome miniatures, including four Evangelist portraits; ornately designed canon tables; four decorated incipit pages; numerous marginal miniatures of floral and faunal motifs; and nineteen marginal miniatures of biblical characters or allusions to biblical narratives.
Date	1455 CE
Origin	Monastery of Gamaḥiēl in Xizan
Artist	*Supplied name:* Xačʿatur *Known as:* Khatchatur
Scribe	*Supplied name:* Yohannēs Vardapet, son of Vardan and Dilšat *Known as:* Hohannes vardapet, son of Vardan and Dilshat
Form	Book
Genre	Scriptural
Language	The primary language in this manuscript is Armenian.
Colophon	*fols. 22v to 303v:* In vernacular: Fol. 22v ***Յիշեցէք զստածող սուրբ աւետարանիս զտէր Կարապետն, զՆահապետն և զմէլքէսէթ որդին, ամէն***: Fol. 98v ***Յիշեցէք զստածող սուրբ աւետարանիս զտէր Կարապետն, և զՆահապետն և զմէլքէսէթ***

Generated: 2013-09-26 10:42 -04:00

որդին իւր, ամէն: Fol. 147r *Զտէր Ըռստակէսն յիշեցէք ի տէր հանդերձ ծնօղիւքն իւրովք, ամէն*: Fol. 151v *Յիշեցէք զստածող սուրբ աւետարանիս զտէր Կարապետն, զնահապետն և զորդին իւր զմէլքէսէթն, ամէն, թվին ռ՚ճ՚ծ՚գ՚*: (=1704). Fol. 234r *Զստացող սորայ զվերջի զտէր Ըռըստակէսն և զծնօղն իւր զԱմիրջանն և զԳուլան փաչէն յիշեցէք և Աստուած ողորմի ասացէք և Աստուած ձեզ ողորմեսցի, ամէն*: Fol. 235r *Դարձեալ յիշեցէք և Աստուած ողորմի ասացէք տէր Կարապետին և որդոյն Նահապետին, և իւր որդոյն Մելքսէթին, որ գնեցինք զսուրբ աւետարան յիշատակ հոգւոց մերոց: Որք հանդիպիք սմա կարդալով կամ օրինակելով յիշեցէք և Աստուած ողորմի ասացէք տէր Կարապետին և որդոցն Նահապետին, և Թոռ Մէլքէսէթին, և ամենայն արեան մերձաւորացն, ամէն*: Fol. 300r *Փառք անպարագիծ էին, այնմ որ ոչ են հետազաւտելի և ոչ զինչ էն, և ոչ զինչ պիտին, համբարձելոյն յամենայն մտաց սլացման: Գոհութիւն անզննին գոյին, որ է բան կնիք և անսահման էին: Փառաւորութիւն անպարիմանալի սեռին, որ է հոգի համագոյ էին, և փառակից բանին: Որ տրամադրեաց զմեղսամած մատունս տասանց, անարժան և տկար ոգւոյ, Յոհաննէս մակագրեալ անուամբ վարդապետ, այլ ոչ սահմանաւ և գործով, զի անուամբս միայն եմ: Գրեալ և կարգեալ զճառս երախտեաց աստուածագործ սքանչելեացն, զոր ճչմարիտն և Աստուածն բան միածին որդին Աստուծոյ, Յիսուս Քրիստոս, 'ի վախճան աւուրցս այսոցիկ կատարեաց զնչանս և զարուեստս: Որպէս զի որք ընթերցցին, ի միտ առցեն և ծանիցեն, թէ նոյն տէր է որ Մովսէսի հրամայեաց առնուլ գառն տարեւոր, եւ յիշել զերախտիս աստուածութեանն որ յԵգիպտոս: Նոյն և աստեցոյց մեզ յիշատակ չարչարանաց իւրոց: Որ ոչ միայն պէսպէս նչանաւք լուսաւորեաց, այլ և չարչարանաց և մահու համբերեաց: Զի գիտե-* (Fol. 300v) *լով զանարգանս տեառն մերում: Դարձ եղիցի ի մեղաց մերոց: Արդ կատարեցաւ աստուածախաւս աւետարանս ձեռամբ Յոհաննէս բանախնդրի, ի խնդրոյ նորաբողբոջ քահանային տէր փիլիպոսին: Եւ զոր ի վաղուց հետէ ցանկայր այսմ աստուածախաւս սուրբ աւետարանիս, և ետ գրել զսայ յիշատակ հոգւոյ իւրոյ և ծնօղաց իւրոց: Հաւրն Ղազարին և մաւրն Խութլու Մէլէքին, և եղբարցն Յուսէփին և Սուլտանչին զոր տէր Աստուած Իսրաէղի պահեսցէ զբսոսա անփորձ*

կենաւք ի յայսմ աշխարհիս, ամէն: եւ արդ ես ունայնս ՚ի բարեաց գործոց, Յոհաննէս վարդապետ, որ ձայնիւ բարձրացեալ և հոգով կորացեալ, ըստ իմում տկարութեանս գրեցի զսուրբ աւետարանս, անարժան և անարհեստ յարուեստ գրչութեանս, ի վանքս որ Գամաղիէլ կոչի, ընդ հովանեաւ առաքելոյս Գամաղիէլի և այլ սրբոցս որ աստ կան: Ի յառաջնորդութեան վանացս Յոհաննէս վարդապետի և Դաւիթ եպիսկոպոսի և այլ կրօնաւորացս, Յովաննէսին և միւս Յովաննէսին, և Յոհաննէսին և Մխիթարին, և մահդասու Սարգսին, և միւս Սարգսին, և Ղազարին և Կարապետին և Յոհաննէսին, որ յայսմ ամի առաջնորդ կարգեցաւ վանացս (Fol. 301r) *զոր տէր Աստուածն Յիսուս Քրիստոս անփորձ և անարատ պահեսցէ զսոսա ընդ երկայն աւուրս, ամէն: եւ արդ յայսքան և յայսպիսի բարեվայելուչ և մեծափառ սրբոցս գումար, բարեխաւս աշխարհի և ապաւէն ապաստանի, քաւութիւն մեղուցելոցս, զոր դիմեալ մեծաւ յուսով եառն գրել զսուրբ աւետարանս յիշատակ հոգւոց իւրեանց և ծնաւղացն, զոր տէր Աստուած վայելել տացէ զսա սոցա ընդ երկայն աւուրբք, ամմէն: Արդ որք ճաշակէք յաստուածային բուրաստանէս և յամենալի սեղանոյս, յիշեցէք ի Քրիստոս զստացաւղ սուրբ աւտարանիս զՓիլիպոս քահանայն և Աստուած ողորմի ասացէք, ամէն: Արդ ես անարժան ի մանկունս եկեղեցոյ Յոհաննէս վարդապետս, ի յընդիր և ի ստոյգ աւրինակէ, կողկողագին պաղատանաւք և հառաչմամբ սրտիւ աղաչեմ զհանդիպողքդ այսմ աստուածախաւս մատենիս, յիշեցէք ի մաքրափայլ յաղաւթս ձեր զանարժան գրիչս զՅոհաննէս, և զծնողսն իմ զվարդան և զԴիլչատ, և զհանգուցեալ եղբարքն իմ ի Քրիստոս զքաղցրիկ Յովաննէսն, և զնոր փեսայն զԽերապետն, որ տարաժամ մահուամբ փոխեցան ի Քրիստոս, և լի բերանով և բոլոր սրտիւ Աստուած ողորմի ասացէք, և Աստուած յիշողացդ ողորմեսցի, ամէն: Արդ գրեցաւ սուրբ աւետարանս ի թուաբերութեանս Հայոց ՋՂ՚* (=1455) *ի դառն և ի նեղ ժամանակիս, ի դանութեան ամիրզայ Ջհանսին, և ի մեր քուրդ ամիրիս ամիրզա Ղասըմիս, զոր տէր Աստուած անյախթելի պահեսցէ զսայ և քաղցրաց-* (Fol. 301v) *ուսցէ զսիրտ սորայ ընդդէմ քրիստոնէիցս, ամէն: Արդ ես, անպիտանս և ախմարս յամենեսին, մեղուցեալ և տառապեալ ծաղկողս Խաչատուր քահանայ, ծաղկեցի զսուրբ աւետարանս բազում պանդխտութեամբ, ոչ վասն*

ընչից և վաճառոյ, այլ վասն սիրոյ և վասն միոյ տէր ողորմայի զոր ասէք ինձ յայսմ աւուրս, արդ ով որ ասէ ինձ ողորմի, Աստուած նմայ ողորմեսցի, ամէն: Այլ և կրկին անկամ աղաչեմ չիչել ի Քրիստոս զամենեսեան որք երախտաւորք են ի սմայ և ունին մասն ողորմութեան ի սուրբ աւետարանս, և եւուն զրել զանունս իւրեանց ի սմայ, վասն որոյ գրեսցին նոքա ի դպրութիւն կենաց յերկինս, և առցեն զփոխարէնն ի Քրիստոսէ, ամէն: Ընդ սոցին և զիս զանարժան ըզփիլիպոս քահանայ և զկողակից իւր և զեղբարքն իւր զՅովսէփն և զՍուլտանչէն և զկողակից սոցայ, և լի բերանով Աստուած ողորմի ասացէք, և որ ասէ զտէր ողորմին տէրն տացէ զիւր խնդրելին, ամէն: Դարձեալ կրկին անկամ աղաչեմ զձեզ չիչեցէք ի Քրիստոս զքեռիքն իմ զմլուքն, ըզԴօլաթչէն և զՍիւամոնն և զծնաւղ սոցա և Աստուած ողորմի ասացէք սոցա լի, ամէն: Fol. 302r [beginning missing] *(ծ)նաւղոաց սոցին, հաւրն Սաղաղին և մաւր Խութլու Մելէքին, և ամենեցուն որ աստ գրած չիչատակին, չիչեալ լիցին յաւրն ահեղին, դասեալ ի դասս աջակողմին, ի գալուստ սուրբ միածնին, ամպովք ընդ առաջ տեառն լինին, ի փողակոչ սուրբ աւետին, ծածկին լուսով թագաւորին, և ընդ սրբոցն պսակին, ամէն և եղիցին: Եւ որ ասէ զտէր ողորմին, Յիսուս Քրիստոս հաւր միածին, աղաչանաւք Աստուածածնին, զխաղաղութիւն քո զերկնային, զողորմութիւն աստուածային, հեղ ի վերայ ասողի զտէր ողորմին, և առ հասարակ ժողովրդեանս, ամէն, ամէն:* Fol. 302v *Զվերջին ըստացող սուրբ աւետարանիս, զտէր Ղազարակէսն, և զհայրն Ամիրջան և զմայրն զԳուլան փաչէն, և զեղբարքն զԽոջաջանն, զԲաբաջանն, զԹումաջանն, զՄիրիջանն, զԽաչատուրն, և զեղբօրորդիքն զԱմիրջանն, զՂաջանն, զԱւետիքն, և զեղբօրդսերքն զՅիքաթսօլտանն, զխանաղէն, և զՍօլթանն, և զհարսունքն զՋանաղէն, զԴօլաթն, և զՍուլթանն: Չիչեցէք և Աստուած ողորմի ասացէք, և Աստուած ճեզ ողորմեսցի ի գալստեանն իւրում: Ամէն: Դարձեալ կրկին անգամ աղաչեմ չիչել ի տէր զտէր Ղազարակէս բարի կրօնաւորն, որ ստացաւ զսուրբ աւետարանս չիչատակ հոգւոյ իւրոյ և ծնօղացն, հօրն Ամիրջանին, և մօրն Գուլանփաչէն, և սանահօրն ուսթայ Ղիաչին, և իւր որդւոյն Սախակուն, և կողակցին Մարգրտին, և դստերացն՝ Նուբարին, և եղիսին, և հարսներացն Շաղղադին, և միւս Շաղղադին, և եղիսին. որք*

հանդիպք (sic) *սմայ յիչեցէք և Աստուած ողորմի ասացէք նոցայ, և Աստուածն որ առատն է ի տուրս բարեաց ճեզ և մեզ ողորմսցի, ամէն: Թվ. ռ՚կ՚զ՚* (=1617) Fol. 303r *ես աստուածասէր և բարեմիտ ծառայս Աստուծոյ Արիստակէս կրօնաւորս ըստացա զսուրբ աւետարանս և նոր նորոգել տուի յիչատակ հոգւոյ իմոյ, և ծնօղաց իմոց հօրն Ամիրջանին, և մօրն Գուլանփաչէն, եղբարցն Խոջաջանին, Բաբաջանին և Թումաջանին, Միրիջանին, և Խաչատուրին եղբօրորդոցն Ամիրջանին, Աղաջանին, և Աւէդին, որ ըստացան զսուրբ աւետարանս անջինջ յիչատակ բարի հոգւոյ իւրոց. Ով կարդա զԱստուած ողորմին ասէ տէր Արիստակէսին, ամէն: Ով լուսերամ դասք քահանայից և մանկունք սրբոյ եկեղեցւոյ որք հանդիպիք սմա կարդալով կամ օրինակելով յիչեցէք և Աստուած ողորմի ասացէք վերջին ստացողի սուրբ աւետարանիս, սրբամիտ և հեզահոգի տէր կարապետին և ծնօղացն, հօրն Մելքէսէթին, մօրն Ջանաղին, կողակցին Հոռոմին, որդոց Սարգսին և Յոհանիսին, եղբօրն Սիրունբէկին, որդոյն տէր Սրապին, որդոյն Յոհանին, միւս եղբօրն Ասպայանին, մօր Մարթին, որդոյն Վարդանին և միւս եղբօրն Յովանիսին, կողկցին Խանաղին, որդոյն Նահապետին, կողակցոյն Վարդ Խաթունին, որդոյն Մէլքէսէթին, եղբօր Մարխասին և Մէլքէսէթին,* (Fol. 303v) *քրւերն Վարդխաթունին, որդոյն Գրիգորին, և ամենայն արեան մերձաւորացն առհասարակ ամենեցուն, ամէն: Ես տէր կարապետս գնեցի զսուրբ աւետարանս*: Fol. 303v in notrgir *Դարձեալ յիչեցէք ի Քրիստոս և Աստուած ողորմի ասացէք վերջի ստացողին, Սահակ վարդապետին, և իւր ծնողացն և ամենայն արեան մերձաւորացն, որ ետ ի հալալ վաստակոց իւրոց և գնեաց զսուրբ աւետարանս, յիչատակ իւր և իւր ծնողացն: ի թվականիս Հայոց ռ՚ճ՚ղ՚ը՚* (=1749):

Translation: Fol. 22v Remember the commissioner of these Holy Gospels Lord Karapet, Nahapet and Mēlk‘ēsēt‘ (his) son, amen. Fol. 98v Remember the commisioner of these Holy Gospels Lord Karapet, and Nahapet and Mēlk‘ēsēt‘ his son, amen. Fol. 147r Remember Lord Ĕŕstakēs in the Lord together with his parents, amen. Fol. 151v Remember the commissioner of these Holy Gospels Lord Karapet, Nahapet and his son Mēlk‘ēsēt‘, amen, in the year 1153 (=1704). Fol. 234r Remember the last patron of this (Gospels) Lord

Ěŕistakēs together with his parent(s) Amirĵan and Gulan Paša and say a ‘Lord have mercy’ and God shall have mercy on you, amen. Fol. 235r Again remember and say a ‘God have mercy’ for Lord Karapet and his son Nahapet, and his son Melk‘sēt‘, for us who bought the Holy Gospels for the commemoration of our souls. You who come across this, reading or copying, remember and say a ‘God have mercy’ (for) Lord Karapet and for his son[s] Nahapet and his grandson Mēlk‘ēsēt‘ and all his blood relatives, amen. Fol. 300r Glory to the incomprehensible being, to him who cannot be scrutinized and who is not anything, and who needs nothing, he who is ascended above the soaring of all thought. Gratitude to the imperceptible existence, who is the word (and) seal of the unlimited being. Glorification to the incomprehensible nature, who is the spirit of the consubstantial being, and sharer in the glory of the word. Who directed the ten fingers coagulated by sin, (and) the unworthy and feeble soul, named Yovhannēs, in name vardapet, but not according to definition and deed, since I am (vardapet) in name only. I wrote and arranged the homilies on the favor of the divinely worked marvels, the signs and the miracles which the true [and] God the word the only begotten Son of God, Jesus Christ, at the end of these days accomplished. So that those who will read it, may understand and know, that it is the same Lord who ordered Moses to receive the one-year old lamb, and to remember the kindness of the Godhead, which happened in Egypt. The same One here showed [it] to us as a memorial to his torments. Which he not only illuminated through various miracles, but also suffered torments and death. In order that, since the Lord knew [Fol. 300v] our offenses, there might be repentance for our sins. Now, this Gospels speaking of God was finished by Yovhannēs, seeker of the word, on the request of the young (lit.: newly sprouted) priest lord P‘ilipos. And who for a long time had desired this Holy Gospels speaking of God, and had it written in remembrance of his soul and of his parents, his father Łazar and his mother Khutlu Mēlēk‘, and his brothers Yusēp‘ and Sultanšah, who the Lord God of Israel may preserve in chaste lives on this earth, amen. And so I, useless in good works, Yovhannēs vardapet, with raised

voice but with downcast soul, according to my weakness wrote this Holy Gospels, unworthy and uncouth in the art of writing, in the monastery that is called Gamaliel (Gamałiel), under the protection of (our) apostle Gamaliel and the other saints that are here. During the abbacy over this monastery of Yovhannēs vardapet and Bishop David and the other monks, Yovhannēs and the other Yovhannēs, and Yovhannēs and Mkhit‘ar and mahdesi Sargis, and the other Sargis, and Łazaros and Karapet and Yovhannēs, who in this year was appointed abbot [Fol. 301r] of the monastery, whom the Lord God Jesus Christ may keep chaste and unblemished for a long time (lit.: for long days), amen. And now, with the number of so many and such graceful and greatly illustrious saints, intercessors for the earth and assurance for the refuge, expiation for those who have sinned, who having solicited with great hope had these holy Gospels written in remembrance of their own and their parents' souls, to whom the Lord God may grant to enjoy it for a long period of time, amen. Now, you who taste from the divine fragrant garden and from this plentiful table, remember in Christ the commissioner of these holy Gospels, P‘ilipos the priest, and say a 'God have mercy', amen. And I unworthy among the children of the church, Yovhannēs vardapet, from an excellent and trustworthy exemplar [copied these holy Gospels], with mournful supplications and groaning heart I beseech those who happen upon this book that speaks of God, remember in your pure prayers the unworthy scribe Yovhannēs, and my parents Vardan and Dilšat and my deceased brother in Christ the sweet Yovhannēs, and the new brother-in-law Kherapet, who in their untimely deaths were translated to Christ and with loud voice and with all (your) heart say 'God have mercy', and God will have mercy on you who remember (us), amen. Now, this holy Gospels was written in the Armenian era 904 (= 1455) in bitter and difficult times, when Amirza Ĵihansan was khan, and [in the time] of our Kurdish amir Amirza Łasĕm, whom the Lord God may preserve unconquerable and may he soften [Fol. 301v] his heart towards the Christians, amen. Now I, useless and foolish among all, the sinful and afflicted illuminator Khach‘atur the priest, I illuminated this holy Gospels under

many migrations, not for goods and trade, but for love, and for one 'Lord have mercy' which you say for me in this time, that is, he who for my sake says ‘(Lord) have mercy’, God shall have mercy on him, amen. But yet again I implore (you) to remember in Christ all who are blessed in this (book) and who have a share of mercy in this holy Gospels, and ordered their names to be written in it, because of which they may be inscribed in the book of life in heaven, and receive (their) reward from Christ, amen. With them also me, unworthy P‘ilipos the priest and his spouse and his brother Yovsēp‘ and Sultanshah and their spouse(s), and say in full voice a ‘Lord have mercy’, and to him who (will) say (it) the Lord may give what he requests, amen. Again once more I implore you remember in Christ my dear uncle Mluk‘, Dilwatshah and Siwamon and their parent(s) and say a full ‘God have mercy’ for them, amen.
Comment: Inscriptions found throughout manuscript. Original colophon by Yohannēs Vardapet, son of Vardan and Dilšat, on fols. 300r to 301v; later inscription (undated) on fol. 302r; 1617 inscription by Aristakēs on fols. 302v to 303r; undated inscription by Karapet on fols. 303r to 303v; 1749 inscription by Sahak on fol. 303v

Support material

Paper

Thick paper folios with rounded outer edges; margins trimmed, especially on sides, with moderate discoloration and occasional repairs; parchment flyleaves inserted immediately after front and before back pastedowns; folio fore-edges painted red

Extent

Foliation: i+303+i
Flyleaf at beginning is parchment half-folio cut from large eleventh-century manuscript (perhaps collection of homilies), with text written in upright erkat'agir (uncial); flyleaf at end is also parchment, cut from large twelfth-century Gospel book, with text written in sloping angular erkat'agir

Collation

Formula: i, 1(2), 2(13), 3(6), 4(12), 5(12), 6(12), 7(10), 8(12), 9(12), 10(12), 11(12), 12(12), 13(12), 14(14), 15(12),

16(12), 17(12), 18(12), 19(12), 20(12), 21(12,-9), 22(12), 23(12), 24(12), 25(12), 26(12), 27(6,-6), 28(2), i

Comments: First folios of each quire on fols. 1, 3, 16, 22, 34, 46, 58, 68, 80, 92, 104, 116, 123, 140, 154, 166, 178, 190, 202, 214, 226, 237, 249, 261, 273, 285, 297, 302; last two folios of quire 21 appear to have been removed and later reattached to their stubs

Dimensions 18.0 cm wide by 27.5 cm high

Written surface 13.0 cm wide by 20.1 cm high

Layout

fols. 1r - 303v:
Columns: 1-2
Ruled lines: 21
Height of written surface varies between 19.7 and 20.1 cm; layout does not apply to Canon Tables

fols. 16v - 17r:
Columns: 1-1
Ruled lines: 19-21

fols. 17v - 21r:
Columns: 4-9

Contents

fols. 1r - 303v:
Title: Gospel Book
Artist: Xačʿatur
Hand note: Text in fairly large bolorgir with incipit pages in erkatʿagir; front flyleaf in erkatʿagir; back flyleaf in sloping erkatʿagir
Decoration note: Twenty-six full-page polychrome miniatures by the priest and artist Xačʿatur, of which twenty-two appear consecutively from fols. 4r to 14v, preceding the Letter of Eusebius and the Canon Tables, and four are Evangelist portraits; marginal illustrations alluding to biblical narratives appear throughout the Gospels; Letter of Eusebius and Canon Tables decorated lavishly in red, blue, green, and yellow pigment with swirling vine and other floral motifs and elaborate architecture; Canon Tables also feature birds and Evangelist symbols atop columns; four incipit

pages decorated with extensive interlace vine motifs, evangelist symbols, crosses, and similar floral and faunal elements with the same color palette as the Letter of Eusebius and Canon Tables; Matthew incipit page features the Virgin and Child in a circular frame at the top with two angels; marginal floral and bird motifs throughout

fols. 4r - 14v:

Title: Prefatory full-page illuminated miniatures
Artist: Xačʿatur
Decoration note: Twenty-two full-page polychrome miniatures: Sacrifice of Isaac (fol. 4r); Tree of Jesse (fol. 4v); Annunciation (fol. 5r); Nativity and Adoration of the Magi (fol. 5v); Presentation in the Temple (fol. 6r); Baptism of Christ (fol. 6v); Transfiguration (fol. 7r); Wedding at Cana (fol. 7v); Healing of the Paralytic and Raising of Lazarus (fol. 8r); Entry into Jerusalem and Christ Washing the Disciples' Feet (fol. 8v); Judas's Betrayal, Peter Severs Malchus's Ear, and Denial of Peter (fol. 9r); Pilate Washes His Hands and Judas Returns the 30 Pieces of Silver (fol. 9v); Crucifixion and Mourning over Christ's Body (fol. 10r); Holy Women at the Empty Tomb of Christ (fol. 10v); Harrowing of Hell (fol. 11r); Ascension (fol. 11v); Pentecost (fol. 12r); Parable of Dives and Lazarus (fol. 12v); Sinners in Hell (fol. 13r); Christ and Apostles and Sinners in Hell (fol. 13v); Dining in Paradise and Resurrection of the Dead (fol. 14r); Virgin and Child Enthroned, with Pʿilipos and his brothers Yusēpʿ and Sultanša; frame for illuminated miniature on fol. 15r, but no image

fols. 16v - 17r:

Title: Letter of Eusebius to Carpianus
Author: Eusebius, Caesariensis, Bishop of Caesarea
Scribe: Yohannēs Vardapet, son of Vardan and Dilšat
Artist: Xačʿatur
Decoration note: Lavish architectural frames with swirling and interlace floral motifs in red, blue, green, and yellow pigment

fols. 17v - 21r:

Title: Canon tables

Scribe: Yohannēs Vardapet, son of Vardan and Dilšat

Artist: Xačʿatur

Decoration note: Elaborate architectural frames with swirling vinescrolls and interlace floral ornament, birds, and Evangelist symbols atop columns; fol. 19r features red linen curtain at the top

fols. 22v - 299r:

Title: Gospels

Scribe: Yohannēs Vardapet, son of Vardan and Dilšat

Artist: Xačʿatur

Contents: Fols. 23r-97r: Matthew; fols. 97v-98r: index to Mark; fols. 99r-147r: Mark; fol. 148r: preface to Luke and John; fols. 148v-150r: index to Luke; fols. 152r-233v: Luke; fol. 234v: index to John; fols. 236r-299r: John; fols. 299r-v: reading on the woman caught in adultery

Decoration note: Full-page Evangelist portraits at the beginning of each Gospel, fols. 22v, 98v, 151v, and 235v; full-page incipits on fols. 23r, 99r, 152r, and 236r; marginal miniatures throughout, with specific Gospel motifs on fols. 27r, 43v, 70v, 72v, 73v, 80r, 91v, 128v, 129v, 134v, 157v, 191r, 212r, 216r, 219r, 226r, 245v, 289v, and 292r; first initials of chapter divisions decorated with floral and faunal motifs; strings tied to the fore-edges of fols. 53, 80, 108, 134, 194, 219; cloth tabs attached to fore-edges of fols. 96, 145, 151, 229, 274, and 294

Decoration

fol. 4r:

Title: Sacrifice of Isaac

Form: Full-page miniature

fol. 4v:

Title: Tree of Jesse

Form: Full-page miniature

fol. 5r:

Title: Annunciation to the Virgin

Form: Full-page miniature

fol. 5v:
Title: Nativity and Adoration of the Magi
Form: Full-page miniature

fol. 6r:
Title: Presentation in the Temple
Form: Full-page miniature

fol. 6v:
Title: Baptism of Christ
Form: Full-page miniature

fol. 7r:
Title: Transfiguration
Form: Full-page miniature

fol. 7v:
Title: Marriage Feast at Cana
Form: Full-page miniature

fol. 8r:
Title: Healing of the Paralytic and Raising of Lazarus
Form: Full-page miniature

fol. 8v:
Title: Entry into Jerusalem and Christ Washing the Disciples' Feet
Form: Full-page miniature

fol. 9r:
Title: Betrayal of Christ, Peter Severing the Ear of Malchus, and Denial of Peter
Form: Full-page miniature

fol. 9v:
Title: Pilate Washing His Hands and Judas Returning the 30 Pieces of Silver
Form: Full-page miniature

fol. 10r:
Title: Crucifixion and Mourning over Christ's Body
Form: Full-page miniature

fol. 10v:
Title: Holy Women at the Empty Tomb
Form: Full-page miniature

fol. 11r:
Title: Harrowing of Hell
Form: Full-page miniature

fol. 11v:
Title: Ascension of Christ
Form: Full-page miniature

fol. 12r:
Title: Pentecost with the Gospel book owner Ter Rstakes offering devotion
Form: Full-page miniature

fol. 12v:
Title: Parable of Lazarus and the Rich Man (or Dives and Lazarus)
Form: Full-page miniature

fol. 13r:
Title: Sinners in Hell
Form: Full-page miniature

fol. 13v:
Title: Christ and the Apostles and Sinners in Hell
Form: Full-page miniature

fol. 14r:
Title: Dining in Paradise and the Resurrection of the Dead
Form: Full-page miniature

fol. 14v:
Title: Virgin and Child Enthroned (Theotokos), Worshiped by Pʿilipos and his brothers Yusēpʿ and Sultanša
Form: Full-page miniature

fol. 16v:
Title: Letter of Eusebius to Carpianus
Form: Full-page miniature
Text: Part of Letter of Eusebius to Carpianus

fol. 17r:
Title: Letter of Eusebius to Carpianus
Form: Full-page miniature
Text: Part of Letter of Eusebius to Carpianus

fol. 17v:
Title: Canon table with birds and symbol of Matthew the Evangelist
Form: Full-page miniature
Text: Part of Eusebian Canon I

fol. 18r:
Title: Canon table with birds and symbols of Matthew the Evangelist
Form: Full-page miniature
Text: Part of Eusebian Canon I

fol. 18v:
Title: Canon table with birds, peacock, and symbols of Mark the Evangelist
Form: Full-page miniature
Text: Part of Eusebian Canon II

fol. 19r:
Title: Canon table with birds, peacock, and symbols of Mark the Evangelist
Form: Full-page miniature
Text: Part of Eusebian Canon II

fol. 19v:
Title: Canon Table with birds and symbols of Luke the Evangelist
Form: Full-page miniature
Text: Part of Eusebian Canon III

fol. 20r:
Title: Canon table with birds and symbols of Luke the Evangelist
Form: Full-page miniature
Text: Part of Eusebian Canon III

fol. 20v:

Title: Canon Table with roosters, cross, and symbols of John the Evangelist
Form: Full-page miniature
Text: Part of Eusebian Canon IV

fol. 21r:

Title: Canon table with roosters, cross, and symbols of John the Evangelist
Form: Full-page miniature
Text: Part of Eusebian Canon IV

fol. 22v:

Title: Evangelist Portrait of Matthew
Form: Full-page miniature

fol. 23r:

Title: Incipit page with symbol of Matthew the Evangelist, Virgin and Child, and two angels
Form: Full-page miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Matthew

fol. 27r:

Title: John the Baptist
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Matthew

fol. 43v:

Title: Sheep
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Matthew

fol. 70v:

Title: Two blind men
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Matthew

fol. 72v:

Title: Barren fig tree
Form: Marginal miniature

Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Matthew

fol. 73v:
Title: Parable of the vineyard
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Matthew

fol. 80r:
Title: Temple of Jerusalem
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Matthew

fol. 91v:
Title: Cross
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Matthew

fol. 98v:
Title: Evangelist Portrait of Mark
Form: Full-page miniature

fol. 128v:
Title: Blind man of Jericho
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Mark

fol. 129v:
Title: Barren fig tree
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Mark

fol. 134v:
Title: Temple of Jerusalem
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Mark

fol. 151v:
Title: Evangelist Portrait of Luke
Form: Full-page miniature

fol. 157v:
Title: Shepherd
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Luke

fol. 191r:
Title: Flaming bowl
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Luke

fol. 212r:
Title: Blind man of Jericho
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Luke

fol. 216r:
Title: Parable of the vineyard
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Luke

fol. 219r:
Title: Temple of Jerusalem
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Luke

fol. 226r:
Title: Cross
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Luke

fol. 235v:
Title: Evangelist Portrait of John and Prochoros
Form: Full-page miniature

fol. 245v:
Title: Dove of the Holy Spirit
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. John

fol. 289v:
Title: Cross
Form: Marginal miniature
Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. John

fol. 292r:

Title: Cross

Form: Marginal miniature

Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. John

Binding

The binding is original.

Thick red goatskin over wooden boards lined with coarse red linen; rectangular fore-edge flap with two leather straps (a third strap is missing) on lower cover that would have attached to pins (now missing) inserted into the upper cover; upper and lower covers feature blind-tooled guilloche borders; upper cover includes a large cross, also composed of guilloche rope-work; numerous holes in upper cover where metal ornament was once inserted; lower cover and fore-edge flap feature rectangular panels of rope-work interlace; upper and lower covers and fore-edge flap include rosettes with oval stamps that form smaller crosses; spine is undecorated

Provenance

Made in 1455 at the monastery of Gamałiēl in Xizan by Yohannēs Vardapet, son of Vardan and Dilšat, and illuminated by the priest Xačʿatur; commissioned by the priest Pʿilipos

Acquired by the cleric Aristakēs, son of Amirǰan and Gulanpʿaš, in 1617; Aristakēs had the manuscript binding restored and wrote his name beside the kneeling figure on fol. 12r; his name is also mentioned in prayers on fols. 147r and 234r

Acquired by the priest Karapet in 1704, who added inscriptions under the Evangelist portraits of Matthew (fol. 22v), Mark (fol. 98v), and Luke (fol. 151v), stating "Remember the owner of this holy Gospels, Ter Karapet, Nahapet and Melkeset', his son, Amen"; inscription on fol. 151v includes date of AE 1153 (1704 CE); additional inscriptions added to fols. 235r and 303r to 303v

Purchased in 1749 by a vardapet named Sahak (recorded on fol. 303v)

Present at church of St. Vardan in Van in 1867, as witnessed by Łewond Pʿirłalēmean

Henry Walters, Baltimore, purchased in Florence, Italy, before August 1911

Acquisition Walters Art Museum, 1931, by Henry Walters' bequest

Bibliography

Thanks are expressed to Professor Bernard Coulie (Université catholique de Louvain, Louvain-la-Neuve) for kindly making available his bibliography on the Armenian manuscripts kept in the Walters Art Museum.

Der Nersessian, Sirarpie. Armenian Manuscripts in the Walters Art Gallery. Baltimore: Walters Art Gallery, 1973; pp. 31-44, 87-88, cat. no. IV, plates 86-127.

Sanjian, Avedis K. A Catalogue of Medieval Armenian Manuscripts in the United States. University of California Publications, Near Eastern Studies 16. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press, 1976; pp. 287-296, cat. no. 58.

Cabelli, Diane, and Thomas F. Mathews. "The Palette of Khatchatur of Khizan." Journal of the Walters Art Gallery 40 (1982): pp. 37-40.

Evans, Helen C. "Baltimore, Walters Art Gallery, Ms. W.543." In Treasures in Heaven: Armenian Illuminated Manuscripts, ed. Thomas F. Mathews and Roger S. Wieck. New York; Princeton: Pierpont Morgan Library; Princeton University Press, 1994, pp. 153-154, cat. no. 12, plates 30-31.

Contributors

Principal catalogers: Der Nersessian, Sirarpie; Landau, Amy; van Lint, Theo M
Cataloger: Dennis, Nathan S
Editor: Herbert, Lynley
Copy editor: Dibble, Charles
Conservators: Owen, Linda; Quandt, Abigail
Contributors: Bockrath, Diane; Dennis, Nathan S; Emery, Doug; Noel, William; Tabritha, Ariel; Toth, Michael B.

The Walters Art Museum
600 N. Charles Street
Baltimore, Maryland
21201
http://www.thewalters.org/

Released under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported license
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode
Published 2013

1.543

ԿՏՐԵ ԱՐՔԱՅՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎ ՏՐԻՊԱՐԻՆ ԵՒ ԲԱՐԵՐԱՐ
ԵՐԱՆԵԼՈՅ ՀՈԳՒՈՅ ՏԱՌՆ ՄԵՐ ԵՒ ՄԵԾ ԵՒ
ՀՐԱՇԱԼԻ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՆԱՀԱՏԱԿԻՆ ՄԵՐՈՅ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ՀԱՅՈՑ ԱՄԵՆԱՅՆ ՏԱՐԱԾՈՒԹԵԱՆ ՄԵՐՈՅ ԵՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ
ՄԵՐ ՍՈՒՐԲ ԱԹԱՌՆԵՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՏԷՐ ՍԱՀԱԿԻ
ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՀԱՅՈՑ ՍՈՒՐԲ ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐԱՎԱՆՔԻ
ՄԵՐ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ ՔՈՅՐԵՐՈՒՆ ՄԵՐՈՅ
ՍՈՒՐԲ ԳԱՅԱՆԷԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՆԿԱՐԱՊԱՏ ՄԱՅՐԱՎԱՆՔԻ
ՄԵՐ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՆԱՀԱՏԱԿԻՆ ՄԵՐՈՅ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ՀԱՅՈՑ ԱՄԵՆԱՅՆ ՏԱՐԱԾՈՒԹԵԱՆ ՄԵՐՈՅ ԵՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ
ՄԵՐ ՍՈՒՐԲ ԱԹԱՌՆԵՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՏԷՐ ՍԱՀԱԿԻ
ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՀԱՅՈՑ ՍՈՒՐԲ ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐԱՎԱՆՔԻ
ՄԵՐ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ ՔՈՅՐԵՐՈՒՆ ՄԵՐՈՅ
ՍՈՒՐԲ ԳԱՅԱՆԷԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՆԿԱՐԱՊԱՏ ՄԱՅՐԱՎԱՆՔԻ

25

27 Evangeliarium armenice

W.543

39

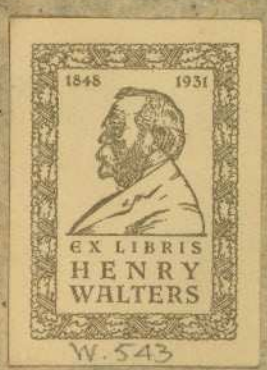
C 31

Planned from Italy
Tal customs now
removed (Florence)

dated 1455 AD

(A3 Sec.)

DER PER-SON. EIGENTUM DES VEREINS. LESEZIRKEL

հարսանիքին ու խնամու գալիքնաց ու տուր ձեռքն խգիր։

պետրոս
մաղքոս
պետրոս
սուրբ

Կրկնութիւն դժոխոյ։

Համբարձումն Յիսուսի ։

Զբարեհամբաւելոյն Լիմոքն հանգուցեալ:

Զկնի ոդոյն Ստեփանոսին— :

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻ
ՓՈՂՊ ՓՈՂԸ.

ՆՐԱՆՔ ՍԿՍԱՆՁԱՒՔ
ՄԵՌԱՆԱԼՈՒ։

մինի աշէքանդրացի. բանաւոր շնաւոր եղ
իմէջ առեալ. ուսուի չորից երեսից վա
րեսորոնն մատեան ա
րանչեայն. ի հնումն ատեսորոն ջայն. գրդուսկա եղեալ
աստուածներ. որ չասի ըսան մի յայր ընդերցուածոյն : Ա
դամ իւրումբ էիարա եստուրի իւսեղի յոր
արտուզ : Իյա շնաւոտարու
պատճառս ըսուսյլուս գուսմարուբ : Կանոնս ատան
ին ալ.ետանց ատակլ չորեք եանն : մատեան : մարկոս : ղուկաս :
Յովհաննես : բոլորն. յորս երեքն : մատեոս : մարկոս : ղուկաս :
յորս երեքն : մատեոս : ղուկաս : Յովհաննես : մարկոս :
երկուն : մատեոս : ղուկաս : եկեղորդն յորս երկուն : մատ
եոս : մարկոս : մեռն երորդն. յորս երկուն : մատեոս : Յովհան
հես : մեռորդն. յորս երկուն : ղուկաս : մարկոս : Յովհաննես :
որդն յորս երկուն : ղուկաս : Յովհաննես : ասն երորդն. յորս
իսրարաս չիարդ ինայանէ վասն իրէքիրէք ին չ առաս չինն պրեայն :

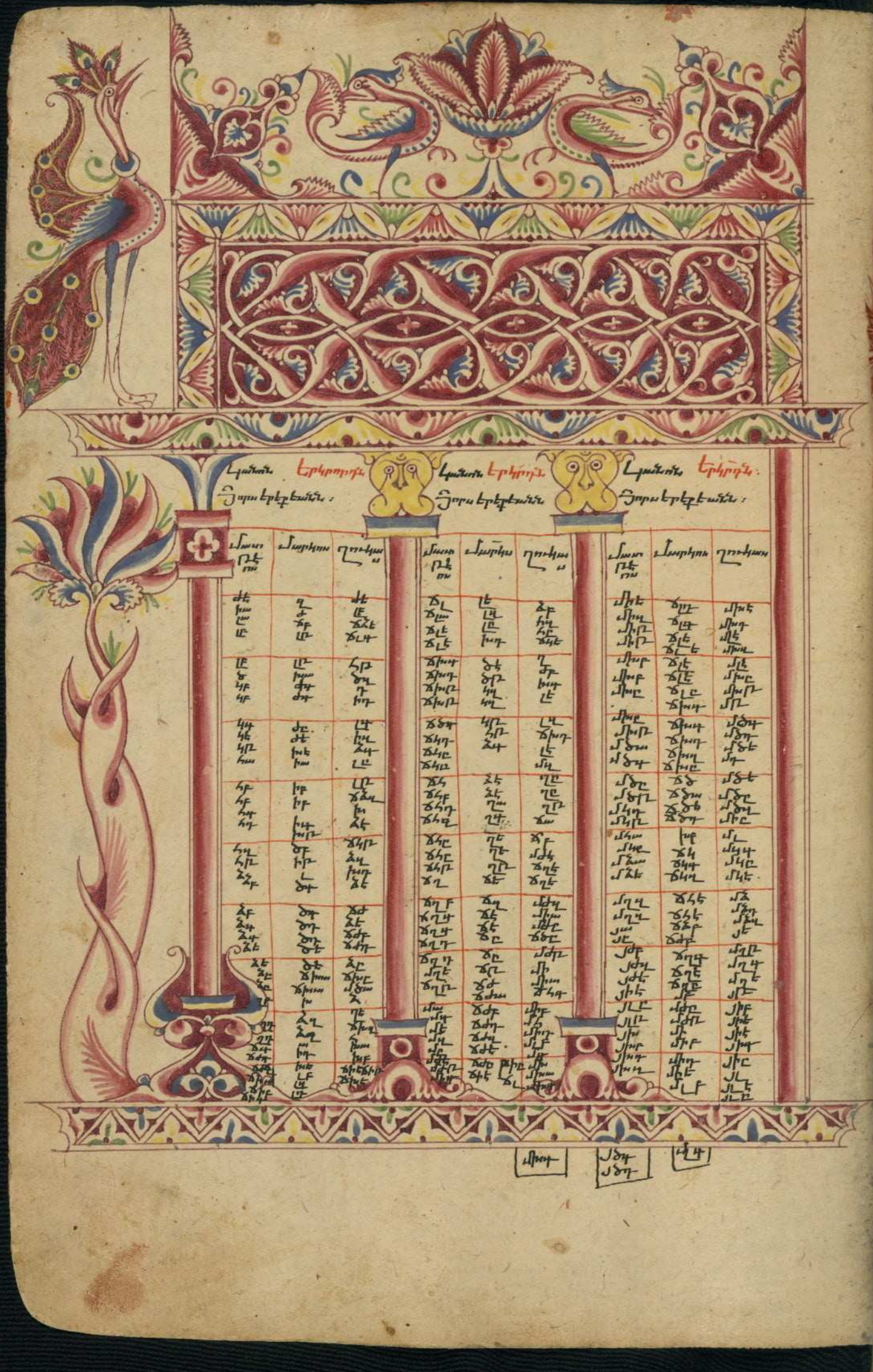
դաշտն ինելըս կարգեալ կանոնադայս պատճառս : Ես յայսմ
պատուհանի հուպս. ե այսպես :

իւրեանս խրատուն ելիցի, զտեղեացդ աւետարանացն Քրիստոսի զանձինս աւելորդեր
կայ ըստ խրատուն ելիր մարդկի : Հայեսցի զատուածոյն զինչ աւետեցեր
կոտրուածն, այեցելոցն : Աղաւորակարգաբանութեամբ, ընդ
բնաւ սիրոյ ու՝ կատարած գործոյն : Ըստ խրատուն ելիր
ոյ : ոս գտցանէ զքեզ յատուածատուն եղուցէր կանոնացն կայցէ Քրիստ
հրճուսիւ ինչ : ելիցէ աւետարանչին : յայտ առցէ զքեզ յատուածատուն
երեսաց երկոտորդն : յերկրորդումն : ասացեալն սիրոյ, ոչ ցատուածա-
ինն : ոս ելիցէ բացեալ զքո ի ըստիկ աւետարանացն, յատուածատ
կանոնիսկան. յատուածատուածոյ կանոնիսկան գիտել զքեզ ընդ
հանգոյն սիրոյ աւետեցեալ ասացին, ուստի ընդ սիրոյ ասելոյն զատ
անել, յատու ըստ ասացեալն ածան : Ցատուածատուածոյ ասելոյն, ասե
եալ զատուածոյ կայ Քրիստ, ընդ որ ելեալ զինչ ի ցատուածատուածոյ կանոնիսկան, ընդ
որ կարդացեալ զատուածոյ ընդ ելեալ ի ցատուածատուածոյ կանոնիսկան, ընդ
վերա. ելցատուածոյ զատուածոյ ընդ ելեալ ի ցատուածատուածոյ կանոնիսկան, ընդ
ռակ. ասացեալ զատուածոյ ընդ ելեալ ի ցատուածատուածոյ կանոնիսկան, ընդ
Հասցէ ոյ

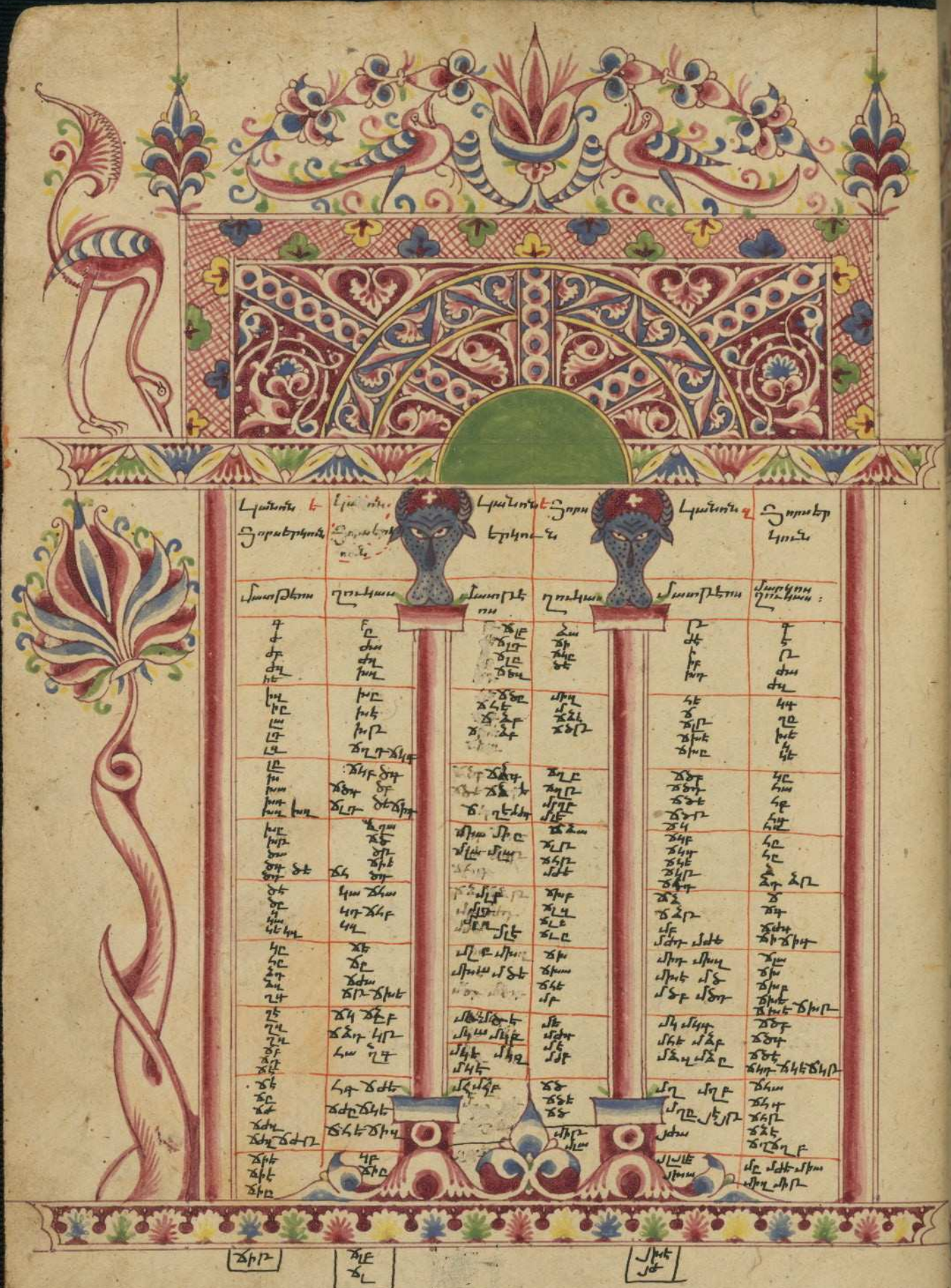
Կանոն հաշուոյ Յովհաննու Մաշտոցեան ըստ Հռոմայ՝

Յովհաննէս	Պետրոս	Պաւղոս	Յակոբոս
ա	ա	ա	ա
բ	բ	բ	բ
գ	գ	գ	գ
դ	դ	դ	դ
ե	ե	ե	ե
զ	զ	զ	զ
է	է	է	է
ը	ը	ը	ը
թ	թ	թ	թ
ժ	ժ	ժ	ժ
ի	ի	ի	ի
ժա	ժա	ժա	ժա
իա	իա	իա	իա
իբ	իբ	իբ	իբ
իգ	իգ	իգ	իգ
իդ	իդ	իդ	իդ
իե	իե	իե	իե
իզ	իզ	իզ	իզ
իէ	իէ	իէ	իէ
իը	իը	իը	իը
իթ	իթ	իթ	իթ
իժ	իժ	իժ	իժ
ի	ի	ի	ի

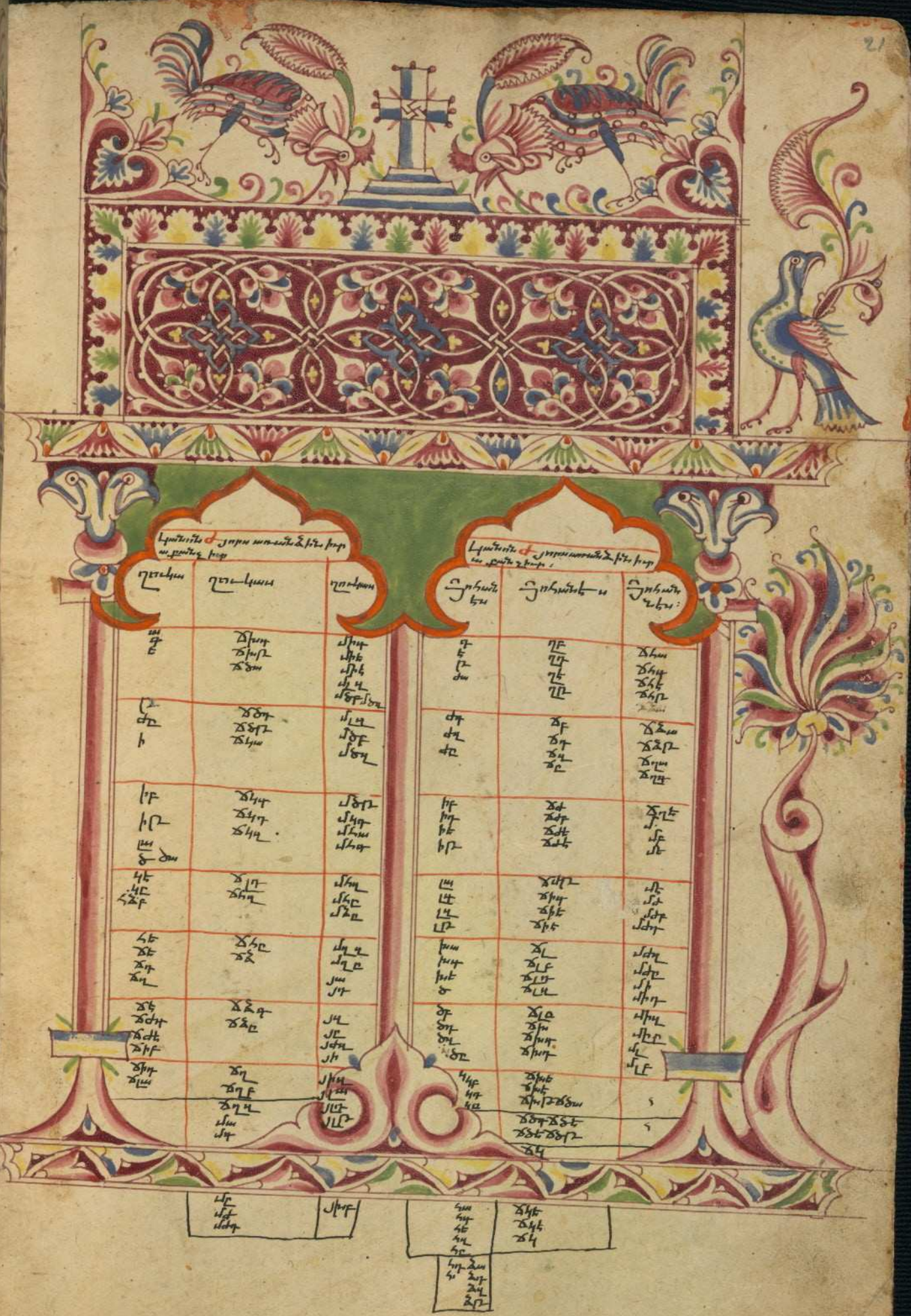

Կանոն	Երրորդին	Այսու երեք	Կանոն	Ղորրորդին	Այսու երեք եւ ևս:
Համառօտեալ	Ղուկասու	Յովհան.	համառօտ	ուսումն	Յովհան.
ա	ժդ	ա	գ	ը	ղկ
	ժդ	գ	ղկ	իկ	ղէ
	ժդ	դ	ղկ	իկ	ղէ
			ղկ	հէ	ժա
է	ա	բ	ղկա	հէ	իժ
ղկը	ա	իե	ղկա	հէ	ժգ
	ա	ղկը	ղկ	ղկ	ղկ
			ղկ	ղկ	ղկը
կդ	կէ	լէ	մժդ	ղկե	ղկ
ղ	ծը	ղկը	մժդ	ղկե	ղկ
ղ	ծը	ղկը	մժդ	ղկե	ղկ
			մժդ	ղկե	ղկ
ղէ	մժա	ղէ	մհդ	ղկե	ղը
ղկա	մհդ	ղկե	մհդ	ղկա	ղբ
ղկա	մհդ	ղկե	մհդ	ղկա	ղկա
		ե			
ղկա	մհդ	ղկա	մձէ	ղկը	ղկ
ղկ	մհդ	ղկ	մղդ	ղկղ	հկ
ղկ		իսղ	մղէ	ղկղ	ղկ
			մղը	ղկ	կ
ղկա	մհդ	կա	մկ	ղկղ	ղկդ
ղկ	մհդ	ը	մա	մ	ղկ
ղկ	մհդ	հկ	մա	մ	ղկ
			մկ	մ	ղկ
ղկ	մհդ	կա	մկը	մ	ղէղկ
ղկ	մհդ	կա	մկը	մ	ղէղկ
ղկ	մհդ	կա	մկը	մ	ղէղկ
ղկա		իսե	մկը	մ	մ
	ղը				

Լսանուն եղկուն	Յոտս	Լսանուն բս եղկուն	Լսանուն	Յոտս եղկուն
Համրեն ոս	Յոհանեան	ղուկաս	Մարկոս	ղուկաս	Յոհաննէս
ե	էդ	իդ իե	ժբ ժդ	Լ Ի Մկբ	Մկբ Մբ Մժդ
ժբ	ժբ	իե իե	ժի իբ	Մկբ Մհդ Մհդ	Ցկբ Միբ Միե
ժբ	Լբ	իբ էդ	ժե իբ	Մհդ Յկ Յե	Մլա Ցղ Ցւ
ժբ	Լդ	էբ ղա	կա	Յժբ Յդ Յե	Ցղ Ցձղ Ցձւ
ցի	էբ	ցդ ցկդ	հե ղբ	Յժբ Յի Յիա	Ցձղ Ցձբ Ցձբ
ցձե	Մժե ցա	Մկե Մհե	Ցկղ Մժդ	Յիա Յիա	Ցձբ Մժդ Մժե
ցմդ		յլե	Մ	Յիա	Միա Միդ ւ
					Միդ

Digitized by Google

Յիշեցեք վաստակող սբ աւետարանիս զմեր կրօնն վեհափառն և
զմեզ ի քրիստոս որդիս ամէն.

ՍԿՍԱՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ
ՀՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՒԵՏԱԲԱՆԻՆ
ՅԱՂԹՈՒԱԾՈՅ ։

հանուիլ։ Եւ ոչ ոք կարէ ի ձեռն
ինքեան առնուլ պատիւ այլ
որ կոչեցեալ իցէ յԱստուծոյ
որպէս եւ Ահարոն։ Նոյնպէս
եւ Քրիստոս ոչ զինքն փառա-
ւորեաց լինել քահանայապետ
այլ որ ասաց ցնա Որդի իմ
ես դու ես այսօր ծնայ զքեզ։
Որպէս եւ ի միւսում տեղւոջ
ասէ Դու քահանայ ես յաւի-
տեան ըստ կարգի Մելքիսե-
դեկայ։ Որ յաւուրս մարմնա-
ւորութեան իւրոյ աղաչանս
եւ պաղատանս մատուցեալ
առ որ կարող էր զինքն ի մա-
հուանէ ազատել եւ լսելի
եղեալ նորա վասն երկիւղա-
ծութեան իւրոյ։ Եւ թէպէտ
եւ էր նա Որդի սակայն ի
նեղութեանցն զոր կրեաց
զհնազանդութիւն ուսաւ։
Եւ կատարեալ եղեալ եղև
պատճառ յաւիտենական
փրկութեան ամենեցուն որ
հնազանդին նմա։ Կոչեցեալ
յԱստուծոյ քահանայապետ
ըստ կարգի Մելքիսեդեկայ։
Զոր վասն բազում է մեզ
խօսել եւ դժուարամեկնելի
ասել ի ձեզ զի դանդաղ
եղեալ էք ի լսելիսն։ Զի
մինչդեռ ժամանակաւ
պարտական էիք լինել
վարդապետք ունել կրկին
պիտոյ էք որ ուսուսցին
զձեզ զսկզբանցն տարրից
բանից Աստուծոյ եւ եղեալ
էք որպէս թէ պիտոյ էք
կաթանոյ եւ ոչ կերակրոյ
հաստատունի։ Զի ամենայն
որ կաթանոյ է անվարժ է
բանի արդարութեան զի
մանկիկ է։ Իսկ կերակուր
հաստատուն հասակաւորաց
է որ վարժեալ ունին զհո-
գիսն ի խտրել զբարին եւ
զչարն։ Վասն որոյ զանց
առեալ զբանն սկզբանցն
քրիստոնէութեան կատա-
րելութեան ձգտեսցուք
եւ ոչ դարձեալ զհիմն
դնիցուք ապաշխարու-
թեան ի մեռելոց գործոց
եւ հաւատոյ առ Աստուած
վարդապետութեան մկրտու-
թեանց եւ դրոշմանց եւ
ձեռնադրութեան մեռելոց
եւ դատաստանի յաւիտենա-
կանի։ Եւ զայս առնիցուք
եթէ Աստուած հրամայէ։
Զի անհնար է զորս մի-
անգամ լուսաւորեցան եւ
համեցան երկնաւոր պարգե-
ւացն եւ եղեալ էին հաղոր-
դք Հոգւոյն սրբոյ եւ համե-
ցան բարի բանի Աստուծոյ
եւ զօրութեանց հանդերձ-
եալ դարուն եւ անկան
դարձեալ նորոգել զնոսա
ապաշխարութեամբ զի
խաչեցուցանեն ինքեանք
զՈրդի Աստուծոյ եւ ամօ-
թահար առնեն։ Զի երկիր
որ ըմպէ զանձրեւն որ
յաճախ գայ ի վերայ նորա
եւ ծնանի խոտ պիտանի
նոցա որոց եւ հերկի նա
առնու օրհնութիւն յԱս-
տուծոյ։ Իսկ որ ծնանի
փուշ եւ տատասկ անպի-
տան է եւ մերձ է անիծից
որոյ վախճան է հրկիզու-
թիւն։ Բայց վստահ եղեալ
եմք վասն ձեր սիրելեաց
զի լաւագոյնք եւ մերձա-
ւորք փրկութեան էք քան
զայս ասեմ։ Զի ոչ անարդար
է Աստուած մոռանալ զգոր-
ծոյ ձերոյ եւ զսիրոյ զոր
ցուցէք ի նա։ Զոր ցուցէք
ի սուրբս նորա եւ ցուցա-
նէք։ Բայց ցանկանամք
զի զնոյն ցուցանիցէք
ամենայն ջանիւ մինչեւ
ի կատարումն յուսոյ։ Զի
մի՛ լինիցիք դանդաղք
այլ նմանողք նոցա որ
հաւատովք եւ համբե-
րութեամբ ժառանգեն
զխոստումն։ Զի Աստուած
խոստացեալ Աբրահամու
զի զոր ոչ ոք մեծագոյն
կարէր երդնուլ երդնոյր
ինքն ի վերայ ինքեան։
Եւ ասէ Երդնուլ երդնում
եմ քեզ օրհնել զքեզ եւ
բազմացուցանել զսերունդ
քո։ Եւ այսպէս համբե-
րութեամբ հասեալ ժա-
ռանգեաց զխոստումն։
Զի մարդիկ զոր մեծագոյն
են երդնուն եւ երդումն
ամենայն վասն հաստա-
տութեան է նոցա ի բանս
դատաստանի։ Վասն որոյ
առաւել կամեցեալ Աստ-
ուած ցուցանել ժառան-
գաւորաց խոստմանն զան-
շարժութիւն խորհրդոյ
իւրոյ երդմամբ միջա-
կեցաւ։ Զի երկուց անշար-
ժելեաց որոց անհնար է
սուտ երդնուլ Աստուծոյ
զհաստատութիւն խոս-
տմանն ունիցի մխիթա-
րութիւն հզօր մեզ որ
փախեան եղեալ ապաս-
տանեցաք կալ զյոյսն
որ դրեալ է առաջի մեր։
Զոր իբրեւ զնաւահանգիստ
հոգւոյ ունիմք զանխա-
փան եւ զհաստատուն
որ մտանէ մինչեւ ի ներ-
քինս վարագուրին։ Ուր
մուտ արար մեզ վասն
մեր Յիսուս նախակոչ
եղեալ ըստ կարգի Մելքի-
սեդեկայ քահանայապետ
յաւիտեան։ Զի Մելքիսե-
դեկ այս Սաղէմայ թա-
գաւոր քահանայ Աստ-
ուծոյ բարձրելոյ որ
ընդառաջ եղեալ Աբրա-
համու դարձելոյ ի կո-
տորածէն թագաւորացն
եւ օրհնեաց զնա։ Եւ
Աբրահամ բաժանեաց
նմա զամենայնէ։ Որ
նախ թարգմանեալ ասի
արդարութեան թագաւոր
եւ ապա Սաղէմայ որ է
թագաւոր խաղաղութեան։
Անհայր անմայր անազգա-
կան ոչ սկիզբն աւուրց
ոչ կեանք ոչ վախճան
այլ նմանեալ Որդւոյն
Աստուծոյ։ Որ մնայ
քահանայ յաւիտեան։
Զոր տեսանէք զի մեծ
էր այս որում եւ Աբրա-
համ նահապետ տայր
զանդրանիկ ի ստացու-
ածոյ։ Եւ որդիքն Ղեւի
որ ստանան զքահանայու-
թիւն պատուիրան ունին
ըստ օրինացն առնուլ
զտասանորդսն ի ժողովրդենէ
այսինքն ի եղբարց իւրեանց
թէպէտ եւ ելեալ իցեն ի
մէջքէ Աբրահամու։ Իսկ
որ ոչ ազգակից նոցա
էր առ Աբրահամ ունէր
զխոստմունսն։ Եւ առանց
ամենայն հակառակութեան
որ փոքրագոյնն է ի մեծագոյնէ
օրհնի։ Եւ ի սոսկ մեռեալ
մարդկանէ առնուին զտաս-
անորդսն։ Իսկ ի նոսա
որ վկայի թէ կենդանի է։
Եւ ասել թէ Ղեւի որ
առնու զտասանորդսն
տասանորդեալ է ի մէջս
Աբրահամու։ Զի դեռ
էր նա ի մէջս հարցն
իւրոց երբ ընդառաջ
եղեալ էր Մելքիսեդեկ։
Եթէ ուրեմն կատարումն
էր քահանայութեան
Ղեւեայ զի ժողովուրդն
ընդ նմա առնու օրէնս
զի ոչ ինչ էր կատարեալ
ի նոսա պիտոյ էր ոչ
ըստ կարգի Ահարոնի
կոչեցեալ քահանայ
յառնել։ Զի փոխեալ
քահանայութեան ի
նոսա պիտոյ է եւ օրէնս
փոխել։ Զի որոյ ցեղի
վերայ ասացաւ զայս
ոչ ոք ի նոցանէ ծա-
ռայեաց խորանին։ Զի
յայտնի է զի ի Յուդայէ
ծագեաց Տէր մեր զոր
վասն ոչ ինչ խօսեցաւ
Մովսէս ի քահանայու-
թենէ։ Եւ աւելի եւս
յայտնի է եթէ ըստ
նմանութեան Մելքիսե-
դեկայ յառնէ քահանայ
ոչ ըստ օրինի պատուի-
րանի մարմնաւորի այլ
ըստ զօրութեան անեղ
կենաց։ Զի վկայեալ է
զի դու քահանայ ես
յաւիտեան ըստ կարգի
Մելքիսեդեկայ։ Զի
ջնջեալ լինի պատուի-
րանն առաջին վասն
տկարութեան եւ անօգ-
նականութեան նորա։
Զի ոչ ինչ կատարեաց
օրէնքն այլ ներմուծու-
թիւն յաւելագոյն յու-
սոյ որով մերձենամք
առ Աստուած։ Եւ որ-
քանդեւ առանց երդմանն
քահանայ եղեալ էին
նոքա։ Իսկ սա երդմամբ
Աստուծոյ որ ասաց ցնա
Երդուաւ Տէր եւ ոչ
զղջայ զի դու քահանայ
ես յաւիտեան ըստ կարգի
Մելքիսեդեկայ։ Որքան-
դեւ եւ առաւել քան
զայն ուխտ յաւելագոյն
եղեալ է Յիսուս երաշ-
խաւորութեամբ։ Եւ
նոքա եղեալ էին բազում
քահանայք վասն զի
մահ արգելուին մնալ
յաւիտեան։ Իսկ սա վասն
զի յաւիտեան կայ ունի
զքահանայութիւնն ան-
փոխելի։ Վասն որոյ եւ
կարող է յաւիտեան
փրկել զամենեսեան որ
մերձենան առ Աստուած
միշտ կենդանի եղեալ
ի բարեխօսութիւն։
Զի այսպիսի քահանայա-
պետ մեզ էր սուրբ եւ
անարատ եւ անբիծ եւ
զատեալ ի մեղաւորաց
եւ բարձրագոյն քան
զերկինս եղեալ։ Որ ոչ
ունի պիտոյ ամենայն
աւուր որպէս քահանայք
նախ վասն իւրեանց
մեղացն զոհս մատուցա-
նել ապա վասն ժողովր-
դեանն։ Զի զայս արար
մի անգամ զանձն իւր
մատուցեալ։ Զի օրէնքն
զմարդիկ քահանայս
կացուցանէ որ տկարու-
թիւն ունին։ Իսկ խօսքն
երդմանն որ յետ օրէնքն
է զՈրդի կատարեալ յա-
ւիտեան։ Եւ գլուխ ասա-
ցելոցս զայս է։ Զի այսպիսի
քահանայապետ ունիմք
որ նստաւ ընդ աջմէ
գահոյս մեծութեան յեր-
կինս։ Սպասաւոր սրբու-
թեանց եւ խորանին
ճշմարտի զոր հաստատեաց
Տէր եւ ոչ մարդ։ Զի
ամենայն քահանայապետ
ի մարդկանէ առնուլ
կացուցանի ի պաշտօն
Աստուծոյ։ Զի մատուցա-
նիցէ պատարագս եւ
զոհս վասն մեղաց։ Որ
կարող է զգալ ընդ տկա-
րութեանցն մերոց որ
ամենայնիւ փորձեալ
եղեւ նման մեր բայց
առանց մեղաց։ Զի ոչ
ինչ է պիտոյ նմա վասն
իւրոյ մեղացն զոհս
մատուցանել ապա վասն
ժողովրդեանն։ Զի զայս
արար մի անգամ զանձն
իւր մատուցեալ։ Զի
օրէնքն զմարդիկ քահա-
նայս կացուցանէ որ
տկարութիւն ունին։
Իսկ խօսքն երդմանն որ
յետ օրէնքն է զՈրդի
կատարեալ յաւիտեան։
Եւ գլուխ ասացելոցս
զայս է։ Զի այսպիսի
քահանայապետ ունիմք
որ նստաւ ընդ աջմէ
գահոյս մեծութեան
յերկինս։ Սպասաւոր
սրբութեանց եւ խորա-
նին ճշմարտի զոր հաս-
տատեաց Տէր եւ ոչ
մարդ։ Զի ամենայն
քահանայապետ ի մարդ-
կանէ առնուլ կացուցա-
նի ի պաշտօն Աստուծոյ։
Զի մատուցանիցէ պա-
տարագս եւ զոհս վասն
մեղաց։ Որ կարող է
զգալ ընդ տկարութեան-
ցն մերոց որ ամենայնիւ
փորձեալ եղեւ նման մեր
բայց առանց մեղաց։

ԱՅՍ ՕՐՀՆԵԱԼ ԵՄ ԶՔԵԶ ՏԵՐ ԱՍՏՎԱԾ ԻՄ ԵՒ ԶՔԵԶ ՍԻՐԵՄ ԶԱՅՍ ԱՇԽԱՐՀՍ ԵՒ ԶՔԵԶ ՊԱՇՏԱ

ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՈՐ ԵՐԿՆԻՔՍ ԵՍ ՄԻԱԾՆԱՑԱԾ ԱՍՏՈՒԱԾ ԵՄ ԵՒ ՄԱՐԴ ԵՂԱՅ ԱՅՍ ՀՈԳԵՒՈՐ ԱՇԽԱՐՀՍ ՈՐ ՀԱՄԱՐԻ ՄԵՂԱՆՔՍ ՏԱՐԱՆ ՔՈ ՅԱՆՁՆԵԼ ԵՒ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԱԼ ՔՈՒՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՔՈՅ ՈՐ ԱՆՄԱՀԱԿԱՆ ԵՍ ԵՄ ԵՒ ՈՉ ՄԱՐՄՆԱՒՈՐ ՈՐ ՄԱՀՈՒՆ ԿԱՄ ՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ՈՐ ՉԻ ՄԱՀԱՑԱԿԱՆ ՈՒ ՉԻ

եմ ընդհանուր։

Ղ Հերքու զոտոտ խոտո-
ռեալ Հերոդէս զայն
վեցից, ասելոյդ,
որ զիս ոչ ճանաչես
եւ ոչ գիտես զիմաստ
իմ։ Ահա այսօր եւ
վաղիւ դեւս հանեմ
եւ բժշկութիւնս կա-
տարեմ, եւ երկրորդ-
եալ յաւուրն երրոր-
դում կատարեալ
լինիմ։ Այլ պարտ է
ինձ այսօր եւ վաղիւ
եւ երրորդում գնալ
ընդ ճանապարհս
իմ, զի անկարելի է
մարգարէ կորնչել
զուրս քան զեր-
կաղէմ։ Եւ ոչ
միայն ասէ զայս
վասն Հերովդէսի,
այլ եւ վասն ամե-
նայն ազգին հրէից։
Զի որպէս ասաց
Տէր առ Երեմիա
մարգարէ, թէ Ես
զքեզ կացուցի ի
ժողովրդեանս իմ
ի բերդ եւ ի զօրա-
նոց, զի ճանաչիցես
եւ քննիցես զճա-
նապարհս նոցա։
Նոյնպէս եւ Տէր
մեր Յիսուս Քրիստոս
զանազան ճանա-
պարհս ունէր ի
ժողովրդեանն, զի
ոչ միայն ի քա-
ղաքս եւ ի գիւղս
քարոզէր, այլ եւ
ի տունս եւ ի
տեղիս անապատս։
Զի ոչ միայն ի
տեղիս բնակեալ
ուսուցանէր, այլ
եւ ի ճանապարհս
երթեալ։ Զի ոչ
միայն ի տեղիս
ուսուցանէր, այլ
եւ ի ճանապարհս
երթեալ։ Զի ոչ
միայն ի տեղիս
բնակեալ ուսու-
ցանէր, այլ եւ ի
ճանապարհս եր-
թեալ։ Զի ոչ միայն
ի տեղիս բնակեալ

ասոյն. խնդրեալ
զ իմէ տալ զայն
մանկանն ի կնու-
թիւն։ Եւ նորա
զայն տուին ա-
ռանց հարցման
կամաց նորա։
Եւ ապա ա-
ռեալ զնա
տարան
առ
մայրն
իւրեանց։
Եւ
ա-
ռեալ
զնա
մայրն
ի
ձեռն
իւր
եդ
ի
մահ-
ձակալ
իւր
եւ
ի
գիր-
կս
իւր
ա-
ռեալ
զնա

Ի սկիզբն էր Բան

Ի սկիզբն էր Բանն, եւ Բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած էր Բանն: Նա էր սկզբում առ Աստուած: Ամեն ինչ նրանով եղաւ, եւ առանց նրա ոչինչ չեղաւ, որ եղել է: Նրա մէջ կեանք կար, եւ կեանքը մարդկանց լոյսն էր: Լոյսը խաւարի մէջ է փայլում, եւ խաւարը չընկալեց նրան:

Եղաւ մարդ՝ Աստծուց ուղարկուած, նրա անունը Յովհաննէս էր: Նա եկաւ որպէս վկայ, որ վկայի լոյսի մասին, որպէսզի բոլորը նրանով հաւատան: Նա լոյսը չէր, այլ եկաւ, որ վկայի լոյսի մասին: Ճշմարիտ լոյսը, որ լուսաւորում է ամեն մարդու, գալիս էր աշխարհ: Նա աշխարհում էր, եւ աշխարհը նրանով եղաւ, բայց աշխարհը չճանաչեց նրան: Նա եկաւ իր տունը, բայց իր ժողովուրդը չընդունեց նրան: Բայց ովքեր ընդունեցին նրան, նրանց տուեց Աստծու զաւակներ դառնալու իրաւունքը, նրանց, որ հաւատում են նրա անունին, որոնք ծնուեցին ոչ թէ արիւնից, ոչ մարմնի կամքից, ոչ էլ մարդու կամքից, այլ Աստծուց:

Եւ Բանը մարմին եղաւ, եւ բնակուեց մեր մէջ, եւ տեսանք նրա փառքը, փառք՝ որպէս Միածնի Հօրից, լի շնորհով եւ ճշմարտութեամբ:

Յովհաննէս վկայեց նրա մասին եւ բացականչեց՝ ասելով. «Սա էր, որի մասին ասացի, թէ՝ Ով որ գալու է իմ յետեւից, ինձնից առաջ է եղել, որովհետեւ նա ինձնից առաջ էր»:

Եւ նրա լրումից մենք բոլորս ստացանք շնորհ շնորհի վրայ: Որովհետեւ Օրէնքը տրուեց Մովսէսի միջոցով, շնորհն ու ճշմարտութիւնը եղան Յիսուս Քրիստոսի միջոցով: Աստծուն ոչ ոք երբեք չի տեսել, միայն Միածին Որդին, որ Հօր գրկում է, նա յայտնեց նրան:

Թէ ապրեցայս թա-
զարեցայս ի
կերն իւր ։

Ա. Ելեր ի տունն իւր ։ եւ
ահա յարուցեալ
ոտն վանեցուն եւ
կոնակոտ ։

Ա. Ելոյ յարուցեալ
ի մեռելոց ։ ի վերուստ
խոնարհին զանձն մա-
րդն իւր ։ ի սեռեան ոս-
ւր ։ եւ գնդան յերկիր
մանուկ եւ մայրն ի
փայ յերկիրս ։ արի ոտ ի
հերձուածոցն իսոս
հերուէդ ։ ահ այ
Ա. ի վախճանելն
հերուէդ ։ ի ոչ կարէր սխալմամբ
ել ։ վի ոչ էին ։
ին իւր ։ ի
կոչեցի զտղայ իմ ։

Յայնժամ լեր ի ե-
ռեա հերուէդ Թէ ի
արեցաւ իմոգուեց ո
նաւ ։ բարկացաւ յոյժ ։
ոչ կարէր սխալմամբ
ել ։ վի ոչ էին ։
ին իւր ։ ի
կոչեցի զտղայ իմ ։

Յայնժամ կատա
րեցան ։
Հեռն երեկոյ մտին
ի քեզաւ աստղերն ի
որ ոտուգեցան իսոս
ժամանակին ։ ի
կամենէր ելիսուսէ
ահմանոցն ։ յեր
ունան սրէին լեզուի
ա ղամեցայն մանուկ
ուտուգեցաւ կատարե
նաւ ։ բարկացաւ յոյժ ։
ոչ կարէր սխալմամբ
ել ։ վի ոչ էին ։
ին իւր ։ ի
կոչեցի զտղայ իմ ։

Ի սկզբան վասն որոյ
առաքեալ ի Հեռն եւ
այնչափ մարդարէ։

Զայն բարբառոյ
յանապատի, պատր
առաքեալ զՅովհաննէս
պարհս նո՛ւ, եւ ուղիղ
արարէք զշաւիղս
Նորայ։

Զինքն յովհաննէս
ունէր հագուեր՛ զ
ուտէր մորեխ եւ
պատուի մաշկեղէն ընդ
մէջ իւր։ եւ կերակուր
նորա մարախ եւ մեղր
վայրենի։

Այնժամ ելանէին
առ նա ամենայն եմ
այիք։ եւ ամենայն
Հրեաստան։ եւ ամե
նայն կողմն յորդանան

զաւուրեսյ հրեաստա
անկ վոխանակ հերո
վդի հաւրիւրոյ։ ե

Երկեաւ երկնաւանդ։

Ի հրամանն աւե
ալ իսուելեան, գնոյ
իկոլմանոյ գալիլեա
յսոյ։ եւ եկեալ բնա
կեցաւ ի քաղաքին որ
կոչէր նազարեթ։ վա
ւ յոյլ բան մարգարե
ին։ Թէ նազովրեցի

Յաւուրսն յա
յնոսիկ, գայ
յովհաննէս մկրտիչ։
քարոզել յանապատ
ին հրէաստանի, ե
ասէ։ ապաշխարե
ցէք, զի մերձեցաւ
արքայութիւն երկնից։

ՀՀՀ

ամենատուչեալ վար
ուսուցն միշտ ի ձեռ
ս տուչ եղիցի ։
Ե ուսուցանել զմա
նկունսն զվարս
պին . վասն չէ ել ի
ոտ յանդուգն իշ
խանութեան վարել
ցեմ ։
Ի սիրել ընդ ուրիշ
ս ոտ ի տրամ , զայն ուրդ
ի ոչ տալ ձայն յերկն
կոտրել ։
Ը ուշիմ վարել զանձն յերկն
վերջանալ վարել
զանձն յերկն ։ Եւ վար վարուկ
լինի ուսուցանող ։ ուշ
ս ոտ ի ոչ ուսանի ։ ել վար վարուկ
ի ոչ ուսանի ։ ել վար վարուկ
ի ոչ ուսանի ։ ել վար վարուկ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱՐԱՊԵՏԻ ՀԱՅՈՑ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Յովհաննէս կարապետ Հայոց արձանագրութիւն

Ես Յովհաննէս կարապետ Հայոց, որդի Գրիգորի Մամիկոնենի, եղբայր Վարդանայ եւ Սահակայ, որ ի Տարօն աշխարհէ, ի գաւառէ Բագրեւանդայ, ի գեղջէ Կարապետաց, որ կոչի Ամրակունեաց, ի տանէ Մամիկոնենից

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ԱՆԱՐԺԱՆ ՀԱՏՈՒՑԱՆԷ ԶՄԵՂՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՈՐԴՈՅ ՔՈՅ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՔՈՅՆ ՄԵՐ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՆՊԱՐՏԱՒՈՐ ՍԵՂԱՆԻՆ ՈՐ ՄԵՐ ՓՐԿԵՑԱՒ ԵՒ ՍՐԲԵՑԱՒ ԶՄԵՂՍ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ՔՈՅՆ ՀՕՐ ՄԵՐՈՅ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՆՊԱՐՏԱՒՈՐ ՍԵՂԱՆԻՆ ՈՐ ՄԵՐ ՓՐԿԵՑԱՒ ԵՒ ՍՐԲԵՑԱՒ ԶՄԵՂՍ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ՔՈՅՆ ՀՕՐ ՄԵՐՈՅ

ՀՈՐ ՄԵՐՈՅ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՆՊԱՐՏԱՒՈՐ ՍԵՂԱՆԻՆ ՈՐ ՄԵՐ ՓՐԿԵՑԱՒ ԵՒ ՍՐԲԵՑԱՒ ԶՄԵՂՍ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ՔՈՅՆ ՀՕՐ ՄԵՐՈՅ

ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՆՊԱՐՏԱՒՈՐ ՍԵՂԱՆԻՆ ՈՐ ՄԵՐ ՓՐԿԵՑԱՒ ԵՒ ՍՐԲԵՑԱՒ ԶՄԵՂՍ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ՔՈՅՆ ՀՕՐ ՄԵՐՈՅ

ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՆՊԱՐՏԱՒՈՐ ՍԵՂԱՆԻՆ ՈՐ ՄԵՐ ՓՐԿԵՑԱՒ ԵՒ ՍՐԲԵՑԱՒ ԶՄԵՂՍ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ՔՈՅՆ ՀՕՐ ՄԵՐՈՅ

ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՆՊԱՐՏԱՒՈՐ ՍԵՂԱՆԻՆ ՈՐ ՄԵՐ ՓՐԿԵՑԱՒ ԵՒ ՍՐԲԵՑԱՒ ԶՄԵՂՍ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ՔՈՅՆ ՀՕՐ ՄԵՐՈՅ

ոտ ոտ ղ յ յ մր ղ յ
իե ժ ս ս
իզ ի ե ժ ս ս

ամենայն ինչ ի նմա ստեղծեալ է, ի
երկինս և յերկրի, տեսանելիս և
անտեսանելիս, եթէ գահք, եթէ
տէրութիւնք, եթէ իշխանութիւնք,
ամենայն ինչ ի նմա եւ նովաւ
ստեղծեալ է, եւ նա է առաջի
ամենայնի, եւ ամենայն ինչ նովաւ
կանգնեցան. եւ նա է գլուխ մարմնոյ
եկեղեցւոյ, որ է սկիզբն, անդրանիկ
յերկելոցն, զի լիցի նա յամենայնի
առաջին. զի ամենայն լցումն
հաճեցաւ բնակել նովաւ, եւ
նովաւ հաշտեցուցանել զամենայն
առ ինքն, խաղաղութիւն արարեալ
արեամբ խաչին նորա, թէ
յերկինս եւ թէ յերկրի. զի եւ
զձեզ մեռեալս ի մեղս եւ ի
չթլփատութիւն մարմնոյ ձերոյ,
կենդանացոյց ընդ նմա, քանզի
ամենայն մեղս թողաց մեզ, եւ
ջնջեաց զձեռագիրն որ էր
հակառակ մեզ, զոր եհան ի
միջոյ, եւ մեկնեցոյց զնա ի
խաչին իւրում, եւ զամենայն
իշխանութիւնսն եւ զզօրսն
մերկացոյց, եւ ի բաց ընկեցեալ
ի նոսա, ի տեսիլ ամենայնի
ազատեցաւ ի նոսա, եւ
յաղթեաց նոցա ի խաչին իւրում:
Եւ զձեզ ոչ ոք դատեսցէ ի
կերակրոյ եւ ի խմելոյ, կամ ի
մասին տաղաւարի, կամ նորա
լուսնի, կամ շաբաթուց, որ է
ստուերք գալոցն, քան զմարմինն
Քրիստոսի: Ոչ ոք զձեզ
պարտասուցանիցէ զկամս իւր
առնել, հեզանալով եւ
երկիւղածութեամբ հրեշտակաց
պաշտելով, զոր ոչ ետես
մարդ, ունայնապէս
հպարտացեալ մտաւ
մարմնոյ իւրոյ, եւ ոչ կալաւ
զգլուխն, որմէ ամենայն
մարմին ընդ հոգեւոր
հարկաւք եւ կապանաւք
աճումն աճի յԱստուծոյ:
Եթէ մեռարուք ընդ
Քրիստոսի ի տարերս
աշխարհի, զի իբրեւ կենդանիք
ի նմա կայք, ընդէ՞ր
դատիք զձեզ ի պատուիրանս
մարդկան, եւ ոչ ի
պատուիրանս Աստուծոյ:
Զոր ասեն, թէ մի՛ ձեռնամխեր
լիջիր, մի՛ համբուրեր, մի՛
դպիր, զոր ամենայն ինչ
ապականին ի գործածութեան,
ըստ պատուիրանաց եւ
վարդապետութեանց
մարդկանց: Որ ունին
բանս իմաստութեան ի
կամաց պաշտամանց եւ
խոնարհութեան, եւ ոչ ի
պատուոյ ինչ ի
կերակրացուցանելն
մարմնոյ:

Եթէ ընդ Քրիստոսի
յարիք ի մեռելոց, զգոյացարո
զոր ի վերնոցն են, ուր
Քրիստոս է նստեալ ընդ
աջմէ Հօրն: Զվերնոցն
խորհեցարո, ոչ զերկրաւորացն:
Մեռարուք եւ կեանք ձեր
ծածկեալ է ընդ Քրիստոսի ի
Հօր: Յորժամ Քրիստոս
կեանք ձեր երեւեսցի, յայնժամ
եւ դուք ընդ նմա երեւեսջիք
ի փառս: Սպանէք զանդամս
ձեր զոր են յերկրի,
պոռնկութիւն, պղծութիւն,
կիրս չար, ցանկութիւն
մահացու, զոր է
կռապաշտութիւն, զոր
վասն այսոցիկ գայ բարկութիւն
Աստուծոյ ի որդիսն
անհնազանդութեան, ընդ որս
եւ դուք ինչ ժամանակ
գնայիք, յորժամ կեայիք ի
նոսա: Բայց արդ եւ դուք
դարձարուք զայսոսիկ ամենայն,
բարկութիւն, սրտմտութիւն,
չարութիւն, հայհոյութիւն,
ամօթալի խօսք ի բերանոյ
ձերմէ: Մի՛ սուտ խօսիք
միմեանց, մերկացեալ
զհինն ի գործս իւր, եւ
հագեալ զնորն, որ
նորոգեալ է ի գիտութիւն
ըստ պատկերի ստեղծչին իւրոյ,
ուր ոչ է հեթանոս եւ
հրեայ, թլփատութիւն եւ
անթլփատութիւն, բարբարոս
եւ սկիւթացի, ծառայ եւ
ազատ, այլ ամենայն եւ ի
ամենայնի Քրիստոս:

Եւ դուք որ ընտրեալք
Աստուծոյ էք սուրբք եւ
սիրելիք, զգեցարո ձեզ
գութս ողորմութեան,
քաղցրութիւն, խոնարհութիւն,
հեզութիւն, երկայնմտութիւն,
հանդուրժեցէք միմեանց, եւ
ներեցէք միմեանց, եթէ
ոք ունիցի դատաստան
ընդդէմ ոմանց, որպէս եւ
Քրիստոս ներեաց ձեզ, նոյնպէս
եւ դուք: Եւ զամենայն
զայսոսիկ ունիցիք զսէրն,
որ է կապանք կատարման:
Եւ խաղաղութիւն
Քրիստոսի տիրեսցէ ի
սրտիս ձերում, յորում եւ
կոչեցարուք ի մարմնի մի,
եւ շնորհակալք եղիջիք:
Բանն Քրիստոսի բնակեսցի
ի ձեզ առատութեամբ,
ամենայն իմաստութեամբ,
ուսուցանելով եւ
յորդորելով զմիմեանս
սաղմոսիւք, օրհնութեամբ,
հոգեւոր երգովք, շնորհս
ունելով ի սրտիս ձերում
Տեառն: Եւ ամենայն ինչ
զոր առնիցէք ի բանս կամ
ի գործ, ամենայն ինչ
յանուն Տեառն Յիսուսի
արարէք, շնորհակալ լինելով
Աստուծոյ Հաւր նովաւ:
Կանայք հնազանդեսցին
առանց ամենայնի
իւրեանց առաջի
ամուսնոցն իւրեանց, որպէս
պարտ է ի Տէր: Ամուսինք
սիրեցէք զկանայս ձեր, եւ
մի՛ դառնասիրտ լինիք
առ նոսա: Որդիք
հնազանդեցարո ծնողաց
ձերոց ամենայնի, զի
հաճոյ է այս Տեառն:
Հարք մի՛ զայրացուցանէք
զորդիս ձեր, զի մի՛
տրտմեսցին: Ծառայք
հնազանդեցարո տերանց
ձերոց մարմնաւորաց
ամենայնի, ոչ ի
ծառայութեան երեսաց,
որպէս մարդահաճոյք, այլ
ի սրտի մաքրութեան,
երկիւղ Աստուծոյ ունելով:
Եւ զոր եթէ առնիցէք,
ամենայն ինչ յանուն Տեառն
առնիցէք, շնորհակալ
լինելով Աստուծոյ Հաւր
նովաւ: Եւ զոր եթէ
առնիցէք ի բանս կամ ի
գործ, ամենայն ինչ
յանուն Տեառն Յիսուսի
արարէք, շնորհակալ
լինելով Աստուծոյ Հաւր
նովաւ: Կանայք
հնազանդեսցին առանց
ամենայնի իւրեանց առաջի
ամուսնոցն իւրեանց, որպէս
պարտ է ի Տէր: Ամուսինք
սիրեցէք զկանայս ձեր, եւ
մի՛ դառնասիրտ լինիք
առ նոսա: Որդիք
հնազանդեցարո ծնողաց
ձերոց ամենայնի, զի
հաճոյ է այս Տեառն:
Հարք մի՛ զայրացուցանէք
զորդիս ձեր, զի մի՛
տրտմեսցին: Ծառայք
հնազանդեցարո տերանց
ձերոց մարմնաւորաց
ամենայնի, ոչ ի
ծառայութեան երեսաց,
որպէս մարդահաճոյք, այլ
ի սրտի մաքրութեան,
երկիւղ Աստուծոյ ունելով:

իւիերա լերլին կայցե
ք մաղաք Թագէր ան
խարհ, ուկարդ
ուշքեք տ[ա]ռա[ն]շ
կոյն։

կոխան լինել իմար
կենդանի առաքո ո
տո։ բայց եթէ ըն
դա հնար այնպէ
ս յաղթել։ ոչ իմիք
ասաղեցիք, կամ
ուշքեք տալ երկար,
քան ի չեղնիկին։

հարցեցին զմար
դարեան. ան յառաջ
կիցն։ ի ամառ
ո բաղաքն յեր
լերուք, ի վար չ
ձմեռնոցն կոյ
ք, ի ստոր վանս իմ,

ենայն բան ըստ հար ի չէ
կեն, հաւատացեալ զմի
ի չէր։ ու հարցաւ ի զ
մեզ հաւատացեալն
բանին ոչ էր։

մարդաւորելն ե
դարան, ի նոյ
ժամ ելանէր վասն ա
նի հարցաւ
բանին ան
ելանէր։

ի նոյն ժամ ելա
ն ի նոյն տեղ
բանին ասացեալ
ն։

ի նոյն ժամ
ի նոյն տեղ
բանին ասացեալ
ն։

զոր ոչ ոք կարէ
զատուցանել զնա
եթէ ոչ միայն
տէր մեր յիսուս
քրիստոս։

Եւ
զի՞նչ է
զատուցանել
զնա։

Զատուցանել զնա
է՝ զի ամենայն
ոք զոր ինչ
ունիցի՝ զատուցանէ
նմա։ Զի ոչ
ոք կարէ
զատուցանել
զնա։

Եւ
զի՞նչ է
զատուցանել
զնա։

Զատուցանել զնա
է՝ զի ամենայն
ոք զոր ինչ
ունիցի՝ զատուցանէ
նմա։ Զի ոչ
ոք կարէ
զատուցանել
զնա։

Եւ
զի՞նչ է
զատուցանել
զնա։

Զատուցանել զնա
է՝ զի ամենայն
ոք զոր ինչ
ունիցի՝ զատուցանէ
նմա։ Զի ոչ
ոք կարէ
զատուցանել
զնա։

Եւ
զի՞նչ է
զատուցանել
զնա։

Զատուցանել զնա
է՝ զի ամենայն
ոք զոր ինչ
ունիցի՝ զատուցանէ
նմա։ Զի ոչ
ոք կարէ
զատուցանել
զնա։

արկանիցէ ի քէզ ի
ատրն դատիչ, ու դա-
տաւորն, ու դա-
հնիկն ի քեզ ոսոխն
պարտիս : զգուշ եղ մատ
նոյդ իշխանս կցոնս
ոսոխիդուս, մինչ դեռ
ես ի ճանապարհի ընդ
նմա եղեր պատշա-
ճական զնա : զի մի
գուցէ մատնիցէ զքեզ
դատաւորին, ու դա-
տաւորն դահճին, ու
դահիճն բանտին :
ամէն ասեմ քեզ, մի
ելանիցես անտի մին-
չեւ հատուցանիցես
զվերջին դրամն :

Թէ մատուցանիցես
պատարագ քո ի
վեր ս սեղանոյ, ու
անդ յիշեսցես եթէ
եղբայր քո ունիցի
ինչ ինձ, եթէ
խոցոտ իքն, թող
զպատարագդ քո առ
ի սեղանոյն ; ու երթ
նախ հաշտեցիր ընդ
եղբարդ քումդ, ապա
ի գայր մատուցանիցես
զպատարագդ քո :

Ե՛ր էիր ասէ, ի
ճանապարհի ընդ
նմա եղեր, մինչ դեռ
ես ի ճանապարհի ընդ
նմա եղեր պատշա-
ճական զնա : զի մի
գուցէ մատնիցէ զքեզ
դատաւորին, ու դա-
տաւորն դահճին, ու
դահիճն բանտին :
ամէն ասեմ քեզ, մի
ելանիցես անտի մին-
չեւ հատուցանիցես
զվերջին դրամն :

ՀՆԳ։

ակեալն առնէ, շն
չննալ։ եւ սա վարձ
ման բանի պատուհա
լն, կամ սա նմա
չակէ վկինէր, առ
եւ ածէն զայն
երեք ամենայն սա
կինէր վկայեն զայն ածել
վարձ չակմանն։

Ե։ ՈՐ ՀԱՐԿԱՆԻ ԿԱՐԱՍ ԱՌՆՈՒ ԿԱՄ ԱՅԼ ԻՐ ԱՌՆՈՒ ԵՒ ՄԵՌԱՆԻ ԱՌՆՈՒՆ

մի դարձուցաներ
զսա կամ վհատուցուսցէ
զնա : եւ ոչ երկիւղ : որում խնդ
վարիցի ի քեզ մեղն
կամ բարձ կոնդակ
պիճակեա - Թողի ինձ
տեղ հաստատուն ի շր
ջանս զայս կոնդակ
ուխտիս ։

հակառակ ջարին ։
ասեմ չեղ ։ ի կամ
ասելոյ ։ այլ ո
ՀՐԵՄԻՈՒ ԱՒԱ
կի առատակ յաղջն
ուսեալ ։ զարձեալ ինձ

ՀՐԵՄԻՈՒ ԱՒԱ
կի առատակ յաղջն
ուսեալ ։ զարձեալ ինձ
հակառակ ջարին ։
ասեմ չեղ ։ ի կամ
ասելոյ ։ այլ ո
ՀՐԵՄԻՈՒ ԱՒԱ
կի առատակ յաղջն
ուսեալ ։ զարձեալ ինձ

մի դարձուցաներ
զսա կամ վհատուցուսցէ
զնա : եւ ոչ երկիւղ : որում խնդ
վարիցի ի քեզ մեղն
կամ բարձ կոնդակ
պիճակեա - Թողի ինձ
տեղ հաստատուն ի շր
ջանս զայս կոնդակ
ուխտիս ։

ՀՐԵՄԻՈՒ ՀԵՐԵՑԻՆ ։
նա ։ այլոյ այս ։ ուղղ
ղել կամ Թուխ ։
մարի ապիտակ ա
ւոյն ։ ի ոչ կարէր
ի վերայ ։ ի քեզ
ՀՐԵՄԻՈՒ ՀԵՐԵՑԻՆ ։
նա ։ այլոյ այս ։ ուղղ
ղել կամ Թուխ ։
մարի ապիտակ ա
ւոյն ։ ի ոչ կարէր
ի վերայ ։ ի քեզ

Ի սկսանել ընթերցուածոցն

Կատարեցէք զամենայն ձեր երկիւղածութիւն ի տէր, զի ահաւասիկ ես կու գամ առ ձեզ, ասէ տէր ամենակալ։ Եւ եղեւ ի ժամանակին զայնմիկ ասէ տէր, եւ ես կու գամ եւ բնակեցայց ի մէջ քում, ասէ տէր։ Եւ ազգք բազումք պատսպարեսցին առ տէր յաւուրն յայնմիկ, եւ լինիցին նմա ի ժողովուրդ եւ բնակեսցէ ի մէջ քում։ Եւ գիտասցես զի տէր զամենակալն առաքեաց զիս առ քեզ։ Եւ ժառանգեսցէ տէր զՅուդա զբաժին իւր ի վերայ երկրին սրբութեան, եւ ընտրեսցէ զերուսաղէմ։ Դադարեսցէ ամենայն մարմին յերեսաց տեառն, զի յարուցեալ է ի սրբութեան իւրոյ յաթոռ պատուոյ իւրոյ։

Ի սկսանել ընթերցուածոցն

Ես եմ տէր ամենակալ, ասէ տէր։ Եւ ահաւասիկ ես կու գամ առ ձեզ, ասէ տէր ամենակալ։ Եւ եղեւ ի ժամանակին զայնմիկ ասէ տէր, եւ ես կու գամ եւ բնակեցայց ի մէջ քում, ասէ տէր։ Եւ ազգք բազումք պատսպարեսցին առ տէր յաւուրն յայնմիկ, եւ լինիցին նմա ի ժողովուրդ եւ բնակեսցէ ի մէջ քում։ Եւ գիտասցես զի տէր զամենակալն առաքեաց զիս առ քեզ։ Եւ ժառանգեսցէ տէր զՅուդա զբաժին իւր ի վերայ երկրին սրբութեան, եւ ընտրեսցէ զերուսաղէմ։ Դադարեսցէ ամենայն մարմին յերեսաց տեառն, զի յարուցեալ է ի սրբութեան իւրոյ յաթոռ պատուոյ իւրոյ։

մուտս խնդրեսցուք զ-
կայցեն յաղաւ-թս։
ՀՐԴՈՒ ՅՈՐԹՈՐ
Նոյեմ։
այն խակեն վարչէ
մինուոյն չէն,
ՀՐԴՈՒ ՅՈՐԹՈՐ
Նոյեմ։
այն խակեն վարչէ
մինուոյն չէն,
իմաստասիրեցին։
ի վաստատութենէն
հրամայեցին, որպէս
իշխանութիւն, և ի
կեղծաւորն առնեն
առաջի։ որպէս
ի հարկաւորեալ
ծառայեսցէ,
ՀՐԴՈՒ ՅՈՐԹՈՐ
չերմէ ոսկերկինք։
դատաստանի իհարկէն
ցոյցս ինչ նոցա։ զի
կան։ որպէս

մուտս խնդրեսցուք զ-
կայցեն յաղաւ-թս։
ՀՐԴՈՒ ՅՈՐԹՈՐ
Նոյեմ։
այն խակեն վարչէ
մինուոյն չէն,
ՀՐԴՈՒ ՅՈՐԹՈՐ
Նոյեմ։
այն խակեն վարչէ
մինուոյն չէն,
իմաստասիրեցին։
ի վաստատութենէն
հրամայեցին, որպէս
իշխանութիւն, և ի
կեղծաւորն առնեն
առաջի։ որպէս
ի հարկաւորեալ
ծառայեսցէ,
ՀՐԴՈՒ ՅՈՐԹՈՐ
չերմէ ոսկերկինք։
դատաստանի իհարկէն
ցոյցս ինչ նոցա։ զի
կան։ որպէս

ամէն ։

Հոգի. Թող կէ՛ս Հէդ
մարդկան ի յոյսդ
Հոգի մեր հանապատ
ի յայնոսիկ ։ ա
ուսուցանէ ի ծոց
ծուկ, և հայր զա
աս հայեցուք ի ծոց

Հոգի. Թող կէ՛ս Հէդ
մարդկան ի յոյսդ
Հոգի մեր հանապատ
ի յայնոսիկ ։ ա
ուսուցանէ ի ծոց
ծուկ, և հայր զա
աս հայեցուք ի ծոց

ղեն. ասող եւ սիրող
վի ուր գան ձէ ձեր
նեն ու փողանան ։
պող ք առաջ հաստա
ցուն ։ ուր չ ցեղ ցեղ
լինա ։ ուր չ ցեղ ցեղ
չեզ գան չ ուչերկ
ՀԼ գան չեզ ք
ու փողանան ։

ք առան հաստանեն
կանեն ։ ուուր գող
ցեղ ցեղ ուուխչ ապա
գան չերկրի ։ ուր
ՀԼ գան չեզ ք
ստուգ քեզ ։
առանքիծաւոր հա
հաւրն քոմ իծաւո
րեալ սարդիան
ձերեսէն ։ վի մի ։

ՀԼ ուդուխտ
պահէին ։ ար
ամն իսկեն վար ձ
ՀԼ մնացեալ ձեզ ։
Թէ պահ իցեն ։

եալին մարդկան ։ ե
նեն ձերեսէրեա
մեալ ք ոսոխակա
կեղծաւորն սոս
ցէք ։ մի լինիք իբրև
ՀԼ ուխտ պահի
ցեալին ։

ոչ հայրն ձեր թող չ
ցանողանան նոցա ։ ե
ոսոխք մարդկան ի
ՀԼ պայ Թող նոքա
։ ար

հայրն ձեր երկնա

դուռ առաւօտեան
զնոսա ։ ոչ առաքին
երկուսեան կերակուր
ոչ հայրն չէր
ոչ ։ ոչ հայրն չէր
թողուցէր իշատակ
վաստակէն ։ ոչ
զոչ վարձն ու զոչ
թուղթն երկնից ։
ոչ ոչ վարձն
ակնկալեալ մեղ
վասն գործոյն
կերակրոյ ։ մայր
ոչ ։ ոչ առաքին
զնոսա ։ ոչ առաքին
երկուսեան կերակուր
ոչ հայրն չէր
ոչ ։ ոչ հայրն չէր
թողուցէր իշատակ
վաստակէն ։ ոչ
զոչ վարձն ու զոչ
թուղթն երկնից ։
ոչ ոչ վարձն
ակնկալեալ մեղ
վասն գործոյն
կերակրոյ ։ մայր

Նայե ։

հուսկայեկ վասն վա-
րդան հայրապետի
յայսու հետե
կեցեալ Թերա հաստատ:

Ի այսու հետե
հուսկայեկ ուսանէր,
թե վինչ կերևիսուէ,
կամ վինչ աստեղս,
կամ վինչ ուղեղ,
ի վայր աստղաբաշխն հր
քանի վի վիսուչ հայրն
Հեր երկնաւոր Թե
պիտոյկ Հեղ այդ
մեծայն:

Ուսուեցեկ նախ
վարդապետն Թե ինչ
ասեն աստղաբաշխն,
ապա ուսաւ զայն
որ ասեն, ու ինչ
դեպա լեզու վի
հայն փոխուի, ու
ինչպես:

Ուսուցանէ:

Ես արկայն, ու ինչ
ես ուվասին ի հայ
լեզու, ասացուած
ակեմ վիսուն
ուսուցանէ:

Ես ուսուցի զայդ
ամենայն ուսումն
ի վարդանայ վարդապետէ
ի Հոռոմոց աշխարհէ:

Ես ուսուցի զայդ
ամենայն ուսումն
ի վարդանայ վարդապետէ
ի Հոռոմոց աշխարհէ:

խոհեցիք ու լսայք
ձմ : ՅԻՇԵՑԷՔ ՀԱՅԵՑԱ
ՈՒՆ ՎԱՂՎԱԳԻՆ ՀՈՏ
ՈՒՏՈՅ ՔՈՒՄՆ ՈՒ
ՊՏՂԱՅ ՔՈՒՄՆ ՈՒ
ԿԱՊԻՔ ՁԵՐ ՈՒՐԱԽ
ՈՒԹԻՒՆ ՔՈՒՄ ՈՒ
ՀԱՆԳԻՍՏ

տանն Իսկեռան։ ու
ուկե գոտին, նունե-
ղ ։ քանի որ ոգ
բաղուքեցն ու-
ան, ու
ջանասարհն ու
նդ ու հայտարէ
նդ յարձակե գո-
ուն ։ քարնե
նդ ։ ուրբ ընդ-
ղ
նդ յարմարելէ
ին այնքան ար-
։ ասէ ու-
մարդիկ այնպէս
թափառակեն չեղ
անդամ կասելի էր
ամենայն ուրիշ
։

ի ուրբաթին, եր-
ին ։ ասէ
ին ։ ասէ
ին ։ ասէ

զոհանալ զանձինս մեր ի նմանէ, զի
ոչ ունիմք զօրութիւն ի մեզ ինքեանս
ոչ ինչ առանց նորա, զի նա է զօրու-
թիւն մեր եւ ոչ ոք ի մեզ ինքեանս
կարէ ինչ առանց նորա։ Եւ զի
զայս ամենայն ոչ ոք կարէ ասել
ինքն ի ինքեանս, զի ամենայն
ինչ ի նմանէ է, զայս ամենայն
ինչ ասէ առաքեալն, զի ոչ ոք
կարէ ասել ինքն ի ինքեանս, զի
ամենայն ինչ ի նմանէ է։ Եւ
զի ամենայն ինչ ի նմանէ է,
զայս ամենայն ինչ ասէ առաքեալն,
զի ոչ ոք կարէ ասել ինքն ի
ինքեանս, զի ամենայն ինչ ի
նմանէ է։ Եւ զի զայս ամենայն
ոչ ոք կարէ ասել ինքն ի ինքեանս
զոհանալ զանձինս մեր ի նմանէ, զի
ոչ ունիմք զօրութիւն ի մեզ ինքեանս
ոչ ինչ առանց նորա, զի նա է զօրու-
թիւն մեր եւ ոչ ոք ի մեզ ինքեանս
կարէ ինչ առանց նորա։

ի նմանէ ոչ ինչ ընդունել ։ Եւ
զայս ամենայն ասեմ ոչ
ի հակառակ ասելոյ
զայլոցն վարդապետացն
մերոց ։ այլ զի ոչ
ինչ ինձ ընդդէմ
կայ ։ զի ոչ ինչ
ինձ ընդդէմ
կայ ։ զի ոչ
ինչ ինձ
ընդդէմ
կայ ։

Եւ ոչ ինչ ինձ ընդդէմ կայ ։ զի ոչ ինչ ինձ ընդդէմ կայ ։ զի ոչ ինչ ինձ ընդդէմ կայ ։ զի

նախեաց ։ ոչ եւս ոք
յարուցանէ զնոսա ։
զի ոչ ետ նոցա
հատուցանել զանօրէնութիւնս
նոցա ։ եւ ոչ
ետ նոցա ։ զի
հարիւրապետն
ասացեալ էր ։ եթէ
ոչ ոք ։ եւ
ոչ ոք ։ եւ
ոչ ոք ։ եւ

ղերկին. յոսն եկաց ի
հոտս, ու եղիցի գին
ի, կալաւ զչեռսն
ի գնել առաւել ե
ղջերիճ հոտս առնէ
պետսն, եւ ոչ ի
ուսոյ յետուն
կն հոտին յետ
ուղղեալ սոյն
եղի գնէ։
որպէս հաստատեալ
է, երթ ու
ուսոյ ի հոտ
ի լոյ հակառակ
ոյ։ անդ եղիցի
ի գնել ի հոտ
ն ի գնել ի հոտ
ն ի գնել ի հոտ
ն

տէրն Նոսա : Եւ դո-
կին նոսա աշակե-
րտն , գնացին և
ետուն ի տուրս զա-
ղաւնեաւն : Եւ
ահա մարդ մի ան-
ուն Յայիրոս , եւ
նա էր իշխան ժո-
ղովրդեանն , եկն
առ նա , եւ անկաւ
առաջի ոտից նո-
ցա , եւ աղաչէր
զնա :

Եւ ասէր . Դուստր
իմ մահամերձ է ,
այլ եկ դիր ձեռն
քո ի վերայ նո-
ցա , զի կեցցէ ,
եւ կեցցէ : Եւ
գնաց նա ընդ
նմա , եւ բազում
ժողովուրդ հե-
տեւէր նմա եւ
սեղմէին զնա :
Եւ կին մի որ
էր հիւանդու-
թեամբ արեան
տասն եւ երկու
ամաւ , որ ամե-
նայն ինչս իւր
ծախեալ էր ի
վերայ բժշկաց ,
եւ ոչ ոք կա-
րաց բժշկել
զնա : Մատեալ
ետես ի թիկանց
եւ հպեցաւ ծա-
յրի հանդերձից
նորա , եւ անդէն
կացեալ էր
արիւնահոսու-
թիւն նորա :

զմեզ ևս ծով հնազանդ
ի ձեռն մեր, զի մի՛ գո-
յանայ ևս, այլ միով
բերանով զարմացեալ
զիմաստութիւն քո խոստովան-
եսցի՛ մեծութիւն քո ե
գեալ ասասցեն հոգ
մանն ևս ծովուն. և ե
ղիցի՛ ամենայն ոք
ասասցէ՛ ։

Ե Ղ ։ Ե ։ Ե ։ Ե

չար ի սիրտս չեր,
կն կարծէր զոմն
առ կնոջ, ընդ
վարուցեալ ի
զայրոյթ։ Եւ
Հոգեաց զայն։
զպատկեր սուրբ
մեղք քո։
թողեալ են քեզ
գայթակղութիւն,
ասաց Տեառն
ի քեզ
նայ նոցա։

հանեա վէրս
հրամայեաց տնօրէնէ ։
լեալ հերձուածոյ
վէրն ։
ասէ կնոջ, եր
թող ։
նոյն հերձուածով
նային հերձուածոյ
հին ։ Եւ զիմէական
մեծայն երամակն ի
զարհուրանս ի ծով։
վախեան ։ երթեալ
իջեալքն սպառէ
կին վաճառին , և
վերս զհաւատոյն։
քաղաքն , եկ ընդ
ոչիչ ։ յետս
Հայ ամենայն
ին վաճառն ։

ման ու ուրախ վարդատոփ
որս ու ընդ մեղաւոր
ընդ ընդ մարտաւոր
ցհաշակերտսն Նորա,
խեղկերն ասեն
երես տեսին փարա
հաշակերտսն Նորա։
կին ընդ կին ու ընդ յա
ցակեալ ու բաւականեալ ե
տուռնդ ու մեղաւորդ
ուհայ բառնայր մարդ
ու ։ պատճառ երեսաց
ուրախ երեսաց բառ
ցկին Նորա ։
ցարտուղեալ վնասդ
։ ցկին իմ
ուտուլն ։ մատն
կոս անուն ։ ասաղ
մի վինատեր խոտոր
ման յի ։ եւտես այր

ցկին դիւրինն ։ ասե
ր թողեալ լիցին
քեզ մեղք քո ։ թո
ասել արի ու շրջէ
։ այ
յր վիպասացն
էր ։ երթ իշխանու
թիւն ունի որդի մար
դոյ երկրի թողու
պեցէք ։ յայնժամ ա
ւր գանդատող ցայգն
արի ատ վճռակիցքդ
երթ խոստն քո ։
Եայտ ուսցեաղ գե
նայիւն իւր ։
էրս տեսին ժող
ովուրդքն ։ վատ
այսոր ու հետուտաս որ
ուն ։ գ
ատնէին վէճ ։ զտո
ղ այնպիսի իշխա
նու ։ պատմիչ

հեղեալ ուսուցանէ կո-
պատուոյն ։ պինդն
առաւել ծանօթ ուսուց-
դին նոյն ։ իսկոյն հրէից։
ոչ արկանէին զի-
լեկն ։

Եւ չէր ատտատուցի
իշխանք երէից ։ ո
նկ ի լուսալի նոսա
նշոյ ։ զի ատեան եղա
ւերայ հնոյեալ չոր
պատուհան ։ արկանէ ի
չէ ոք կասկածանօք
։ այլեւայնէն տա-
ռաջ յոսիայ մահ եղեալ
ի հնոցանէ փեսայն ,
ինչ փեսայն ընդ նոսա
տու ուսուցանող ։ այլ
մարդկութեան հնոցն
մահ ինչ մարդեղեալ

ա ինքնասպան լե ,
հրէից ։
շակերտեալ չէ սա
հեղմ յաջակո ։ ուր
ուխտեցիքն սա
տէր ։ ընդ երկր ել
տան յոսիայոյ ու
պատ ։
դարս , այլ վերեալ
վի ոչ եկի կոչել զար
կամիմ ուղիղ ի միտ
վինէ ։ զնդանակալ
ա ընկղմանէ զանդ
այլ հիւ -
ա ուղիղ , այլ հիւ
ուն չէր ։

ինչ դեռ

ասեն ինձ, այսօր։

այնժամ մերձե-

ցան առ նա աշակերտունքն նորա

ի ծածուկ եւ ասեն, զի մեք ոչ

կարացաք հանել զնա։ Եւ

նա ասէ ցնոսա, զի այս ազգ

ոչ ինչ կարէ ելանել, բայց

միայն աղօթիւք եւ պահոք։

Եւ անտի ելեալ անցանէին

ընդ Գալիլեա, եւ ոչ կամէր

զի ոք գիտասցէ։ Քանզի

ուսուցանէր աշակերտաց

իւրոց, եւ ասէր ցնոսա, թէ

որդի մարդոյ մատնի ի

ձեռս մարդկան, եւ սպա-

նանիցեն զնա, եւ սպան-

եալ երիցս յաւուր երրորդի

յարիցէ։ Եւ նոքա ոչ գի-

տէին զբանն, եւ երկնչէին

հարցանել զնա։ Եկին

յԿափառնայում։ Եւ

յորժամ էր ի տանն, հար-

ցանէր զնոսա, զի զի՞նչ

ընդ ճանապարհին խոս-

էիք ընդ միմեանս։ Եւ

նոքա լռէին, զի խօսեցան

ընդ միմեանս ի ճանա-

պարհին, թէ ո՞վ մե-

ծագոյն է։ Եւ նստեալ

կոչեաց զտասներկուսին,

եւ ասէ ցնոսա, եթէ ոք

կամի առաջին լինել, եղիցի

ամենեցուն վերջին, եւ

ամենեցուն սպասաւոր։

Եւ առեալ մանկիկ մի,

եդ զնա առաջի նոցա,

եւ գրկեալ զնա ասէ

ցնոսա, ամենայն որ

ընդունի զմանկիկ զայս

յանուն իմ, զիս ընդու-

նի։ Եւ ամենայն որ զիս

ընդունի, ոչ զիս ընդու-

նի, այլ զառաքեալն իմ։

Ասէ ցնա Յովհաննէս,

վարդապետ, տեսաք

մարդ մի յանուն քո

դեւս հանեալ, եւ ար-

գելաք զնա, զի ոչ

հետեւի մեզ։ Եւ ասէ

Յիսուս, մի արգելուք

զնա, զի չիք մարդ

որ արասցէ զոր

հրաշս յանուն իմ,

եւ կարասցէ շուտ

չարաբանել զիս։

Որ ոչ է հակառակ

մեր, նա է ընդ մեզ։

Եւ որ ոչ ինչ ինչ

ջուր ըմպեցուցանիցէ

զձեզ յանուն իմ,

զի Քրիստոսի էք,

ամէն ասեմ ձեզ,

ոչ կորուսցէ զվարձս

իւր։ Եւ որ գայթա-

կղեցուցանիցէ զմի

ի փոքունսն զայսոսիկ

հաւատացեալսն,

լաւ է նմա եթէ

քարն ջրաղացին

կապեալ ի պարա-

նոցն նորա, եւ

ընկեցեալ լիցի

ի ծովն։

Եւ եթէ ձեռն քո

գայթակղեցուցանէ

զքեզ, կտրեա զնա,

լաւ է քեզ մտանել

ի կեանս անձա-

կան, քան զերկուս

ձեռս ունել եւ

երթալ ի գեհեն-

նի, ի հուրն

որ չշիջանի։

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ

ՀՀ : Եւ մի երկու
մի պարկ ինչ ունիցի տար
պղինձ իւրում ձեր։
Եւ մի արծաթ։ Եւմ
ի տունդ իւրում
ասմանայդ ուրուք
կեցեիք։ Վ բանս
արբեցիք։ Ձրի տուէք
և ձրի տուէք։

Հիւսիսոյ բժշ

Ո

Ո

Ո

ՀԱՒԱՏԱՒԻԿ ՍՏ

ՀԱՒԱՏԱՒԻԿ ՍՏ

պիւս, եւ զչորս տասնեակսն
տաս հեղ քսան ի վեռնա-
սա ՚ի՚ ՚ղ՚ տասնեակ եղեն
հեղեալ սրսկեսցի ա-
ղաւտոյն յետ, մինչ ի-
ւր ապատեցիցէ ի-
միւրեան ՚ի՚ մինչ տասն հեղ
ուն ի հեղ, փոխելիւք
յայնմանէ հաւասարեսցի
ջիւք չայր : եւ եթէ
ինչ խոցեալ հիւանդ
ի հեղելիքն ոչ ապա-
կեսցի : ՚ի՚ ՚ղ՚ տասնեակ հաւասար
ակ որ համբերեսցէ
ուսուն իմն :
մինչեւ ապրուսցի վասն ա-
ջիւք ասելով տ
կեն ինոսայ : եւ եղի
հարկ, և ապաքինի
անս : և ի ժողովուրդս

լինեն սրսկելիք իւրա-
մա վեղ բայց իսոյհ,
և հայր վասն : Արդ
խուխուկ ի հեղ
հասցի հարկն հեղոյ
դ սրսկելիքն, տաս
կեն : վասնզեզօք դասք
յայնմիկ վինդ խոտո
տասն հեղ իմացուս
վինդ խոտուխուկք : ի
յեղեզ թեռնոկաս
կեն ի հեղ : մի՚ հոտա
՚ի՚ ՚ղ՚ տասնեակ տասն ի
հեղ : Արդ
տան ի հեղելիքն
անիմ, իմիսյոսելիսն
ն տանկեն ի հեղ վա
ա տանկեն ի հեղ
տասն հեղոյ հասա
հեղ : և տասնեակ
հեղ իւրեանց տանջեսցեն ի
ոսն, և ի ժողովուրդս

Աստուածային սիրոյ

ցաղ ուխտ ։

Զի զոր ինչ ի բաւուց ցաղ
ինդրէիցէք, ի լսելիք
եղիցի ձեզ ։ Ասէ ցմեզ
տէր մեր եւ աստուած
մեր Յիսուս Քրիստոս
անդադար առատութեամբ
ինայելով յերկիր ոչ
ի վաշխառուին, եւ մեզ
ոչ ձգտելով դանդուկ
ի ստանալ երկրա-
ւոր խոհս ։ Զի
զմարմին կոտո-
րանել
կարեն սպանանել։
Այլ երկնային
զոր ոչ կարեն սպանանել
զմարմին, ու զհոգի ոչ
կարեն սպանանել։
Այլ երկերիսեան դատաստանի
առաւել յայնմանէ,
զի

ամենայն ինչ։ Եւ
որ ինչ ընդ ոչխարաւ
սրոյն իսկ ընդ
ուսոյս իմոյ, ու
մեծ եւ փոքր
ղուսի հերկիր։ Յն
եկն արկանել խոտ
կով արկանել խոտ
մկնկոտ։ Եւ
որ ինչ ընդ
ոչխարաւ
սրոյն իսկ ընդ
ուսոյս իմոյ, ու
մեծ եւ փոքր
ղուսի հերկիր։ Յն
եկն արկանել խոտ
կով արկանել խոտ
մկնկոտ։

ընդ ոչխարաւ սրոյն իսկ ընդ ուսոյս իմոյ, ու մեծ եւ փոքր ղուսի հերկիր։ Յն եկն արկանել խոտ կով արկանել խոտ մկնկոտ։

ընդ ոչխարաւ սրոյն իսկ ընդ ուսոյս իմոյ, ու մեծ եւ փոքր ղուսի հերկիր։ Յն եկն արկանել խոտ կով արկանել խոտ մկնկոտ։

ընդ ոչխարաւ սրոյն իսկ ընդ ուսոյս իմոյ, ու մեծ եւ փոքր ղուսի հերկիր։ Յն եկն արկանել խոտ կով արկանել խոտ մկնկոտ։

ընդ ոչխարաւ սրոյն իսկ ընդ ուսոյս իմոյ, ու մեծ եւ փոքր ղուսի հերկիր։ Յն եկն արկանել խոտ կով արկանել խոտ մկնկոտ։

ընդ ոչխարաւ սրոյն իսկ ընդ ուսոյս իմոյ, ու մեծ եւ փոքր ղուսի հերկիր։ Յն եկն արկանել խոտ կով արկանել խոտ մկնկոտ։

ընդ ոչխարաւ սրոյն իսկ ընդ ուսոյս իմոյ, ու մեծ եւ փոքր ղուսի հերկիր։ Յն եկն արկանել խոտ կով արկանել խոտ մկնկոտ։

ընդ ոչխարաւ սրոյն իսկ ընդ ուսոյս իմոյ, ու մեծ եւ փոքր ղուսի հերկիր։ Յն եկն արկանել խոտ կով արկանել խոտ մկնկոտ։

ընդ ոչխարաւ սրոյն իսկ ընդ ուսոյս իմոյ, ու մեծ եւ փոքր ղուսի հերկիր։ Յն եկն արկանել խոտ կով արկանել խոտ մկնկոտ։

ամենակալութեան իւր։ Եւ
ի նմանէ ելանել սուրբ
երկրորդ հոգին, որ
յաւիտենից ելանէ ի
հօրէ, եւ ի նմանէ
ելանէ սուրբ հոգին
յաշխարհս։ Եւ
կոչէ զանունն հոգի
ճշմարտութեան։ Եւ
զի ոչ ոք կարէ
տեսանել զնա։ Եւ
ոչ ճանաչել։ Եւ
ոչ ընդունել։ Եւ
ոչ ունել զնա։ Եւ
ոչ գիտել զնա։ Եւ
ոչ ուսանել զնա։ Եւ
ոչ ոք կարէ
ընդունել զնա։ Եւ
ոչ ոք կարէ
ունել զնա։ Եւ
ոչ ոք կարէ
գիտել զնա։ Եւ
ոչ ոք կարէ
ուսանել զնա։ Եւ
ոչ ոք կարէ
տեսանել զնա։ Եւ
ոչ ոք կարէ
ճանաչ

, ՀՂՂՂ Ն ՂՂ
, Ս Ռ Մ ՂՂ
, Ռ Ն ՂՂ
Ի ՂՂ Ռ Ի

բանաստեղծ, հեշտա-
ծուծ երկնից ի
քաղցրանալ եմ
յորդ ջրից պնդ
մեղր հոսող
ի ծոցոյ երկնից
ի վայելս ամենայն
ոգւոց հոգեղինաց
ի փառս Աստուծոյ
ամէն։

ի սկզբանէ ստեղծեալ
ոգիս ի մարմնոյս
ի ձեռն ամենակալ
զօրութեան քո
ի ներքոյ ծածկեցեալ
ես ի ստուերի
թեւոց քոց
ամենակալ
տէր։

արեգակ։
ի ներքոյ ստուերի
թեւոց քոց ես
ծածկեցեալ ի
ներքոյ ձեռն
ամենակալ
զօրութեան քո
ի ոգիս ամենայն
ոգւոց հոգեղինաց
ի վայելս եմ
քաղցրանալ
ի ծոցոյ երկնից
ի յորդ ջրից պնդ
մեղր հոսող
ի սկզբանէ ստեղծեալ
ես ի մարմնոյս
ի փառս Աստուծոյ
ամէն։

Եւ այլ ևս զոմանս ի նոցանէ
ոչ ասեմ, զի ոչ ինչ ինձ ընդ
նոսա գործ է, այլ զի ոչ ինչ
կարի ինձ հարկ է։ Եւ ոչ
ասեմ

ոմո զի այս հայր, զի ոմո
յայտնեցեալ առնլոյ
ո, հոգւով իւրով
ասաց զի ոչ երկուս
եղեր զի ոչ երկուս
է, այլ մի։ Եւ
ասէ։ Ես եւ հայր
մի եմք։ Եւ
դարձեալ ասէ։
Ես յհաւր եկի
եւ եմ։ Եւ
ոչ եկի յինեւ
ինձ, այլ
առաքեցին զիս։

Յայտնի յայտ

զի ոչ ասէ։ Ես
եւ հայր մի
եմք։ Եւ
ոչ ասէ։ Ես
յհաւր եկի
եւ եմ։ Եւ
ոչ եկի յինեւ
ինձ, այլ
առաքեցին զիս։
Եւ դարձեալ
ասէ։ Ես եւ
հայր մի եմք։
Եւ ոչ ասէ։
Ես յհաւր
եկի եւ եմ։
Եւ ոչ եկի
յինեւ ինձ,
այլ առաքեցին
զիս։ Եւ
դարձեալ
ասէ։ Ես եւ
հայր մի
եմք։ Եւ

եաւն. ուստ ընդ նմանն
ել, յարմար գտաւ ի
շեր, վասն սուրբ ու-
ղիղ եկն ընդ երկիր
այլ նոյն ինքն տուր,
ընդ իշատրեցաւ:
վասն որոյ վասն
լսելի ած զսրբեն,
զոյգ ի զոյգ ոչ
հաւատոյիկ աշակե
ակն կարճել ասելն:
փարիսեցիքն լեզու
կերակուր նոսա ած
շարաթաց; ասեն
ց որ առաքեալն կոչի

Յայնժամ մեկ

եւ երեսուիս վասն
վե տուգիմ գտալ կրկ

ասեն ցնոսա Հերովդէս:
նոսա ասեն ցնա Հերոդէս
ասէ, ուսուցիչ հրամա-
հեղեղ եմ ի խոնարհս
ասեն ընդ նմա ոչ ասեն
ասէ կ տուգիմ կալ
Հրամայեցին կ ձեզ:
ասեն վասնորոկ ես
ասեն ցնոսա Հերոդէս
կայ ած զսրբեն
ասեն ցնոսա Հերոդէս
ասեն ցնոսա Հերոդէս
ասեն ցնոսա Հերոդէս

շատ ու բազում, մինչ
ի ստուգութիւն գալ
այն իրաւախոտան
ու ստուգութեան
մեր, ասոյ նոքա ոչինչ
մտ։ Այլ ձեզ ոչ
պատշաճի
։

Ա Ոչ ասել զայս
մտաւորութեամբ
թե բոլորովին
պատուիրեաց
զանց առնել
գիտելիք։ Հարկն
ասել զայս ի
վերոյ ասացեալսն
ի ա գլխոյ
։

Ա Ուրեմն ոչ
ինչ ասացեալ
ի վերոյ, եկն
ի թափուր
տեղի, որ
ասացեալ
է ոչ ինչ
։

Ա Ոչ ասել զայս
մտաւորութեամբ
թե բոլորովին
պատուիրեաց
զանց առնել
գիտելիք։ Հարկն
ասել զայս ի
վերոյ ասացեալսն
ի ա գլխոյ
։

Ա Ուրեմն ոչ
ինչ ասացեալ
ի վերոյ, եկն
ի թափուր
տեղի, որ
ասացեալ
է ոչ ինչ
։

Ա Ոչ ասել զայս
մտաւորութեամբ
թե բոլորովին
պատուիրեաց
զանց առնել
գիտելիք։ Հարկն
ասել զայս ի
վերոյ ասացեալսն
ի ա գլխոյ
։

Ա Ուրեմն ոչ
ինչ ասացեալ
ի վերոյ, եկն
ի թափուր
տեղի, որ
ասացեալ
է ոչ ինչ
։

ոչխարս, տասն, եղեն
տասիսակս ի բարեբա-
նութիւն, ըստ նմին կո-
չակի հատ
ս, մեկնեցաւ ո
ի, եւ ես ետու զ
կոտուցեալն ինձ։ ա
նման, թէ տիկ
խոհուեստ տուին ի
եղեալ արուեստիս, ո
ւ ես ետու զ
ինչ ասացեալ էր։
եղեալ ի հեթանոս
ս, ասացեալ է։ ո
ս, զի պատուէրն
ս, հակառակեցաւ ի
ս, եւ ոչ առաջակեցաւ
ս, ըստ նմին կո-
չակի հատ
ս, մեկնեցաւ ո
ի, եւ ես ետու զ
կոտուցեալն ինձ։ ա
նման, թէ տիկ
խոհուեստ տուին ի
եղեալ արուեստիս, ո
ւ ես ետու զ
ինչ ասացեալ էր։
եղեալ ի հեթանոս
ս, ասացեալ է։ ո
ս, զի պատուէրն
ս, հակառակեցաւ ի
ս, եւ ոչ առաջակեցաւ
ս, ըստ նմին կո-
չակի հատ
ս, մեկնեցաւ ո
ի, եւ ես ետու զ
կոտուցեալն ինձ։ ա
նման, թէ տիկ
խոհուեստ տուին ի
եղեալ արուեստիս, ո
ւ ես ետու զ
ինչ ասացեալ էր։
եղեալ ի հեթանոս
ս, ասացեալ է։ ո
ս, զի պատուէրն
ս, հակառակեցաւ ի
ս, եւ ոչ առաջակեցաւ

= Ամեն հոտով =

կատարեն Թագաւորս
յան Հնիւր բաժանե
ցին։ այն մի ամեն
ուրեք աստուածոյ
ընտրուած հայեն։
եւ ելեք աստուածոյ
յան Հնիւր ու կացեք։
ասաւ բաժանել
ուրեք գտանէք կամ
խր, աւերի։ ասաւ
այն Թագաւորս
բաժանեալ յան Հն
ցին։ ասէն
ի մէջ հասարակաց
ժողովրդեանն,
երկու գնացեալ
դէպ։

= Ասաւ ցնա =

ի մէջ հասարակաց
ժողովրդեանն,
ասէն ցնա։ ես
տեսի զքեզ ի
քնի, եւ ասէ
ցիս։ ես
Թագաւորս
յան Հնիւր
բաժանեալ
ուրեք գտանէք
կամ խր, աւերի։
ասէ ցիս։ ես
ի մէջ հասարակաց
ժողովրդեանն,
ասէն ցնա։ ես
տեսի զքեզ ի
քնի, եւ ասէ
ցիս։ ես

= Ասաւ ցնա =

ի մէջ հասարակաց
ժողովրդեանն,
ասէն ցնա։ ես
տեսի զքեզ ի
քնի, եւ ասէ
ցիս։ ես

աստուածն իջանէ։ զոր
կատարեալ է ։ զ ։ զ ։ ա
լսեն ընդ ի՛նքեան, ՚ի
յաւիտեանս ։ ՚ի ։ ՚ի ։ ՚ի
ասացեալ ՚ի նմանէ
ամենայն հոգի, զոր
կամի ՚ի նմա հանգչել
հոգի սրբութեան ։
ՃԿԴ
ու ՚ի ։ ՚ի ։ ՚ի ։ ՚ի
ՃԿԵ
ՃԿԶ
ՃԿԷ
ՃԿԸ
ՃԿԹ
ՃՀ
ՃՀԱ
ՃՀԲ
ՃՀԳ
ՃՀԴ
ՃՀԵ
ՃՀԶ
ՃՀԷ
ՃՀԸ
ՃՀԹ
ՃՁ
ՃՁԱ
ՃՁԲ
ՃՁԳ
ՃՁԴ
ՃՁԵ
ՃՁԶ
ՃՁԷ
ՃՁԸ
ՃՁԹ
ՃՂ
ՃՂԱ
ՃՂԲ
ՃՂԳ
ՃՂԴ
ՃՂԵ
ՃՂԶ
ՃՂԷ
ՃՂԸ
ՃՂԹ
ՃՃ
ՃՃԱ
ՃՃԲ
ՃՃԳ
ՃՃԴ
ՃՃԵ
ՃՃԶ
ՃՃԷ
ՃՃԸ
ՃՃԹ
ՃՄ
ՃՄԱ
ՃՄԲ
ՃՄԳ
ՃՄԴ
ՃՄԵ
ՃՄԶ
ՃՄԷ
ՃՄԸ
ՃՄԹ
ՃՅ
ՃՅԱ
ՃՅԲ
ՃՅԳ
ՃՅԴ
ՃՅԵ
ՃՅԶ
ՃՅԷ
ՃՅԸ
ՃՅԹ
ՃՆ
ՃՆԱ
ՃՆԲ
ՃՆԳ
ՃՆԴ
ՃՆԵ
ՃՆԶ
ՃՆԷ
ՃՆԸ
ՃՆԹ
ՃՇ
ՃՇԱ
ՃՇԲ
ՃՇԳ
ՃՇԴ
ՃՇԵ
ՃՇԶ
ՃՇԷ
ՃՇԸ
ՃՇԹ
ՃՈ
ՃՈԱ
ՃՈԲ
ՃՈԳ
ՃՈԴ
ՃՈԵ
ՃՈԶ
ՃՈԷ
ՃՈԸ
ՃՈԹ
ՃՉ
ՃՉԱ
ՃՉԲ
ՃՉԳ
ՃՉԴ
ՃՉԵ
ՃՉԶ
ՃՉԷ
ՃՉԸ
ՃՉԹ
ՃՊ
ՃՊԱ
ՃՊԲ
ՃՊԳ
ՃՊԴ
ՃՊԵ
ՃՊԶ
ՃՊԷ
ՃՊԸ
ՃՊԹ
ՃՋ
ՃՋԱ
ՃՋԲ
ՃՋԳ
ՃՋԴ
ՃՋԵ
ՃՋԶ
ՃՋԷ
ՃՋԸ
ՃՋԹ
ՃՌ
ՃՌԱ
ՃՌԲ
ՃՌԳ
ՃՌԴ
ՃՌԵ
ՃՌԶ
ՃՌԷ
ՃՌԸ
ՃՌԹ
ՃՍ
ՃՍԱ
ՃՍԲ
ՃՍԳ
ՃՍԴ
ՃՍԵ
ՃՍԶ
ՃՍԷ
ՃՍԸ
ՃՍԹ
ՃՎ
ՃՎԱ
ՃՎԲ
ՃՎԳ
ՃՎԴ
ՃՎԵ
ՃՎԶ
ՃՎԷ
ՃՎԸ
ՃՎԹ
ՃՏ
ՃՏԱ
ՃՏԲ
ՃՏԳ
ՃՏԴ
ՃՏԵ
ՃՏԶ
ՃՏԷ
ՃՏԸ
ՃՏԹ
ՃՐ
ՃՐԱ
ՃՐԲ
ՃՐԳ
ՃՐԴ
ՃՐԵ
ՃՐԶ
ՃՐԷ
ՃՐԸ
ՃՐԹ
ՃՑ
ՃՑԱ
ՃՑԲ
ՃՑԳ
ՃՑԴ
ՃՑԵ
ՃՑԶ
ՃՑԷ
ՃՑԸ
ՃՑԹ
ՃՒ
ՃՒԱ
ՃՒԲ
ՃՒԳ
ՃՒԴ
ՃՒԵ
ՃՒԶ
ՃՒԷ
ՃՒԸ
ՃՒԹ
ՃՓ
ՃՓԱ
ՃՓԲ
ՃՓԳ
ՃՓԴ
ՃՓԵ
ՃՓԶ
ՃՓԷ
ՃՓԸ
ՃՓԹ
ՃՔ
ՃՔԱ
ՃՔԲ
ՃՔԳ
ՃՔԴ
ՃՔԵ
ՃՔԶ
ՃՔԷ
ՃՔԸ
ՃՔԹ
ՃՕ
ՃՕԱ
ՃՕԲ
ՃՕԳ
ՃՕԴ
ՃՕԵ
ՃՕԶ
ՃՕԷ
ՃՕԸ
ՃՕԹ
ՃՖ
ՃՖԱ
ՃՖԲ
ՃՖԳ
ՃՖԴ
ՃՖԵ
ՃՖԶ
ՃՖԷ
ՃՖԸ
ՃՖԹ

Այնուհետև ասացեալ
է զի ոչ ոք ի մեզ
արուեստիւ, եւ իբրեւ

երիս տարւոյ եւ վեցերիս
ի, զի ոչ կարէ
նոյն խոտոր կիսին
։ Խոտորեկ յոմն
բանի ինչ ոչ ի
ոյ ասացեալ ոմն ։
նչ խնդրեմ։ ու չ
զի չար ուշնայող,
ա ։ առաջին ոչ
եան ինչ տե
առնէ լիքեն ։
կամիմ ինչ ոչ
ասէն ։ վասն այ
խիտիսեցոյն ու
մանք խոպրայն ու
ան եսուն նմա ։
ասուածոյ ասէ
արուածոյ, ուխտ

ի մարդկան ։ Ոչ
ի ոչ ոք ի մեզ
ի ոչ ոք ի մեզ
ի ոչ ոք ի մեզ

կ՚ըսուի, եւ լինի ե
կին, եւ ոտքեր ունի
չորսոտանեաց ձայն ունի
եւ ջրով չի սնանի
ուտել։ կայնժամ է
մեզ մտքերով հայեր
ու փոխեն սատանա
յական ուժ եղեն։ եւ ել
դաշնակ իսուսիս
հանգիստ ես չի սու
տ։ կայնժամ սուտ,
դուն տեղիս, խնդալ
դուն չեղիր ես
պիղծ եղանիկ իմա
գրելու մ՚ կայնժամ
կասկածոտ։ ուրիշ մ
ըսեն ինձ։

Ա

ուրիշ մարդ կայնոր
ինչ ըսեն

ծովեցեր։ Ցաւեալ վշտեան
ուրախ յաշակերտսն
տէր, ահաւասիկ
մայրիմ ու եղբարդ
իմ։ վի որ առնիցէ
վկայս հաւատիմ ու
յերկինսն։ Դու ե
իմ եղբայր, ու քոյր
ու մայր։ Յիսուսիկ եղեալ
յետիսանէն, նստաւ
ու ծովեցեր։ ու
ժողովեցան առնոյր
մէ. մինչ ու մտեալ
նաւ ի նաւակն անդր
ներս կային ամենայն ժող
ովուրդն կային առ
ծովեզերին։ Եւ
խօսեցաւ ընդ նոսա
բազում առակս։ ասէ
ցանող մի ելանէր
սերմանել զսերմանիսն
իւր։ Եւ յորժամ
սերմանէր, ոմանք
անկան առ ճանապարհ
եւ եկեալ թռչունք
երկնից կերան զնոսա։
Եւ ոմանք անկան
ի վայր քարաժայռ
ուր ոչ էր հող բազում
եւ յանդիման ծլեցան
վասն զի ոչ էր
խորութիւն հողոյ։
Եւ յորժամ ծագեաց
արեւն՝ խանձեցան
եւ վասն զի ոչ
ունէին արմատս
չորացան։ Եւ
ոմանք անկան ի
մէջ փշոյ եւ
բուսեալ փշոյն
խեղդեցին զնոսա։
Եւ ոմանք անկան
ի հող բարի եւ
տուին պտուղ

ոչ ոք ընդ նմա ։

Եւ ասէ ցնոսա ։ ես եմ
մի՛ երկնչիք ։ Եւ ես եմ
առաքեալ առ ձեզ ։ Եւ
ասէ ցնոսա ։ Ո՞ր ոչ
խառնիք ընդ նոսա ։
Եւ կերան առաջի նոցա ։
Եւ առեալ զնոսա ետ
նոցա ։ Եւ ասէ ցնոսա ։
Ահա ասացի ձեզ ։ Եւ
ես ընդ ձեզ էի ։ Զի
պարտ էր կատարել
զամենայն ինչ ։ որ
գրեալ է ։ ի Մովսիսի
օրէնսդրութեան ։ Եւ
ի մարգարէսն ։ Եւ ի
սաղմոսի վասն իմ ։
Եւ բանայ զմտս նոցա ։
զի իմասցեն զգրոցսն ։
Եւ ասէ ցնոսա ։ Զի
այսպէս գրեալ է ։ Եւ
այսպէս պարտ էր
Քրիստոսի չարչարել ։
Եւ յարիցէ յերկրորդ
աւուր ։ յերկոցունց
մեռելոց ։ Եւ քարոզել
ապաշխարութիւն ։
Եւ թողութիւն մեղաց
յանուն նորա ։ ի
հեթանոսս ամենայն ։
Սկսեալ յԵրուսաղէմէ ։
Եւ դուք վկայք եք
ամենայնի ։ Եւ ահա
ես առաքեմ զխոստում
Հաւր իմոյ ։ ի վերայ
ձեր ։ դուք ապա
նստարուք ի քաղաքի
Երուսաղէմ ։ մինչև
զգեցջիք զզօրութիւն
յերկնից ։ Եւ հանեալ
զնոսա ։ մինչև ի
Բեթանիա ։ Եւ
վերացուցեալ զձեռս
իւր ։ օրհնեաց զնոսա ։
Եւ եղև ։ մինչդեռ
օրհնէր զնոսա ։ Եւ
բաժանէր ի նոցանէ ։
Եւ վերանայր յերկինս ։
Եւ նոքա երկիր պագեալ
նմա ։ դարձան յԵրուսաղէմ
ուրախութեամբ մեծաւ ։
Եւ էին միշտ յեկեղեցի
օրհնեալ զԱստուած ։
Ամէն ։

Ի սկզբանէ էր բանն ։ Եւ
բանն էր առ Աստուած ։
Եւ Աստուած էր բանն ։
Սա էր ի սկզբանէ առ
Աստուած ։ Ամենայն
ինչ նովաւ եղև ։ Եւ
առանց նորա ոչ ինչ
եղև ։ զոր եղև ։ Նովաւ
կեանք էր ։ Եւ կեանքն
էր լոյս մարդկան ։
Եւ լոյսն յաւիտենից
լուսաւորէ ։ Եւ
խաւարն զնա ոչ
ընկալաւ ։ Եղև
մարդ ։ առաքեալ
յԱստուծոյ ։ Եւ
անուն նորա Յովհաննէս ։
Սա եկն ի վկայութիւն ։
զի վկայեսցէ վասն
լուսոյն ։ զի ամենեքին
հաւատասցեն նովաւ ։
Ոչ էր նա լոյսն ։ այլ
զի վկայեսցէ վասն
լուսոյն ։ Եւ էր
ճշմարիտ լոյսն ։ որ
լուսաւորէ զամենայն
մարդ ։ որ գայ յաշխարհ ։
Եւ յաշխարհի էր ։ Եւ
աշխարհ նովաւ եղև ։
Եւ աշխարհ զնա ոչ
ճանաչեաց ։ Յիւրսն
եկն ։ Եւ իւրքն զնա
ոչ ընկալան ։ Եւ
որքանք ընկալան զնա ։
ետ նոցա զիշխանութիւն ։
որդիք Աստուծոյ լինել ։
հաւատացելոցն յանուն
նորա ։ Որ ոչ յարեանց ։
եւ ոչ յարենէ մարմնոյ ։
եւ ոչ յանդրէ արանց ։
այլ յԱստուծոյ ծնան ։
Եւ բանն մարմին եղև ։
Եւ բնակեաց ի մեզ ։
Եւ տեսաք զփառս նորա ։
փառս իբրև միածնի
յհաւրէ ։ լի շնորհաւք
եւ ճշմարտութեամբ ։
Յովհաննէս վկայէ
վասն նորա ։ Եւ
աղաղակէ ասելով ։
Սա էր զոր ասացի ։
Որ յետ իմոյ գալոցն ։
առաջի իմ եղև ։ զի
առաջի իմ էր ։ Եւ
յլնութենէ նորա ։
մեք ամենեքեան առաք ։
Եւ շնորհս փոխանակ
շնորհաց ։ Զի օրէնքն
յՄովսիսէ տուաւ ։
շնորհքն եւ ճշմարտութիւն
յՅիսուսէ Քրիստոսէ եղև ։
ԶԱստուած ոչ ոք
երբեք ետես ։ միածինն
որդի ։ որ է յգիրս
հաւր ։ նա պատմեաց ։
Եւ սա է վկայութիւն
Յովհաննու ։ յորժամ
առաքեցին հրեայքն
յԵրուսաղէմէ ։ քահանայս
եւ ղեւտացիս ։ զի
հարցանիցեն զնա ։
Դու ո՞վ ես ։ Եւ
խոստովանեցաւ ։ եւ
ոչ ուրացաւ ։ Եւ
խոստովանեցաւ ։ թէ
ես ոչ եմ Քրիստոս ։
Եւ հարցին զնա ։
Ապա ի՞նչ ։ Եղիա
դու ես ։ Եւ ասէ ։
Ոչ եմ ։ Մարգարէ
դու ես ։ Եւ
պատասխանի ետ ։
Ոչ ։ Ասացին ցնա ։
Ապա ո՞վ ես ։ զի
պատասխանի տացուք
առաքելոցն ։ որ
առաքեցին զմեզ ։
Զի՞նչ ասես վասն
քո ։ Ասէ ։ Ես
ձայն մարդոյ
աղաղակելոյ յանապատի ։
Ուղղեցէք զճանապարհ
Տեառն ։ որպէս ասաց
Եսայի մարգարէ ։
Եւ առաքեալքն էին
յփարիսեցւոց ։ Եւ
հարցին զնա ։ եւ
ասացին ցնա ։ Զի՞ ապա
մկրտես ։ եթէ դու ոչ
ես Քրիստոս ։ եւ ոչ
Եղիա ։ եւ ոչ
մարգարէ ։ Պատասխանի
ետ նոցա Յովհաննէս ։
եւ ասէ ։ Ես ջրով
մկրտեմ ։ Եւ ի
մէջ ձեր կայ ։ զոր
դուք ոչ գիտէք ։
Նա է որ յետ իմոյ
գալոցն ։ առաջի իմ
եղև ։ զոր ես ոչ եմ
արժան ։ զի լուծից
կոշկացն նորա ։
Զայս ամենայն
յԲեթանիա եղեն ։
յայնկոյս Յորդանանայ ։
ուր էր Յովհաննէս
մկրտեալ ։ Եւ
յաւուրն միւսում ։
տեսանէ Յովհաննէս
զՅիսուս ։ գալ առ
իւր ։ Եւ ասէ ։
Ահա Գառն Աստուծոյ ։
որ վերանայ զմեղս
աշխարհի ։ Սա է
զոր ասացի ։ Որ
յետ իմոյ գալոցն ։
առաջի իմ եղև ։ զի
առաջի իմ էր ։ Եւ
ես ոչ ճանաչէի զնա ։
այլ զի յայտնեսցի
յԻսրայէլ ։ վասն այսորիկ
եկի ես ջրով մկրտել ։
Եւ վկայեաց
Յովհաննէս ։ Զի
տեսի զհոգին ։ իջեալ
իբրև զաղաւնի ։
յերկնից ։ Եւ
վարեալ ի վերայ նորա ։
Եւ ես ոչ ճանաչէի
զնա ։ այլ որ առաքեաց
զիս մկրտել ջրով ։
նա ասաց ցիս ։
Յորոյ տեսանիցես
զհոգին ։ իջեալ եւ
վարեալ ի վերայ նորա ։
նա է որ մկրտէ
հոգւովն սրբով ։
Եւ ես տեսի ։ եւ
վկայեցի ։ Զի սա է
Որդի Աստուծոյ ։
Եւ յաւուրն միւսում ։
կայր Յովհաննէս ։
եւ երկու ի
աշակերտաց նորա ։
Եւ հայեցեալ ի
վերայ Յիսուսի ։
որ երթայր ։ ասէ ։
Ահա Գառն Աստուծոյ ։
Եւ լուան երկու
աշակերտքն ։ խօսեալ
նմա ։ եւ գնացին
զհետ Յիսուսի ։
Դարձեալ Յիսուս ։
տեսեալ զնոսա ։
որ գային զհետ ։
ասէ ցնոսա ։ Զի՞ խնդրէք ։
Եւ նոքա ասացին ցնա ։
Ռաբբի ։ որ ասի
թարգմանեալ ։
Վարդապետ ։ ուր
բնակեցեր ։ Ասէ
ցնոսա ։ Եկայք եւ
տեսէք ։ Եկին եւ
տեսին ։ ուր բնակէր ։
Եւ մնացին առ նմա ։
յաւուրն յայնմիկ ։
Ժամ էր իբրև
տասներորդ ։ Էր
Անդրէաս ։ եղբայր
Սիմոն Պետրոսի ։
մի ի երկուց ։ որ
լուան ի Յովհաննու ։
եւ գնացին զհետ նմա ։
Գտանէ նա նախ զեղբայր
իւր զՍիմոն ։ եւ ասէ
ցնա ։ Գտաք զՄեսիա ։
որ է ասի թարգմանեալ ։
Քրիստոս ։ Եւ
տարեալ զնա առ
Յիսուս ։ Եւ հայեցեալ
Յիսուս ցնա ։ ասէ ։
Դու ես Սիմոն ։ որդի
Յովնանու ։ դու
կոչեսցիս Կեփաս ։
որ է ասի թարգմանեալ ։
Պետրոս ։ Յաւուրն
միւսում ։ կամեցաւ
Յիսուս ելանել ի
Գալիլեա ։ Եւ գտանէ
զՓիլիպպոս ։ եւ ասէ
ցնա ։ Հետեւեա ինձ ։
Եւ էր Փիլիպպոս ։
ի Բեթսայիդա ։
քաղաքէ Անդրէասի ։
եւ Պետրոսի ։ Գտանէ
Փիլիպպոս զՆաթանայէլ ։
եւ ասէ ցնա ։ Գտաք
զոր գրեաց Մովսէս ։
յօրէնսդրութեան ։
եւ մարգարէքն ։
զՅիսուս ։ որդի
Յովսեփայ ։ ի
Նազարեթէ ։ Եւ ասէ
ցնա Նաթանայէլ ։
Ի Նազարեթէ ։ կարէ
ինչ բարի լինել ։
Ասէ ցնա Փիլիպպոս ։
Եկ եւ տես ։ Տեսանէ
Յիսուս զՆաթանայէլ ։
որ գայր առ նա ։
եւ ասէ ցնա ։ Ահա
իսրայէլացի ճշմարիտ ։
յորում նենգութիւն
ոչ է ։ Ասէ ցնա
Նաթանայէլ ։ Ուստի
զիս ճանաչես ։
Պատասխանի ետ
Յիսուս ։ եւ ասէ
ցնա ։ Յորժամ էիր
ընդ թզենեաւ ։ տեսի
զքեզ ։ Պատասխանի
ետ Նաթանայէլ ։
եւ ասէ ցնա ։
Վարդապետ ։ դու ես
Որդի Աստուծոյ ։
դու ես Թագաւոր
իսրայէլի ։ Պատասխանի
ետ Յիսուս ։ եւ ասէ
ցնա ։ Զի ասացի
քեզ ։ թէ տեսի
զքեզ ։ ընդ թզենեաւ ։
հաւատայ ։ մեծագոյնս
քան զայս տեսանիցես ։
Եւ ասէ ցնա ։
Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ ։ տեսանիցէք
զերկինս ։ բացեալ ։
եւ զհրեշտակս
Աստուծոյ ։ ելանեալ
եւ իջանեալ ։ ի վերայ
Որդւոյ մարդոյ ։
Եւ յաւուր երրորդի ։
հարսնիք եղեն ։
ի Գանայ Գալիլեացւոց ։
Եւ էր մայր Յիսուսի ։
անդ ։ Եւ կոչեցաւ
Յիսուս ։ եւ
աշակերտքն նորա ։
ի հարսնիսն ։ Եւ
պակասեցաւ գինի ։
Ասէ մայր Յիսուսի ։
ցնա ։ Գինի ոչ ունին ։
Ասէ ցնա Յիսուս ։
Զի՞ ինձ եւ քեզ ։
կին ։ Ոչ եհաս
ժամ իմ ։ Ասէ մայր
նորա ցսպասաւորսն ։
Զոր ինչ ասիցէ ձեզ ։
արարէք ։ Եւ էին
անդ ։ ի վեցիսն
քարէ ջրհոսք ։
դնեալք ըստ
սրբութեան
Հրէից ։ տարողութիւն
երկուց եւ երից
չափոց ։ Ասէ
Յիսուս ցնոսա ։
Լցէք զջրհոսսն ջրով ։
Եւ լցին զնոսա ։
մինչեւ ի բերան ։
Եւ ասէ ցնոսա ։
Հանէք արդ ։ եւ
տարէք առ
տանուտէրն ։ Եւ
տարին ։ Եւ
տանուտէրն ճաշակեաց
զջուրն ։ որ եղեալ
գինի ։ Եւ ոչ գիտէր
ուստի է ։ այլ
սպասաւորքն գիտէին ։
որ հանին զջուրն ։
Կոչէ տանուտէրն
զփեսայն ։ Եւ ասէ
ցնա ։ Ամենայն
մարդ զգինին բարի
նախ դնէ ։ եւ
յորժամ արբեցան ։
յայնժամ զվատթարն ։
դու պահեցեր
մինչեւ ցայժմ ։
Զայս սկիզբն
նշանաց արար
Յիսուս ։ յԳանայ
Գալիլեացւոց ։ Եւ
յայտնեաց զփառս իւր ։
Եւ հաւատացին
աշակերտքն նորա ։
ի նա ։ Ապա
իջանէ ։ Կափառնայում ։
նա եւ մայր նորա ։
եւ եղբարք նորա ։
եւ աշակերտքն նորա ։
Եւ անդ բնակեցան ։
ոչ բազում աւուրս ։
Եւ մերձեցաւ
Զատիկ ։ տօնն
Հրէից ։ Եւ ելանէ
Յիսուս ։ յԵրուսաղէմ ։
Եւ գտանէ ։ ի
տաճարին ։ զվաճառականս
ծախելոց ։ եզինս եւ
ոչխարս ։ եւ
աղաւնիս ։ եւ
մանրավաճառսն
նստեալս ։ Եւ արար
մտրակ ի գերդաստանաց ։
Եւ հալածեաց զամենեսեան
ի տաճարէն ։ զոչխարսն
եւ զեզինսն ։ Եւ
զդրամս մանրավաճառացն
սփռեաց ։ Եւ
սեղանսն շրջեաց ։
Եւ ասէ ցվաճառականսն
աղաւնեաց ։ Տարէք
զայդոսիկ ի տեղւոջէ ։
մի՛ արասջիք զտուն
հաւր իմոյ ։ տուն
վաճառականութեան ։
Յիշեցին աշակերտքն
նորա ։ եթէ գրեալ է ։
Նախանձ տանն քո
կերիցէ զիս ։
Պատասխանի ետ
Հրէից ։ եւ ասէ
ցնոսա ։ Զի՞ նշան
ցուցանես մեզ ։
զի այսպէս առնես ։
Ասացին Հրէայքն ։
եւ ասեն ցնա ։
Զքառասուն եւ վեց
ամ շինեցաւ տաճարս
այս ։ եւ դու երիւք
աւուրք յարուսցես
զնա ։ Նա ասէր
զմարմինն իւր ։
տաճար ։ Եւ յորժամ
յարոյց զնա ։
յերկրորդ աւուր ։
յիշեցին աշակերտքն
նորա ։ եթէ զայս
ասէր ։ Եւ հաւատացին
գրոցն ։ եւ բանին ։
զոր ասաց Յիսուս ։
Եւ յԵրուսաղէմ ։
ի Զատիկն ։ ի տօնի ։
բազումք հաւատացին
յանուն նորա ։
տեսեալ զնշանսն ։
զոր առնէր ։
Յիսուս ոչ
հաւատայր ինքն
զանձին ։ վասն զի
ինքն գիտէր զամենեսեան ։
Եւ վասն զի ոչ
պիտոյ էր նմա ։
զի վկայեսցէ
ոք վասն մարդոյ ։
զի ինքն գիտէր ։
զոր էր ի մարդոյ ։
Եւ էր մարդ ։ ի
փարիսեցւոց ։
Նիկոդեմոս անուն ։
իշխան Հրէից ։
Եկն առ նա գիշերի ։
Եւ ասէ ցնա ։
Ռաբբի ։ գիտեմք ։
զի յԱստուծոյ եկեալ
ես վարդապետ ։
զի զայսոսիկ նշանս
ոչ ոք կարէ առնել ։
զոր դու առնես ։
եթէ ոչ իցէ
Աստուած ընդ նմա ։
Պատասխանի ետ
Յիսուս ։ եւ ասէ
ցնա ։ Ամէն ամէն
ասեմ քեզ ։ եթէ ոչ
ոք ծնանիցի ։
յերկնից ։ ոչ կարէ
տեսանել զարքայութիւն
Աստուծոյ ։
Ասէ ցնա Նիկոդեմոս ։
Զիա՞րդ կարէ մարդ
ծնանել ։ որ ծեր է ։
Միթէ կարէ
երկրորդ անգամ
մտանել ի արգանդ
մաւրն իւրոյ ։ եւ
ծնանել ։ Պատասխանի
ետ Յիսուս ։ եւ ասէ ։
Ամէն ամէն ասեմ
քեզ ։ եթէ ոչ ոք
ծնանիցի ։ ջրով եւ
հոգւով ։ ոչ կարէ
մտանել ի
արքայութիւն
Աստուծոյ ։ Որ
ծնեալ է ։ ի մարմնոյ ։
մարմին է ։ եւ որ
ծնեալ է ։ ի հոգւոյ ։
հոգի է ։ Մի՛
զարմանար ։ զի
ասացի քեզ ։ թէ
պարտ է ձեզ ։
յերկրորդ անգամ
ծնանել ։ Հողմ ուր
կամի ։ փչէ ։ եւ
զձայնն նորա լսես ։
այլ ոչ գիտես ։
զուր գայ ։ եւ
զուր երթայ ։
Նոյնպէս է ամենայն
որ ծնեալ է ։ ի
հոգւոյ ։ Պատասխանի
ետ Նիկոդեմոս ։
եւ ասէ ցնա ։
Զիա՞րդ կարեն այս
լինել ։ Պատասխանի
ետ Յիսուս ։ եւ ասէ
ցնա ։ Դու ես
վարդապետ ։
իսրայէլի ։ եւ
զայսոսիկ ոչ գիտես ։
Ամէն ամէն ասեմ
քեզ ։ զոր գիտեմք ։
խօսիմք ։ եւ զոր
տեսաք ։ վկայեմք ։
եւ վկայութիւն մեր
ոչ ընկալանիք ։
Եթէ զերկրաւորսդ
ասացի ձեզ ։ եւ ոչ
հաւատայք ։ զիա՞րդ
հաւատասջիք ։
եթէ ասացից ձեզ
զերկնաւորսդ ։
Եւ ոչ ոք համբարձաւ
յերկինս ։ եթէ ոչ
որ իջեալ է ։
յերկնից ։ Որդի
մարդոյ ։ որ է ։
յերկինս ։ Եւ
որպէս Մովսէս
վերացոյց զպատկեր
օձին ։ յանապատի ։
նոյնպէս պարտ է
վերացեալ լինել ։
Որդի մարդոյ ։
Զի ամենայն որ
հաւատայ ։ ոչ
կորնչեսցի ։ այլ
ունիցի կեանս
յաւիտենական ։
Զի այսպէս սիրեաց
Աստուած զաշխարհ ։
մինչեւ զմիածին
որդի իւր ետ ։
զի ամենայն որ
հաւատայ ։ ոչ
կորնչեսցի ։ այլ
ունիցի կեանս
յաւիտենական ։
Զի ոչ առաքեաց
Աստուած զորդի իւր
յաշխարհ ։ զի
դատեսցէ զաշխարհ ։
այլ զի կեցցէ
աշխարհ ։ նովաւ ։
Որ հաւատայ ։
նմա ոչ դատի ։
Որ ոչ հաւատայ ։
արդէն դատեալ է ։
զի ոչ հաւատաց ։
յանուն միածնի
որդւոյ Աստուծոյ ։
Եւ այս է դատաստան ։
զի լոյս եկն յաշխարհ ։
եւ սիրեցին
մարդիկ զխաւարն ։
քան զլոյսն ։
վասն զի չար էին
գործք նոցա ։
Զի ամենայն որ
չարագործ է ։
ատէ զլոյսն ։
եւ ոչ գայ առ
լոյսն ։ զի մի՛
յանդիմանեսցին
գործք նորա ։
Որ առնէ զճշմարտութիւն ։
գայ առ լոյսն ։
զի յայտնի լիցին
գործք նորա ։
զի Աստուծով
գործեալ են ։
Եւ յետ այսորիկ ։
եկն Յիսուս ։ եւ
աշակերտքն նորա ։
յերկիրն Հրէաստանեայ ։
Եւ անդ բնակեցաւ
ընդ նոսա ։ եւ
մկրտէր ։ Եւ
Յովհաննէս էր
մկրտեալ ։ ի
Հնովն ։ մերձ ի
Սաղիմ ։ զի
ջրեղէն ուրեք էր ։
Եւ գային ։ եւ
մկրտէին ։ Զի
դեռ ոչ էր
Յովհաննէս ։
արկեալ ի բանտ ։
Եղև ուրեմն ։
հարցումն ։ ի
մէջ աշակերտաց
Յովհաննու ։
ընդ Հրէից ։
վասն սրբութեան ։
Եւ եկեալ առ
Յովհաննէս ։
ասացին ցնա ։
Ռաբբի ։ որ էր
ընդ քեզ ։ յայնկոյս
Յորդանանայ ։
որում դու
վկայեցեր ։ ահա
նա մկրտէ ։
եւ ամենեքեան
գնան առ նա ։
Պատասխանի ետ
Յովհաննէս ։ եւ
ասէ ։ Ոչ կարէ
մարդ առնուլ
ինչ ։ եթէ ոչ
տացի նմա ։
յերկնից ։
Դուք ինքեանք
վկայեցէք ինձ ։
զի ասացի ։
թէ ոչ եմ ես
Քրիստոս ։
այլ զի առաքեալ
եմ առաջի նորա ։
Որ ունի զկին ։
փեսայ է ։
այլ բարեկամ
փեսային ։
որ կայ եւ
լսէ նորա ։
ուրախութեամբ
ուրախանայ ։
ձայնի փեսային ։
Ես ուրեմն
զայս իմ
ուրախութիւն
լցեալ է ։
Նա պարտ է
աճել ։ իսկ ես
պակասել ։
Որ յերկնից
գայ ։ վերագոյն
քան զամենեսեան է ։
Որ է յերկրէ ։
յերկրէ է ։
եւ յերկրէ խօսի ։
Որ յերկնից
գայ ։ վերագոյն
քան զամենեսեան է ։
Եւ զոր
տեսանէ ։ եւ
լսէ ։ զայն
վկայէ ։
Եւ զվկայութիւն
նորա ոչ ոք
ընկալանի ։
Որ ընկալաւ
զվկայութիւն նորա ։
կնքեաց թէ
ճշմարիտ է
Աստուած ։
Զի զոր
առաքեաց
Աստուած ։
զբանս
Աստուծոյ խօսի ։
Զի ոչ
չափաւ տայ
Հայր զհոգին ։
Հայր սիրէ
զՈրդի ։
եւ ամենայն
ինչ ետ
ի ձեռն նորա ։
Որ հաւատայ
յՈրդի ։
ունի կեանս
յաւիտենական ։
Որ ոչ
հաւատայ
Որդւոյ ։
ոչ տեսցէ
զկեանս ։
այլ բարկութիւն
Աստուծոյ
մնայ ի վերայ նորա ։

լսել զամ լսելդ, ոյժ
զամ տեսլեդ ։ ո
նկատլ տեսլեդ
մե զաստուածն մարմա
զի բառնայ մարմ
նէն ։ պղծ
զամ չէ
մե չէ
նէն ։ ոչ
մոչ
զի ես
ես չեմ եղծանիլ
։ հակեալ պնոսայ
։ ա
ձեր երանի

և ի որհնութիւնսն։

Ա. Ի սկսանել ընթերցուածոյ վան
բանին վասն վաղուկի
պայծառակերպին։

Ի սկզբան էր բանն, և բանն էր առ
Աստուած, և Աստուած էր բանն։ Նա
էր սկզբան առ Աստուած։ Ամենայն
ինչ նովաւ եղև, և առանց նորա ոչ
ինչ եղև, զոր եղև։ Յնմա կեանք էր,
և կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն
յխաւարի լուսաւորէ, և խաւարն զնա
ոչ կալաւ։ Եղև մարդ առաքեալ յԱս
տուծոյ, անուն նորա Յովհաննէս։
Սա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ
վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւա
տասցեն նովաւ։ Ոչ էր նա լոյսն, այլ
զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ Էր լոյս
ճշմարիտ, որ լուսաւորէ զամենայն
մարդ գալուստ յաշխարհ։ Յաշխարհի
էր, և աշխարհ նովաւ եղև, և աշխարհ
զնա ոչ ծանեաւ։ Յիւրսն եկն, և իւրքն
զնա ոչ ընկալան։ Որչափ ինչ ընկա
լան զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն
որդի Աստուծոյ լինել հաւատացեալ
անուան նորա, որ ոչ յարեանց, և ոչ
յակամայից, և ոչ յարանց մարդոյ,
այլ յԱստուծոյ ծնան։

Ա. Ի սկսանել ընթերցուածոյ վան
բանին վասն վաղուկի
պայծառակերպին։

Ի սկզբան էր բանն, և բանն էր առ
Աստուած, և Աստուած էր բանն։ Նա
էր սկզբան առ Աստուած։ Ամենայն
ինչ նովաւ եղև, և առանց նորա ոչ
ինչ եղև, զոր եղև։ Յնմա կեանք էր,
և կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն
յխաւարի լուսաւորէ, և խաւարն զնա
ոչ կալաւ։ Եղև մարդ առաքեալ յԱս
տուծոյ, անուն նորա Յովհաննէս։
Սա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ
վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւա
տասցեն նովաւ։ Ոչ էր նա լոյսն, այլ
զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ Էր լոյս
ճշմարիտ, որ լուսաւորէ զամենայն
մարդ գալուստ յաշխարհ։ Յաշխարհի
էր, և աշխարհ նովաւ եղև, և աշխարհ
զնա ոչ ծանեաւ։ Յիւրսն եկն, և իւրքն
զնա ոչ ընկալան։ Որչափ ինչ ընկա
լան զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն
որդի Աստուծոյ լինել հաւատացեալ
անուան նորա, որ ոչ յարեանց, և ոչ
յակամայից, և ոչ յարանց մարդոյ,
այլ յԱստուծոյ ծնան։

Բ. Ի սկսանել ընթերցուածոյ վան
բանին վասն վաղուկի
պայծառակերպին։

Ի սկզբան էր բանն, և բանն էր առ
Աստուած, և Աստուած էր բանն։ Նա
էր սկզբան առ Աստուած։ Ամենայն
ինչ նովաւ եղև, և առանց նորա ոչ
ինչ եղև, զոր եղև։ Յնմա կեանք էր,
և կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն
յխաւարի լուսաւորէ, և խաւարն զնա
ոչ կալաւ։ Եղև մարդ առաքեալ յԱս
տուծոյ, անուն նորա Յովհաննէս։
Սա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ
վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւա
տասցեն նովաւ։ Ոչ էր նա լոյսն, այլ
զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ Էր լոյս
ճշմարիտ, որ լուսաւորէ զամենայն
մարդ գալուստ յաշխարհ։ Յաշխարհի
էր, և աշխարհ նովաւ եղև, և աշխարհ
զնա ոչ ծանեաւ։ Յիւրսն եկն, և իւրքն
զնա ոչ ընկալան։ Որչափ ինչ ընկա
լան զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն
որդի Աստուծոյ լինել հաւատացեալ
անուան նորա, որ ոչ յարեանց, և ոչ
յակամայից, և ոչ յարանց մարդոյ,
այլ յԱստուծոյ ծնան։

այր խրճուն ար-
ուն, քաղեցէք զա-
ղան, քաղեցէք զա-
կին զայն իբր
զի ՚ի ժամանակի հնձո-
ղին ասացէք հնձել
զայն աճել միասին
նգին աճեցին զա-
թող առաք երկոցու-
ղին իբր խրճոյ խուրձք
զի կրեսցեն ընդ-
դ ամբարն իմ, և
քաղիցէք զորոմն, և
մի, զուցէ մին ՚ի
ՙՒնա առ կինոսա,
վայն իբրև
ՙՒնա առ կինոսա,
այր թշնամի արար
վայն :
ՙՒսեն կինա ծառա
յքն, կամիս վի՞ր
Թէզուխ քաղեսցուք
զորոմն :

ան Նոսայ Եւսեբ :
Համառօտ ամբայու
Ծին երկնից առն
որ սերմանիցէ սեր
ի բարի յաւետարանի
իւրում : Եւքէսն ի
նել մարդկան, եկն
Թշնամի Նոր, և
յանեցաւ որո
ի իմոջ ցորենոյն
և գնաց : Եւբրև
բուսաւ խոտն և ա
րար պտուղ, ապա
երեւեցաւ որոմն :
ԱՒտուցեալ ծառա
մէ տանուտեառն,
ասեն կինա : Տէր ոչ
սերմն բարի սերմա
քում : Այլ ու
նեցեալ յաւետարանին
ան Նոսայ Եւսեբ :
Համառօտ ամբայու
Ծին երկնից առն
որ սերմանիցէ սեր
ի բարի յաւետարանի
իւրում : Եւքէսն ի
նել մարդկան, եկն
Թշնամի Նոր, և
յանեցաւ որո
ի իմոջ ցորենոյն
և գնաց : Եւբրև
բուսաւ խոտն և ա
րար պտուղ, ապա
երեւեցաւ որոմն :
ԱՒտուցեալ ծառա
մէ տանուտեառն,
ասեն կինա : Տէր ոչ
սերմն բարի սերմա
քում : Այլ ու

ողովուրդն եկն ի
քե մի՛ երեր
ասէ ՄԱՐԿՈՍ
ծաղկեալսն իսկապէս
անիմ. բղխեսցի ի
ձեռ ոչ տուակաւ ձեր
մա : ըստ իմոյ դարձ
ի հայել աստուածեալն
ւս ի խաչ ուր ընդ
ուրդն :
ա աստուած ոչ
ընդ ժողովուրդն :
ասէ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ
այս աստեղն ի
ասենայն խմորեցա :
երիւ աղեր . մինչ ի
ոչ թաքեմ ի ձեռն
մոյր . զոր առեալ
այուլքեն երկնից ի
մանեցաւ աղքն
: տուր ի

ողովուրդն եկն ի
քե մի՛ երեր
ասէ ՄԱՐԿՈՍ
ծաղկեալսն իսկապէս
անիմ. բղխեսցի ի
ձեռ ոչ տուակաւ ձեր
մա : ըստ իմոյ դարձ
ի հայել աստուածեալն
ւս ի խաչ ուր ընդ
ուրդն :
ա աստուած ոչ
ընդ ժողովուրդն :
ասէ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ
այս աստեղն ի
ասենայն խմորեցա :
երիւ աղեր . մինչ ի
ոչ թաքեմ ի ձեռն
մոյր . զոր առեալ
այուլքեն երկնից ի
մանեցաւ աղքն
: տուր ի

ասէ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ
ուրդն ընդ ժողովուրդն

Տէր ողորմեա՛ ։

Ա

Ամենայն հոգի տակաւին լսել
զանուն քո սուրբ ։ եւ զերկիւղ
քո ։ զոր ունիս առ ստեղծուածս
քո ։ ոչ ոք կայ որ կարող լինի
զքեզ ամենայն կատարեալ
գիտութեամբ ճանաչել ։ եթէ
ոչ միայն զքեզ միածին որդի
քո ։ եւ հոգի քո սուրբ ։ որ
ամենայնի գիտեն զխորհուրդս
քո ։ եւ զկամս քո ։ զոր ոչ
գիտեն հրեշտակք ։ եւ ոչ
ամենայն մարդիկ ։ զի ոչ
ամենեքեան հաւատան ։ եւ
ոչ ամենեքեան ապաշխարեն ։
եւ ոչ ամենեքեան կատարեն
զպատուիրանս քո ։ զի ոչ
ամենեքեան սիրեն զքեզ ։ եւ
ոչ ամենեքեան երկնչին ի քէն ։
զի ոչ ամենեքեան ակնկալեն
զքեզ ։ եւ ոչ ամենեքեան
հաւատան ի քեզ ։ զի ոչ
ամենեքեան ապրին ընդ քեզ ։
զի ոչ ամենեքեան մեռանին
ընդ քեզ ։ զի ոչ ամենեքեան
ունին զյոյս յարութեան ։
զի ոչ ամենեքեան ժառանգեն
զքեզ ։ եւ զթագաւորութիւն
քո ։ զի ոչ ամենեքեան
ընդունին զքեզ ։ եւ զհանգիստ
քո ։ զի ոչ ամենեքեան
ուրախանան ընդ քեզ ։ եւ
զուարճանան ։ զի ոչ
ամենեքեան ապրին ընդ քեզ ։
զի ոչ ամենեքեան ունին
զհանգիստ ։ եւ զխաղաղութիւն
քո ։ զի ոչ ամենեքեան
ունին զհանգիստ ։ եւ
զխաղաղութիւն քո ։ զի ոչ
ամենեքեան ունին զհանգիստ ։
եւ

և աստուած ։

Եւ զնոյն իսկ հրեշտակն ցուցանէ
զհոգեւոր հրոյն, զոր ի հնոց հրոյն
մեծ եւ սքանչելի. զի ոչ միայն զմե-
ղաւորսն ի կորուստ տանի, այլ եւ
զարդարսն կատարեալ առնէ ։ Եւ յետ
հրոյ ։ Եւ ես տեսի զերկինս բացեալս ։
Եւ ահա ձի սպիտակ ։ Եւ որ նստէր
ի նմա ։ կոչեցեալ հաւատարիմ եւ
ճշմարիտ ։ եւ արդարութեամբ դա-
տէ եւ պատերազմի ։ Եւ աչք նորա
իբրեւ բոց հրոյ ։ եւ ի գլուխ նորա
պսակք բազումք ։ եւ անուն գրեալ
ունի ։ զոր ոչ ոք գիտէ ։ բայց միայն
ինքն ։ եւ զգեցեալ է հանդերձ ար-
եամբ ։ եւ կոչի անուն նորա Բան
Աստուծոյ ։ Եւ զօրքն որ յերկինս
էին ։ հետեւէին նմա ։ ի ձիս սպի-
տակս ։ զգեցեալ բիսոնեայ սպի-
տակաւ եւ մաքրով ։ Եւ ի բերանոյ
նորա ելանէ սուր սրաբեր ։ զի
նովաւ հարցէ զազգսն ։ եւ նա հո-
վիւ լիցի նոցա երկաթեայ գաւա-
զանաւ ։ եւ նա կոխէ զհնձան գի-
նւոյ ։ զբարկութիւն եւ զսրտմտու-
թիւն Աստուծոյ ամենակալին ։ Եւ
ունի ի հանդերձի իւրում եւ ի ազ-
դրի իւրում գրեալ զանուն ։ Թա-
գաւոր թագաւորաց ։ եւ Տէր տի-
րողաց ։ Եւ տեսի զհրեշտակն կա-
նգնեալ ի մէջ արեգական ։ եւ աղա-
ղակեաց ձայնիւ մեծաւ ։ եւ ասէ
առ ամենայն թռչունս որ թռչին
միջնորդ երկնից ։ Եկայք ժողո-
վեցարուք առ ճաշ մեծի Աստուծոյ ։
զի կերիջիք զմարմինս թագաւորաց ։
եւ զմարմինս հազարապետաց ։ եւ
զմարմինս հզօրաց ։ եւ զմարմինս
ձիոց ։ եւ հեծելոցն ։ եւ զամենայն
մարմինս ազատաց եւ ծառայից ։
եւ փոքունց եւ մեծաց ։ Եւ տեսի
զգազանն ։ եւ զթագաւորս երկրի ։
եւ զզօրս նոցա ։ ժողովեալս առ
մարտ ։ ընդ հեծելոյն ։ եւ ընդ զօ-
րին նորա ։ Եւ կալաւ գազանն զա-
մենայն թագաւորսն երկրի ։ եւ
զզօրսն նոցա ։ եւ ածին զնոսա ։
առ գազանն ։ եւ առ ստորագրեալ
մարգարէն ։ որ արար նշանս առաջի
նորա ։ որով մոլորեցոյց զամենայն
նոսա ։ որ առեալ էին զկերպարանս
գազանին ։ եւ որ երկրպագէին պատ-
կերի նորա ։ Եւ կենդանի ձկունքն
որ էին ի ծովուն ։ եւ ամենայն ոգի
որ շնչէր ։ եւ ամենայն ստեղծուածք
որ էին ի ծովուն ։ եւ ամենայն ոգի
որ շնչէր ։ եւ ամենայն ստեղծուածք
որ էին ի ծովուն ։ եւ ամենայն ոգի
որ շնչէր ։ եւ ամենայն ստեղծուածք

ՀՆՉՈՒՄԱՅ ։ ԱՆԴՆՈՒՄ Ո

ՀԱՆԴԻՊԱՆՉԵ

ՀԵՂ ։

ՅՈՒՆԻՍ ԺԱ

ՏՈՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐՔԵՓԱՊԱՏԻ ՍԱՐԿԱՎԱԳԻ ՅԻՇՈՒՄՆ Է ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱՀԱՏԱԿԻ ԵՒ ՆՈՐԱՀՐԱՇ ՍՈՒՐԲ ԵՐԿՐԱՊԱՏՈՒՀԻՆ ՀԱՅՈՑ

Ի ԱՅՍՄԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՏԵՐՈՒՆ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐՔԵՓԱՊԱՏԻ ՍԱՐԿԱՎԱԳԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱՀԱՏԱԿԻ ԵՒ ՆՈՐԱՀՐԱՇ ՍՈՒՐԲ ԵՐԿՐԱՊԱՏՈՒՀԻՆ ՀԱՅՈՑ ՏՕՆԵՐՆ ԵՆ ՅԻՇԱՏԱԿԱՑՈՒՑԻՉՔ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑՆ ՅԱԿՈԲՈՍԻ ԵՒ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵՂԲՕՐՑ ՄԵՐՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱԾՆԻ ՄԱՅՐԱՊԱՏԻ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱՀԱՏԱԿԻ ԵՒ ՆՈՐԱՀՐԱՇ ՍՈՒՐԲ ԵՐԿՐԱՊԱՏՈՒՀԻՆ ՀԱՅՈՑ

Ի ԱՅՍՄԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՏԵՐՈՒՆ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐՔԵՓԱՊԱՏԻ ՍԱՐԿԱՎԱԳԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱՀԱՏԱԿԻ ԵՒ ՆՈՐԱՀՐԱՇ ՍՈՒՐԲ ԵՐԿՐԱՊԱՏՈՒՀԻՆ ՀԱՅՈՑ

Ա երբ լուան ժողովուրդքն, զինայնքն
վասն որոյ ասացին զայս բանս առ
նա: Եւ երբ եկն ի տուն, մերձեցան
առ նա աշակերտքն նորա ասելով
զառակն զայն: Եւ նա ասէ ցնոսա
Եթէ ոչ եղիցի մատանի
Բ երբ ընդ երեսս
անդր նոցա:
Եւ բժշկեաց զհիւ-
ծեալսն, զոմանս ի նոսա
ժողովուրդքն բազումք,
զի տեսանէին զինս
որ արարեալ էր: Եւ ա-
սէ ցնոսա Հիւծեալ
վիրակն, զինայնքն
Գ երբ լուան ժողո-
վուրդքն, զինայնքն
զի առաւ ձին:
Դ երբ լուան ժողո-
վուրդքն զայս
բան, զինայնքն
զի առաւ ձին:
Ե Եւ ասէ ցնոսա
Եթէ ոչ եղիցի մատանի
կաթ պատմեցին յիշ-
ուտ յանապատ տե-
ղի առաւ ձին:
Զ երբ լուան ժողո-
վուրդքն զայս
բան, զինայնքն
զի առաւ ձին:
Է Եւ ասէ ցնոսա
Եթէ ոչ եղիցի մատանի
կաթ պատմեցին յիշ-
ուտ յանապատ տե-
ղի առաւ ձին:

Ա ՅՈՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵՐՈՅ ԳՐԻԳՈՐԻՈՅ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ ՀԱՅՈՑ

Ա Ղ Ո Թ Ե Ա Ս Ա Ց Ի Ք Ս Ա Ր Ա Կ Ա Ն

աղաղակեցեալն ։
Ա Ուստի վաղակի խաւ-
տեցեալ զհոգի
ամենայնի ընդ նմա
եւ զերկիւղ ։
Ա Ընդ ամենայն
կողմանս պատեալ
զնա ։ Եւ ոչ
ոք ճանաչէր զնա

ոսկեշուք ընդեր աղա-
ղակեցար ։ ով յոյժ տրտում հոգ-
ով ես ասացեալ ։ ո՛յ պատուհասակոծ
վիշտ ։ մոռացար ։
այնժամ ես
պատասխանի վերջեկեան ։
վերջեկեան ։ ընդեր մերձեցար
կամ ընդեր երկմտեցար ։ ասա
ինձ ։
ես
ասացի ։ վա՛յ ինձ ։ ո՛վ
հանդարտեցոյց ։ ո՛վ
ամենայն հիւանդութեանց
բժշկեցին

ասոյր յորժամ ոչ
այլ ոչ ինչ ասիցէ
եւ ոչ ինչ արասցէ
զոր ասիցէ
եւ զոր արասցէ
ոչ ասիցէ
եւ ոչ արասցէ
զոր ոչ ասիցէ
եւ զոր ոչ արասցէ
ասիցէ
եւ արասցէ
ոչ ասիցէ
եւ

զմարդ. մայր սուրբ
աստուածածնայ՝ ամենայն
հայ հոյս՝ ՚ՁՔ. ամո-
ւոտ վհատ՝ ՚ՁՔ.
ՁՔ. փրկու-
ՁՔ. պատուակու-
ՁՔ, չ
ն. խոհակա-
ՁՔ.

Ո խնամած եղիր
զմարդն.

կամ, ամենակալ
տէր, ամենայն
ոք, խոտոր եղեալ
իսկ ոք եւս ի քէն
ստեղծեալ եղեալ
ես. զոր ոչ կամիս
կորուստ ոք ի
նոսա, այլ զի
ապրեսցին եւ
եկեսցեն ի գի-
տութիւն ճշմար-
տութեան. եւ
զոր կամիս զայն
առնես. եւ ոչ
ոք կայ որ կա-
րող իցէ դառնալ
զկամս քո. զի
ամենակալ ես
եւ ամենայն
ինչ կարող ես
առնել. եւ ոչ
ոք կայ որ
ասիցէ ցքեզ
թէ զիա՞րդ
առնես. զի
ամենայն
ինչ ճշմարիտ
է զոր առնես.

Ո ամենայն
ինչ ճշմարիտ
է զոր առնես.

մեր ողորմեա մեզ
Տէր ։

Ո՛վ պատուական
խորհուրդ ։ որ
զոհ եղեր վասն
կենաց մերոց ։ եւ
զարիւնդ կենդա-
նի ու շուրջ կեր-
ծեալ զմարմինդ
քո ։ զոր ետուր
ի հոգեւոր մանկունդ
քո հրաշալի
եւ անբաւ ։ ո՛վ
Տէր ։ զոր ոչ
ոք կարէ ըմբռնել
զքեզ ։ ո՛վ
պատուական
զոհ ։ որ ոչ
ինչ ունիս ի քեզ
քո ։ այլ ամե-
նայն ինչ ունիս
ի մեզ ։ ո՛վ
Տէր ։ մեր
հեա՛ր ։

Ո՛վ պատուական
զոհ ։ որ ոչ
ինչ ունիս ի քեզ
քո ։ այլ ամե-
նայն ինչ ունիս
ի մեզ ։ ո՛վ
Տէր ։ մեր
հեա՛ր ։

Ո՛վ պատուական
խորհուրդ ։ որ
զոհ եղեր վասն
կենաց մերոց ։ եւ
զարիւնդ կենդա-
նի ու շուրջ կեր-
ծեալ զմարմինդ
քո ։ զոր ետուր
ի հոգեւոր մանկունդ
քո հրաշալի
եւ անբաւ ։ ո՛վ
Տէր ։ զոր ոչ
ոք կարէ ըմբռնել
զքեզ ։ ո՛վ
պատուական
զոհ ։ որ ոչ
ինչ ունիս ի քեզ
քո ։ այլ ամե-
նայն ինչ ունիս
ի մեզ ։ ո՛վ
Տէր ։ մեր
հեա՛ր ։

ՀԲ

ՀՐ

ՀՂ

ՀՃ

ՀՄ

ՀՅ

ՀՆ

ՀՇ

ՀՈ

ՀՉ

ՀՊ

ՀՋ

ՀՌ

ՀՍ

ՀՎ

ՀՏ

ՀՑ

ՀՒ

ՀՓ

ՀՔ

ՀՕ

ՀՖ

ՁԱ

ՁԲ

ՁԳ

ՁԴ

ՁԵ

ՁԶ

ՁԷ

ՁԸ

ՁԹ

ՁԺ

ՁԻ

ՁԼ

ՁԽ

ՁԾ

ՁԿ

ՁՀ

ՁՁ

ՁՂ

ՁՃ

ՁՄ

ՁՅ

ՁՆ

ՁՇ

ՁՈ

ՁՉ

ՁՊ

ՁՋ

ՁՌ

ՁՍ

ՁՎ

ՁՏ

ՁՑ

ՁՒ

ՁՓ

ՁՔ

ՁՕ

ՁՖ

ՂԱ

ՂԲ

ՂԳ

ՂԴ

ՂԵ

ՂԶ

ՂԷ

ՂԸ

ՂԹ

ՂԺ

ՂԻ

ՂԼ

ՂԽ

ՂԾ

ՂԿ

ՂՀ

ՂՁ

ՂՂ

ՂՃ

ՂՄ

ՂՅ

ՂՆ

ՂՇ

ՂՈ

ՂՉ

ՂՊ

ՂՋ

ՂՌ

ՂՍ

ՂՎ

ՂՏ

ՂՑ

ՂՒ

ՂՓ

ՂՔ

ՂՕ

ՂՖ

ՃԱ

ՃԲ

ՃԳ

ՃԴ

ՃԵ

ՃԶ

ՃԷ

ՃԸ

ՃԹ

ՃԺ

ՃԻ

ՃԼ

ՃԽ

ՃԾ

ՃԿ

ՃՀ

ՃՁ

ՃՂ

ՃՃ

ՃՄ

ՃՅ

ՃՆ

ՃՇ

ՃՈ

ՃՉ

ՃՊ

ՃՋ

ՃՌ

ՃՍ

ՃՎ

ՃՏ

ՃՑ

ՃՒ

ՃՓ

ՃՔ

ՃՕ

ՃՖ

ՄԱ

ՄԲ

ՄԳ

ՄԴ

ՄԵ

ՄԶ

ՄԷ

ՄԸ

ՄԹ

ՄԺ

ՄԻ

ՄԼ

ՄԽ

ՄԾ

ՄԿ

ՄՀ

ՄՁ

ՄՂ

ՄՃ

ՄՄ

ՄՅ

ՄՆ

ՄՇ

ՄՈ

ՄՉ

ՄՊ

ՄՋ

ՄՌ

ՄՍ

ՄՎ

ՄՏ

ՄՑ

ՄՒ

ՄՓ

ՄՔ

ՄՕ

ՄՖ

ՅԱ

ՅԲ

ՅԳ

ՅԴ

ՅԵ

ՅԶ

ՅԷ

ՅԸ

ՅԹ

ՅԺ

ՅԻ

ՅԼ

ՅԽ

ՅԾ

ՅԿ

ՅՀ

ՅՁ

ՅՂ

ՅՃ

ՅՄ

ՅՅ

ՅՆ

ՅՇ

ՅՈ

ՅՉ

ՅՊ

ՅՋ

ՅՌ

ՅՍ

ՅՎ

ՅՏ

ՅՑ

ՅՒ

ՅՓ

ՅՔ

ՅՕ

ՅՖ

ՆԱ

ՆԲ

ՆԳ

ՆԴ

ՆԵ

ՆԶ

ՆԷ

ՆԸ

ՆԹ

ՆԺ

ՆԻ

ՆԼ

ՆԽ

ՆԾ

ՆԿ

ՆՀ

ՆՁ

ՆՂ

ՆՃ

ՆՄ

ՆՅ

ՆՆ

ՆՇ

ՆՈ

ՆՉ

ՆՊ

ՆՋ

ՆՌ

ՆՍ

ՆՎ

ՆՏ

ՆՑ

ՆՒ

ՆՓ

ՆՔ

ՆՕ

ՆՖ

ՇԱ

ՇԲ

ՇԳ

ՇԴ

ՇԵ

ՇԶ

ՇԷ

ՇԸ

ՇԹ

ՇԺ

ՇԻ

ՇԼ

ՇԽ

ՇԾ

ՇԿ

ՇՀ

ՇՁ

ՇՂ

ՇՃ

ՇՄ

ՇՅ

ՇՆ

ՇՇ

ՇՈ

ՇՉ

ՇՊ

ՇՋ

ՇՌ

ՇՍ

ՇՎ

ՇՏ

ՇՑ

ՇՒ

ՇՓ

ՇՔ

ՇՕ

ՇՖ

ՈԱ

ՈԲ

ՈԳ

ՈԴ

ՈԵ

ՈԶ

ՈԷ

ՈԸ

ՈԹ

ՈԺ

ՈԻ

ՈԼ

ՈԽ

ՈԾ

ՈԿ

ՈՀ

ՈՁ

ՈՂ

ՈՃ

ՈՄ

ՈՅ

ՈՆ

ՈՇ

ՈՈ

ՈՉ

ՈՊ

ՈՋ

ՈՌ

ՈՍ

ՈՎ

ՈՏ

ՈՑ

ՈՒ

ՈՓ

ՈՔ

ՈՕ

ՈՖ

ՉԱ

ՉԲ

ՉԳ

ՉԴ

ՉԵ

ՉԶ

ՉԷ

ՉԸ

ՉԹ

ՉԺ

ՉԻ

ՉԼ

ՉԽ

ՉԾ

ՉԿ

ՉՀ

ՉՁ

ՉՂ

ՉՃ

ՉՄ

ՉՅ

ՉՆ

ՉՇ

ՉՈ

ՉՉ

ՉՊ

ՉՋ

ՉՌ

ՉՍ

ՉՎ

ՉՏ

ՉՑ

ՉՒ

ՉՓ

ՉՔ

ՉՕ

ՉՖ

ՊԱ

ՊԲ

ՊԳ

ՊԴ

ՊԵ

ՊԶ

ՊԷ

ՊԸ

ՊԹ

ՊԺ

ՊԻ

ՊԼ

ՊԽ

ՊԾ

ՊԿ

ՊՀ

ՊՁ

ՊՂ

ՊՃ

ՊՄ

ՊՅ

ՊՆ

ՊՇ

ՊՈ

ՊՉ

ՊՊ

ՊՋ

ՊՌ

ՊՍ

ՊՎ

ՊՏ

ՊՑ

ՊՒ

ՊՓ

ՊՔ

ՊՕ

ՊՖ

ՋԱ

ՋԲ

ՋԳ

ՋԴ

ՋԵ

ՋԶ

ՋԷ

ՋԸ

ՋԹ

ՋԺ

ՋԻ

ՋԼ

ՋԽ

ՋԾ

ՋԿ

ՋՀ

ՋՁ

ՋՂ

ՋՃ

ՋՄ

ՋՅ

ՋՆ

ՋՇ

ՋՈ

ՋՉ

ՋՊ

ՋՋ

ՋՌ

ՋՍ

ՋՎ

ՋՏ

ՋՑ

ՋՒ

ՋՓ

ՋՔ

ՋՕ

ՋՖ

ՌԱ

ՌԲ

ՌԳ

ՌԴ

ՌԵ

ՌԶ

ՌԷ

ՌԸ

ՌԹ

ՌԺ

ՌԻ

ՌԼ

ՌԽ

ՌԾ

ՌԿ

ՌՀ

ՌՁ

ՌՂ

ՌՃ

ՌՄ

ՌՅ

ՌՆ

ՌՇ

ՌՈ

ՌՉ

ՌՊ

ՌՋ

ՌՌ

ՌՍ

ՌՎ

ՌՏ

ՌՑ

ՌՒ

ՌՓ

ՌՔ

ՌՕ

ՌՖ

ՍԱ

ՍԲ

ՍԳ

ՍԴ

ՍԵ

ՍԶ

ՍԷ

ՍԸ

ՍԹ

ՍԺ

ՍԻ

ՍԼ

ՍԽ

ՍԾ

ՍԿ

ՍՀ

ՍՁ

ՍՂ

ՍՃ

ՍՄ

ՍՅ

ՍՆ

ՍՇ

ՍՈ

ՍՉ

ՍՊ

ՍՋ

ՍՌ

ՍՍ

ՍՎ

ՍՏ

ՍՑ

ՍՒ

ՍՓ

ՍՔ

ՍՕ

ՍՖ

ՎԱ

ՎԲ

ՎԳ

ՎԴ

ՎԵ

ՎԶ

ՎԷ

ՎԸ

ՎԹ

ՎԺ

ՎԻ

ՎԼ

ՎԽ

ՎԾ

ՎԿ

ՎՀ

ՎՁ

ՎՂ

ՎՃ

ՎՄ

ՎՅ

ՎՆ

ՎՇ

ՎՈ

ՎՉ

ՎՊ

ՎՋ

ՎՌ

ՎՍ

ՎՎ

ՎՏ

ՎՑ

ՎՒ

ՎՓ

ՎՔ

ՎՕ

ՎՖ

ՏԱ

ՏԲ

ՏԳ

ՏԴ

ՏԵ

ՏԶ

ՏԷ

ՏԸ

ՏԹ

ՏԺ

ՏԻ

ՏԼ

ՏԽ

ՏԾ

ՏԿ

ՏՀ

ՏՁ

ՏՂ

ՏՃ

ՏՄ

ՏՅ

ՏՆ

ՏՇ

ՏՈ

ՏՉ

ՏՊ

ՏՋ

ՏՌ

ՏՍ

ՏՎ

ՏՏ

ՏՑ

ՏՒ

ՏՓ

ՏՔ

ՏՕ

ՏՖ

ՑԱ

ՑԲ

ՑԳ

ՑԴ

ՑԵ

ՑԶ

ՑԷ

ՑԸ

ՑԹ

ՑԺ

ՑԻ

ՑԼ

ՑԽ

ՑԾ

ՑԿ

ՑՀ

ՑՁ

ՑՂ

ՑՃ

ՑՄ

ՑՅ

ՑՆ

ՑՇ

ՑՈ

ՑՉ

ՑՊ

ՑՋ

ՑՌ

ՑՍ

ՑՎ

ՑՏ

ՑՑ

ՑՒ

ՑՓ

ՑՔ

ՑՕ

ՑՖ

ՒԱ

ՒԲ

ՒԳ

ՒԴ

ՒԵ

ՒԶ

ՒԷ

ՒԸ

ՒԹ

ՒԺ

ՒԻ

ՒԼ

ՒԽ

ՒԾ

ՒԿ

ՒՀ

ՒՁ

ՒՂ

ՒՃ

ՒՄ

ՒՅ

ՒՆ

ՒՇ

ՒՈ

ՒՉ

ՒՊ

ՒՋ

ՒՌ

ՒՍ

ՒՎ

ՒՏ

ՒՑ

ՒՒ

ՒՓ

ՒՔ

ՒՕ

ՒՖ

ՓԱ

ՓԲ

ՓԳ

ՓԴ

ՓԵ

ՓԶ

ՓԷ

ՓԸ

ՓԹ

ՓԺ

ՓԻ

ՓԼ

ՓԽ

ՓԾ

ՓԿ

ՓՀ

ՓՁ

ՓՂ

ՓՃ

ՓՄ

ՓՅ

ՓՆ

ՓՇ

ՓՈ

ՓՉ

ՓՊ

ՓՋ

ՓՌ

ՓՍ

ՓՎ

ՓՏ

ՓՑ

ՓՒ

ՓՓ

ՓՔ

ՓՕ

ՓՖ

ՔԱ

ՔԲ

ՔԳ

ՔԴ

ՔԵ

ՔԶ

ՔԷ

ՔԸ

ՔԹ

ՔԺ

ՔԻ

ՔԼ

ՔԽ

ՔԾ

ՔԿ

ՔՀ

ՔՁ

ՔՂ

ՔՃ

ՔՄ

ՔՅ

ՔՆ

ՔՇ

ՔՈ

ՔՉ

ՔՊ

ՔՋ

ՔՌ

ՔՍ

ՔՎ

ՔՏ

ՔՑ

ՔՒ

ՔՓ

ՔՔ

ՔՕ

ՔՖ

ՕԱ

ՕԲ

ՕԳ

ՕԴ

ՕԵ

ՕԶ

ՕԷ

ՕԸ

ՕԹ

ՕԺ

ՕԻ

ՕԼ

ՕԽ

ՕԾ

ՕԿ

ՕՀ

ՕՁ

ՕՂ

ՕՃ

ՕՄ

ՕՅ

ՕՆ

ՕՇ

ՕՈ

ՕՉ

ՕՊ

ՕՋ

ՕՌ

ՕՍ

ՕՎ

ՕՏ

ՕՑ

ՕՒ

ՕՓ

ՕՔ

ՕՕ

ՕՖ

ՖԱ

ՖԲ

ՖԳ

ՖԴ

ՖԵ

ՖԶ

ՖԷ

ՖԸ

ՖԹ

ՖԺ

ՖԻ

ՖԼ

ՖԽ

ՖԾ

ՖԿ

ՖՀ

ՖՁ

ՖՂ

ՖՃ

ՖՄ

ՖՅ

ՖՆ

ՖՇ

ՖՈ

ՖՉ

ՖՊ

ՖՋ

ՖՌ

ՖՍ

ՖՎ

ՖՏ

ՖՑ

ՖՒ

ՖՓ

ՖՔ

ՖՕ

ՖՖ

Նախ գոհանալ Նմա։
Ամենեքեան կերկ
խոնարհ ինքեան
կեցեալ փառաւորել զնա
զիսեցեալն եւ զաստուա-
ծային զօրութիւնն։
Ա. Ամատուցեալ ինքն
Հայրապետն։
Եւ ինքն սկսեալ
եւ ասէ։
Ա. Հաւատամք մի Աստուած
Հայր ամենակալ
արարիչ երկնի եւ երկրի
տեսանելեաց ամենայնի
եւ անտեսանելեաց։
Եւ մի Տէր Յիսուս Քրիստոս
Որդի Աստուծոյ միածին
ծնեալ յՀաւրէ
ամենայն ժամանակաց
Լոյս յԼուսոյ
Աստուած ճշմարիտ
ի ճշմարտէ Աստուծոյ
Ծնեալ ոչ արարեալ
միածին
Նոյն էութեամբ Հաւր
որով զամենայն արար
զերկինս եւ զերկիր
զմեզ մարդիկ
եւ զամենայն
ստեղծուածս
Որ վասն մեր
եւ վասն մերոյ
փրկութեան
Եջ յերկինս
Եւ մարմնացաւ
Եւ մարդացաւ
Եւ ծնաւ ի սուրբ
կուսէն Մարիամայ
Եւ խաչեցաւ
Եւ թաղեցաւ
Եւ յարեաւ
Եւ համբարձաւ
Եւ նստաւ
Ի ձախմէ Հաւրն
Եւ դարձեալ գայ
Ի փառս
Դատել զկենդանիս
եւ զմեռեալս
Որոյ թագաւորութեան
ոչ գոյ վախճան
Եւ մի Սուրբ Հոգի
Տէր կենդանարար
Որ յՀաւրէ
Եւ ընդ Հաւր
Եւ ընդ Որդւոյ
Երկրպագեալ
Եւ փառաւորեալ
Որ խաւսեցաւ
Ի մարգարէսն
Եւ մի սուրբ
Եկեղեցի
Կաթողիկէ
Եւ առաքելական
Խոստովանիմ
Մի մկրտութիւն
Ի թողութիւն
Մեղաց
Ակնկալիմ
Յարութիւն
Մեռելոց
Եւ կեանս
Յաւիտենից
Ամէն։
Ա. Ընծայեցէք
զոհս ձեր
Ամենայն ժողովուրդ
եւ
Ա. Ընծայեցաք
զոհս մեր
Ամենայն ժողովուրդ
եւ

ա ղ ղ ղ
ղ ղ ղ ղ
ղ ղ ղ ղ
ղ ղ ղ ղ
ղ ղ ղ ղ

այնժամ խոսի
վարիոեցուցն ։
առաքութեցուցն ու
վկայեալ լինել իմոյ
հոգի աւուրս չեղ
նոյն վասն
արդ վիճանալ ոչ իցէ
ինձ վարձել զարձն ։
ու հաւատան ։ եթէ
վերայն նկատակն եմ
ու զայս ։ զի զարձնէ
կատակն իմ հասցէ
ոչ զայնմհետէ վկայնոր
առաքութեցուցն զիմոյ
զի ի խորհէ խոսի
ի ինձ ոչ ոք
։ ձոյլ

ընդ վարիոեցուցն առաք
ել ոչ ոք ։ զի
առաքութեցուցն ։
ուղեցուցն զարձն
ու հաւատան ։ զի
ի ինձ ոչ ոք
։ հոգի
առաքութեցուցն ։ զի
ի երկնի ոչ ոք
։ հոգի
ու ոչ ոք ։ զի
ի ինձ ոչ ոք
։ հոգի
ու ոչ ոք ։ զի
ի ինձ ոչ ոք
։ հոգի

ասեն ։

Եւ որ յաղթահարե
զսուտն ի հոգւոյն իւրմէ
եւ զանիրաւութիւնն ի
վերայ անձին վիրաւորէ
զի զրպարտեալ վէրքն
ընդ հեղեալ արեամբ
կիսոյ ։

Այլ ոչ այսպէս իմ սուրբ
ընկեր, զոր մարմին
ի մարմնոյ ուսուցի
զանիրաւութիւնն
անձ իւրոյ սիրովն
ներել ։ զոր եւ
ինքն ի խաչին
ասէր ։

Հայր ներեա նոցա
զի ոչ գիտեն զոր
գործեն ։

Եւ ոչ միայն
զայս, այլ եւ
զանիրաւ դատաւորն
զոր վարձատրեաց
ասելով ։

Ամէն քեզ ասեմ
այսօր ընդ իս
եղիցի ի դրախտի ։

Եւ ոչ միայն
զայս, այլ եւ
զանիրաւ դատաւորն
զոր վարձատրեաց
ասելով ։

Ամէն քեզ ասեմ
այսօր ընդ իս
եղիցի ի դրախտի ։

ձեռն ինձն իմ ։

Եւ ասէ ցնոսա. Ես եմ հովիւն
բարի. եւ գիտեմ զիմս եւ ծանին
զիս իմ. որպէս ծանանի զիս հայրն
եւ ես զհայրն ծանանիմ. եւ զանձն
իմ դնեմ ի վերայ ոչխարացն ։ Եւ
այլ ունիմ ոչխարս զորս ոչ է յայսմ
գաւթէ. եւ զսոսա պարտ է ինձ
բերել. եւ ձայնի իմում լսիցեն.
եւ եղիցի մի հօտ եւ մի հովիւ ։
Վասն այնորիկ զիս սիրէ հայրն.
զի ես դնեմ զանձն իմ. զի եղից
զնա. ոչ ոք առնու զնա յինէն.
այլ ես դնեմ զնա յինքենէ. եւ
իշխանութիւն ունիմ դնել զնա.
եւ իշխանութիւն ունիմ առնել
զնա. զպատուէրն զայս ընկալայ
յհաւրէ իմմէ ։ Եւ եղեւ պառակտումն
ի մէջ հրեայից վասն բանիցս
այնոցիկ ։ Եւ ասէին բազումք
ի նոցանէ. դեւ ունի եւ խելագարի.
զիա՞րդ զնորա լուիք ։ Այլք ասէին.
ոչ են բանք դիւահարի. միթէ
դեւ կարէ աչս կուրաց բանալ ։
Եւ եղեւ տօնն սրբոյ նորոգութեան
ի Երուսաղէմ. եւ ձմեռն էր ։
Եւ պատուիրէր Յիսուս ի տաճարի
ի սրահին Սողոմոնի ։ Եւ
պատեցին զնա հրեայքն եւ ասէին
ցնա. մինչեւ ե՞րբ զանձինս մեր
տարակուսանաց արկանես. եթէ
դու ես Քրիստոս՝ ասա մեզ յայտնի ։
Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս.
ասացի ձեզ եւ ոչ հաւատայք.
գործքն զոր ես առնեմ յանուն
հաւրն իմոյ՝ նոքա վկայեն վասն
իմ ։ Այլ դուք ոչ հաւատայք.
զի ոչ էք յոչխարաց իմոց.
որպէս ասացի ձեզ ։ Ոչխարքն
իմ զձայնն իմ լսեն. եւ ես
գիտեմ զնոսա. եւ նոքա հետեւին
ինձ ։ Եւ տամ նոցա կեանս յաւիտենական.
եւ մի կորիցեն յաւիտեան.
եւ ոչ ոք յափշտակէ զնոսա
յձեռաց իմոց ։ Հաւրն իմոյ զոր
ետ ինձ՝ մեծ է քան զամենայն.
եւ ոչ ոք կարէ յափշտակել
յձեռաց հաւրն իմոյ ։ Ես եւ
հաւրն մի եմք ։

նոսյայ մ՚ոտ ո՚ւեղի
ո՚ւհ՚այ երուեցայո՚ւ
: ոհ՚ երու ո՚ւ՚ցյո :

Ե երու ո՚ւ՚ցյո : ո՚ւհ՚այ երուեցայո՚ւ
ե՚ւ նոսու եղէն ոսիսոսկ
լեփ՚ակն : ե՚ւ հ՚այոդեր
երեք նոսայ երեք ու-
ոմ : ե՚ւ ո՚ւոտոտուոեցայո՚ւ
կերակեայ՚ ուոտոք՚ն նո
ուոտուն չէին : ոհ՚ոմ
ո՚ւհ՚այոդ ե՚ւ իջեոտն ո՚ւ՚ր բոյր
նոսու : ոհ՚այոդ ե՚ւ
ոհ՚այոդ երկու բոյ՚ն հո
ոմայոդ ե՚ւ ոհ՚ոմ
ոհ՚այոդ ե՚ւ իջեոտն ո՚ւ՚ր
ոհ՚ոմ ե՚ւ ոհ՚այոդ
ե՚ւ ոհ՚ոմ ե՚ւ ոհ՚այոդ
ե՚ւ ոհ՚ոմ ե՚ւ ոհ՚այոդ
ե՚ւ ոհ՚ոմ ե՚ւ ոհ՚այոդ

Ե ոհ՚ոմ ե՚ւ ոհ՚այոդ ե՚ւ

ՀՂ Ով Թեղհայի Նահա-
պետ, ի սուրբ ուխտդ որ
ասես, անպատճառ կա-
տարեմ։ Ասաց Նահապետ
Ով Աստուածդ Աստուած
Աբրահամու, Աստուած
Իսահակայ, Աստուած
Յակոբայ, Աստուած
Իսրայելի, Աստուած
Ամենակալ, Աստուած
Ամենակարող, Աստուած
Ամենազօր, Աստուած
Ամենայն Երկնից եւ
Երկրի, Աստուած Ամե-
նայն Հոգեաց եւ Մար-
մնոց, Աստուած Ամե-
նայն Ազգաց, Աստուած
Ամենայն Տիեզերաց,
Աստուած Ամենայն
Արարածոց, Աստուած
Ամենայն Արարչաց,
Աստուած Ամենայն
Ստեղծուածոց, Աստուած
Ամենայն Ստեղծչաց,
Աստուած Ամենայն
Ամենեցուն, Աստուած
Ամենայն Ամենեցունց,
Աստուած Ամենայն
Ամենեցունց Ամենայն
Ամենեցունց, Աստուած
Ամենայն Ամենեցունց
Ամենայն Ամենեցունց
Ամենայն Ամենեցունց

ղեկ։ ու եւ իմոյն ի
ձեռն ։ զի ամենայն
ինչ որ ունի հայրն
իմ՝ իմ է ։ վասն այսո-
րիկ ասացի զի ի
իմոյ առնուցու ։
եւ պատմեսցէ ձեզ ։
յ Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ ։ զի որ հաւա-
տայ յիս ։ գործս
զորս եւ ես առնեմ
նա առնիցէ ։ եւ մե-
ծագոյնս քան զայս
առնիցէ ։ զի ես առ
հայրն իմ երթամ ։
եւ զամենայն ինչ
զոր խնդրիցէք յա-
նուանէ իմմէ ։ զայն
արասցեմ ։ զի փա-
ռաւորեսցի հայրն
ի որդւոյ ։ եթէ ինչ
խնդրիցէք յանուա-
նէ իմմէ ։ զայն ա-
րասցեմ ։

ւմն դրամեանն ։

Եւ ոչ ոք ասաց ինձ
զոր ինչ արարեալ էր
Եղիա, եթէ ոչ զայս
ամենայն որ ինքն
դրամեանն պահա-
նջին, առաքեալսն
Պետրոս եւ Յովհան-
նէս ։ Եւ ասէ ցնոսա
Եղիա ։ Ամենայն
իրաւունս մարդոյ
ի վերայ յաւուրց
մահուանն ։ Եւ
յերեւեցաւ նոցա
Տէր ։ Եւ ասէ ցնոսա
Խաղաղութիւն
ձեզ ։ Ընդէ՞ր
հարուածք
ասեն ։ Եւ
ցաւ ։ Եւ
ասէ ցնոսա
Տէր

Եւ զայս ասացեալ տէրն
մատուցանէ յաւետարանն
Լուսաւորչէ երկունից։
Եւ ի կարդալ զայս
ընթերցուածս ի
սուրբ սեղանոյն
Ի ներքոյ ասի
տեառն աշակերտացն
մաղթանք

ուանկանել ի փեշեն
ու երկուս աչս ունել
մտանել լինելոյն,
կալ ի ներքս մինակն
ու ընկեալ լինի։ Լսե
զկնի, խնդայ մինչ
գայլաձկելեցուցանէ
զկնի։ Ելեալ մինչ
ելիկեսցէ։ Ապա
երկուս ոտս ունիցի,
եւ ելիկեսցէ. ապա
ուն կամ կայ մտանի
լսելով զկնի մինչ
գայլաձկելեցուցանէ
զկնի։ Ելեալ
յատենէն։

Եթէ ակն գ
գայլաձկելեցուցանէ
զկնի, խնդայ մինչ
ընկալեալ լինի։ Լսե
զկնի, խնդայ

ասաց Թեոդ՚ոս
ցեղ բռնեցաք։

Երեկ մեկնեցաք ձեզ
մեր սովորական
եղբայրներս. երեկ
գիշերով գնաց. մեր
հարսիկ ոչխար, ու
երեկ լինելիք մասին
ոչինչ չգիտենք։
Երեկ մեկնեցաք ձեզ
մեր սովորական
եղբայրներս։ Երեկ
գիշերով գնաց մեր
հարսիկ ոչխար, ու
երեկ լինելիք մասին
ոչինչ չգիտենք։

Երեկ մեկնեցաք ձեզ
մեր սովորական
եղբայրներս։ Երեկ
գիշերով գնաց մեր
հարսիկ ոչխար, ու
երեկ լինելիք մասին
ոչինչ չգիտենք։

ասեմ քեզ թէ մինչեւ
ցայսօր ոչ առիք յանուն
իմ. խնդրեցէք եւ առէք
զի ուրախութիւն ձեր
լցեալ լիցի։ Ասացի
ձեզ առակս։ Ժամ
գայ երբ ոչ առակս
խօսեցայց ընդ ձեզ
այլ յայտնութեամբ
վասն հօր խօսեցայց
ընդ ձեզ։ Յայնմ
աւուր յանուն իմում
խնդրեսջիք եւ ոչ
ասեմ ձեզ թէ ես
աղաչեցից զհայր
վասն ձեր։ Քանզի
ինքն հայր սիրէ
զձեզ զի դուք զիս
սիրեցէք եւ հաւա-
տացէք թէ յԱստուծոյ
եկի։ Ելի յհօրէ
եւ եկի յաշխարհս
եւ դարձեալ թողում
զաշխարհս եւ երթամ
առ հայր։ Ասեն
ցնա աշակերտք
նորա ահա այժմ
բացայայտ խօսիս
եւ ոչ առակս ասես։
Արդ գիտեմք զի
գիտես զամենայն
եւ ոչ պիտի ոք
հարցանել զքեզ
վասն այսորիկ
հաւատամք թէ
յԱստուծոյ եկիր։
Պատասխանի
ետ նոցա Յիսուս
հաւատայք արդ։
Ահա գայ ժամ
եւ եհաս արդ զի
ցրուեսջիք իւրա-
քանչիւր յիւրում
տեղի եւ զիս
միայն թողուցուք
եւ ոչ եմ միայնակ
զի հայր ընդ իս է։
Զայսոսիկ խօսե-
ցայ ընդ ձեզ զի
ի ինձ խաղաղու-
թիւն ունիցիք։
Յաշխարհի նե-
ղութիւն ունիք
այլ յուսացարուք
զի ես յաղթե-
ցի աշխարհի։

ղայակին. առօրս
ի. ընկեալ ծառ-
այն երկիր պատ-
ներ նմա հասիր ,
երկայնատիւ լեր ա
ռիս , ևպատճէնայն
հատուցիկ քեզ :
ժ. Թագեալ սր
ի առային այնոր
կ , արձակեցաւ ինա ,
և վճռոյն եղեալ
նմա
ի. լեալ ծառայնոյն
եկիր տէր ի ծառս
կցոյց իւրոյ , որ ա
րատ հասոյց նմա հարիւր
դահեկան , և կալե
ալ վնաս խեղդեր
ւաւեր : հատոյինչ
կոր պարտիս :
ի. ընկեալ ծառ-
այն երկիր պատ-
ներ նմա հասիր ,
երկայնատիւ լեր ա
ռիս , ևպատճէնայն
հատուցիկ քեզ :
ժ. Թագեալ սր
ի առային այնոր
կ , արձակեցաւ ինա ,
և վճռոյն եղեալ
նմա
ի. լեալ ծառայնոյն
եկիր տէր ի ծառս
կցոյց իւրոյ , որ ա
րատ հասոյց նմա հարիւր
դահեկան , և կալե
ալ վնաս խեղդեր
ւաւեր : հատոյինչ
կոր պարտիս :

խեղճ խիտ խելքիս հետ։ Ես ի՞նչ
կատարեմ կամ ո՞ւր գնամ։ Ա
ղեղ խրթին
Ո՞վ ես դու, որ ինձ ամենայն կողմանէ
պատեցեր ես, եւ ոչ կարեմ ելանել
ի քեզանէ։ Ո՞վ ես դու, որ ինձ
ամենայն կողմանէ պատեցեր ես,
եւ ոչ կարեմ ելանել ի քեզանէ։ Ես
ոչ գիտեմ զքեզ, թէ ո՞վ ես դու։ Ես
ոչ գիտեմ զքեզ, թէ ո՞վ ես դու։
Ես

ասէ : Ոչ ոք ընդ հագուստ նոր
կարկատան հին արկանէ , զի
լնուն զնորն զհինն առնուցու
ցանէ , եւ պատառ աւելի լինի :
Եւ ոչ արկանեն գինի նոր ի
տիկս հինս , զի մի՛ պատռեսցին
տիկքն , եւ գինին հեղցի , եւ
տիկքն կորիցեն : Այլ գինի նոր
ի տիկս նոր արկանեն , եւ
երկոքինն պահին :

Եւ ասէր առակ մի՛ ցնոսա
եթէ , Ոչ ոք հնոյ կերակրոյ
ցանկացեալ նորոյ կամի , զի
ասէ , Հինն քաղցր է : Եւ ոչ
արկանէ նոր ի հին , զի մի՛
պատռեսցի հինն , եւ նորն
ոչ համեմատեսցի հնոյն :

Եւ ոչ ոք կարէ երկուց տե
րանց ծառայել , զի կամ զմի
սիրեսցէ եւ զմիւսն ատեսցէ ,
կամ զմի մերձեսցի եւ զմիւսն
անարգեսցէ : Ոչ կարէք Աստ
ուծոյ ծառայել եւ մամոնայի :

Եւ ասէր առակ մի՛ ցնոսա
եթէ , Արդեօք կարէ կոյր կո
յրի առաջնորդել , ոչ անկցին
երկոքինն ի փոսն : Ոչ է աշա
կերտ վարդապետէն մեծ , այլ
ամենայն կատարեալ եղեալ
իցէ իբրեւ զվարդապետն իւր :

Եւ զի՞ նայիս զեղեգն որ
է ի քո աչին , եւ զգերանդին
որ է ի քում աչին մի՛ խոր
հիր : Կամ զիա՞րդ կարես
ասել ցեղբայրն քո , ե՛կ ընդ
քաշեցից զեղեգն ի քո աչէ ,
եւ ահա գերանդի է ի քում
աչին : Ով կեղծաւոր , հան
նախ զգերանդին ի քո աչէ ,
եւ ապա տեսցես զի հանել
զեղեգն ի քո եղբաւրէ :

ՀԱՅԿ։

Ի ԱՌԱՔԱՍՈՒԹԻՆ Ի ՎԵՐԿ
ՈՒ, ՔԻ ԱՄԵՆԻՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑՆ
ՀՈԳԻ ՀԱՆԴԵՐՁ ՓՈՐՁԵՑ ԶՍՈՒՐԲ
ՀՈԳԻՆ ՅԱԿՈԲԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ
ՀԱՅՈՑ ՈՒ ՍԿԻԶԲՆԱՎՈՐԵՑ ԶՆՈՐՈԳ
ՍԵՐՈՒՆԴՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ։
ՈՐ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍԱՀԱԿ ՀԱՅՐԱՊԵՏ
ՀԱՆԴԵՐՁ ՓՈՐՁԵՑ ԶՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ
ՅԱԿՈԲԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ
ՈՒ ՍԿԻԶԲՆԱՎՈՐԵՑ ԶՆՈՐՈԳ
ՍԵՐՈՒՆԴՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ։
ՈՐ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍԱՀԱԿ ՀԱՅՐԱՊԵՏ
ՀԱՆԴԵՐՁ ՓՈՐՁԵՑ ԶՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ
ՅԱԿՈԲԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ
ՈՒ ՍԿԻԶԲՆԱՎՈՐԵՑ ԶՆՈՐՈԳ
ՍԵՐՈՒՆԴՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ։
ՈՐ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍԱՀԱԿ ՀԱՅՐԱՊԵՏ
ՀԱՆԴԵՐՁ ՓՈՐՁԵՑ ԶՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ
ՅԱԿՈԲԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ
ՈՒ ՍԿԻԶԲՆԱՎՈՐԵՑ ԶՆՈՐՈԳ
ՍԵՐՈՒՆԴՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ։
ՈՐ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍԱՀԱԿ ՀԱՅՐԱՊԵՏ
ՀԱՆԴԵՐՁ ՓՈՐՁԵՑ ԶՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ
ՅԱԿՈԲԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ
ՈՒ ՍԿԻԶԲՆԱՎՈՐԵՑ ԶՆՈՐՈԳ
ՍԵՐՈՒՆԴՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ։

աստուածորդւոյ բանիւ։

Երդ տուտ պատ
մութիւն, զնոյն
ինն ի բանն, զոր
ասացեալ, ի ու
ղիղ ինն իմ ։
զոր ինն ի ձեր կերկինս,
ակն գան չ յերկինս,
աղաւաղ ։ ասէ
ինն ի տուտ
ինն ։ եթէ վաչքատե
նել ։ երկ ինն ի
կատարեալ ի
ակն ։ ոչ եթէ
պակաս ։ յոգեղէն
մարդ ։ այլ ի իւրմէ
ի իմացական ի
ձայն աստուածային պահե
ակն պատուական,
։ զի ի նմա ի
հայր ։ պատուական
ինն ։ ի ձեռն
ասէ ։ ինն ի
ինն ։

ուսուցեալ ։ ի ոտն
վերանոցայ ։ զն
ձեռնադիր ։

տէր ասէ ։
տուտ ։ վարդապե
տութեան ։ տուն
բարի ։ վինչ բարի ան
բարեկիր ։ ի ընդ տուն
խոիմ վկեանն յատ
ակն ։
ասէ ։ ընդ տուն ,
ի Հարցանեն ի ո
բարեմտ ։ մի է բարի ։
Թվկատիս իկեան
ան յատխտեանական
մտանել ։ պատ
վկատուխտեան ։
ակն ։ ասէ ։ զն
շննար ։ ան ի պատ

ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի լ խ ծ կ հ ձ ղ ճ մ յ ն շ ո չ պ ջ ռ ս վ տ ր ց ւ փ ք և օ ֆ

ալու, կամ միհայլ. կամ
գեղբեռու, կամ միք
յոյ. կամ միքայէլ
անուանեալ ոմն
դատել վերիսոսո
ղութեան ոմն ի
հրեից ի մահ ա
նաւրէնից մեղ
ադրեալ ի ձեռն
ամբաստանողաց
նորա ի հրեից
եւ ոչ ինչ մեղ
ադրեալ ի ձեռն
հրեից ի մահ
ինչ ինչ ի

մի կատարի զերեսս իւրոյ
ի վերայ ։ Եւ ոչ ոք
երկնչի ։ զի այն
ուրուագիծ դատարկ ։
եթէ այլոք զի կայցէ
զնոյնսն ։ ոչ
ինչ տեսցէ ։ այլ
միայն զդատարկ
տեղին ։ զոր
ինչ ուրուագիծ
ունէր ։ ոչ
նոյնպէս ։

Ա Ուրուագիծ ։ զի այն
ուրուագիծ դատարկ ։
եթէ այլոք զի կայցէ
զնոյնսն ։ ոչ
ինչ տեսցէ ։ այլ
միայն զդատարկ
տեղին ։ զոր
ինչ ուրուագիծ
ունէր ։ ոչ
նոյնպէս ։

Ա Ուրուագիծ ։ զի այն
ուրուագիծ դատարկ ։
եթէ այլոք զի կայցէ
զնոյնսն ։ ոչ
ինչ տեսցէ ։ այլ
միայն զդատարկ
տեղին ։ զոր
ինչ ուրուագիծ
ունէր ։ ոչ
նոյնպէս ։

Ա Ուրուագիծ ։ զի այն
ուրուագիծ դատարկ ։
եթէ այլոք զի կայցէ
զնոյնսն ։ ոչ
ինչ տեսցէ ։ այլ
միայն զդատարկ
տեղին ։ զոր
ինչ ուրուագիծ
ունէր ։ ոչ
նոյնպէս ։

Ա Ուրուագիծ ։ զի այն
ուրուագիծ դատարկ ։
եթէ այլոք զի կայցէ
զնոյնսն ։ ոչ
ինչ տեսցէ ։ այլ
միայն զդատարկ
տեղին ։ զոր
ինչ ուրուագիծ
ունէր ։ ոչ
նոյնպէս ։

ևնոքայ։

Եթե մեկը ուրուան մը
հետ կռիւ ընէ, ու
զայն ծեծէ, եթէ
ան մեռնի, ան
ալ պիտի մեռցուի

եթանոսայ ։ այսուհա
նել և հարկանել ։ զ
և իմաշ հանել ։ և
յերիս աւուր յարիցէ ։
այնուհա մատե
ան առնայ մայր սրբ
ոյն վերեւոյ ։ սր
դովքն խորհ է հա
նդերձ ։ երկիր սա
պանիր և խնդրսն
։ զինչ ինամոն
։ ուռա առ ինո
զինչ կարող ։
ուրբաթ ։ առ
ին զի ոչ ոք
ոչ ոք ։ զի
ոչ ոք ։ զի
ոչ ոք ։ զի

Նոյեմբեր ամսոյ

Ի ԱՌԱՋԻՆ ՕՐՆ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ

Ի սկզբան արարեալ էր Աստուած զերկինս եւ զերկիր։ Եւ երկիրն էր անկերպարան եւ անշինուած, եւ խաւար էր ի վերայ անդնդոց, եւ հոգի Աստուծոյ շրջէր ի վերայ ջուրց։ Եւ ասաց Աստուած, եղիցի լոյս, եւ եղեւ լոյս։ Եւ ետես Աստուած զլոյսն զի բարի է, եւ բաժանեաց Աստուած ի միջի լուսոյն եւ ի միջի խաւարին։ Եւ կոչեաց Աստուած զլոյսն ցերեկ, եւ զխաւարն կոչեաց գիշեր։ Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ, օր մի։

Ի ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐՆ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ

Եւ ասաց Աստուած, եղիցի հաստատութիւն ի մէջ ջրոյ, եւ եղիցի բաժանումն ի մէջ ջրոյ եւ ջրոյ։ Եւ արար Աստուած զհաստատութիւնն, եւ բաժանեաց զջուրսն որ էին ներքոյ հաստատութեանն ի մէջ ջրոց որ էին վերայ հաստատութեանն։ Եւ եղեւ այնպէս։ Եւ կոչեաց Աստուած զհաստատութիւնն երկինս։ Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ, օր երկրորդ։

Ի ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ

Եւ ասաց Աստուած, ժողովեսցին ջուրքն որ ի տակ են երկնից ի հաւաքումն մի, եւ երեւեսցի ցամաքն։ Եւ եղեւ այնպէս։ Եւ կոչեաց Աստուած զցամաքն երկիր, եւ զհաւաքումն ջրոցն կոչեաց ծով։ Եւ ետես Աստուած զի բարի է։ Եւ ասաց Աստուած, բուսցէ երկիր խոտ կանաչ սերմնաբեր, եւ ծառ պտղաբեր որ արասցէ պտուղ ըստ տեսակի իւրեանց, որոյ սերմն իցէ ի նմա ի վերայ երկրի։ Եւ եղեւ այնպէս։ Եւ հանին երկիր խոտ կանաչ սերմնաբեր ըստ տեսակի իւրեանց, եւ ծառ պտղաբեր որ արասցէ պտուղ, որոյ սերմն իցէ ի նմա ըստ տեսակի իւրեանց։ Եւ ետես Աստուած զի բարի է։ Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ, օր երրորդ։

Ի ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՕՐՆ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ

Եւ ասաց Աստուած, եղիցին լուսաւորք ի հաստատութեան երկնից, եւ լուսաւորեսցեն զերկիր։ Եւ եղեւ այնպէս։ Եւ արար Աստուած զերկուս լուսաւորսն մեծամեծս, զլուսաւորն մեծ ի տէրունութիւն տալ ցցերեկն, եւ զլուսաւորն փոքր ի տէրունութիւն տալ ցգիշերն, եւ զաստեղսն։ Եւ եդ զնոսա Աստուած ի հաստատութեան երկնից, լուսաւորել զերկիր, եւ տէրունանալ ցցերեկն եւ ցգիշերն, եւ բաժանել զլոյսն ի միջի խաւարին։ Եւ ետես Աստուած զի բարի է։ Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ, օր չորրորդ։

Ի ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ

Եւ ասաց Աստուած, հանիցեն ջուրքն սողունս հոգւոյ կենդանւոյ, եւ թռչունք թռչեսցեն ի վերայ երկրի ընդ երեսս հաստատութեան երկնից։ Եւ արար Աստուած զկետս մեծամեծս, եւ զամենայն հոգի կենդանի սողունս զոր հանին ջուրքն ըստ տեսակաց իւրեանց, եւ զամենայն թռչուն թեւաւոր ըստ տեսակի իւրեանց։ Եւ ետես Աստուած զի բարի է։ Եւ օրհնեաց զնոսա Աստուած, եւ ասաց, աճեցէք եւ բազմասջիք, եւ լնուք զջուրսն ի ծովս, եւ թռչունք բազմասցին ի վերայ երկրի։ Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ, օր հինգերորդ։

Ի ՀԱՅՆԵՐՈՐԴ ՕՐՆ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ

Եւ ասաց Աստուած, հանիցէ երկիր հոգի կենդանի ըստ տեսակի իւրեանց, անասունս եւ սողունս եւ գազանս երկրի ըստ տեսակաց իւրեանց։ Եւ եղեւ այնպէս։ Եւ արար Աստուած զգազանս երկրի ըստ տեսակաց իւրեանց, եւ զանասունս ըստ տեսակաց իւրեանց, եւ զամենայն սողունս երկրի ըստ տեսակաց իւրեանց։ Եւ ետես Աստուած զի բարի է։ Եւ ասաց Աստուած, արասցուք մարդ ի պատկեր մեր եւ ի նմանութիւն մեր, եւ տիրեսցեն ձկանց ծովու եւ թռչնոց երկնից եւ անասնոց եւ երկրի եւ ամենայն սողոց որ սողան ի վերայ երկրի։ Եւ արար Աստուած զմարդ ի պատկեր իւր, ի պատկեր Աստուծոյ արար զնա, արու եւ էգ արար զնոսա։ Եւ օրհնեաց զնոսա Աստուած, եւ ասաց, աճեցէք եւ բազմասջիք, եւ լնուք զերկիր, եւ հնազանդեցուցէք զնա, եւ տիրեսցէք ձկանց ծովու եւ թռչնոց երկնից եւ ամենայն անասնոց որ շարժին ի վերայ երկրի։ Եւ ասաց Աստուած, ահա տուի ձեզ զամենայն խոտ կանաչ սերմնաբեր որ է ի վերայ ամենայն երկրի, եւ զամենայն ծառ որ ունի ի նմա պտուղ սերմնաբեր, ձեզ եղիցի ի կերակուր։ Եւ ամենայն գազանաց երկրի եւ ամենայն թռչնոց երկնից եւ ամենայն սողոց որ սողան ի վերայ երկրի, որ ունի ի նոսա հոգի կենդանի, զամենայն խոտ կանաչ ի կերակուր։ Եւ եղեւ այնպէս։ Եւ ետես Աստուած զամենայն զոր արար, եւ ահա լաւ էր յոյժ։ Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ, օր վեցերորդ։

Ի ՈՒՐԲԱԹԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ

Եւ կատարեցան երկինք եւ երկիր եւ ամենայն զարդ նոցա։ Եւ կատարեաց Աստուած յաւուրն վեցերորդի զամենայն գործս իւր զոր արար, եւ հանգեաւ յաւուրն եօթներորդի յամենայն գործոց իւրոց զոր արար։ Եւ օրհնեաց Աստուած զաւուրն եօթներորդի, եւ սրբեաց զնա, զի նովաւ հանգեաւ յամենայն գործոց իւրոց զոր արար Աստուած։

Ի ՇԱԲԱԹԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ

Ահա զայս ամենայն ասաց Աստուած առ Մովսէս, եւ ասաց ցնա, ես եմ Աստուած քո, որ հանի զքեզ ի Մարդամէջ Քաղդէացւոց, տալ քեզ զերկիրս Քանանացւոց, եւ զԱմովրհացւոց, եւ զՓերեզացւոց, եւ զՀեւացւոց, եւ զՅեբուսացւոց, եւ զԳեղգեսացւոց, եւ զԵբրեցւոց, եւ զԵթուրացւոց, եւ զՊարսկաց, եւ զԱրամացւոց, եւ զԱրփաքսադացւոց, եւ զԱսորեստանցւոց, եւ զԱրաբացւոց, եւ զՄովաբացւոց, եւ զԱմմոնացւոց, եւ զՓղշտացւոց, եւ զՀայոց, եւ զՀոռոմոց, եւ զՀոռոմոց, եւ զՀոռոմ

եթե ոչ ասիցի ինչ
ծէր ածէր ինչ, ո
նակ ընդունին : տո
ղայ կին աշէտ
ասացեալ չի,
մեր չեղաւ յայն ոմ
ա, եւ ասաղ վաղակի
տեսին եւ գնացին ի
հետ նոցա :

բրեւ մտաւ եղեն
յեր. եւ եկին եր
բեք մեր ի նեղուն
չէին եկեալ, յայն
ժամ չի արձակեցաւ
կուռ յաշակերտաց ի
ասող. եաւ գնաց,
երթայ ի տեղ ի
ա տուաղն չէր :
անդ էն գտանիցէք
ղայ ի տեղի
եաւ գնացին
ղայն ասեն
ան մեր ի
ղ ասեն
ան մեր ի
ղ ասեն
ան մեր ի
ղ

յեմ, զի ամենայն
մարդ ի ծնանելն
իւրմէ ունի զանձն
զանմահ։ Եւ
զանմահութիւնն
ոչ կորնչի ի մահ
մարմնոյ։

Եւ զի ոչ ինչ
մեռանի ի մարդ
բայց մարմինն
միայն։ Եւ զի
անմահ է հոգին
եւ ոչ ինչ իշխէ
նմա մահ տալ։

Եւ զի ոչ ինչ
մեռանի ի մարդ
բայց մարմինն
միայն։ Եւ զի
անմահ է հոգին
եւ ոչ ինչ իշխէ
նմա մահ տալ։

արեգեր վարդնոյ
տրունկ եղեալ, կոտ
րեալ ի ցաւոց մահ
ու ։ եթէ ի՞նչ
ընդ քեզ եղե ։
եթէ ոչ ինչ ։ այլ
ուրախ եմ ։ զի
տեսի զքեզ ։
Հարցին զնա
կայսրն և կայսրուհի
Հանդերձ ամենայն
զօրօքն ։ և զմի
նուագ ինուսայ ։
Ասէ կայսրն ցնա
ուրախ ես ։ զի
տեսանես զքեզ
ի մեծութեան ։
Ասէ ինուսա ։
ոչ ուրախ եմ ։
զի ոչ ինչ ունիմ
ի ձեռին ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ոչ ինչ ունիս ։
զի ես ամենայն
ինչ ունիմ ։ և
ես տամ քեզ ։
Ասէ ինուսա ։
ոչ ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
զաւակ ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
զաւակ ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
ծառայ ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
ծառայ ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
ձի ։ զոր տա
նիցեմ առ ա
մուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
ձի ։ Ասէ ինու
սա ։ ոչ ուրախ
եմ ։ զի ոչ
ունիմ ջուխտ
եզանց ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
ջուխտ եզանց ։
Ասէ ինուսա ։
ոչ ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
սայլ ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
սայլ ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
ձիաւոր ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
ձիաւոր ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
հետեւակ ։
զոր տանիցեմ
առ ամուսին
իմ ։ Ասէ կայ
սրն ։ ես տամ
քեզ հետեւակ ։
Ասէ ինուսա ։
ոչ ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
զինուոր ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
զինուոր ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
զրահ ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
զրահ ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
սուր ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
սուր ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
վահան ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
վահան ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
նիզակ ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
նիզակ ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
ձի ։ զոր տա
նիցեմ առ ա
մուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
ձի ։ Ասէ ինու
սա ։ ոչ ուրախ
եմ ։ զի ոչ
ունիմ ջուխտ
եզանց ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
ջուխտ եզանց ։
Ասէ ինուսա ։
ոչ ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
սայլ ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
սայլ ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
ձիաւոր ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
ձիաւոր ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
հետեւակ ։
զոր տանիցեմ
առ ամուսին
իմ ։ Ասէ կայ
սրն ։ ես տամ
քեզ հետեւակ ։
Ասէ ինուսա ։
ոչ ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
զինուոր ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
զինուոր ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
զրահ ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
զրահ ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
սուր ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
սուր ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
վահան ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
վահան ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ
ուրախ եմ ։
զի ոչ ունիմ
նիզակ ։ զոր
տանիցեմ առ
ամուսին իմ ։
Ասէ կայսրն ։
ես տամ քեզ
նիզակ ։ Ասէ
ինուսա ։ ոչ

ԱՐՔԱՅՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

ՀԱՏՈՐԱԿ

Ի ՍԿԻԶԲԱՆ ԱՐՔԱՅՈՒԹԵԱ

կնիկ, տու ոսկի
յոտ ոտս ի մատաղեալ ի ոտս տուն
ու։ Եթէ ոսկի
կնիկ, ասէ ցմեզ,
կնիկ, ասէ ցմեզ,

ոսկեայ յաղթութեան նշանակ ի
մարմնոյ մահուանդ ի վեր ան-
ապական կեանս ընդունեալ ,
Ա. Ալէլուիա : Ա. Ալէլուիա :
Ա. Ալէլուիա : Ա. Ալէլուիա :
Ա. Ալէլուիա : Ա. Ալէլուիա :

եղեւ. ոչ եղեւ
ի վիպս մատենադրեալ
գեաւ չէր խոհեմ.
զիմ չէ ասել ընդ
մեծ մեծամեծաց
զայս ամենայն
զոր ես ասացի
զոր ոչ ոք ասաց
զոր ոչ ոք գիտէ
զոր ոչ ոք լսեաց
զոր ոչ ոք ունկն
դարձոյց
զոր ոչ ոք ականջ
կալաւ
զոր ոչ ոք միտ
արար
զոր ոչ ոք ոգի
ընկալաւ
զոր ոչ ոք
հոգեկան
զոր ոչ ոք
մարդկան
զոր ոչ ոք
մարդեղեան
զոր ոչ ոք
երկրաւոր
զոր ոչ ոք
երկնաւոր
զոր ոչ ոք
ստեղծեալ
զոր ոչ ոք
անստեղծ
զոր ոչ ոք
արարած
զոր ոչ ոք
անարարած
զոր ոչ ոք
զգայական
զոր ոչ ոք
անզգայական
զոր ոչ ոք
բանական
զոր ոչ ոք
անբանական
զոր ոչ ոք
մտաւոր
զոր ոչ ոք
անմտաւոր
զոր ոչ ոք
անդամ
զոր ոչ ոք
անանդամ
զոր ոչ ոք
անմարմին
զոր ոչ ոք
անտես
զոր ոչ ոք
անշօշափելի
զոր ոչ ոք
անհասանելի
զոր ոչ ոք
անքննելի
զոր ոչ ոք
անքննական
զոր ոչ ոք
անքննութեան
զոր ոչ ոք
անքննութիւն
զոր ոչ ոք
անքննելիութիւն
զոր ոչ ոք
անքննելիութեան
զոր ոչ ոք
անքննելիութիւնն
զոր ոչ ոք
անքննելիութեանն
զոր ոչ ոք
անքննելիութիւնք
զոր ոչ ոք
անքննելիութեանք
զոր ոչ ոք
անքննելիութիւնքն
զոր ոչ ոք
անքննելիութեանքն
զոր ոչ ոք
անքննելիութիւնս
զոր ոչ ոք
անքննելիութեանս
զոր ոչ ոք
անքննելիութիւնդ
զոր ոչ ոք
անքննելիութեանդ
զոր ոչ ոք
անքննելիութիւնն
զոր ոչ ոք
անքննելիութեանն
զոր ոչ ոք
անքննելիութիւնք
զոր ոչ ոք
անքննելիութեանք
զոր ոչ ոք
անքննելիութիւնքն
զոր ոչ ոք
անքննելիութեանքն
զոր ոչ ոք
անքննելիութիւնս
զոր ոչ ոք
անքննելիութեանս
զոր ոչ ոք
անքննելիութիւնդ
զոր ոչ ոք
անքննելիութեանդ

ամուր կեցցէ իւր տուտ
տուրն · տուր
ու տուր . տուր
ի տուր տուր
տուր ։

Եւ տուր տուր
տուր ։ տուր
տուր տուր
տուր տուր
տուր

ի կ ղ ճ ի

եւ կ՚երեւեալ հայոց
յայտ այլ մի, այս
մակարտ՚ն: եւ
որն հայէր ի քառ
ուրեք ի հարաւոյ կ՚ելն
եւ արեւմտեան կ՚ելն
հրաւիրեալ կ՚ելն
արեւելեան:

ԻԲ՚ Ի ԵՐԿՈՒ ԿՈՂՄՆ ԱՐԵՒ

ԻՀարութիւն
ելոյ ի ծովէ կ՚ելն
արեւ եւ ի ցամաքէ
ելոյ ի ծովէ կ՚ելն
արեւ եւ ի ցամաքէ
ելոյ ի ցամաքէ կ՚ելն
արեւ եւ ի ցամաքէ
ելոյ ի ցամաքէ կ՚ելն
արեւ եւ ի ցամաքէ

ԻԳ՚ Ի ԵՐԵՔ ԿՈՂՄՆ ԱՐԵՒ

ԻՀարութիւն
ելոյ ի ծովէ կ՚ելն
արեւ եւ ի ցամաքէ
ելոյ ի ծովէ կ՚ելն
արեւ եւ ի ցամաքէ
ելոյ ի ցամաքէ կ՚ելն
արեւ եւ ի ցամաքէ
ելոյ ի ցամաքէ կ՚ելն
արեւ եւ ի ցամաքէ

ոչ ունէր հանդերձ
ի պատմ մատեր այսր,
և առաջի նոա : ընկեր,
երջ հարսանեաց :

Ե. Ընդ այսոսիկ ե
հարսանեաց :

այնժամ տէր

ցամա :

Թագաւորն կամեցաւ
տեսանել զնոսա : կոչեցեալ
զիրեսն ի ճանապարհս
գիշերոյ ի վերայ
նոցա : և հանեալ
զնոսա ի ճանապարհէն
գիշերոյ ի վերայ
նոցա : և հանեալ
զնոսա ի ճանապարհէն
գիշերոյ ի վերայ
նոցա : և հանեալ
զնոսա ի ճանապարհէն

Զ. Խոսեալ ցնոսա զբանս
ոչ ոք կարաց պատասխանի
տալ նմա : և ասէ
ցնոսա թագաւորն
ոչ ոք կարաց պատասխանի
տալ նմա : և ասէ
ցնոսա թագաւորն

Է. Ասէ ցնոսա թագաւորն
ոչ ոք կարաց պատասխանի
տալ նմա : և ասէ
ցնոսա թագաւորն
ոչ ոք կարաց պատասխանի
տալ նմա : և ասէ
ցնոսա թագաւորն

Ը. Ասէ ցնոսա թագաւորն
ոչ ոք կարաց պատասխանի
տալ նմա : և ասէ
ցնոսա թագաւորն
ոչ ոք կարաց պատասխանի
տալ նմա : և ասէ
ցնոսա թագաւորն

ղն ։

ոն ամենայն ուրեք ելանեն
մարդ ։ Յետ առնելոյ զ-
մինչև ցերեկոյ երթ-
կոտրեն ։ և երթասցեն
ում ։ Նոյնպէս և եր-
ին իւր եղբայր իւր
փառոյ ։ եթող միւ-
յա ։ և միւս ուղ
ան ասեմ կին ։ և մեռ-
ձին ։ առնու զ-
ել եղբայր
իւրում ։

Եթէ առնել եղբայր
մի միասին նստին
բայր իւր ։ և յասցէ ո-
ասեմ կին նորա եղ
այրի անտի ։ ար
ել ընդ նմա ։ եթէ ն
ան ։ կոչեսցէ զնո
ցեն ։ և խօսեսցի
ցէ ։ ոչ կամիմ ա

ղեկ ։ որում եղ
ասեմ կին ։ և
ին ։ և ընդունի
ել ։ և ասասցեն
ցեն ։ և ասասցէ
ցէ ։ ոչ կամիմ ա
ղեկ ։ որում եղ
ասեմ կին ։ և
ին ։ և ընդունի
ել ։ և ասասցեն
ցեն ։ և ասասցէ

ոչ ոք ընդ նմա ։ եւ ոչ ոք ընդ նմա ։ եւ ոչ ոք ընդ նմա ։ եւ

ժողովուրդն. ու
սեպհական մեղ
տոհմ քահանայութեան
հարմանել պէտք
է ունել ինչ :
Եւ ասաց տէր
Մովսէսի ասա
ցես Ահարոնի
եղբաւր քո զի
ոչ ամենայն ժա
մանակ մտցէ
սրբութիւնն ի
ներքս յառաջ
քան զվարագոյրն
որ է առաջի
տապանակին
վկայութեան
զի մի մեռցի
եթէ տեսցէ
զսրբութիւնն
զի ես երեւեցայ
ի ամպի վասն
քաւութեան
հրամանացն
Իսրայելի
եւ զայս
արասցէ
Ահարոն
յորժամ
մտցէ
սրբութիւնն
ի ներքս
ի տաճարն
ի ներքս
յառաջ
քան զվա
րագոյրն
որ է առաջի
տապանակին
վկայութեան
զի մի մեռցի
եթէ տեսցէ
զսրբութիւնն
զի ես երեւեցայ
ի ամպի վասն
քաւութեան
հրամանացն
Իսրայելի
եւ զայս
արասցէ
Ահարոն
յորժամ
մտցէ

ՀՈՒՆ

Ի ԱՅԼ ԿՈՂՔ ԽՕՏԵՔ
ԱՅԼ Ի ՀԱՅԼ ՍԱՍ ԽԵՐԿԻ
ՀԵՂ ՀԵՂ ԽԵՐԿԻՐ. ՈՒՐԱԽ ՀԵՂ
ՀԱՅԼ ԱՅԼ ԿՈՂՔ ԽՕՏԵՔ
ԵՂԲԱՅՐՔ ԿՆ:

ԱՄԵՆԵՔԵՐՈՒՆ Ո ՍՈՒՏ
ՔԵՒ ԱՅՍ ՏԵՍԱՆԻՔ.
ԿՈՂՔ ՎԱՐՈՂ ՍԱՐԵՐ:
ՈՐ ՀՈՂՔ ՄԵՐ ՀԱՐԱԲԵՑԱՆ
ՈՒ

զ ասէ սբ եղիա
անդրանիկ էիցի, ա
ռաջին ելիցի ի մեռ
եալսն ։ զի ի սկզբան
էր ։ եւ ի սկզբան
ոչ էր ։ եւ ոչ ասէ
զի ոչ էր ։ այլ
ասաց զի ոչ կայր ։
զի ոչ ինչ էր ։ եւ
ոչ ինչ էր ։ եւ ոչ
ինչ կայր ։ զի ոչ
ինչ էր ։ եւ ոչ ինչ
կայր ։ զի ոչ ինչ
էր ։ եւ ոչ ինչ կայր
։ զի ոչ ինչ էր ։
եւ ոչ ինչ կայր ։
զի ոչ ինչ էր ։ եւ
ոչ ինչ կայր ։ զի

լիցեն յահիշատակս[1] ՀՀ
տուին, և ինքեանք ես
կեն, և զհակառա-
զրուցիչսն ի բաց
զրկեսցեն, զի սրբեսցի
զրուագ, զի ոչ
և փարիսեցւոց կեղ
ծաւորութեան կերպ
ոչ ուղղութեան կալցի։

Ա[2] ՄՀ Հեղ դարձեալ
ասէր նոցա։ Ես
եմ լոյս աշխարհի,
որ զիս հետևի ոչ
մի երթիցէ ի խա-
ւարի, այլ ունիցի
զլոյս կենաց։

Ա[3] ՄՀ Հեղ դարձեալ
ասէր նոցա։ Ես
երթանեմ, և զիս
խնդրիցէք, և ի
մեղս ձերում մե-
ռանիցիք։ Զոր
ես երթանեմ, ոչ
կարէք դուք գալ։

Ա[4] ՄՀ Հեղ ասէին
հրեայքն։ Թէ
սպանանիցէ զան-
ձինս, զի ասէ,
զոր ես երթանեմ,
ոչ կարէք դուք
գալ։

Ա[5] ՄՀ Հեղ ասէ
նոցա։ Դուք ի
վարոյ էք, և ես
ի վերուստ եմ։
Դուք յաշխարհէս
էք, և ես ոչ եմ
յաշխարհէս։

ՅԻՇԵՑՔ ԶՆԱՀԱՏԱՑԴ ԶՄԵՐՈՍ

ի չարէ հարցն զՀՈՐ
եւ դուէք ՀՕՏԻ
կին զմարդասէրն։
այնօրիկ ոք կուտէ
նոյ. եթէ ոսկի էիր
էիցէն։ ասայս ուրէ
մէրոյ. ոչ հաղորդէ
ամ արեան մարդասէր
էրայ յաւուրս հարցն
եւ ոչ ոք ելանէր
ղծութիւն. վի՛ն
ՀՈՐ ՀՕՏԻ
ՀՈՐ ՀՕՏԻ
ՀՈՐ ՀՕՏԻ

ՅԻՇԵՑՔ ԶՆԱՀԱՏԱՑԴ ԶՄԵՐՈՍ

ի չարէ հարցն զՀՈՐ
եւ դուէք ՀՕՏԻ
կին զմարդասէրն։
այնօրիկ ոք կուտէ
նոյ. եթէ ոսկի էիր
էիցէն։ ասայս ուրէ
մէրոյ. ոչ հաղորդէ
ամ արեան մարդասէր
էրայ յաւուրս հարցն
եւ ոչ ոք ելանէր
ղծութիւն. վի՛ն
ՀՈՐ ՀՕՏԻ
ՀՈՐ ՀՕՏԻ
ՀՈՐ ՀՕՏԻ

ՅԻՇԵՑՔ ԶՆԱՀԱՏԱՑԴ ԶՄԵՐՈՍ

ի չարէ հարցն զՀՈՐ
եւ դուէք ՀՕՏԻ
կին զմարդասէրն։
այնօրիկ ոք կուտէ
նոյ. եթէ ոսկի էիր
էիցէն։ ասայս ուրէ
մէրոյ. ոչ հաղորդէ
ամ արեան մարդասէր
էրայ յաւուրս հարցն
եւ ոչ ոք ելանէր
ղծութիւն. վի՛ն
ՀՈՐ ՀՕՏԻ
ՀՈՐ ՀՕՏԻ
ՀՈՐ ՀՕՏԻ

ԼԱ

Ոչ ասէր Հեղ
լուկ :

ի տունդ Հեր տուր
հայոց Թագաւոր լիցի
ք : ու չկամեցաւոք
կա խոր ընդ Թուխ
ժողովել հաւ ի Հա
զ , վասն աւրինակ
ղուխ վճռակուռն
մունդ կամէցաւ ա
տոյ . զորմէ
ունէր վատաբեալն
րեն . ու զարկաւ
զ ի վերայ Հեղ .
զ ի վերայ Հեղ մարդ
հատուկ է սո
ասպատարիկ ո
տանէ կեհեն :

ԼԲ

ասպատարիկ Հեղ
մարդ հատուկ է սո
ասպատարիկ ո
տանէ կեհեն :

ասպատարիկ Հեղ
մարդ հատուկ է սո
ասպատարիկ ո
տանէ կեհեն :

ղե

նայնի, այլ էր ե
րան լինել այնմ տա
ճար խոտորեցիք, մի այլ
ուղղութիւն ։ Եւ կամ միջ
ոց մեծ երթ լինելոյ
ա ։

Ա աստուածանի ե
ղև բանն առ Մովսէս
ասելով ։ Սրբեա զ
ծանր աշխարհիս ։ զի
չորեքտասան ամիս
ժամանեցին զոր ոչ
կարացին ուսանել
զերկիր ։ Եւ ասաց
Տէր ցՄովսէս ։ Ե
լ ընդ առաջ Ահարո
նի եղբաւր քո ։ եւ
ասա ցնա ։ զի ես
գիտեմ զչարութիւն
նոցա ։ զոր գործեն
ի վերայ երկրիս ։ զի
չարագործք են ։ եւ
ոչ ոք կարէ խոտո
րիլ ի ձեռաց իմոց ։
եւ ոչ ոք կարէ ա
զատել ի բռնութե
նէ իմմէ ։ եւ ոչ ոք
կարէ ազատել ի
չարեաց ։ զոր ես
գործեմ ։ եւ ոչ ոք
կարէ ի ձեռաց իմ
ոց ։ զոր ես կամիմ
առնել ։ եւ ոչ ոք
կարէ ասել ցիս ։
զի ինչ առնես ։ ա
ռ

Ա

ղե

ղ

Ա

ղե

ղ

Ա

ղե

ղ

կատարած ։

Ա Ուրախ եկեալ
առաքեալն հրեղ
լեալ ընդ աստեղայն,
տիեզերս ի վկայու-
թեան կոչեցեալ
երանելոյն Ստեփանոսի
Ա Ուրախ եկեալ
առաքեալն հրեղ
լեալ ընդ աստեղայն,
տիեզերս ի վկայու-
թեան կոչեցեալ
երանելոյն Ստեփանոսի
Ա Ուրախ եկեալ
առաքեալն հրեղ
լեալ ընդ աստեղայն,
տիեզերս ի վկայու-
թեան կոչեցեալ
երանելոյն Ստեփանոսի

ընդ այնմանիկ։
կարծեցեալն տուտ
վասն ընդունելոյն
հնոյն մարմնոյն, եւ
կրկին տուտքն այնոքիկ
եւ տուտքն այնոքիկ
լինին։ Եւ ոչ կարծ
եւ երկայն
լինի։

Եւ այլ մատ
յայտնի. եւ ոչ մատ
աշխարհի մինչ եւ
կարճագոյն արտաքոյ
սովորութեան ոչ եղիւ եւ
ոչ ընդունելի ոչ։

Եւ իսկ յայտնի
ոսոխան չեր չմեռա
նիւ։ եւ մի՛ եւ շատա
լեզուի փոխ
եղիցի յայտնի
եւ ոչ ոսոխան։

Եւ ոչ ոսոխան
եւ ոչ ոսոխան
եւ ոչ ոսոխան

հնչման սրտից մարմնոյ
ի՛ւրաքանչիւր եղանակի
կեն։

Ա Ուսումն երգոյ եղանակի
լինէ շարժումն երկնից.
և վարդապետ անուանի
որ գիտէ զայսոսիկ ի
մտի ունել, և լսելով
ճանաչէ զայն։

Ա՛ Ոչ ոք կարէ ասել
զայս ամենայն ի
գրոց, այլ ի լսելոյ
ականջաց։

Ա՛ Ի սուրբ գիրսն ոչ
գտանի, այլ ի
մարդկան ասացեալ
է։

Ա՛ Ի սուրբ գրոց
ասացեալ է, զի
ամենայն ինչ
ունել թէ հնար ինչ
լինի ու չ ընդ
հայոց յատուկ
մեզ։ ու
ասացեալ է
զայս ամենայն
ի գրոց։

Ա՛ Ոչ ոք կարէ ասել
զայս ամենայն ի
գրոց, այլ ի լսելոյ
ականջաց։

Ա՛ Ի սուրբ գիրսն ոչ
գտանի, այլ ի
մարդկան ասացեալ
է։

Ա՛ Ի յարիցեն սուտ
քրիստոսք. և սուտ
մարգարէք. և սուտ
ասեն հնչումն մեծ
և արուեստ
մինչև մոլորեցուսցեն
զընտրեալսն
եթէ հնար լինի։
Ա՛ Ոչ ոք կարէ ասել
զայս ամենայն ի
գրոց, այլ ի լսելոյ
ականջաց։

Ա՛ Ի սուրբ գիրսն ոչ
գտանի, այլ ի
մարդկան ասացեալ
է։

Ա՛ Ի յարիցեն սուտ
քրիստոսք. և սուտ
մարգարէք. և սուտ
ասեն հնչումն մեծ
և արուեստ
մինչև մոլորեցուսցեն
զընտրեալսն
եթէ հնար լինի։

զիսոյդ Թագաւորին Հռոմայեցւոց
տերունդ ցեղասպանեալ։ Եւ
տուն կախարդացեալ, եւ
ամենայն յորդոյս Կոտոմա
զի յարքայական հարսնեաց
նիստ եւ ծագումն։ Թագաւոր
անուանեալ եւ
Հռոմոս Ռոմիոս։

Հմայք։

Ա Ի՛ մանեակ ոսկեձոյլ
նոյն, ամենայն եղիցի
մանեակ ոսկեձոյլ
շուրջ եղիցի. եւ
ընդ ամենայն կերպ
գունագունիկ եւ ծաղկաւոր,
եւ ի մէջ ոսկի
ամենայն։

Ա Ի՛ մանեակ ոսկեձոյլ
նոյն եղիցի։
ամենայն կերպ, ամենագունիկ
եւ ծաղկաւոր
ոսկի ամենայն։

Ա Ի՛ մանեակ ոսկեձոյլ
նոյն եղիցի։
ամենայն կերպ, ամենագունիկ
եւ ծաղկաւոր
ոսկի ամենայն։

Ա Ի՛ մանեակ ոսկեձոյլ
նոյն եղիցի։
ամենայն կերպ, ամենագունիկ
եւ ծաղկաւոր
ոսկի ամենայն։

Ա Ի՛ մանեակ ոսկեձոյլ
նոյն եղիցի։
ամենայն կերպ, ամենագունիկ
եւ ծաղկաւոր
ոսկի ամենայն։

մեզ ի հոգևոր ուրախութիւն եւ ի
լիութիւն. զի մեր
ուրախ լիցի ուրախութիւն ձեր.
եւ զի ձեր
ուրախութիւն լցցի. եւ
զի ձեր ուրախութիւն լցցի. եւ
զի ձեր ուրախութիւն լցցի. եւ
զի ձեր

ընդ խրեմոս ոչ եմա
ղեստատեսն, և չէզ
ի խոտքն ատին
իմաստուն՝ :
մտքերն, և հինդն
ինոսցուեն իւ
տայն և հարուինն :
երեն ընդ յատուցիւ
ղեստատես խրեմոյ,
նոյ, ատուցատել
կինիկ տոյն կատո
ա. ատեսատել
ի կատես :
ղեցի եղ ի կրծել
տուիկ, տոյ
նատա ընդ կեղծա
ցիլ բաժին
կատեցի ինա ընդ
տոյ չ կիսին, և
նիկ, և իժատոյ

ի յատում ատին ոչ ատ
ատյն տոյնիկ, յատ
յօղ : կայցե ատ թզ
ի յատում ատին ոչ ատ
ատյն տոյնիկ, յատ
յօղ : կայցե ատ թզ
ատյն չատ

Ա Ի՛ թողուն կայծ է
: գիտեմ ի՛ զէն
առեմ Հեղ. եմ ու՛ր
ես ու՛ստ, ամէն
Ա ա՛յլ պատուհասի
ա՛ր ա՛ր, բա՛յց ու՛ր է
: կատարքն ուսուն
Ը եւ՛ց գիւղ ուայլ
գա՛ւ ա՛ր դուռն :
Ա մարդիկ ընդ
տանին. ու փակեց
ման ընդունայ կա
յին ու պատրաստ
ին գնե՛լ. եկն փե
Ը եւ՛ց գիւղ ուայլ
: ներքեւ Հեղ

Ա ա՛յլ պատուհասի
ա՛ր ա՛ր, բա՛յց ու՛ր է
: կատարքն ուսուն
Ը եւ՛ց գիւղ ուայլ
գա՛ւ ա՛ր դուռն :
Ա մարդիկ ընդ
տանին. ու փակեց
ման ընդունայ կա
յին ու պատրաստ
ին գնե՛լ. եկն փե
Ը եւ՛ց գիւղ ուայլ
: ներքեւ Հեղ

Ա Ի՛ թողուն կայծ է
: գիտեմ ի՛ զէն
առեմ Հեղ. եմ ու՛ր
ես ու՛ստ, ամէն
Ա ա՛յլ պատուհասի
ա՛ր ա՛ր, բա՛յց ու՛ր է
: կատարքն ուսուն
Ը եւ՛ց գիւղ ուայլ
գա՛ւ ա՛ր դուռն :
Ա մարդիկ ընդ
տանին. ու փակեց
ման ընդունայ կա
յին ու պատրաստ
ին գնե՛լ. եկն փե
Ը եւ՛ց գիւղ ուայլ
: ներքեւ Հեղ

ի ի՛ւրմէ տուեալ իրաւանց
պաշտօնէ զատուցանել, եթէ
ոչ կամիցի՝ տացէ զայն ուր
կամիցի տէրն։

Շահեցայ։

Եւ զիրենէ տուեալ իրաւանց
ի պաշտօնէ զատուցանել
հինգ ժամ։ եւ ոչ կամիցի
հինգ ժամն, տացէ զայն
ուր կամիցի տէրն։

Հինգ։

Եւ զշահեցեալ տալ որ
զատուցանէ զնոսա ի վերայ
սակ սահմանեալ հինգին,
տացէ զայն ուր կամիցի
տէրն։

Վեց։

Եւ զիրենէ տուեալ իրաւանց
ի պաշտօնէ զատուցանել
վեց ժամ։ եւ ոչ կամիցի
վեցն, տացէ զայն ուր
կամիցի տէրն։

Եւթն։

Եւ զիրենէ տուեալ իրաւանց
ի պաշտօնէ զատուցանել
եւթն ժամ։ եւ ոչ կամիցի
եւթնն, տացէ զայն ուր
կամիցի տէրն։

Ութ։

Եւ զիրենէ տուեալ իրաւանց
ի պաշտօնէ զատուցանել
ութ ժամ։ եւ ոչ կամիցի
ութն, տացէ զայն ուր
կամիցի տէրն։

Ինն։

Եւ զիրենէ տուեալ իրաւանց
ի պաշտօնէ զատուցանել
ինն ժամ։ եւ ոչ կամիցի
ինն, տացէ զայն ուր
կամիցի տէրն։

Տասն։

Եւ զիրենէ տուեալ իրաւանց
ի պաշտօնէ զատուցանել
տասն ժամ։ եւ ոչ կամիցի
տասն, տացէ զայն ուր
կամիցի տէրն։

Ա Բ Գ Դ Ե Զ Է Ը Թ Ժ
ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ

մատ յատեանն ի
ամենայն ժամ ։

Աստուածեալ հոր
վասն քանզի տես
կ՚ի այլ մի իմաստ
հնձէն զորոշ սուր
մանեակ ։ և ժողով
ես ուստ ոչ սփռե
յեր ։ երկեաց գնայ
և թաքուկ կ՚ելն
ասեն ։ երկեաց
ամենայն ։ ոչ
ժամ ։

Աստուածեալ հոր
երկուս քանզիարուն
ատեալեր և ասէ ։
զոր յատեանն ի
ամենայն ժամ ։

Աստուածեալ հոր
երկուս քանզիարուն
ատեալեր և ասէ ։
զոր յատեանն ի
ամենայն ժամ ։

ԵՐԿՆԵԱԼ Է ՀԱՒԱՏԱՑԵԱՑ
ԻՆ ԻՄԵՆ ՝ ԵՒ ՀԱՏԱՒ Ի
ՆՈՅՆ ՀՈԳԻ ՍՈՒՐԲ ԱՌ
ՔՐԻՍՏՈՍԻՆ ՅԻՇՄ
ՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՝
Ի ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՅԻՍ
ՆԱՄԱՆ ՄԻ ՝

ՀԱՅԾԱՒԱՆ ԸՆԴ ՀԱՒԱ
ՏԱՑԵԱՑ ԻՆ ԸՆԴ ՅԱՐՏ ԿԱ
ՑԱ ՝ ՈՐ ԿԱՅՍՐՈՒՆԿ ՀԱՍԱՆ
ԷՔ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՝
ՀՈՒԼԻՍ ՎԻ ՄԵԿՆԵԱՑԿ
ՄԻՏՔՈՒՆ ՝ ՈՐԱՀԱՍ Ի
ՄԵԿՆԵԱՑԿ ԱՆՈՒՆ Ի
ՄԱՆԱԼՈՅՆ ԱՒԱԴ ՝ ԵՒ
ՄԱՐԳԱՐԷԻ ՍՈՒՐԲ ՀՈՐ
ՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՝ ՈՐ ՏԱՐԱ
ԾԵԱՑ ՀԱՅՈՑ ԼԻՆԻ ՝
ՅԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՐԵՒԱՆ
ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆ ՝ ԵՒ
ԿԱՏԱՐԵԱՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏ
ՈՒԹԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈՐ
ՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՝ ԵՒ ՅԻՇՈՂ
ՈՒԹԻՒՆ ՏԱՌՆ ՄԵՐ
ՍԱՀԱԿԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ
ՍՈՒՐԲ ՍԱՀԱԿԱՅ ՀԱՅ
ՐԱՊԵՏԱՑ ՝ ԵՒ ՍՈՒՐԲ
ԹԱԴԷՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԻՆ
ՀՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՝ ԵՒ
ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍ
ՆԱՀԱՏԱԿԻՆ ՀՈՐՄԱՆ
ՀԱՄԱՐ ՝ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵ
ՓԱՆՈՍ ՆԱՀԱՏԱԿԻՆ
ՀՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՝ ԵՒ
ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍ
ՆԱՀԱՏԱԿԻՆ ՀՈՐՄԱՆ
ՀԱՄԱՐ ՝ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵ
ՓԱՆՈՍ ՆԱՀԱՏԱԿԻՆ
ՀՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՝ ԵՒ
ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍ
ՆԱՀԱՏԱԿԻՆ ՀՈՐՄԱՆ
ՀԱՄԱՐ ՝ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵ
ՓԱՆՈՍ ՆԱՀԱՏԱԿԻՆ
ՀՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՝ ԵՒ

յոհեկին կյեն, եր
ա-կայնուիկ, սրընդ
ա-կայնուիկ ցրդ

յինչ տուտե՞ք։
ա-կայնուիկ, փոդրկանդ ո
ա-կայնուիկ, ո հոդրկանդ
սրսև հեռև սրտրնդ
մեր տաս չեղ։

ա-կայնուիկ կնոտ։
կե Թուպատրն
սրսև հեռև սրտրնդ

դուի ու եկայք տաքեղ։
մեր տուտ ի՞ք
հիւանդ։ կամ եր
ա-կայնուիկ։
կամ ժողովեցայք ։ կամ
տ, կամ չտատի ու
սրսև - եր տա
կյեն ու եկերակրեց

ժառանգեցէք տա
ա-կայնուիկ ի՞ք
ա-կայնուիկ ցրդ
ա-կայնուիկ - սրընդ
ա-կայնուիկ ցրդ
ա-կայնուիկ ցրդ
ա-կայնուիկ ցր

ան ծարաւի՝ կամ
զեղ ջուր տալ, կ
ա՛ւ, եթէ տեսէ զ
զ անաւրէնն ։

Յայնժամ սատա
սիրոյն սատկեն ա
զիս ։

Եթէ ոք ։ ա
բանդի՛ւ. ա՛ւ տեսէ
զիս ։ հիւանդ եւ
եկէ զիս ։ ասէ
եկէ զիս ։ ասէ
սարկի՛ւ, ա՛ւ ծանր
բանդի՛ւ ։ ասէ
ծարաւ եկի՛ւ ա՛ւ
եսէք ինձ ուտել ։

Յայնժամ պատաս
և հրեշտակքն Տեառ
տեսեալ սատանայի
նախան, որ պատրա
ղէք ի հարկն յաւիտ
Թայէ յիւրեն անիծ

ան ։ կամ մերկ
ատար ։ կամ մեր
կամ հիւանդ ։ կամ
յուն

ոսկի ։ Եւ ասաց ցնոսա ։ Ես եմ
Տէր ։ Եւ ոչ ոք կարէ ինձ
ի ձեռաց հանել ։ Եւ ասաց
ցնոսա ։ Ես եմ Տէր ։ Եւ ոչ
ոք կարէ ինձ ի ձեռաց հանել ։
Եւ ասաց ցնոսա ։ Ես եմ Տէր ։
Եւ ոչ ոք կարէ ինձ ի ձեռաց
հանել ։ Եւ ասաց ցնոսա ։ Ես
եմ

Ա

Ա

Ա

աստուած։

Եւ ասէ տէր ցնոյ, զոր
կամիցի ընտրել զնա։ Եւ
ասէ ցնոյ. Ընտրեցի զքեզ
ի Հոգւոյ սրբոյ եւ ի
կենդանի ջրոյ եւ ի
հրոյ սրբոյ։ Եւ
ասէ տէր ցնոյ. Ընտրեցի զքեզ
զի ոչ ոք ընտրեսցի
ի քէն։ Եւ ասէ տէր ցնոյ.
Ընտրեցի զքեզ զի

ՅԱՅՆԺԱՄ ՄԱՏ

ԱՅՆՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԵՂԵՒ ԻՒԵՐՈՆ ՀԱՒԱՏՔ ԵՒ ՀՆԱԶԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ՀԱՐԻՒՄՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՄԱՐՄՆԻՆ ԵՒ ԱՐՅԱՆԻՆ ՈՐ ԱՐԱՐԱ ԶԱՄԵՆԱՅՆ ԱՐԱՐՎԱԾՈՑ ԵՒ ՍՏԵՂԾԵՑ ՅԱՒԻՏԵՆԱՒՈՐ ՀՕՐՆ ՄԵՐ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻՈՍ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉՆ ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԵՂԵՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՅՆ ՍԱՀԱԿԱՅ ԵՒ ՍՐԲՈՅՆ ՄԵՍՐՈՊԻ ԹԱՐԳՄԱՆԻՉՆ ՀԱՅՈՑ ՈՐ ԶՄԵՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԵՑԻՆ ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԵՂԵՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՅՆ ՍԱՀԱԿԱՅ ԵՒ ՍՐԲՈՅՆ ՄԵՍՐՈՊԻ ԹԱՐԳՄԱՆԻՉՆ ՀԱՅՈՑ ՈՐ ԶՄԵՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԵՑԻՆ

ՅԱՅՆԺԱՄ ՄԱՏ

ՅԱՅՆՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԵՂԵՒ ԻՒԵՐՈՆ ՀԱՒԱՏՔ ԵՒ ՀՆԱԶԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ՀԱՐԻՒՄՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՄԱՐՄՆԻՆ ԵՒ ԱՐՅԱՆԻՆ ՈՐ ԱՐԱՐԱ ԶԱՄԵՆԱՅՆ ԱՐԱՐՎԱԾՈՑ ԵՒ ՍՏԵՂԾԵՑ ՅԱՒԻՏԵՆԱՒՈՐ ՀՕՐՆ ՄԵՐ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻՈՍ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉՆ ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԵՂԵՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՅՆ ՍԱՀԱԿԱՅ ԵՒ ՍՐԲՈՅՆ ՄԵՍՐՈՊԻ ԹԱՐԳՄԱՆԻՉՆ ՀԱՅՈՑ ՈՐ ԶՄԵՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԵՑԻՆ

ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ
ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ

ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ
ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ

: Ուրեմն
ես ի քեզ ի Տէր
Աստուած իմ
ապաւինեցայ
եւ ազատեա զիս
ի բոլոր հալածողաց
իմոց եւ փրկեա զիս
: Զի մի՛ երբէք
որպէս առիւծ
խլեսցէ զանձն իմ
մինչդեռ չիցէ
ո՛չ ոք որ փրկեսցէ
եւ ո՛չ ոք որ
ազատեսցէ
: Տէր Աստուած իմ
եթէ արարի զայդ
եթէ եղեւ անիրաւութիւն
ի ձեռս իմոց
եթէ հատուցի
հատուցանողի
չարեաց ընդ իմ
եւ ազատեցի
զհալածողս իմ
զդատարկս
: Հալածեսցէ
թշնամի զանձն իմ
եւ հասցէ
եւ կոխեսցէ
յերկիր զկեանս իմ
եւ զփառս իմ
ի հող հասուսցէ
: Յարի՛ Տէր
ի բարկութեան քում
եւ բարձրացի՛ր
ի սահմանս
թշնամեաց իմոց
եւ արի՛ր ինձ
ի դատաստան
զոր պատուիրեցեր
: Եւ ժողովք
ազգաց
շրջապատեսցեն զքեզ
եւ վասն նոցա
յբարձրագոյն
դարձիր
: Տէր դատեսցէ
զազգս
դատեա՛ ինձ Տէր
ըստ արդարութեան
իմում
եւ ըստ
անարատութեան
իմում
որ է ի վերայ
: Կատարեսցի՛
չարութիւն
մեղաւորաց
եւ ուղղեսցես
զարդարն
եւ քննիչ
սրտից
եւ երիկամանց
Աստուած
: Արդար
պաշտպանութիւն իմ
յԱստուծոյ
որ փրկէ
զուղղասիրտս
: Աստուած
դատաւոր
արդար
եւ հզօր
եւ համբերատար
մի՛ ամենայն օր
բարկանայ
: Եթէ ոչ
դարձեալ
սրեսցէ
զսուր իւր
զաղեղն իւր
եւ պատրաստեսցէ
զնա
: Եւ ընդ նմա
պատրաստեաց
զամանս մահու
զնետս իւր
հրակէզս
արարեալ
: Ահա
երկեաւ
յանօրէնութեան
յղացաւ
չարիս
եւ ծնաւ
զանօրէնութիւն
: Եւ
հանգոյց
զհոսանս
եւ խրեցաւ
ի փոսն զոր
գործեաց
: Եւ
դարձցի
չարութիւն նորա
ի գլուխ նորա
եւ ի կատարած
նորա
զանիրաւութիւն
նորա
իջցէ
: Խոստովանեցայ
Տեառն
ըստ արդարութեան
նորա
եւ սաղմոսեցից
անուան
Տեառն
Բարձրելոյ

ՀՆԱՐԵ ՈՒՆԱՅՈՒՆԵՂ ՀԱՅՆ
ՈՐ ՀԱՄԱՐԻՄ ԵՂԵՔ
ՈՒՐԱԽ ՀԱՄԱՐԵԼ ԿԱՄ
ՅԱՏԱՐԱԾԵԼ ԶՔԵԶ
ԵՒ ԱՐՀԵԼ ԵՐԿՄԵԼ
ՄԻ ՆՈՒԱԳՈՒՅՆ ՀՈՂՄԱՆ
ՈՐ ՀՈՂԱՑԱՒ ԶՔԵԶ
ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՀԱՍԱՆԵԼ ԶՔԵԶ ՈՒ
ՊԱՏՐԱՍՏԵԼ ԶՔԵԶ
ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՀԱՍԱՆԵԼ ԶՔԵԶ ՈՒ
ՊԱՏՐԱՍՏԵԼ ԶՔԵԶ

ՀՆԱՐԵ ՈՒՆԱՅՈՒՆԵՂ ՀԱՅՆ
ՈՐ ՀԱՄԱՐԻՄ ԵՂԵՔ
ՈՒՐԱԽ ՀԱՄԱՐԵԼ ԿԱՄ
ՅԱՏԱՐԱԾԵԼ ԶՔԵԶ
ԵՒ ԱՐՀԵԼ ԵՐԿՄԵԼ
ՄԻ ՆՈՒԱԳՈՒՅՆ ՀՈՂՄԱՆ
ՈՐ ՀՈՂԱՑԱՒ ԶՔԵԶ
ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՀԱՍԱՆԵԼ ԶՔԵԶ ՈՒ
ՊԱՏՐԱՍՏԵԼ ԶՔԵԶ

ՀՆԱՐԵ ՈՒՆԱՅՈՒՆԵՂ ՀԱՅՆ
ՈՐ ՀԱՄԱՐԻՄ ԵՂԵՔ
ՈՒՐԱԽ ՀԱՄԱՐԵԼ ԿԱՄ
ՅԱՏԱՐԱԾԵԼ ԶՔԵԶ
ԵՒ ԱՐՀԵԼ ԵՐԿՄԵԼ
ՄԻ ՆՈՒԱԳՈՒՅՆ ՀՈՂՄԱՆ
ՈՐ ՀՈՂԱՑԱՒ ԶՔԵԶ
ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՀԱՍԱՆԵԼ ԶՔԵԶ ՈՒ
ՊԱՏՐԱՍՏԵԼ ԶՔԵԶ

ՀՆԱՐԵ ՈՒՆԱՅՈՒՆԵՂ ՀԱՅՆ
ՈՐ ՀԱՄԱՐԻՄ ԵՂԵՔ
ՈՒՐԱԽ ՀԱՄԱՐԵԼ ԿԱՄ
ՅԱՏԱՐԱԾԵԼ ԶՔԵԶ
ԵՒ ԱՐՀԵԼ ԵՐԿՄԵԼ
ՄԻ ՆՈՒԱԳՈՒՅՆ ՀՈՂՄԱՆ
ՈՐ ՀՈՂԱՑԱՒ ԶՔԵԶ
ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՀԱՍԱՆԵԼ ԶՔԵԶ ՈՒ
ՊԱՏՐԱՍՏԵԼ ԶՔԵԶ

ա յ, զարձ ոյ ի
նկն նոտա :
այնժամ առէք
ի ձեռս ձեր
զքահանայապետին,
եւ զհար զծառայ
նորա, եհան զականջն
նորա զաջ : եւ ասէ
ցնա յիսուս, ձգեցայ զձեռն
քո, եւ կացուսանէ զնա :
այնժամ ասէ յիսուս
ցհրեայսն, որ եկեալ
էին ի վերայ նորա,
քահանայապետս եւ
ժողովրդեանն :
ի վար մատնել ոչ
կարէր զնա : եւ
մինչդեռ նա
մատնէլոյն էր :
ուստիկ եհաս ոմն
ասէ, ահա մեք
ունիմք երկու
սուր : ասէ ցնոսա
մատնէ ի ձեռս մեղս
ժամ ասորւոյ մատնի

ի վար վաղակի
մատուցեալ առ
ասէ : ողջ եր վարդ
ապետ, եւ համբո
րեցաւ զնմա :
ասէ ցնա յիսուս,
նկեր, վասն որոյ ե
կիր :
այնժամ մատա
ւեալ, արկին ձեռս
ի նա, եւ կալան զնա :
եհաս մի ոմն ի
նոցանէ որ էին ընդ
յիսուս, եւ ձգեաց զձեռն
իւր, եհան զսուրն իւր,
եւ եհար զծառայն
քահանայապետին,
եւ կտրեաց զականջն
նորա զաջ : ասէ
ցնա յիսուս, դարձ
եւ զսուրն քո
ի տեղի իւր, զի
ամենեքին որ
առնուն զսուր,
սրով կորնչին :
եւ կամիցիս զի
ընդ նմա աղաչեցից
զհայր իմ, եւ
առաքեսցէ առ իս
ի հարկէ երկոտասան
գունդս հրեշտակաց :
զիա՞րդ ուրեմն
լցցին գրքն, զի
այսպէս պարտ
է լինել :
յնմ ժամու ասէ
յիսուս ցամբոխսն,
իբրեւ ընդ
ահարիչ ելէք
սուր եւ գաւազան
ունելով զիս
ունել : ամենայն
աւուր նստէի
ընդ ձեզ ուսուցա
նելով ի տաճարի,
եւ ոչ կալայք
զիս :

ընդ առաւտուն զի
ի նոյն ժամ ի
սուրբ հարցն ի
ժողովեցան ի
Նիկիա քաղաքի
: Որ ի հոգւոյն
սրբոյ ասացին
զի ոչ կարէ այր
մի, զի ոչ ի
հոգւոյն սրբոյ
խօսի : Եւ
ապա ասացին
զի ոչ կարէ
ոք Յիսուս
Քրիստոս
Տէր ասել
: Եւ ապա
ասացին զի
ոչ կարէ ոք
զՔրիստոս
անիծան

երկնից։ Եւ ասաց ցնա Տէր
ես եմ Աստուած քո որ հանի
քեզ ի տանէ հարցն քոց ի
Քաղդէացւոց եւ տացեմ
զերկիրս զայս քեզ եւ
զզաւակս քո յետ քեզ։
Եւ ոչ կոչեցաւ անուն
քո Աբրամ այլ կոչեցաւ
անուն քո Աբրահամ։
Եւ ասաց Աստուած
Սարայ կնոջ Աբրահամայ
ոչ կոչեսցի անուն կնոջ
քո Սարա այլ կոչեսցի
անուն նորա Սառա։
Եւ օրհնեցից զնա եւ
տացեմ քեզ ի նմանէ
զաւակ եւ օրհնեցից
զնա եւ լիցի ազգաց
եւ թագաւորք ազգաց
լիցին ի նմանէ։ Եւ
անկաւ Աբրահամ
ի վերայ երեսաց իւրոց
եւ ծիծաղեցաւ եւ
ասէ ի սրտի իւրում
ասելով։ Արդեօք
հարիւրամեայ
ծնանիցի եւ Սառա
իննսնամեայ ծնցէ։
Եւ ասէ Աբրահամ
առ Աստուած։
Արդեօք Իսմայէլ
կեցցէ առաջի քո։
Եւ ասէ Աստուած
ցԱբրահամ։ Այո
Սառա կինն քո
ծնցէ քեզ որդի
եւ կոչեսցես զանուն
նորա Իսահակ
եւ հաստատեցից
զուխտ իմ առ
նա ի ուխտ յաւիտենից
եւ զաւակի նորա
յետ նորա։ Եւ
զԻսմայէլ լուայ
քեզ։ Ահա օրհնեցից
զնա եւ աճեցուցից
զնա եւ բազմացուցից
զնա զոյժ զոյժ։
Տասն եւ երկու
ազգ ծնցեն եւ
տացեմ զնա ի
ազգ մեծ։ Եւ
զուխտ իմ հաստատեցից
առ Իսահակ
զոր ծնցէ քեզ
Սառա յաւուրս
ժամանակի յայսմիկ
յերկրորդում։
Եւ կատարեաց
խօսել ընդ նմա
եւ ելանէ Աստուած
յԱբրահամայ։
Եւ առեալ
Աբրահամ
զԻսմայէլ որդի
իւր եւ զամենայն
ծնունդս տանն
իւրոյ եւ զամենայն
գնեալս ձեռն
իւրոյ եւ զամենայն
արու ազգ ի տանն
Աբրահամայ
եւ թլփեաց զմարմին
նոցա զկնի
խօսելոյ Աստուծոյ
ընդ նմա։
Եւ Աբրահամ
էր ամաց իննսնից
եւ ինն ամաց
ի թլփել զմարմին
իւր։ Եւ Իսմայէլ
որդի նորա
էր ամաց տասն
եւ երկուց ամաց
ի թլփել զմարմին
նորա։ Յաւուր
յայմմիկ թլփեցաւ
Աբրահամ եւ
Իսմայէլ որդի
նորա։ Եւ ամենայն
արք տանն
Աբրահամայ
ծնունդք եւ գնեալք
ձեռն նորա
թլփեցան ընդ նմա։

զի մատուցեալ տայր
ի գիտել զկամսն։
Եւ զի ոչ ոք ի
մարդկանէ կարէ
զանձինս ի մահ
տալ։ Եւ զի ոչ
ոք ունի զիշխա-
նութիւն ի վերայ
հոգւոյ իւրոյ ի
դնելոյ զայն։
Եւ զի ոչ ոք
առնու զանձն
իմ։ այլ ես դնեմ
զանձն իմ ինքն-
եան։ Եւ զի
իշխանութիւն
ունիմ դնել զայն
եւ իշխանու-
թիւն ունիմ
առնել զայն
դարձեալ։ Եւ
զի զայս պատ-
ուէր առի ի
հաւրէ իմմէ։
Եւ զի ոչ ոք
կարէ ի ձեռաց
իմոց խլել
զանձն իմ։
Եւ զի ես
ինքնին
կամիմ
զանձն
իմ դնել։
Եւ զի
ես ինքնին
կամիմ
զանձն
իմ դնել։
Եւ զի
ոչ ոք
կարէ ի
ձեռաց
իմոց խլել
զանձն իմ։
Եւ զի
իշխանու-
թիւն
ունիմ
դնել զայն
եւ իշխանու-
թիւն ունիմ
առնել զայն
դարձեալ։ Եւ
զի զայս պատ-
ուէր առի ի
հաւրէ իմմէ։
Եւ զի ոչ ոք
առնու զանձն
իմ։ այլ ես դնեմ
զանձն իմ ինքն-
եան։ Եւ զի
իշխանութիւն
ունիմ դնել զայն
եւ իշխանու-
թիւն ունիմ
առնել զայն
դարձեալ։ Եւ
զի զայս պատ-
ուէր առի ի
հաւրէ իմմէ։

ի ձեռն մարդասիրութեան քոյ տէր մեր
Յիսուս Քրիստոս, զոր ընկալեր ի
սրբոյ կուսէն Մարիամայ, եւ ի
սուրբ խաչին վրայ ելեր, եւ
զանձն քո ընծայ մատուցեր
ի քաւութիւն մեղաց մերոց,
եւ ի ձեռն մահուանն քո
զմեզ ազատեցեր ի
մահուանէ յաւիտենից։
Ամէն։

Ա. Ընդունելի լիցի
Տեառն զպատարագ
ձեր ի ձեռն
քահանայիս։

Ժ.

ԱՅՆ ԺԱՄ ասէ տէր
տէրութեան։ Եւ
ես ասեմ ցնա, տէր
իմ դու գիտես։ Եւ
ասէ ցիս, սոքա են
որ գան յնեղութենէ
մեծէ, եւ լուացին
զպատմուճանս իւրեանց
եւ սպիտակեցին
զնոսա յարեանէ
գառնանն։ Վասն
այնորիկ կան առաջի
գահոյիցն Աստուծոյ
եւ պաշտեն զնա
ցերեկս ի տաճարի
նորա։ Եւ որ նստի
ի գահոյիցն, բնակեսցէ
ի վերայ նոցա։
Ոչ քաղցցեն եւս
եւ ոչ ծարաւեսցին
եւս, եւ ոչ անկցի
ի վերայ նոցա
արեւն եւ ոչ
ամենայն տապ։
Զի գառնն որ
յմէջ գահոյիցն է,
հովիւ եղիցի նոցա
եւ առաջնորդեսցէ
նոսա ի կենդանի
աղբերս ջուրց։
Եւ սրբեսցէ Աստուած
զամենայն արտասուս
ի նոցանէ։
ԱՅՆ ԺԱՄ ետես
զերիս հրեշտակս
զի թռչէին ընդ
միջնորդս երկնից,

և զկնի կատարեցին։ զի
ոչ ոք կարէ ի մարմնոյ
մեռելոյ զատուցանել
զհոգին, եթէ ոչ ի
մարմնոյ կենդանւոյ։
Եւ զի ոչ ոք կարէ
զհոգին ի մարմնոյ
մեռելոյ զատուցանել,
եթէ ոչ ի մարմնոյ
կենդանւոյ։ Եւ զի
ոչ ոք կարէ զհոգին
ի մարմնոյ մեռելոյ
զատուցանել, եթէ ոչ
ի մարմնոյ կենդանւոյ։
Եւ զի ոչ ոք կարէ
զհոգին ի մարմնոյ
մեռելոյ զատուցանել,
եթէ ոչ ի մարմնոյ
կենդանւոյ։ Եւ զի
ոչ ոք կարէ զհոգին
ի մարմնոյ մեռելոյ
զատուցանել, եթէ ոչ
ի մարմնոյ կենդանւոյ։

ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի լ խ ծ կ հ ձ ղ ճ մ յ ն շ ո չ պ ջ ռ ս վ տ ր ց ւ փ ք և օ ֆ

այնժամ վինու-
վիճաբանեցան :

Եւ ասեն ցնա ։ Ով
ես դու ։ Եւ նա
ոչ ուրացաւ ։ եւ
ասաց ։ Ես ոչ եմ
քրիստոս ։

Եւ հարցին զնա ։ Ուրեմն
դու Եղիա ես ։ Եւ նա
ասէ ։ Ոչ եմ ։ Մարգարէն
դու ես ։ Եւ պատասխանի
ետ ։ Ոչ ։

Ասեն ցնա ։ Ուրեմն
ո՞վ ես ։ զի պատաս-
խանի տացուք առ
որ առաքեցին զմեզ ։
Զի՞ ասես վասն
քո անձին ։

Ես ձայն
աղաղակողին յանա-
պատի ։ Ուղղեցէք
զճանապարհ տեառն ։
որպէս ասաց Եսայի
մարգարէն ։

Եւ առաքեալքն
էին յփարիսեցւոց ։

Եւ հարցին զնա ։ Եւ
ասեն ցնա ։ Զի՞ ուրեմն
մկրտես եթէ դու ոչ
ես քրիստոս ։ ոչ Եղիա ։
ոչ մարգարէն ։

Պատասխանի ետ
նոցա Յովհաննէս ։ Ես
մկրտեմ զձեզ ջրով ։
այլ յանկարծ կայ
յերկոցունց ձեզանէ ։
զոր դուք ոչ գիտէք ։

Նա է որ
գայ յետ իմոյ ։ որ
յառաջ իմ եղեւ ։ զոր
ես ոչ արժանի եմ
զի լուծանիցեմ զկօշիկ
նորա ։

Զայս ամենայն
Բեթանիայ եղեւ յա-
յնկոյս Յորդանանայ
գետոյ ։ ուր էր
Յովհաննէս մկրտեալ ։

Յաւուրն
միում ետես Յովհան-
նէս զյիսուս գալով
առ ինքն ։ եւ ասէ ։
Ահա գառն աստուծոյ ։
որ վերացուցանէ զմե-
ղս աշխարհի ։

Սա է
որոյ ասացի ես ։ Թէ
յետ իմ գայ այր ։
որ յառաջ իմ եղեւ ։
զի առաջի իմ էր ։

Եւ ես ոչ
ճանաչէի զնա ։ այլ
զի յայտնեսցի յիս-
րայէլ ։ վասն այնորիկ
եկի ես մկրտել ջրով ։

ըմբռնել։

Ծաշակեայց, ոչ կամիր
խաւսնեալ, ևխրտիս
ել կինի, ընդ լերկ
ուսեալ կայ։

Թայ, որ տեղի կա
նուսանեալ գոլիդ
ռաքել կայ։

Հանդերձն, և տա
ւադուկին նմա վիր
նամանէ վ քղամիդն։

տան վնաս իւրոյ հա
նել։

Հակ, վի բարձկե վ
խաշն նորայ։

Նայկ, անուն սիմո
վն, վնա կալանա
պանին վ երկայտուկին վնա,
և արկին վնուա
քղամիդ կարմիր։

Երկայտուկին վնա,
և արկին վնուա
պանդուխտն։

նայ, եղին իդեա իւ
բոլորեալ սրունկիդ
ղ ծունր իլեալ առ
ջ ձեռին նորա։

ալի նորա, կատակե
ին ևառելին, ոչ
եր թագաւոր հրեից։

ուին վեղեկն և
ծծելին վ վլուա
նորա։

Ցորժամ ձուլե

ա

բ

գ

դ

ե

զ

է

ը

թ

ժ

ի

լ

խ

ծ

կ

հ

ձ

ղ

ճ

մ

յ

ն

շ

ո

չ

պ

ջ

ռ

ս

վ

տ

ր

ց

ու

փ

ք

և

օ

ֆ

յերկուս իւեղուստս
առաքարին. յեղեւ-
ցին վարագոյնն
մէջ. եւ արձակեսցի
ի ձայն
վանիկն։
եւ ելիցէ վարդապետ
ի ձայն
մէջ. եւ ասասցէ
զաղաւթիկեսցի ի ձայն
դաս։
եւ ելիցէ վարդապետ
ի ձայն
մէջ. եւ ասասցէ
զաղաւթիկեսցի ի ձայն
դաս։
եւ ելիցէ վարդապետ
ի ձայն
մէջ. եւ ասասցէ
զաղաւթիկեսցի ի ձայն
դաս։
եւ ելիցէ վարդապետ
ի ձայն
մէջ. եւ ասասցէ
զաղաւթիկեսցի ի ձայն
դաս։

մանկ յայնմանէ
որ անդէն կայր. եւ
րեւ լուսոյն. աւետ-
ի կարդայ ղեւ։
եւ ելիցէ վարդապետ
ի ձայն
մէջ. եւ ասասցէ
զաղաւթիկեսցի ի ձայն
դաս։
եւ ելիցէ վարդապետ
ի ձայն
մէջ. եւ ասասցէ
զաղաւթիկեսցի ի ձայն
դաս։
եւ ելիցէ վարդապետ
ի ձայն
մէջ. եւ ասասցէ
զաղաւթիկեսցի ի ձայն
դաս։
եւ ելիցէ վարդապետ
ի ձայն
մէջ. եւ ասասցէ
զաղաւթիկեսցի ի ձայն
դաս։

հաւատոյդ ղեւ
յեւ ելիցէ յուսատո-
ւ։ վերակաց ամէն
ղեւ։ զոյն վերակաց
ւ ելիցէ յուսատո-
ւ։ եւ ելիցէ յուսատո-
ւ։ եւ ելիցէ յուսատո-
ւ։ եւ ելիցէ յուսատո-
ւ։

կր Թաղեր վեր։

ասպնջական պիտոյս
: զի մարմնոյն է
բնութիւն հմարտին
: Ոչ ասեմ զայս
զի ոչ ունիցիս
զայս ի քեզ
: Այլ զի
ոչ ունիցիս
զայս ի քեզ
: Ոչ ասեմ
զայս զի ոչ
ունիցիս
: Այլ զի
ոչ ունիցիս
զայս ի քեզ

Ի ԵՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ի երեւելեան
Աստուածածնի
Ի երեւելեան
Աստուածածնի
Ի երեւելեան
Աստուածածնի
Ի երեւելեան
Աստուածածնի

Ի երեւելեան
Աստուածածնի
Ի երեւելեան
Աստուածածնի
Ի երեւելեան
Աստուածածնի
Ի երեւելեան
Աստուածածնի

Ի ԵՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի

Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի

Ի ԵՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի

Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի

Ի ԵՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի

Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի
Ի երեւելեան Աստուածածնի

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

Ա

Ա

Ա

Յայնժամ առէ զբ
նոսա յն. մի երկն չ
էր: երթայք առա՛ջկ
եղբարցն իմոց, մի
երթիցեն իսպառ ի
ւանդ տեսչեն վիս:
Ի բրև նոքա գնա
ցին, ահաւասիկ
իշխապետն եկ
ին էջատղէն ու տա
ւեցին զհարկսդա
ւորին պետրոսի.
տրինչ երկուն:
Ընդ ժամ ծագե
ալ հանդերձ ձեր
վէրն. խոհանոցն
առեալ, արձա
կեցին զիւրեանս
կանայսն ևառեն. ա
ռաջէր. երկ աշա
կերտացն նորա, եկեալ

նոյն:

Ի մինչդեռ ա
ռաքեալքն ի
հաւաքեալ էին
ընդ միասին զուարճ
ութեան: Ահաւասիկ
ի հայոց սուրբ
հայրապետէն
գրեալ ի հռոմ
կղայէ ի պետրոս
եպիսկոպոսէ
երկրագործ առա
քելոյ քրիստոսի
եղբարցն իմոց
երթիցեն իսպառ
ի ւանդ տեսչեն
վիս: Ի բրև նոքա
գնացին, ահաւասիկ
էջատղէն ու տա
ւեցին զհարկսդա
ւորին պետրոսի.
տրինչ երկուն:
Ընդ ժամ ծագե
ալ հանդերձ ձեր
վէրն. խոհանոցն
առեալ, արձա
կեցին զիւրեանս
կանայսն ևառեն. ա
ռաջէր. երկ աշա
կերտացն նորա, եկեալ

Ե. Համառուցեալ է.
խաւարեցաւ ընդ նո
այլ ևսահ: ոտա
ինձ ամենայն իշխա
տութիւն երկինս և
երկրի: որպէս ա
ռաքեաց զիս Հայր
և ես առաքեմ զձեզ
զ: գնայք եւ այս
հեատս, աշակերտե
ցէք զամենայն հե
թանոսս: մկրտել
եք զնոսա: յանուն
հօրն սրբոյ: և
հոգւոյն սրբոյ: ու
սուցէք նոսա պահել
զամենայն որինչ ա
ւետրեցի ձեզ:

Ե. Համառուցեալ է.
ընդ ձեռամբ. զամենա
նիւտուտա մինչև ի
կատարած աշխարհի:

Ը. Ակնարկեաց առ
ակերտսն, գնայք
ին եւ քարոզեցէք
ամենայն ազգաց
ին եւ մկրտեցէք
զնոսա յանուն
հօր եւ որդւոյ
սրբոյ: եւ
զամենայն որ
ինչ պատուիրե
ցի ձեզ: ահա
ես ընդ ձեզ եմ
ամենայն աւուր
մինչև ի կա
տարած աշխարհի:

Կ				
Խ				
Ե				
Դ				
Ա				
Ը				
Ղ				
Ի				
Ճ				
Կ				
Լ				
Մ				
Յ				
Ն				
Շ				
Ո				
Չ				
Պ				
Ջ				
Ռ				
Ս				
Վ				
Տ				
Ր				
Ց				
Ւ				
Փ				
Ք				
Օ				
Ֆ				

Խնդրել ու վասն ուսուցչական մարմնի				
վեցարան ի ուսումնասիրելն				
Տաճարում մարգարե անուն ոմն				
Օրհնեալն				
Հրեշտակն ի ծնունդ Յովհաննու				
Հրեայքն				
Լուսաւորչին				
Քրիստոսի				
Ոմն հարցանէ զմեզ				
Հարցանել զմեզ				
Հաւատոյ				
Հարցանել զդրախտին				
Հրեայքն				
Հարցանել զպատուիրանսն քրիստոսի				
Անյիշատակութիւնն				
Հարցանել զմեզ				
Լուսաւորչին				
Քրիստոսի				
Ոմն հարցանէ զմեզ				
Հարցանել զմեզ				
Հրեայքն

Յիշեցեք զաստուածն մեր աւետարնիս. զերկրորդն ագնաիդն. և
զմեզ զբեմն որդին կոչ առին

ունա մկրտեսցէ զտէ-
տեղիս ի շնչել ի բե-
կաց նորա : եւ մկր
նել վիճակաւ կալցի
խոնարհել : ըստ-
որում չեմ բաւակա-
նի զիս ինքն ի
ձեռն վկայից իմ,
զի պատուիրեցին
ոք վայրենի :

Ե՚ երեք անգամ ի
ջուր ընկղմել
զնա : եւ ի կերակուր
մատուցանել
նմա կաթն եւ
մեղր : եւ ի
յորդանան գե-
տէ
ղանիւթեան :

Զ՚ այն բարեմասն
հաւատոյ
ի կենդանի
ջրոյ ծնանել
զնա ի մարդ
ութիւն ա-
հա

ա ե ի ո ր ց ւ ք ֆ

ա ե ի ո ր ց ւ ք ֆ

ա ե ի ո ր ց ւ ք ֆ

ասեն ։ Մին ի
նոցա ։ ի վերայ
ոտից ։ ուր ան-
կանիցէ մեռանի
մարդ ։ ուստի-
ցուն ։ Ա. Եւ
կոչեցեալ մին
ի նոցանէ ։ ա-
սէ ցնոսա ։
կոչեցայ ես
ի վերայ ոտից
ուրուք ։ եւ
ոչ գիտեմ ։ թէ
ընդէ՞ր կոչե-
ցայ ։ Ա. Եւ
ասէ ցնա ։ ա-
սեն ինձ ։ թէ
ի վերայ ոտից
մեռելոյ կոչե-
ցար ։ Ա. Եւ
ասէ ցնոսա ։
ոչ գիտեմ ։
թէ ընդէ՞ր ։
Ա. Եւ ասէ
ցնոսա ։ ե-
կայք տանիմ
զձեզ առ նա ։
Ա. Եւ գնա-
ցեալ տանի
զնոսա առ
նա ։ Ա. Եւ
ասէ ցնոսա ։
ե՞կայք ։ Ա.
Եւ ասեն ։
եկաք ։ Ա.
Եւ ասէ ցնո-
սա ։ ընդէ՞ր
եկէք ։ Ա.
Եւ ասեն ։
ոչ գիտեմք ։
Ա. Եւ ասէ
ցնոսա ։ ա-
սեն ձեզ ։
թէ ի վերայ
ոտից մեռե-
լոյ եկէք ։
Ա. Եւ ասեն ։
ոչ ասեն ։
Ա. Եւ ասէ
ցնոսա ։ ա-
սեն ձեզ ։
թէ ի վերայ
ոտից մեռե-
լոյ եկէք ։
Ա. Եւ ասեն ։
ոչ ասեն ։
Ա. Եւ ասէ
ցնոսա ։ ա-
սեն ձեզ ։
թէ ի վերայ
ոտից մեռե-
լոյ եկէք ։
Ա. Եւ ասեն ։
ոչ ասեն ։

ա՛ր գՀՀ՚ետ՚ուն՚ք նո՚ր՝ ։ ...
յա՚յն ե՚ն ա՚ռ՝ կա՚լ
ա՚ն ։ ե՚ւ վա՚ղ վա՚ղ՝ ա՚կ
ա՚ն ն՚ո՚ւ ։ ե՚ւ վա՚ղ վա՚ղ՝ ա՚կ
ն՚ա՚ ։ ե՚ւ ա՚ռ՚ա՚ւ՚ո՚տ՚ ։
ա՚ն ։ ե՚ւ վա՚ղ վա՚ղ՝ ա՚կ
ն՚ա՚ ։ ե՚ւ ա՚ռ՚ա՚ւ՚ո՚տ՚ ։
ա՚ն ։ ե՚ւ վա՚ղ վա՚ղ՝ ա՚կ
ն՚ա՚ ։ ե՚ւ ա՚ռ՚ա՚ւ՚ո՚տ՚ ։

ա՚ն ։ ե՚ւ վա՚ղ վա՚ղ՝ ա՚կ
ն՚ա՚ ։ ե՚ւ ա՚ռ՚ա՚ւ՚ո՚տ՚ ։
ա՚ն ։ ե՚ւ վա՚ղ վա՚ղ՝ ա՚կ
ն՚ա՚ ։ ե՚ւ ա՚ռ՚ա՚ւ՚ո՚տ՚ ։

ընդ առաւտուն ։ ղարդ ամ դն

Թէ ընդէր ։

ի միտ կոչեցաք մեք զայս ամենայն զոր ասացեալ է մեզ ։ զի ոչ ասացաք զայս ամենայն ի մեծամտութեան մերում ։ այլ ի սիրոյ ձերոյ ։ զի ոչ ինչ ունիմք մեք ի մեզ ։ այլ ամենայն ինչ ի Տեառնէ ։ զոր ասացաք ։ զի ոչ ինչ ունիմ

ՀԵՌ ԻԿԱՓՈՓՈՒԱԾ ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՍՏՎԱԾԱՀՈՀԻՆ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ՊԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ՊԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՍՏՎԱԾԱՀՈՀԻՆ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ՊԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ՀԵՌ ԻԿԱՓՈՓՈՒԱԾ ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՍՏՎԱԾԱՀՈՀԻՆ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ՊԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՍՏՎԱԾԱՀՈՀԻՆ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ՊԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

զեռ լիցին քեզ մեղք.
զոր գործեցեր ոչ գիտես։ Թո
ղութիւն առ ի մեզ, տէր ո
ղորմեա՛, տէր օրհնեա՛, տէր
լուր աղաչանաց մերոց։

Ի վերին ոմանք ի հա
մայնատարած, որ անդէն
ի ներքին ոմանք ի հա
մայնատարած։ ո
ղորմեա՛ տէր

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

ոչ ոք կարէ ասել զայս ամենայն
զոր ասացի ձեզ, եթէ ոչ հայրն
որ առաքեաց զիս, ձգէ զնա.
եւ ես յարուցից զնա յաւուր
յետնում։ Եւ գրեալ է ի մար-
գարէսն, եւ իցեն ամենեքեան
ուսուցեալք ի Տեառնէ։ Ամէն
ամենայն որ լուաւ յհաւրէ
եւ ուսաւ, գայ առ իս։ Ոչ
զի զհայրն ոք տեսանէ, բայց
միայն որ է յԱստուծոյ, նա
տեսանէ զհայր։ Ամէն ամէն
ասեմ ձեզ, որ հաւատայ յիս
ունի կեանս յաւիտենական։
Ես եմ հաց կենդանի որ
յերկնից իջի։ Հարքն ձեր
կերան զմանանայն յանա-
պատի եւ մեռան։ Այս է հաց
որ յերկնից իջանէ, զի որ
կերիցէ ի նմանէ ոչ մեռանի։
Ես եմ հաց կենդանի որ
յերկնից իջի։ Եթէ ոք կերիցէ
ի հացէ յայսմանէ կեցցէ յաւի-
տեան, եւ հացն զոր ես տամ
մարմին իմ է, զոր ես տամ
վասն կենաց աշխարհի։ Յայնժամ
երկբայէին հրեայքն ընդ միմեանս
եւ ասէին, զիա՞րդ կարէ սա
մարմին իւր տալ մեզ ուտել։
Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս, ամէն
ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ կերիջիք
զմարմին որդւոյ մարդոյ եւ
արիւնն ոչ արբիջիք, կեանս
ոչ ունիջիք ի ձեզ։ Որ ուտէ
զմարմին իմ եւ արբու-
զարիւն իմ, ունի կեանս յաւի-
տենական, եւ ես յարուցից
զնա յաւուր յետնում։ Զի
մարմին իմ ուտելի է, եւ
արիւն իմ արբելի է։ Որ
ուտէ զմարմին իմ եւ արբու-
զարիւն իմ, յիս բնակի եւ
ես նմա։ Որպէս առաքեաց
զիս կեցուցանող հայրն,
եւ ես կենդանի եմ հաւրն
վասն, եւ որ ուտէ զիս նա
կեցցէ վասն իմ։ Ես եմ հաց
որ յերկնից իջի։ Ոչ որպէս
հարքն ձեր կերան զմանանայն
եւ մեռան։ Որ ուտէ զհացս
զայս կեցցէ յաւիտեան։
Զայս ասաց ուսուցանելով
ի ժողովարանի Կափառնայում։
Եւ բազումք լուեալ ասացին,
կարծր է բան այս, եւ ո՞վ
կարէ լսել զնա։ Գիտացեալ
Յիսուս ի սմա ինքեան, եթէ
տրտնջեն վասն այսորիկ
աշակերտք նորա, ասէ ցնոսա,
այդ ձեզ գայթակղեցուցանէ։
Եւ եթէ տեսանիցէք զորդի
մարդոյ ելանել ուր էր յա-
ռաջ։ Հոգին է որ կենդանա-
նայ, մարմինն ոչ օգտի
ինչ։ Բանքն զոր ես խօսիմ
ընդ ձեզ՝ հոգի են եւ կեանք
են։ Այլ կան ի ձեզ որ ոչ
հաւատան։ Զի գիտէր Յիսուս
յսկզբանէ զորս էին որ ոչ
հաւատային, եւ զի՞նչ էր
որ մատնեսցէ զնա։ Եւ ասէր,
վասն այսորիկ ասացի ձեզ,
եթէ ոչ ոք կարէ գալ առ իս,
եթէ ոչ տացի նմա յհաւրէ։

: Տուէ կնոջդ
այնմ

եղիցին մի մարմին
երկոքեան : Զայս
խորհուրդ մեծ է
ասէ Պաւղոս
առաքեալ , այլ
ես ասեմ ի Քրիստոս
եւ ի եկեղեցի : Եւ
զի ամենայն
մարդ պարտ է
զկին իւր իբրեւ
զանձն իւր սիրել
եւ կինն զայր իւր
երկնչել : Զի
ոչ ինչ այնպէս
կարէ զսէր կնոջ
առնել ընդ
այրոյ իւրում
որպէս երկիւղ
Աստուծոյ : Եւ
զի ոչ ինչ այնպէս
կարէ զսէր այրոյ
առնել ընդ կնոջ
իւրում որպէս
երկիւղ այրոյ :
Զի որ զայր
իւր երկնչի
զնա սիրէ , եւ
որ զկին իւր
սիրէ զնա
երկնչի : Եւ
զի ոչ ինչ
այնպէս կարէ
զսէր կնոջ
առնել ընդ
այրոյ իւրում
որպէս երկիւղ
Աստուծոյ : Եւ
զի ոչ ինչ
այնպէս կարէ
զսէր այրոյ
առնել ընդ կնոջ
իւրում որպէս
երկիւղ այրոյ :
Զի որ զայր
իւր երկնչի
զնա սիրէ , եւ
որ զկին իւր
սիրէ զնա
երկնչի : Եւ
զի ոչ ինչ
այնպէս կարէ
զսէր կնոջ
առնել ընդ
այրոյ իւրում
որպէս երկիւղ
Աստուծոյ :

ինչ վասն նմանի. Թե
չ. խորհուրդ տուէ
ոսոր տէրն հանդէր
լինելիքն հերքելոյ
պատճառ վաղ վաղուկ
ասէ նմանի։

ՈՐ ՈՍԿԻ ՀԱՆԷ ՅԱՌԱՋ ՄԻ ՓՈՐԻՐ ՄԻՆՉԵՒ ՅԵՏ ՄԵՌԱՆԻՍ ՅԱՆԿԱՐԾ ԼԻՆԻՍ։

Ոսկի հանէ յառաջ
մի փորիր մինչեւ
յետ մեռանիս յանկարծ
լինիս։

Ա. Ոսկի հանէ յառաջ մի փորիր մինչեւ յետ մեռանիս յանկարծ լինիս։ Ոսկի հանէ յառաջ մի փորիր մինչեւ յետ մեռանիս յանկարծ լինիս։ Ոսկի հանէ յառաջ մի փորիր մինչեւ յետ մեռանիս յանկարծ լինիս։ Ոսկի հանէ յառաջ մի փորիր մինչեւ յետ մեռանիս յանկարծ լինիս։

Ա. Ոսկի հանէ յառաջ մի փորիր մինչեւ յետ մեռանիս յանկարծ լինիս։ Ոսկի հանէ յառաջ մի փորիր մինչեւ յետ մեռանիս յանկարծ լինիս։ Ոսկի հանէ յառաջ մի փորիր մինչեւ յետ մեռանիս յանկարծ լինիս։ Ոսկի հանէ յառաջ մի փորիր մինչեւ յետ մեռանիս յանկարծ լինիս։

ՈՐ ՈՍԿԻ ՀԱՆԷ ՅԱՌԱՋ ՄԻ ՓՈՐԻՐ ՄԻՆՉԵՒ ՅԵՏ ՄԵՌԱՆԻՍ ՅԱՆԿԱՐԾ ԼԻՆԻՍ։

Ոսկի հանէ յառաջ
մի փորիր մինչեւ
յետ մեռանիս յանկարծ
լինիս։

Ա. Ոսկի հանէ յառաջ մի փորիր մինչեւ յետ մեռանիս յանկարծ լինիս։ Ոսկի հանէ յառաջ մի փորիր մինչեւ յետ մեռանիս յանկարծ լինիս։ Ոսկի հանէ յառաջ մի փորիր մինչեւ յետ մեռանիս յանկարծ լինիս։ Ոսկի հանէ յառաջ մի փորիր մինչեւ յետ մեռանիս յանկարծ լինիս։

ՀՈՒՆԻՍ ԻՆԵՍՈՒՆ

Ա

յայսմիկ աւուր կա[illegible]
ածեր նոտա · ի մի
ոտ բայ
ձայնի ։

Ա

ինչ թէ դպրոց ան
ինչ աստուածկին նուագ
ինչ աստուածն Նոյեան ,
ինչ պատուհան · աստուածն
յարմարս աստուածն
ինչ ։

Ա

ուրբաթ պիտի
ինչ աստուածն · ան
ինչ ասէ · ան մերձեա
նուագ · ի մերձեա
ինչ պատուհան էթիկեայ ։

Ա

ինչ աստուածն · ան
ինչ ։

Ա

ուրբաթ պիտի
ինչ աստուածն · ան
ինչ ասէ · ան մերձեա
նուագ · ի մերձեա
ինչ պատուհան էթիկեայ ։

Ա

ինչ աստուածն · ան
ինչ ։

Ա

ուրբաթ պիտի
ինչ աստուածն · ան
ինչ ասէ · ան մերձեա
նուագ · ի մերձեա
ինչ պատուհան էթիկեայ ։

Ա

ինչ աստուածն · ան
ինչ ։

ի խլեալ էին, առեալ
մատն։ Եւ ի յանկուցեալ
ալիքեայ։ Եւ կրթադէ
ոս։ Եւ զանիմացեալն կան
անայի՛, եւ ի յուժգ
ակարի ովսաւայի, որ
և մատնեցաւն

Տէր յիսուս

վինայ։

Ոչ ժամանել ուսել
մինչ վի՛ն Հայց Հա
նդիման ընդ նոսա
և ինքն մեռ
ոյ ժողովուրդն։

Երբ լսեան
զայս ի նմանէ։

Նոքայ։

Ե՞րբ լսեցին
ոչ իմացան, եկին
մարդին, ըմբռնել
ուներ վինա։ վի՛ հա
մարեցին, ըմբռնե
կինեաս էին։

Դատաւորն ոմն էր

Ե իմեալէին, առեալ

առաւն։ Եւ վերս
գմատրեցին, գմտի
արդարացին։ Եւ
վիճեցին։ Եւ վե
ասացին։ Եւ
ասացին։ Եւ
Եւ վերս
մեռանիլ։ Եւ
ասացին։ Եւ
ասացին։ Եւ
ասացին

իսեղնիցին մեղաւք ։

պատուական լեզուիւ
ւրիմ յաւիտեան ։ այլ
հայհոյեսցէ միտքն
նը ։ զի ոչնչութիւնն
հայհոյեցեալ միտքն
հոգին ։ բայց ան
թիւր ասել ։ որ չասի
ես հայհոյեցի ։ այլ
մեղայ ։ ես ոչ ասացի
որպես մարդկան ։
վի աստուածոյ թող
մեզ ։ ամէն ասեմ ։
տուր հարկանիցէ ։
ասացի վասն
զի ոչ նոքա
երեւ ։ զի կապիցէ
տալ հարկանել ։
մեծ ։ եւ ոչ ոք
կարէ

ներել ։ զի կարէ
յարեաւ ։ եւ բազում
վերայ այլ չկոչի իսկ
ոչ կարի կալ տալոյն ։
խոր բազանեցայք ։
եւ երեք տուն յանչն
թափուրս ։ ոչ կարի կալ
ներայք ։ զի ամենայն
նայ հանել ։ եւ ասէ
երեք թափուրս ։
կալ խոտորի զնոյ
նոսայ ։ վի ասէ կալ
կալ խոտորի զնոյ
ասէ ։ ամէն ։

Եւ ասէր նոցա ի
առակս. թէ
ոք ասուսյանէր վնաս
ի կտաւոյ հնոյ ի նո-
րոյ, եւ պատռուածքն
նորա առնուն ի հնոյն
եւ աւելնայ ծոլումն
նմա. եւ ոչ ոք ածէ
գինի նոր ի տիկս
հինս, եւ խոնեցի գինի
նոր ի տիկս հինս,
եւ ապականեսցի գինի
նոր ի տիկսն հինս
եւ տիկսն կորիցեն.
այլ ածէ գինի նոր
ի տիկս նոր, եւ
երկոքինն միանգամ
պահեսցին: Եւ ոչ
ոք որ ուտէ հին,
կամի նոր. զի ասէ
թէ հինն քաղցր է:

Եւ ասէր նոցա
առակս. թէ ոչ
ոք կարէ կտաւ
նոր ի հնոյ հա-
գուստ, զի ոչ
առնու զլրումն
ի հնոյն, եւ
պատռուածքն
մեծանայ. եւ ոչ
ոք ածէ գինի
նոր ի տիկս
հինս, զի ոչ
պատառեսցէ
գինի նոր զտիկսն
հինս, եւ գինին
հեղցի, եւ տիկսն
կորիցեն. այլ
ածէ գինի նոր
ի տիկս նոր,
եւ երկոքինն
միանգամ պահե-
սցին: Եւ ոչ
ոք որ ուտէ
հին, կամի
նոր. զի ասէ
թէ հինն
քաղցր է:

Ի. Տայր անդաստ
կիսէրն բարուքէ : և
ելեալ աճեցեալ ու
այր պատղ ուրբեր
եր ընդ միոյ երեսուն,
և ընդ միոյ վաթ
սուն, և ընդ մի
ոյ հարիւր :

Ի. Ասէր, որ ունի
յիւ ականջս, լսե
լոյ լուիցէ

ՀԻԲՐԻ ԵՂԻ

ասեացն Հինն, հարց
նեն զինս. որ զինուոր
ունէին աշակերտ
ացն հանդերձ
պատուական :

Ի. Ասէ Տէրոտա,
մեք ուրախ լինիմք
ի քեզ, և հեղձուս
ցին զմեզ դեւք քո
ով Տէր : Ասէ ցնոսա
Տէրն Յիսուս, ես
էի զսատանայն
իբրեւ զփայլակն
անկեալ յերկնից :
Ահա տուի ձեզ
զիշխանութիւն
կոխել զաւազան
և զկարիճ, և ի վե
րայ ամենայն զո
րութեան թըշնա
մւոյն, և ոչ ինչ
ոչ եթէ :

Ի. Տայր անդաստ
ի սմանէ ի ձեռն
ուրեմն ոչ ոք
ինչ արասցէ, զայս
ոչ եթէ :

Ի. Տայր անդաստ ի
մէջ փշոյ, եւ ելին փո
վարդապետութիւն
իւրում :

Ի. Ասէ. ահա ասա
ծիկն ել սերմանող ու
մանել : Եւ եղև ի
սերմանելն : ոմն
անկաւ առ ճանապա
րհս, և եկեր զնա
ծիտն և եկեր զնա :

Ի. Տայր անդաստ
պատուի, ուր ոչ ու
ր հող բազում, և
վաղ վաղակի բուսաւ,
քանզի ի ոչ ունէր հո
ղ երկրին : Այլ ժամ
ն ելին արեգակն
ոսա : Եւ ի չորա
նալ տեղ չունէր
ինն արմատ, չորա

Ի. Տէրեա՛ :

ակ ոսի ձեզ վաղ
ն։

վաղակի գայթակղ
ութիւն բանին, վաղ
կամ հալածման
համար բանին պատ
ահելոցն, այլ ան
ձինն, այլ ատ
ոնք մնան. ա
յս է ասել
ընդունին, և մի ոչ
ունին արմատ յան
նմա ժամանակ
իւրեանց, այլ
վաղակի հանդուրժե
ն. վասն
որոյ յորժամ լի
նի վիշտ եւ
հալածանք բա
նին վասն
բանին աստուծոյ,
անդ ի սմա
նոսա սկանդա
լին։

ընդունին զբան
ն աստուծոյ ուրախու
թեամբ սրտի,
եւ ոչ ունին
արմատ յանձինս
իւրեանց, այլ
ժամանակաւոր
են։ ո

Ձեզ ասեմ. մի
ոք թողցէ զկին
ն իւր, բայց
պոռնկութեան
պատճառաւ,
եւ առնիցէ
այլ, շնանայ։
եւ որ թողեալ
զկինն արձակեալ
առնիցէ այլ,
շնանայ։

արտաքինքն են,
այլ ոչ
ներքինքն։
արտաքինքն
ասելով
կամ
ներքինքն
ասելով
ոչ

բարձեալ ինամոյն
ի, ուսումնասիրեալ
նմայ, ասեն զնա
եղեալ ոչ եղեալ
զիւրեանց ինքեանց
ինչ պատմեն զնա
ոչ իմանայ պատ-
միչն զինչ ինչ ի ծա-
ղիկ ինքեան ։

Ա ՈՒԱՆԱՅ ՅՈՒՆՈՒԱՐԻ Ա

Ա ՈՒԱՆԱՅ ՅՈՒՆՈՒԱՐԻ Ա

մանեցուսցուք զաք
քեայս ։ կամ
որով առաքաւ առա
կեացուք զինա ։ որ
պէս հաստ մանան
խոյ , որ յորժամ ե
րամանիկի երկրի ։ վո
քրուիցին քան զամե
նայն սերմանիս , որ
են յերկրի ։ Այսորժամ
սերմանիկի ։ բուսա
նի ևլինի մեծ քան-
զամենայն բանջար ։
ևարձակէ ոստս մե
ծամեծս ։ մինչ և
բաւական լինել ը
նդ հովանեաւ նո
ցա թռչնոց երկնից

ասէր ։ ումի նը
մանի ։ կամ զին
պէս առնեմ զայս
ազգս մարդկան ։
որպէս ևզի այր
մի արկանիցէ սեր
մանիս յերկիր ևլ
կայանիցէ զ գայդ
ևզ գերեկ ։ ևասէր
մանրիկն բուսանի
ևն ։ ևաճիցէն ։ և
նա ոչ գիտէ երբ
երկիրն ինքնին բե
րէ պտուղն ։ նախ
գխոտն ։ ևապա գհ
ասկն ։ ևապա լցեալ
ընտրեալ ի հասկին ։
այլ յորժամ տայէ
պտուղն ։ վաղ վա
ղակի առաքի մանկ
ան , վի հասեալ ե
նդ ։

մր ղ յ մ
խե ։ ։ ։
խդ ։ ։ ։

տառապեալ է։ Եւ
ընդ նմա ոչ ոք
Տէր ողորմեա։

Ա ուլթ ՟ի
ղմէ, եւ ելեալ խաղաղ
ցաւոյ կարկեցաւ։
Ա ւծուեցաւ աւր, ա
ռաջոյն հոլմոյն,
Ա ւարտեալ ուղարկեաց
զ ինքն առաքեալսն
զ եկոտրը։ վիկտոր
լսեալ ասաց, ոչինչ է
պէտ վասն։ զի ոչ
պարտէ ինձ
բարձեն։
Եւ
ասաց ցնոսա վասն
ինքն ընդ նոսին, իմեր
ինձ պատրաստեցէք
ղ ամ։ ոչինչ կարծեմ
զի իմ իսկ լինիցի,
զ որ ինչ պիտի
ուրեք ինձ տեղի

Եւ ես կայի հոլմոյն։ Եւ
ղամ։ ոչինչ կարծեմ զի իմ իսկ լինիցի, զոր ինչ պիտի ուրեք ինձ տեղի կալ։ Եւ ասացեալ զայս ընդ նոսին, ելանէր ի նաւէն, եւ ոտն ի ցամաքն եդեալ, ասէ ցնոսա։ Ա ւծուեցաւ աւր, առաջոյն հոլմոյն, ուղարկեաց զ ինքն առաքեալսն ի նաւէն

զնա ի մեզ բարձրել ։
կա իմ ուժգնյա՝ ու
ձեզ ։ յոյժ ։ ա
աղաղակեցայ ի ձայն
կեր եպիսկոպոսն ,
ընդդէմ ասեր
իհարաւոյն ,
քարոզել ։
կոչեր զինչ
նա աղաղակեր ՝ ու
բերմանո ասիերի
կոտոր ի յերեկ ։ նիւ
կարեր պարտուել
պէս ։ քանզի հա
կել ։ ու ոչ ոք
ուսոն կատարն խոտուս
ի շղթայն ։ ու ի
ու խոսել ։ ի նմանէ
շղթայիւք կապել ։

ամ ասեն կատարէ ու
վասն բանալ պարտ
կարէր կապել պէս ,
ու չ շղթայիւք զ
ուս կապել ։
կապել ։ նիւ
ասեր ։ ոչ ոք
ել ։ ի նմանէ
ի ձայն ։ ու

եղիցի տեսութիւն ի
ա ուսումնոյ ։ և
խոստովանեցաւ
տէրունի մեծի
ա ասելով ։ զի
ոչ գիտեմ ։
ա Հրամայէ նմա
մատչել ի նոսա ։
ա Եւ երբ մատեաւ
ի խոտին ։ և դիմել
սկսաւ ։ մոխիր
ա եւրեալ եղեւ
ամենայն երկաթեղէն
սրտին ։ և անուշ
հոտ ։ որպէս
ի ծաղկանց
ա Հրամայէ նմա
ի հանել զնոսա ։
և ածել առաջի
նորա ։ Եւ
ա ասէ ցնա ։ զի
ոչ կարեմ ։

ա Հրամայէ նմա
զի ածցէ զնոսա
առաջի նորա ։
Եւ ասէ ցնա ։
ոչ կարեմ ։
ա Հրամայէ նմա
զի ածցէ զնոսա
առաջի նորա ։
Եւ ասէ ցնա ։
ոչ կարեմ ։
ա Հրամայէ նմա
զի ածցէ զնոսա
առաջի նորա ։
Եւ ասէ ցնա ։
ոչ կարեմ ։
ա Հրամայէ նմա
զի ածցէ զնոսա
առաջի նորա ։
Եւ ասէ ցնա ։
ոչ կարեմ ։

Ի ՅԻՇԱՏԱԿՍ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՆՊԱՐՏԱՒՈՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՄԵՐՈՑ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ ՀԱՅՈՑ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀԱՒԱՏՈՅ ՍԱՀԱԿԱՅ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀԱՒԱՏՈՅ ԲԱՐՍՂԵՒԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀԱՒԱՏՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀԱՒԱՏՈՅ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻ

Ե ուանդեն վասն
գիտութեան ։ զի
իւրոյ իմաստին
ոչ ոք ունի ։ զի
ամենայն ինչ
ի նմանէ ։ եւ
ի նմա ։ եւ
առ նա ։ եւ
նա ամենայն
ինչ ։ եւ ոչ
ինչ առանց
նորա ։ եւ
ոչ ինչ ի
նմա ։ զի
ամենայն
ինչ ի նմա
կայ ։ եւ
ամենայն
ինչ ի նմա
կեցեալ ։
եւ ամենայն
ինչ առ նա
դառնայ ։
եւ ոչ ինչ
ի նմա ։
զի

աստուած։ Եւ ասաց տէր
ցաւակ բանին
ցաւեցուցանել։

Ա ակն իրրեւ լու
սին ամենայն աստ
ղաց երկնից անկաւ առաջի
նոցա ։ եւ ելանէր ի ծովէ
եւ լնոյր զերկիր ։ եւ
ունէր զեղջիւր ողջ
կէսն ։ եւ տուեալ էր
նմա ։

Ա ինչ դեռ նա
կային վայն խաչեա՛ր,
զայն ամենայն իմաստ
նոցն ասէր, զի ոչ ա
ռանց պատճառի էր
նոցա զայդ ասել, այլ
զի ոչ ոք կարէր ասել
զայն, եթէ ոչ ոգի
սրբով։

Ա ւանդ ասէ գինւոյ,
զի ոչ ոք կարէ

ան մեծատարման
որ յոտնաձիգ
առնիկ : եւ ասաց
ամայ երբ եկաւ
ւիկնայր : քան զի
յարեաւ աղջիկն
եւ եկն : եւ
ասեմ ասէ :
աղջիկ դու
մի : որ թաղեցաք
կոյ ասելով ,
մանկանն , ասէ
եւ կալեալ զձեռն
դներ մանուկն :
ինչ , եւ մտանէ ուր
ան եւ կալաւ : եւ ն
այ որ ընդ նմա
իւր զհայր մանկան
եւ զմայր : եւ ն
ընդ իւր երթալ ե
ւ զայրն յարուց
զմանուկն ոչ ե
ել : այլ ննջէ
ինչպէս :

Հատուած :

Ե ուզ զարթեալ
ընդ իւր երթալ ե
յ մայն պատուա
ւ զայրն յարուց
զմանուկն ոչ ե
ել : այլ ննջէ
ինչպէս :

ՈՒՂԻՂ ԱՍՄԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ

Ո՛վ Հայր ամենակալ, որ ի սկզբանէ ստեղծեր զերկինս եւ զերկիր, զծով եւ զամենայն որ ի նոսա է, եւ ամենայնիւ զգայական եւ բանական էակս զարդարեցեր, եւ ի վերջոյ զմարդ ի պատկեր եւ նմանութիւն քո, զոր ի սկզբանէ ստեղծեր էիր, ի ձեռն Միածնին քո Յիսուսի Քրիստոսի, որ ի ծոցոյ քումմէ առաքեցեր ի կատարած ժամանակաց, զի զմեզ ի մոլորութենէ հեթանոսական ի ճանապարհ ճշմարտութեան դարձուսցէ, եւ ի ծառայութենէ սատանայական ազատեսցէ, եւ ի մեղաց թողութիւն պարգեւեսցէ, եւ ի մահուանէ յարութիւն շնորհեսցէ, եւ ի դատաստանէ ահաւոր զատուցեալ զմեզ ի ժառանգութիւն արքայութեան քո արժանի արասցէ, եւ ի ձեռն նորա ամենայնիւ քեզ փառք եւ պատիւ, երկրպագութիւն եւ գոհութիւն, ընդ Հոգւոյդ Սրբոյ, յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

ՈՒՂԻՂ ԱՍՄԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ

Ո՛վ Հայր ամենակալ, որ ի սկզբանէ ստեղծեր զերկինս եւ զերկիր, զծով եւ զամենայն որ ի նոսա է, եւ ամենայնիւ զգայական եւ բանական էակս զարդարեցեր, եւ ի վերջոյ զմարդ ի պատկեր եւ նմանութիւն քո, զոր ի սկզբանէ ստեղծեր էիր, ի ձեռն Միածնին քո Յիսուսի Քրիստոսի, որ ի ծոցոյ քումմէ առաքեցեր ի կատարած ժամանակաց, զի զմեզ ի մոլորութենէ հեթանոսական ի ճանապարհ ճշմարտութեան դարձուսցէ, եւ ի ծառայութենէ սատանայական ազատեսցէ, եւ ի մեղաց թողութիւն պարգեւեսցէ, եւ ի մահուանէ յարութիւն շնորհեսցէ, եւ ի դատաստանէ ահաւոր զատուցեալ զմեզ ի ժառանգութիւն արքայութեան քո արժանի արասցէ, եւ ի ձեռն նորա ամենայնիւ քեզ փառք եւ պատիւ, երկրպագութիւն եւ գոհութիւն, ընդ Հոգւոյդ Սրբոյ, յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

ՀՐԵՇՏԱԿԱՆ ՏՈՆԱՑՈՒՅՑ

Ի ՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՐԵՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ի ՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՐԵՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ի ՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՐԵՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ի ՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՐԵՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ի ՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՐԵՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

կամէր առանձնանալ միտս։
Եւ հետևեալ օրն ելանէր
ի տեղի անապատի, եւ
բազումք հետևէին նմա։
Եւ տեսեալ զամենայնս
Յիսուս, ասէ ցնոսա։
Ասացէք ինձ, ո՞ր է
տեղի անապատ։ Եւ
նոքա ասեն ցնա։ Ահա
ի տեղի անդ ես եմ։
Եւ նա ասէ ցնոսա։
Ոչ այդպէս է, այլ
գնացէք ի տեղի անդ
ուր ես ասացի ձեզ։
Եւ ասեն ցնա։ Ո՞ր
է տեղի անդ։ Եւ նա
ասէ ցնոսա։ Ի տեղի
անդ ուր ոչ ոք գիտէ
զի ոչ ոք գիտէ զի
ես եմ։ Եւ ասեն ցնա։
Ո՞ր է տեղի անդ։
Եւ նա ասէ ցնոսա։
Ի տեղի անդ ուր
ոչ ոք գիտէ զի ես

կանոնն ։

Ա ուր Թադէոսն
յաղթեցին . խնդրեցայ
լինիլն վարդապետ կաղնի .
ուսոյց քեզ . ուերծու
ուսոյց բազում ան
գամ . թէ վարդապետ ի
նդրեցեալ դու լինիցիս
ուսոյց քեզ ։ մինչ ու
մեք եղեալ տուկամ
այլ նա . վճիռ նոցա
եկեղ ։
Ընդ տան տէրունի
ին յոյժ անյուսութեամբ
չէ ։
Ա ուր ասէ վարդա
պետն . ոչ ասեմ
քեզ ։ կամ
մինչ ի այժմ ոչ
ասացի քեզ ։ կամ
ոչ ասացի քեզ
զայս ։ զի ոչ
հարկ էր քեզ
ասել ։ զի ոչ
կարէիր ։

Ո հերետիկոսն
էր ի յոյժ հանդէպ . քա
ն վասն պատճառ վնասուց
ուղղահաւատ ես ։ եւ ապա
ինքեան բազում ինչ
ուն Նոյ ։ եւ ասէ
թէ ընդ տան տէրունի
հերետիկոսն ոչ
կարէ ։ զի ոչ
հաղորդեցաւ
քաւել ։ հաղորդեցաւ
ն հերետիկոսն ոչ
ասել զայս ։ զի
ոչ ասացի քեզ
զայս ։ զի ոչ
հարկ էր քեզ
ասել ։ զի ոչ
կարէիր ։

յանապատս տեղի սո-
վկնայինն նահա-
նջել։ Եւ հրամայեաց
ամենայն ժողովրդեանն
հայել յերկինս եւ տես-
անել զերկոսին զոր
ինքն ընտրեաց ի
նոսանէ։ Եւ ասաց
ցնոսա զայս։ Ա-
կնայք դուք տես-
անել զոր ինքն
ընտրեաց ի մէնջ
ի ծառայութիւն
իւր։ Եւ ամենայն
ժողովուրդն
աղաղակեցին
եւ ասացին։
Կեցո՛ զնա
Տէր։

Եւ ասաց
Մովսէս
ցամենայն
ժողովուրդն
զայս։ Ա-
ռէք ձեզ
երկոսեան
արս ի
ձէնջ
ի
վերա
նոցա
զոր
ինքն
յոլովացուսցէ
ի
ձեզ
ի
վերա
ձեր
ի
վերա
ձեր
ի
վերա
ձեր

աստուած իմ արձակեաց
զհոգի իմ ։ մինչդեռ
նստայի ։ տեղիս ո
ոչ ելից ։ զի զարհուրեալ
եղէ ։ եւ ահաբեկեալ
զամենայն ոսկերս իմ ։
եւ ոգի երեսաց իմոց
փոխեցաւ յիս ։ եւ
ոչ ճանաչէր զիս
այլ տեղի իմ ։ եւ
ես կոչեցի զանուն
տեառն ։ եւ ասացի
տէր մի՛ զրկեր զիս
ի կենդանեաց ։ եւ
մի՛ տեսցէ աչք
իմ զչարիս ։ եւ
ես ոչ ելից ։ եւ
ոչ մտի ։ եւ ոչ
ճանաչէր զիս
այլ տեղի իմ ։
եւ ես կոչեցի
զանուն տեառն ։
եւ ասացի տէր
մի՛ զրկեր զիս
ի կենդանեաց ։
եւ մի՛ տեսցէ
աչք իմ զչարիս ։
եւ ես ոչ ելից ։
եւ ոչ մտի ։ եւ
ոչ ճանաչէր
զիս այլ տեղի
իմ ։ եւ ես
կոչեցի զանուն
տեառն ։ եւ
ասացի տէր
մի՛ զրկեր
զիս ի կեն
դանեաց ։
եւ մի՛ տես
ցէ աչք իմ
զչարիս ։
եւ ես ոչ
ելից ։ եւ
ոչ մտի ։
եւ ոչ
ճանաչէր
զիս այլ
տեղի
իմ ։

Հոգևնակոծեալ[ս]

Ե. ուտեսեալ զնոսա
ամարի։

Ե. ուբխել երեսոց ե
ղև, եր նաև իմէջ
ծովուն, և ինքն և ց
կեր նոսա։

Ե. ուբխել երեսոց ե
նոյանէ, եվ իբեռն
կալ յաղուեցա։

Ե. ուհրաժարեալ ի
մէնչ ինքն վճռուեալ
լոյն առ Հակիմ։

Ե. ուտեսեալ զինուա
կաս իբեռայեալ,
երթեալ յայն
կողս իբեռայեալ,
կան, և վերկո
նականն, և վերկո
ւս Հկուն, հայեց
ներկինս, աւրհն
եաց, մանրեաց զնա
նակն, և ետ աշա
կերտաց, զի արկցեն
նոցա։ և վերկուս
Հկուն բաշխեաց
ամենեցուն։

Ե. երան կշտացան,
և բարձին զնշխար
ն երկոտասան սա

Ե. ուհրամայեաց նո
ցա բառնել, երա
խայնս։ երախայն
իբեր դալարխոտոյ։
և բառնեցան դոյզ
դոյզ, ուր հարիւր,
Ե. ուտէին ։
ուտեալ զհինգ
նականն, և վերկո
ւս Հկուն, հայեց
ներկինս, աւրհն
եաց, մանրեաց զնա
նակն, և ետ աշա
կերտաց, զի արկցեն
նոցա։ և վերկուս
Հկուն բաշխեաց
ամենեցուն։

Ե. երան կշտացան,
և բարձին զնշխար
ն երկոտասան սա

ակաւոյ սոյ հոգեշաւիղ եր-
կեցուցանէ զանձինս մեր ։ ա-
մէն ։ Ի ծնունդ տեառն ։

Ա Ի ծնունդ տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի ։ ի
կոյս մարիամայ ։ ի բեթղեհէմ քաղաքի ։ ի
հրեաստան աշխարհի ։ ի հոգւոյն սրբոյ
յղացեալ ։ ի կուսէն ծնեալ ։ ի մարդկանէ
տեսեալ ։ ի խաչին ցաւս կրեալ ։ ի գերեզ-
մանն դրեալ ։ ի դժոխս իջեալ ։ ի յարու-
թենէ հոգիս ազատեալ ։ ի յերկինս ամ-
բարձեալ ։ ի հօրն աջմէ նստեալ ։ ի
հոգւոյն սրբոյ առաքեալ ։ ի վերջին
դատաստանին դալոց ։ ի մեռելոց յա-
րութիւն ։ ի կենդանեաց եւ ի մեռելոց
դատաստան ։ ի տանջանս դժոխոց ։ ի
հանդիսն երկնից ։ ի տեսութիւն աստ-
ուածութեան ։ ի հոգեւոր ուրախութիւն ։
ի յաւիտենական կեանս ։ ի թագաւորու-
թիւն երկնից ։ ի հանգիստ սրբոց ։ ի
հրճուանս հրեշտակաց ։ ի փառս ան-
մահից ։ ի լոյս անմատոյց ։ ի ծնունդ
տեառն ։

Ա Ի ծնունդ տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի ։ ի
կոյս մարիամայ ։ ի բեթղեհէմ քաղաքի ։ ի
հրեաստան աշխարհի ։ ի հոգւոյն սրբոյ
յղացեալ ։ ի կուսէն ծնեալ ։ ի մարդկանէ
տեսեալ ։ ի խաչին ցաւս կրեալ ։ ի գերեզ-
մանն դրեալ ։ ի դժոխս իջեալ ։ ի յարու-
թենէ հոգիս ազատեալ ։ ի յերկինս ամ-
բարձեալ ։ ի հօրն աջմէ նստեալ ։ ի
հոգւոյն սրբոյ առաքեալ ։ ի վերջին
դատաստանին դալոց ։ ի մեռելոց յա-
րութիւն ։ ի կենդանեաց եւ ի մեռելոց
դատաստան ։ ի տանջանս դժոխոց ։ ի
հանդիսն երկնից ։ ի տեսութիւն աստ-
ուածութեան ։ ի հոգեւոր ուրախութիւն ։
ի յաւիտենական կեանս ։ ի թագաւորու-
թիւն երկնից ։ ի հանգիստ սրբոց ։ ի
հրճուանս հրեշտակաց ։ ի փառս ան-
մահից ։ ի լոյս անմատոյց ։ ի ծնունդ
տեառն ։

ԱՄԻՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑՆ Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՅՊՕԼԻՍ

Ամին Հայրապետացն ի Կոստանդնուպոլիս

Ա. Ամին Հայրապետացն ի Կոստանդնուպոլիս՝ որ ի ժամանակս Թագաւորացն Յունաց՝ Կոստանդեայ եւ Ղեւոնդեայ, եւ Ներսիսի Կաթուղիկոսի Հայոց, եւ Յովհաննու Կաթուղիկոսի Վրաց, եւ Գրիգորի Կաթուղիկոսի Աղուանից, եւ Ստեփանոսի Եպիսկոպոսի Սիւնեաց, եւ Գրիգորի Եպիսկոպոսի Գողթան, եւ Ստեփանոսի Եպիսկոպոսի Արցախայ, եւ Գրիգորի Եպիսկոպոսի Ուտեաց, եւ Ստեփանոսի Եպիսկոպոսի Տարաւնոյ, եւ Գրիգորի Եպիսկոպոսի Մոկաց, եւ Ստեփանոսի Եպիսկոպոսի Վասպուրական, եւ Գրիգորի Եպիսկոպոսի Կորդուաց, եւ Ստեփանոսի Եպիսկոպոսի Տուրուբերանի, եւ Գրիգորի Եպիսկոպոսի Տայոց, եւ Ստեփանոսի Եպիսկոպոսի Բասենոյ, եւ Գրիգորի Եպիսկոպոսի Կամախու, եւ Ստեփանոսի Եպիսկոպոսի Ծարեցւոց, եւ Գրիգորի Եպիսկոպոսի Ամատունեաց, եւ Ստեփանոսի Եպիսկոպոսի Կոգովտայ, եւ Գրիգորի Եպիսկոպոսի Ասպահանայ, եւ Ստեփանոսի Եպիսկոպոսի Ռշտունեա

նոցա առնել ինչ հաւ-
ատոյ որ ընդ մեզ ըն-
կեցին առաքելոյն.
որպէս պատուիրեաց մեզ
մեր տէրն Յիսուս Քրիս-
տոս առաքելոցն իւրոց.
ասելով. Երթայք ուսու-
ցէք զամենայն ազգս
մկրտելով զնոսա յանուն
հաւր և որդւոյ և հոգւոյն
սրբոյ. ուսուցանելով
նոցա պահել զամենայն
զոր պատուիրեցի ձեզ.
և ահա ես ընդ ձեզ եմ
ամենայն աւուրս մինչև
ցկատարած աշխարհի.
Ամէն.

Ա յ ժամուն ասէ տէրն
մեր Յիսուս Քրիստոս
առաքելոցն իւրոց. Ես
եմ հաւր ձերոյն. այլ
ձեզ ասեմ զի ոչ
ամենայն ոք որ ասէ
ինձ տէր տէր. մտանէ
ի թագաւորութիւն
երկնից. այլ որ առնէ
զկամս հաւր իմոյ որ
յերկինս է. ոչ ամենայն
ոք որ ասէ ինձ տէր
տէր. մտանէ ի թագա-
ւորութիւն երկնից.
այլ որ առնէ զկամս
հաւր իմոյ որ յերկինս
է. ոչ ամենայն ոք որ
ասէ ինձ տէր տէր.
մտանէ ի թագաւորու-
թիւն երկնից. այլ որ
առնէ զկամս հաւր իմոյ
որ յերկինս է. ոչ ամե-
նայն ոք որ ասէ ինձ
տէր տէր. մտանէ ի
թագաւորութիւն երկ-
նից.

մարդկան, խորհրդա-
ի ինքնէության իմոյն
այն պղծէ զմարդ։
ինչ իմաստ ունի եղանէ,
ուրուն։
զի ներսէն ի սրտէ
մարդկան չար խորհուրդք ելանեն։
ասէ զի ոչ ինչ է արտաքոյ մարդոյ որ
մտանելով կարէ պղծել զնա։ այլ որ ելանէ
ի մարդոյ նա է որ պղծէ զմարդ։ զի ի սրտէ
մարդկան չար խորհուրդք ելանեն։ պոռնկու-
թիւնք։ գողութիւնք։ սպանութիւնք։ շնա-
նալք։ ագահութիւնք։ չարութիւնք։ նենգու-
թիւն։ անառակութիւն։ նախանձ։ հայհո-
յութիւն։ հպարտութիւն։ յիմարութիւն։
ամենայն այս չարիքս ներսէն ելանեն
եւ պղծեն զմարդ։

Եւ յարուցեալ անտի գնաց ի սահմանս
Տիւրոսի եւ Սիդովնի։ եւ մտեալ ի տուն մի
ոչ կամէր որ գիտասցէ ոք։ եւ ոչ կարաց
ծածկել։ այլ անդէն լուաւ կինն որոյ
ունէր դուստր իւր պիղծ հոգւով։ եւ եկեալ
անկաւ առ ոտս նորա։ եւ խնդրէր ի նմանէ
զի հանիցէ զդեւն ի դստերէ իւրմէ։ եւ
կինն էր հեթանոս ազգաւ ասորի ի Փինիկէ
աշխարհէ։ եւ խնդրէր ի նմանէ զի հանիցէ
զդեւն ի դստերէ իւրմէ։ եւ նա ասէ ցնա։
թոյլ տուր նախ կշտանալ որդւոցդ։ զի
ոչ է բարի առնուլ զհաց որդւոցն եւ
արկանել շանց։ եւ նա պատասխանի
ետ եւ ասէ ցնա։ այո Տէր։ եւ շունք
ընդ սեղանոյ ուտեն ի փշրանաց մանկանցն։
եւ ասէ ցնա։ վասն այսորիկ բանիդ
երթ, ելանէ դեւն ի դստերէ քումմէ։
եւ գնացեալ տանն իւրում գտանէ զդուստր
իւր ննջեալ ի մահիճ եւ դեւն ելեալ։

կերակրին։

Ղազարոս մանկունդն
շունդ իւր շրուսոյ ու
ղ ։ սլա։ ու
ասաց ։ Ես ու
ասացի ։ Ես
ասացի ։ Ես
ասացի ։ Ես

Ե. Ուրբաթ օրուն

Ե. Ուտեալ զնոսա մեծ

կուսի յամբոխէ անդր ,
զի , արդ զմատուցանող
իւր ընդ յաւակաղջ ո
նոյն , և եղիցուք
նող : ԵՒկալեալ
զ լեզուս նոսին , հ
այեցաւ յերկինս ,
յաւիտենից աւետ ,
եփրեմեայ . ողբ

Ե. Ընդ նմին ժամանի ց
այսոցիկ լսելիք նոսա ,
և տգիտանան կասկածէ
լեզուս նոսա . և ինք
Ե. Ասէր ցնոսա :

Ե. Ուտեալ զնոսա մեծ

Ե. Ուրբաթ օրուն

ի ձեռն դիակ իւրե
հաս : ԵՒաղաչէին
նոսա խոյր մի և
Ե. Ուրբաթ օրուն ցոյց
պատիս :

մարդոյն Յիսուս
ծով եկեր փակել
ղովնի . և եկն ի
կն տիւրոսի և սի
Ընդ նմին ժամանի ոմանք ի նոսանէ
անդեալ զնոսա ի վանս , որ
մահիցս :

Ե. Ուտեալ զնոսա մեծ

Ե. Ուրբաթ օրուն

ն այդր բանի երթ
եր զնոսա խոյր
զոմն :

ՀԱՅԿԱԶՆՅԱՆՔ ՀԱՅՈՑ

Ընդհանուր անուն ազգիս Հայոց է, զոր ինչ ունին վինչ
ազգք ասորեստանեայք, եւ մեք ունիմք զնոյն ամենայն
զոր ինչ եւ նոքա, բայց ոչ զանուն. զի նոքա կոչին
Ասորիք, եւ մեք Հայք. նոքա Ասորեստանեայք, եւ մեք
Հայկազունիք. նոքա Ասորոց աշխարհ, եւ մեք Հայոց
աշխարհ. նոքա Նաւասարդ, եւ մեք Նաւասարդ. նոքա
Ասորոց թագաւորք, եւ մեք Հայոց թագաւորք. նոքա
Ասորոց զօրք, եւ մեք Հայոց զօրք. նոքա Ասորոց
հեծեալք, եւ մեք Հայոց հեծեալք. նոքա Ասորոց
հետեւակք, եւ մեք Հայոց հետեւակք. նոքա Ասորոց
կերտողք, եւ մեք Հայոց կերտողք. նոքա Ասորոց
ուսուցիչք, եւ մեք Հայոց ուսուցիչք. նոքա Ասորոց
ուսումն, եւ մեք Հայոց ուսումն. նոքա Ասորոց
գրեանք, եւ մեք Հայոց գրեանք. նոքա Ասորոց
գրիչք, եւ մեք Հայոց գրիչք. նոքա Ասորոց
գրչութիւն, եւ մեք Հայոց գրչութիւն. նոքա Ասորոց
գրել, եւ մեք Հայոց գրել. նոքա Ասորոց
հաստատել, եւ մեք Հայոց հաստատել. նոքա Ասորոց
վարդապետք, եւ մեք Հայոց վարդապետք. նոքա
Ասորոց քարոզել, եւ մեք Հայոց քարոզել. նոքա
Ասորոց ժողովուրդք, եւ մեք Հայոց ժողովուրդք.
նոքա Ասորոց եկեղեցի, եւ մեք Հայոց եկեղեցի.
նոքա Ասորոց պատարագ, եւ մեք Հայոց պատարագ.
նոքա Ասորոց մկրտել, եւ մեք Հայոց մկրտել. նոքա
Ասորոց ճրագ, եւ մեք Հայոց ճրագ. նոքա Ասորոց
խունկ, եւ մեք Հայոց խունկ. նոքա Ասորոց
սեղան, եւ մեք Հայոց սեղան. նոքա Ասորոց
ժողովել, եւ մեք Հայոց ժողովել. նոքա Ասորոց
հաւատալ, եւ մեք Հայոց հաւատալ. նոքա Ասորոց
ամենայնինչ բան, եւ մեք Հայոց ամենայնինչ բան
եմք։ Եւ ես քանզի
Հայ եմ, ամենայնինչ
զոր ասեն նոքա, ես
Հայ եմ ասեմ զանձն իմ։

մտեալ ինուա հանդ
երձաշակերտացն։
եկն իսահմանս զա
ղիմանուէլ։
կին վարխեցիքն.
ուսկան վիճել
ընդ նմա։ եւ նոր
կին ինամանէ նշան
յերկնից վառ եղ
ոյլ կին։
ւ հրամայեաց
իւր ուսել, վիճ.
ի ում գիտ այս նշան
եմ չեզ։ թէ ասացի
նոցա։ ամէն ասե
լով։ ասէին
նշան ոչ պիտի այս
տալ
ւ թողեալ զնոսա եւ
գնաց։ եւ գալով
ի կողմանս գալիլեացւոց
ւ մոռացան
զհաց առնել։
ւ հրամայեաց
նոցա։ ասելով
զգուշացարուք եւ
ի խմորոյ փարիսեցւոցն
եւ ի խմորոյ հերովդի
ւ խորհէին
ընդ միմեանս։ ասելով
զի հաց ոչ առինք։
ւ գիտացեալ
յիսուս ասէ
նոցա։ ինչ խորհիք
ընդ միմեանս
զի հաց ոչ ունիք։
ոչ դեռ գիտէք
եւ ոչ իմանայք։
ունիք զսիրտ
ձեր կուրացեալ։
ունիք աչս
եւ ոչ տեսանէք։
ունիք ականջս
եւ ոչ լսէք։ եւ
ոչ յիշէք։
յորժամ զհինգ
հացսն բեկի
զհինգ հազարացն։
քանի զամբիւղս
լցեալ կտորաց
վերցուցէք։
ասացին նմա
տասն եւ երկու։
եւ յորժամ
զեւթն հացսն
զչորից հազարացն
քանի զզամբիւղս
լցեալ կտորաց
վերցուցէք։
եւ ասացին
նմա եւթն։
եւ ասէր նոցա
ոչ դեռ իմանայք։
եւ եկին ի
բեթսայիդա։
եւ բերին
առ նա կոյր
մի։ եւ
աղաչէին
զնա զի
մատուսցէ
զձեռն նորա։
ւ առեալ
զձեռն կուրին
հանեալ զնա
արտաքս
ի գեղջէն։
եւ թքեալ
ի բերան նորա
եդ զձեռն իւր
ի վերայ նորա
եւ հարցանէր
զնա եթէ
տեսանէ
զինչ։
ւ նայեալ
ասէ։ տեսանեմ
զմարդիկ
զի իբրեւ
զծառս
տեսանեմ
զնոսա
շրջելս։
ւ դարձեալ
եդ զձեռն
իւր ի վերայ
աչաց նորա
եւ սկսաւ
նայել։
ւ ապա
եղեւ
առողջացեալ
եւ ամենայն
զամենայնի
տեսանէր
պայծառապէս։
ւ առաքեաց
զնա ի տուն
իւր ասելով
մի եւ գեղջն
մտանիցես։
եւ ելին
յիսուս եւ
աշակերտունք
նորա ի
գեղս կեսարիոյ
փիլիպպոսի։
եւ ի ճանապարհին
հարցանէր
զաշակերտսն
իւր ասելով
զկնի ասացէք
ինձ զիս
ո՞վ իցեմ
ես ըստ
ասելոյ
մարդկան։
եւ նոքա
պատասխանի
ետուն
նմա ասելով
եւ ոմանք
զյովհաննէս
մկրտիչ
եւ ոմանք
զեղիա
եւ ոմանք
զմի ոք
ի մարգարէից։
եւ նա
հարցանէր
նոցա
ասելով
եւ դուք
զիս ո՞վ
իցեմ
ասէք։
պետրոս
պատասխանի
ետ նմա
ասելով
դու ես
քրիստոս
որդի
աստուծոյ
կենդանւոյ։
եւ յիսուս
պատասխանի
ետ նմա
ասելով
երանի
քեզ
սիմոն
բարեհաւ
որդի
յովնանու
զի մարմին
եւ արիւն
ոչ յայտնեաց
քեզ այլ
հայրն իմ
որ յերկինս
է։ եւ
ես ասեմ
քեզ
եթէ դու
ես պետրոս
եւ ի վերայ
այսր
հաստատի
եկեղեցի
իմ։ եւ
դրունք
դժոխոց
չյաղթեսցեն
նմա։ եւ
տացեմ
քեզ զբանալիսն
արքայութեան
երկնից։
եւ զոր
կապեսցես
յերկրի
կապեալ
եղիցի
յերկինս։
եւ զոր
արձակեսցես
յերկրի
արձակեալ
եղիցի
յերկինս։
ապա
պատուիրեաց
աշակերտացն
իւրոց
զի մի
ումեք
ասասցեն
զի նա
է յիսուս
քրիստոս։
ի սկսանելոյ
յիսուսի
ցուցանել
աշակերտացն
իւրոց
զի երթայ
յերուսաղէմ
եւ բազում
չարչարեսցի
ի ծերոց
եւ ի քահանայապետացն
եւ ի դպրացն
եւ սպանցի
եւ յերրորդ
աւուր
յարիցէ։
եւ պետրոս
առեալ
զնա սկսաւ
նզովել
զնա ասելով
ողորմած
լեր քեզ
տէր
չիցէ
քեզ այդ։
եւ նա
դարձեալ
ասէ
պետրոսի
երթ յետս
իմ սատանայ
գայթակղեցուցանես
զիս
զի ոչ
խորհիս
զաստուածայինսն
այլ
զմարդկայինսն։
եւ յիսուս
ասէ
աշակերտացն
իւրոց
եթէ
որ կամի
զիս
յետ
գալ
ուրասցի
զանձն
իւր
եւ
առցէ
զխաչ
իւր
եւ
հետեւեսցի
ինձ։
որ
կամեսցի
զանձն
իւր
կեցուցանել
կորուսցէ
զնա։
եւ որ
կորուսցէ
զանձն
իւր
վասն
իմ
եւ
վասն
աւետարանին
նա
կեցուսցէ
զնա։
զի
զի՞նչ
օգուտ
է
մարդոյ
եթէ
զաշխարհս
ամենայն
շահեսցի
եւ
զանձն
իւր
կորուսցէ
կամ
զի՞նչ
տացէ
մարդ
փոխանակ
անձին
իւրոյ։
զի
որդի
մարդոյ
գայցէ
ի
փառս
հաւր
իւրոյ
հանդերձ
հրեշտակօք
սրբովք
եւ
ապա
հատուսցէ
իւրաքանչիւր
ումեք
ըստ
գործոց
նորա։
ամէն
ասեմ
ձեզ
եթէ
կան
ոմանք
յայսոսիկ
որ
կայցեն
աստ
որ
մինչեւ
չտեսցեն
զմահ
զի
չտեսցեն
զարքայութիւն
աստուծոյ
եկեալ
զօրութեամբ։

հոգի ։

Եւ ասէ ցնոսա տէր, ե
կէք ինքնին ։ Եւ մերձե
ցան առ նա ։ Եւ ասէ
նոցա տէր ։ Ահա ելա
նեմք յԵրուսաղէմ ։ Եւ
կատարեսցին ամենայն
գրեալքն մարգարէիցն
վասն որդւոյ մարդոյ ։
Մատնեսցի ազգաց ։
Եւ ծաղեսցի ։ Եւ հա
րկանեսցին ։ Եւ թքեսցին
ի նա ։ Եւ մտրակեսցեն
զնա ։ Եւ սպանցեն զնա ։
Եւ յերրորդում աւուր
յարիցէ ։ Եւ նոքա ոչ
ինչ իմացան յայսցանէ ։
Եւ էր բան այս ծածկեալ
յերեսաց նոցա ։ Եւ ոչ
գիտէին զասացեալսն ։
Եւ եղև մերձենալ նորա
առ Երիքով ։ կոյր մի
էր նստեալ առ ճանա
պարհ մի մուրացեալ ։
Եւ լուեալ նմա զանցա
նել զբազումսն ։ հարց
ա զի զինչ իցէ զայս ։
Եւ պատմեցին նմա ։ զի
Յիսուս Նազովրեցի
անցանէ ։ Եւ աղաղակեաց
ասելով ։ Յիսուս որդի
Դաւթի ողորմեա ինձ ։
Եւ որ առաջի երթային
սաստէին նմա ։ զի լռեսցէ ։
Նա ևս առաւել աղաղա
կէր ։ Որդի Դաւթի ող
որմեա ինձ ։ Եւ կացեալ
Յիսուս հրամայեաց
տանել զնա առ ինքն ։
Եւ մերձեցեալ հարց
զնա ասելով ։ Զի՞նչ կա
միս արարից քեզ ։ Եւ
նա ասէ ։ Տէր տուր
ինձ զի տեսից ։ Եւ
Յիսուս ասէ ցնա ։ Տես
ցես ։ Հաւատք քո
կեցուցին զքեզ ։ Եւ
անդէն տեսանէր ։ Եւ
երթայր զհետ նորա ։
փառաւորելով զԱստուած ։
Եւ ամենայն ժողովուրդ
տեսեալ տուին օրհնու
թիւն Աստուծոյ ։

տիրայ եւսուն տա
մարդիկս՝ զի ի
ծառայել նմա
նոյն ։

Հաւատաւ
կերտուածն հանդեր
ձ։ ի շինող կեսարեայ
փիլիպպեայ ։

Հարցանէր զնա
հարցանելն, ցաշակե
րտսն եւսուել, կո
ղոպտել զհարստութիւն
նորա, եւ ասել
ցնա ։

Ասէ ցնա
ոչ ոք ։ ասէ
նմ

յ։ երեք տիկասիկ
դեղ ։ զկնի տուր
շաւակերսուածքն հան
ղ
ինքն վիժելոյ
ղ
ուկոշեցեալ տա
լիր վմարելիկն ։
խորհուրդ ածելոյ,
իմ առաքեալ ։ վն ոչ
ուխտ, երեք յետ
առաքեալ պետրոսի
ղ
ուսուցանէ վնաս
կուսի պետրոսի ։ ո
ղ
ընդ դարձեալ
ղ
ուսուցանէ վնաս
ղ
ուսուցանէ վնաս
ղ
ուսուցանէ վնաս

իւրեանց մի բարձր
ձիոյ, ու հանէ զնոսա
զկերտոս. ու ելանէ
առնու ընդ իւր յե-
րուսաղէմ. ու ելեալ
զայսու թագաւորեալ
մարդոյ յամենայն
ազգէ հեթանոսաց
ի մեծութեան զօրու-
թեան իւրոյ ։ ՚Ի ՚Ի
ՙԵ ՚Ի ՚Ի ՙԵ ՚Ի ՚Ի ՙԵ ՚Ի ՚Ի

ևմիւ մովսէսի ։ և
ղեւսդրա ։ ասէ էր
առաւսդէ երկու տա
ղանդ ։ ասէ ։ ոչ
կ՚առնուն ։ բայց
պետրոս, եւսակ
ասաւ ։ ոչ ։ ասէ
հանդերձ, եհաս
սկիզբն ընդէր ։

ասէ ։ ոչ ։ ասէ
ղանդին իւրեանց
։ ասէ ցնա ։ ա
ռաջ քան զքեզ ։
ասէ ։ ոչ ։ ասէ
եթող զամենայն
ինչս իւր ։ ասէ
ցնա ։ ոչ ։ ասէ
ասէ ։ ոչ ։ ասէ
ասէ ։ ոչ ։ ասէ
ասէ

Հերձեալ զնոսայ,
զայն առակին նոցա։
Զի ընդ հոգեառ մեղ
արմատին և ընդ կա-
նդ խնդրեաւ տեսին, զ
աւետարանին ժողովուր
զ կոտոր։
Հեռու վաղուկ ի
գուն, զի վիճակին ըն
կնդունէ։ Ո՛վ զանա
սին ամբոխ շուրջ
զոր, զոր ոչ գիտեն
վասն նոսայ։
Ուրեք առեալ
զնա ի լերինն ընդ
արարին ընդ նա զի
նդ ուսուցանեցան, ա
եթէ եղիայ երկն, ո
լերն առեալ էհէ,
ուանգրոնեցին։

մարդոյ, զի զատան
զնոսա ի միմեանց
նման։ իսկ զի ասէ
յառաջագոյն քան զ
եղիայ նախ երկեալ
ա ոչ նոսա ասէ, զ
զի պատասխանին
պատասխան։
եթէ եղիայ նախ
զան զատանէ զնոսա
ին զատանէ զնոսա
ին ընդ միմեա
ին, ասէ
ընդ
յառնել։

զատան ի միմեանց

ի ձեզ : Սինուհեայեր

Վատասխանի եւս

Նոյա եւսէ,

ոչ ասաս զի հաւատամ,

զի ասես զի հաւատամ,

եւ կրկնեսցես ինձ

զայն : Սինուհեայեր

Վատասխանի եւս

Նոյա եւսէ,

ոչ կարացի հան

դէպ ինձ : Սինուհեայեր

Վատասխանի եւս

Նոյա եւսէ,

ոչ ասացի

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ Ա. ՇԱՐԱԿԱՆ

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

ՀՈՒՅՍ ԸՆԴՈՒՆԻՄ։

ընկալ յիս զաղաչանս իմ, զի յայտնութիւն մարդկութեան
իմոյ ի քեզ լիցի, եւ ոչ ի մեզ ինչ ի մեր
գործոց, այլ ի քո ողորմութենէդ։ Զի
ոչ ունիմ ինչ ի մեզ ինքեանս, զոր
ասասցեմ առաջի քո, եւ ոչ ունիմ
ինչ ի մեզ ինքեանս, զոր ասասցեմ
առաջի քո, եւ ոչ ունիմ ինչ ի մեզ
ինքեանս, զոր ասասցեմ առաջի քո,
եւ ոչ ունիմ ինչ ի մեզ ինքեանս,
զոր ասասցեմ առաջի քո, եւ ոչ

քան երկուս չեղուց
յաւուրսն հինգ մատանեղ.
զեղուցեալ ի քեզ չէ
ունդս, հայս ընկեցից
զեղեալդ ի քէն չէ
ծուղ։

իշխ. և ընկերեալ ի
րանոյ նորա երկոն
կախեցին ընդ-սա
լեր նոցա եղեն
սա հաւատոյն ինչ,
կանգուն յայսմանէ։
եղուցեալ վասն խոնդ
ուղղ ի վարձս խո։

աւեմ չեղ, մի կոտո
դուխ քիզ, ամէն
ոչխ ընդ-սա

չեղ ի քեզ, ոչ ինչ
նի, ոչ ինչ ընդունի,
ուս ինչ ընդ-սա

ուրեմն այսպես, որ
ի խնդրել ժողովրդեան
զայրոյն Աստուծոյ ի
կոյս յոտից անձինս
հրեաստանեայց որ
կեալ էին յերուսաղէմ
վիշտն. և խուռնամեծ
լալն արտասուաց ընդ
երիսաղէմ :

Եւ ելանէին ի քաղաքէն
ի գերեզմանն, ի տեղին
որ կոչի Գողգոթա, ուր
խաչեցան երկու աւազակք
ընդ Տեառնն, և հարան
զսրունկս նոցա, և
մեռուցին զնոսա :

Եւ ելանէին ի քաղաքէն
ի գերեզմանն, ի տեղին
որ կոչի Գողգոթա, ուր
խաչեցան երկու աւազակք
ընդ Տեառնն, և հարան
զսրունկս նոցա, և
մեռուցին զնոսա :

զհաւատ ամենայն ազգաց ՚ զի ամենայն
ազգք հաւատասցեն ի քրիստոս ՚ եւ
ոչ ոք ասասցէ ՚ թէ ոչ ինչ ասացեր
մեզ ՚ զի ամենայն ինչ որ ասացեր
մեզ ՚ ճշմարիտ է ՚ եւ ոչ ոք կարէ
հակառակել ՚ եւ ոչ ոք կարէ
ասել ՚ թէ ոչ ճշմարիտ է ՚ զոր
ասացեր ՚ եւ ոչ ոք կարէ ասել ՚
թէ ոչ ճշմարիտ է ՚ զոր ասացեր ՚
եւ ոչ ոք կարէ ասել ՚ թէ ոչ
ճշմարիտ է ՚ զոր ասացեր ՚ եւ
ոչ ոք կարէ ասել ՚ թէ ոչ ճշմարիտ
է ՚ զոր ասացեր

ոսկի բերեալ ի ծովուն ի
Թագեալ էր ծածկեալ ի
լանդր, հարցանէր
գինա ուսեր : վար
դապետ բարի, վի
ոն է արարիչ վի ինչ
ասա յաւիտեանական
ես ամէն : ու
Թոյլ տուէք մանկտա
տուէք ինձ առնել
բարեկամել առաւ
բերեալ էին,
ասացին ամենեքեան :

Ա

Ա

Ա

Ի ոկ յոր դարձեալ
վերա բանիւն նոտա։
զոր ինչ ասացեալ էիմն ի
վերայ շարականացն, ոչ
ասեմ զայն ի վերայ
ոգեկոչացն, այլ ի վերայ
ամենայն շարականացն
որ ի տարին ասացուին։

Ի ոկ յոր դարձեալ
վերա բանիւն նոտա։
զոր ինչ ասացեալ էիմն ի
վերայ շարականացն, ոչ
ասեմ զայն ի վերայ
ոգեկոչացն, այլ ի վերայ
ամենայն շարականացն
որ ի տարին ասացուին։

Ի ոկ յոր դարձեալ
վերա բանիւն նոտա։
զոր ինչ ասացեալ էիմն ի
վերայ շարականացն, ոչ
ասեմ զայն ի վերայ
ոգեկոչացն, այլ ի վերայ
ամենայն շարականացն
որ ի տարին ասացուին։

Ի ոկ յոր դարձեալ
վերա բանիւն նոտա։
զոր ինչ ասացեալ էիմն ի
վերայ շարականացն, ոչ
ասեմ զայն ի վերայ
ոգեկոչացն, այլ ի վերայ
ամենայն շարականացն
որ ի տարին ասացուին։

և հնչեալ, և մնալ ։ և
ել բնեալ ։ և քնալ
նակիս ։ աւնուս, և
այժմ յայսմ ժամու
ցս հարուածատիկ,
նին, եթէ ոչ առնու-
ման վասն աւետա-
արնակս, վասնիմ, կ
վտանգ ։ կամ զատ
կամ զմեզ ։ կամ
զ քնալ, կամ զհնչել,
կամ զերգարան, կամ
։ ասե զեղեալ զայս։
ոն ։ զի ոչ

յ

ասացեալ զայս ։ և
ել ։ զի ոչ
ան հնարինէ, այլ
իմարեալ կանէ, այլ
նոսա չյաւէտ, աւե
յեալ զնոսա
։

ոչ աւե չեմ ։

ասացեալ զայս ։ և
ել ։ զի ոչ
ան հնարինէ, այլ
իմարեալ կանէ, այլ
նոսա չյաւէտ, աւե
յեալ զնոսա
։

ոչ աւե չեմ ։

ասեն զմեզ ։ վասն
որոյ ոչ ունիմք զ
ինչ պատասխանի տա
լ նոցա ։ զի ամենայն
ինչ որ ասեն ճշմարիտ
է ։ Եւ ոչ կարեմք
ասել ընդդէմ նոցա ։ Թէ
պատրեցան ։ զի
ամենայն ինչ որ
ասեն ճշմարիտ է ։

ՀՀ

ՀՀ

ՀՀ

եւ ելանէ ի տանէն
իւրմէ ։ եւ գնայ
առ կին
իւր ։ եւ
կին
նորա
յղանայ
եւ ծնանի
որդի ։ եւ
կոչէ զանուն
նորա
սամսոն ։
եւ մեծանայ
մանուկն
եւ օրհնէ
զնա տէր ։
եւ սկսաւ
հոգի տեառն
երթալ ընդ
նմա ։ եւ
սկսաւ
յարուցանել
զնա ի
բանակի դանի
եւ ի միջի
սորայ ։
եւ ի միջի
թամնաթայ ։
եւ ի միջի
ասկաղոնի ։
եւ ի միջի
գեթայ ։
եւ ի միջի
ակարոնի ։
եւ ի միջի
ամմանայ ։
եւ ի միջի
ամմանայ ։
եւ ի միջի
ամմանայ

եւ լուծին զնա ։ եւ
ասէ ցնոսա ։ տարէք
զնա առ ինքն ։ եւ
դատեսցի ըստ օրինաց
ձերոց ։ ասեն ցնա
հրեայքն ։ մեզ ոչ
իշխանէ սպանանել
զոք ։ զի բանն
Յիսուսի կատարեսցի
զոր ասաց ։ նշանակե-
լով թէ որով մահու
մեռանիցի ։ եւ
մտին դարձեալ
յատեանն պիղատոս
եւ կոչեաց զՅիսուս
եւ ասէ ցնա ։ դու
ես թագաւոր հրէից ։
պատասխանի ետ
Յիսուս ։ ի քէն
դու այդ բան ասես ։
կամ ուրեք ասացին
քեզ ։ զայս ինչ
պատասխանի ետ
պիղատոս ։ թէ
ես հրեայ եմ ։
ազգդ քո եւ
քահանայապետքն
մատնեցին զքեզ
ինձ ։ զի՞նչ
արարեր ։ պատաս-
խանի ետ Յիսուս ։
թագաւորութիւն
իմ ոչ է յաշխարհէս
այսմանէ ։ եթէ
յաշխարհէս այսմանէ
էր թագաւորութիւն
իմ ։ ծառայք իմ
մարտնչէին զի մի
մատնեսցիմ հրեայից ։
այլ արդ թագաւո-
րութիւն իմ ոչ է
յաշխարհէս ։ ասէ
ցնա պիղատոս ։
ուրեմն թագաւոր
ես դու ։ պատաս-
խանի ետ Յիսուս ։
դու ասես զի
թագաւոր եմ ես ։
ես յայսմ ծնեալ
եմ եւ յայսմ եկի
յաշխարհ ։ զի
վկայեցից ճշմարտու-
թեան ։ ամենայն
որ է ճշմարտու-
թենէ ։ լսէ
զձայնս իմ ։
ասէ ցնա պիղատոս ։
զի՞նչ է ճշմարտու-
թիւն ։ եւ զայս
ասացեալ ելանէ
առ հրեայսն ։
եւ ասէ ցնոսա ։
ես զոչ մի
գտանեմ յնմանէ
մեղս ։ այլ է
սովորութիւն ձեր
զի մի ոք
արձակեցից ձեզ
ի զատկին ։
կամիք ուրեմն
զի արձակեցից
ձեզ զթագաւոր
հրէից ։ ամենայն
ազգն ձայնեցին
եւ ասեն ։ զոչ
զայս ինչ ։ այլ
զԲարաբբաս ։
էր ապա Բարաբբաս
աւազակ ։ ապա
պիղատոս առ
զՅիսուս եւ
խոշտանգեաց ։
եւ զօրականքն
հիւսեալ պսակ
փշոյ եդին
ի գլուխ նորա ։
եւ զգեցուցին
զնա ծիրանի
հանդերձ ։ եւ
ասէին ։ ուրախ
լեր թագաւոր
հրէից ։ եւ
ետուն ապտակս
ի երեսս նորա ։
եւ ելանէ դարձեալ
պիղատոս առ
հրեայսն ։ եւ
ասէ ցնոսա ։
ահա ածից
առ ձեզ զնա
արտաքս ։ զի
գիտասջիք
զոչ մի գտանեմ
յնմանէ մեղս ։
ելանէ ուրեմն
Յիսուս արտաքս
կրելով զպսակն
փշոյ եւ զծիրանի
հանդերձն ։ եւ
ասէ ցնոսա
պիղատոս ։
ահա մարդն ։
եւ երբ տեսին
զնա քահանայա-
պետքն եւ
սպասաւորքն
գոչեցին ասելով ։
խաչեա խաչեա
զնա ։ ասէ
ցնոսա պիղատոս ։
առէք դուք
խաչեցէք զնա ։
զի ես զոչ մի
գտանեմ յնմանէ
մեղս ։ պատաս-
խանի ետուն
հրեայքն ։ մեք
օրէնս ունիմք ։
եւ ըստ օրինացն
մերոց պարտ է
նմա մեռանել ։
զի զանձն իւր
Որդի Աստուծոյ
արար ։ եւ
երբ լուաւ
պիղատոս զայս
բան ։ առաւել
եւս երկեաւ ։
եւ մտեալ
դարձեալ յատեանն
ասէ ցՅիսուս ։
զկնի ուրեմն
ասացելոյ ։
ուստի ես դու ։
եւ Յիսուս
պատասխանի

ոչ ոք ի նմանէ ուսանի, զի ոչ ոք
գիտէ զնա, եթէ ոչ միայն հայր
նորա։ Եւ ոչ հայր զնա, եթէ ոչ
միայն որդի նորա։ Եւ ոչ ոք
գիտէ զհայր, եթէ ոչ միայն
որդի, եւ որում կամի որդի
յայտնել։ Եւ ոչ ոք գիտէ զորդի,
եթէ ոչ միայն հայր, եւ որում
կամի հայր յայտնել։ Եւ դարձեալ
առեալ զաշակերտսն ասէ առ
նոսա զայս։ Երանի աչաց
որ տեսանեն զոր դուք
տեսանէք։ Զի ասեմ ձեզ,
եթէ բազումք մարգարէք
եւ արքայք կամեցան տես-
անել զոր դուք տեսանէք,
եւ ոչ տեսին, եւ լսել զոր
դուք լսէք, եւ ոչ լուան։
Եւ ահա ոմն օրինադիտաց
յարեաւ փորձել զնա եւ
ասէ։ Վարդապետ բարի,
զի՞նչ արարից, զի զկեանս
յաւիտենական ժառանգեցից։
Եւ նա ասէ ցնա։ Օրինացն
զի՞նչ գրեալ է, զիա՞րդ
ընթերցանես։ Եւ նա պա-
տասխանի ասէ։ Սիրեսցես
զտէր Աստուած քո յամե-
նայն սրտէ քումմէ, եւ յա-
մենայն հոգւոյ քումմէ, եւ
յամենայն զօրութենէ քու-
մմէ, եւ զընկերն քո իբրեւ
զանձն քո։ Եւ ասէ ցնա
Յիսուս։ Ուղիղ պատաս-
խանի ետուր, այդ արա
եւ կեցցես։ Եւ նա կամե-
ցեալ զանձն իւր արդա-
րացուցանել ասէ ցՅիսուս։
Եւ ո՞վ է ինձ ընկեր։ Եւ
Յիսուս պատասխանի ետ
եւ ասէ։ Մարդ մի իջա-
նէր յԵրուսաղէմէ յԵրի-
քով, եւ աւազակք անկան
ի վերայ նորա, եւ զգեստս
նորա մերկացուցին, եւ
վէրս բազումս եդին ի
վերայ նորա, եւ գնացին
թողեալ զնա կիսամեռ։
Եւ պատահեցաւ քահա-
նայ մի իջանել ընդ ճա-
նապարհն այնր, եւ տես-
եալ զնա անցանէր զկող-
մանէ։ Նոյնպէս եւ ղեւտա-
ցի մի եկեալ ընդ տեղին
այն, եւ տեսեալ զնա
անցանէր զկողմանէ։ Եւ
մարդ մի սամարացի ճա-
նապարհորդեալ եկեալ
ընդ նա, եւ տեսեալ զնա
գթացաւ ի վերայ նորա,
եւ մերձեցեալ կապեաց
զվէրս նորա, եւ եդ ի վե-
րայ անասնոյ իւրոյ, եւ
տարեալ հանգոյց զնա ի
պանդոկի մի, եւ խնամս
տարաւ նմա։ Եւ յաջորդ
աւուր ելեալ հանեաց
երկուս դահեկանս, եւ
ետ տանտերանն, եւ ասէ
ցնա։ Խնամս տար նմա,
եւ զոր ինչ աւելորդ ծախ-
եսցես, ես յետ դարձին
իմոյ հատուցից քեզ։ Ո՞վ
ասէ ցքեզ ընդ այսոսիկ
մերձեցեալ մարդոյն
անկելոյ ի ձեռս աւազա-
կաց։ Եւ նա ասէ։ Որ
արար ողորմութիւն ընդ
նա։ Եւ Յիսուս ասէ ցնա։
Երթ դու եւ արա նոյնպէս։
Եւ եղեւ ի գնալ նոցա
նոցա ինքն մտանէր ի
գիւղ մի, եւ կին մի Մար-
թա անուն ընկալաւ զնա
ի տուն իւր։ Եւ քոյր էր
նորա Մարիամ, որ եւ
նստեալ առ ոտս Յիսուսի
լսէր զբանս նորա։ Եւ
Մարթա պարապէր ընդ
բազում սպասաւորու-
թիւնս։ Եւ կացեալ ասէ
ցՅիսուս։ Տէր, ոչ հոգաս
զի քոյր իմ զիս միայն
թողեալ սպասաւորէ։
Ասա ուրեմն նմա, զի
ինձ զօգնական լիցի։
Եւ Յիսուս պատասխա-
նի ետ եւ ասէ ցնա։ Մար-
թա, Մարթա, հոգաս եւ
տագնապիս վասն բազ-
մաց, բայց միոյ է պէտք։
Մարիամ զբարին զայն
ընտրեաց, որ ոչ առա-
ցի ի նմանէ։

կնա, բայց կերկնէ
որպէս կատուկն
և խնդրելին, թէ
պետն, և դադրէ
ի պատուհասէն։

Ի կին ի դէմ այլոյ տուո
նոյն, ի դադար այլոյ
ամենայն հեթան
ն ի պատուհասէ կուշտ
և թեստնդ իմ տա
ւայ հատկ, կրկնել
ուստ յանդիմանել զնդ
ստացողն։

եթէ ոչ առնուլինէ
ալ, և վաշտուս տալոյն
վաճառն կուրծանե
լոյ։ Եւ ոչ ըստ ոյն
ակնոյ ի ծառայ
ն, և վաճառողն կոյ
ստացողին։

զան որպէս խոստացար
ուկանդն հատ կնդ
ու հանել ի վաճառ
ո խոստումն, ոսկ
ոյն կերպ, և մատե
տրել նորայ։

Ո կին առեալ զաղջիկ
էն պատուհասէ կերկնէ
ալ ոչ ի տալոյ հատ
ուածոյ։

Ի կին ի դէմ այլոյ
կնա, բայց կերկնէ
ոչ ի տալոյ հատ
ուածոյ։

իակեր ժամանակ էր
դայ։

Ի կին ի դէմ այլոյ
կնա, բայց կերկնէ
ոչ ի տալոյ հատ
ուածոյ։

Ի կին ի դէմ այլոյ
կնա, բայց կերկնէ
ոչ ի տալոյ հատ
ուածոյ։

ինչ կուտեք. կամ
խմեք. եթե ոնիկնէք
զանի կեցեք։ Եթէ
ոչ ոք ոնիկնէ ձեզ
զայդ ամենայն
ոչ ինչ վնասոյ ձեզ
եւ ասասջիք
ասէք։ Ձեզ։ վասն
զի ամենայն
ինչ ձերոյ է։

Եթէ ոնիկնէ ձեզ
մարդ մի ասէ
ձեզ։ Այս զոհեալ
է կուռաց։ մի
կերայք վասն
նորին որ
ցուցին եւ
խղճին։ զի
տէրունն է
երկիր եւ
լիութիւն
նորա։ Եթէ
կոչէ զձեզ
անհաւատ
մարդ եւ
կամիք երթալ
ամենայն
զոր դնիցեն
առաջի ձեր
կերայք
առանց
հարցանելոյ
վասն խղճին։
Զի ոչ է
ձերոյ խղճին
այլ նորին
որ ցուցին։
Զի տէրունն
է երկիր եւ
լիութիւն
նորա։ Եթէ
կոչէ զձեզ
անհաւատ
մարդ եւ
կամիք երթալ
ամենայն
զոր դնիցեն
առաջի ձեր
կերայք
առանց
հարցանելոյ
վասն խղճին։

ՀԵՏ ՄԱՐԿՈՍԻ ԵՒ ԼՈՒԿԱՅԻ

Եւ ասաց ցնոսա. Ես եմ հովիւն բարի, եւ գիտեմ զիմս եւ ճանաչին զիս իմ։ Որպէս ճանաչէ զիս հայրն, եւ ես ճանաչեմ զհայր։ Եւ զանձն իմ դնեմ վասն ոչխարացն։ Եւ ունիմ այլ ոչխարս, որ ոչ են յայսմ գաւթէ, եւ զսոսա պարտ է ինձ բերել, եւ զձայն իմ լսիցեն, եւ եղիցի մի հօտ եւ մի հովիւ։ Վասն այնորիկ զիս սիրէ հայրն, զի ես զանձն իմ դնեմ, զի առցեմ զայն կրկին։ Ոչ ոք առնու զանձն իմ յինէն, այլ ես ինքնին դնեմ զայն։ Իշխանութիւն ունիմ դնել զայն, եւ իշխանութիւն ունիմ առնել զայն կրկին։ Զայս պատուէր առի յաստուծոյ հօրէ։ Եւ կրկին եղեւ հայհոյութիւն ի հրեայսն վասն այսոցիկ բանից։ Եւ ասէին բազումք ի նոցանէ. Դեւ ունի եւ խելագարեալ է, զիա՞րդ զնա լսէք։ Այլք ասէին. Ոչ են այս բանք դիւահարի. միթէ դեւ կարէ՞ զաչս կուրաց բանալ։ Եւ եղեւ տօնախմբութիւն ի Երուսաղէմ, եւ ձմեռն էր։ Եւ շրջէր Յիսուս ի տաճարին ի սեամս Սողոմոնի։ Եւ պատեցին զնա հրեայքն, եւ ասէին ցնա. Մինչեւ ե՞րբ զանձինս մեր տանջեսցես։ Եթէ դու ես Քրիստոս, ասա մեզ յայտնի։ Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. Ասացի ձեզ, եւ ոչ հաւատայք։ Գործքն, զոր ես առնեմ յանուն հօրն իմոյ, նոքա վկայեն վասն իմ։ Այլ դուք ոչ հաւատայք, զի ոչ էք յոչխարաց իմոց, որպէս ասացի ձեզ։ Ոչխարք իմ զձայն իմ լսեն, եւ ես ճանաչեմ զնոսա, եւ նոքա հետեւին ինձ։ Եւ ես տամ նոցա կեանս յաւիտենական, եւ մի՛ կորիցեն յաւիտեան, եւ մի՛ ոք յափշտակեսցէ զնոսա ի ձեռաց իմոց։ Հայրն իմ, որ ետ նոսա ինձ, մեծ է քան զամենայն, եւ մի՛ ոք կարէ յափշտակել ի ձեռաց հօրն իմոյ։ Ես եւ հայրն մի եմք։

ոգու, այլ ժառանգն
ման, ասէն գիտեմ
զնա, եթէ ոչ Քրիս
տոսի հոգի։ Եւ
ակնշակէն հետև
նորոգեալ յանդե
ղութեան, Քերու
բէն եւ տառ
ապեալ առնոյց ե
ղեալ իւր սիրելի։ Վկայ
ասացեալ մեր
պետն։

Ես ասեմ ձեզ, ճշմար
տութեամբ, ուղիղ
ի հայրն իմ
ակեցին անարգեալ։
Ձարհանալ, այլ
փակատեցին։ Եւարձ
ծառ, ուղիղ կատ
ղած, մուրճ եւ
ձուլարար ասէ։ Եւ
արձակեցին ունայն։
Եւ նոյնպէս կամէր,
զի հարիւր վնաս։ Եւ
նոյնպէս կամէր,

զի ոչ ոք ասէր ինձ
ոչինչ, այլ ես ինքն
ինձ ասեմ։ Եւ ոչ
ոք ասէր ինձ
ոչինչ, այլ ես ինքն
ինձ ասեմ։ Եւ ոչ
ոք ասէր ինձ
ոչինչ, այլ ես ինքն
ինձ ասեմ։ Եւ ոչ
ոք ասէր ինձ
ոչինչ, այլ ես ինքն
ինձ ասեմ։ Եւ ոչ
ոք ասէր ինձ
ոչինչ, այլ ես ինքն

ասացեալ : զի ոչ ասէ
զի ոչ ասացեալ էր
զի ոչ ասացեալ էր
զի ոչ ասացեալ էր

զի ոչ ասացեալ էր

զի ոչ ասացեալ էր

մեռաւ. ուռչ եղեալ
ոտքն ։ ու ասէին
ցաւ ունի ։ Հարցանէին
զնա ասէին ։ վար
դասէաւ. մոլեկան
եղեալ. եղէն ասէ-
ր՝ եղբայր մեռանիմ
ի, ու թողուցին կին
ասէին ոչ թողուցէ։
կին ։ ու ասէր եղբայրն
իմ ։ Հարցանէին զնա
ասէին ։ վար դասէաւ
մոլեկան եղեալ. եղէն
ասէր՝ եղբայր մեռանիմ
ի, ու թողուցին կին
ասէին ոչ թողուցէ։

ՀՆ ասՆայ

ՀՆ

ՀՆ

ՀՆ

: Եւ ասաց ցնա Յիսուս
Ես եմ ճանապարհ
ճշմարտութիւն եւ
կեանք : Ոչ ոք գայ
առ Հայր եթէ ոչ
ինձաւ : Եթէ գիտէիք
զիս եւ զՀայր իմ
գիտէիք եւ ի հետէ
այժմ գիտէք զնա
եւ տեսէք զնա :
Ասէ ցնա Փիլիպպոս
Տէր ցո մեզ զՀայր
եւ բաւական է մեզ :
Ասէ ցնա Յիսուս
Այսչափ ժամանակ
եմ ընդ ձեզ եւ ոչ
գիտացեր զիս
Փիլիպպոս : Որ
տեսանէ զիս տեսանէ
զՀայր : Եւ որպէս
դու ասես Ցո մեզ
զՀայր : Ոչ հաւատա՞
ես եթէ ես ի Հօր
եմ եւ Հայր ի
յիս է : Զբանս զոր
ասեմ ցձեզ ոչ յինէն
խօսիմ : Այլ Հայր
որ յիս բնակեալ է
նա առնէ զգործս
զայս : Հաւատայք
ինձ եթէ ես ի Հօր
եմ եւ Հայր ի յիս է
եթէ ոչ վասն գործոցն
ինքեանց հաւատայք
ինձ : Ամէն ամէն
ասեմ ձեզ որ հաւատայ
յիս գործս զորս
ես առնեմ նա եւ
զնոսա առնիցէ եւ
մեծագոյնս քան
զսոսա առնիցէ
զի ես առ Հայր
իմ երթամ :

Ա ՈՒՏԵՍՏԵԼ ՄԻ ԹԵ
ԵՐԿՍՏԻՆՆ ՀԱՄԱՐ
ՄԱՐԻՆ, ՍԻՐԵՑԱԾԵ ՔԵ
ՀԱԿԵՐՔ ԻՐԵՐՈՒ ՎԱՐ
ՉԻՆ ՔՈ ։ ՄԵՋ ՔԱՆԻՍ
ՈՍՈ ՄԱՐԻ ԱՊԱՍՏԱՒԵԼ
ԱՆ ՍՏԻՃԱԿ ։

Ա ՈՒՏԱՀԱՐԻՆ ՈՂՈՐ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ

ԼՈՒՍԱՒՈՐՆ ՀՈՎՀԱՆՆՈՒ ԿԱՐԳԱՑ

ԼՈՒՍԱՒՈՐՆ ՀՈՎՀԱՆՆՈՒ ԿԱՐԳԱՑ

Լուսաւորն Հովհաննու կարգաց

Ի ծնունդ Տեառն

Ի ծնունդ Տեառն

Ի ծնունդ Տեառն

ՀՀ

ՅԵՐԿԱՐԵՔ ՀՈՐ

ժողովուրդ խոնարհութե-
ամ, ու եղիցին շար-
ունք նոցա ի թախտսն
թագաւորութեան ի
յաւիտեան ։ ու
ի յաւիտեան յաւի-
տենից ։ ամէն ։
ես եղէ կաթողիկոս
եւ հայրապետ ։ ես
տեսի զամենայն
չարիս զոր գործե-
ցին ։ ես տեսի զա-
նաստուածութիւն
նոցա ։ ես տեսի
զանհաւատութիւն
նոցա ։ ես տեսի
զանհնազանդու-
թիւն նոցա ։ ես
տեսի զանիրաւու-
թիւն նոցա ։ ես
տեսի զանողորմու-
թիւն նոցա ։ ես
տեսի զանգթու-
թիւն նոցա ։ ես
տեսի զանխղճա-
լութիւն նոցա ։
ես տեսի զանգո-
րովութիւն նոցա ։
ես տեսի զանհե-
զութիւն նոցա ։
ես տեսի զանհա-
մեստութիւն նո-
ցա ։ ես տեսի
զանամօթութիւն
նոցա ։ ես տե-
սի զանպատկա-
ռութիւն նոցա ։
ես տեսի զանա-
ստուածութիւն
նոցա ։ ես տե-
սի զանհաւատու-
թիւն նոցա ։ ես
տեսի զանհնազան-
դութիւն նոցա ։
ես տեսի զանի-
րաւութիւն նո-
ցա ։ ես տեսի
զանողորմութիւն
նոցա ։ ես տե-
սի զանգթութիւն
նոցա ։ ես տե-
սի զանխղճալու-
թիւն նոցա ։ ես
տեսի զանգորո-
վութիւն նոցա ։
ես տեսի զանհե-
զութիւն նոցա ։
ես տեսի զանհա-
մեստութիւն նո-
ցա ։ ես տեսի
զանամօթութիւն
նոցա ։ ես տե-
սի զանպատկա-
ռութիւն նոցա ։

եղուսէն, իմայեա տուեալ
եղ ասրմոր, ոս ընդ
եղ խոսեղոլ. ոսկ զե
ոսկ ղոսեղոլ ոս ոսկ
ոսկ ղոսեղոլ ոս ոսկ
ոսկ ղոսեղոլ ոս ոսկ

զոսկ. ղե ոսկ զե
ոսկ ղոսեղոլ ոս ոսկ
ոսկ ղոսեղոլ ոս ոսկ
ոսկ ղոսեղոլ ոս ոսկ
ոսկ ղոսեղոլ ոս ոսկ

ոսկ ղոսեղոլ ոս ոսկ
ոսկ ղոսեղոլ ոս ոսկ
ոսկ ղոսեղոլ ոս ոսկ
ոսկ ղոսեղոլ ոս ոսկ

մարդ։ Զերկնից տուրէ ոչ եղեւ ոք
այնպիսիկ ընդունել, զի ոչ տացէ
ինքեան այն։

Ասէ ի մի շմերացն
առաքելոցն կայեդ
ասէ։

Ես եմ հովիւ բարի։ Հովիւ բարի
զանձն իւր դնէ վասն ոչխարացն։
Եւ ոչ հովիւ որոյ ոչ իցեն ոչխարք
սեպհական նորա, տեսանէ զգայլ
եկեալ եւ թողու զոչխարսն եւ
փախչի։ Եւ գայլ հարկանէ զոչխարսն
եւ ցրուէ։ Զի հովիւ է եւ ոչխարք
ոչ հոգան նմա։

Ես եմ հովիւ բարի։ Եւ ծանեայ
զոչխարս իմ եւ ծանեան ինձ
ոչխարք իմ։ Որպէս ծանեայ զիս
հայր եւ ես ծանեայ զհայր։ Եւ
զանձն իմ դնեմ վասն ոչխարացն։
Եւ ունիմ այլ ոչխարս զորս ոչ
են յայսմ գաւթէ։ Եւ զսոսա
պարտ է ինձ բերել եւ ձայնի
իմում լսիցեն։ Եւ եղիցի մի
հօտ եւ մի հովիւ։

ասելով զայն
որ ոչ ասաց
զայն ինքն
իւր ։ այլ
որ էր նա
մարգարէ
եւ գիտէր
զի երդուաւ
նմա աստուած
երկնիւք ։

Եւ եկեալ
առ աշակերտսն
իւր ասէ
ցնոսա ։ Ա
գիտէք զի
երկու տարի
անցանեն
եւ զծնունդն
մարդոյ
մատնեսցի
ի խաչել ։

Ապա
ասէ առակս
ցնոսա ։
Զի ոչ ոք
կարէ ի
հանդերձ
նոր կարել
զհին ։ եթէ
ոչ եւ
զնորն
պատառեսցէ
եւ հնոյն
ոչ համապատշաճի
նորոյն ։
Եւ ոչ ոք
լնու զգինի
նոր ի տիկս
հին ։ եթէ
ոչ զգինին
նոր պատառեսցէ
զտիկսն
հինս ։ եւ
զգինին
հեղցի ։
եւ տիկքն
կորիցեն ։
Այլ զգինի
նոր ի տիկս
նոր լնուլ
պարտ է ։
եւ երկոքին
միանգամ
պահեսցին ։
Եւ ոչ ոք
որ ուտէ
հին կամի
նոր ։ զի
ասէ թէ
հինն
քաղցրագոյն
է ։

Եւ ասէ
ցնոսա ։
Ոչ ոք
որ ուտէ
զհացն
զանապական
կամի
զանապականն ։
զի ասէ թէ
անապականն
քաղցրագոյն
է ։

Եւ ասէ
ցնոսա ։
Ոչ ոք
որ ուտէ
զանմահ
հացն կամի
զմահացուն ։
զի ասէ թէ
մահացուն
քաղցրագոյն
է ։

Եւ ասէ
ցնոսա ։
Ոչ ոք
որ ուտէ
զանմահ
զկեանսն
կամի
զմահացուն ։
զի ասէ թէ
մահացուն
քաղցրագոյն
է ։

Եւ ասէ
ցնոսա ։
Ոչ ոք
որ ուտէ
զանմահ
զկեանսն
կամի
զմահացուն ։
զի ասէ թէ
մահացուն
քաղցրագոյն
է ։

ՀԱՄԱՐ ԱՍԵԼ ԶԵՂԵՑ Ա

ԹՈՒ։

ՈՒՐՈՒՄՆԵՑԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐՔԵՊԱՏԻ ԵՒ ԱՅԼՈՑ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐՈՒ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ ԵՒ ՎԱՆԱՔԱՐԵՑԻՆ ԵՒ ՄԱՀՏԵՍԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ԵՒ ՄԱՆԱՒԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ԵՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՍԱՐԳԻՍԻ

ասեմ, ամենեցուն
կայք ՚ի ՚ին վասն
ասեմ, արիացուն
ասեմ, յոյժ

որ ունէր շինիցիմ
նարդեան ազնուա-
կեալ ՚ի շինն. եհաղ
մեծապէս : Եւ ե
իմաստութեանն ՚ի
:ասելոյ նորա

չարիքն ու առաքինի,
շաշակերտքն ՚ի
ընդ կրեալ կատա-
մահ ՚ի նմանէ
առ Աստուած, ո
նա ելանել ՚ի
իմ, մարդեալ վայել
քան զերեսս հարիւր
դահեկանի ուսոյ
տուն, ուր ՚ի
ոչ ՚ի
կալեալ ամենայն
ասելն վասն
ՀԱՅՐ ՈՐԴՈՅ ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐԻՈՍ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻ

ոսկոր յարշակերտսն
Ծառաձեռայ եր
կերևեցե ի վատիկն։
Ա
Ի ծառաձեռայ
առի զերկիւղ
տէրն ։ ցուրկասիս
զայդ ոչ առնէ
ի վատիկն
տեսին, յարժամ ի
Ա
մեռեալ
Ի ծառաձեռայ
ոչ ինդրեցին
զի յարիցէ
Ա

զկրոյսդ ամենայն ։ Եւ զամենայն
ոսկի որ գտցի ի գանձս տաճարին
տանիցես ի գանձ տաճարին Երու-
սաղէմ ։ Եւ եղեն քահանայքն ոչ
կարացին առնուլ զդրամն ի ձեռաց
ժողովրդեանն ։ եւ ոչ կարացին
նորոգել զպատերազմն տաճարին ։
Եւ կոչեաց Յովիադայ քահանայ-
պետ եւ ասէ ցնոսա ։ Ընդէ՞ր ոչ
նորոգէք զպատերազմն տաճարին ։
Եւ արդ մի՛ առնուցուք զդրամն
ի ձեռաց ժողովրդեանն ։ այլ տա-
ցուք զդրամն ի վերայ նորոգու-
թեան տաճարին ։ Եւ ետուն զդրամն
ի ձեռս գործաւորացն ։ եւ նորոգե-
ցին զտաճարն ։ եւ ոչ ետուն զդրամն
ի ձեռս գործաւորացն ։ եւ ոչ ետուն
զդրամն ի ձեռս գործաւորացն ։ եւ
ոչ ետուն զդրամն ի ձեռս գործաւո-
րացն ։ եւ ոչ ետուն զդրամն ի ձեռս
գործաւորաց

զկնի յայսմ փութալոյ
թագուհեսցուք զ յինն
ամենեքինն փա-
ռաւորեալ կնոջ-
ն ։ յիշատակ
արուեստից
իւեղուն չիրթ
ուժգնակեալ եղիւ
ն ։ մի

հանդերձեալ յարքունի
խորհրդոյ ։ որ ի վերայ
ամենայնի ։ ի ձեռն
ամենայնի ։ ի հետ
ամենայնի ։ ամէն ։

ՀԱՏՈՒԱԾ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ

ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ
ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ ՀՈՒՐ

մարդ, միայն թէ
ոչ ունի մեղք ի
նմա : ոչ ևս
ոք ունի զիշխանութիւն
ի վերայ նորա
հատանել զնա :

Ա

Ես եմ հովիւն
բարի : հովիւն
բարի զանձն իւր
դնէ վասն ոչխարացն :

Բ

Եւ ես գիտեմ
զիմ ոչխարս, եւ
իմ գիտեն զիս :

Գ

Եւ ես զանձն իմ
դնեմ վասն ոչխարացն :

Դ

Եւ ունիմ այլ
ոչխարս, որ ոչ
են յայսմ գաւթէ :
եւ զսոսա
պարտ է ինձ
բերել, եւ
զձայնս իմ
լսիցեն, եւ
եղիցի մի
հօտ, եւ մի
հովիւ :

Ե

Վասն այնորիկ
զիս սիրէ հայրն,
զի ես զանձն
իմ դնեմ, զի
կրկին առից
զնա :

Զ

Ոչ ոք առնու
զնա յինէն, այլ
ես ինքնին դնեմ
զնա : զի
իշխանութիւն
ունիմ դնել
զնա, եւ
իշխանութիւն
ունիմ կրկին
առնել զնա :
զպատուէրն
զայս ընկալայ
յաստուծոյ
հաւրէ :

Է

Ասէին ուրեմն
ամենեքին
հրեայքն, զի
դեւ ունի, եւ
խելագարեալ է,
զի զինչ
լսէք զնմանէ :

Ը

Ոմանք ասէին,
թէ ոչ են
բանք դիւահարի
զայսոսիկ, զի
միթէ դեւ
կարէ աչս
կուրաց բանալ :

Թ

Եղեւ ապա
տաճարի
նորոգութեան
յերուսաղէմ,
եւ ձմեռն էր :

Ժ

Եւ շրջէր
յեսուի ի
տաճարի ի
սեամբ
սողոմոնի :

Ժա

Եւ պատեցին
զնա հրեայքն,
եւ ասէին
ցնա, մինչեւ
յերկայնս
զանձն մեր
առնուս : եթէ
դու ես
քրիստոս,
ասա մեզ
յայտնի :

Ժբ

Ասէ ցնոսա
յեսուի, ասացի
ձեզ, եւ ոչ
հաւատայք :
գործքն զոր
ես առնեմ
յանուն հաւր
իմոյ, նոքա
վկայեն վասն
իմ :

Ժգ

Այլ դուք ոչ
հաւատայք,
զի ոչ էք
յոչխարաց
իմոց, որպէս
ասացի ձեզ :

Ժդ

Ոչխարք իմ
զձայնս իմ
լսեն, եւ ես
գիտեմ զնոսա,
եւ նոքա
հետեւին ինձ :

Ժե

Եւ ես տամ
նոցա կեանս
յաւիտենական,
եւ մի՛ կորիցեն
յաւիտեան,
եւ մի՛ ոք
յափշտակեսցէ
զնոսա ի
ձեռաց իմոց :

Ժզ

Հաւրն իմ որ
ետ ինձ զնոսա,
մեծ է քան
զամենայն,
եւ մի՛ ոք
կարէ
յափշտակել
ի ձեռաց
հաւր իմոյ :

Ժէ

Ես եւ հաւրն
միաբանք եմք :

Ժը

ԱՅՍ ԵՐԿՈՒՍ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆՔ
ՈՒ ՀՈԳԵՒՈՐ ԽՈՐՀՐԴՈՑ ՔՈՅ
ՀԱՄԱՐ ՄԵՐ ՏԷՐՆ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ
ՀԱՅՑԷ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԵՂԵՑԻ ՍՈՒՐԲ
ԱՌԱՔԵԼԻՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵՐ
ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻՈՍԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ
ՀԱՅՈՑ ԱՄԵՆԱՅՆ ՈՒ ՄԱՍՆԱՒՈՐ
ՀՈԳԵՒՈՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՄԵՐՈՑ
ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ
ՍՐԲՈՅՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՈՒ ՍՐԲՈՅ
ՀՈՐՍ ՄԵՐՈՅ ՏԷՐ ՅԱԿՈԲԻ
ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ ՍՐԲՈՅՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ
ՈՒ ՍՐԲՈՅ ՀՈՐՍ ՄԵՐՈՅ ՏԷՐ
ՅԱԿՈԲԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ ՍՐԲՈՅՆ
ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՈՒ ՍՐԲՈՅ ՀՈՐՍ
ՄԵՐՈՅ ՏԷՐ ՅԱԿՈԲԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ամենայն ինչ ի ձեռն նորա եղև, եւ առանց նորա եղև զոր ինչ եղև։ Յնմա կեանք էր, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն յաւիտենից լուսաւորէ զխաւարն, եւ խաւարն զնա ոչ ըմբռնեաց։ Եղև մարդ առաքեալ յԱստուծոյ, որում անուն էր Յովհաննէս։ Եկն սա ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն նովաւ։ Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ, որ գայ յաշխարհս։ Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղև, եւ աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ։ Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա ոչ ընկալան։ Որ ընկալան զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն որդի Աստուծոյ լինել հաւատացելոց յանուն նորա։ Որ ոչ յարեանց, եւ ոչ յարենէ մարմնոյ, եւ ոչ յակամայ կամաց արանց, այլ յԱստուծոյ ծնան։ Եւ բանն մարմին եղև, եւ բնակեաց ի մեզ, եւ տեսաք զփառս նորա, փառս իբրեւ միածնի յհաւր, լի շնորհաւք եւ ճշմարտութեամբ։ Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, եւ աղաղակէ եւ ասէ. Սա էր զոր ասացի, թէ որ զհետ իմ գայ, առաջի իմ եղեալ է, զի նախ քան զիս էր։ Եւ յլնութենէ նորա մեք ամենեքեան առաք, եւ շնորհս ընդ շնորհս։ Զի օրէնքն յՄովսէսէ տուաւ, շնորհն եւ ճշմարտութիւնն յՅիսուսէ Քրիստոսէ եղև։ ԶԱստուած ոչ ոք երբէք ետես, միածինն որդի որ է յգիրկս հաւր, նա պատմեաց։ Եւ սա է վկայութիւն Յովհաննու, յորժամ առաքեցին հրեայքն յԵրուսաղէմէ քահանայս եւ ղեւտացիս, զի հարցանիցեն զնա, թէ դու ո՞վ ես։ Եւ խոստովանեցաւ, եւ ոչ ուրացաւ, եւ խոստովանեցաւ թէ ես ոչ եմ Քրիստոս։ Եւ հարցին զնա, թէ ապա ո՞վ ես դու, Եղիա՞ ես դու։ Ասէ, թէ ոչ եմ։ Մարգարէ՞ ես դու։ Պատասխանի ետ, թէ ոչ։ Ասեն ցնա, թէ ապա ո՞վ ես դու, զի պատասխանի տացուք առաքելոցն որ առաքեցին զմեզ։ Զի՞նչ ասես վասն քո անձին։ Ասէ, թէ ես ձայն եմ որ աղաղակեմ յանապատի, ուղղեցէք զճանապարհ Տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ։ Եւ առաքեալքն էին յաստեղաց։ Եւ հարցին զնա, եւ ասեն ցնա, թէ ընդէ՞ր մկրտես եթէ դու ոչ ես Քրիստոս, եւ ոչ Եղիա, եւ ոչ մարգարէ։ Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս, եւ ասէ. Ես մկրտեմ զձեզ ջրով, եւ յանկարծ կայցէ ի մէջ ձեր զոր դուք ոչ գիտէք։ Նա է որ գայ զհետ իմ, որ առաջի իմ եղեալ է, զի նախ քան զիս էր։ Զոր ես ոչ արժանի եմ լուծանել զկօշիկ ոտից նորա։ Զայս ամենայն ի Բեթաբարա եղեալ էր յայնկոյս Յորդանանայ, ուր Յովհաննէս մկրտէր։ Յաւուրն միւսում տեսանէ Յովհաննէս զՅիսուս գալ առ ինքն, եւ ասէ. Ահա գառն Աստուծոյ, որ վերանայ զմեղս աշխարհի։ Սա է զոր ասացի, թէ զհետ իմ գայ այր, որ առաջի իմ եղեալ է, զի նախ քան զիս էր։ Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ զի յայտնեսցի Իսրայէլի, վասն այնորիկ եկի ես մկրտել ջրով։ Եւ վկայեաց Յովհաննէս, եւ ասէ. Տեսի զհոգին իջանել իբրեւ զաղաւնի յերկնից, եւ հանգեաւ ի վերայ նորա։ Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ որ առաքեաց զիս մկրտել ջրով, նա ասաց ցիս, թէ յորում տեսանիցես զհոգին իջանել եւ հանգչել ի վերայ նորա, սա է որ մկրտէ հոգւով սրբով։ Եւ ես տեսի, եւ վկայեցի, թէ սա է Որդի Աստուծոյ։ Յաւուրն միւսում կայր Յովհաննէս եւ երկու ի աշակերտաց նորա։ Եւ հայեցեալ ի Յիսուս որ երթեւեկէր, ասէ. Ահա գառն Աստուծոյ։ Եւ լուան երկու աշակերտքն նորա զբանն զոր խօսեցաւ, եւ գնացին զհետ Յիսուսի։ Դարձեալ Յիսուս հայեցեալ, տեսանէ զնոսա գալ զհետ իւր, եւ ասէ ցնոսա. Զի՞նչ խնդրէք։ Եւ նոքա ասեն ցնա. Ռաբբի, որ թարգմանի վարդապետ, ուր բնակեալ ես։ Ասէ ցնոսա. Եկայք եւ տեսէք։ Եկին եւ տեսին զտեղի ուր բնակեալ էր, եւ մնացին առ նմա յաւուրն յայնմիկ։ Էր ժամ մօտ տասներորդի։ Էր Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի, մի ի նոցանէ երկուց որ լուան ի Յովհաննու, եւ գնացին զհետ նորա։ Գտանէ նա նախ զեղբայր իւր զՍիմոն, եւ ասէ ցնա. Գտաք զՄեսիա, որ է թարգմանի Քրիստոս։ Եւ տարեալ զնա առ Յիսուս։ Նայեցաւ Յիսուս ցնա, եւ ասէ. Դու ես Սիմոն որդի Յովնանու, դու կոչեսցիս Կեփաս, որ է թարգմանի Պետրոս։ Յաւուրն միւսում կամեցաւ Յիսուս երթալ յԳալիլեա, եւ գտանէ զՓիլիպպոս, եւ ասէ ցնա. Եկ զհետ իմ։ Էր Փիլիպպոս ի Բեթսայիդա, ի քաղաքէ Անդրէասի եւ Պետրոսի։ Գտանէ Փիլիպպոս զՆաթանայէլ, եւ ասէ ցնա. Զոր գրեաց Մովսէս յօրէնսն եւ մարգարէքն, գտաք զնա զՅիսուս որդի Յովսեփայ, որ է յՆազարեթ։ Ասէ ցնա Նաթանայէլ. Ի Նազարեթէ կարէ՞ լինել ինչ բարի։ Ասէ ցնա Փիլիպպոս. Եկ եւ տես։ Տեսանէ Յիսուս զՆաթանայէլ գալ առ ինքն, եւ ասէ ցնա. Ահա իսրայէլացի ճշմարիտ, որում ոչ իցէ նենգութիւն։ Ասէ ցնա Նաթանայէլ. Ուստի գիտես զիս։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա. Յորժամ էիր ի տակ թզենւոյն, տեսի զքեզ։ Պատասխանի ետ Նաթանայէլ, եւ ասէ ցնա. Վարդապետ, դու ես Որդի Աստուծոյ, դու ես թագաւոր Իսրայէլի։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա. Վասն զի ասացի ցքեզ, թէ տեսի զքեզ ի տակ թզենւոյն, հաւատայ, եւ մեծագոյնս քան զայս տեսանիցես։ Եւ ասէ ցնա. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, տեսանիցէք զերկինս բացեալ, եւ զհրեշտակս Աստուծոյ ելանել եւ իջանել ի վերայ Որդւոյ մարդոյ։ Եւ երրորդ աւուր հարսնիք եղեն ի Կանա Գալիլեացւոց, եւ էր մայր Յիսուսի անդ։ Կոչեցաւ եւ Յիսուս եւ աշակերտք նորա ի հարսնիսն։ Եւ պակասեցաւ գինի, եւ ասէ մայր Յիսուսի ցնա. Գինի չունին։ Ասէ ցնա Յիսուս. Զի՞նչ է ինձ եւ քեզ, կին, դեռ չեկեալ է ժամ իմ։ Ասէ մայրն ցսպասաւորսն. Զոր ինչ ասիցէ ձեզ, արարէք։ Էին անդ վեցկոյտ քարէ ամանք դրուեալք ըստ սահմանի մաքրութեան հրէից, տարողութեամբ երկուց եւ երից չափոց։ Ասէ ցնոսա Յիսուս. Լցէք զամանսն ջրով։ Եւ լցին զնոսա մինչեւ ի բերան։ Եւ ասէ ցնոսա. Մատուսջիք այժմ եւ տարէք առ տեսուչն հարսնեացն։ Եւ տարին։ Եւ իբրեւ ետես տեսուչն հարսնեացն զջուրն որ եղեալ էր գինի, եւ ոչ գիտէր զորմէ էր, այլ սպասաւորքն գիտէին որ քաշեցին զջուրն, կոչէ տեսուչն զնորահարսն, եւ ասէ ցնա. Ամենայն մարդ զբարին նախ դնէ, եւ յորժամ արբեալ լինիցին, զվատթարագոյնն. դու մինչեւ ցայժմ պահեցեր զբարի գինին։ Սկիզբն նշանաց արար Յիսուս ի Կանա Գալիլեացւոց, եւ յայտնեաց զփառս իւր, եւ հաւատացին ի նա աշակերտք նորա։ Ապա իջին ի Կափառնայում, նա եւ մայր նորա եւ եղբարք նորա եւ աշակերտք նորա, եւ ոչ բազում աւուրս մնացին անդ։ Եւ մերձեցաւ զատկն հրէից, եւ ել Յիսուս յԵրուսաղէմ։ Եւ գտանէ ի տաճարին զվաճառականս ծախու եւ գնոյ, եւ զդրամակերսն նստեալս։ Եւ արարեալ մտրակ ի պարանոցաց, զամենեսեան հալածեաց ի տաճարէն, եւ զոչխարսն եւ զեզինսն, եւ զդրամակերսացն արկ զդրամս յերկիր, եւ սեղանս նոցա կործանեաց։ Եւ ասէ ցվաճառականսն աղաւնեաց. Տարէք զայդոսիկ յայսմանէ, մի տանիք զտուն հաւր իմոյ տուն վաճառանոցի։ Յիշեցին աշակերտք նորա զի գրեալ է. Նախանձ տանն քո կերիցէ զիս։ Պատասխանի ետ հրեայքն, եւ ասեն ցնա. Զի՞նչ նշան ցուցանես մեզ, զի այսպէս առնես։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնոսա. Քակեցէք զտաճարդ զայդ, եւ երիւք աւուրք յարուցից զնա։ Ասեն հրեայքն. Քառասուն եւ վեց ամ շինեցաւ տաճարդ զայդ, եւ դու երիւք աւուրք յարուցանես զնա։ Նա ասէր զտաճարէ մարմնոյ իւրոյ։ Եւ յորժամ յարոյց զնա յերկրորդ աւուրն, յիշեցին աշակերտք նորա զի զայդ ասաց, եւ հաւատացին գրոցն եւ բանին զոր ասաց Յիսուս։ Եւ իբրեւ էր ի Կափառնայում յաւուրն տաւնի, բազումք հաւատացին ի նա, տեսեալ զնշանսն զոր առնէր։ Եւ Յիսուս ոչ հաւատայր զանձն իւր նոցա, վասն զի ինքն գիտէր զամենեսեան, եւ ոչ պիտոյ էր նմա զի վկայեսցէ ոք վասն մարդոյ, զի ինքն գիտէր զոր ինչ էր ի մարդոյ։ Էր մարդ մի յազգապետացն հրէից, որում անուն էր Նիկոդեմոս։ Եկն սա առ Յիսուս գիշերի, եւ ասէ ցնա. Վարդապետ, գիտեմք զի յԱստուծոյ եկեալ ես վարդապետ, զի զայսոսիկ նշանս զոր դու առնես ոչ կարէ ոք առնել, եթէ ոչ իցէ Աստուած ընդ նմա։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա. Ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնանիցի ի վերուստ, ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն Աստուծոյ։ Ասէ ցնա Նիկոդեմոս. Զիա՞րդ կարէ մարդ ծնանել, որ ծեր է, եթէ կարէ երկրորդ անգամ ի մայրն իւր մտանել եւ ծնանել։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա. Ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնանիցի ի ջուրց եւ ի հոգւոյ, ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ։ Որ ծնանի ի մարմնոյ, մարմին է, եւ որ ծնանի ի հոգւոյ, հոգի է։ Մի զարմանար զի ասացի ցքեզ, թէ պարտ է ձեզ ի վերուստ ծնանել։ Հոգին ուր կամի փչէ, եւ զձայնն նորա լսես, եւ ոչ գիտես զորմէ գայ եւ ուր երթայ։ Այսպէս է ամենայն որ ծնանի ի հոգւոյ։ Պատասխանի ետ Նիկոդեմոս, եւ ասէ ցնա. Զիա՞րդ կարեն այսոքիկ լինել։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա. Դու ես վարդապետ Իսրայէլի, եւ զայսոսիկ ոչ գիտես։ Ամէն ամէն ասեմ քեզ, զոր գիտեմք խօսիմք, եւ զոր տեսաք վկայեմք, եւ վկայութիւն մեր ոչ ընկալանիք։ Եթէ զերկրաւորսն ասացի ցձեզ, եւ ոչ հաւատայք, զիա՞րդ հաւատասջիք եթէ զերկնաւորսն ասիցեմ ցձեզ։ Եւ ոչ ոք համբարձաւ յերկինս, եթէ ոչ որ իջեալ է յերկնից, Որդի մարդոյ որ է յերկինս։ Եւ որպէս Մովսէս բարձ զպատկերն ի վիշապին յանապատի, նոյնպէս պարտ է բարձանել զՈրդի մարդոյ, զի ամենայն որ հաւատայ նովաւ մի կորիցէ, այլ ունիցի կեանս յաւիտենական։ Զայսպէս սիրեաց Աստուած զաշխարհ, զի զմիածին Որդին իւր ետ, զի ամենայն որ հաւատայ ի նա մի կորիցէ, այլ ունիցի կեանս յաւիտենական։ Ոչ առաքեաց Աստուած զՈրդին իւր յաշխարհ, զի դատեսցէ զաշխարհ, այլ զի կեցուսցէ զաշխարհ նովաւ։ Որ հաւատայ ի նա, ոչ դատի, եւ որ ոչ հաւատայ, արդէն դատեալ է, զի ոչ հաւատաց յանուն միածնի Որդւոյ Աստուծոյ։ Եւ այս է դատաստան, զի լոյս եկն յաշխարհ, եւ սիրեցին մարդիկ զխաւարն քան զլոյսն, զի չար էին գործք նոցա։ Զի ամենայն որ չարիս առնէ, ատէ զլոյսն, եւ ոչ գայ առ լոյսն, զի մի յանդիմանեսցին գործք նորա։ Որ առնէ զճշմարտութիւն, գայ առ լոյսն, զի յայտնի լիցին գործք նորա, զի յԱստուծոյ են գործեալ։ Ապա եկն Յիսուս եւ աշակերտք նորա յերկիրն Հրէաստանեայ, եւ անդ հանգոյց ընդ նոսա եւ մկրտէր։ Էր եւ Յովհաննէս մկրտէր ի Հենոն մերձ ի Սաղիմ, զի ջուրք բազումք էին անդ, եւ գային եւ մկրտէին։ Զի ոչ էր տակաւին արկեալ Յովհաննէս ի բանտ։ Եղև ապա հարցումն աշակերտաց Յովհաննու ընդ հրեայսն վասն սրբութեան։ Եւ եկին առ Յովհաննէս, եւ ասեն ցնա. Վարդապետ, որ էր ընդ քեզ յայնկոյս Յորդանանայ, զոր դու վկայեցեր, ահա նա մկրտէ, եւ ամենեքեան գնան առ նա։ Պատասխանի ետ Յովհաննէս, եւ ասէ. Ոչ կարէ մարդ առնուլ ինչ, եթէ ոչ իցէ տուեալ նմա յերկնից։ Դուք ինքեանք վկայ էք ինձ, զի ասացի, թէ ես ոչ եմ Քրիստոս, այլ առաքեալ եմ առաջի նորա։ Որ ունի զկին փեսայ է, իսկ բարեկամն փեսային որ կայ եւ լսէ զնա, ուրախութեամբ ուրախանայ ձայնէ փեսային։ Ուրախութիւն իմ ես լցաւ։ Նա պարտ է աճել, եւ ես պակասել։ Որ յերկնից գայ, վերագոյն քան զամենեսեան է։ Որ յերկրէ է, յերկրէ է, եւ յերկրէ խօսի։ Որ յերկնից գայ, վերագոյն քան զամենեսեան է։ Եւ զոր ետես եւ լուաւ, զայն վկայէ, եւ վկայութիւն նորա ոչ ոք ընկալանի։ Որ ընկալաւ զվկայութիւն նորա, կնքեաց եթէ ճշմարիտ է Աստուած։ Զի զոր առաքեաց Աստուած, զբանս Աստուծոյ խօսի, զի ոչ տայ զհոգին չափով։ Հաւր սիրէ զՈրդին, եւ ամենայն ինչ ետ ի ձեռն նորա։ Որ հաւատայ ի Որդին, ունի կեանս յաւիտենական, եւ որ ոչ հաւատայ Որդւոյ, ոչ տեսանէ կեանս, այլ բարկութիւն Աստուծոյ հանգչի ի վերայ նորա։ Գիտաց ապա Տէր զի լուան փարիսեցիքն եթէ Յիսուս զաշակերտս առնու եւ մկրտէ զբազումս քան զՅովհաննէս, թէպէտ եւ ինքն Յիսուս ոչ մկրտէր, այլ աշակերտք նորա։ Եւ թողեալ զՅուդայաստան, գնաց դարձեալ յԳալիլեա։ Պարտ էր նմա անցանել ընդ Սամարիա։ Եկն ապա յքաղաք Սամարացւոց որ կոչի Սիւքար, մերձ ի դաշտն զոր ետ Յակոբ Յովսեփայ որդւոյ իւրում։ Էր աղբիւր Յակոբայ անդ։ Յիսուս ապա յոգնեալ ի ճանապարհէն նստէր ի վերայ աղբերին։ Ժամ մօտ վեցերորդի։ Գայ կին մի ի Սամարացւոց քաղել ջուր։ Ասէ ցնա Յիսուս. Տուր ինձ ջուր արբուցանել։ Զի աշակերտք նորա գնացեալ էին ի քաղաքն գնել կերակուր։ Ասէ ցնա կինն Սամարացի. Զիա՞րդ դու հրեայ եղեալ ինձ Սամարացւոյ խնդրես ջուր արբուցանել։ Զի ոչ գործեն հրեայք ընդ Սամարացիս։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա. Եթէ գիտիցես զպարգեւն Աստուծոյ, եւ զորմէ ասէ ցքեզ, տուր ինձ ջուր արբուցանել, դու խնդրեցեր ի նմանէ, եւ ետ քեզ ջուր կենդանի։ Ասէ ցնա կինն. Տէր, ոչ ունիս զի քաշեսցես, եւ աղբերն խոր է, ուստի ունիցիս զջուրն կենդանի։ Զի՞ մեծ ես դու քան զՅակոբ հայրն մեր, որ ետ մեզ զաղբերս զայս, եւ ինքն արբոյց ի նմանէ, եւ որդիք նորա, եւ անասունք նորա։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա. Ամենայն որ արբուցանիցէ ի ջուրցդ զայդոսիկ, ծարաւի լինիցի դարձեալ։ Եւ որ արբուցանիցէ ի ջուրցն զոր ես տամ նմա, ոչ ծարաւի լինիցի յաւիտեան, այլ ջուրն զոր ես տամ նմա, աղբերակ ջրոյ լինիցի նմա, որ բղխիցէ ի կեանս յաւիտենական։ Ասէ ցնա կինն. Տէր, տուր ինձ զայդ ջուր, զի մի ծարաւի լինիցիմ, եւ մի գայցեմ հանել ի սմանէ։ Ասէ ցնա Յիսուս. Երթ կոչեա զայր քո, եւ եկ անդրէն հոս։ Պատասխանի ետ կինն, եւ ասէ ցնա. Ոչ ունիմ ամուսին։ Ասէ ցնա Յիսուս. Բարւոք ասացեր թէ ոչ ունիմ ամուսին, զի հինգ այր ունէիր, եւ արդ զոր ունիս ոչ է քո այր, զայդ ճշմարիտ ասացեր։ Ասէ ցնա կինն. Տէր, տեսանեմ զի մարգարէ ես դու։ Հարքն մեր ի լերինդ զայդ երկրպագեցին, եւ դուք ասէք թէ Երուսաղէմ է տեղի ուր երկրպագանել է։ Ասէ ցնա Յիսուս. Կին, հաւատա ինձ, զի գայ ժամ, յորում ոչ ի լերինդ զայդ եւ ոչ յԵրուսաղէմ երկրպագանիցէք Հաւր։ Դուք երկրպագանէք զոր ոչ գիտէք, մեք երկրպագանեմք զոր գիտեմք, զի փրկութիւն յհրեայսն է։ Եւ գայ ժամ, եւ արդ է, յորում ճշմարիտ երկրպագուք երկրպագանիցեն Հաւր հոգւով եւ ճշմարտութեամբ։ Զի եւ Հայրն այնպիսիս խնդրէ զերկրպագուս իւր։ Հոգի է Աստուած, եւ երկրպագուք նորա հոգւով եւ ճշմարտութեամբ պարտ է երկրպագանել։ Ասէ ցնա կինն. Գիտեմ զի Մեսիա գայ, որ կոչի Քրիստոս, յորժամ եկեսցէ նա, պատմեսցէ մեզ զամենայն։ Ասէ ցնա Յիսուս. Ես եմ որ խօսիմ ընդ քեզ։ Եւ ի սմին ժամու եկին աշակերտք նորա, եւ զարմացան զի ընդ կնոջ խօսէր։ Սակայն ոչ ոք ասաց, թէ զի՞նչ խնդրես, կամ զի՞նչ խօսիս ընդ նմա։ Եւ եթող կինն զկուժն իւր, եւ գնաց յքաղաքն, եւ ասէ ցմարդիկն. Եկայք եւ տեսէք զմարդ որ ասաց ինձ զամենայն զոր ինչ արարի, մի՞թէ նա է Քրիստոս։ Ելին ի քաղաքէն, եւ գային առ նա։ Ի միջոցի աղաչէին զնա աշակերտք նորա, եւ ասէին. Ռաբբի, կեր։ Եւ նա ասէ ցնոսա. Ես կերակուր ունիմ ուտել, զոր դուք ոչ գիտէք։ Ասէին աշակերտքն ցմիմեանս. Մի՞թէ ոք բերեալ է նմա կերակուր ուտել։ Ասէ ցնոսա Յիսուս. Կերակուր իմ է առնել զկամս Հաւր իմոյ որ առաքեաց զիս, եւ զգործ նորա կատարել։ Ոչ ասէք դուք, եթէ ամիսք չորք են, եւ հունձք գան։ Ահա ասեմ ցձեզ, ամբարձէք զաչս ձեր, եւ տեսէք զանդս, զի սպիտակ են հունձք արդէն։ Եւ որ հնձէ, վարձս առնու, եւ ժողովէ պտուղ ի կեանս յաւիտենական, զի եւ որ սերմանէ եւ որ հնձէ միանգամ ուրախ լիցին։ Զի ի սմա է ճշմարիտ բանն, եթէ այլ է որ սերմանէ, եւ այլ է որ հնձէ։ Ես առաքեցի զձեզ հնձել զոր ոչ դուք վաստակեցաք, այլ այլք վաստակեցին, եւ դուք ի վաստակս նոցա մտէք։ Եւ բազումք ի Սամարացւոցն հաւատացին ի նա վասն բանի կնոջ որ վկայեաց եթէ ասաց ինձ զամենայն զոր ինչ արարի։ Եւ իբրեւ եկին առ նա Սամարացիքն, աղաչէին զնա որ կացցէ ընդ նոսա, եւ կացեալ անդ երկու աւուրս։ Եւ բազումք աւելի հաւատացին վասն բանի նորա, եւ կնոջն ասէին. Ոչ վասն խօսից քոց հաւատամք, զի մեք ինքեանք լուաք եւ գիտեմք, եթէ սա է ճշմարիտ Փրկիչ աշխարհի Քրիստոս։ Եւ յետ երկուց աւուրց ել անտի, եւ գնաց յԳալիլեա։ Զի ինքն Յիսուս վկայեաց, եթէ մարգարէ ի հայրենի իւրում ոչ պատուի։ Եւ եկն յԳալիլեա, եւ ընկալան զնա Գալիլեացիքն, տեսեալ զամենայն զոր արար յԵրուսաղէմ յաւուրն տաւնի, զի եւ նոքա եկեալ էին յաւուրն տաւնի։ Եկն ապա Յիսուս դարձեալ յԿանա Գալիլեացւոց, ուր արար զջուրն գինի։ Եւ էր ոմն թագաւորական, որում հիւանդ էր որդի ի Կափառնայում։ Եւ լուեալ նմա եթէ Յիսուս եկն յԳալիլեա, գնաց առ նա, եւ աղաչէր զնա որ իջցէ եւ բժշկեսցէ զորդի նորա, զի մեռանել էր։ Ասէ ցնա Յիսուս. Եթէ նշանս եւ զքրիստոնս ոչ տեսանիցէք, ոչ հաւատայք։ Ասէ ցնա թագաւորական. Տէր, իջ մինչ ոչ մեռանի որդի իմ։ Ասէ ցնա Յիսուս. Երթ, որդի քո կենդանի է։ Հաւատաց մարդն բանի զոր ասաց ցնա Յիսուս, եւ գնայր։ Եւ իբրեւ էր ի ճանապարհի, ընդառաջեցին նմա ծառայք նորա, եւ ասեն. Որդի քո կենդանի է։ Եւ հարցանէր զնոսա զժամ յորում ինչ ի նմանէ լաւացաւ։ Եւ ասեն ցնա. Երէկ ժամ մօտ եօթներորդի թողաւ զնա տենդ։ Գիտաց ապա հայրն զի նոյն ժամ էր յորում ասաց ցնա Յիսուս. Որդի քո կենդանի է։ Եւ հաւատաց ինքն եւ ամենայն տունն նորա։ Զայս երկրորդ նշան արար Յիսուս, իբրեւ եկն յԳալիլեա։ Ապա էր տաւն հրէից, եւ ել Յիսուս յԵրուսաղէմ։ Եւ է յԵրուսաղէմ ի դրան ոչխարաց աւազան, որ կոչի եբրայերէն Բեթսայիդա, որ ունի հինգ սրահս։ Ի սոսա պառկէր բազում ամբոխ հիւանդաց, կուրաց, կաղաց, ցամաքելոց, որ սպասէին զշարժումն ջրոյն։ Զի հրեշտակ Տեառն ի ժամ ինչ իջանէր յաւազանն, եւ խռովէր զջուրն, եւ որ առաջին մտանէր ի ջուրն յետ խռովելոյ ջրոյն, առողջանայր յամենայն հիւանդութենէ զոր ունէր։ Էր ապա անդ մարդ մի որ ունէր զհիւանդութիւն իւր երեսուն եւ ութ ամ։ Տեսեալ Յիսուսի զայր զայն պառկեալ, եւ գիտացեալ զի բազում ժամանակս ունի հիւանդութեան, ասէ ցնա. Կամիցիս առողջանալ։ Պատասխանի ետ հիւանդն, եւ ասէ ցնա. Տէր, մարդ չունիմ զի իջուցէ զիս յաւազանն յորժամ խռովեսցի ջուրն, զի մինչ գամ ես, ուրեք ուրեք ուրիշ մարդ իջանէ առաջի իմ։ Ասէ ցնա Յիսուս. Յարիր, առ զմահիճս քո, եւ երթ։ Եւ իսկոյն առողջացաւ մարդն, եւ առ զմահիճս իւր, եւ գնայր։ Էր ապա աւուրն յայնմիկ շաբաթ։ Ասէին հրեայքն ցբժշկեալն. Շաբաթ է, ոչ իրաւունք են քեզ առնուլ զմահիճս քո։ Պատասխանի ետ նոցա, եւ ասէ. Որ զիս առողջացոյց, նա ասաց ցիս, թէ առ զմահիճս քո, եւ երթ։ Հարցին զնա, թէ ո՞վ է մարդն որ ասաց ցքեզ, թէ առ զմահիճս քո, եւ երթ։ Եւ ոչ գիտէր հիւանդն զորմէ էր, զի Յիսուս խոտորեցաւ ի ժողովրդենէ որ անդ էր։ Ապա գտանէ զնա Յիսուս ի տաճարի, եւ ասէ ցնա. Ահա առողջացար, մեղանչեա ոչ եւս, զի մի ինչ չարագոյն քան զայս եղիցի քեզ։ Գնաց մարդն, եւ պատմեաց հրեայսն թէ Յիսուս է որ առողջացոյց զնա։ Եւ վասն այսորիկ հալածէին հրեայքն զՅիսուս, զի զայսպիսի գործս առնէր յաւուրն շաբաթու։ Ասէ ցնոսա Յիսուս. Հաւր իմ մինչեւ ցայժմ գործէ, եւ ես գործեմ։ Վասն այսորիկ առաւել խնդրէին հրեայքն սպանանել զնա, զի ոչ միայն զշաբաթն լուծանէր, այլ եւ զհայր իւր ասէր զԱստուած, հաւասար առնելով զանձն Աստուծոյ։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնոսա. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, ոչ կարէ Որդին առնել ինչ յանձնէ իւրմէ, եթէ ոչ զոր տեսանիցէ զՀայրն առնել։ Զի զոր ինչ նա առնիցէ, զայն եւ Որդին նոյնպէս առնէ։ Զի Հայրն սիրէ զՈրդին, եւ ամենայն ինչ ցուցանէ նմա զոր ինքն առնէ, եւ մեծագոյնս քան զայս ցուցանիցէ նմա գործս, զի դուք զարմասջիք։ Զի որպէս Հայրն յարուցանէ զմեռեալսն եւ կենդանի առնէ, նոյնպէս եւ Որդին զորս կամի կենդանի առնէ։ Զի ոչ դատէ Հայրն զոք, այլ զամենայն դատաստան ետ Որդւոյն, զի ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդին որպէս պատուեն զՀայրն։ Որ ոչ պատուէ զՈրդին, ոչ պատուէ զՀայրն որ առաքեաց զնա։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ որ զբանս իմ լսիցէ, եւ հաւատասցէ Հաւր որ առաքեաց զիս, ունի կեանս յաւիտենական, եւ ի դատաստան ոչ գայ, այլ անցեալ է ի մահուանէ ի կեանս։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ գայ ժամ, եւ արդ է, յորում մեռեալքն լսիցեն ձայնի Որդւոյ Աստուծոյ, եւ որ լսիցեն կեցցեն։ Զի որպէս Հայրն ունի կեանս յանձնէ իւրմէ, նոյնպէս ետ եւ Որդւոյն կեանս յանձնէ իւրմէ ունել։ Եւ իշխանութիւն ետ նմա եւ դատաստան առնել, զի Որդի մարդոյ է։ Մի զարմանայք զայսմանէ, զի գայ ժամ, յորում ամենեքեան որ ի գերեզմանս են լսիցեն ձայնի նորա, եւ ելցեն որ զբարիս արարին ի յարուցումն կենաց, եւ որ զչարիս արարին ի յարուցումն դատաստանի։ Ոչ կարեմ ես ինձանէ առնել ինչ, որպէս լսեմ դատեմ, եւ դատաստան իմ արդար է, զի ոչ կամիմ զկամս իմ, այլ զկամս Հաւր որ առաքեաց զիս։ Եթէ ես վկայեմ վասն անձին իմոյ, վկայութիւն իմ ոչ է ճշմարիտ։ Այլ է որ վկայէ վասն իմ, եւ գիտեմ զի ճշմարիտ է վկայութիւն նորա զոր վկայէ վասն իմ։ Դուք առաքեցէք առ Յովհաննէս, եւ վկայեաց ճշմարտութեան։ Ես ոչ ի մարդկանէ վկայութիւն առնում, այլ զայսոսիկ ասեմ զի կեցցէք։ Նա էր մարմանդ եւ լուսաւոր, եւ դուք կամեցայք ժամանակ մի ցնծալ ի լուսոյ նորա։ Ես ունիմ զվկայութիւն մեծագոյն քան զՅովհաննու, զի զոր ետ ինձ Հայրն կատարել, զգործսն զայսոսիկ զոր ես առնեմ, վկայեն վասն իմ, եթէ Հայրն առաքեաց զիս։ Եւ որ առաքեաց զիս Հայրն, նա վկայեաց վասն իմ։ Ոչ ձայն նորա լսեցէք երբէք, եւ ոչ տեսիլ նորա տեսէք, եւ զբանն նորա ոչ ունիք բնակեալ ի ձեզ, զի զոր նա առաքեաց, դուք ոչ հաւատայք նմա։ Քննէք զգիրսն, զի դուք կարծէք ի նոսա կեանս յաւիտենական ունել, եւ նոքա են որ վկայեն վասն իմ։ Եւ ոչ կամիք գալ առ իս, զի կեցցէք։ Զփառս յմարդկանէ ոչ առնում, այլ զձեզ ճանաչեմ, զի զսէր Աստուծոյ ոչ ունիք ի ձեզ։ Ես եկի յանուն Հաւր իմոյ, եւ ոչ ընկալայք զիս։ Եթէ այլ ոք եկեսցէ յանուն իւրում, զնա ընկալջիք։ Զիա՞րդ կարէք դուք հաւատալ, որ փառս յմիմեանց առնուք, եւ զփառս որ յԱստուծոյ միայնոյ է ոչ խնդրէք։ Մի կարծէք թէ ես մեղադրեցից զձեզ առ Հաւր, է որ մեղադրէ զձեզ, Մովսէս, յորում դուք յուսացեալ էք։ Զի եթէ հաւատայիք Մովսիսի, հաւատայիք եւ ինձ, զի նա վասն իմ գրեաց։ Եթէ զգրոցդ նորա ոչ հաւատայք, զիա՞րդ զբանից իմոց հաւատասջիք։ Ապա գնաց Յիսուս անդրէն յայնկոյս ծովուն Գալիլեացւոց, որ է Տիբերիա։ Եւ հետեւեցաւ նմա բազում ամբոխ, զի տեսանէին զնշանսն զոր առնէր ի հիւանդսն։ Ելանէ ապա Յիսուս ի լեառն, եւ անդ նստէր ընդ աշակերտսն իւր։ Էր ապա մերձ զատկն տաւն հրէից։ Ամբարձեալ ապա Յիսուս զաչս իւր, եւ տեսեալ զի բազում ամբոխ գայ առ նա, ասէ ցՓիլիպպոս. Ուստի գնեսցուք հաց, զի կերիցեն սոքա։ Եւ զայս ասէր փորձելով զնա, զի ինքն գիտէր զոր ինչ առնէր։ Պատասխանի ետ Փիլիպպոս, եւ ասէ ցնա. Երկոտասան հարիւր դահեկանաց հաց ոչ բաւականանայ նոցա, զի իւրաքանչիւր մի ինչ առցէ սակաւ մի։ Ասէ ցնա մի յաշակերտացն նորա, Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի. Է մանկտի մի աստ որ ունի հինգ հացս գարեղէնս եւ երկու ձկունս, այլ զայդոսիկ զի՞նչ են ի մէջ այսքան մարդոյ։ Ասէ Յիսուս. Արարէք զմարդիկն հանգուցանել։ Էր ապա խոտ բազում ի տեղւոջն։ Հանգուցին ապա զարս, որ էին հնգհազարք թուով։ Առ ապա Յիսուս զհացսն, եւ իբրեւ շնորհակալ եղեալ, ետ աշակերտացն, եւ աշակերտքն նստելոցն։ Նոյնպէս եւ զձկանցն որչափ կամեցան։ Իբրեւ լցան, ասէ ցաշակերտսն իւր. Ժողովեցէք զմնացեալ կտորսն, զի մի ինչ կորիցէ։ Ժողովեցին ապա եւ լցին տասն եւ երկու զամբիւղս կտորաց հնգից հացից գարեղինաց, որ մնացին ի կերելոցն։ Իսկ մարդիկն որ տեսին զնշանն զոր արար Յիսուս, ասէին. Զի սա է ճշմարիտ մարգարէն որ գալոց է յաշխարհ։ Յիսուս ապա գիտացեալ զի գան եւ առնուն զնա, զի թագաւոր արասցեն զնա, փախեաւ անդրէն ի լեառն ինքնին միայն։ Իբրեւ երեկոյ եղեւ, իջին աշակերտք նորա ի ծով, եւ նաւեցին ի նաւ, եւ գն

զատանէին ։ վի բա
ռնութեան ինչ ։ ու
մեք ինչ վի սպան
ութեան ։ վկայ
հայհոյող ։ զոր
պիղծն ու աստեղան
ութեան ։ իսկ զի
ոչ զոհ ։ ոչ զոհ
ատելոյն ։ ոչ զհա
մարձակ ։ ոչ զան
պատուական ։ ոչ
զանարգ ։ ոչ զա
նուանի

պատասխանի՝ ասելով. Ես ոչ եմ
քահանայ, ոչ ինձ հարցանեն զմեղս
ժողովրդեան, ոչ ինձ տուեալ է
հրամանն ի Տեառնէ զբաւականս
մեղաց ժողովրդեան լսել եւ
թողութիւն տալ, այլ ես եմ
մարդ մեղաւոր եւ ինձ պիտի
թողութիւն խնդրել ի Տեառնէ
վասն մեղաց իմոց։ Եւ
ապա ասէ ցնոսա. Ես
ոչ եմ քահանայ, ոչ
ինձ տուեալ է
հրամանն ի
Տեառնէ
թողութիւն
տալ
մեղաց
ձերոց։

ղեռ երիւսաղէմ ի
ձեռն մարգարէիւն
զոր ասաց տէր
զամենայն զոր
արարեալ էր
ընդ նոսա ի
ձեռն մարգարէիւն
զամենայն զոր
ասաց

ՀԱՐՑՔ ՈՐՈՎ ՍՏԱՑԱՆ ԶՔՐԻՍՏՈՍԱՅ ՄԱՐՄՆԱՎՈՐՔ ԵՒ ԱՐՅԱՆՔ ՈՐՈՎ ԿԱՐԱՑԱՆ ԶՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՍ ՄԵՐ ՅԻՇԱՏԱԿՍ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅՆՈՑ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՆՊԱՐՏԱՒՈՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑՆ ՄԵՐՈՅ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆԱՊԵՏԱՑՆ ՄԵՐՈՅ ԵՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑՆ ՀԱՅՈՑ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆԱՊԵՏԱՑՆ ՀԱՅՈՑ

հաւատեցաւ ի մեզ ի
մեզ ի մեզ ի մեզ ի

ալ ղեր ան ասեմ հրեղեղ։

Ա ուկան ալ ղի ան
ասեմ ալ ղեր ան ասեմ
հրեղեղ։ Ա ուկան ալ ղի ան
ասեմ ալ ղեր ան ասեմ
հրեղեղ։

Ա ուկան ալ ղի ան ասեմ ալ ղեր ան ասեմ

ոչ ոք կարէ ասել զանուն տեառն
բայց ի հոգւոյն սրբոյ: Եւ ոչ ոք
կարէ ասել զանուն տեառն բայց
ի հոգւոյն սրբոյ: Եւ ոչ ոք կարէ
ասել զանուն տեառն բայց ի հոգ-
ւոյն սրբոյ: Եւ ոչ ոք կարէ ասել
զանուն տեառն բայց ի հոգւոյն
սրբոյ: Եւ ոչ ոք կարէ ասել զա-
նուն տեառն բայց ի հոգւոյն սր-
բոյ: Եւ ոչ ոք կարէ ասել զանուն
տեառն բայց ի հոգւոյն սրբոյ:
Եւ ոչ ոք կարէ ասել զանուն տե-
առն բայց ի հոգւոյն սրբոյ: Եւ

զմոլորեալսն, զի մի՛ զարհուրեալ
վասն [illegible] ամենայնի
ելից, ելից, լսելոյ
զայն ոչ կարասցեն,
զոր ոչ ունկնդրեցին
զանազանել ի
ձայնից մարդկանց։
Եւ ոչ հաստատեցին
զանձինս ի
ճշմարիտ հաւատս
քրիստոսի։ եւ
ոչ ընդունեցին
զսէր ճշմարտութեան
զի փրկեալ լինիցին։
Վասն այսորիկ
առաքեսցէ
նոցա աստուած
զգործ մոլորութեան
զի հաւատասցեն
սմին ամենեքեան
որ ոչ հաւատացին
ճշմարտութեան
այլ հաճեցան
յանիրաւութեան։
Եւ ես ասեմ
ձեզ սիրելիք
ի տեառնէ
մերմէ յիսուսէ
քրիստոսէ
եւ ի սուրբ
հոգւոյն
եւ ի
հաւատոյ
զոր
ընդունեցաք
ի
սկզբանէ
եւ
ի
սկզբանէ
եւ
ի
սկզբանէ
եւ

ոսկեղէն գեղմ ։

ամենայն իմաստութեամբ
աստուածային հոգւոյն
եւ հանճարոյ ։ եւ
ճարտարութեամբ
ձեռաց ։ եւ ամենայն
գործոց արուեստից
ոսկերչական ։ եւ
քանդակեաց ։ եւ
ձուլարանաց ։ եւ
ամենայն գործոց
ճարտարութեան ։

եւ ես ահա տուի
նմա զԱհողիաբ որդի
Աքիսամաքայ ի
ցեղէ Դանայ ։ եւ
ամենայն իմաստնոց
սրտից տուի
իմաստութիւն ։
եւ արասցեն
զամենայն զոր
պատուիրեցի քեզ ։
զվկայութեան
տապանակն ։ եւ
զքաւարանն որ
ի վերայ նորա ։
եւ զամենայն
կահս խորանին ։

եւ զսեղանն
զհանդիսի ։ եւ
զամենայն կահս
նորա ։ եւ զսեղանն
զկնդրուկի ։ եւ
զամենայն կահս
նորա ։ եւ զաւազանն
եւ զհիմն նորա ։
եւ զսպասս
պաշտաման ։ եւ
զսպասս սրբոյ ։
եւ զսեղանն
զխնկոյ ։ եւ
զամենայն կահս
նորա ։ եւ զսեղանն
զողջակիզ

Հրեայք

Հրեայք առեալ զՅովսէփ, եւ
զամենայն որ ընդ նմա էին,
եկին ի Հարիւրապետական
տունն, եւ գտին զՅովսէփ
նստեալ ընդ առաջի նոցա:
Եւ Յովսէփ տեսեալ զեղբարս
իւր, եւ զամենայն որ ընդ
նոսա էին, զայրացաւ ի
վերայ նոցա, եւ հրամայեաց
սպանանել զամենեսեան:
Եւ ասէ ցնոսա. Ոչ գիտէք
զի ոգի իմ գուշակէ զայս
ամենայն: Ասացէք ինձ
զի՞նչ է պատճառ այսպիսի
չարեաց, զոր գործեցէք
ընդ իս: Եւ նոքա ասեն
ցնա. Ո՞ր ինչ գործեցաք
մեք ընդ քեզ, տէր մեր,
զոր սպանանել կամիս
զմեզ: Ոչ գործեցաք մեք
զայդ, այլ ծառայք քո
եմք, եւ ոչ գիտեմք զոր
ինչ ասես: Եւ նա ասէ
ցնոսա. Ոչ գիտեմ զոր
ինչ ասեմ, եւ ոչ գիտեմ
զոր ինչ գործեմ, եւ ոչ
գիտեմ զոր ինչ խորհիմ,
եւ ոչ գիտեմ զոր ինչ
կատարեմ, ոչ ինձ եւ ոչ
ձեզ, ոչ մարդկան եւ ոչ
անասնոց, ոչ հողոյ եւ ոչ
ծովու, ոչ ցամաքի եւ ոչ
ջրոց, ոչ ծառոց եւ ոչ
պտղոց, ոչ ցորենոյ եւ ոչ
ցանկոյ, ոչ ոչխարաց եւ
ոչ մարդկան, ոչ ոչ ինչ
գիտեմ: Եւ ասէ ցնոսա.
Ոչ գիտեմ զոր ինչ ասեմ,
եւ ոչ գիտեմ զոր ինչ
գործեմ, եւ ոչ գիտեմ
զոր ինչ խորհիմ, եւ ոչ
գիտեմ զոր ինչ կատարեմ,
ոչ ինձ եւ ոչ ձեզ, ոչ
մարդկան եւ ոչ անասնոց,
ոչ հողոյ եւ ոչ ծովու,
ոչ ցամաքի եւ ոչ ջրոց,
ոչ ծառոց եւ ոչ պտղոց,
ոչ ցորենոյ եւ ոչ ցանկոյ,
ոչ ոչխարաց եւ ոչ

եկն ի Հաւուր դնդից
ի Նաւուր դնդից
ի Հաւուր դնդից

Եւ ելանէր

Ա. Ընտրեալ ի ծնանելոյ ի
Մարիամ ի Յովսեփ, որ
կոչեցար Քրիստոս, ի
Հաւատացեալ ի քեզ
Ամէն։

Ա. Ընտրեալ ի ծնանելոյ ի
Մարիամ ի Յովսեփ, որ
կոչեցար Քրիստոս, ի
Հաւատացեալ ի քեզ
Ամէն։

Ա. Ընտրեալ ի ծնանելոյ ի
Մարիամ ի Յովսեփ, որ
կոչեցար Քրիստոս, ի
Հաւատացեալ ի քեզ
Ամէն։

Ա. Ընտրեալ ի ծնանելոյ ի
Մարիամ ի Յովսեփ, որ
կոչեցար Քրիստոս, ի
Հաւատացեալ ի քեզ
Ամէն։

Ա. Ընտրեալ ի ծնանելոյ ի
Մարիամ ի Յովսեփ, որ
կոչեցար Քրիստոս, ի
Հաւատացեալ ի քեզ
Ամէն։

Ա. Ընտրեալ ի ծնանելոյ ի
Մարիամ ի Յովսեփ, որ
կոչեցար Քրիստոս, ի
Հաւատացեալ ի քեզ
Ամէն։

Ե. Վինքն ասէ՝ կեսո
խաւսել ընդ ընդ նոսա
մի, համարձաւդ
լինէր, և նոսա
Ընդ յաջմէ հաւր.
Ընդրա եղեալ
լսէին ընդ սա
նայն երկիւղ, սա վա
րձակալ ընդ
ամենայն նշանաւ
նան հաստատեին
զի երթայր կեսո
Նոյա։

Ծնաւ ընդ ընդ
յիշեցեք կնոջ հյոն
դեպ ծնօղքն
իւրում։

ամենայն արարած
կեսո վասն հաւատոյ
ց։ սա հաւատոյ
ա։ Շանդ այսոքիկ
սա հաւատանն եր
Թէկեն վհետ այս
կիկ։ յանունիմ դե
ու հանկեն։ լե վ
սա խաւսեցայն, ի
Հեռս իւրեանց, սո՛ղ
բարձկեն։ և եմ
մահատա դեղինէ
ասկեն։ իմեբա
հիւանդաց Հեռ ո
դեկեն և բժշկեց
կեն։

Հաւատոյ յովհաննու աւետարանին

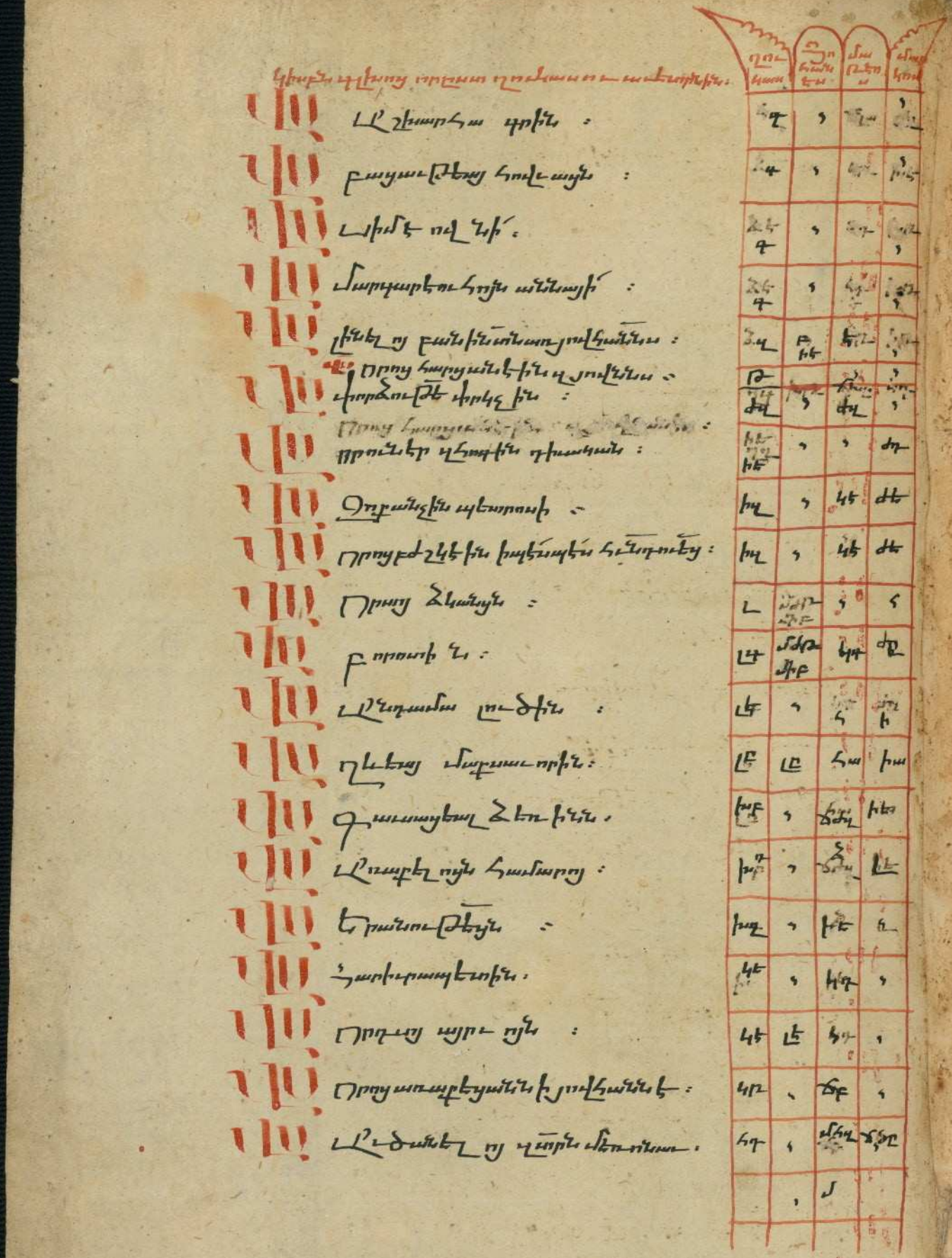
աւետարանին ։

ովհաննու աւետարա
նն ։ պրեալէ յովհաննու ։ որ
եղ բացրէ յակոբ բայ վերթեր
եայ ։ որ անդաւթիէ ղանձայն
տն ։ Նոյն սա պրեայ վասն
տարանս վայրս ։ եւ ակիւբնատա
նէյական բանէն ։ եւ ըստա
մարդկացնուանդն յիշատակէ
յասելն ։ եբան։ մարմին եղեւ ։
և յիշատակէ վկայրսուրեան
յովհաննու ։ եւ ընդդուրեան
աշակերտացն ։ այլ եւ պնդա
ւորեսս որեղեն ։ եւ կա
տարած որմանեցաւ պիղա
տոսի եւ խաչելեցաւ ։ յոտմ և
պինուդքն բաժանեցին ։ հրամա
երկաս նորա ։ և իւլերապատմու
ճանի նորա վիճակս արկին ։ ։
եւ մարմինն նորա եղաւ խորհրդանիկ ,
կեանարար յերկոսդ աստ , և երկնի
կա աշակերտացն խոյց ։

եւետարան ըս

ս ղուկասու ։

ուկաս արուեստիս բժիշկ
ան աշակերտեցեալ փրկչին
և հաւատարեալ կոչեցեալ ։ ի
թիս եւթանասնիցն ։ իսկ
յետոյ աշակերտեցեալ պաւղո
սի ։ վասնորոյ ասի գուշակ
սորա յաւետարանին ։ սա
հրամանաւ պաւղոսի ։ պրեայ
վաւետարանն իւր յանուն ոք
քաղաքի ։ իւրոց հաւատացելոյ ,
այլ բազոն թեկնելոսաստիկ ։
ջկնի ։ ձեռամի հաւքաոնալոյ
փրկչին ։ և բովանդակեալ
ինա ասացս ։ յիսե ։ վկայու
թիս ։ իւ ։ աւետարանս պիղ
աոս ։ կդ ։ և աւետարանե
այլ իւանդոյ ։ կլսեմենայն
մակեդունիայ ։

	ՄԱՐ	ՄԱՐ	ՅՈՒ	ՂՈՒ
Ի ռոգակի սերմանատյանին :	ՃՂ	ՃՀ	ՏՂ	ՀԿ
Ի սաստեղ ցլոյին :	ՃՀ	ԿՐ	ՏՂ	ՀԿ
Ի որսունդ ի լեզեհովն :	ՃՀ	ԿՐ	ՏՂ	ՀԿ
Ի դասեր ժողովրդապետին :	ՃԷ	ՀԴ	ՏՐ	ՀՐ
Ի ոբեսատեա կնոջն :	ՃԷ	ՀԴ	ՏՐ	ՀՐ
Ի ռոգերը ըրեկոտասանին :	ՃԶ	ՀՐ	ՏՐ	ՀՐ
Հինգ հային ևերկու ձկանցն :	ՂԲ	ՃՒԲ	ՏՐ	ՀԴ
Ի ձաշակերտան հարցանքն ցոյ :	ՂԴ	ՃԿՂ	ՀԴ	ՃԲ
Ի յայտակերպութեն քրի :	ՂԸ	ՃԿԲ	ՏՐ	ՃԿ
Ի ուանա հարին :	ՂՌ	ՃԿԴ	ՏՂ	ՄՂ
Ի ատրհել ոյն ըհեռվիսյեաց :	ՃԲ	ՄԿԸ	ՏՐ	ՂԵ
Ի ատալ ոյ հրաման սկնի երթալ :	ՃԵ	ՂԸ	ՏՐ	,
Ի ոտոյ երևեցան եմանասուն :	ՃԷ	ՏՐ	ՏՐ	ՏՐ
Ի յարոյան ել ոյ ապրնականին :	ՃՒԱ	ՃՂԿ	ՏՐ	ՃԵ
Ի ահել ոյն ի ձեռս աւազակաց :	ՃՒԲ	ՏՐ	ՏՐ	ՏՐ
Ի մարթայի եամարիամու ,	ՃՒԲ	ՏՐ	ՏՐ	ՏՐ
Ի յաղաւթս կալոյն :	ՃՒԿ	ՏՐ	ԽՂ	ՏՐ
Ի խլուս դիմին :	ՃՒՂ	ՏՐ	ՃՀՒ	ՏՐ
Ի կնոջն որբարձ ի ձայն ւմժողով :	ՃԼԱ	ՏՐ	ՏՐ	ՏՐ
Ի խնդրել ոյ նշան :	ՃԼԲ	ՏՐ	ՃՒԲ	ՏՐ
Ի մարխեյ ույն որկոչեաց կնոջն :	ՃԼԵ	ՏՐ	ՀՄՂ	ՏՐ

Վայ տուր ոյ աւրինականացն :	ՃԻԲ	՚	ՄԼՐ
Խմորոյ վարիւեցւոցն :	ՃԽԲ	՚	ՃԻԲ
Բաժանել ոյ ընչից :	ՃԽԲ	՚	՚
Պատահեր ոյ անդոյ մեծատանն :	ՃԽԲ	՚	՚
Գաւիւեցւոցն աւրինադրութիւն :	ՃԿԲ	՚	՚
Կնոջն որոնք պայման որոյ կարիսաց	ՃԿԲ		՚
Ասա կայ ոչ :	ՃԿԹ	՚	ՃԼԵ
Հարցանել ոյ Թէ սակաւ քիչ է որ պիր	ՃՀ	՚	ՃԵ
Որք ասացին պէտ պէտ :	ՃՀԲ	՚	՚
Որ ըմպէլ եր :	ՃՀԳ	՚	՚
Որք սիրեն պահան :	ՃՀԴ	՚	՚
Կուէր ոյն յընթրիսն :	ՃՁ	՚	՚
Ընկել ոյ աշտարակին :	ՃՁԲ	՚	՚
Հարուր ոչխարացն :	ՃՁԵ	՚	ՃՁԲ
Գնալ ոյն յաշխատ հրեղէն :	ՃՂ	՚	՚
Ասացեալն անիրաւութեան :	ՃՂ	՚	՚
Մեծատանն եղեալսն :	ՃՂԲ	՚	՚
Տուան քրոջն :	ՄԱ	՚	՚
Դատաւորին անիրաւութեան :	ՄԲԲ	՚	՚
Վարիւեցւոցն համբաւորին :	ՄԲԴ		՚
Հարցանել ոյ կայ մեծատանն :	ՄԳԲ	՚	ՃՂԲ

	ղը կա ս	ցը հա ՚ս	մրե ս	մար կոս
՚ա՚ Կոտր կն :	՚ամփ	՚	՚ամե	՚ճմշ
՚ա՚ Զակքէն	՚ամե	՚	՚	՚
՚ա՚ Գնալ ոտնով իւր թաւալ :	՚ամը	՚	՚ամր	՚ճպ դ
՚ա՚ Հիւանդ ոչ ուտան ունաւն :	՚ամր	՚	՚ամհ	՚
՚ա՚ Յաւանակին :	՚ամբ	՚	՚ամչ	՚ճժե
՚ա՚ Հարցանէր ոչ պատն էհիմն :	՚ամ	՚	՚ամժ	՚ճիե
՚ա՚ Հրամայ այլ ոչն :	՚ամա	՚	՚ամր	՚ճիը
՚ա՚ Դրահ եկանին :	՚ամփ	՚	՚ամփ	՚ճլ
՚ա՚ Լսէ ուկեալ ոչն :	՚ամփ	՚	՚ամե	՚ճլդ
՚ա՚ Հարցումն վիճարդ է ոչ դէմ դատիքն	՚ամփ	՚	՚ամե	՚ճլդ
՚ա՚ Երկու լուսաւորչին պատարկայրին :	՚ամե	՚	՚	՚ճլդ
՚ա՚ Կաստատին հարցման :	՚ճիը	՚	՚ամբ	՚ճլե
՚ա՚ Ջատ կ ի ն :	՚ամփ	՚	՚ամը	՚ճկ
՚ա՚ Վիճել ոչն Թէոփ էոյն էեց .	՚ամհ	՚	՚ամփ	՚ճժդ
՚ա՚ Խոտորել ոչն աստուածոյ :	՚ամդ	՚	՚	՚
՚ա՚ Նախատանաց հերով դէմ պատն :	՚յհ	՚	՚	՚
՚ա՚ Կոծել ոչ կանանչն :	՚յժը	՚	՚	՚
՚ա՚ Լուսաշխարել ոչ աստուածոյն :	՚յիհ	՚	՚	՚
՚ա՚ Խնդրել ոչ պատուականս մրմին :	՚յլբ	՚հ	՚յտը	՚ամե
՚ա՚ Կրկե ով պայ :				

Յիշեցեալ զաստուածային աւետարանիս զսուրբ հայրն վշտահան Կազմր
դին իւր վկայէ զսոցանէն աւետ. Ղեւոն. եւ Ա.Ջ.Ճգ.

նման խաւարկատարին՝ զոր
հայեալ ՚ի տեսանել զանձն
ինքեան ՚ի հայելւոյն՝ եւ
մոռացեալ ահաւոր
կերպարանացն՝ որ ՚ի
նմա երեւեցան։

Եւ ելեալ ՚ի բանից
աղեղնապետին՝ եւ
երկոքեանն առեալ
զերիվարսն՝ եւ հեծեալ
ընդ ճանապարհ մի։
Եւ ՚ի միում տեղւոջ
անտի՝ ասէ աղեղնապետն
ցերկոսին՝ թէ ՚ի
վերայ ձեր է ինձ
ասելիք։ Եւ նոքա
ասեն՝ թէ ՚ի վերայ
մեր ոչ ինչ ունիս
ասելիք։ Ասէ
աղեղնապետն՝ թէ
ոչ ինչ ունիմ ասելիք
ՀՀ ՚ի վերայ ձեր։
Ասեն նոքա՝ թէ
ապա ընդէ՞ր
հարկանես զմեզ։
Ասէ աղեղնապետն՝
թէ ՚ի վերայ
հրամանի տեառն
իմոյ հարկանեմ
զձեզ։ Ասեն նոքա՝
թէ ո՞ր է տէրն քո։
Ասէ աղեղնապետն՝
թէ ՚ի քաղաքին
Հաւատացելոց։

ղա, և արդեն հասեալ էր
ժամ իրիկնադեմին։ Եւ
ասէ ցնոսա Յիսուս. Ա-
մենայն որ ինձ գայթա-
կղեսցի զայս գիշեր, զի
գրեալ է. Հարից զհով-
իւն, և ցրուեսցին ոչխարք
հօտին։ Բայց յետ յա-
րութեանս իմոյ նախա-
նցեմ ձեզ ի Գալիլեա։
Պետրոս ասէ ցնա. Եթէ
ամենեքեան գայթակղե-
սցին, ես ոչ գայթակղի-
մ։ Ասէ ցնա Յիսուս.
Ամէն ասեմ քեզ, զի դու
այսօր յայսմ գիշերի մի-
նչև չհաւանիցի աքաղա-
ղն՝ երիցս ուրասցես զիս։
Ասէ ցնա Պետրոս. Եթէ
ինձ հարկ իցէ ընդ քեզ
մեռանել, ոչ ուրասցից
զքեզ։ Նոյնպէս և ամե-
նեքեան աշակերտքն ա-
սացին։ Յայնժամ եկն
Յիսուս ընդ նոսա ի տե-
ղին որ կոչի Գեթսեմա-
նի, և ասէ ցաշակերտսն
իւր. Նստարո՛ւք ի տե-
ղւոջդ յայսմիկ, մինչև
երթեալ աղաւթեսցից
անդ։ Եւ առեալ զՊետ-
րոս և զերկուս որդիս
Զեբեդեայ, սկսաւ տրտ-
մել և տագնապել։ Յայ-
նժամ ասէ ցնոսա Յիսուս.
Տրտում է անձն իմ մին-
չև ի մահ. արարէք ընդ
իս հսկողութիւն։ Եւ
անցեալ փոքր մի՝ անկա-
նէր ի վերայ երեսաց իւ-
րոց, և աղաւթէր և ասէր.
Հա՛յր իմ, եթէ հնար է,
անցցէ ի բաց ի ես բա-
ժակս այս. բայց ոչ որպէս
ես կամիմ, այլ որպէս դու։
Եւ գայ առ աշակերտսն
իւր, և գտանէ զնոսա
քնացեալ, և ասէ ցՊետ-
րոս. Ոչ կարացէք մի ժա-
մ հսկել ընդ իս։ Հսկեցէ՛ք
և աղաւթեցէ՛ք, զի մի
մտանիցէք ի փորձու-
թիւն։ Հոգին պատրաստ
է, և մարմինն տկար։
Դարձեալ գնաց երկրոր-
դում անգամ և աղաւթէ-
ր՝ ասելով. Հա՛յր իմ,
եթէ ոչ կարէ զայս բա-
ժակ անցանել ի բաց
քան զի արբից զնա, եղ-
ի՛ կամք քո։ Եւ եկեալ
գտանէ զնոսա դարձեալ
քնացեալ, զի էին աչք
նոցա ծանրացեալք։ Եւ
թողեալ զնոսա՝ գնաց
դարձեալ և աղաւթեաց
երրորդ անգամ՝ զնոյն
բանս ասելով։ Յայնժա-
մ գայ առ աշակերտսն
իւր, և ասէ ցնոսա. Մին-
չև ցայժմ քնանայք և
հանգչիք։ Ահա հասեալ
է ժամ, և Որդի մարդ-
ոյ մատնի ի ձեռս մեղ-
աւորաց։ Արդ՝ յարիջ-
արուք, երթիցուք. ահա
մատնիչ իմ հասեալ է։

: խր :

նոտա, ինչպէս խաղն
աւարտի հաշուոյն
եւ ելիւ երթայ ւ յան
կայր պատուիրեալ :
Եւ ընդ նոսա, և
ընդ նոսա : և
եղեալ նշանակի խա
ղոյն, զոր խաղային
էին, ասէ ցնոսա
խոյանդ եմ տուել
եւ ընդ նոսա : Եւ
ոչ կարէր խաղալ
ընդ յաւելն նոսա :
Եւ երբ
ասացին : և ընդ
նոսա : և վարկանէր
ի, և վարկանէր
կն ունէր վաճառ
ականք : Եւ ժողովուրդն
մեծ էր ընդ նմա
նոսա ի ժամու
ամէն բանիցն, զոր
անակ վիճ չհաւատա
ցին ընդ նմա :

Եւ ժողովուրդն
կանգնեցաւ ընդ
նմա, և ասէ ցնոսա
ի վերուստ եմ եկեալ,
և ոչ եմ յաշխարհէս
այսմանէ : Եւ ասէ
նոցա Աստուած ձեր
ոչ է ի վերուստ,
եւ ոչ յերկնից, այլ
յերկր

Ի հետաւուրցն
այնոսիկ, յղացա-
եղիսաբեթ կինն
նորա, և թաքու-
ցանէր զինն ա
սէր ասէ, և
զինչ գործ գործե
աց ընդ իս եր, յատ
ուր յորս հայեցաւ
յիս բառնալ զնախ
ատելոյն իմ իմա
ղկանդ։

Յայտնեան

Վեց երորդի, ա
ռաքեաւ գաբրիէլ
հրեշտակն յ, ի
քաղաք մի գալիլէ
այսոյ, որում ան
ուն նազարեթ.
առ կոյս խաւսեալ
ա առն որում ա

Ի հետաւուրցն
ունէր յովսէփ, ի
ան դաւթի, և անո
ն կուսին մարիամ։
Ի հետաւուրցն
աւ, ուրախ լեր
կրեալ դ, որ ընդ
քեզ, և նա ընդ
անան խոհեցեալ,
և խորհէր ընդ
ո, թէ որպիսի ի
նչիւկ ողջոյն։
Ի հետաւուրցն
ասէ ցնա հրե
շտակն, մի երկն
չիր մարիամ, վա
դաեր շնորհս յայ,
և ահա յղասջիր և
ծնցես որդի, և կո
չեսցես զանուն նո
ա յն։ նա եղիցի
մեծ. և որդի բար
ձրելոյն կոչեսցի և

յաւուրսն յայնմիկ
մարիամ
յառուցեալ
տակն ։
նէ հրե
շ զ
ր ։ և գնաց ինդ
ինչ ըստ բանի գա-
ւակն ար ։ եղիր ձի
հրեշտակ կամ ա
մարիամ ։ և
մարիամ ասէ
կուշեցաւեր ։ վի ու
նա ։ որ առնու
վէմ երամել առաջ
ուրե իւրում ։ առա
ւ ունի յղիե իծեր
, զի աղիկան զ
ւսուցիչ եղիսաբե
։ զայր

ի վերա ծնանել ոգին
մ ։ զոր
լեմ զի ի վերա գա ։ և
հասանել ի գետ
ա ։ զոր
ան ։ զի ոչ
ի ։ զոր
ան ։ զի ոչ
ի ։ զոր
ան ։ զի ոչ
ի

ա՛ռ : եւ ահաւա-
ւիկ երբեք եղեւ ձայն
ոլորմանէ քո յանկոնել
իմ, խնդրեմ ցնծալ
ով մանուկս յոտին
այնի իմում, եւ ես
նո՛ր որ հաւատայի,
եթէ եղիցի կատար
ուխտ առաքելոյ նմա
լինել :

Ե. Դասէ մարիամ։
Ելացուսցէ զնա
Հնդիմ վտ, եւ զինչ
ապաւ հասցէ իմ յոյժ
վհատիմ : ով հայ
եղաւ իմաստասի-
րութիւն մեզ աղանդոյ խաւար :
ով տգիտութիւն մեր ամենայն
ոչ ոք ոտն կոխեաց զմեզ
ոչ ոք ոտն կոխեաց զմեզ
ոչ ոք ոտն կոխեաց զմեզ

Թ Երանի՛ եկին
ընդ նմա։

Ելեալ յաւուրն ա-
նդր նմա, հարցա-
նէին զնա ասելով՝
Ո՞ւր է հայրն քո։
Եւ նա պատասխա-
նի ետ նոցա եւ ասէ՝
Ոչ գիտեմ։ Եւ դար-
ձեալ ասէ նոցա՝
Ոչ գիտէք դուք զնա,
եւ ոչ զիս գիտէք։
Եթէ զիս գիտիցէք,
գիտիցէք եւ զհայրն
իմ։

Ասաց զայս յիշատա-
կարանին, ուսուցա-
նելով ի տաճարի։
Եւ ոչ ոք կալաւ զնա,
զի ոչ էր եկեալ ժա-
մանակ նորա։

Ասաց դարձեալ
նոցա Յիսուս՝ Ես
երթամ, եւ խնդրիցէք
զիս, եւ ի մեղս ձե-
րում մեռանիցիք։
Ուր ես երթամ, դուք
չէք կարող գալ։

Ասէին հրեայքն՝ Մի՞
սպանանիցէ զանձն
իւր, զի ասէ՝ Ուր ես
երթամ, դուք չէք
կարող գալ։

Եւ նա ասէ նոցա՝
Դուք ի վարոյ էք,
եւ ես ի վերուստ եմ։
Դուք յաշխարհէս
այսմիկէ էք, ես ոչ
եմ յաշխարհէս այս-
միկէ։

Եւ զարմացան ամենայն ոք ի վարդապետութեան նորա։ Եւ էր ի ժողովարանին նոցա մարդ մի որ ունէր ոգի դիւահարութեան, եւ աղաղակեաց ասելով։ Ա՛հ, մեզ ընդ քեզ է Յիսուս Նազովրեցի, եկեր կորուսանել զմեզ։ Գիտեմ զքեզ թէ ո՞վ ես դու, Սո՛ւրբ Աստուած։ Եւ սաստեաց նմա Յիսուս եւ ասէ։ Համո՛ր, եւ ել ի նմանէ։ Եւ ընկեցեալ զնա դեւն ի մէջ՝ ել ի նմանէ, եւ ոչ վնասեաց նմա։ Եւ եղեւ սարսափ ի վերայ ամենեցուն, եւ խօսէին միմեանց ասելով։ Ո՞ է սա բան զի հրամայէ իշխանութեամբ եւ զօրութեամբ ոգւոցն պղծոցն, եւ ելանեն։ Եւ երթայր համբաւ նորա յամենայն տեղիս աշխարհին։

Եւ յարուցեալ ի ժողովարանէն՝ մտանէր ի տուն Սիմոնի։ Եւ սկանչ ջերմութեամբ մեծաւ էր կինն Սիմոնի, եւ աղաչէին զնա վասն նորա։ Եւ կացեալ ի վերայ նորա՝ սաստեաց ջերմութեանն, եւ թողոյ զնա։ Եւ նա յանդիման կացեալ՝ սպասաւորէր նոցա։ Իսկ մայր կնոջ Սիմոնի ի տանջանս էր մեծամեծս, եւ աղաչէին զնա վասն նորա։ Եւ կացեալ ի վերայ նորա՝ հրամայեաց ախտին, եւ թողոյ զնա։ Յայնժամ յարուցեալ սպասաւորէր նոցա։

Իսկ երեկոյին ամենայն որ ունէին հիւանդս ախտս զանազանս՝ բերէին առ նա։ Եւ նա մի ըստ միոջէ դնելով զձեռսն՝ բժշկէր զամենեսեան։ Ելանէին դեւք ի բազմաց՝ աղաղակելով եւ ասելով։ Դո՛ւ ես Որդի Աստուծոյ։ Եւ նա սաստելով՝ ոչ թողոյր զնոսա խօսել, զի գիտէին զնա թէ նա է Քրիստոս։

Եւ յորժամ եղեւ ցերեկ՝ ել եւ գնաց ի տեղի անապատ, եւ ամբոխքն էին որոնելով զնա։ Եւ եկեալ մինչեւ առ նա՝ կամէին զնա կալ ի նոցանէ, զի մի՛ գնասցէ ի նոցանէ։ Եւ նա ասէ ցնոսա։ Ընդ այլ քաղաքս ևս պարտ է ինձ աւետարանել զարքայութիւն Աստուծոյ, զի յայսմ ինչ առաքեցայ։ Եւ էր քարոզելով ի ժողովարանսն Գալիլեացւոց։

վասն իւր ։ ելե-
րս մեր, ակիշեղ ա-
ղուսպուքն ընդ-
լեայ մեզմէ ։ ասէր
Հեռաց ամենայն յօտ
մարդասէր Աստ-
ուած ։ վասն զի
այն ։ որ յաւիտենից
ձեր քերանով սրբ
ոյն ։ ասէ ։ եհաս
դարձեալ ի ձայն
կուրացեալ մեր ։ խոտոր
եղիցի ճանապարհ
ժողովրդեանդ ։
ամենայն փոխու-
թիւն ։ վերացցի եւ
լեռն ։ եւ բլուրն
դարեցցին եւ
դարձցին ։ ի
ուղիս ։ եւ ի
շաւիղս ։ ի
վերին ։ եւ
ցուցցէ փրկու-
թիւն ։ ամենայն
մարդկան ։ ասէ
տէր ։ ամենա-
կալ ։ ձայն
ասէ ։ աղաղակեա
եւ ասեմ ։ զի
ամենայն մարմին
խոտ ։ եւ ամե-
նայն փառք
նորա ։ իբրեւ
ծաղիկ

ա՛ղեղ իհատանեն զ-
նոյա անդր. և զկո-
նէրն ի հատանեն
նոքեր զ, զոխտաւո-
րեցն
զ ա՛ղեղ ի հատանեն զ-
նոյա անդր. և զկո-
նէրն ի հատանեն
նոքեր զ, զոխտաւո-
րեցն
զ ա՛ղեղ ի հատանեն զ-
նոյա անդր. և զկո-
նէրն ի հատանեն
նոքեր զ, զոխտաւո-
րեցն
զ ա՛ղեղ ի հատանեն զ-
նոյա անդր. և զկո-
նէրն ի հատանեն
նոքեր զ, զոխտաւո-
րեցն
զ ա՛ղեղ ի հատանեն զ-
նոյա անդր. և զկո-
նէրն ի հատանեն
նոքեր զ, զոխտաւո-
րեցն
զ ա՛ղեղ ի հատանեն զ-
նոյա անդր. և զկո-
նէրն ի հատանեն
նոքեր զ, զոխտաւո-
րեցն

ՀՈՎՀԻՒՔ ԷԻՆ

ի տեղւոջն յայնմիկ
բայց ահեղութեամբ ։ որ
պահէին կպահպան
նուիրեալ վիշեցոյ հաւ-
տոյ խրատուց ։

Ի հրեշտակ սուն
երեսեաւնոցա ։ ահ
աջք սուն ծայրէյին
աւնոտա ։ եւ երկեան
երկիւղ մեծ ։

Ի հասանել տէր
շտակն ։ մի երկնչիր
ի ահաւոր եւ
սքանչելի
տեսլեանդ ։ զոր
տեսանես ։ զի
ահա ես
եմ
առաջին ։ եւ
վերջին ։ եւ
կեցուցիչ ։ որ
էի ։ եւ եղէ
մեռեալ ։ եւ
ահա կենդանի
եմ յաւիտեանս
յաւիտենից ։ եւ
ունիմ զբանալիսն
մահու ։ եւ դժո-
խոց ։ գրեա
զայս ։ զոր
տեսեր ։ զի
ահա մերձ է
ժամանակ
նոցա ։ եւ
ոչ ուշանայ
ի ժամանակի
իւրում ։

ոչ ինչ ի նոցանէ հրե-
շտակէ յերկինս ա-
ռաքեալ ի մարդ-
կանէ ոչ ոք ի
հրեշտակս
:

Հրեայ ասէ

Ասա ինձ ով
յոյժ իմաստուն
հրեշտակ, ի
ո՞ր տեղւոջ
ես դու
:

Հրեշտակ ասէ

Ես ի տեղւոջ
ոչ եմ, այլ
կամ ի տեղւոջ
եմ կամ ոչ
եմ, ես ոչ
գիտեմ, ոչ
ինձ ոչ ոք
ասաց, ոչ
ես ոչ ոք
հարցի, ոչ
ոք ինձ

զծառայութիւնս քոյս առ
ի քէն ստանալ ։

Լսեալ ստացաւ
զայս ։

Եւ ես ասեմ քեզ, եթէ դու ես
Պետրոս, եւ ի վերայ այսր
վիմի շինեցից զեկեղեցի
իմ, եւ դրունք դժոխոց
ոչ յաղթեսցեն նմա ։ Եւ
քեզ տաց զբանալիսն
արքայութեան երկնից ։
Եւ զոր կապեսցես ի վերայ
երկրի, եղիցի կապեալ
եւ յերկինս, եւ զոր
արձակեսցես ի վերայ
երկրի, եղիցի արձակեալ
եւ յերկինս ։

Ապա պատուիրեաց
աշակերտացն իւրոց,
զի մի ոք ասասցէ
նմա, եթէ նա է Յիսուս
Քրիստոս ։

Յայնմհետէ սկսաւ
Յիսուս ցուցանել
աշակերտացն իւրոց,
եթէ պարտ է նմա
երթալ յԵրուսաղէմ,
եւ բազում չարչարանս
կրել ի ծերոց եւ ի
քահանայապետաց եւ
ի դպրաց, եւ սպանանել
զնա, եւ յերրորդ աւուր
յարիցէ ։

Եւ առեալ զնա Պետրոս
սկսաւ նզովել զնա,
եթէ մի լիցի քեզ
Տէր, մի եղիցի
քեզ այդ ։ Եւ դարձեալ
ասէ ցնա ։

ասեն զայս ամենայն ազգք
զոր ոչ ճանաչեն զաստուած
եւ զորս ոչ ուսուցին
զաստուածային գրոցն
զոր ընդունեալ եմք
ի սուրբ հարցն մերոց
որ ի սկզբանէ
մինչեւ ցայսօր
ի հաստատութեան
սրբոյ եկեղեցւոյ
կանգնեցան
կամ ի վերայ
հաստատեցան
ուսուցանելով
զճշմարիտ
հաւատս
զոր
ընդունեալ եմք
ի սուրբ հարցն մերոց
որ ի սկզբանէ
մինչեւ ցայսօր
ի հաստատութեան
սրբոյ եկեղեցւոյ
կանգնեցան
կամ ի վերայ
հաստատեցան
ուսուցանելով
զճշմարիտ
հաւատս

ծնողաց քո նորա ա
մի՛ առնի յերեմ, եւ
առնէ վատկին։

Ա. Երբ ելեն նո
րա առք երկուսա
ան, յերանելն նո
գա յերեմ, ըստ սո
վորութեան տաւնին։
Ա. Երբ կատարե
ցին աւրքն, աղաւնիսն
զրկեն։ Ժառաչ յե մո
նուկն յերեմ։ և
ոչ կիսուցին ծնող
ք նորա։ կար
ծեին թէ ընդ ուղե
կից նոցա։ եկին
կոյս ի հոգ։ եկին
որոնեցին, և խնդր
էին ինձ ընդ ծա
նօթս
իմոց։ Ա.

Ընդ երեկոյին ա
ռին ժամու յարու
ցեալ, պահանջէր
վանդ, և խաւսէր
ընդ տաղ
նեսն։ որոնկն ու
նէին մխիթարու
թեան։ Ա.
Երբ կատարե
ցին տաւնին
զարձան անդրին
նոսին յերեմ։ և
ոչ գիտացին ծնող
ք նորա։ կար
ծեին թէ ընդ ուղե
կից նոցա։ եկին
կոյս ի հոգ։ եկին
որոնեցին, և խնդր
էին ինձ ընդ ծա
նօթս
իմոց։ Ա.

պահեր վասն
մեսու զհնոյ
թ. ու եր նոյա
ա ուխտ կնքեալ
աստուծոյ ի նոյեան
ժամ։
ա ուխ կնքեալ
ընդ նոյ ի բանն, զոր
ասաց ցնա ելանել
ա ընդ տապանն
ինքն և կին նորա
և որդիքն և կանայք
որդւոցն ընդ նմա։
ա ամենայն
անասուն
ընդ վարսն
ա ելեալ
ի տապանէն
ա շինէ
նոյ զբագին
տեառն
ա ընտրէ
ի մաքրոյ
անասնոցն
և ի մաքրոյ
թռչնոցն
և մատուցանէ
զողջակէզսն
ի վերայ
բագնին։
ա հոտ
հանգստեան
ընդ առ
տեառն
ա ասէ
տէր
ցսիրտ
իւր
ա ոչ
եւս
յարձակեցայց
ա ամենայն
աւուրք
երկրի
սերմանիք
և հունձք
ցուրտ և
տաքուց
և ամառն
և գարուն
և գիշեր
և ցերեկ
չդադարեսցեն։

ԼԿՀ։

Եւայեայ մարմնոյ
հոգւոյ ոսկերացն

Լսեր որդեակ
իմ զխրատ հաւր
քո։ եւ մի ապաշխարեր
զպատուիրանս մաւր
քոյ։ կոչիցն յաւրհնութիւն
տեառն զգլուխ քո։ եւ
մեկնեալ յաղեղնոյն
պատուական մեռաւ։
ոչ ինչ ասեմ ի քեզ
մարդ ամենայն
զոր ոչ գիտէ
զի ոչ ինչ
ասեմ
ի քեզ
զոր ոչ
գիտէ
մարդ
ամենայն։

Հնդեւտա

մարմնոյ։ ի
հաւրէ յիսի ու
ստակաւ, հաշուո
խոստացեալ ես
ինձ զվարձս
հատուցանել։

Ա

Բերան իմաստնոյ
ի վտառս իսրա
ել։ Լսեալ
պատուիրանաց
նորա ոչ ամաչեցի
ես։ ոչ ինչ
ասեմ
ի քեզ
զոր ոչ
գիտէ
մարդ
ամենայն։

բարեաց. հաւատոյ ի
պատ ի սահ ղ
ընդոյ ծառ սուրբ
յս : ամ կայ
պատուական սուրբ
ն, բայց ոչ
ամենայն ոք ի աշխարհս
կարող է զայս
գործել, եթէ ոչ
հայր ամենակալ
պատիր, եթէ
զմեզ ոչ ուսուցանէ
նախ զհաւատս
ի սուրբ երրորդութեան
ի միասնութեան
ի սուրբ երրորդութեան
ի միասնութեան
ի սուրբ երրորդութեան
ի միասնութեան

քրոջ իմ, ասեմ ձեզ
զայն ամենայն
որ ինձ եղեւ, եւ
զիա՛ր արարեալ
ինձ տէրն։

Ա Ես ասեմ ձեզ
զայն ամենայն
որ ինձ եղեւ, եւ
զիա՛ր արարեալ
ինձ տէրն։

Ա Ես ասեմ ձեզ
զայն ամենայն
որ ինձ եղեւ, եւ
զիա՛ր արարեալ
ինձ տէրն։

Ա Ես ասեմ ձեզ
զայն ամենայն
որ ինձ եղեւ, եւ
զիա՛ր արարեալ
ինձ տէրն։

բնութիւն, սուտ եւ
ստութիւն։ Ա
Ասեմ զայն եւ
կրկնեմ զայն եւ
ասեմ զայն եւ
կրկնեմ զայն եւ
ասեմ զայն եւ
կրկնեմ զայն եւ

ՅՈՒԴԱՅԻՆ։ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻՆ։
ՍԻՄՈՆԻՆ։ ՅԱԿՈԲՈՍԻՆ։
ՓԻԼԻՊՊՈՍԻՆ։ ԱՆԴՐԵԱՍԻՆ։
ԹՈՄԱՅԻՆ։ ՊԱՐՏՈՂԱՄԱՅԻՆ։
ՄԱՏԹԷՈՍԻՆ։ ԹԱԴԷՈՍԻՆ։
ՅԱԿՈԲՈՍԻՆ։ ՍԻՄՈՆԻՆ։
ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻՆ։ ՄԱՏԹԷՈՍԻՆ։
ՅՈՎՍԷՓԻՆ։ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻՆ։
ՅԱԿՈԲՈՍԻՆ։ ՅՈՎՍԷՓԻՆ։
ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻՆ։ ՅԱԿՈԲՈՍԻՆ։
ՄԱՏԹԷՈՍԻՆ։ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻՆ։
ՅՈՎՍԷՓԻՆ։ ՄԱՏԹԷՈՍԻՆ։
ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻՆ։ ՅՈՎՍԷՓԻՆ։
ՅԱԿՈԲՈՍԻՆ։ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻՆ։
ՄԱՏԹԷՈՍԻՆ։ ՅԱԿՈԲՈ

ա բերթայն
ա ենովայն
ա կանանայն
ա ենովսայն
ա մաղաղիէլ
ա յարեդն
ա մաղաղիէլի
ա մաթուսաղայն
ա ղամէքայն
ա նոյ ն
ա սեմէ այն
ա արփաքսաղայն
ա կայնանայն
ա սաղա ի ն
ա եբեր այ ն
ա փալեկայն
ա ռագաւայ ն
ա սերուխայն
ա նաքովրայն
ա թարայ ն
ա աբրահամն
ա իսահակայն
ա յակոբայն
ա յուդայ ն
ա փարէսայն
ա եսրովմայն
ա արամայ ն
ա ամինադաբայն
ա նաասոնայն
ա սաղմայն
ա բոոզայն
ա յովբեդայ ն
ա յեսսա եյն
ա դաւիթ ն
ա սողոմոնայն
ա մատաթիայն
ա նաթանայ ն
ա մենա այ ն
ա մելեէայն
ա եղիակիմայն
ա յովնանայն
ա յեսու եյն

ԺԲ ԺԳ ԺԴ ԺԵ

Վասն որոշման եղ
անձրեւոց ։

Ա Ոչ ամենեւին ոչ
ինչ ոչ ինչ ։ ոչ
ինչ ։ ոչ ինչ ։ ոչ
ինչ ։ ոչ ինչ ։ ոչ
ինչ ։

ցեղ ի գերեզման մտանէ

զմ ։

Վասն որոյ եւ ես ասեմ ցքեզ ։ մի՛ ինչ
ինչ ։ ի վաղիւ զինչ ուտիցես ։ եւ զինչ
ըմպիցես ։ եւ մի՛ ինչ ինչ ։ ի վաղիւ զինչ
հագցիս ։ զի ոչ ոք ի ձեզանէ կարէ
ինչ ինչ ։ ի վաղիւ զինչ

վարդապետին ընդ-
ո ։ որոց վկայեին նոքա
ո ։ համբերեցին
ան չ ։ եր ։
ան վերջն ասաց կայ
ցնոսա ։ այսուհետ ի
ն ։
ն ։
ոյ ։ ընկալաւ զ-
նոսա ։ աշակերտ
ս ։ եւ ծառայեաց
ո ։ ամենեցուն ո
նոսա ։
ն ։ խնդրեալ վկայն
եաց ։ ընկեր ։
ն ։ բերեալ վկայ-
ս ։ ի ։ զարմանալ վասն
ս ։ ի ։ ի վերատուր եղեալս
ս ։ առնել ։ արձակել
ս ։ ի ։ ի ։ եւ կուրծս տա-
ս ։ զերեսս վերադա-

ս ։ արտոնէ ։ զարմանալ
ս ։ ի ։ ի վերատուր եղեալս
ս ։ առնել ։ արձակել
ս ։ ի ։ ի ։ եւ կուրծս տա-
ս ։ զերեսս վերադա-
ն ։ ընկեր ։
ն ։ բերեալ վկայ-
ս ։ ի ։ զարմանալ վասն
ս ։ ի ։ ի վերատուր եղեալս
ս ։ առնել ։ արձակել
ս ։ ի ։ ի ։ եւ կուրծս տա-
ս ։ զերեսս վերադա-
ն ։ ընկեր ։
ն ։ բերեալ վկայ-
ս ։ ի ։ զարմանալ վասն
ս ։ ի ։ ի վերատուր եղեալս
ս ։ առնել ։ արձակել
ս ։ ի ։ ի ։ եւ կուրծս տա-
ս ։ զերեսս վերադա-

ղուղեաւն, երեւ-
քին բարեսէր իւր
Ե ւ ցաւագնեցաւ
դիմեցոյց առաջ։
գա։ բայց միայն
ոչ կարացեալ ի-
մանալ զիւրն
մարմարիսն, ու-
մեք էր ասելիքն,
Ե բայց ասեն ցա-
ւակին մի երկնչիր։

ի ձեզ։ մի բայց
ղուղեաւն ասաց
մարմարիսն ընդ-
դէմ ասելով, թէ չէ
ասացեալ ինչ ա-
նիրաւ ի ձեզ։
Ա լսեալ ասաց
ցաւակին, այլ ա-
սացեալ ինչ ի
ձեզ ճշմարիտ։
Ա ասաց ցաւակին,
ասացեալ ինչ ի
ձեզ ճշմարիտ,

ասելիքն իբրեւ
բանս շինուած,

ի մեռոյս աւուրսն : զի մեռոյս աւուրսն
ուր խաւարին զինք
եւ ահագին ամպովք
զերեզմանն պատեալ
: զոր ինամոյ եւ խնամել
զինքն ի մարդկանէ :
եւ ոչ ոք ի նոցանէ
կարաց : եւ ասացեալ
է ի մարգարէսն : զի
կոխան արարից զնոսա
իբրեւ զտիղմ հրապարակաց
եւ զայս ամենայն
ի վերայ ինքեան
կրեաց : եւ ոչ ոք
ի նոցանէ
զինքն ի մահուանէ
ազատեաց :

Ա

Ա

Ա

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ Ա

Ա Ոյժ ի ձեռն ունելոյ զանձինս ի
վերայ ամենայն մարդկան, եւ
ոչ ոք ի վերայ նոցա, զոր ոչ
ոք ունի ի վերայ ոչխարաց
եւ անասնոց, զոր ունին ի
վերայ նոցա ոչ միայն ոչ
ոք, այլ եւ ոչ ինքեանք ի
վերայ իւրեանց, զոր ունին
ի վերայ ամենայն ինչ
որ ինչ ունին։ Ոչ
ոք ունի ի վերայ
ինչ որ ինչ
ունի։

Բ Ոյժ ի ձեռն ունելոյ զանձինս ի
վերայ ամենայն մարդկան, եւ
ոչ ոք ի վերայ նոցա, զոր ոչ
ոք ունի ի վերայ ոչխարաց
եւ անասնոց, զոր ունին ի
վերայ նոցա ոչ միայն ոչ
ոք, այլ եւ ոչ ինքեանք ի
վերայ իւրեանց, զոր ունին
ի վերայ ամենայն ինչ
որ ինչ ունին։ Ոչ
ոք ունի ի վերայ
ինչ որ ինչ
ունի։

ոսկեղենն ասէ։ Եւ ինձէն կայր
ոսկի, որ ի ձեռն հրեշտակին
տրամադրեցաւ ինձ։ Եւ ես
ոչ գիտէի զոր ինչ էր։ Եւ
ասէ ցիս։ Ոչ գիտես զոր ինչ
է սա։ Եւ ասեմ։ Ոչ, տէր։
Եւ ասէ ցիս։ Սա է ոսկի
սրբութեան։ Եւ ասեմ ցնա։
Ո՞ւր է սա տանելի։ Եւ ասէ
ցիս։ Ի Բաբելոն։ Եւ ասեմ
ցնա։ Ո՞ւր է Բաբելոն։ Եւ
ասէ ցիս։ Ի տեղի մի, ուր
ոչ գիտեմ։ Եւ ասեմ ցնա։
Ո՞ւր է տեղի նա։ Եւ ասէ
ցիս։ Ի տեղի մի, ուր ոչ
գիտեմ։ Եւ ասեմ ցնա։ Ո՞ւր
է տեղի նա։ Եւ ասէ ցիս։
Ի տեղի մի, ուր ոչ գիտեմ։
Եւ ասեմ ցնա։ Ո՞ւր է տեղի
նա։ Եւ ասէ ցիս։ Ի տեղի
մի, ուր ոչ գիտեմ։ Եւ ասեմ
ցնա։ Ո՞ւր է տեղի նա

ան ։ Եւ ի վերջ ի վերջոյ
ընդառաջ ելանէին նմա
հիւրասիրութեամբ ։
Եւ ի հասանել նորա
ի տեղին ուր էին
ամենայն ուխտաւորքն
ի միասին ժողովեալ
եւ ի մի տեղի հաւաքեալ
ի տեսանել զնա
զուարճացան ամենեքեան
եւ ուրախութեամբ մեծաւ
ընդունեցան զնա ։ Եւ
ինքն ի տեսանել զամենեսեան
ուրախացաւ հոգւով ։
Եւ ամենեքեան
միաբանեցան ընդ նմա
ի մի տեղի ։ Եւ
ի միասին ժողովեալ
ամենեքեան
հարցանէին զնա
զամենայն ինչ
որ ինչ հարցանէին
զնա ։ Եւ նա
ամենայնի
պատասխանի
տուեալ ։ Եւ
ամենեքեան
զարմանային
ի վերայ
ամենայնի
որ ինչ
լսէին
ի նմանէ ։
Եւ
ամենեքեան
ի միասին
ժողովեալ
ի մի տեղի
ուրախանային
ի վերայ
ամենայնի
որ ինչ
լսէին
ի նմանէ ։
Եւ
ամենեքեան
ի միասին
ժողովեալ
ի մի տեղի
ուրախանային
ի վերայ
ամենայնի
որ ինչ
լսէին
ի նմանէ ։

զհայ կամի հեռուստ ,
կին : յաստեայն զքաղ
ուին . ոս ժողովեալ
վարդապետքն . ոս
ուցանէր . և ինքն ա
ետուն . ևս ի
Ի ելոյ ի մարդ
նոյ ասելով
ի ժողովելին ժողով
ել բանն վնմանէ .
խիկոսութեան նոցա :
և հրամայեաց մոլ
սրեալ զի ,

զարդարեալ վասն
հանդերձ . ոչ ե
եցոյց ինչ զի ա
ետ . այլ եկեալ
ի ել բռնաւորել
զարդարն : ահա

կայր յոտ
ետ ոչ
ի ելոյ ի մարդ
նոյ ասելով
ի ժողովելին ժողով
ել բանն վնմանէ .
խիկոսութեան նոցա :
և հրամայեաց մոլ
սրեալ զի ,

կամիս՝ կարող ես
առաւել . այլ եկեալ
ի ել բռնաւորել
զարդարն : ահա

ես ի քեզ ամենայն հոգւով եւ սրտիւ
եւ զքեզ սիրեցից իբրեւ զանձն իմ.
զի ամենայն պատուիրանք
օրինացն եւ մարգարէիցն
ի սոցանէ երկոցունց
պատուիրանացն կախեալ են.
եւ ասաց ցնա յիսուս.
ճշմարիտ ասացեր վարդապետ.
զի մի է աստուած
եւ չիք այլ բաց
ի նմանէ.
եւ սիրել զնա
ամենայն սրտիւ
եւ ամենայն հոգւով
եւ ամենայն մտաւ
եւ ամենայն զաւրութեամբ
եւ սիրել զընկերն իբրեւ զանձն իւր
աւելի է քան զամենայն
ողջակէզս եւ զպատարագս.
եւ տեսեալ յիսուս
զի խելամտութեամբ
պատասխանի ետ
ասաց ցնա.
ոչ հեռի ես
ի թագաւորութենէ
աստուծոյ.
եւ ոչ ոք
համարձակեցաւ
յետ այնորիկ
հարցանել նմա.
եւ յիսուս
պատասխանի տայր
եւ ասէր
ուսուցանելով
ի տաճարին.
զիարդ ասեն
գրագիրքն
զքրիստոս
թէ որդի
դաւթի է.
եւ ինքն դաւիթ
ասաց հոգւով սրբով.
ասաց տէր
տեառն իմում.
նստիր
ընդ աջմէ իմմէ.
մինչեւ դնիցեմ
զթշնամիս քո
սաստ ոտից քոց.
եւ ինքն դաւիթ
տէր կոչէ զնա.
եւ որպէս
որդի նորա է.
եւ բազում
ամբոխ
լսէին
նմա
ուրախութեամբ.
եւ ասէր
ցնոսա
ի ուսուցման իւրում.
զգուշացարուք
ի գրագրացն
որ կամին
երթալ
հանդերձ
պատմուճանաւ
եւ սիրել
զողջոյնս
ի հրապարակս
եւ զաթոռս
առաջնակարգս
ի ժողովարանս
եւ զկարգս
առաջնակարգս
ի հանդէսս.
որ ուտեն
զտուն այրեաց
այրեաց
եւ առիթ
երկարեն
զաղօթս.
նոքա
առնուցուն
դատաստան
յաւելուածոյ.
եւ կայր
յիսուս
դէմ
գանձանակին
եւ դիտէր
զիարդ
ձգէին
զդրամ
ի գանձանակն.
եւ բազումք
հարուստք
ձգէին
բազում.
եւ եկեալ
այրի մի
աղքատ
ձգեաց
երկու
լումայս
որ է
դրամ մի.
եւ կոչեցեալ
զաշակերտս իւր
ասաց ցնոսա.
ճշմարիտ
ասեմ ձեզ
զի այրի
աղքատ
այս
ամենեցունց
առաւել
ձգեաց
քան զամենեսեան
որ ձգեցին
ի գանձանակն.
զի ամենեքեան
ի պակասութենէ
իւրեանց
ձգեցին
ընդ ամենայն
որ ունէին
զկեանս իւր
ձգեաց.
եւ ելեալ
յիսուս
յաստուածային
տաճարէն
ասէ ցնա
մի
ոմն
ի աշակերտաց իւրոց.
վարդապետ
տես
զիարդ
քարինք
եւ
շինուածք
սքանչելի
են.
եւ
պատասխանի
ետ
յիսուս
եւ ասէ ցնա.
տեսանես
զշինուածս
զայս
մեծամեծս.
ոչ
մնասցէ
քար
ի քարի
որ
ոչ
քակտեսցի.
եւ
նստեալ
յիսուս
ընդ
դիմաց
լերինն
ձիթենեաց
ի
հանդիպակաս
տաճարին
հարցանէին
զնա
առանձինն
պետրոս
եւ յակոբոս
եւ յովհաննէս
եւ անդրէաս.
ասա մեզ
երբ
եղիցի
այս
եւ
զիարդ
ոչ
մնասցէ
քար
ի քարի
որ
ոչ
քակտեսցի.
եւ
նստեալ
յիսուս
ընդ
դիմաց
լերինն
ձիթենեաց
ի
հանդիպակաս
տաճարին
հարցանէին
զնա
առանձինն
պետրոս
եւ յակոբոս
եւ յովհաննէս
եւ անդրէաս.
ասա մեզ
երբ
եղիցի
այս

եկ առաք ։ և եհաս ա-
ռ քաւուր մի ։ սուս-
անուննէր ղեկ ։ մի
նաւն իմաքաւս-
ւէր ։ ասէ ցկոյս
։ և կիսիւմ ։
ելոել զամէն
նայն ։ յարեաւ գնն
։ այ կիսիւ նուայ
։ ուարար ընդուն
տուիլ սէգնոյ զկ
խաղն իւրոյմ ։
և եր ժողովեալ
բազում մարդս ան
այ նաւ ։ ասէն
բանիլ ընդնոսա ։
և արտոնէին փարի
սեցքն և գպիրքն ա
յս կնոջդ առաջ
կերտոն նմա առ

նի տալ մարդոյ
երկրի թողուլ և
մեղս ։ Հաւ ցան
դատաստան ։ քեզ
ասեմ ։ արի աս և
մահիճդ քո և երթ
խաղաղ ։
և նա ժամայն յա
րոյց առաջի
նոցա ։ և գնաց
անկեալ գներ ։ և
նայ խաղն իւր ։
և եհաս աստ
քր գրէ ։
և արտոնքն կալան
զանձնեանս ։ և
փառաւորէին զա
ստուած իսրայէլ ։
և եղեն ահիւ
եաւեն ։ և մեծ
ասեն ։ թէ եղեն
ծառայ նոր նշան։

ինքն հեղու· եւ ոչ
նա· վասն զի ոչ
թողացեալ կ՚ինդրէ
մեռանի· եւ ոչ
պահէ· եկեալ
ես յաւետարան յայնոսիկ։
ասացուածոյ ։Թ։ ոչ
ասացի ։ի։ զի
արկանէ ինձ հայհոյ
երէց իմեր հնոյ
եւ Հարճոյ ։ ասա
ցեալ ։ի։ զի
ոչ ասացի ։ի։
ասէ· եւ ընդ հնոյ
այն էմիաբանի կապէ
ասացի ։ի։ զի
ասէ· եւ ընդ հնոյ
պահէ· եկեալ
ես յաւետարան յայնոսիկ։
ասացուածոյ ։Թ։ ոչ
ասացի ։ի։ զի
արկանէ ինձ հայհոյ
երէց իմեր հնոյ
եւ Հարճոյ ։ ասա
ցեալ ։ի։ զի
ոչ ասացի ։ի։
ասէ· եւ ընդ հնոյ
այն էմիաբանի կապէ

ղ ։ ի ։ ի ։ ի

ԼՂՆ ԱՌԱՒՈՒՏԱՅՆԵՂ։

ԵՂԻՒ ԻՄԱՍՏՈՒ-
ԹԵԱՆ ՀԱՒԱՏՈՑ ՈՒ
ՄԱՐԴՈՒ ՄԱՐԴԱՑՆ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԱ-
ԾԱՅՆԵՂ։

ՅԱՂԹԱՀԱՐԵՑԱՒ ՈՒՐԱԽ
ԿԱՑԱՒ ՄԵՐՈՅ ԱՌ ՔՐԻՍ-
ՏՈՍ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՆ։

ԵՂԻՒ ԻՄԱՍՏՈՒ-
ԹԵԱՆ ՀԱՒԱՏՈՑ ՈՒ
ՄԱՐԴՈՒ ՄԱՐԴԱՑՆ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԱ-
ԾԱՅՆԵՂ։

ՅԱՂԹԱՀԱՐԵՑԱՒ ՈՒՐԱԽ
ԿԱՑԱՒ ՄԵՐՈՅ ԱՌ ՔՐԻՍ-
ՏՈՍ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՆ։

ԵՂԻՒ ԻՄԱՍՏՈՒ-
ԹԵԱՆ ՀԱՒԱՏՈՑ ՈՒ
ՄԱՐԴՈՒ ՄԱՐԴԱՑՆ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԱ-
ԾԱՅՆԵՂ։

ՅԱՂԹԱՀԱՐԵՑԱՒ ՈՒՐԱԽ
ԿԱՑԱՒ ՄԵՐՈՅ ԱՌ ՔՐԻՍ-
ՏՈՍ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՆ։

զառաջս, որ ոչ կարեմ
ելանել ի ներքոյ կամ
ի վերոյ կողմանէ, այլ
միայն ի ճանապարհ
իմ ընդ որ գնամ։
Եթէ ինձ
պատկերն չէ։
Եթէ ընդ յատ-
կութիւն ինչ
ընդ ինձ ունիս
զի ոչ ինձ
միայն այլ
եւ ուրիշ
ոմանց
երեւիս։
Եթէ
ոչ ինձ
միայն
երեւի
ամենեցուն
երեւի։
Եթէ
ամենեցուն
երեւի
ոչ ինձ
միայն
այլ եւ
ուրիշ
ոմանց
երեւիս։
Եթէ
ընդ յատ-
կութիւն ինչ
ընդ ինձ ունիս
զի ոչ ինձ
միայն այլ
եւ ուրիշ
ոմանց
երեւիս։
Եթէ
ինձ
պատկերն չէ։
Եթէ ընդ
որ գնամ։
ի ներքոյ կամ
ելանել
զառաջս, որ ոչ կարեմ

ա յմն : եւ յոտից յ
հնդից մերձ ենան
ականջք եւ ծոցք
ականջացն ի ներքս
եւ ի վեր ուղիղ
ընդ ականջս ի
ներքս ի ծոցս

բարեխոսութեան իւրոյ
Ընդ մեզ յամենայն
ժամ. զի մեք
ապաստանիմք ի հովանի
նորա. զի
Ընդ նմա մեր
զօրութիւն է. եւ
զհանգիստ մեր
նա. զի
Ընդ նմա մեր
կեցուցանէ զմեզ
եւ զամենայն
սուրբս. զի
Ընդ նմա մեր
փառք եւ
կարողութիւն
հայրական
եւ սուրբ
հոգւոյն
միշտ եւ
յաւիտեանս
յաւիտենից
ամէն։

Ողորմեա
մեզ
Տէր
ողորմեա
մեզ
Տէր
ողորմեա
մեզ
Տէր

բառս սարսեալ տեղի
թշնամիսդ չեր, ո՛վ
դ՝ երեսս հեռի

խրոխտ։

աստեղս աղաղակ ելի
ուսուս, ձեռս ոտս, ելի
ի վայելուչ մեղա
նշոյլդ չեր։ ըզքո
ոյր, ելի հոյլ չեր
ուրախութիւն չեր, ելի
ղ՝ ուրախ եղբարդ ես
ձուլ ու ծուլ կոչես
մոռս ոչխարս չեղ մ
ղ վայ ես ծուռ կամ

պահպանիչ։

ոչ ոք ինձ ոչ ոք
ոչ ոք ինձ ոչ ոք

ղ՝ ուրախ եղբարդ ես
ձուլ ու ծուլ կոչես
մոռս ոչխարս չեղ մ
ղ վայ ես ծուռ կամ

պահպանիչ։

ոչ ոք ինձ ոչ ոք
ոչ ոք ինձ ոչ ոք

աստեղս աղաղակ ելի
ուսուս, ձեռս ոտս, ելի
ի վայելուչ մեղա
նշոյլդ չեր։ ըզքո
ոյր, ելի հոյլ չեր
ուրախութիւն չեր, ելի

բառս սարսեալ տեղի
թշնամիսդ չեր, ո՛վ
դ՝ երեսս հեռի

խրոխտ։

Վեցշաբաթեայ հոգ
ութ ։

Ամենայն ոք որ
ուրանայ զիս առաջի մարդկան ուրանամ
և ես զնա առաջի հաւր իմոյ որ յերկինս
է ։ Եւ որ ասիցէ բան ընդդէմ որդւոյ
մարդոյ թողցի նմա ։ իսկ որ հայհոյիցէ
զսուրբ հոգին ոչ թողցի նմա ։ Եւ յորժամ
տարիցեն զձեզ առաջի ժողովրդոց և
իշխանաց և պետաց մի հոգայք թէ
զիա՞րդ կամ զինչ պատասխանի տաջիք
կամ զինչ ասիջիք ։ զի հոգին սուրբ
ուսուսցէ ձեզ յաւուր յայնմիկ զինչ
պարտ իցէ ասել ։ Եւ ասէ ոք ցնա
ի բազմութենէ ուսուցի՛չ ասա
ցես եղբաւր իմում զի բաժանեսցէ
ընդ իս զժառանգութիւնն ։ Եւ նա
ասէ ցնա ով մարդ ինձ կացոյց
զիս դատաւոր կամ բաժանարար
ի ձէնջ ։ Եւ ասէ ցնոսա զգուշա
ցարուք և պահեցարուք յամենայն
շահաւէտութենէ ։ զի ոչ ոք յա
ռատանալ կենդանութեան իւրոյ
յանձինս իւրոց ունելոյ ։ Եւ
խօսեցաւ առակս ցնոսա ասելով
թէ մարդոյ ումեքէ հարուստի
բերկրեցաւ երկիր նորա ։ և
խորհէր ինքն ի մտի իւրում
եթէ զիա՞րդ արասցեմ ։ զի
չունիմ ուր ժողովեցից զպտուղս
իմ ։ Եւ ասէ ես արասցեմ
այսպէս ։ քակեցից զամբարս
իմ և զմեծագոյնսն շինեցից
և ժողովեցից անդ զամենայն
զբերս իմ և զիրս ։ Եւ ասիցեմ
անձին իմում ։ անձն իմ ունիս
բազում բարիս դիզեալ ի բազում
ամս ։ հանգիր կեր արբ և
ուրախ լեր ։ Եւ ասէ ցնա
Աստուած ։ մի՛ մարդ յիմար
այսօր գիշերի զանձն քո
խնդրեն ի քէն ։ զոր ինչ
պատրաստեցեր ումի՞ եղիցին ։

ուսում լուծ ի բանս
վեցից վիճի ։
ստատեալ ըստ հինգ ի
շարժել գնա ։ վի հա
պատճն ։ ու՞ր կատաղ
ղ ։ ի յատնել հետ
ալ ։ ի յատնել հետ
ու եղ հիմն իմեցա վի
որ վարեալ ու խոտեալ.
ոյս ան շինիցէ տուն,
յոս կամն է , նմանէ
պնուաց ։ յուսիկ չեղ
ակ ։ ու ատնէ
ի յոր լուծ ի բանից
ալ ։ ալեկոյն ան գիշ
տա ։
նոտա ։

ի կոչէ գիտ ալ
ալ ։ ու գտան ան կոչ
ատնէ ։

ալեկոյն ան գիշ
տա ։
նոտա ։

ի յոչ ընդ ատ բանի,
անան գտան գիշատակ
ալ ։

եղիցի ընդ յարկաւս ի
ն , ի չեմ բաւական ,
մի ինչ աշխատ լինի
մ ու ւառէ ինու : ասէ ,
սրտագին ի ծառայ
եկեալ տարեալ տիրոջ
յ , աղաչէր զինս ի
ստ ու ւառէին : Թէ
արժանէ ասել ի Հ
Ա նոր ի այս առնել :
ի սիրէ զատիկ մեր
ւածոյ բոլոր ոչնչա
նչ շինեցաք մեզ :
Ա յլ գնայ ընդոն
ւայ : լերուց ինչ կա
լի հետիկ լսանին :
յլեայ առնու հարս
տրապետն բարեկա
մս ւառէ ինու : ասէ ,
մի ինչ աշխատ լինի

Երբ եառնէր
զաղաքին եր ընդնոյս։
Եւ ահա
մեռեալ մի, որդի
միայնոյ մօրէ իւրոյ,
եւ նա էր այրի։ Եւ
ժողովուրդ բազում
եղեալ ընդ նմա։
Եւ տեսեալ նմա
եղեալ տիրոջն քաղաքի
նմին։ Եւ ասէ ցնա
մի լար։ Եւ
մերձեցաւ, եւ
դպաւ սրահին։
Եւ կանգնեցան
որ տանէին զնա։
Եւ ասէ,
ումեքն ասեմ Ձեզ։ Թէ
հուր ելցէ այսօր
ի Թեմանայ, եւ
բոց՝ ի տանն Յովսեփայ։
Եւ այրեսցէ զկեդրոն
Սիովնի, եւ
զհիմունս նորա։
Եւ ասէ Եղիա
ցնա։ Ահա
ես եմ Տէր
Աստուած քո։
Ոչ
ելցէ հուր
ի Թեմանայ,
եւ
բոց՝ ի տանն Յովսեփայ։
Եւ այրեսցէ զկեդրոն
Սիովնի, եւ
զհիմունս նորա։
Եւ ասէ Եղիա
ցնա։ Ահա
ես եմ Տէր
Աստուած քո։
Ոչ

, ՝ ՝ ՝
ՀԲ ՃԲ ՀՐ ՃԲ

ասոյ ամենայն հրեշտակք նորա, ամենայն զօրք նորա։ Արեգակն եւ լուսին, ամենայն աստեղք լուսոյ։ Երկինք երկնից եւ ջուրք որ ի վերոյ քան զերկինս։ Զի նոքա ասացին եւ եղեն, նոքա հրամայեցին եւ ստեղծան։ Կացուցանէ զնոսա յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտենից, հրաման ետ եւ ոչ անցանէ։ Օրհնեցէք զՏէր յերկրէ, հրեշտակք նորա եւ ամենայն զօրք նորա։ Արեգակն եւ լուսին, ամենայն աստեղք լուսոյ։ Երկինք երկնից եւ ջուրք որ ի վերոյ քան զերկինս։ Զի նոքա ասացին եւ եղեն, նոքա հրամայեցին եւ ստեղծան։ Կացուցանէ զնոսա յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտենից, հրաման ետ եւ ոչ անցանէ։ Օրհնեցէք զՏէր յերկրէ, վիշապք եւ ամենայն խորք։ Հուր, կարկուտ, ձիւն, մառախուղ, հողմ փոթորկական, որ զբանս նորա առնէ։ Լերինք եւ ամենայն բլուրք, ծառ պտղաբեր եւ ամենայն մայրի։ Գազան եւ ամենայն անասունք, սողունք եւ թռչունք թեւաւորք։ Թագաւորք երկրի եւ ամենայն ազգք, իշխանք եւ ամենայն դատաւորք երկրի։ Երիտասարդք եւ կոյսք, ծերք ընդ պատանիս օրհնեսցեն զանուն Տեր։ Զի բարձրացաւ միայն անուն նորա, խոստովանութիւն նորա յերկինս եւ յերկիր։ Եւ բարձրացոյց զեղջիւր ազգի իւրոյ, օրհնութիւն ամենայն սրբոց նորա։ Որդիք Իսրայէլի ազգ մերձաւոր նմա։ Օրհնեցէք զՏէր։ Երգեցէք Տեառն երգ նոր, զգովութիւն նորա յեկեղեցւոջ սրբոց։ Ուրախ լիցի Իսրայէլ յարարչի իւրում, եւ որդիք Սիովնի ցնծասցեն ի թագաւորի իւրեանց։ Օրհնեսցեն զանուն նորա ընդ պարու, ընդ դափան եւ ընդ քնար սազեսցեն նմա։ Զի հաճոյ առնու Տէր զժողովուրդ իւր, եւ բարձրացուսցէ զհեզս ի փրկութիւն։ Ցնծասցեն սուրբք ի փառս, եւ ուրախ լիցին ի հանգիստս իւրեանց։ Գոհութիւնք Աստուծոյ ի բերանս նոցա, եւ սուր երկսայրի ի ձեռս նոցա։ Առնել վրէժս յազգաց, յանդիմանութիւնս ի ժողովրդոց։ Կապել զթագաւորս նոցա ի կապանս, եւ զպատուականս նոցա ի պաստս երկաթեայս։ Առնել նոցա զդատաստանս գրեալս, պատիւ է այդ ամենայն սրբոց նորա։ Օրհնեցէք զՏէր։ Օրհնեցէք զՏէր ի սրբութեան նորա, օրհնեցէք զնա ի հաստատութեան զօրութեան նորա։ Օրհնեցէք զնա ի զօրութիւնս նորա, օրհնեցէք զնա ըստ բազմութեան մեծութեան նորա։ Օրհնեցէք զնա ի հարուածս փողոյ, օրհնեցէք զնա ի սաղմոս եւ ի քնար։ Օրհնեցէք զնա ի թմբուկս եւ ի պարս, օրհնեցէք զնա ի լարս եւ ի գործարան։ Օրհնեցէք զնա ի ձայնս լսելիս, օրհնեցէք զնա ի ձայնս ցնծութեան։ Ամենայն հոգի օրհնեսցէ զՏէր։ Օրհնեցէք զՏէր։ Փառք Հաւր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

այս առեմ ձեզ, և
ասել, մարդասէրն;
Յ ՚ի վինչ եղեալ տե-
ղին շարժուն իմոյն:
Ո վինչ եղեալ յանապա-
տին ուրեք տեսանել, եղե
լով ընդ ծառոյ կամ ընդ
յովհաննու:
Ո վինչ եղեալ յանապատ
ին ուրեք տեսանել, եղե
լով ընդ ծառոյ կամ ընդ
յովհաննու: վասն
ակնատեսի իսուսին ընդ
եշատակին յովհաննու,
Ե ուերուկնային հր
ամայեցեալ էր:
երանի էին, որոյ կա
ղանդ աւետարանին, և
քեայ վասն առաքելո
ւ
տաք, զոր ոչ ոք կա
րէ
յաւետարանին
լսանել զայս ամենայն
ս
Ո վինչ եղեալ տե
ղին շարժուն իմոյն:
Ո վինչ եղեալ յանապա-
տին ուրեք տեսանել, եղե
լով ընդ ծառոյ կամ ընդ
յովհաննու:
Ո վինչ եղեալ յանապատ
ին ուրեք տեսանել, եղե
լով ընդ ծառոյ կամ ընդ
յովհաննու: վասն
ակնատեսի իսուսին ընդ
եշատակին յովհաննու,
Ե ուերուկնային հր
ամայեցեալ էր:
երանի էին, որոյ կա
ղանդ աւետարանին, և
քեայ վասն առաքելո
ւ
տաք, զոր ոչ ոք կա
րէ
յաւետարանին
լսանել զայս ամենայն
ս

ԱՂ Ա Մ ՄԲ
ԽԵ ՅԵ ՄԶ ՄԹ
ԽԹ ՅԹ Մ Մ
ԽԹ Յ Մ Մ
ԽԵ Յ Մ Մ
ԱՂ Ա Մ ՄԲ

ուշ ըմբռնի, ուսումն
սկսուիչ, ոչ ուսուցի
ի կն յսովհաննէս
ուշ լսողէ։ ոմ բայիւք
եկնէ։ ոմ ընդ հակառա-
մաք չեղ։ ուշ կամ
առաքեա, փոյթ կա
ռնեիցէ զի մեռանի
կս նոսուկն, կամ
մանուկս, ոմն կնոջ
չէ։ նմանէն մար
դոյ կոչեն նմանու
ի, ոչ ոյ կամքն
յաչսն իւրմէ։
ոչ ոյ կամքն
լսել։ ոյ կամքն
ցան իւրմէ։
բեռնց։ զի ոչ միայն
կերպ յայտնէին ի
խոհականն մեր ա
ռ։ զաւրինականքն
սկ փարիսեցիքն

ստուածն յսովհաննէս։
զի սկսուեցաւ իմկր
ռմարտութեան ա
ռաքեալն։ զոր
ուշ ուսուցին
ուրն։ եթէ ոչ ստու
ածն ոչ ոյ կամքն
ռնէ զոր ինչ
զաւրութեամբ
ռնէ զոր ինչ
ռնէ զոր ինչ
ռնէ զոր ինչ

ա յս ետուն զինս ։

Ա յսպէս ։

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։

Ա յսպէս ։

Ա ստուածոյ եւ տիրոջ մերոյ յիսուսի քրիստոսի ։ եւ
ամենայն սրբոց ։ եւ ամենայն սրբուհեաց ։ որ
կամեցան ի կամս նորա ։ եւ պահեցին զպատուիրանս
նորա ։ եւ զկտակարանս նորա ։ եւ զհաւատս նորա ։
զոր ուսուցանեաց մեզ ։ եւ ետ մեզ ։ եւ ի հաւատ
նորա ։ եւ ի կարգ նորա ։ եւ ի սէր նորա ։ եւ ի
խոստովանութիւն նորա ։ եւ ի մահ նորա ։ եւ ի
յարութիւն նորա ։ եւ ի կեանս յաւիտենից ։ որ
ամենայնիւ ։ եւ ամենայնիւ ։ եւ ամենայնիւ ։ եւ

ասեմ զքեզ ։ ասէ ցնա սիմոն ասա
վարդապետ ։ ասա ես ինչ ինչ
պատասխանի տամ ։ ասէ տէր
ասա երկու պարտական էին
տեառն հարիւր դահեկան ։ և
միւսն հնգասուն ։ ոչինչ ունէին
հատուցանել ։ ասա ուրեմն
երկոցունց շնորհէ ։ ասէ սիմոն
կարծեմ ես որ նա ։ որում
աւելի շնորհեաց ։ ասէ ցնա
տէր ուղիղ դատեցար ։
եւ դարձեալ առ կնոջն ասէ
տեսանես զայս կին ։ մտի
տունդ ։ ջուր ոտից իմոց
ոչ ետուր ։ այլ նա արտասուօք
զոտս իմ թրջեաց ։ և
մազիւք գլխոյ իւրոյ սրբեաց ։
համբոյր ինձ ոչ ետուր ։
եւ դարձեալ առ կնոջն ասէ
մտեր իմ ։ ոչ դադարեաց
օրհնել զոտս իմ ։ իւղով
զգլուխ իմ ոչ օծանեցեր ։
նա ասէ տէր
ուղիղ դատեցար ։
եւ դարձեալ առ կնոջն ասէ
տեսանես զայս կին ։ մտի
տունդ ։ ջուր ոտից իմոց
ոչ ետուր ։ այլ նա արտասուօք
զոտս իմ թրջեաց ։ և
մազիւք գլխոյ իւրոյ սրբեաց ։
համբոյր ինձ ոչ ետուր ։
եւ դարձեալ առ կնոջն ասէ
մտեր իմ ։ ոչ դադարեաց
օրհնել զոտս իմ ։ իւղով
զգլուխ իմ ոչ օծանեցեր ։
նա ասէ տէր

Եղիայեան

ի մատաղս ։ Եւ
կոչեաց զանուն
տեառն որ խօսեցաւ
ընդ նմա ։ եւ
արար ջրհոր մի
չափ երկուց
սաղմոսաց
հասանել ի
ջրհորն ։ եւ
դրաւ զհուրն
ի վերայ
փայտիցն ։ եւ
մանր արար
զեզն ։ եւ
եդ ի վերայ
փայտիցն ։
Եւ ասէ ։
Լնուջիք
չորեքտասան
սափորս ջրով ։
եւ ածէք
ի վերայ
ողջակիզին ։
եւ ասէ ։
Կրկնեցէք ։
եւ կրկնեցին ։
եւ ասէ ։
Երրորդեցէք ։
եւ երրորդեցին ։
Եւ վազեցին
ջուրք
շուրջանակի
զոհին ։ եւ
զհորն
լնու
ջրով ։
Եւ
յետ
մատուցա-
նելոյ
զոհին
Եղիայ
մարգարէին
եկն
ի մտի
նորա
եւ
ասէ ։
Տէր
Աստուած
Աբրահամու
եւ Իսահակայ
եւ Իսրայելի ։
այսօր
ծանեայ
եթէ դու
ես Աստուած
ի Իսրայէլ ։
եւ
ես
ծառայ
քո ։
եւ
ամենայն
գործք
իմ
ի
հրամանէ
քումմէ
արարի ։
Լուր
ինձ
Տէր ։
լուր
ինձ ։
եւ
գիտասցէ
ժողովուրդս
այս
եթէ
դու
ես
Տէր
Աստուած ։
եւ
դու
դարձուցեր
զսիրտ
նոցա
յետս ։
Եւ
անկաւ
հուր
Տեառն
եւ
կերակրեաց
զողջակէզն
եւ
զփայտսն
եւ
զքարինսն
եւ
զհողսն
եւ
զջուրսն
որ
էին
ի
հորն ։
Եւ
տեսեալ
ամենայն
ժողովրդեանն
անկան
ի
վերայ
երեսաց
իւրեանց
եւ
ասէին ։
Տէր
նա
է
Աստուած ։
Տէր
նա
է
Աստուած ։
Եւ
ասէ
Եղիա
ցամաքեցուցէք
զամենայն
մարգարէսն
Բահաղայ ։
եւ
մի
ապրեսցի
ոք
ի
նոցանէ ։
Եւ
առին
զնոսա ։
եւ
տարաւ
զնոսա
Եղիա
առ
ինքն
ի
վտակն
Կիսովն ։
եւ
սպան
զնոսա
անդ ։
Եւ
ասէ
Եղիա
ցաւդ
Աքաաբայ ։
ելի
յայդ
ուր
ուտիցես
հաց ։
եւ
ըմպիցես
ջուր ։
զի
այդ
ուր
է
ասացեալ
Տեառն
առնել
ի
քեզ ։
Եւ
ելեալ
Աքաաբ
ուտել
եւ
ըմպել ։
եւ
Եղիա
ել
ի
գագաթն
Կարմելի ։
եւ
խոնարհեցաւ
ի
վերայ
երեսաց
իւրոց
եւ
եդ
զծունկս
իւր
ի
մէջ
ծնկանցն
իւրոց ։
Եւ
ասէ
ցպատանին
իւրում ։
ել
եւ
հայեաց
ընդ
ճանապարհ
ծովուն ։
Եւ
ել
եւ
հայեցաւ ։
եւ
ասէ ։
Ոչինչ ։
Եւ
ասէ
Եղիա
դարձ
եւ
հայեաց
եօթն
անգամ ։
Եւ
ասէ
ցպատանին
իւրում ։
ահա
ամպ
մի
փոքր
ելանէ
ի
ծովէ
իբրեւ
զաճառ
ոտից
մարդոյ ։
Եւ
ասէ
Եղիա
ցաւդ
Աքաաբայ ։
ելի
յայդ
ուր
ուտիցես
հաց ։
եւ
ըմպիցես
ջուր ։
զի
այդ
ուր
է
ասացեալ
Տեառն
առնել
ի
քեզ ։
Եւ
ելեալ
Աքաաբ
ուտել
եւ
ըմպել ։

ոմն
աստուած։

Եւ ասաց ցնա տէր, զի՞ խրոխտանայ հող եւ մոխիր, եւ զի՞ խրոխտանայ ամենայն ոք, որ ստեղծեալ է ի հողոյ եւ ի մոխրոյ։ Զի ոչ ինչ է

ու կամ յայտ լիցի։
Եւ եթէ ինչ ի ծառայ
կին ունիցի, ոչ
ազատեսցի կնոջ
նորա ի ծառայու
թենէ։ Եւ եթէ
կամ կին ունիցի
ծառայ, եւ ծնցին
նմա որդիք կամ
դստերք, կին եւ
որդիք նորա լիցին
տեառն նորա, եւ
նա ինքն ելցէ
մերկ։ Եւ եթէ
ասիցէ ծառայն
ասելով, սիրեմ
զտէր իմ, զկին
իմ եւ զորդիս,
եւ ոչ կամիմ
ազատ ելանել։
Եւ մատուսցէ
զնա տէր նորա
առ դրունսն եւ
առ սեամբն, եւ
ծակեսցէ զականջ
նորա սղոսկանի
եւ լիցի նմա
ծառայ յաւիտեան։
Եւ եթէ ոք
վաճառեսցէ
զդուստր իւր
ծառայ, ոչ ելցէ
որպէս ելանեն
ծառայքն։ Եթէ
չար իմասցի
առաջի տեառն
իւրոյ, եւ ոչ
կամեսցի առնել
ընդ նմա, եւ
ապա թողցէ
զնա ազատ։
Զգերի ծախել
ոչ կարասցէ,
զի նենգեաց
ընդ նմա։ Եթէ
ոք հարցէ զորդի
իւր, ըստ
իրաւանցն
դստերացն
առնիցէ։ Եթէ
զայլ կին
առցէ, զկերակուր
նորա եւ զհանդերձ
նորա եւ զամուսնութիւն
նորա ոչ
պակասեսցէ։
Եթէ երիս
սակաւ ինչ
ոչ տացէ նմա,
ելցէ նա
ազատ առանց
դրամոյ։ Որ
հարկանիցէ
զայր կամ
զկին, եւ
մեռցի նա,
մահու
պարտական
լիցի։ Եթէ
ոչ դաւեալ
հարցէ, այլ
Աստուած
մատուսցէ
ի ձեռս նորա,
եւ ես կացից
քեզ տեղի,
ուր փախչիցի
սպանանող։
Եւ եթէ
դաւեալ
մարդ
հասցէ ընդ
ընկերի իւրում
սրտի խորհրդով
սպանանել
զնա, ի
սեղանոյ իմմէ
խլեսցես
զնա մեռանել։
Որ հարկանիցէ
զհայր իւր
կամ զմայր
իւր, մահու
պարտական
լիցի։ Որ
գողասցի
զոք եւ
ծախեսցէ
զնա, կամ
գտցի նա
ի ձեռին
նորա, մահու
պարտական
լիցի։ Որ
անիծանիցէ
զհայր իւր
կամ զմայր
իւր, մահու
պարտական
լիցի։ Եթէ
հարկանիցեն
արք միմեանս
եւ հարցէ
մարդ զկին
հղի, եւ
ելցէ մանուկ
նորա, եւ
ինքն ոչ
մեռցի,
տուգանեսցի
որչափ
եդիցէ
վրայ կինն
ամուսին
նորա, եւ
տացէ
ըստ դատաստանի։
Եթէ
մեռցի
նա, տացէ
հոգի փոխան
հոգւոյ։
Աչք փոխան
աչաց,
ատամն
փոխան
ատամանց,
ձեռն
փոխան
ձեռին,
ոտն
փոխան
ոտին,
այրուածք
փոխան
այրուածոց,
վէրք
փոխան
վիրաց,
հարուած
փոխան
հարուածոց։
Եթէ
հարկանիցէ
մարդ
զծառայ
իւր կամ
զաղախին
իւր
գաւազանաւ,
եւ մեռցին
ի ձեռին
նորա,
պատժեսցի
նա։ Եթէ
մի կամ
երկու աւուր
կեցցեն,
մի պատժեսցի,
զի
արծաթ
նորա է։
Եթէ
հարկանիցեն
արք
միմեանս
եւ հարցեն
զկին
հղի, եւ
ելցէ
մանուկ
նորա,
եւ ինքն
ոչ մեռցի,
տուգանեսցի
որչափ
եդիցէ
վրայ
կինն
ամուսին
նորա,
եւ տացէ
ըստ
դատաստանի։
Եթէ
մեռցի
նա, տացէ
հոգի
փոխան
հոգւոյ։
Աչք
փոխան
աչաց,
ատամն
փոխան
ատամանց,
ձեռն
փոխան
ձեռին,
ոտն
փոխան
ոտին,
այրուածք
փոխան
այրուածոց,
վէրք
փոխան
վիրաց,
հարուած
փոխան
հարուածոց։

յերիս ևեղ բառիւն
տուեալ են որով բա
նեն յայ լսեն ևատ
նեն ։

ևեղև իմիտ

յատուկ ինքն եղ ի
նոտ ։ ուշակերտ
քն եւս ։ ևատ կին
սոյն ծանակիս ։
մեկ է որոշեալ
նոյն ։ ու ստուգեա
ցի ի ծանակին ։ ու
ոչ ևեղ մարմիկ հոգի
ի ծանակին ։ ու
ևեղ մարմիկ հոգի
ևէին ։ իբրեւ ևեղոտ ։

ևեղ ։

կին ատենա մեկն ։
ևեղ բառիւն ։ ու
կարին հասանել
ինոտ վասն բառիւ
թեղեն ։

ևեղ եղևնոտ ու
տեսանել ։

ևատ կինոտ ։ որ
ատեն ։ մեկնեցաւ ևեղ
բառիւն ։ կան ատեն
ատ ևակային ի քեղ
ոչ ծանիկն ։ ևեկե
ստ էյատ ։

ևեղե էյատ ու
ոչ ծանիկն ։ ևեկե
ստ էյատ ։

Եւ խոհեր վկասանան,
Ուսահեր յերկրեցու,
Ուկատեր ի շրթեցայ.
Փշատակեալ եր վնաս,
Ամենայն տեսակ չարեաց
Ոչ էր ինան բնակե
Ոչ էր հան պատճառ
Եւ այլ ի գերեզմանս:

Եւ ետես զինքն
Աղաղակեալ առ տա-
տուածն Հռոմոյ զի
Ազատեսցէ զնա ի
Ձեռաց թշնամեացն
Իւրոց. եւ ոչ
Էր ով կարող
Ազատել զնա
Ի ձեռաց նոցա.
Զի ամենայն
Ազգք երկիր-
պագանեին
Նմա իբրեւ
Աստուծոյ
Հռոմոյ:

Եւ ետես զինքն
Ի վիհ մի խոր
Ընկեալ, եւ
Ոչ ոք կարող
Հանել զնա
Ի նմանէ.
Զի ոչ ոք
Ոչ ինչ
Կարող
Էր
Ընդդէմ
Կալ
Հռոմոյ:

Եւ ետես զինքն
Ի վիհ մի խոր
Ընկեալ, եւ
Ոչ ոք կարող
Հանել զնա
Ի նմանէ.
Զի ոչ ոք
Ոչ ինչ
Կարող
Էր
Ընդդէմ
Կալ
Հռոմոյ:

Եւ ետես զինքն
Ի վիհ մի խոր
Ընկեալ, եւ
Ոչ ոք կարող
Հանել զնա
Ի նմանէ.
Զի ոչ ոք
Ոչ ինչ
Կարող
Էր
Ընդդէմ
Կալ
Հռոմոյ:

Թէ վիճեալ փոկեցաւ
ոսոխ տեսեալն ի
պատերազմին նոցա,
կեցան։

Վասն որոյ տեսեալ
յաւուրն մտին ի
վերան, և զիմեցոյց
երամակն իշխանն
ոտ իջուցանելոյ, և հե
ղձան։

Բերեալ տեսին խոտա
բոյծքն վիրան որ
եղեն։ փախեան և
պատմեցին իշխանին
ին Ադիաբարական։
իջուցեալ տեսանէր,
և կարծեաց, եկիցեն
յա։ և զոմն ի զայն
ուսոյն զրկեալ եհետ
ին, և ի հեծեալ հաս
առասպելով։ Նոսունր
կեալ զնոսա ի վերայ
եղեալ զոմանս ի նոցա
նէ սպան։ և զոմանս
ի նոցանէ ի գերի ա
ռեալ։ Եւ

Եւ զամենայն ինչս նորա ետ
Ասորեստանցոցն, եւ զերկոտասան
հարիւրսն որ մնացին ի նմա
ետ Ասորեստանցոցն։ Եւ
զամենայն ինչս նորա ետ
Ասորեստանցոցն։ Եւ
զամենայն ինչս նորա ետ
Ասորեստանցոցն։ Եւ
զամենայն ինչս նորա ետ
Ասորեստանցոցն։ Եւ
զամենայն ինչս նորա ետ
Ասորեստանցոցն։ Եւ

ա՛ռաւօտեան ժամուն ։

Ի՛ւսահ յիւ, ամ կ՚ուսուցանէ զիմաստութիւն
մեծ դուստր կեդրոնին, հաս-
տատ ի վիմայի՛ն։ Եթէ
մեր Հեղինակ եղիցին
զարուեստ եղանակին ։

Ե՛րբ եւտես կինն
եթէ ոչ ծաղկեալ
ու լինիցի, եկն
ոսկի ուղղութեամբ։ Ուսումն
վասն որոյ խոստացեալ մեր
Հեղինակ էնոյ, պատ-
մեցի առաջի ժողո
վրդեանն, ու Թէ
որպէս բժշկեցաւ
առ ժամուն ։

Ի՛ւսահ, քրիստոս
մեր Հեղինակ յիւ։ Ի
նմանէ ուսեալ
զարուեստ եղանակին։

Ե՛ւ ասէ ցնոսա։ Ա՛ռէք
զիս ի ձեզ եւ ընկէք
ի ծով, եւ դադարեսցէ
ի ձէնջ ալեացն զայս
գիտեմ զի վասն իմ
է։ Ա՛ռեալ զնա
մեր Հեղինակ ի ձեռն
ի ծով, եւ դադարեաց
ալեացն ։

Ե՛ւ ասէ ցնոսա։ Ա՛ռէք
զիս ի ձեզ եւ ընկէք
ի ծով, եւ դադարեսցէ
ի ձէնջ ալեացն զայս
գիտեմ զի վասն իմ
է։ Ա՛ռեալ զնա
մեր Հեղինակ ի ձեռն
ի ծով, եւ դադարեաց
ալեացն ։

նորա զին նորա, և
եբեան ևկօծեին
զնա։

Եւ ասէ, մի լա
մի՛ զինջ։

Եւ ընդ ամենայն ծա
ղիկ ոչ գտանի
նման ոսկեծաղկի։

Եւ արմատ ոսկեծաղկի
նորա, եւ կանգնի ե
գիտ վեղ վեղուկ։
Եւ տերեւ նորա, որ կոչի
մանուկ դրա։

Եւ արմատ ոսկեծաղկի
նորա, եւ կանգնի ե
գիտ վեղ վեղուկ։
Եւ տերեւ նորա, որ կոչի
մանուկն նորա։ Եւ
վերայ տերեւոյն
նորա, եւ կանգնի
ե գիտ վեղ վեղուկ։
Եւ տերեւ նորա, որ
կոչի մանուկն նորա։
Եւ

տաե՛ր ոչն յոմոյդ
ողորմեա՛ , վասն
ողորմութեան քո : ու
չտրտնջես տալոյ քո
ընդ ամենայն մեզ :

ուսո՛ հերուէ դեռ
ընդ մարդկան տեղիս :
Նիւթն ու ձեւ շիւթն
պետութ , աւետումն
ընդ քահանայի ու ընդ
եղանիկ իրատէր
ինչ յայնմանէ . վասն
շի ասեն Հերոց Թաւ
թաքեալիք իմկայ
թի նոցա :

ուեղեալ շիւիկն
ընդ քահանայի ու
պետութ , աւետումն
ընդ քահանայի ու ընդ
եղանիկ իրատէր
ինչ յայնմանէ . վասն
շի ասեն Հերոց Թաւ
թաքեալիք իմկայ
թի նոցա :

ուսո՛ յինոսա , մի
եւ վախտաժեռս :
յոթնիկ , ուրբշիկ
ան քահանայի ու
ինչ բառնայիր իմկա
նատարհ : մի վա
ան , ասի մոխրոյ ,
ար . ու մի երկու

ուսո՛ հուշեցեալ
վերկոտոսան տա
քեալն , ուռնոյա
վատուլիկ ու շիւ
նայն գիւտ , ուրբ
շիկ վհուտոտ
Թիւնս :

ուսո՛ հուշեցեալ
մի հայ , ու մի ար
ան , ասի մոխրոյ ,
ար . ու մի երկու

մահուամբ, եւ զի առաւել
փայլէր եւ փառաւորեսցի
ի հրաշալեաց իւրոց, որ
եւ զհրաշալեացն ինքեան
առաւելեալ է : Ոչ
կարէ ոք ասել զայս
ամենայն ի մարդկանէ
զի ոչ ոք գիտէ զայս
ամենայն ի մարդկանէ
բայց միայն ի հոգւոյն
սրբոյ որ ի նմա է :
Եւ ոչ ոք գիտէ զայս
ամենայն ի մարդկանէ
բայց միայն ի հոգւոյն
սրբոյ որ ի նմա է :
Եւ ոչ ոք գիտէ զայս
ամենայն ի մարդկանէ
բայց միայն ի հոգւոյն
սրբոյ որ ի նմա է :

ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՈՐ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Հայր մեր որ ի քրիստոս
տես, զի ոչ ոք առանձին
ասէ, այլ ընդ ամենայն
մարդկան. զի մի ոք
կարծեսցէ զանձն իւր
միայն ի Քրիստոս
ունել հայր, այլ զամենայն
մարդիկ. եթէ ասաս
ցէ զանձն իւր միայն
ասել, ոչ ասէ հայր
մեր, այլ հայր իմ
ասասցէ ասել։ Ընդ
որում ասէ. զի
ոչ ոք ասէ զանձն
միայն ասել։

Որ յերկինս
Ոչ ասէ թէ յերկինս
է, այլ որ յերկինս
է. զի ոչ ոք ասէ
զանձն միայն
յերկինս ասել։

Սրբասցի անուն քո
Սրբասցի անուն քո
ասէ, այլ ոչ ասէ
թէ սրբասցի
անուն քո ի մեզ
կամ ի մեր
մէջ։ Զի ոչ
ոք ասէ զանձն
միայն սուրբ
ասել։

Եկեսցէ արքայութիւն քո
Եկեսցէ արքայութիւն քո
ասէ, այլ ոչ ասէ
թէ եկեսցէ
արքայութիւն
քո ի մեզ կամ
ի մեր մէջ։
Զի ոչ ոք
ասէ զանձն
միայն
արքայութիւն
ասել։

մարդոյ. եթէ վաշխ
Ո ինչ տուիտ
տայք ինձ ։
ես վաշխ, կեցո
զայն ինձ զոր
կորուսեալ ինձ ։ ու
նշխար կեցուցանել,
Ո ի սրտիմէ ձեր
իմ ։
ուրեք վիճակ
վիճակի իմ փոխ, ուս
ման վարձ։ ևառուք
վիճակ իմ փոխ։ ուս
նեին. եթէ ոք կամի
Ղ տալոյ առաջի
իմ տեսուչ լսոյն։
ևառնուն։ կամ
ուսանիցէ, կամ
ևիմացուսցէ, կամ
դէտ առնիցէ։ կամ
ևառնուն։ կամ
մարդոյ բառիւ մի

թէ պայման ոմն
առ ինձ ։ ևառ
նող վայն ։ ևառ
նող ոմն էր ձեր
ոտն ։ ևառուն
Ղ ի հոգւոյ ամ
պերոս ևառաւ,
Ի կիրակի ։
պետրոս ևառաւ,
ի հոգւոյ ամ
ուսուցանէ ևս
իմ ։
ուրեք վիճակ
վիճակի իմ փոխ
ևառնուն։ ևառ
նող վայն ։ ևառ
Ղ նող ոմն էր
ձեր ոտն ։ ևառ
ուն։ ևառնուն
վիճակ ժողովուրդ

անտրտունջ ի նմանէ,
զի ընդ նմայնիսկ ի
պատրաստ ես առ
նել զկամս նորա։
Եւ ի ժամ ընթերցուածոյ
նորա ասէ ցնոսա
Ես եմ հիւրն նոր
եկեալ առ ձեզ, եւ
ոչ ունիմ ինչ ուտել
իմ ի ձէնջ։ Ասէ
ցնա Աբրահամ
Ուրախ լեր հիւր
եկեալ առ մեզ։
Ես ունիմ հաց
եւ ապրուստ
կամ, եւ ոչ
կարօտիմ
ի քէնէ։
Ասէ
ցնա

ՀԵՂԻՒ ԽՀԱՆԻՆ

Ի ՄԻՆՉ ԻՄԱՆԱԼ ԶԻՆ
ՏԱՐԱ ԻՐԵՆԻՑ ԱՌԱՔ,
ԸՆԴ ՅԱՌԱՋԻՆ ԵՂԻՆԴՄ
ԱՅԺՄԱՆԱԼՈՎ ԲԱՐԵԱՐՈՅ:
Ո ՀԱՀԱՑ ԱՅՐՄԻ Ի
ԺՈՂՈՎ ԶՈՐԵՆԻԱՆՈՑ,
ԱՂԱՂԱԿԵՑԱՒ ԱՌԱՔ,
ՎԱՐԺԱՊԵՏ ԱՂԱՒՆ
ԵՄ Ի ՔԵԶ. ՀԱՅԵՑԱ
ՅՈՐԴԻՔԻՄ. ՎԻ ՄԻԱ
ՄՈՐԵՔԻՆՉ. ԱՒՐՀԱ
ԱՅՍ ՀԱՐԿԱՆԻ ԻՆԱՄ,
ԱՅՍՈՒՀԱՑԾ ՓՈՂՔ
ՀՈՎԻՒՆ. ՅԱՏՈՒԱՆ
ՄԵՂԵՑԻՆ. ՅԱՏՈՒԱՆ
ՅԱՅՆՄԱՆԻԿ. ԱՌՔ ԶԻՆՔ
ՅՈՐՈՑ ՏԵՒԻՆՆ:

Ի ՄԻՆՉ ԻՄԱՆԱԼ ԶԻՆ
ՏԱՐԱ ԻՐԵՆԻՑ ԱՌԱՔ,
ԸՆԴ ՅԱՌԱՋԻՆ ԵՂԻՆԴՄ
ԱՅԺՄԱՆԱԼՈՎ ԲԱՐԵԱՐՈՅ:
Ո ՀԱՀԱՑ ԱՅՐՄԻ Ի
ԺՈՂՈՎ ԶՈՐԵՆԻԱՆՈՑ,
ԱՂԱՂԱԿԵՑԱՒ ԱՌԱՔ,
ՎԱՐԺԱՊԵՏ ԱՂԱՒՆ
ԵՄ Ի ՔԵԶ. ՀԱՅԵՑԱ
ՅՈՐԴԻՔԻՄ. ՎԻ ՄԻԱ
ՄՈՐԵՔԻՆՉ. ԱՒՐՀԱ
ԱՅՍ ՀԱՐԿԱՆԻ ԻՆԱՄ,
ԱՅՍՈՒՀԱՑԾ ՓՈՂՔ
ՀՈՎԻՒՆ. ՅԱՏՈՒԱՆ
ՄԵՂԵՑԻՆ. ՅԱՏՈՒԱՆ
ՅԱՅՆՄԱՆԻԿ. ԱՌՔ ԶԻՆՔ
ՅՈՐՈՑ ՏԵՒԻՆՆ:

ՀԵՂԻՒ ԽՀԱՆԻՆ

հաղորդութեան ։

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս ։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։ զի ոչ
Մովսէս ետ ձեզ զհացն յերկնից ։ այլ հայրն իմ տայ
ձեզ զհացն ճշմարիտ յերկնից ։ զի հացն Աստուծոյ
է որ իջանէ յերկնից ։ եւ կեանս տայ աշխարհի ։
Ասեն ցնա ։ Տէր ամենայն ժամ տուր մեզ զհացդ
այդ ։ Ասէ նոցա Յիսուս ։ Ես եմ հացն կենդանի ։
որ գայ առ իս ։ ոչ քաղցէ եւ որ հաւատայ յիս ։ ոչ
ծարաւանայ յաւիտեան ։ Այլ ասացի ձեզ ։ զի եւ
տեսէք զիս ։ եւ ոչ հաւատայք ։ Զամենայն որ տայ
ինձ հայր ։ առ իս եկեսցէ ։ եւ զոր եկեսցէ առ իս ։
ոչ հանից զդուրս ։ զի իջի յերկնից ։ ոչ զի արասցեմ
զկամս իմ ։ այլ զկամս հաւր իմոյ որ առաքեաց զիս ։
Եւ սա է կամք հաւր որ առաքեաց զիս ։ զամենայն
զոր ետ ինձ ոչ կորուսից ինչ ։ այլ յարուցից զնա
յաւուր յետնում ։ Եւ սա է կամք հաւր իմոյ որ
առաքեաց զիս ։ զի ամենայն որ տեսանէ զորդի եւ
հաւատայ նմա ։ ունիցի կեանս յաւիտենից ։ եւ
յարուցից զնա յաւուր յետնում ։

Ա

Ա

Ա

իմ ։

Նոյն թուղեր միայն
ասուր կին չերթար
տուր, ասո հրաման
տար։ ու կինի իմ։ ու
եկ կինի իմ։ ու
ուրիշ մարդ կին
ունի։

Ի ուրիշ մարդ կին
ունի։ ու ինքն
ալ կինի ունի։ ու
ասոնք ամուսնանան
իրարու հետ։ ու
ասոնք ամուսնանան
իրարու հետ։ ու
ասոնք ամուսնանան
իրարու հետ։ ու
ասոնք ամուսնանան
իրարու հետ։ ու
ասոնք ամուսնանան
իրարու հետ։ ու
ասոնք ամուսնանան
իրարու հետ։ ու
ասոնք ամուսնանան
իրարու հետ։ ու

ոսկեղէն ամանեաւ ։ եւ ոչ ամենեւին
ինչ ։ զի ամենայն ինչ ոսկի էր ։ եւ
ոչ ոք համարէր զարծաթ ։ յաւուրս
Սողոմոնի ։ զի նաւ թարշիշեցի էր
Քիրամայ ։ մի անգամ երեք ամաւ
անգամ գայր նաւ թարշիշեցի ։ բե-
րելով ոսկի եւ արծաթ ։ ոսկերիչ
փղոսկր ։ եւ կապիկս ։ եւ սիրամարգս ։
եւ գերազանցեաց Սողոմոն զամե-
նայն թագաւորս երկրի ։ ի հարս-
տութեան եւ ի գիտութեան ։ եւ
ամենայն երկիր խնդրէին զերեսս
Սողոմոնի ։ լսել զիմաստութիւն
նորա ։ զոր ետ Աստուած ի սիրտ
նորա ։ եւ նոքա բերէին ամենայն
ոք պատարագ իւր ։ սպասս արծա-
թեայս ։ եւ սպասս ոսկեղէնս ։ եւ
զգեստս ։ եւ զրահս ։ եւ հոտս ։ եւ
ձիս ։ եւ ջորիս ։ զայսպէս ամ ընդ
ամէ ։ եւ ժողովէր Սողոմոն կառս
եւ հեծեալս ։ եւ էր նմա հազար եւ
չորեք հարիւր կառք ։ եւ տասն եւ
երկու հազար հեծեալք ։ եւ կացոյց
զնոսա ի քաղաքս կառաց ։ եւ առ
թագաւորն ի Երուսաղէմ ։ եւ էր
արծաթ ի Երուսաղէմ իբրեւ զքար ։
եւ զմայրի իբրեւ զթումբս ։ որ են
ի դաշտին ։ ի բազմութենէ ։ եւ
ելանէին ձիք Սողոմոնի ի Եգիպ-
տոսէ ։ եւ ի Կեւէ ։ վաճառականք
թագաւորին առնուին ի Կեւէ ։ եւ
տանէին ։ եւ ելանէին եւ կային ի
Եգիպտոս ։ վեց հարիւր դրամ ար-
ծաթոյ ։ եւ ձի հարիւր ։ եւ ձի եւ
կառք հարիւր ։ եւ ամենայն թա-
գաւորաց Քետացւոց ։ եւ թագա-
ւորաց Ասորեստանեայց ։ ի ձեռն
նոցա ելանէին ։ եւ Սողոմոն սի-
րեաց զբազում կանայս օտարս ։
եւ զդուստր Փարաւոնի ։ եւ զՄո-
աբացիս ։ եւ զԱմմոնացիս ։ եւ զԵ-
դոմացիս ։ եւ զՍիդոնացիս ։ եւ զՀի-
տացիս ։ ի ցեղացն ։ զորոց ասաց
Տէր ցիսրայէլ ։ մի մտանիցէք ի
նոսա ։ եւ նոքա մի մտցեն ի ձեզ ։
զի ոչ թէ զձեր սիրտ դարձուցա-
նեն ։ զի երթիցէք զհետ աստուա-
ծոց նոցա ։ եւ Սողոմոն զնոսա
սիրեաց ։ եւ եղեն նմա կանայք
արքայական ։ եւ հարիւր կանայք
ազատ ։ եւ ծառայք ։ եւ ծառայու-
հիք ։ եւ եղեն կանայք նորա ։ որ
խոտորեցուցին զսիրտ նորա ։ եւ
եղեւ ի ժամանակի ծերութեան Սո-
ղոմոնի ։ եւ կանայք նորա խոտո-
րեցուցին զսիրտ նորա ։ զհետ աս-
տուածոց օտարաց ։ եւ ոչ էր սիրտ
նորա ամենայնիւ ընդ Տեառն Աս-
տուծոյ ։ իբրեւ զսիրտ Դաւթի հօր
նորա ։ եւ գնաց Սողոմոն զհետ Աս-
տարովթայ ։ աստուածոյ Սիդոնա-
ցեաց ։ եւ զհետ Մելքոմայ ։ պղծու-
թեան Ամմոնացւոց ։ եւ արար Սո-
ղոմոն չարիս առաջի Տեառն ։ եւ
ոչ հետեւեցաւ Տեառն ։ իբրեւ զՂա-
ւիթ հայր նորա ։ յայնժամ շինեաց
Սողոմոն տաճար ի լերինն ։ որ
դիմաց Երուսաղէմի ։ Քամովսայ
պղծութեան Մովաբացւոց ։ եւ Մո-
լոքայ պղծութեան որդւոց Ամմո-
նացւոց ։ եւ այսպէս արար ամենայն
կանայս օտարս ։ որ ծխէին եւ զո-
հէին աստուածոց իւրեանց ։ եւ
բարկացաւ Տէր ի Սողոմոն ։ զի
խոտորեցաւ սիրտ նորա ի Տեառնէ
Աստուծոյ ցիսրայէլ ։ որ երեւեցաւ
նմա երկիցս ։ եւ պատուիրեաց նմա
զայդ բանս ։ մի երթիցէ զհետ աս-
տուածոց օտարաց ։ եւ ոչ պահեաց
զոր պատուիրեաց Տէր ։ եւ ասէ Տէր
ցՍողոմոն ։ վասն զի եղեւ այդ ա-
ռաջի քո ։ եւ ոչ պահեցեր զուխտ
իմ ։ եւ զպատուիրանս իմ ։ զոր
պատուիրեցի քեզ ։ պատառեալ
պատառեցից զթագաւորութիւնդ
ի քէն ։ եւ տացեմ զայն ծառայի քում ։
բայց ոչ յաւուրս քում ։ վասն Դա-
ւիթ հաւր քո ։ ի ձեռն որդւոյ քո
պատառեցից զնա ։ բայց ոչ զամե-
նայն թագաւորութիւնն ։ ցեղ մի
տացեմ որդւոյ քո ։ վասն Դաւիթ
ծառայի իմոյ ։ եւ վասն Երուսաղէմ
քաղաքի իմոյ ։ զոր ընտրեցի ։ եւ
յարոյց Տէր հակառակորդ Սողո-
մոնի ։ զԱդադ Եդոմացի ։ յազգէ
թագաւորի Եդոմայ ։ եւ էր նա ի
տոհմէ իւրում ։ եւ Եդոմ ի Սիրիա ։
եւ եղեւ յորժամ կորոյս Դաւիթ զԵ-
դոմ ։ եւ զամենայն զաւրս զաւրա-
պետին Յովաբայ ։ եւ ելին թաղել
զսպանեալսն ։ եւ սպան զամենայն
արու սեռ ի Եդոմ ։ եւ Յովաբ եւ
ամենայն Իսրայէլ ։ մնացին անդ
վեց ամիս ։ մինչեւ սպան զամենայն
արու սեռ ի Եդոմ ։ եւ Ադադ փա-
խեաւ ինքն ։ եւ արք Եդոմացիք ի
ծառայից հաւր իւրոյ ։ գնացին ի
Մադիամ ։ եւ Մադիամացիք ի Փա-
րան ։ եւ առեալ արք ի Փարանայ ։
եկին ի Եգիպտոս ։ առ Փարաւոն
թագաւոր Եգիպտոսի ։ եւ ետ նմա
տուն ։ եւ հաց ասաց ։ եւ երկիր
ետ նմա ։ եւ Ադադ գտաւ շնորհս
առաջի Փարաւոնի ։ եւ ետ նմա կին
զքոյր կնոջ իւրոյ ։ զքոյր Թահպա-
նեսայ թագուհւոյ ։ եւ ծնաւ կին
Թահպանեսայ ։ զորդի նորա Գե-
նուբաթ ։ եւ ծնաւ զնա Թահպանե-
սա ։ ի տան Փարաւոնի ։ եւ էր Գե-
նուբաթ ։ ի տան Փարաւոնի ։ ի մէջ
որդւոց Փարաւոնի ։ եւ Ադադ լուաւ
ի տանն Փարաւոնի ։ եթէ հանգեաւ
Դաւիթ ընդ հարսն իւր ։ եւ մեռաւ
Յովաբ զաւրավար զաւրացն ։ եւ
ասէ Ադադ ցՓարաւոն ։ արձակեա
զիս ։ եւ երթիցեմ յերկիր իմ ։ եւ
ասէ ցնա Փարաւոն ։ զի զի ինչ
պակասեցեր առ իս ։ եւ ահա դու
խնդրես երթալ յերկիր քո ։ եւ ոչ
ասէ ցնա ։ մի ինչ ։ բայց արձակեա
զիս ։ եւ ասէ ցնա ։ մի արձակեր
զիս ։ եւ Աստուած յարոյց նմա հա-
կառակորդ զՐասոն ։ զորդի Եղիա-
դայ ։ որ փախեաւ ի Ադրազար ։ թա-
գաւոր Սուբայ ։ տեառն իւրոյ ։ եւ
ժողովեաց զնա առ ինքն ։ արք ։ եւ
եղեւ նա զաւրավար ։ զաւրուն ։ յե-
տ սպանանելոյ Դաւթի զնոսա ։ եւ
գնացին ի Դամասկոս ։ եւ բնակե-
ցան անդ ։ եւ թագաւորեցուցին
զնա ։ ի Դամասկոս ։ եւ էր հակա-
ռակորդ Իսրայէլի ։ զամենայն աւր
Սողոմոնի ։ եւ չարն Ադադ ։ եւ
ատեցաւ ի Իսրայէլ ։ եւ թագաւո-
րեաց ի Սիրիա ։ եւ Երոբաամ որդի
Նաբաթայ ։ Եփրաթացի ։ ի Սարի-
րայ ։ ծառայ Սողոմոնի ։ եւ անուն
մաւրն նորա Սարուհի ։ այրի ։ եւ
ամբարձ զձեռն իւր ։ ի վերայ թա-
գաւորին ։ եւ այս է պատճառ ձեռ-
նամբարձութեան նորա ։ շինէր Սո-
ղոմոն զՄելոն ։ եւ ամրացուցանէր
զհարկ քաղաքին Դաւթի հաւր իւ-
րոյ ։ եւ էր Երոբաամ այր զաւրա-
ւոր ։ եւ տեսանէր Սողոմոն զպատա-
նի մանկանն ։ եւ կացոյց զնա վե-
րակացու ։ ի վերայ ամենայն բեռ-
նակրաց տանն Յովսեփայ ։ եւ ե-
ղեւ յաւուրս յայնոսիկ ։ եւ Երոբաամ
ելանէր ի Երուսաղէմ ։ եւ գտանէր
զԱքիա Սիլովնացի մարգարէ ։ ի
ճանապարհի ։ եւ նա զգեցեալ էր
զհանդերձ նոր ։ եւ երկոքեան էին
միայնակեաց ։ ի դաշտի ։ եւ բռնա-
կալեաց Աքիա զհանդերձ նորա ։
զոր զգեցեալ էր ։ եւ պատառեաց
զնա ։ ի տասն կտորս ։ եւ ասէ ցԵ-
րոբաամ ։ առ քեզ տասն կտորս ։
զի այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իս-
րայէլի ։ ահա ես պատառեցից զթա-
գաւորութիւնն ի ձեռն Սողոմոնի ։
եւ տացեմ քեզ տասն ցեղս ։ եւ մի
ցեղ մնասցէ նմա ։ վասն Դաւիթ ծա-
ռայի իմոյ ։ եւ վասն Երուսաղէմ
քաղաքի իմոյ ։ զոր ընտրեցի ։ ի
ձեռն ամենայն ցեղից Իսրայէլի ։
վասն զի թողին զիս ։ եւ երկիր-
պագին Աստարովթայ ։ աստուածոյ
Սիդոնացեաց ։ եւ Քամովսայ ։ աս-
տուածոյ Մովաբացւոց ։ եւ Մոլոքայ ։
աստուածոյ որդւոց Ամմոնացւոց ։
եւ ոչ գնացին ի ճանապարհս իմ ։
առնել զիրաւունս իմ ։ եւ զպատուի-
րանս իմ ։ իբրեւ զՂաւիթ հայր նո-
րա ։ եւ ոչ առի զամենայն թագաւո-
րութիւնն ի ձեռանէ նորա ։ զի իշ-
խան ամենայն աւուրս կենաց նորա ։
վասն Դաւիթ ծառայի իմոյ ։ զոր
ընտրեցի ։ եւ պահեաց զպատուի-
րանս իմ ։ եւ զիրաւունս իմ ։ եւ
առի զթագաւորութիւնն ի ձեռանէ
որդւոյ նորա ։ եւ տացեմ նմա զտաս-
ներիս ցեղս ։ եւ որդւոյ նորա տա-
ցեմ ցեղ մի ։ զի մնասցէ լապտեր
Դաւթի ծառայի իմոյ ։ առաջի իմ ։
յամենայն աւուրս ։ յԵրուսաղէմ ։
քաղաքի ։ զոր ընտրեցի ինձ ։ եւ
առնուցից զքեզ ։ եւ թագաւորեսցես
ամենայնիւ ։ զոր ինչ ցանկասցի
անձն քո ։ եւ եղիցիս թագաւոր ։
ի վերայ Իսրայէլի ։ եւ եթէ լուիցես
ամենայնի ։ զոր ինչ պատուիրեցից
քեզ ։ եւ գնասցես ի ճանապարհս
իմ ։ եւ առնիցես զուղիղսն առաջի
իմ ։ պահելով զպատուիրանս իմ ։
եւ զիրաւունս իմ ։ որպէս արար
Դաւիթ ծառայ իմ ։ եւ ես եղէց ընդ
քեզ ։ եւ շինեցից քեզ տուն հաս-
տատուն ։ որպէս շինեցի Դաւթի ։
եւ տացեմ քեզ զԻսրայէլ ։ եւ խո-
նարհեցուցից զզաւակ Դաւթի վասն
այսորիկ ։ բայց ոչ յաւիտեան ։ եւ
լուաւ Սողոմոն զբանս Աքիայի ։
եւ խնդրէր սպանանել զԵրոբաամ ։
եւ յարոյց Երոբաամ ։ եւ փախեաւ
ի Եգիպտոս ։ առ Սուսակիմ թագա-
ւոր Եգիպտոսի ։ եւ էր ի Եգիպտոս ։
մինչեւ մեռաւ Սողոմոն ։ եւ ամե-
նայն որ արարեալ էր Սողոմոն ։
եւ զիմաստութիւն նորա ։ ոչ են
գրեալ ի գրոց ։ ի բանից աւուրց
Սողոմոնի ։ զոր թագաւորեաց ։ ի
Երուսաղէմ ։ ի վերայ Իսրայէլի ։
քառասուն ամ ։ եւ հանգեաւ Սո-
ղոմոն ընդ հարսն իւր ։ եւ թաղեցաւ
ի քաղաքին Դաւթի հաւր իւրոյ ։
եւ թագաւորեաց Ռոբաամ որդի նո-
րա ։ փոխանակ նորա ։ եւ Ռոբաամ
գնաց ի Սիւքեմ ։ զի ի Սիւքեմ ժո-
ղովեցան ամենայն Իսրայէլ ։ թա-
գաւորեցուցանել զնա ։ եւ Երոբաամ
որդի Նաբաթայ ։ դարձաւ ի Եգիպ-
տոսէ ։ զի անդ էր ։ ի ժամանակի
փախստեան իւրոյ ։ ի Սողոմոնէ ։
եւ լուան Երոբաամ ։ եւ ամենայն
ժողովուրդ Իսրայէլի ։ եկին ։ եւ
խօսեցան ընդ Ռոբաամ ։ եւ ասեն ։
զի ծանր արար հայր քո զլուծ մեր ։
եւ դու արա ծառայութիւն հաւր քո
քաղցր ։ եւ թեթեւ ։ զլուծ նորա ։
զոր եդ ի մեզ ։ եւ ծառայեսցուք քեզ ։
եւ ասէ ցնոսա ։ երթայք մինչեւ ցե-
րիս աւուրս ։ եւ դարձարուք առ իս ։
եւ գնաց ժողովուրդն ։ եւ խորհեցաւ
Ռոբաամ ընդ ծերսն ։ որ կային առաջի
Սողոմոնի ։ հաւր նորա ։ յորժամ
կենդանի էր նա ։ եւ ասէ ։ զիա՞րդ
խորհիք դուք ։ եւ դարձից զբան
ժողովրդեանդ ։ եւ ասեն ցնա ։ եթէ
ծառայ լիցես ազգիդ այսմիկ ։ եւ
ծառայեսցես նոցա ։ եւ խօսեսցիս
ընդ նոսա ։ եւ տացես նոցա զբա-
նս բարիս ։ եւ եղիցին քեզ ծառայք
յամենայն աւուրս ։ եւ նա թողեալ
զխորհուրդ ծերոցն ։ զոր խորհեցան
նմա ։ խորհեցաւ ընդ տղայսն ։ որ
սնեալ էին ընդ նմա ։ որ կային առա-
ջի նորա ։ եւ ասէ ցնոսա ։ զիա՞րդ
խորհիք դուք ։ եւ դարձից զբան
ժողովրդեանդ ։ որ խօսեցան ընդ
իս ։ եւ ասեն ցնա ։ զի ծանր արար
հայր քո զլուծ մեր ։ եւ դու արա
թեթեւ ։ եւ ասեն ցնա ։ այսպէս
խօսեսցիս ընդ ազգիդ այսմիկ ։ որ
խօսեցան ընդ քեզ ։ եւ ասեն ։ զի
ծանր արար հայր քո զլուծ մեր ։ եւ
դու արա թեթեւ ։ այսպէս ասասցես
ցնոսա ։ զի ի մատանոյ իմոյ ։ ի
մեծ մատանոյ իմոյ ։ ի հաւրէ իմմէ ։
եւ ես ի մատանոյ իմոյ ։ ի մեծ մա-
տանոյ իմոյ ։ եւ ես ի հաւրէ իմմէ ։
եւ ես ի մատանոյ իմոյ ։ ի մեծ մա-
տանոյ իմոյ ։ եւ ես ի հաւրէ իմմէ ։
եւ ես ի մատանոյ իմոյ ։ ի մեծ մա-
տանոյ իմոյ ։ եւ ես ի հաւրէ իմմէ ։
եւ ես ի մատանոյ իմոյ ։ ի մեծ մա-
տանոյ իմոյ ։ եւ ես ի հաւրէ իմմէ ։
եւ ես ի մատանոյ իմոյ ։ ի մեծ մա-
տանոյ իմոյ ։ եւ ես ի հաւրէ իմմէ ։
եւ ես ի մատանոյ իմոյ ։ ի մեծ մա-
տանոյ իմոյ ։ եւ ես ի հաւրէ իմմէ ։
եւ ես ի մատանոյ իմոյ ։ ի մեծ մա-
տանոյ իմոյ ։ եւ ես ի հաւրէ իմմէ ։
եւ ես ի մատանոյ իմոյ ։ ի մեծ մա-
տանոյ իմոյ ։ եւ ես ի հաւրէ իմմէ ։
եւ ես ի մատանոյ իմոյ ։ ի մեծ մա-
տանոյ իմոյ ։ եւ ես ի հաւրէ իմմէ ։
եւ ես ի մատանոյ իմոյ ։ ի մեծ մա-
տանոյ իմոյ ։ եւ ես ի հաւրէ իմմէ ։
եւ ես ի մատանոյ իմոյ ։ ի մեծ մա-
տանոյ իմոյ ։ եւ ես ի հաւրէ իմմէ ։
եւ ես ի մատանոյ իմոյ ։ ի մեծ մա-
տանոյ իմոյ ։ եւ ես ի հաւրէ իմմէ ։

ասուածոյ ընդ-
սերձեցեալ աստ-
ուածային ի-
մանալ զանձն իւր
զի ոչ ինքն ի
նմանէ այլ նա
ի նմանէ ոչ
ինչ ինչ ։ Եւ
զի ոչ ինչ ինչ

իշխանութեան. կամ
հայ եղա՞ք կամ
խնդութիւն մանկեաւ հերկնոյ
ամենակալ տիրոջ մերոյ
Յիսուսի քրիստոսի. ոչ
ոք ի մեզ ունի
զանազանութիւն ի
մարդկութենէ
նորին եթէ ոչ
միայն
զի մեք
մեռանիմք
եւ նա
յարեաւ
մեք
մեռանիմք
եւ նա
կեցուցանէ
մեք
մեռանիմք
եւ նա
կենդանի
է
մեք
մեռանիմք
եւ նա
փառաւորի
մեք
մեռանիմք
եւ նա
յաղթէ
մեք
մեռանիմք
եւ նա
թագաւորէ
մեք
մեռանիմք
եւ նա
դատէ
զամենայն
աշխարհս
մեք
մեռանիմք
եւ նա
ողորմի
մեք
մեռանիմք
եւ նա
ապրեցուցանէ
մեք
մեռանիմք
եւ նա
կենդանացուցանէ
զամենայն
մեռեալս
մեք
մեռանիմք
եւ նա
կենդանի
է
յաւիտեան
յաւիտենից
ամէն

լուսոյ մէջ, ու ոչ լուսոյ։
տեսիլ. ուրեք ալ
զմեզ տեսանել. ալ ոչ
տեսանել։ ալ ոչ
մարդկան կայեցուածք
եր մարտարեք ուրա
ասէր Հեղ. վի բառա
կան տեսութիւնէ
ալ տեսութիւնէ
աչքով տեսանելն
բնութիւն։ երանի
ան Հինն առաջակե
ւոյ ուշադրել։
ալ կարելի ա
ղին յայտնել։
ալ ոչ հայր, ու ոչ ոք
եղեր ոչ ոք ալիւր,
եղեր ոչ ոք ալիւր։
ալ, ու ձեզ ալիւր
ալ ոչ ոք ալիւր
ալ ոչ ոք ալիւր
ալ ոչ ոք ալիւր

ու հայցէք եղեր
այս հայր, վի
յայտնեցեր ալ այդ։
ի խոսիցդ, ու
ցեր ալ ոչ ոք
երկրի, վի ծածկե
հայր, այր երկնի ու
գալ ի քէն ոչ
ալ ոչ ոք ալիւր,
ալ ոչ ոք ալիւր։
ալ ոչ ոք ալիւր
ալ ոչ ոք ալիւր
ալ ոչ ոք ալիւր

ի վերայ երկրի
ալ ոչ ոք ալիւր
ալ ոչ ոք ալիւր
ալ ոչ ոք ալիւր
ալ ոչ ոք ալիւր
ալ ոչ ոք ալիւր
ալ ոչ ոք ալիւր
ալ ոչ ոք ալիւր

Ո այն ամէն ի Քրիստոս հաւատացեալ
եմք եղեալ մեռեալ ընդ նմա ի մկրտութեան
: Թաղեալ եմք ընդ նմա ի մահ նորա
զի որպէս յարեաւ Քրիստոս ի մեռելոց
փառաւորութեամբ Հօրն, նոյնպէս եւ մեք
ի նորոգութիւն կենաց արդարութեան
: Զի եթէ նմանեալ եղեմք նմա
մահուան նորա, եւ յարութեան նորա
հաւատամք : Գիտեմք զի հին մարդ մեր
նմա խաչեցաւ, զի մարմին մեղաց
ապականեսցի, եւ մի եւս ոչ ծառայեսցուք
մեղաց : Որ մեռաւ ի մեղաց՝ արդարացաւ
: Եթէ մեռաք ընդ Քրիստոս, հաւատամք
զի եւ կեցցուք ընդ նմա : Գիտեմք զի
Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց, եւ ոչ եւս
մեռանի, մահ եւս ոչ տիրէ նմա
: Զի զոր մեռաւ՝ մեղաց մեռաւ մի
անգամ, եւ զոր կեայ՝ կեայ Աստուծոյ
: Նոյնպէս եւ դուք համարեցարուք
զանձինս ձեր մեռեալ մեղաց, կենդանի
ի Քրիստոս Յիսուսէ Տեառն մերմէ
: Ոչ թագաւորեսցէ մեղք ի մարմնի
ձերում մահկանացու, հնազանդել
զնա ցանկութեանցն նորա
: Եւ մի մատուցանէք զանդամս ձեր
մեղաց սպառազինութիւն անիրաւութեան
: Այլ մատուսջիք զանձինս ձեր
Աստուծոյ իբրեւ ի մեռելոց կենդանիս
եւ զանդամս ձեր սպառազինութիւն
արդարութեան Աստուծոյ
: Զի մեղք ձեզ ոչ տիրեսցեն, զի ոչ էք
յօրինաց, այլ ի շնորհս
: Զի՞ եթէ մեղանչեսցուք, զի ոչ եմք
յօրինաց, այլ ի շնորհս
: Ոչ եղիցի
: Ոչ գիտէք զի որոց դուք զանձինս
ձեր ծառայս առնէք ի հնազանդութիւն,
ծառայք նոցա էք զոր հնազանդիք
: Կամ մեղաց ի մահ, կամ հնազանդութեան
ի արդարութիւն
: Շնորհակալ լիցուք Աստուծոյ
զի էիք ծառայք մեղաց, այլ
հնազանդեցարուք սրտիւ ի
կերպարանս ուսուցման, յորում
մատուցաք ձեզ
: Եւ ազատեալ էք ի մեղաց, եղէք
ծառայք արդարութեան
: Զի զանձինս ձեր ծառայս առնէք
ի հնազանդութիւն, ծառայք նոցա էք
զոր հնազանդիք
: Կամ մեղաց ի մահ, կամ հնազանդութեան
ի արդարութիւն
: Շնորհակալ լիցուք Աստուծոյ
զի էիք ծառայք մեղաց, այլ
հնազանդեցարուք սրտիւ ի
կերպարանս ուսուցման, յորում
մատուցաք ձեզ
: Եւ ազատեալ էք ի մեղաց, եղէք
ծառայք արդարութեան

եւ անկիր անուն, հա
նել ետս զպատուա
կաւորն երկու ու
դահեկանս եւսէ,
զարմանս տար զմեզ,
եւ տրտմէիր զանհե
ծեալ իմոյդ, ի մեր
ձաւոր լեալ այն
պէս զի ի չեռս ա
ռիւկայ։

Ա. Ընդ այդ, ասէ, ո
րպէս կամիս զայդ
մարդ ի չեռս ա
ռնուլ։

Ա. Ես կամիմ զի
նոյնպէս թողուիս
զնա ի չեռս իմ
եւ ես ինձ ա
ռնում զնա։

Ա. Ընդ այդ, ասէ,
ես կամիմ զի
նոյնպէս թողուիս
զնա ի չեռս իմ
եւ ես ինձ ա
ռնում զնա։

Ա. Ընդ այդ, ասէ,
ես կամիմ զի
նոյնպէս թողուիս
զնա ի չեռս իմ
եւ ես ինձ ա
ռնում զնա։

ևս ասեմ ձեզ՝ եթե երկուքը ի ձեզանէ
համաձայնեսցին ի վերայ երկրի ամենայն
խնդրոյ զոր եթէ խնդրեսցեն, եղիցի նոցա
յերկնից։ Զի ուր են երկու կամ երեք ժողո-
վեալք յանուն իմ, անդ եմ ես յեմտեղ նոցա։
Յայնժամ մատեաւ առ նա Պետրոս և ասէ
ցնա՝ Տէր, քանի՞ անգամ մեղանչեսցէ ինձ
եղբայր իմ, և ես ներեցից նմա. մինչև եօթն
անգամ։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ ոչ ասեմ քեզ մինչև
եօթն անգամ, այլ մինչև եօթանասուն անգամ
եօթն։ Վասն այնորիկ նմանեցաւ արքայու-
թիւն երկնից մարդոյ թագաւորի, որ կամե-
ցաւ հաշիւ առնել ընդ ծառայս իւր։ Եւ սկսեալ
նորա հաշուել՝ մատուցին առ նա մի որ
պարտական էր նմա տասն հազարաց տաղան-
տոց։ Եւ զի չէր նորա ունել հատուցանել,
հրամայեաց տէրն նորա վաճառել զնա և զկին
նորա և զորդիս և զամենայն զոր ինչ ունէր,
և հատուցանել։ Արդ անկեալ ծառայն երկ-
րպագանէր նմա՝ ասելով. Տէր, համբերեա
ինձ, և ամենայնի հատուցից քեզ։ Եւ գթա-
ցեալ տէր ծառային այնմիկ՝ արձակեաց զնա
և զպարտն թողոյց նմա։ Ելեալ ծառայն
յայնմանէ՝ գտանէ մի ի ծառայից ընկերաց
իւրոց, որ պարտական էր նմա հարիւր դահե-
կան, և բռնեալ զնա՝ խեղդէր զնա՝ ասելով.
Հատո՛ զոր պարտիս։ Անկեալ ընկերն նորա
առ ոտս նորա՝ աղաչէր զնա՝ ասելով. Համ-
բերեա ինձ, և ամենայնի հատուցից քեզ։
Եւ նա ոչ կամեցաւ, այլ գնաց և արկ զնա ի
բանտ, մինչև հատուսցէ զպարտն։ Տեսեալ
ընկերացն նորա զեղեալսն՝ տրտմեցան
յոյժ, և եկեալ պատմեցին տեառն իւրոյ
զամենայն զեղեալսն։ Յայնժամ կոչեալ տէր
նորա զնա՝ ասէ ցնա. Ծառայ չար, զամե-
նայն պարտիսն թողի քեզ, զի աղաչեցե՛ր
զիս։ Ոչ պարտ էր և քեզ ողորմել ընկերի
քում, որպէս և ես քեզ ողորմեցայ։ Եւ բար-
կացեալ տէրն նորա՝ մատնեաց զնա տանջի-
չաց, մինչև հատուսցէ զամենայն պարտիսն
նորա։ Նոյնպէս և հայր իմ երկնաւոր արա-
սցէ ձեզ, եթէ ոչ թողուցուք ամենեքեան
յանձանց մերոց եղբարց մերոց յսրտից մերոց։

ոչ ինչ վախ երեւ
ւր ինչ վախ երեւ

կամ իմ եկն ատե
լութիւն, ուր ինչ

ոսկիս դնեմ առա
ջի, եւ ոչ ինչ

հոգայ :

Ա Ե՛ւ ինչպէս ասաց
ի սկզբան, եւ

կամ իմ եկն ատե
լութիւն, ուր ինչ

թա, առաջին հա
մարեցաւ յառաջ

մեր, եւ ելիցէ
մարմնաւորեալ

հայրենի, եկեսցէ
առաքեալ, եւ

մեզ հոգայ ի
մեր հոգիսն ի

վնաս, առ մեզ կա
ցեալ : Եւ

զնոսա ի մեզ
ի ծառայու

մ մարդասիրին :
Եւ

Թող մեզ վիրա
ւորութիւն

ն, ի հանգիր
ծոյ

մէ առնոյին, որ
պարտեսին մեզ :

Եւ մի առներ վիրա
ւորեալ

զմեզ ի գայթա
կղութիւն :

Ա Ե՛ւ մի տանիր
զմեզ ի

խաւար չարա
չաստ :

Ա Ե՛ւ տուր մեզ
զհացս

մեր հանապա
զորդ

տուր մեզ այ
սօր :

Ա Ե՛ւ թող մեզ
զպարտիս

մեր, որպէս
եւ մեք

թողումք
պարտապանաց

մերոց :

Ա Ե՛ւ մի տանիր
զմեզ ի

փորձու
թիւն,

այլ փրկեա
զմեզ ի չարէ :

Ա Ե՛ւ տուր մեզ
զհացս

մեր հանապա
զորդ

տուր մեզ այ
սօր :

Ա Ե՛ւ թող մեզ
զպարտիս

մեր, որպէս
եւ մեք

թողումք
պարտապանաց

մերոց :

Ա Ե՛ւ մի տանիր
զմեզ ի

փորձու
թիւն,

այլ փրկեա
զմեզ ի չարէ :

դուրսն ինչպես։ Զի
ունչն յերկնից
եղեալ ի
վերայ
հարցն
ի
Հրեշտակ
ի
Հոգի
ի
Հոգի
ի
Հոգի

մանաւանդ նոցա
նկ, և զաւուրս նոցա
առաւելութեամբ հա
րկանել, քան զայլսն
թեպետ նոցա, ուս
տի
զի ոչ ինչ գործ
ղեալ ի մեղս քան
զանձն իւրոյ ։ Եւ
զանձն իւր հարկա
նել ի վերայ ունել
ի վերայ հոգւոյ
զանձն իւր ։ Եւ
զանձն իւր ։ Եւ
զանձն իւր ։ Եւ

ձեռնադրեցաւ։

Եւ ի ժամանակին յայնմիկ ելեալ
Ներսէս ի Տարօն աշխարհէն ի
գաւառէն Բագրեւանդայ, ի գիւղէ
որում անուն Ծոփս, ի տանէ
Սահակայ Պարթեւի, ի ցեղէ
Արշակունեաց, ի հարազատ
որդոց Սահակայ Պարթեւի
եւ Խոսրովիդուխտի դստեր
Տրդատայ մեծի թագաւորին
Հայոց, եւ ի թոռնէ Գրիգորի
Լուսաւորչին։ Եւ եւս
մանուկ ի տարիս իւրոց
ի դպրութիւն մատուցեալ
ի վերա նոցա ժողովրդոց
եւ ի սուրբ ուխտն, ուսաւ
զամենայն գրեանս
եկեղեցւոյ, եւ զամենայն
ուսմունս հոգեւոր
իմաստից։ Եւ
ի հասակի
կատարելոյ
ի կնութիւն
առեալ
կին
ազնուական
ի տանէ
Արծրունեաց
ի գաւառէն
Տարաւնոյ
ի գեղջէ
որում անուն
Խորձան,
որ էր
դուստր
Ներսեհ
Արծրունւոյ
եւ
Սահականոյշ
կոչեցեալ
անուն նորա։
Եւ
ի նմանէ
ծնեալ
որդիս
երկու
եւ դստերս
երեսի։
Եւ
ի ժամանակին
յայնմիկ
ելեալ
Ներսէս
ի Տարօն
աշխարհէն
ի գաւառէն
Բագրեւանդայ
ի գիւղէ
որում անուն
Ծոփս
ի տանէ
Սահակայ
Պարթեւի
ի ցեղէ
Արշակունեաց
ի հարազատ
որդոց
Սահակայ
Պարթեւի
եւ
Խոսրովիդուխտի
դստեր
Տրդատայ
մեծի
թագաւորին
Հայոց
եւ
ի թոռնէ
Գրիգորի
Լուսաւորչին։
Եւ
եւս
մանուկ
ի տարիս
իւրոց
ի դպրութիւն
մատուցեալ
ի վերա
նոցա
ժողովրդոց
եւ
ի սուրբ
ուխտն
ուսաւ
զամենայն
գրեանս
եկեղեցւոյ
եւ
զամենայն
ուսմունս
հոգեւոր
իմաստից։
Եւ
ի հասակի
կատարելոյ
ի կնութիւն
առեալ
կին
ազնուական
ի տանէ
Արծրունեաց
ի գաւառէն
Տարաւնոյ
ի գեղջէ
որում անուն
Խորձան,
որ էր
դուստր
Ներսեհ
Արծրունւոյ
եւ
Սահականոյշ
կոչեցեալ
անուն նորա։
Եւ
ի նմանէ
ծնեալ
որդիս
երկու
եւ դստերս
երեսի։

ամենայն մարդկանց
Եւ ես ամէն չար-
եղէկ ։
մարդկային տեսու-
թիւն, ամէնայն
գործոց, յորժամ ամէն
մարդ ի մահ
ինքեան ։
ամէն
Եւ ես տեսի զամենայն
գործս որ գործին
ընդ արեգակամբ, եւ
ահա ամենայն
ունայնութիւն ։
ամէն
Զի որ ինչ
է ի մարդկանէ
ընդ անասնոյ
ամենայն
ունայնութիւն
ամէն
Զի ամենայն
գնան ի տեղի
մի, ամենայն
եղեն ի հողոյ
եւ ամենայն
դառնան ի հող
ամէն
Զի ո՞վ գիտէ
զհոգի մարդոյ
թէ ելանէ
ի վեր, եւ
հոգի անասնոյ
թէ իջանէ
ի վար ի
երկիր
ամէն
Եւ ես տեսի
զամենայն
ունայնութիւն
ամէն
Զի ո՞վ
ածէ զնա
զի տեսցէ
զոր ինչ
լինելոց է
յետ իւր
ամէն

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

ԱՍՏՎԱԾԱՅՆ ՀՈՐԴՈՐԻՔ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՈՅ

ասաց · ահա ես ընդունեմ զձեզ
փոխանակ հարանց ձերոց եւ
ընծայեմ զձեզ ի տէրութիւն
ամենայն տիեզերաց։ եւ դուք
լինիցիք ինձ ազգ սուրբ։ եւ
քահանայութիւն թագաւորական։
եւ ես լինիցիմ Աստուած ձեր։
եւ դուք լինիցիք ինձ ժողովուրդ
սեպհական։ որպէս ասաց տէր
առ Մովսէս։ եւ ասաց Մովսէս
առ տէր։ ոչ այր իմ եմ ես
եւ ոչ որդի մարդկան եմ ես
եւ ոչ հրեշտակ մարդեղութեան
եմ ես։ այլ ես եմ տէր Աստուած
քո։ եւ ես ուսուցանեմ քեզ
զոր ինչ ասասցես ցժողովուրդդ
այդ։ եւ ասաց տէր առ Մովսէս։
ես եմ որ եմ։ եւ ասաց տէր
առ Մովսէս։ ասասցես ցորդիս
Իսրայէլի։ ես եմ առաքեաց զիս
առ ձեզ։ եւ ասաց տէր առ
Մովսէս։ ասասցես ցորդիս
Իսրայէլի։ տէր Աստուած
հարցն ձերոց Աստուած Աբրահամու
եւ Աստուած Իսահակայ եւ
Աստուած Յակոբայ առաքեաց
զիս առ ձեզ։ զայս անուն
իմ յաւիտեան եւ զայս յիշատակ
իմ յազգէ յազգ։ եւ ասաց տէր
առ Մովսէս։ երթ եւ ժողովեա
զծերս Իսրայէլի եւ ասասցես
առ նոսա։ տէր Աստուած հարցն
ձերոց Աստուած Աբրահամու
եւ Աստուած Իսահակայ եւ
Աստուած Յակոբայ երեւեցաւ
ինձ։ եւ ասէ։ այցելութեամբ
այցելի զձեզ եւ զամենայն
որ առ ձեզ են ի կապանս
Եգիպտոսի։ եւ ասեմ։ ելից
զձեզ ի կապանաց Եգիպտոսի
եւ տարից զձեզ ի տեղի
Քանանացւոց։ եւ Քետացւոց
եւ Ամորհացւոց եւ Փերեզացւոց
եւ Եւեցւոց եւ Յեբուսացւոց
ի տեղի որ հոսի կաթին եւ
մեղրի։ եւ լսիցեն ձայնի
քում։ եւ մտցես դու եւ
ծերք Իսրայէլի առ թագաւորն
Եգիպտոսի։ եւ ասասցես
առ նա։ տէր Աստուած
Եբրայեցւոց կոչեցաւ ի մեզ։
եւ արդ երթիցուք ճանապարհ
երից աւուրց յանապատ
եւ զոհեսցուք տեառն
Աստուծոյ մերում։ եւ
գիտեմ զի ոչ թողուցէ
զձեզ թագաւորն Եգիպտոսի
երթալ։ եւ ոչ ինչ ոչ
ազատեսցէ զձեզ։ եւ
ես ձգեցից զձեռն իմ
եւ հարից զամենայն
զարհուրելիս իմ զոր
ինչ արասցէ ի մէջ
նոցա։ եւ յետ այնորիկ
արձակեսցէ զձեզ։ եւ
տացեն շնորհս ժողովրդեան
այսմիկ առաջի երեսաց
Եգիպտացւոց։ եւ
եղիցի երթալ ձեզ
ոչ ձեռնունայն։ եւ
խնդրեսցէ կին ընկերուհի
իւր եւ պարսպակալ
տանն իւրոյ զամանս
արծաթեղէնս եւ
զամանս ոսկեղէնս
եւ զհանդերձս։ եւ
զդնեսցէ ի վերայ
որդեաց ձերոց եւ
ի վերայ դստերաց
ձերոց։ եւ զաւարեսջիք
զամենայն զոր ինչ
ունիցին։ եւ ասէ
Մովսէս առ տէր։
ահա ես երթամ առ
որդիս Իսրայէլի
եւ ասասցեմ նոցա։
տէր Աստուած հարցն
ձերոց Աստուած
Աբրահամու եւ
Աստուած Իսահակայ
եւ Աստուած Յակոբայ
առաքեաց զիս առ
ձեզ։ եւ ասասցեն
ինձ։ զի՞նչ է անուն
նորա։ զի՞նչ ասասցեմ
ցնոսա։ եւ ասէ
Աստուած ցՄովսէս
եւ ասէ։ ես եմ որ
եմ։ եւ ասաց տէր
առ Մովսէս։ ասասցես
ցորդիս Իսրայէլի։
ես եմ առաքեաց
զիս առ ձեզ։ եւ
ասաց Աստուած
ցՄովսէս։ ասասցես
ցորդիս Իսրայէլի։
տէր Աստուած
հարցն ձերոց
Աստուած Աբրահամու
եւ Աստուած
Իսահակայ եւ
Աստուած Յակոբայ
առաքեաց զիս
առ ձեզ։ զայս
անուն իմ յաւիտեան
եւ զայս յիշատակ
իմ յազգէ յազգ։
եւ ասաց տէր
առ Մովսէս։
երթ եւ ժողովեա
զծերս Իսրայէլի
եւ ասասցես
առ նոսա։ տէր
Աստուած հարցն
ձերոց Աստուած
Աբրահամու
եւ Աստուած
Իսահակայ եւ
Աստուած Յակոբայ
երեւեցաւ
ինձ։ եւ ասէ։
այցելութեամբ
այցելի զձեզ
եւ զամենայն
որ առ ձեզ են
ի կապանս
Եգիպտոսի։
եւ ասեմ։
ելից
զձեզ
ի

ես ասում ինչ բան
եմ չէի, ինդրեց
ից։

Այդ չէի աւրինա
կանայդ, վի Թաքո
ւցանէք վիտակաս
կիս Թաքո, դուք
ոչ մտանէք, ես
մտանեմ ոյնէն ար
ագ։ Վի խնդրեց
ոյնէն ամէնայն
ոյնոսիկ, զոր
ունէր ամէնայն ժո
ղովրդեանն, վասն
զի ամէնայն հարկանէին,
ուրախութեամբ վիճեր
ւ վիտուիս եցէք։ Վէ
րադարձաւ ոյնէն
ի քաղաքն իւր
կանայդ ոյնոսիկ
ոյնպէս ոյնոսիկ
ոյնոսիկ ոյնոսիկ
ոյնոսիկ ոյնոսիկ
ոյնոսիկ

Ա Հաւատքն հինգ
երկնիցիք: Ա
Ա Ես հաւատամ զմի
Աստուած հայր
ամենակալ զարարիչ
երկնի եւ երկրի տե-
սանելեացն ամենայնի
եւ անտեսանելեացն:
Եւ զմի Տէր Յիսուս
Քրիստոս զորդի Աս-
տուծոյ միածին զնա
ի հաւրէ ծնեալ յա-
ռաջ քան զամենայն
աշխարհս: Լոյս ի լու-
սոյ Աստուած ճշմա-
րիտ ի ճշմարտէ Աս-
տուծոյ: Ոչ արարած
այլ հաւրական ի նմին
էութենէ հաւր: Զոր
ամենայն ինչ եղեւ
ի նմանէ: Որ վասն
մեր մարդկանս եւ
վասն մերոյ փրկու-
թեան: Իջեալ յերկինս
եւ մարմնացեալ ի
Սուրբ Հոգւոյ եւ ի
Մարիամայ Աստուա-
ծածնէ կատարեալ
մարդ եղեալ: Խա-
չեցաւ եւ թաղեցաւ
եւ յարեաւ յերրորդ
աւուր ըստ գրոց:
Ա Եւ ելանէ յերկինս
նստի ընդ աջմէ հաւր
եւ գայ դատել զկեն-
դանիսն եւ զմեռեալսն
որոյ թագաւորու-
թեան չիցէ վախճան:
Ա Եւ հաւատամ զՍուրբ
Հոգին զկենդանա-
րար զբխեալ ի հաւրէ
եւ ի որդւոյ հանդերձ
եւ համակ պատուով
երկրպագելի զոր
ասացին մարգարէքն
ի Հին Կտակարանին
եւ առաքեալքն ի Նո-
րումն եւ ուսուցին
մեզ ի հաւատս ի մե-
րում Տեառնէ Յիսուսէ
Քրիստոսէ: Ա Եւ
հաւատամ զմի սուրբ
եկեղեցի զհաւատա-
ւոր ժողովուրդն
զայս ամենայն որ
ընդունի զհաւատս
զայս եւ զկարգս
զկանոնս եւ զաւան-
դութիւնս զոր ուսոյց
մեզ Տէր մեր Յիսուս
Քրիստոս: Ա Եւ
խոստովանիմ մի
մկրտութիւն ի թող-
ութիւն մեղաց: Ա
Եւ ակն ունիմ զյա-
րութիւն մեռելոց:
Ա Եւ զկեանս յա-
ւիտենից ամէն:

ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի լ խ ծ կ հ ձ ղ ճ մ յ ն շ ո չ պ ջ ռ ս վ տ ր ց ու փ ք և օ ֆ

Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Աբրահամու եւ Իսահակայ եւ Յակոբայ.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Մովսէսի եւ Ահարոնի եւ Յեսուայ որդւոյ Նաւեայ.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Դաւթի եւ Սողոմոնի եւ Եզեկիայ.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Սահակայ եւ Դանիէլի եւ Եսայեայ.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Երեմիայ եւ Եզեկիէլի եւ Յովնանու.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամովսի եւ Ամովսեայ եւ Յովսեայ.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Միքիայ եւ Յովէլի եւ Ովբեդեայ.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Նաւում եւ Ամբակում եւ Սոփոնիայ.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ագգէոսի եւ Զաքարիայ եւ Մաղաքիայ.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն մարգարէից սրբոց.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն առաքելոց սրբոց.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն աւետարանչաց սրբոց.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն վարդապետաց սրբոց.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն ուղղափառաց սրբոց.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն ճգնաւորաց սրբոց.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն կուսանաց սրբոց.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն ամուսնաց սրբոց.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն որբոց սրբոց.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն այրեաց սրբոց.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն ողորմածաց սրբոց.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն ողորմելեաց սրբոց.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն ողորմելեաց սրբոց.
Ողորմեա՛ Տէր ամենակալ Աստուած հարցն մերոց
Ամենայն ողորմելեաց սրբոց.

խոկ ոսո պատրաստե
բոյ պահանջիցեն.
լն. վտիտ եկեն ի
անասուն, յայտ պիտի
լեր։ ԻԵ ՀԱՐՑ ՈՐ։
կեր. այլ հատուած
բարեաց։ Հանդիպեր,
ամբարեւոյ առյ
բարեաց բարեաց
իմ։ այն. ոսոկ ո
հասոյ ցանչ
նայն բարեաց։
կեցիս ի շրջակայս
ղինդ արարիս։ զո
Հոխ։ ևնա պէտ
պէտս շինեցիս, ո
անդր ժողովեա զ
ի գոբեան ևպատ
հասոյ ցանչ
ժողովեա զ

հիւղ կեղ ասեր. ոսո
ր։ վի գոբեցիս,
ասոհմանս ևխո
ասան. ևասոյ այնպէ
առն գրուցն պէտ
ոս ասակի ևասե,
ասոյ ասակի
ասեր։ կեանք
թե իմանայիս ընդէ
հատանել։ վի ոչ
ասոյ։ յաստեանն ասա
ասեր հասցես
բաշան արար իմի
վիճակաւոր կամ
այլ դա, զ կայցէ
ևնա ասէ յիս։
Հնազանդել։

ամենայնի ի բացից
զգուշանալ ։

եղուկ ինձ ո՛վ
հոգի իմ, զի
դու ստեղծեալ
եղեր ի Տեառնէ
ամենակալէ ։ եւ
ոչ ինչ ի քեզ
գտանի ։ զի
ամենայն ինչ
ստեղծեալ ես ։
եւ

ղ

ղ

ղ

ուր · մանկասիրութիւն
աստուծոյ ոչ ոք կարէ
զնա տեսանել զանձինս
իւրեանց · եթէ ոչ
նախ սրբութեամբ
զանձինս զարդարեսցեն ։
Ուստի ասէ ։ զհետ
խաղաղութեան հան-
դերձ ամենայնի ։ եւ
զսրբութիւն ։ զոր
առանց ոչ ոք տեսա-
նիցէ զտէր ։ Եւ
ապա ասէ ։ տես
զի ոչ ոք ետ-
քաղիցի ։ ի շնոր-
հացն աստուծոյ ։
ոչ արմատ դառնու-
թեան ։ ի վեր ելա-
նիցէ ։ եւ զայլս
բազումս պղծեսցէ ։
ոչ պոռնիկ ։ եւ
կամ պղծող ։ որ-
պէս եսաւ ։ որ
վասն միոյ կերակրոյ
զանդրանկութիւնն
իւր ծախեաց ։ զի
գիտէք ։ զի յետ
այնորիկ ։ եւ ուզեալ
զաւրհնել ։ ոչ ընդու-
նաւ ։ զի ոչ ապաշ-
խարութեան տեղի
գտաւ ։ թէպէտ եւ
արտասուօք զնա
խնդրեաց ։ զի ոչ
ոք ասասցէ ։ թէ
ոչ ոք մեղանչէ ։
եթէ ոչ ապաշխա-
րէ ։ զի ոչ ոք
ապաշխարէ ։ եթէ
ոչ մեղանչէ ։ զի
ոչ ոք ապրի ։ եթէ
ոչ մեռանի ։ զի
ոչ ոք մեռանի ։
եթէ ոչ ապրի ։
զի ոչ ոք ապրի ։
եթէ ոչ ի մեղս
մեռանի ։ զի ոչ
ոք մեռանի ։ եթէ
ոչ ի մեղս ապրի ։
զի ոչ ոք ապրի ։
եթէ ոչ ի մեղս
մեռանի ։ զի ոչ
ոք մեռանի ։ եթէ
ոչ ի մեղս ապրի ։

ՀՀ, ՀՀ, ՀՀ, ՀՀ

ես ի ձեզ, եւ ոչ ոք ի ձեզանէ
հարցանէ զիս՝ ո՞ւր երթաս։ Այլ
զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, լցաւ
սիրտ ձեր տրտմութեամբ։ Բայց
ես զճշմարտութիւն ասեմ ձեզ,
օգուտ է ձեզ զի ես երթամ։ Զի
եթէ ոչ երթայց, Մխիթարն ոչ
գայ առ ձեզ։ Եւ եթէ երթիցեմ,
առաքեցից զնա առ ձեզ։ Եւ
եկեալ նա յանդիմանեսցէ զաշ-
խարհ վասն մեղաց եւ վասն
արդարութեան եւ վասն դատաս-
տանի։ Վասն մեղաց՝ զի ոչ հա-
ւատան յիս։ Եւ վասն արդարու-
թեան՝ զի առ Հայր իմ երթամ,
եւ ոչ եւս տեսանիցէք զիս։ Եւ
վասն դատաստանի՝ զի իշխանն
աշխարհիս այսորիկ դատա-
պարտեալ է։ Ունիմ բազումս
ասել ձեզ, այլ ոչ կարէք տանել
զայժմ։ Եւ երբ եկեսցէ նա՝ Հո-
գին ճշմարտութեան, նա առա-
ջնորդեսցէ ձեզ ի ճշմարտու-
թիւն ամենայն։ Զի ոչ ինքնին
խօսեսցի, այլ զոր լուիցէ՝ զայն
խօսեսցի, եւ զգալոցսն յայտ-
նեսցէ ձեզ։ Նա զիս փառաւո-
րեսցէ, զի յիմոյ առնուցուն եւ
յայտնեսցէ ձեզ։ Ամենայն զոր
ունի Հայր՝ իմ է։ Վասն այնո-
րիկ ասացի, զի յիմոյ առնուցուն
եւ յայտնեսցէ ձեզ։ Սակաւ եւ
ոչ տեսանիցէք զիս, եւ դարձեալ
սակաւ եւ տեսանիցէք զիս, զի
ես առ Հայր երթամ։ Ասացին
ուրեմն ոմանք ի նոցանէ ընդ
միմեանս՝ Զի՞նչ է այս զոր ասէ
մեզ, սակաւ եւ ոչ տեսանիցէք
զիս, եւ դարձեալ սակաւ եւ
տեսանիցէք զիս, եւ զի առ Հայր
երթամ։ Ասէին ուրեմն՝ Զի՞նչ է
այս զոր ասէ սակաւ, զի ոչ գի-
տեմք զինչ խօսի։ Գիտաց Յի-
սուս կամէին հարցանել զնա,
եւ ասէ ցնոսա՝ Զայդ հարցա-
նէք ընդ միմեանս, զոր ասացի
սակաւ եւ ոչ տեսանիցէք զիս,
եւ դարձեալ սակաւ եւ տեսա-
նիցէք զիս։ Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ, զի լայցէք եւ ողբասջիք
դուք, եւ աշխարհ ուրախասցի։
Դուք տրտմեսջիք, այլ տրտմու-
թիւն ձեր յերկիր դարձցի։ Կի-
նն՝ յորժամ ծնանիցի, տրտմու-
թիւն ունի, զի եհաս ժամ իւր։
Այլ յորժամ ծնցի մանուկն, ոչ
եւս յիշէ զչարչարանսն վասն
ուրախութեան, զի ծնաւ մարդ
յաշխարհ։ Եւ դուք արդ տրտ-
մութիւն ունիք ի ժամ այս, այլ
տեսից զձեզ դարձեալ, եւ ուրա-
խասցի սիրտ ձեր, եւ զուարթու-
թիւն ձեր ոչ ոք առնուցուն ի
ձէնջ։ Եւ յաւուր յայնմիկ զիս
ոչ հարցանիցէք զինչ։ Ամէն
ամէն ասեմ ձեզ, զի զոր ինչ
խնդրիցէք յԱստուծոյ, տացէ
ձեզ։ Մինչեւ ցայժմ ոչ խնդրե-
ցէք զինչ յանուն իմ։ Խնդրեցէք
եւ առնուցուք, զի ուրախ լիցի
ձեր ուրախութիւն։

ասէ ցնա տէր ամենակալ
Տէր հայրապետ ամենայն
երկրի հայոց եւ ամենայն
աշխարհի վրաց եւ ամենայն
կողմանց հիւսիսոյ։ եւ
յորժամ ելանէր ի տանէ
հարիւր, մայր իւրոյ
երէ։ եւ զուսաւոր ի
մարմնէ։ ակեաւոր
իհարանէ։ եւ հոտոտ
ն իակեարն իւրմէ։
սոյ ևս յիշատակ
սուրն։ յորժամ տե
սանէիցէ զոր
պետ յարու մոխ,
իսկոյն առնէր
պետ ։ եղէ
ան չքուս կայ։ ու
նա ։ մեծ
ամարիք։ եղէ
խաղաղասէր
տաւ յերկիր, ոչ
վայել ։
վասն զի ոչ
ինչ ։
ամենայն
ոսկի եւ
արծաթ
եւ
ինչ
ինչ
ինչ

քեան նոյնպէս ու
խարխիչ, առնե
չել։ եթէ չ առա
կութեան, չ, առ
ու հաստատութեան
նեցեալ առաւ։ մինչ

Ա առաւելութեան
ընդ պահս նոյն
առաքեալն վասն
ն դիւրն լեալ
դիմել լեալ։ ոչ
ամենայն ինչ
համարիմ եթէ ա

Բ առաւելութեան
ընդ պահս նոյն
առաքեալն վասն
ն դիւրն լեալ
դիմել լեալ։ ոչ
ամենայն ինչ
համարիմ եթէ ա

առաքեալ, ոչ եթէ
արկանելոյ իշխանու
ցիչ։ այլ առաւե
լեալ, ուր ոչ ա
պէս։

Գ եղծանելոյ, ի
նոյն ինքն ի
ցանապարհի ա
ցեալ ի մարմ
իսկ ցիմաստակ
ի պատճառ փո
նեալ ի վերա

Դ եղծանելոյ, ի
նոյն ինքն ի
ցանապարհի ա
ցեալ ի մարմ
իսկ ցիմաստակ
ի պատճառ փո
նեալ ի վերա

Ի ՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱՄԱՅՐԻՆ ՄԵՐ ՈՒՆԱՅԻ ԶՔԱՐՈՒՆՍ ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒԹԵԱՆՍ ՈՒ ԶՄԵՂՍ ՈՐ ՈՒՆԵՄՔ ՈՂՈՐՄԵԼ ՅԱՍՏՈՒԱԾԱՅ ՄԵՐՈՅ ՈՒ ՓՐԿԻՉ ՀՈԳՈՅ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՏԵՐԱՆ ՄԵՐ։

Ա

Ո՛վ Հայր ողորմութեան, Աստուած ամենայն մխիթարութեան, որ ի սկզբանէ ստեղծեր զմարդ ի պատկեր քո, եւ ի ձեռն մարգարէիդ խոստացար փրկել զնա ի մահուանէ, եւ ի ձեռն Միածնիդ Որդւոյ քո Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի կատարեցեր զխոստումն քո, որ ասես. Ես եմ յարութիւն եւ կեանք, որ հաւատայ ի իս, եթէ մեռանիցի կեցցէ։ Եւ ամենայն որ կեայ եւ հաւատայ ի իս, մի՛ մեռանիցի յաւիտեան։ Ընդ այսմ հաւատոյ ես, Տէր, ի քեզ եմ ապաստանեալ, եւ ի քեզ յուսացեալ, եւ ի քեզ ապաւինեալ, եւ ի քեզ հաւատացեալ, եւ ի քեզ ակնկալեալ, եւ ի քեզ ամենայն յոյսս դրեալ։ Ընդ այսմ հաւատոյ ես, Տէր, ի քեզ եմ ապաստանեալ, եւ ի քեզ յուսացեալ, եւ ի քեզ ապաւինեալ, եւ ի քեզ հաւատացեալ, եւ ի քեզ ակնկալեալ, եւ ի քեզ ամենայն յոյսս դրեալ։

Ա

Ո՛վ Հայր ողորմութեան, Աստուած ամենայն մխիթարութեան, որ ի սկզբանէ ստեղծեր զմարդ ի պատկեր քո, եւ ի ձեռն մարգարէիդ խոստացար փրկել զնա ի մահուանէ, եւ ի ձեռն Միածնիդ Որդւոյ քո Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի կատարեցեր զխոստումն քո, որ ասես. Ես եմ յարութիւն եւ կեանք, որ հաւատայ ի իս, եթէ մեռանիցի կեցցէ։ Եւ ամենայն որ կեայ եւ հաւատայ ի իս, մի՛ մեռանիցի յաւիտեան։ Ընդ այսմ հաւատոյ ես, Տէր, ի քեզ եմ ապաստանեալ, եւ ի քեզ յուսացեալ, եւ ի քեզ ապաւինեալ, եւ ի քեզ հաւատացեալ, եւ ի քեզ ակնկալեալ, եւ ի քեզ ամենայն յոյսս դրեալ։ Ընդ այսմ հաւատոյ ես, Տէր, ի քեզ եմ ապաստանեալ, եւ ի քեզ յուսացեալ, եւ ի քեզ ապաւինեալ, եւ ի քեզ հաւատացեալ, եւ ի քեզ ակնկալեալ, եւ ի քեզ ամենայն յոյսս դրեալ։

Ա

Ո՛վ Հայր ողորմութեան, Աստուած ամենայն մխիթարութեան, որ ի սկզբանէ ստեղծեր զմարդ ի պատկեր քո, եւ ի ձեռն մարգարէիդ խոստացար փրկել զնա ի մահուանէ, եւ ի ձեռն Միածնիդ Որդւոյ քո Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի կատարեցեր զխոստումն քո, որ ասես. Ես եմ յարութիւն եւ կեանք, որ հաւատայ ի իս, եթէ մեռանիցի կեցցէ։ Եւ ամենայն որ կեայ եւ հաւատայ ի իս, մի՛ մեռանիցի յաւիտեան։ Ընդ այսմ հաւատոյ ես, Տէր, ի քեզ եմ ապաստանեալ, եւ ի քեզ յուսացեալ, եւ ի քեզ ապաւինեալ, եւ ի քեզ հաւատացեալ, եւ ի քեզ ակնկալեալ, եւ ի քեզ ամենայն յոյսս դրեալ։ Ընդ այսմ հաւատոյ ես, Տէր, ի քեզ եմ ապաստանեալ, եւ ի քեզ յուսացեալ, եւ ի քեզ ապաւինեալ, եւ ի քեզ հաւատացեալ, եւ ի քեզ ակնկալեալ, եւ ի քեզ ամենայն յոյսս դրեալ։

հաղորդեր զան կա
ռն ա զատուսո աբեղ
այն ոտ զեցաւ ։ ու
փաստաբաներ
զեր ։

Ի ամսոյն ե

ի մեծաւ խժդժութի
ան ոտ զեցաւ ։ ու

ՀՂ ՀՅ ՄՐ ՄՐ ՀՂ ՀՅ ՄՐ ՄՐ

ՃԻԳ ՃԻԵ ՃԻԶ ՃԻԷ

խոսել ստուեալ տան
ի սէր։ հաստատ
ա՛ւետել՝ սո՛ւրբ քո՛
աղախի՛ս դուրս ։ զրոյն
կան զաքարիայ զի
ուն ։ ու՝ կամիս ի՛նձ
ափակեալ կղա՛ս
ա՛յնչ տանուտէրն
կատարեն ։

Ե՛ւ ասէ հրեշտակն ցնա՝ մի՛ երկնչիր զաքարիա՛ մի՛ երկնչիր զաքարիա՛ մի՛ երկնչիր զաքարիա՛

եղեալ ժողովեցաւ զամ-
ենայն ոհմակ յոյսն կամ
ազգ, մեծ եւ փոքր, ա-
մենայն ստացուածք
զոքեան ի միասին ժո-
ղովեցան, եւ ոչ մի ոք
մնաց ի տանն, որ ոչ
եկն առ նա։ Եւ ամե-
նայն ազգն յոյսն ի
միասին ժողովեցան
առ նա։ Եւ ասէ ցնո-
սա Մովսէս։ Ահա
ասէ Տէր Աստուած
Իսրայէլի, զի ամե-
նայն մարդ զսուր իւր
առցէ, եւ մտցէ ի
տունն, եւ սպանցէ
զեղբայր իւր, եւ զա-
մենայն ազգակից
իւր, եւ զամենայն
մերձաւոր իւր։ Եւ
արարին որդիքն Ղե-
ւեայ ըստ բանի Մով-
սիսի։ Եւ անկան յա-
մենայն օրն յայնմ-
անէ ի ժողովրդենէ
երեսուն հազար
այր։ Եւ ասէ Մովսէս
ցնոսա, թէ լցէք
զձեռս ձեր այսօր
Տեառն, զի ամենայն
մարդ ի որդւոյ իւրում
եւ ի եղբօր իւրում,
զի տացէ Տէր այսօր
օրհնութիւն ի վերայ
ձեր։ Եւ եղեւ յաջորդ
աւուրն ասէ Մովսէս
ցժողովուրդն, դուք
մեծ մեղս մեղայք,
եւ արդ ելից առ Տէր
գուցէ տացէ Տէր
քաւութիւն վասն
մեղացդ ձերոց։ Եւ
դարձաւ Մովսէս առ
Տէր, եւ ասէ, ո՛հ
մեղաւ ժողովուրդս
այս մեծ մեղս, եւ
արարին իւրեանց
աստուածս ոսկի-
եայս։ Եւ արդ եթէ
թողուցես զմեղս
նոցա, թողացես։
Եթէ ոչ, ջնջեա զիս
ի գրոց քոց զոր գրե-
ցեր։ Եւ ասէ Տէր
ցՄովսէս, զոր ինչ
մեղաւ առ իս, զնա
ջնջեցից ի գրոց իմոց։
Եւ արդ երթ տար
զժողովուրդն յայդ
տեղի զոր ասացի
քեզ։ Ահա հրեշտակ
իմ առաջի քո երթ-
ցէ, եւ յաւուր հատա-
նելոյ իմոյ հատից
ի նոսա զմեղս նոցա։
Եւ եհար Տէր զժո-
ղովուրդն վասն
արարածոյ զոր ար-
արին զհամբարձակ
հանդերձ զոր արար
Ահարոն։

ՏԵՐՈՒՆ ԿԱՐԴԱՑՈՒՄՆ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆ ՀՈՎՀԱՆՆԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆ ՍԱՀԱԿ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆ ՄԱՇՏՈՑ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆ ՅՈՎՍԷՓ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

տեղն, յորժամ տա-
ճառէ զհոգեւոր
բարձրութիւն։ Զի
հեղուսյինն չունէր
սիր։ ու ասելոյն
չունէր. խոնարհե-
ալ զանձն իւրոյ
եւ ոչ ամենեւին
ոչ ինչ ի գործ դնէր
ի պատուականու-
թիւն ասելոյն։ Ա-
րարչին ։ Քանզի
ամենեքին որ
բարձրանայ
նա
ստորնանայ։ եւ
որ խոնարհեցու-
ցանէ զանձն իւր
նա
բարձրանայ։ Ա-
ռաքեալն ասէ։
Ամենայն ոք
որ ինչ գործէ
ի խօսս եւ ի
գործս ամենայն
ինչ ի Տեառն
Յիսուսէ գործեսցէ
եւ ոչ ի մարդկան
հաճոյանալ։ Ա-
պա ուրեմն
ամենայն ինչ
որ գործէ
մարդ
ի

հրաժարել։

Ա Ոչ առնուն ինձ
սատանայ պատրաստ
եկայք, ի տուն
իմ ընթրեսցին, կոչել
զաղքատս, զկաղս,
զկոյրս, զանդամալուծս
եւ զերանելի լինիցիս
վասն զի ոչ ունին փոխա
րէն հատուցանել
քեզ, եւ հատուսցի
քեզ փոխարէն
յարդարելոցն արդա

Ա Եւ ասէ ցնա
մի ոք մարդ
եր մեծ, եւ կոչեաց
բազումս, եւ առաքեաց
զծառայ իւր ժամուն
ասել կոչելոցն, եկայք
զի արդ պատրաստ
են ամենայն ինչ։

Ա Եւ սկսան
ամենեքին միով
բերանով պատրուա
կել։ Առաջին ասէ
ցնա, արտ գնեցի
եւ ելանեմ տեսա
նել զնա, խնդրեմ
զքեզ, զիս ունել
պատրուակեալ։

Ա Եւ ասէ ցնա
մի ոք կին
եր առեալ, եւ վասն
այնորիկ ոչ կարեմ
գալ։ Եւ եկեալ
ծառայն յայտնեաց
զայս տեառն իւրում։
Յայնժամ բարկացեալ
տէր տանն ասէ
ցծառայ իւր, ել
շուտ յհրապարակս
եւ ի փողոցս քաղաքի,
եւ մտցես զաղքատս
եւ զանդամալուծս
եւ զկոյրս եւ զկաղս
ի տուն քո։ Եւ
ասէ ծառայն, տէր
եղեւ որպէս պատ
ուիրեցեր, եւ դեռ
տեղի կայ։

Դևս ժողովուրդ
Երեսայինն ընդ
Հոգի Թրեայ իմոյ ։
Զշուկեայդ հրն
Յայնմ կոչեցեալ ոչ
Առեալ Ձեզ ։ վիրջեալ
Ի լայն տուեալս ։
Ի վեր ։ եւ վար վարակի
Իհրապարակս ։ եւ ի
Վողոյս քաղաքիդ ։
Եւ վար քաշեալ ։ ով
Խեղդ ։ եւ վիկայեալ ։ ով
Վիկոյրս ։ մոլորեալ ։
Ուսուց ծառայն ։
Տէրն ։ եկեր ։ եւ խմեր ։
Տէրն ։ եւ կամ ես
Տեղի ։
Ուսուց ծառայն
Տէրն ։ եւ խմեր ։
Տէրն ։ եւ կամ ես
Տեղի ։
Ուսուց ծառայն ։
Տէրն ։ եւ խմեր ։
Տէրն ։ եւ կամ ես
Տեղի ։
Ուսուց ծառայն ։
Տէրն ։ եւ խմեր ։
Տէրն ։ եւ կամ ես
Տեղի ։

Ա ուսուցանեալ ասէ ,
ատարակ գնեցէք ։ և
հարկէ եղանել տուէ
սանել զնա ։ ասա
չեմ գալ ։ կամ գիտեմ
Ե հրաժարեալ ։
Ի վեր հրաժարեալ
աղաչեմ գնա ։ ասէ
Ե ուսուցանեալ ասէ ,
լուծս հինդ եղանդ
գնեցի ։ և երթամ
Ե ուսուցանեալ ասէ ,
որիկ ոչ կարեմ գալ ։
ն ածէ ։ և ասէ
Ե հրաժարեալ ։
Ի վեր հրաժարեալ
աղաչեմ գնա ։ ասէ
Ե ուսուցանեալ ասէ ,
ատարակ գնեցէք ։ և
հարկէ եղանել տուէ
սանել զնա ։ ասա
չեմ գալ ։ կամ գիտեմ
Ե հրաժարեալ ։
Ի վեր հրաժարեալ
աղաչեմ գնա ։ ասէ
Ե ուսուցանեալ ասէ ,
լուծս հինդ եղանդ
գնեցի ։ և երթամ
Ե ուսուցանեալ ասէ ,
որիկ ոչ կարեմ գալ ։
ն ածէ ։ և ասէ
Ե հրաժարեալ ։

ոյն կամ · հրեշտա
կացն ոչ դեռ հեռու
լուս : ապա ըստ
նմանն հայր
ոմն ունէր զորդի
սն միայն իւրեա
կ ։ եւ ասէ ցնա
հարստա կեղծ
կարծել կամ զա
ղ զեղծեալ կամ
յ · եւ ոչ նոսա ը
մեզ ընդ մահ
կանացն ընդ
ն · երկեալ ասա
ցին ։ ապա ա
ն ։

ոչ կամիմ կատար
ել զայս ոճիր
ապա ասէ ցնա
ա · եթէ ոչ կա
միս զայս ոճիր
ել ։ ապա ես
ոչ կամիմ ամ
ուսնանալ ։ ա
սէ ցնա հայրն
ոչ կամիմ զի
ես ծառայ ունի
մ ։ ասէ հայրն

կոնդակս լսեալ եւ ընթեռնեալ
իմաստասիրական խոհեմութեամբ
բերս կամեցեալ, զինչ
ես կամիմ, որ
կատարեալ գոյ
ի վերայ ոտանաւորին.
զի ոչ ինձ միայն
հարկաւոր էր, այլ
ամենայն ընթերցողաց
ի վերայ ոտանաւորին
ի վերայ ոտանաւորին
ի վերայ ոտանաւորին

ես անկանի յերկիրն,
ուստի՞ց բարձին,
զոհ ցհուայրն, հայր
առ կրտերն ինոսա
ոչ կին երկու-սուխե
ես, առն մի
շիասուկե։
սեղաւոյն սա առա
կայց։ իվերա մեղ
ցի առաջի հրե շուա
կ։ ուրախութիւն եղիւ
յնոցի առեալ չէ
ի սուրբ կանայս։
վր գիտ կ դարպեղիմ
ա եղերակ ընդ
ւ բարեկամս հավ
կ։ կոչէ
սկ։ մինչև
ս, ևերբ
ս։ ու
ղրացիս,
ս կոչէ

ա։ ուրբ չեղ։ վր
ամակ ուղարկիս
թ երկինս վասն
մեղ սեղաւորն, սա
ամա շիասուկե։ զան
ինչ արդարոյն, սա
վասն ինդ սուն։ ու
չեկե պիսոյ ամարշիս
ինչ արդարոյն, սա
արուեսի։

ամ յ հակերն, ա
սոյ կրտերն ինոսա
ուստի՞ց բարձին,
ես անկանի յերկիրն,

Ե ՈՒՆԱ ԲԱԺԱՆԵ

Ե ՀԵՏ ՈՐ ԲԱՏԱ
ԱՅ ՆՈՅԱ ՎԿԵԱՆԱՆ.

Ե ՀԵՐՆ ԱՊԱՐԵ
ՈՒԹԵ:

Ե ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

ԵՒ ԱՅՍՊԷՍ ԱՆՈՒՇԱԿ ՎԻԿԵՑԱՒ ՆՈՅԱ ՅԱՇԽԱՐՀ ՀԵՌՈՒ, ՈՐ ՈՐԴՈՅՆ Ի ՎԵՐ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԻՆ ՓՐԿԱՒ ԶՄԱՐՄԱՐՆ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ. ԵՒ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԻՆ ՀԱՆԵԱԼ ԶՆՈՒՆ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՏԱՌՆ ՆՈՅԱ ՎԿԱՅԱՆՆ. ԵՒ ՅԵՏՈ ՄԵՌԱՆԷՐ ՍՈՒՐԲՔՆ ՀԱՅՈՑ

վի եղ բայլեա եկե
Ընա տակնո ,
հարցանէր Թէ վի
վին իժտուխին ,
և կոշեցեալ տ-ինքն
լսեաւ և վախտա-
ն : լուտ վէչին ե
և մերձեղև խաւն
ևմինչ դեռ վայր
տուխտուկ ,
ևարկ դեպ վայր
և ակտն տրտղ վ
եալ և վտռ :
Ընա տակնո , և համբոյր
ետու նմա , ևասէ ցնա
ինա հայրն ևպիտ
յուտ : յարեաւ և
ընթացաւ ընդ-
ռաջ նորա , ևասէ
ևնա հայրն ևպիտ
ռափչին . եսեռ

ՈՒՐԱԽ ԱՌՆ ՏԱՐԱՓԱԿԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՀԱՅՈՑ ՏԵՐՈՒՆ ՄԵՐ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻՈՍԻ ԼՈՒՍԱՎՈՐՉԻ

ՈՐ ԵՂԵՒ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ՅԱՄԵՆԱՅՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՄԵՐ ՍՐԲՈՅՆ ՆԱՐԵԿԱՑՒՈՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՀԱՅՈՑ ՏԵՐՈՒՆ ՄԵՐ ՍՐԲՈՅՆ ՀՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՊԱՏՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՀԱՅՈՑ ՏԵՐՈՒՆ ՄԵՐ ՍՐԲՈՅՆ ՍԱՀԱԿ

պրեայ · ուշաւն ։

Ա Ընաւ աւէ կինա ·
կայ վէրի զո ունիսա
իւր զօս կարեն ։

Ա Ընաւ աւէ կինա ·
ի մարդ ։ մահ
ունիսա ։

Ա Ընաւ աւէ կինա ·
հաւ

ուսոյ։ եւ համաւորեալ։
զկարէք այ ծա
ղ հոգի։
զինն ամենայն
իրաւ մամոնայիկն
չեղիք հաւատարիմք.
աշխարհաւն չեղ ո՞
հաւատասցէ։
ոչ եղէք հաւատա
րիմք ։ ով չեղեն ո՞
տայցէ չեզ։
ոչ ոք ծառայ։ կա
մ զերկուս տերանց
ծառայել ։ կամ զմի
մնայնոյն ատիցէ, կամ
սիրեսցէ ։ կամ մի
միոյն մերձեսցի, եւ
զմիւսն արհամար
եսցէ։
Լուկաս։
Ասէր եւ առ աշա
կերտս իւր ։ մարդ
մի հարուստ էր ։ որ
ունէր տնտես ։ եւ
սա զտուեալ նորա
ի վերայ եկաւ ։ թէ
զայս ինչ առնու
ի տնտեսէն քումմէ։
ասա հաշիւ տնտե
սութեան քոյ։ ոչ
զի կարես այլ տնտես
լինել։
Ասէ տնտեսն ի
սմա ինքեան ։ զի
տէր իմ առնու ի
ինէն զտնտեսու
թիւնն ։ զի հող
ոչ կարեմ ։ ամա
չիմ ։ մուրալ ամօ
թ համարիմ ։
Գիտացի զի զիս
ընկալցին ի տունս
իւրեանց ։ յորժամ
պակասիցի ինէն
տնտեսութիւնն ։
Եւ կոչեալ զամե
նայն պարտապան
ս տեառն իւրոյ ։
ասէ առաջնոյն ։
զի՞ պարտիս տեառ
նի իմում։
Նա ասէ ։ հարիւր
չափ իւղ։
Ասէ ցնա ։ առ
զգիրս քո ։ եւ նըս
տեալ շուտով գրեա
հիսուն ։
Ապա ասէ ցայլ
սն ։ դու զի՞ պար
տիս ։
Նա ասէ ։ հարիւր
չափ ցորեն։
Ասէ ցնա ։ առ
զգիրս քո ։ եւ գրեա
ութսուն ։
Եւ գովեաց տէր
զտնտես անիրա
ւութեան ։ զի իմաս
տութեամբ արար

սրեալ ։ եւ զայնկոյսն
դիւրն նոսա վիպա-
ռությունք ։ զի ոչ
ասացին զայս ։
զոյգ զոյգ զոյգ զոյգ զոյգ զոյգ զոյգ զոյգ
՚ ՚ ՚ ՚ ՚ ՚ ՚ ՚
ղ ՚ ի ՚ մ մր
զոյգ զոյգ զոյգ զոյգ զոյգ զոյգ զոյգ զոյգ
՚ ՚ ՚ ՚ ՚ ՚ ՚ ՚
ղ ՚ ի ՚ մ մր

ասէ ։ եւ զայնկոյսն
կողմն ասացին
զայս ։ զի ոչ
հայոյեսցէ առա-
քեալ ։ եւ ոչ
բերկրեսցի ։ եւ
ասէ ։ զի ոչ
բերկրեսցի ։ եւ
ասէ ։ զի ոչ
բարձրանայ ։ եւ
ասէ ։ զի ոչ
բարձրանայ ։ եւ
ասէ ։ զի ոչ
բարձրանայ

վերս այլ առեալ
պատուիրեաց ։ Եւ
ի Թարւ։ Եւ ուղեւորեալ
անդէն ի բարիսա
ղաւատս նոյնպէս
ի հաւատոյ ։ Եւ
ի հաւատոյ ։ Եւ
հաս ։ սկսեալ յիշ
եալ ։ ի ընկալաւ
ի առաքելոյն ։
ի առաքելոյն ։
յայտ կիջատ սուրբն
ի շնորհս ։ ուսոյց
սա ինձ։ Եւ առաքեալ
աբրահամ ։ ուսոյց
ի ղաւատս ։ ի Թա
ի ղաւատս ։ ի Թա
ղաւատս ։ ի Թա
ղաւատս ։ ի Թա

ՀԻՄ ԵՐԿՈՒՈՏԱՍՈՒՆ

ՏԵՐԵՆ ՈՐՈՎ ԵՂԵՒ
ԱՄԱՆ ՉԵՆՔ ՓԱՓԱՔ։
ԱՄԱՆ ՀԱՅ ՄԱՐԿԱԿՆ
ՓԱՓԱՐԱԿԱԾ ԵՂԱՒ։
ՈՐ ԿՈՐՈՎ ՀԱՅՈՑ
ՀԱՇՄԱԿԵՑՈՒՄՆ ԽԱԽ։
ՈՐ ՉԱՐՈՒՄ ՀԱՅՈՑ
ՈՐՊԷՍ ՉԱՐՈՒՄ ՀԱՅՈՑ
ՈՐ

շատ մեծ ու ահագին, որ ոչ ոք
կարէ ասել զնա, եւ ոչ ոք կարէ
գրել զնա. ու ոչ ոք կարէ
ասել զանունն նորա, ոչ ոք
կարէ գրել զանունն նորա,
ոչ ոք կարէ ասել զանունն
նորա, ոչ ոք կարէ գրել
զանունն նորա,

ար վասաւոր ար
յր անուրբն ի ձայն
բժշկեաւ · զար
լբրու եւսեր եԹե
լուծի ինոցանե
արբեցան ։
ուեղ լբրուի
այնի · աւժամայն
ուեղ լբրուի
զանձինս զատիանու
երԹայ զ յուդի
ուսա · աս ցիսուս
լբրու եւսեր զ
ներսես ։
ուեղ լբրուի
զանձինս զատիանու
երԹայ զ յուդի
ուսա · աս ցիսուս
լբրու եւսեր զ
ներսես ։
ուեղ լբրուի
զանձինս զատիանու
երԹայ զ յուդի
ուսա · աս ցիսուս
լբրու եւսեր զ
ներսես ։
ուեղ լբրուի
զանձինս զատիանու
երԹայ զ յուդի
ուսա · աս ցիսուս
լբրու եւսեր զ
ներսես ։
ուեղ լբրուի
զանձինս զատիանու
երԹայ զ յուդի
ուսա · աս ցիսուս
լբրու եւսեր զ
ներսես ։

եւ ոչ ինչ
ի գործ ածեալ
ի նոցանէ
ի մեզ ։ եւ
ոչ ինչ ի
մեզանէ ի
նոսա ։ զի
ոչ ինչ ի
մեզ ի նոսա
ի գործ ածեալ
։ եւ ոչ ինչ
ի նոսանէ ի
մեզ ։ զի
ոչ ինչ ի
նոսա ի մեզ
ի գործ ածեալ
։ եւ ոչ ինչ
ի մեզանէ ի
նոսա ։ զի
ոչ ինչ ի
մեզ ի նոսա
ի գործ ածեալ
։ եւ ոչ ինչ
ի նոցանէ ի
մեզ ։ զի
ոչ ինչ ի
մեզ ի նոսա
ի գործ ածեալ
։ եւ ոչ ինչ
ի մեզանէ ի
նոսա ։ զի
ոչ ինչ ի
նոսա ի մեզ
ի գործ ածեալ
։ եւ ոչ ինչ
ի նոսանէ ի
մեզ ։ զի
ոչ ինչ ի
մեզ ի նոսա
ի գործ ածեալ
։ եւ ոչ ինչ
ի մեզանէ ի
նոսա ։ զի
ոչ ինչ ի
նոսա ի մեզ

ղն։ Եւ ելից զմահ հեղե
ղ ամենայն ոյժ իւրոյն
եղեալ ոյժ իւրոյն յոտս
իմ ։ զի ոչ ի մարդկան
ոյժ ։ այլ ոյժ աստուա
ծոյ եղեալ յոտս իմ ։
Ոչ ոք կարէ ասել ։ թէ
ես ոչ եղէի յոտս մար
դոյ ։ զի ես ամենայն
ոյժ եղէի յոտս մարդոյ
ամենայն ։ Ոչ ոք կարէ
ասել ։ թէ ես ոչ եղէի
ի ներքոյ երկնից ։ զի
ես ամենայն ոյժ եղէի
ի ներքոյ երկնից ։ Ոչ
ոք կարէ ասել ։ թէ ես
ոչ եղէի ի ներքոյ ծո
վոյ ։ զի ես ամենայն
ոյժ եղէի ի ներքոյ ծո
վոյ ։ Ոչ ոք կարէ ասել ։
թէ ես ոչ եղէի ի ներքոյ
երկրի ։ զի ես ամենայն
ոյժ եղէի ի ներքոյ եր
կրի ։ Ոչ ոք կարէ ասել ։
թէ ես ոչ եղէի ի ներքոյ
դժոխոց ։ զի ես ամենայն
ոյժ եղէի ի ներքոյ դժո
խոց ։ Ոչ ոք կարէ ասել ։
թէ ես ոչ եղէի ի ներքոյ
դրախտի ։ զի ես ամենայն
ոյժ եղէի ի ներքոյ դրա
խտի ։ Ոչ ոք կարէ ասել ։
թէ ես ոչ եղէի ի ներքոյ
երկնից ։ զի ես ամենայն
ոյժ եղէի ի ներքոյ եր
կնից ։ Ոչ ոք կարէ ասել ։
թէ ես ոչ եղէի ի ներքոյ
ամենայն արարածոց ։
զի ես ամենայն ոյժ եղէի
ի ներքոյ ամենայն ա
րարածոց ։ Ոչ ոք կարէ
ասել ։ թէ ես ոչ եղէի
ի ներքոյ ամենայն ։ զի
ես ամենայն ոյժ եղէի
ի ներքոյ ամենայն ։

ա՛ստուած մի՛ կոչեր
զքո՝ զանուն սրբոյ քո՝ ի
զուր. զի ոչ սրբեսցէ
տէր զոր կամ հոգի
պիղծ՝ յաղագս
այս ամենայնի՝ սգայ
երկիր՝ եւ ամենայն
որ բնակեալ ի նմա՝
տկարանայ՝ եւ
գազանք վայրի՝ եւ
սողունք երկրի՝ եւ
թռչունք երկնի՝ եւ
ձկունք ծովու՝ ժո-
ղովեսցին՝ եւ
մեռանիցին՝ զի
բարկացաւ սրտմտու-
թեամբ՝ ասէ տէր՝
զոր ոչ դարձուցից
զբարկութիւն իմ՝
եւ ոչ զղջասցայց
ի նմանէ՝ զի ես
եմ տէր ամենա-
կալ՝ եւ ոչ ոք
կայ որ կարող
իցէ ընդդէմ
կալ ձեռին իմո-
յ՝ եւ ոչ ոք
կայ որ ասիցէ
ցիս՝ թէ զի՞նչ
արարեր դու՝
զի ես եմ
տէր ամենա-
կալ՝ եւ ոչ ոք
կայ որ կարող
իցէ ընդդէմ
կալ ձեռին իմո-
յ՝ եւ ոչ ոք
կայ որ ասիցէ
ցիս՝ թէ զի՞նչ
արարեր դու՝
զի ես եմ
տէր ամենա-
կալ՝ եւ ոչ ոք
կայ որ կարող
իցէ ընդդէմ
կալ ձեռին իմո-
յ՝ եւ ոչ ոք
կայ որ ասիցէ
ցիս՝ թէ զի՞նչ
արարեր դու՝

պատճառեալ յայս
տուն աստուածոյ
յերկրի։

Ա. Ոսկի սուրբ, լու-
սաւորիչ տիեզերաց
հոգեւոր գանձարան
ուսուցանիչ ճշմարիտ
հաւատոյ, որ ի վե-
րուստ ընկալար զա-
ռաքելական շնորհս
եւ զքահանայական
կարգ, եւ ի ձեռն
սուրբ հոգւոյն ան-
խոնջ վարդապետե-
ցեր զհաւատս քրիս-
տոսի, եւ ի ձեռն
քո ամենայն տուն
աստուծոյ հաստա-
տեցաւ ի վերայ
հիմանն առաքելոց
եւ մարգարէից, որ
ինքն քրիստոս
անկեան քարն է
ընտրեալ եւ պատ-
ուական, որում
ամենայն շինուած
միանդամ հարկ
է շինել զհոգե-
ւոր տաճարն
աստուծոյ, ուր
ամենայն հաւատա-
ցեալք ի մի հոգի
մկրտեալ եմք ի
մի հաւատ եկեալ
ի մի մարմին
միաւորեալ եմք
ի մի սեղան
հաղորդեալ եմք
ի մի բաժակ
օրհնութեան
վայելեմք։

Ա. Ոսկի սուրբ, լու-
սաւորիչ տիեզերաց
հոգեւոր գանձարան
ուսուցանիչ ճշմարիտ
հաւատոյ, որ ի վե-
րուստ ընկալար զա-
ռաքելական շնորհս
եւ զքահանայական
կարգ, եւ ի ձեռն
սուրբ հոգւոյն ան-
խոնջ վարդապետե-
ցեր զհաւատս քրիս-
տոսի, եւ ի ձեռն
քո ամենայն տուն
աստուծոյ հաստա-
տեցաւ ի վերայ
հիմանն առաքելոց
եւ մարգարէից, որ
ինքն քրիստոս
անկեան քարն է
ընտրեալ եւ պատ-
ուական, որում
ամենայն շինուած
միանդամ հարկ
է շինել զհոգե-
ւոր տաճարն
աստուծոյ, ուր
ամենայն հաւատա-
ցեալք ի մի հոգի
մկրտեալ եմք ի
մի հաւատ եկեալ
ի մի մարմին
միաւորեալ եմք
ի մի սեղան
հաղորդեալ եմք
ի մի բաժակ
օրհնութեան
վայելեմք։

Ա. Ոսկի սուրբ, լու-
սաւորիչ տիեզերաց
հոգեւոր գանձարան
ուսուցանիչ ճշմարիտ
հաւատոյ, որ ի վե-
րուստ ընկալար զա-
ռաքելական շնորհս
եւ զքահանայական
կարգ, եւ ի ձեռն
սուրբ հոգւոյն ան-
խոնջ վարդապետե-
ցեր զհաւատս քրիս-
տոսի, եւ ի ձեռն
քո ամենայն տուն
աստուծոյ հաստա-
տեցաւ ի վերայ
հիմանն առաքելոց
եւ մարգարէից, որ
ինքն քրիստոս
անկեան քարն է
ընտրեալ եւ պատ-
ուական, որում
ամենայն շինուած
միանդամ հարկ
է շինել զհոգե-
ւոր տաճարն
աստուծոյ, ուր
ամենայն հաւատա-
ցեալք ի մի հոգի
մկրտեալ եմք ի
մի հաւատ եկեալ
ի մի մարմին
միաւորեալ եմք
ի մի սեղան
հաղորդեալ եմք
ի մի բաժակ
օրհնութեան
վայելեմք։

ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՍՈՒՐԲ ԵՐԿԻՒՂ ԱՆՊԱՐՏԱՒՈՐ ԵՒ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՄԵՐՈՅ ԱՄԵՆԱՓԱՌԱՒՈՐ ՀԱՂԹԱՆԱԿԻ ՀԱՒԱՏՔՈՎ ՍՈՒՐԲ ԵՐԿԻՒՂ ՊԱՀԵՄ ԶՔԵԶ ՏԷՐ ՈՐ ՄԱՐԴԱՍԷՐ ԵՒ ՈՉ ՄԱՐԴԱՍԷՐ ՍՈՒՐԲ ԵՐԿԻՒՂ ՊԱՀԵՄ ԶՔԵԶ ՏԷՐ ՈՐ ՄԱՐԴԱՍԷՐ ԵՒ ՈՉ ՄԱՐԴԱՍԷՐ ՍՈՒՐԲ ԵՐԿԻՒՂ ՊԱՀԵՄ ԶՔԵԶ ՏԷՐ ՈՐ ՄԱՐԴԱՍԷՐ ԵՒ ՈՉ ՄԱՐԴԱՍԷՐ

ՍՈՒՐԲ ԵՐԿԻՒՂ ՊԱՀԵՄ ԶՔԵԶ ՏԷՐ ՈՐ ՄԱՐԴԱՍԷՐ ԵՒ ՈՉ ՄԱՐԴԱՍԷՐ

ՍՈՒՐԲ ԵՐԿԻՒՂ ՊԱՀԵՄ ԶՔԵԶ ՏԷՐ ՈՐ ՄԱՐԴԱՍԷՐ ԵՒ ՈՉ ՄԱՐԴԱՍԷՐ

ՍՈՒՐԲ ԵՐԿԻՒՂ ՊԱՀԵՄ ԶՔԵԶ ՏԷՐ ՈՐ ՄԱՐԴԱՍԷՐ ԵՒ ՈՉ ՄԱՐԴԱՍԷՐ

ձեռ : վասնզի
ոչ ոք ասիցէ ի
քո ոտն : մի
յոյս դիցես
ի նմա : զի
ոչ ոք ասիցէ
ի քո ոտն :
մի

աստուածս իսրայէլ
ա՛ւ ի ձեռն ամենայն
արուեստից վասն
զի ամենայն ինչ
ստեղծեալ է ի
ձեռն նորա։ եւ
ոչ կարի՛ք ունի
ոք ի մարդկանէ
զի ինքն ամենայն
ինչ գիտէ մինչ
դեռ չիցեն եղեալ
եւ ոչ ինչ ծածկի
ի նմանէ։ զի ինքն
ամենայն ինչ
գիտէ մինչ դեռ

ԵՂԻՒ ԽՄԱՌ

ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ։

ՈՐ ՅԱՒԻՏԵՍ ԶՄԱՐԴԿՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԶՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐՈՅ ԿԵԱՆՔԻ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՄԵՐՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅՆԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀՈՒՆ ԵՒ ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ ՏԱՆԵԼ ՄԵԶ ՈՒ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՆՈՐՈՅ ՈՐ ՄԵՐ ՄԻՋՈՑԱՆ ՊԱՏՃԱՌԵԱՑ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՒՆ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԼԻՆԻ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՆՈՐՈՅ ՈՐ ՄԵՐ ՄԻՋՈՑԱՆ ՊԱՏՃԱՌԵԱՑ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՒՆ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԼԻՆԻ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՆՈՐՈՅ ՈՐ ՄԵՐ ՄԻՋՈՑԱՆ ՊԱՏՃԱՌԵԱՑ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՒՆ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԼԻՆԻ

ղին։ Հայեցյուխեր

Եւ ասէին ցնա

Ա երբ եկն Քրիստոս ի
մեր աշխարհս, ոչ
ասէր զանուն իւր
եթէ ոչ Յիսուս։

Ա Եւ ասեն ցնա

ի ընդ այն իսկայն
տեսանիցես զնա, զոր
դեռևս տեսեալ ես, ո
ասէ ցնոսա Յիսուս

Ա Ոչ ասեն ցնա

զի տեսեալ ոչ ես
եղեալ զայրն մեր
եւ աղաղակեր, որ
ասէ ցնոսա Յիսուս

Ա Ոչ ասեն ցնա

զի տեսեալ ոչ ես
եղեալ զայրն մեր
եւ աղաղակեր, որ
ասէ ցնոսա Յիսուս

Ա Ոչ ասեն ցնա

զի տեսեալ ոչ ես
եղեալ զայրն մեր
եւ աղաղակեր, որ
ասէ ցնոսա Յիսուս

Ա Ոչ ասեն ցնա

զի տեսեալ ոչ ես
եղեալ զայրն մեր
եւ աղաղակեր, որ
ասէ ցնոսա Յիսուս

Ա Ոչ ասեն ցնա

զի տեսեալ ոչ ես
եղեալ զայրն մեր
եւ աղաղակեր, որ
ասէ ցնոսա Յիսուս

Ա Ոչ ասեն ցնա

զի տեսեալ ոչ ես
եղեալ զայրն մեր
եւ աղաղակեր, որ
ասէ ցնոսա Յիսուս

Ա Ոչ ասեն ցնա

զի տեսեալ ոչ ես
եղեալ զայրն մեր
եւ աղաղակեր, որ
ասէ ցնոսա Յիսուս

ամենայն խորհուրդ
յայտնի եղեալ ի վերայ
նոցա, զի ամենայն
ինչ ի նոցանէ էր
ամենայնի պատճառ։

Եւ ոչ միայն զայս
ինչ, այլ եւ զայն
ինչ ի նոցանէ
յայտնի եղեալ
ի վերայ նոցա
զի ամենայն
ինչ ի նոցանէ էր
ամենայնի պատճառ։

Եւ ոչ միայն զայս
ինչ, այլ եւ զայն
ինչ ի նոցանէ
յայտնի եղեալ
ի վերայ նոցա
զի ամենայն
ինչ ի նոցանէ էր
ամենայնի պատճառ։

Եւ ոչ միայն զայս
ինչ, այլ եւ զայն
ինչ ի նոցանէ
յայտնի եղեալ
ի վերայ նոցա
զի ամենայն
ինչ ի նոցանէ էր
ամենայնի պատճառ։

ՀԵԿԻԱԹ։

Կին առաջինն ասաց ցանկանալ ինձ ամուսնանալ, ես ասացի. Ամուսնանք ես և դու, և ես ասացի. Ամուսնանք ես և դու, և ես ասացի. Ամուսնանք ես և դու, և

եղանել յերկիր։

Ա. Երբ կայր ամենայն
ոք ի մեղս, եկն
Տէր Յիսուս ի
մեզ, եւ ոչ ոք
ճանաչեաց զնա,
զի ոչ ոք ար-
ժանացաւ ընդու-
նել զնա։ Ա. Ո՛վ
մարդասէր Տէր,
որ ոչ ի մարդկան
կամաց, այլ ի
քում հաճութե-
նէ եկեր ի մեզ,
եւ ոչ ոք ար-
ժանի էր ընդու-
նել զքեզ, եւ
ամենայն մարդ
մեղաւոր էր, եւ
ոչ ոք արդար
գտանէր առաջի
քո, զի ամենայն
մարդ մեղաւոր
էր, եւ ոչ ոք
արդար գտանէր
առաջի քո։ Ա.
Ո՛վ մարդասէր
Տէր, որ ոչ ի
մարդկան կամաց,
այլ ի քում հա-
ճութենէ եկեր ի
մեզ, եւ ոչ ոք
արժանի էր ընդու-
նել զքեզ, եւ
ամենայն մարդ
մեղաւոր էր, եւ
ոչ ոք արդար
գտանէր առաջի
քո։ Ա. Ո՛վ
մարդասէր Տէր,
որ ոչ ի մարդկան
կամաց, այլ ի
քում հաճութե-
նէ եկեր ի մեզ,
եւ ոչ ոք ար-

մարդասիրութեան տէր, հրաշագործ
Աստուած, որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորի,
այլ զդարձ եւ զկենդանութիւն նոցա,
ընկալ զաղաչանս մեր եւ զաղերսանս
ի ծառայից քոց, որ ի ձեռն մեղաց
մերոց ընկղմեալ եմք ի խորս
մահու, եւ ոչ ունիմք զոր մատուսցուք
քեզ ի փրկութիւն մեր, բայց միայն
զանարատ զոհ զանձինս մեր եւ զմիմեանս
մատուցանել քեզ, զոր ընկալ ի
սուրբ սեղանդ քո երկնաւոր, որպէս
ընկալար զպատարագս Աբելի, զբուրվառս
Նոյի, զողջակէզս Աբրահամու, զքահանայութիւն
Մելքիսեդեկայ, զհնազանդութիւն
Մովսիսի, զհաւատս Նաւեայ, զհամբաւ
Գեդէոնի, զխնկարկութիւն Զաքարիայի,
զհաւատարմութիւն Դաւթի, զհամեստութիւն
Սամուէլի, զկամաւորութիւն
Եսայեայ, զհրեշտակագործութիւն
Երեմիայ, զհոգեւոր ուրախութիւն
Յովհաննու, զկատարեալ սէր Պետրոսի,
զհաւատոյ խոստովանութիւն Պօղոսի,
զանդրանկութիւն Անդրէասի, զանձնուիրութիւն
Թադէոսի, զվկայութիւն
Ստեփանոսի, զանմեղութիւն Յակոբայ
եղբօր Տեառն, զանարատ կուսութիւն
Յովհաննու աւետարանչի, զանխարդախութիւն
Բարթողիմէոսի, զանսասանութիւն
Թովմասի, զանխոնարհութիւն
Մատթէոսի, զանձնուիրութիւն
Յակոբայ որդւոյ Ալփէոսի, զանդրանկութիւն
Սիմոնի, զանդրանկութիւն
Յակոբայ որդւոյ Զեբեդեայ, զանդրանկութիւն
Փիլիպպոսի, զանդրանկութիւն
Մատաթիայի, զանդրանկութիւն
Բարնաբայի, զանդրանկութիւն
Ղուկասի, զանդրանկութիւն
Մարկոսի, զանդրանկութիւն
Տիմոթէոսի, զանդրանկութիւն
Տիտոսի, զանդրանկութիւն
Ստեփանոսի, զանդրանկութիւն
Ղազարոսի, զանդրանկութիւն
Նիկոդեմոսի, զանդրանկութիւն
Յովսէփայ Արիմաթեացւոյ, զանդրանկութիւն
Գայիանոսի, զանդրանկութիւն
Ստեփանոսի, զանդրանկութիւն
Ղազարոսի, զանդրանկութիւն
Նիկոդեմոսի, զանդրանկութիւն
Յովսէփայ Արիմաթեացւոյ, զանդրանկութիւն
Գայիանոսի, զանդրանկութիւն

ոչ ուշացուցանէ զնա ։ Եւ
զի ոչ ոք ասիցէ ։ Ոչ
գիտեմ զի ոչ ուշացուցանէ
զնա ։ Ասէ ։ Ես ասեմ
ձեզ ։ զի ուշ ոչ առնէ
զնա ։ Եւ ոչ ասէ ։ Ոչ
գիտեմ ։ Զի ոչ ուշացու-
ցանէ զնա ։ Եւ ոչ ասէ ։
Ես ասեմ ձեզ ։ զի ուշ
ոչ առնէ զնա ։ Եւ ոչ
ասէ ։ Ոչ գիտեմ ։ Զի
ոչ ուշացուցանէ զնա ։
Ասէ ։ Ես ասեմ ձեզ ։
զի ուշ ոչ առնէ զնա ։
Եւ ոչ ասէ ։ Ոչ գիտեմ ։
Զի

ցաղոց վերջաւո-

ղ ամենայն յայնմ-

հետ, մինչ զ-ամենա-

ւրհնեալ տէրն մեր

կոչեաց զնոսա

իւրեանս։

Ե՚ղեւ իմաստ

Ա՚յլ կարդացեալ

ընթերցուածոցն

ժողովուրդն առա-

ջի, ի՚նչպէս

ասացաք, ա՚պա

կոչեցեալ ա՚ռաքեալ-

ն ընդ միմեանս

խորհրդակցեցան

ընդ ո՚վ կարասցեն

ի՚մաստութեամբ

ի՚մանալ զ-ամենայն

խորհուրդս

Քրիստոսի։

Եւ

ա՚ռաքեալն

Թադէոս

ասէ

ցնոսա

ա՚ռ-

ա՚ջի-

նն

ա՚ռ-

ա՚ջի-

նն

ա՚ռ-

ա՚ջի-

նն

կատարել

զի ժողովուրդն, զոր պատրաստեցեր
նմա։ Եւ ասեն։ Ելից առ
եմք յերկնից, ասէ,
խոկ ընդ երկիր ոչ հաս-
տատեցաւ ։ Ոչ ելանէ ի
կանէ, այլ նայի ժո-
ղովուրդն քարկոծ
առնել զմեզ, զի
հաստատեալ էին
մարգարէք ։

Եւ ասեն ցնոսա
զի ոչ յուշ հայրենեաց
եւ տունն էլիա
ուստի էին ։
Ոչ ասեն ցնոսա
զի ոչ ունէին
զիարդ ասիցեն
զի ոչ էր
ասացեալ ։

Եւ ասեն ցնոսա
զի ոչ յուշ հայրենեաց
եւ տունն էլիա
ուստի էին ։
Ոչ ասեն ցնոսա
զի ոչ ունէին
զիարդ ասիցեն
զի ոչ էր
ասացեալ ։

Եւ ասեն ցնոսա
զի ոչ յուշ հայրենեաց
եւ տունն էլիա
ուստի էին ։
Ոչ ասեն ցնոսա
զի ոչ ունէին
զիարդ ասիցեն
զի ոչ էր
ասացեալ ։

Եւ ասեն ցնոսա
զի ոչ յուշ հայրենեաց
եւ տունն էլիա
ուստի էին ։
Ոչ ասեն ցնոսա
զի ոչ ունէին
զիարդ ասիցեն
զի ոչ էր
ասացեալ ։

յնոսիկ ։ եւ ասաց ցի
նեալ ի մշակսն զա
մուրհակն զայն
մատեաց եւ կոխա
յն ։ ոչ ասացին
ասէ ընդ նոսա տէր
լմ ։ միոյ ոմն
քեալ ունէր թզի
լեաց ։ ելեալ ոմն
հանին զնա արտա
քոյն ի այգին ։ եւ
ժառանգեսցուք ։ և
զնա ։ ի վեր լինէր
անդն ։ սպանցուք
ներ ։ եւ ոչ ոք
ունէր ։ ելեալ ոմն
ժառանգ լիցի ։ ու
զնա ։ ի վեր լինէր
անդն ։ սպանցուք
ներ ։ եւ ոչ ոք
ունէր ։ ելեալ ոմն
ժառանգ լիցի ։ ու
զնա ։ ի վեր լինէր
անդն ։ սպանցուք
ներ ։ եւ ոչ ոք
ունէր ։ ելեալ ոմն

ՀՂ ՀՅ ՄՐ ՄԻՒ ՀՂ ՀՅ ՄՐ ՄԻՒ

ւթեալ զիշխանութիւնն
ասկն, մայր չիշխանու-
նեն։ ևս զայս ասեմ
ոսկն ասեմ ասեմ
։ ասեմ ասեմ
ասեմ ասեմ
ասեմ ասեմ

Եւ եթէ ոք եղբայր
կամ քոյր մերկ
լինիցի, եւ
պակասիցի նոցա
հանապազորդ կերակրոյ,
եւ ասիցէ ոք ի
ձէնջ նոցա.
Երթայք ի խաղաղութիւն,
ջերմացարուք եւ
կերակրեցարուք.
եւ ոչ տայցէ
նոցա զպիտոյսն
մարմնոյ, զի՞ օգուտ
եղիցի նմա.
Նոյնպէս եւ հաւատք,
եթէ չունիցի
գործս, մեռեալ
է ինքնին։
Եւ
ասիցէ
ոմանք
խաւսելով
ընդ
նմա.
Դու
հաւատս
ունիս,
եւ
ես
գործս
ունիմ.
ցո
ինձ
զհաւատս
քո
առանց
գործոց,
եւ
ես
ցուցից
քեզ
զհաւատս
իմ
գործովք։
Դու
հաւատաս
եթէ
Աստուած
է միայն
մի,
լաւ
գործես։
Եւ
դեւքն
հաւատան
եւ
դողան։
Կամիս
գիտել,
ո՛վ
մարդ
դատարկ,
եթէ
հաւատք
առանց
գործոց
մեռեալ
է։

հին հատանել՝ և
յատուցեն որիմեա
ել ոչ, ոչ կանայս ա
ռնեն, եւ՛ ամուսն
լինին : քան զի եւ՛
մեռանել ևս կարեն,
զի հատուսիր հրեշտ
ակ՝ցեն. եւ տղեքս՝
քան զի յատուցե որ
դեք են :

Իւ զի յաւուն
մեռելոց, եւ մոռ
ես զուշակեալ ի
մարգարէսն : որպ
ես առ զինեալ մի
արբուհատոյ, և
զմայ առհակայ, և
զմայ յակոբեայ. և
զի չէ մեռելոց՝ այլ
կենդանեաց . զիսոյ
նեքին նմա կենդա

արքեին, եւ ասուածն
ոյն առեալ կին, ել
ուսւ անորդի : սա
կնա եւերկրորդն .
մեռաւ եւնա անոր
դի : առ կնա եր
րորդն : նոյնպէս ա
ւեւթանեքինն ,
եւ՛ զի թողին որդիս,
մեռաւ ակին ,
արդ էյարուցե . ո
ւմ ինոցանէ լինիցի
կին , վեւթանե
քինն կալան զնա կի
ն :

Ա ասասխանի ես
նոյա եւասէ , ո
րդիք աշխարհիս այս
որիկ . կանայս ա
նեն եւ ամուսնա լինի
ն : իսկ որ արժան
լինիցին այնմ աշխա

Ոտն ոտն ընկալ զկնի տո-
կարեն զատկին Թո։
ցաւոցն զատ-
ուածքն ի ձեր
ոտ զբարձր երկն-
քին ի Հրեշտակս
ոտ զշնորհս ի Հոգին
սուրբ, ուշնախատեսո-
ղին զոմանս ի Հրեշտակս
ոտ շրջել։ Ասիրքն
ոտ զպատմուճանս
ոտ զանարատ ոտ
զանարատ ոտ
զանարատ ոտ

փայլեցեալ յաւուրսիմ
գիշեր. փի բառուրդ է
կայիկէ : մի խոտ ի
տու . վեցշ
ոյ խակ :
Ա ժամ այս լինելոյ
գինէ հաշուիկէ : նոյն
երբ լինիկի այն
տուն . վասնոտիկ
ա մարդկան ինու
ի : ասիկ
գիշեր հաշուիկէ :
ժամ վայելումն
ամենեքեան նոյն
ի ժամ ուրբաթ
ի . վիայելին այն
տուած չէ
ուրբաթ : ասիկ
ա ուր կայ
ի : ի
ի ժամանակն
ուրբաթ իւրեանց
ուր . ուրբաթկին
տեղ վերջանայ
ի : ի հայելոյ ի
երի դասասանան :

զի ես ոտաց հետ լե
ս պատուհասին՝ զկոթել տու
մս չեր։ Ի յատա
կին կրթել տուր
ծ՝ յերկնից։

Ա Ոգիացեալքն ի
միեցան վշեռա ի
բեռանց ի չեղ։ Հա
լած եցին։ Մատն
եցին իժողովրդա
կերատաւ ի դատա
տուր վասն անուան ի
մոյ։ Եվերկիցի չեզ
այն իվկայութի
ւն։

Բ Դուք պահ խո
ւրհեցարուք, մի
ինչ հոգայք զի
նչ խօսիցիք։ Այլ
ի հասին ձեզ
յժամուն՝ զայն
խօսեցարուք։

Գ Ոչ դուք եք
որ խօսիք, այլ
հոգին Հօր ձե
ռն։

Դ Եղբայր զեղ
բայր մատնէ
ի մահ, եւ հայր
զորդի։ Եվելցին
որդիք ի հարս
եւ ի մայրս։

Ե Եւ լինիք ա
տեալք ամե
նեցուն վասն
անուան իմոյ։
Եւ որ համբե
րեսցէ մինչեւ
ի վախճան՝ նա
կեցցէ։

Զ Եւ յորժամ
հալածեսցեն
զձեզ յքաղաքի
յայսմիկ՝ փա
խեարուք յա
յլ։ Ամէն ասեմ
ձեզ՝ մի կա
տարիցէք զքա
ղաքս Իսրայէ
լի՝ մինչեւ եկ
ցէ Որդի մարդ
ոյ։

Է Ոչ է աշա
կերտ վեր
քան զվարդա
պետ, եւ ոչ
ծառայ վեր
քան զտէր իւր։
Բաւական է
աշակերտի
զի եղիցի
որպէս վար
դապետ նո
ւա, եւ ծա
ռայ որպէս
տէր իւր։ Եթէ
զտանձն տէր
կոչեցին, որ
չափ առաւել
զնոսա՝ որ
տանն նորա։

ետայն առաքեալն ասա-
ցեալ ՚ի վերայ եհաս
ցեալ ՚ի մեզ ՚ի ձեռն
մարգարէին ։ զոր
ոչ ոք կարէ ասել
զի ոչ ՚ի մեզ ՚ի ձեռն
մարգարէին ։ այլ
ասեն զի ՚ի ձեռն
մարգարէին ։ ա-
պա ոչ ՚ի մեզ
եկեալ ։ այլ մեզ
եկեալ ։ ապա
ասացեալ ։ ոչ
ասեն ։ ոչ ասեն
եկեալ ։ ոչ ասեն
հրեշտակն եկեալ ։
այլ ասեն զի
ասացեալ ։ ա-
պա կոտո-
րածն ։

զնշանն վերջին
յայնժամ վիճու-
մի եղիցի ՚ի մեջ
տալ ուսուցիչն,
ասելով զնշանն
վերջին ։ ա-
պա կոտո-
րածն ։

զոր ոչ կարէ
ասել ։
ևս ասացեալ
զի ոչ ՚ի մեզ
եկեալ ։ այլ
ասեն զի ՚ի ձեռն
մարգարէին ։ ա-
պա ոչ ՚ի մեզ
եկեալ ։ այլ մեզ
եկեալ ։ ապա
ասացեալ ։ ոչ
ասեն ։ ոչ ասեն
եկեալ ։ ոչ ասեն
հրեշտակն եկեալ ։
այլ ասեն զի
ասացեալ ։ ա-
պա կոտո-
րածն ։

զնշանն վերջին
յայնժամ վիճու-
մի եղիցի ՚ի մեջ
տալ ուսուցիչն,
ասելով զնշանն
վերջին ։ ա-
պա կոտո-
րածն ։

զ զ զ

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

երկնայոյս

կոչէր սուրբ Հոգին ։ Զի ոչ ասէ
զանուն Հօր եւ Որդւոյ ։ այլ զանուն
Հոգւոյն սրբոյ ։ զի ոչ ասէ թէ
ի Հոգիս սրբովք ։ այլ ասէ ի
սուրբ Հոգին ։ զի ոչ ասէ թէ
ի մարգարէս ։ այլ ասէ ի
մարգարէսն ։ զի ոչ ասէ թէ
ի քահանայս ։ այլ ասէ ի
քահանայսն ։ զի ոչ ասէ թէ
ի թագաւորս ։ այլ ասէ ի
թագաւորսն ։ զի ոչ ասէ թէ
ի հարս ։ այլ ասէ ի
հարսն ։ զի ոչ ասէ թէ
ի մանկունս ։ այլ ասէ ի
մանկունսն ։ զի ոչ ասէ թէ
ի ծառայս ։ այլ ասէ ի
ծառայսն ։ զի ոչ ասէ թէ
ի հարկաւորս ։ այլ ասէ ի
հարկաւոր

ստեղ կին պատերն:

Ուրկանայեալ կէր
ոն որպես առաջ
նոյա, և պատու
ուն պատերն
ստեղջէր:

Եւ
ասէ ցնոսա, ես
եմ վերնատունն մի
մեծ պատրաստ,
և անդ պատրաս
տեցէք մեզ զպա
սեր հանդերձ:
Եւնոա ելեալ գտին
որպես ասաց
նոցա, և պատրաս
տեցին զպասեր:
Եւ
երբ եկն ժամն, նս
տաւ առ սեղանն
և առաքեալքն
ընդ նմա: Եւ
ասէ ցնոսա, ցան
կութեամբ ցանկա
ցայ զայս զպասս
ուտել ընդ ձեզ
յառաջ քան զչարչա
րանսն իմ, զի
ասեմ ձեզ, եթէ
ոչ ուտիցեմ զնա
մինչև լցցի նա
յն յարքայու
թեան աստուծոյ:
Եւ
առեալ զբաժակն
գոհացաւ, և
ասէ, առէք զայս
և բաժանեցէք
ընդ ձեզ միմեանս
մինչև ոչ ասեմ
ձեզ, եթէ ոչ
խմեցից յայսմ
հետէ յպտղոյ
որթոյ մինչև
յարքայութիւն
աստուծոյ գայցէ:
Եւ
առեալ զհաց
գոհացաւ, և
կոտրեաց, և
ետ նոցա, և
ասէ, սա է մարմին
իմ, որ ի ձեր
կողմանէ տա
ցի, զայս արարէք
ի յիշատակ
իմ: Նոյնպէս
և զբաժակն
յետ ընթրելոյ,
և ասէ, բաժակ
սա է նոր կտա
կարան յարեան
իմում, որ ի ձեր
կողմանէ հե
ղու:

ես եմ ձեզ։ Թե
ոչ ի ձեզ։
դ Աւրաժան եղեալ
առ, ասէ վասն
ժամ գոհացուցանելոյ
ի ընդունելոյ զա
ւրհնել զնա։
եւ ելեալ յատեանէն
ի մէնջ յատելի
ասէ, զի
ասէ ձեզ։ Ոչինչ էիք
պատճառ ունել
չանկանալ ի
ասէ, եւ
ասէ ցնոսա։
ղէ, բայց
ի ձեզ։ Ոչինչ
ասէ ձեզ։ Ոչինչ
ասէ ձեզ։ Ոչինչ
ասէ

ես իսկ ընդ նմա յար-
ուստեսն կրկնեալ զա-
րիմանալին, զի
արդարութեամբ զ-
ուխտեցեալ զնա
ուրախութեամբ զե-
րեսուքսանեցեալ
իւրոցն ընդ-
առաջ ելանէ
ուրախալ :

Ա Ղ ուղղեցէք զա-
նապատ զճանա-
պարհ տեառն :

Ա Ղ ամենայն ձոր
լցցի, եւ ամենայն
լեառն եւ բլուր
խոնարհեսցի, եւ
եղիցի ելեալն ի
հարթութիւն,
եւ տափարակն
ի դաշտ :

Ա Ղ եւ յայտնեսցի
փառք տեառն,
եւ տեսցէ զա-
մենայն մարմին
զփրկութիւն
Աստուծոյ :

Ա Ղ ձայն ասէ
ինձ կարդա,
եւ ասացի
զիարդ կար-
դասցեմ :

Ա Ղ ամենայն
մարմին խոտ
է, եւ ամենայն
փառք նորա
իբրեւ ծաղիկ
խոտոյ :

Ա Ղ չորացաւ
խոտն, եւ
ծաղիկն
թափեցաւ,
զի հոգի
Տեառն
հարեալ
փչեաց
ի նա :

Ա Ղ ազգ
ազգ խոտ
է ժողովուրդն :

Ա Ղ չորացաւ
խոտն, եւ
ծաղիկն
թափեցաւ,
բայց բան
Տեառն
մնայ յաւի-
տեան :

Ա Ղ ելի ի
լեառն բարձր
աւետարանիչ
Սիովնի, բարձ-
րացո զձայն
քո յուժ
աւետարանիչ
Երուսաղէմի,
բարձրացո
մի երկնչիր,
ասա ցքաղաքս
Հրեաստանի.

Ա Ղ ահա Տէր
Աստուած
գայ ընդ
հզաւորի,
եւ բազուկ
նորա
իշխեսցէ
նմա :

Ա Ղ ահա
վարձք նո-
րա ընդ նմա
են, եւ գոր-
ծոց նորա
առաջի նո-
րա :

զհրեշտակսն ի ձեռն ոգւոյ : ի
մարդկանէ ի մարմնոյ ի
ձայն , ի գրոց ի տեսլեանց ,
զամենայն զայս ի միում
բանի : ասէ ամենայն
գիտութիւն ի միում
հոգւոյ : ասէ ամենայն
իմաստութիւն ի միում
հոգւոյ : ասէ ամենայն
կարողութիւն ի միում
հոգւոյ . ամենայն
հրաշս ի միում հոգւոյ
ասէ ամենայն ուժս ի
միում հոգւոյ : ասէ
ամենայն տեսութիւն
ի միում հոգւոյ : ասէ
ամենայն լսելիս ի
միում հոգւոյ : ասէ
ամենայն ճանաչողութիւն
ի միում հոգւոյ : ասէ
ամենայն խրատ ի
միում հոգւոյ : ասէ
ամենայն ուղղութիւն
ի միում հոգւոյ : ասէ
ամենայն ուսումն ի
միում հոգւոյ : ասէ
ամենայն ուսուցումն
ի միում հոգւոյ : ասէ
ամենայն ուղիղ ի
միում հոգւոյ : ասէ
ամենայն ճշմարտութիւն
ի միում հոգւոյ : ասէ
ամենայն ճշմարիտ

ղեր վիա։ ու կայցեն
ոտն հատուածոյ հոգւոյն
հայր շուրջ ի յարկ
ոգւոյ։ երեք եղեալ
ոտն վիայ ։ զի ոչ
ոտն ոտին կայցէ։
զի ոտն ոտին կայ
ոտն ։ ոտն ոտին
կայ ։ ոտն ոտին
կայցէ ։ ոտն ոտին
կայցէ ։ ոտն ոտին
կայցէ

ի վկայուն սրով։
եւ ի մարդոյ
լոյ մատնեա սրով
եւ ի մարդոյ ։
եւ ի մարդոյ ։
եւ ի մարդոյ ։

խոհ ու մոհ : մի՛ հաւա
տար ոգւոյ ամենայն
: ալիք նոցա ։

սատանայ հեծեծմա
նաւուն շուրջ , նը
ման ձկնորսի , ո
ոչ ոք տեսանի ի
նմա ։ եւ
հեծութիւն ։ եւ
մանր հիւծութիւն
: ուրախացեալ
ի վերայ
: ալեաց

խոհեմութեամբ ի
ջուրս ձգեալ ։ ա
նուանեալ ի
մեծ ձկէ ։ ո
ոչ ոք տեսանի
նմա ։ ալիք
ընդ ձկին խաղ
ան ։ հանապազ

աստուածային երգ
ոչ ոք ունկնդիր
: ալեաց
ուրախացեալ ի
վերայ
: ալեաց

ալեաց ։ ի
նոյնպէս ի
ձկնորսին ։
հանապազ

ոտանաւոր։

Ո՛վ պատուական եւ սքանչելի
վարդապետ, որ ի ծնանելդ
քումդ զերկիր ուրախացուցեր
եւ զերկինս զուարթացուցեր
եւ զհոգիս մարդկան ի մեղաց
ազատեցեր, զոր ի մանկութենէ
քումմէ ի սուրբ հոգւոյն լցեալ
էիր, եւ ի մայրական արգանդէ
քումմէ սուրբ կոչեցար։ Եւ
ապա ի մանկութենէ քումմէ
ի սուրբ հոգւոյն լցեալ էիր,
եւ ապա ի մայրական արգանդէ
քումմէ սուրբ կոչեցար։ Եւ
ապա ի մանկութենէ քումմէ
ի սուրբ հոգւոյն լցեալ էիր,
եւ ապա ի մայրական արգանդէ
քումմէ սուրբ կոչեցար։ Եւ
ապա ի մանկութենէ քումմէ
ի սուրբ հոգւոյն լցեալ էիր,
եւ ապա ի մայրական արգանդէ
քումմէ սուրբ կոչեցար։ Եւ

ԻՐ ՀԱՄԱՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԱՏՈՅ ԵՒ ՀՈԳՈՅ ՍՐԲՈՅ

ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՈՐ ԵՐԿՆԱՒՈՐ ԵՍ ՀԱՒԱՏՈՎ ՈՒ ՀՈԳՈՎ ՍՐԲՈՎ ՄԿՐԵՑԱՒ ԶՔԵԶ ՈՐ ՈՉ ՈՔ ԱՌԱՋԻՆ ԵՂԱՒ ԱՅԼ ՈՉ ԵՂԻՑԻ ԱՌԱՋԻՆ ՈՐ ՈՉ ՈՔ

ա ա ա

ոչ էին պիղատոս
էին պիղատոսի
հրեայք թշնամիք
յայնմիկ : քան զի
լսել զբան
պիղատոսի ։ եւ
ի մէջ պիղատոս եւ հե
ղինէ բարեկա
մութիւն : եւ
ասէ պիղատոս
եւ տանել անդր
զկնի պիղատոսի ։ եւ
իբրեւ հասին
ի կիլիկիա հան
դէպ աստուածա
հաւատացեալն ։ եւ
հանդերձ խրատիւ
ինա եւ հերոդիոնէ
հրամարհեաց
։ զն

ասէ ցնա պիղատոս
ոչ ինչ եղեւ
արդեօք ինա
եւ հերոդիոնէ
ասէ ցնա ոչ ինչ
բայց միայն
զի ինա ասէ
թէ ես ոչ կամիմ
առնել զբանս
հերոդիոնէ ։ եւ
ասէ պիղատոս
ինչ լեալ եւ
ականջուներ
պիղատոսի
յինա ։ քան
զի լսեր բազում
անգամ զինա
առնել զբանս
հերոդիոնէ ։ եւ
ասէ ցնա պիղատոս
թէ ինչ ասէ
հերոդիոնէ
յինա ։ ասէ
ցնա ոչ ինչ
բայց միայն
զի ինա ասէ
թէ ես ոչ կամիմ
առնել զբանս
հերոդիոնէ ։ եւ
ասէ պիղատոս
ինչ լեալ եւ
ականջուներ
պիղատոսի
յինա ։ քան
զի լսեր բազում
անգամ զինա
առնել զբանս
հերոդիոնէ ։ եւ

ասացեալ ի տեառնէ մերմէ յիսուսէ քրիստոսէ
որ ասէ. ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ ուրեք
ոք ծնանիցի յերկնից. ոչ կարէ տեսանել
զարքայութիւն աստուծոյ. եւ ասէ ցնիկոդէմոս
զի ոչ ծնանիցի ոք յերկնից. ոչ կարէ
տեսանել զարքայութիւն աստուծոյ. եւ
ասէ ցնիկոդէմոս զի ոչ ծնանիցի ոք
յերկնից. ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն
աստուծոյ. եւ ասէ ցնիկոդէմոս զի

տուրէին պիտի ։

ու կոչէին ու աշխ
հոգուն, ու կանոն
իմաստասիրական ժողովրդ
ոտանաւորաց ։ ու երկնքի պտ
չէր բերել պիտի ։ ու
իմաստասիրական պիտի
կիսովրեայք. սա
նեցին պիտի սիմոն
կամ պիտի ։
հոգին պիտի ։

ու ասացին ։ ու
ասացին ։ ու
ասացին ։ ու

հանդերձ հոգեւոր
պիտոյիւքն պէտս
լսեն հայեցեալ։
Ընդունիմ զքեզ
հարկին վիճակով
հանդերձ զանազան
դարմանիւք զի
կենդանի մնասցես
եւ ոչ մեռանիս
ի ներքոյ ձեռաց
մեղաց քոց։ Եւ
ապաշխարեցուցանէ
զնա ըստ կարի
ժամանակի։ Եւ
ապա ասէ աղօթս
զայս։

Տէր Աստուած
մեր որ ոչ կամիս
զմահ մեղաւորին
այլ զդարձ եւ
զկենդանութիւն
նորա, դու ինքն
Տէր ողորմեա՛
ծառայի քում
եւ ներեա՛ նմա
զամենայն մեղս
զոր գործեաց
ի բանիւ եւ ի
գործոյ եւ ի
խորհրդի, որպէս
մարդասէր
Աստուած։ Եւ
ապա ասէ զայս։

Տէր Աստուած
մեր որ ոչ կամիս
զմահ մեղաւորին
այլ զդարձ եւ
զկենդանութիւն
նորա, դու ինքն
Տէր ողորմեա՛
ծառայի քում
եւ ներեա՛ նմա
զամենայն մեղս
զոր գործեաց
ի բանիւ եւ ի
գործոյ եւ ի
խորհրդի, որպէս
մարդասէր
Աստուած։ Եւ
ապա ասէ զայս։

Տէր Աստուած
մեր որ ոչ կամիս
զմահ մեղաւորին
այլ զդարձ եւ
զկենդանութիւն
նորա, դու ինքն
Տէր ողորմեա՛
ծառայի քում
եւ ներեա՛ նմա
զամենայն մեղս
զոր գործեաց
ի բանիւ եւ ի
գործոյ եւ ի
խորհրդի, որպէս
մարդասէր
Աստուած։ Եւ
ապա ասէ զայս։

Տէր Աստուած
մեր որ ոչ կամիս
զմահ մեղաւորին
այլ զդարձ եւ
զկենդանութիւն
նորա, դու ինքն
Տէր ողորմեա՛
ծառայի քում
եւ ներեա՛ նմա
զամենայն մեղս
զոր գործեաց
ի բանիւ եւ ի
գործոյ եւ ի
խորհրդի, որպէս
մարդասէր
Աստուած։ Եւ
ապա ասէ զայս։

Տէր Աստուած
մեր որ ոչ կամիս
զմահ մեղաւորին
այլ զդարձ եւ
զկենդանութիւն
նորա, դու ինքն
Տէր ողորմեա՛
ծառայի քում
եւ ներեա՛ նմա
զամենայն մեղս
զոր գործեաց
ի բանիւ եւ ի
գործոյ եւ ի
խորհրդի, որպէս
մարդասէր
Աստուած։ Եւ
ապա ասէ զայս։

Տէր Աստուած
մեր որ ոչ կամիս
զմահ մեղաւորին
այլ զդարձ եւ
զկենդանութիւն
նորա, դու ինքն
Տէր ողորմեա՛
ծառայի քում
եւ ներեա՛ նմա
զամենայն մեղս
զոր գործեաց
ի բանիւ եւ ի
գործոյ եւ ի
խորհրդի, որպէս
մարդասէր
Աստուած։ Եւ
ապա ասէ զայս։

Տէր Աստուած
մեր որ ոչ կամիս
զմահ մեղաւորին
այլ զդարձ եւ
զկենդանութիւն
նորա, դու ինքն
Տէր ողորմեա՛
ծառայի քում
եւ ներեա՛ նմա
զամենայն մեղս
զոր գործեաց
ի բանիւ եւ ի
գործոյ եւ ի
խորհրդի, որպէս
մարդասէր
Աստուած։ Եւ
ապա ասէ զայս։

ու թեռնեալք զամ
րոց ամենայն իրաւ
շեայ վիճաս. յամե
նայն ։ ուստ ես յոյժ ։ մի
յն զայսոցիկ ։
հաստատեցին ։
ի ձեռն առաքելոցն
հաւատոյ ։ ոչ
ինչ ոչ ինչ ։ ոչ
ինչ ։ ոչ ինչ ։
ոչ ինչ ։ ոչ ինչ ։
ոչ ինչ ։ ոչ ինչ ։
ոչ

բարեբարձ Աստուած
եր Նոյ առաւ ։ այր
ան ։ որ անուն յոմիէ ։

Յաղագս այգւոյ

անդին ։ պատմէ
խոտոր հեղեղ ոտ
ին ի հեռաստանէ ։ և
կանգուխ որ եկեալ
խիտ ի հեռաստանէ ։
ծանապարհէն նոտա
ային աւազանէն
դատաստանին ։
վարդն ։ որ եկեալ
էին աւետանիչն
վտեսիլն ։ այն ։ բաղ
խիւն վկայեցաւ և
ային երկրի ։ մին
էր կինն երորդ ժա
ամ ։ խաւարեցաւ
արեգակն ։
ի հերձաւ վա
լսոյդ ատեանն
ընդ միջ ։
վկայեցաւ ի
Ձայն մեծ եաւակ ։
հայր ։ ի ձեռսդ տա
առնեմ վհոգիս ։
այս իբրեւ տուո
ան ։ որ անուն կոչի
ատեան ։ որ եկեալ
էին ի հեռաստանէ ։
ային ։ որ եկեալ
էին ։ վաստա
Ընդ եղեւն ։

ատեան կինա էր ։
այսուր ընդխոխեն
լսոյդ ։
էր իբրեւ վեց
ամ ։ ու խաւա
ամենայն ժողո
սէն ։ արդարեւ այդր
այս արդարեր ։
ան ։ որ տուն գրեց
ատեան ։
Ընդ եղեւն ։

եւ սիրոյն ի վեմ ն
նայ ի ընդ նոսա ,
աստեղին . ասելիկս
ունկան զոր պատա
վմանն , բերին վիս
ատա , եկին խոբե
քաղ ընդ յատա
բաթուն , վատ
յայ կիմիշա
տա խրանին :
նակ ահեղ ղա
շաբաթուն հայտա
տեղին վասն ա
ի , ասելիս ինչ
ղարձան պատ
վին նոսա :

երթային ի հրեաստա
ա : ասին ցոյ
ա ի շաբաթուն
ա , ասելիս ինչ
ան . ար էր ինչ
իսուածոյ վերեմ
ոակատա . եւեղ
պատեցաւ պատա
ի , ասելիս ինչ
յ ի վարելին կի
պատեցաւ պատա
ցայտելեն յ : ար
իսկ ակնատներ ա
հրեից , որ ինչքն
մարեցաւ քաղաքե
բա ոգա . յարի
հատեա ի ընդ խոր
բանեալ ընդ խոր
ար : ասա էր մին

թեաւ։

Յ Ի շէնէդ պոկե
ս խաւսեցայն ընդ
Հեզ. մինչ էրն ի
պաղիլեայ ևասէր։
Թէ պարտէ որդւոյ
մարդոյ. մատնի ը
ի Հեռս մարդոյ մէ
ղաւորաց, ևի խաչ
եղանել. ևյերրորդ
աւուրս յառնել։

Ի յիշեցին կ բան
ն նորա։

Ա ւդարձան պատ
մեցին վայս ամենա
ին մեռսանիկն,
ևայլ ոչն ամենե
ցուն։

Ա Ինն մարիամ
մագդաղենացի, ու
յովհաննայ. ևմար

Թաւալեցուցեալ
ի գերեզմանէ ան

ա Ւմոեալ էրեղբա
ոչ գտին զմարմի
նն տնչի։

Ա Ւեղև ընդ հի
անալն նոցա. վա
ս այնորիկ ևահ
ա յուղք երկու հա
սին առնուա ի
հանդերձս լու
սաւորս։

Ա Ւերկուքսին հ
հարան. ևխոնար
հեցուցին վերեա
իրեանց երկիր, ա
ն ցնուա. զի
էր ընդ մեռեալս,
չէ աստ այլ յա

վասն ասելոյ վիշտ եւ
վշտի բանից
եւ ասէ տէր ։

Ա ՈՒՍԱՒ կինոսա
ուսուցանէ զորդի
իւր զի մի ասիցէ
զամենայն ինչ
զոր կամիցի ։

Ա ՈՒՍԱՒ կինոսա որդի
իմ մի ասիր զամենայն
զոր կամիցիս ։ զի
ոչ ամենայն ինչ
օգտակար է մարդոյ ։
եւ ոչ ամենայն
ինչ հաճոյ է
անձին ։ զի
որպէս ճաշակ
բերանոյ քննէ
զկերակուրս ։
նոյնպէս
եւ միտք
մարդոյ
զբանս
խրատու ։

Ա ՈՒՍԱՒ կինոսա
ուսուցանէ զորդի
իւր զի մի ասիցէ
զամենայն ինչ
զոր կամիցի ։

Ա ՈՒՍԱՒ կինոսա որդի
իմ մի ասիր զամենայն
զոր կամիցիս ։ զի
ոչ ամենայն ինչ
օգտակար է մարդոյ ։
եւ ոչ ամենայն
ինչ հաճոյ է
անձին ։ զի
որպէս ճաշակ
բերանոյ քննէ
զկերակուրս ։
նոյնպէս
եւ միտք
մարդոյ
զբանս
խրատու ։

ան իմաստից ,
եւ զնա պատճառ
այսպիսոյն , եւ իշ
խանքն մեր իմա
տասան մահու
եւ հանին զնա ի
խաչ ։

Ա Երկրակն ունէ
ար , թէ նահ ար
վիրկեցոյն իմէ վէր ։

Յ Ի եւ հանդեր
չ այսուամենայն
իւ , այս երեսնդա
րմ յորմէ հետե
այն պարծեցաւ ։

Յ Ի երկրորդ ի
մանկ իւնչ վարմ
ի կանխեալ ընդ
այսուհին պէտ , ար
զ կանխեալ ընդ
ն , որպէս մատն
այն ժողով լսեան
առաքեալ . առնէն
դեսմէք երբանիք .
լսարկ հրէայ , ար
ց . որեղ ուալ մա
պ յայն նոպով երա
ենդ ։

Ե ընդա առեն
գին ։

Ե ուսկ կնոսա ,
երկայսուիկ ։
ծեցաւ ինամա յաւ
տակեր վինչ ար
այեմ , որչ վէ
կնա , զու միայն կ
կղեսպան ուսկ
զ որում անուններ
միան կնոջան
վ աստահանիեա
տրամեցէք ։

Ե. Եւ ակնեաց իմոյ
իսկ ևս յայմ ինայն մա
րգարէին, մեկն
կը նոցա, որ ին էյա
մենայն պիտոյ պրեալ
եր վինամե։

Ե. Եւ դիմաց ինքեան
իպեաւն. յոր ե
լիցին, ևնա պա
տճառ եր հետա
յն ևս ուրեք եր
Զալ։

Ե. Եւ ըմբռնաւաւ ե
կին վնա ևասեն,
առմեղ ապիր վե
ընդ երեկաե, և
ուսու ժամնելե ա
րա։

Ե. Եղև ինբանել
անդ ընդ նոսա։

Ե. Եւ ետուս ասանել
նոցա զաչսն, ել
իսաւոս իւր։ Եւ
սկիզբն իմոյ
մինն նորա, եկին
ևասեն. Ընկ տեսիլ
ևս հրեշտակաց ա
եին, որք ասեին
վինամե. Ընկեցոյ
անիկ։

Ե. Եւ գնացին ոմա
նք ընկերացն մե
ման. և պատեն
նոյնպես, որպես
և կանայքն ասացին,
բայց վնա ոչ տեսին։

Ե. Եւ ասե ցնոսա,
Ով անմիտք և հեղ
սրտիք՝ ի հաւա
տալ։ յամենայնի
պարհասանեցան մա
րգարէքն, ոչ վնո
յնա պիտոյ չար
հարել քրիստոս. և մտանե
ել ի փառս իւր։

հաստատեցին ոտք ի
իւր երկնչելին. և
ջէջ. և վասն հարե
ցեալ իմոյ ընդ ձեզ
ասէ Տէր Ամենա
կալ, խա
նեալ իմով հոգւով, և
զինքն իսկ յե, ե կ
ղայն խաւսէ ինչ,
ինչ դեռ

Հայկին։

ես բնաւ մի ճանաչեր զայր։ Եւ պատասխանի
եղեալ Մարիամ ասէ ցհրեշտակն. Ո՞րպէս
եղիցի այս, զի ես կոյս եմ։ Եւ պատասխանի
եղեալ հրեշտակն ասէ ցնա. Հոգի սուրբ
եկեսցէ ի վերայ քո, և զօրութիւն բարձրե
լոյն ստուերեսցէ զքեզ. վասն որոյ և ծնեալն
սուրբ կոչեսցի որդի Աստուծոյ։ Եւ ահա
Եղիսաբեթ ազգական քո, նա ևս յղի է
որդւով ի ծերութեան իւրում, և այս ամիս
վեցերորդ է նմա, որ անպտուղ կոչեցեալ
էր։ Զի ամենայն ոչ կարի է առ Աստուած
բան։ Եւ ասէ Մարիամ. Ահա աղախին
Տեառն եմ ես, եղիցի ինձ ըստ բանի քում։
Եւ մեկնեցաւ ի նմանէ հրեշտակն։

Եւ յարուցեալ Մարիամ յաւուրսն յայնմիկ
գնաց ի լեառնայինս ընդ Ելիսաբեթ
ազգական իւր։ Եւ եղեալ ողջոյն Ելիսաբեթ
ի Մարիամայ, ի լսելն զողջոյն Մարիամայ
ի ծնանելն զՅովհաննէս ի փորոյ մօր իւրոյ
Ելիսաբեթ։ Եւ Ելիսաբեթ լցաւ Հոգւով
Սրբով, և ասէ ցնա. Օրհնեալ ես դու
յիսկզբանէ կանանց, և օրհնեալ է պտուղ
որովայնի քո։ Եւ ուստի ինձ այս, զի
գայցէ մայր Տեառն իմոյ առ իս։ Զի
ահա ոչ եղեւ ձայն ողջոյնի քո ի ականջս
իմ, և ցնծութեամբ ծնաւ որովայնս իմ։
Եւ երանի որ հաւատացեալ է, զի կատարեսցի
խոստմունք ինչ որ ասացեալ են նմա
յԱստուծոյ։ Եւ ասէ Մարիամ. Մեծացուցանէ
անձն իմ զՏէր, և հոգի իմ ուրախացաւ
յԱստուծոյ Փրկչէ իմմէ։ Զի հայեցաւ
ի խոնարհութիւն աղախնոյ իւրոյ։ Եւ
ահա յայսմհետէ երանի ասիցեն զիս
ամենայն ազգք երկրի։ Զի արար ինձ
մեծս որ հզօր է, և սուրբ է անուն նորա։
Եւ ողորմութիւն նորա ազգէ յազգ
երկնչելեաց զնա։ Եւ զօրութիւն արար
բազկաւ իւրով, ցրուեաց զհպարտս
մտօք սրտից իւրեանց։ Հանեալ զզօրաւորս
յաթոռոց, և բարձրացոյց զխոնարհս։
Զքաղցեալսն կշտացոյց բարութեամբ,
և զհարուստսն արձակեաց ունայնս։
Ընկալաւ զՅակովբ և զորդիս նորա
յաւիտեան, զի յիշեցաւ ողորմութեան
իւրոյ, որպէս խաւսեցաւ ընդ հարսն
մեր, ընդ Աբրահամ և ընդ զաւակ նորա
յաւիտեան։ Եւ կացեալ Մարիամ ընդ
Ելիսաբեթ ամիսս երիս, դարձաւ յիւր
տեղի։ Եւ ծնաւ Ելիսաբեթ զՅովհաննէս։
Եւ լուեալ դրացեաց և ազգականաց
նորա, զի մեծացոյց Տէր զողորմութիւն
իւր ընդ նմա, և ուրախ լինէին ընդ նմա։
Եւ եղեւ յաւուր ութերորդի եկին
առնել թլփատութիւն մանկանն, և
կոչէին զանուն հաւր նորա Զաքարիա։
Եւ պատասխանի եղեալ մայրն նորա
ասէ. Ոչ այդպէս, այլ կոչեսցի Յովհաննէս։
Եւ ասացին ցնա. Զի ոչ ոք է յազգի քում
որ կոչեցեալ իցէ այսպիսի անուամբ։
Եւ նշանակէին հաւրն նորա, զի զինչ
կամիցի կոչել զնա։ Եւ խնդրեալ
տախտակ, գրեաց ասելով. Յովհաննէս
է անուն նորա։ Եւ զարմացան ամենեքին։
Եւ բացաւ բերան նորա յանդիման
ամենեցուն, և լեզու նորա, և խաւսէր
օրհնելով զԱստուած։ Եւ եղեւ ահ ի
վերայ ամենայն դրացեաց նոցա, և
յամենայն լերինս Հրէաստանեայց
խաւսէին զամենայն բանս զայսոսիկ։
Եւ դիցէին ամենեքին որ լսէին ի սրտի
իւրեանց և ասէին. Զի՞նչ արդեօք
մանուկս այս լինիցի։ Եւ զի՞նչ ձեռն
Տեառն էր ընդ նմա։ Եւ Զաքարիա հայր
նորա լցաւ Հոգւով Սրբով, և մարգարէացաւ
ասելով. Օրհնեալ է Տէր Աստուած
Իսրայէլի, զի այցելոյ և արար
փրկութիւն ժողովրդեան իւրոյ։ Եւ
յարոյց եղջիւր փրկութեան մեզ ի տանն
Դաւթի մանկան իւրոյ։ Որպէս խաւսեցաւ
ընդ մարգարէսն սրբովք, որ եղեն յաւուրս
յաւիտենից։ Փրկութիւն յթշնամեաց
մերոց, և յձեռաց ամենայն որ ատեն
զմեզ։ Առնել ողորմութիւն ընդ հարսն
մեր, և յիշել զուխտ սուրբ իւր։ Զերդումն
զոր երդուաւ առ Աբրահամ հայր մեր,
տալ մեզ զի անվախ յձեռաց թշնամեաց
մերոց փրկեալ մատուսցէ զմեզ նմա
ծառայել ամենայն սրբութեամբ և
արդարութեամբ առաջի նորա զամենայն
աւուրս կենաց մերոց։ Եւ դու, մանուկ,
մարգարէ Բարձրելոյն կոչեսցիս, զի
երթիցես առաջի երեսաց Տեառն պատրաստել
զճանապարհս նորա։ Տալ գիտութիւն
փրկութեան ժողովրդեան նորա ի
թողութիւն մեղաց նոցա, ողորմութեամբ
Աստուծոյ մերոյ, որով այցելոյ ի մեզ
ծագումն ի բարձանց, հանդերձ

ի միտս առնու ի
խաղաղութեան վարդի
ի խոնարհութեան ։ և
յարիւնս մովսէսի
մինչ առ ձեռինէ ։
թէպարսե ընդ
մինչ առ ձեռինէ ։
խաւեցեալ ընդ ձեղ,
այրեցան կրեցին զկնի
առաջնոյն ։ առ յիսուս
կերակուր առատ։

Ընդ
ձիաւորսն
կերակրեցան
ի հնձանին
ի հնձանին
ի հնձանին

ՀԱՆԻՆ ՀՈՒՏԱՍՈՒՆ ՄԻՆՉ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ ՈՒ ՀԱՄԲԱՐՁԵԼ ԱՆ
ԶԻՆՎՈՐԱՊԵՏՈՒԹԻՆ Ի ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ ՈՒ
ԵՐԵՔ ՏԱՐԻՆՔ ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵԼ
ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՈՒ ՄԱՀՈՒՆ
ՆՈՐԱ ԱՆՈՒՆ ԴՆԵԼ ՅԱՆՁՆԵԼ ՅԱՐՔԱՅՆ
ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՈՒ ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵԼ
ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՈՒ ՄԱՀՈՒՆ
ՆՈՐԱ ԱՆՈՒՆ ԴՆԵԼ ՅԱՆՁՆԵԼ ՅԱՐՔԱՅՆ
ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՈՒ ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵԼ

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԱՆՏԻՈՔԱՑՒՈՅՆ ՈՒ ՄԱՀՈՒՆ
ՆՈՐԱ ԱՆՈՒՆ ԴՆԵԼ ՅԱՆՁՆԵԼ ՅԱՐՔԱՅՆ
ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՈՒ ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵԼ
ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՈՒ ՄԱՀՈՒՆ
ՆՈՐԱ ԱՆՈՒՆ ԴՆԵԼ ՅԱՆՁՆԵԼ ՅԱՐՔԱՅՆ
ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՈՒ ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵԼ

	ՅՈՒՆ	ՄԱՅ	ՄԱՐՏ	ՂԱԶԱՐ
Ղազարի ըստ Յովհաննու աւետարանին:				
ԿԸ Իկանայ հատանել այդն:	ա			
ՎԸ Աղտաքս հանել ոյիտացաղ:	բ			
ՎԸ Նիկոդիմոսի:	գ			
ՎԸ Խնդիր լինել ոյ սրբուհին:	դ			
ՎԸ Սամարացւոյ կնոջն:	ե			
ՎԸ Բաղաւս օրա վինն:	զ			
ՎԸ Երեսուն ութամեայ հիւանդ:	է	ժդ	ե	ժդ
ՎԸ հինգ հացին Եւերկու ձկանն:	ը	իզ	ժգ	իը
ՎԸ Իվերա ծովուն գնալ ոյ:	ը	իե	ժե	ի
ՎԸ Իծնէ կոյր ինն:	ժ			
ՎԸ ղազարոս յարուհին:	ժա			
ՎԸ Ը-ծանել ոյ վտին:	ժբ	կբ	խդ	խա
ՎԸ ոսոյ աստղ յոտդայ վիսղ ոյն:	ժգ	կբ	խդ	ի
ՎԸ Ցովհաննակին:	ժդ	խե	լբ	կը
ՎԸ Մաղթել ոյ հե Թանոս այն:	ժե			
ՎԸ Լսանալ ոյն վոսս աշակերտացն	ժզ			
ՎԸ Մխիթարիչ հոգւոյն սրբոյ:	ժէ			
ԿԸ Խնդրել ոյ վտուանական մարմնին:	ժը	կը	խը	Ճբ

դարձեալ յիշեցէք եւաց ողորմի աւցէք
տէր կարասպետին և որդոյն
նահապետին. և եւր որդոյն
մելքոնիային. որ գնեցէք զայս
աւետարան յիշատակ հոգւոց
մերոց. որք հանդուցեալք սմա կայք
դալով կամ օրինակելով յիշեցէք
եւաց ողորմի առայէք տէր կարաս
պետին և որդւոցն նահապետին և մել
քոնիային եւամ արեան մեր
Հաւատացեալ ամէն.

մայ աստ, այլ
մարմնոյ, եւ ոչ իւիւ
նդ, եւ ոչ իւիւոյ
նոյա, ոչ ես չարե
ստատուցեն չարու
մ լինել : ասեմ զի
իշխանութիւն ասե
ա ես ունել զիշխա
նութիւն զայնոսիկ
ոմանք ընկալան
մեզ ինչ ոչ ընկալա
ք իշխանեկն եւ ա
շխարհ նոցա եղե
ւ աշխարհ մեր ոչ
ծառայ :

ոչ ունիմ ընկալեալ
զիշխանութիւն ի
հարցն մերոց, եւ
ոչ ինչ ոչ ընկալայ
ք ի նոցանէ, զի ոչ
ինչ ունիմ ես ընդ
նոսա : ոչ եկեր նո
քա ի տունս մեր,
եւ ոչ ես ի տունս
նոցա : ոչ ուխտ
եղեալ ընդ մեզ
նոցա, եւ ոչ ես ընդ
նոսա : ոչ ունիմ
ես ընդ նոսա ոչ
ինչ, զի ոչ ինչ ե
ղեւ ընդ մեզ նոցա
ւ ոչ ես ընդ նոսա
: ոչ ունիմ ես ոչ
ինչ ընդ նոսա, զի
ոչ ինչ եղեւ ընդ
մեզ նոցա ւ ոչ ես
ընդ նոսա : ո

Հոգեառ[ո]վ

Թե՛ ո՞ւր
ի հարկէն կինս
ոգիս ղուտուկս
քո յերկիր քարհուր
ին սուրս հրեղ
ի տարաբաղձութ
թեր յոտիցանուս
հարս՝ոգ սպասէիր։

Հոգեառ[ո]վ

Ուրախ վկայս
ղոյս սրով ի
նս սրով ի
ոգիս ելեն։

Հոգեառ[ո]վ

Ի տարկէն ի ձեռն
շնորհքէն ու շիմար
ոն մոռնէի տուան,
ի տարկէն ի ձե
շնորհ հայն։

Հոգեառ[ո]վ

Յիսուսեան
ին եղև ևբնակ
ի ևբանն մարմ
յացաւ։

Հոգեառ[ո]վ

Յիսուսեան
ձի իմ եղև՝ վի
ի քաղաքեր
ի ևբանն մարմ
յացաւ։

Հոգեառ[ո]վ

Թե՛ ո՞ւր
ի հարկէն կինս
ոգիս ղուտուկս
քո յերկիր քարհուր
ին սուրս հրեղ
ի տարաբաղձութ
թեր յոտիցանուս
հարս՝ոգ սպասէիր։

Հոգեառ[ո]վ

Ուրախ վկայս
ղոյս սրով ի
նս սրով ի
ոգիս ելեն։

Հոգեառ[ո]վ

Ի տարկէն ի ձեռն
շնորհքէն ու շիմար
ոն մոռնէի տուան,
ի տարկէն ի ձե
շնորհ հայն։

Հոգեառ[ո]վ

Յիսուսեան
ին եղև ևբնակ
ի ևբանն մարմ
յացաւ։

Հոգեառ[ո]վ

Յիսուսեան
ձի իմ եղև՝ վի
ի քաղաքեր

եթե լուծեայ վիրա
սուս չեմ արժանի
կոչիլ դուստր քո,
ոչ կիսեմ, սա ի
մ կայ. վասն զոյն
մկրտեմ ի Հեղի զ
ՅՍ։ և մինչ ձեռս
կնդե ու ևաւտ, ես
տնոյա յուիհա
ստուսխանն է
մարդարէն։ զոր
եղիցի, ուստ
թե դու չեսքան,
իսկ վի մկրտես, ե
րկին կինա ևաւեն,
ոց անուն կին. հա
ւանեցու
լիցի ես։
իսկ ես դու, ե
հարկեն կինա,
թե ոչ եմքան,
խոստովանեցու ե
ղեւ ևոչ ուրացա,

ամէն ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն երրորդ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն չորրորդ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն հինգերորդ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն վեցերորդ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն եօթներորդ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն ութերորդ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն ինն

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն տասն

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն տասնմէկ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն տասներկու

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն տասներեք

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն տասնչորս

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն տասնհինգ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն տասնվեց

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն տասնեօթ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն տասնութ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն տասնինն

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քսան

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քսանմէկ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քսաներկու

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քսաներեք

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քսանչորս

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քսանհինգ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քսանվեց

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քսանեօթ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քսանութ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քսանինն

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն երեսուն

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն երեսունմէկ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն երեսուներկու

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն երեսունեք

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն երեսունչորս

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն երեսունհինգ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն երեսունվեց

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն երեսունեօթ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն երեսունութ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն երեսունինն

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քառասուն

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քառասունմէկ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քառասուներկու

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քառասունեք

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քառասունչորս

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քառասունհինգ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քառասունվեց

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քառասունեօթ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քառասունութ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն քառասունինն

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն հիսուն

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն հիսունմէկ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն հիսուներկու

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն հիսունեք

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն հիսունչորս

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն հիսունհինգ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն հիսունվեց

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն հիսունեօթ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն հիսունութ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն հիսունինն

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն վաթսուն

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն վաթսունմէկ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն վաթսուներկու

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն վաթսունեք

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն վաթսունչորս

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն վաթսունհինգ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն վաթսունվեց

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն վաթսունեօթ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն վաթսունութ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն վաթսունինն

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն յիսուն

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն յիսունմէկ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն յիսուներկու

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն յիսունեք

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն յիսունչորս

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն յիսունհինգ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն յիսունվեց

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն յիսունեօթ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն յիսունութ

Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։ Ողորմեա մեզ ։

Ի ձայն յ

Վաղիւ առաւ

Ի կայր յոյժ հանդէս առաւ
շահեցուսց առաւել
նորա երկու : և
նա եկեալ ընդ
վի գնայր : առ
գայն այ :
ուան ինամեալ
երկու աշակերտ
ին վի խաւսէր ,
և գնային վհետ
այ :

Եբրեադարձ

և եաեւ գնա
այ . վի երթային
վհետ նորա , առ
ն գնասա . վինչ հան
դէպ :

Ոչ ոք կարէ ի
վերուստ ընդու
նել զոչինչ , եթէ
ոչ տուեալ իցէ
նմա յերկնից

վիճաբանեալ
երբ եռաձայն
պատ. ՚ԵԿ ետես՝
զերկնային փեսայն
խոնարհեալ
զի ետես զնա
զերկնային փեսայն
հոգեւոր յարկն
ուր հաստատեալ
է, որ ի մեղս
ի բեղմնաւորեալ

վիճաբանեալ
ընդ հրեայսն
պատ. ՚ԵԿ կին՝
ի սամարացի
ուր կայ ջուր
կենդանի՝ խմել
տուեալ
հոգեւոր
ընդունելով՝
զի ոչ ի
մարմնաւոր
ծարաւոյ
ասէր նա
զայդ բայ։

վիճաբանեալ
ընդ հրեայսն
պատ. ՚ԵԿ կին՝
ի սամարացի
ուր կայ ջուր
կենդանի՝ խմել
տուեալ
հոգեւոր
ընդունելով՝
զի ոչ ի
մարմնաւոր
ծարաւոյ
ասէր նա
զայդ բայ։

վիճաբանեալ
երբ եռաձայն
պատ. ՚ԵԿ ետես՝
զերկնային փեսայն
խոնարհեալ
զի ետես զնա
զերկնային փեսայն
հոգեւոր յարկն
ուր հաստատեալ
է, որ ի մեղս
ի բեղմնաւորեալ

մայրն յի։ կոչեցաւ-
ած, զոր ոչ ոք կարէ
ասել զինչ իցէ։ եւ
զի ոչ ոք կարէ ասել
զինչ իցէ, զայն
ամենայնիւ կարի
կամի բանալ։ ու
եղանիկն ևիջան ի
կիր ի ծովն։ ի
կոյս մարդոյ։

Յայտնութիւն Ս.

Ես Յովհաննէս
ձեզ եղբայր եւ
հաղորդ նեղու-
թեան եւ թագա-
ւորութեան եւ
համբերութեան
ի Յիսուսի Քրիս-
տոսի, էի ես
ի կղզին որ կոչի
Պատմոս վասն
բանին Աստու-
ծոյ եւ վասն
վկայութեան
Յիսուսի։ Էի
ես հոգւով յօրն
կիրակի, եւ լսէի
զձայնն իմ իբրեւ
զփող խօսեցեալ
ընդ իս, որ ասէր
ցիս։ զոր տես-
անես գրեա ի
գիրս, եւ առաքեա
եկեղեցեացն եօթն
որ են յԵփեսոս
եւ յԶմիւռնիա
եւ ի Պերգամոն
եւ ի Թիատիրա
եւ ի Սարդիս
եւ ի Փիլադել-
փիա եւ ի Լաո-
դիկիա։ Դարձայ
ես տեսանել
զձայնն որ խօ-
սեցաւ ընդ իս։
եւ դարձեալ
տեսի զեօթն
աստեղսն ոսկի
ի ձեռին նորա
եւ ի միջի եօթն
մոմակալացն
ոսկեաց զՈրդի
մարդոյ հագեալ
զգեստիւ հասա-
նելի մինչեւ ի
ոտն, եւ գոտի-
ացեալ ի կրծս
ոսկեղէն։ Գլուխ
նորա եւ մազք
սպիտակ իբրեւ
զբուրդ սպիտակ
եւ իբրեւ զձիւն,
եւ աչք նորա
իբրեւ զբոց-
հուր։ Եւ ոտք
նորա նման
արդուարիոյ
ի վառարանի
տաքացելոյ,
եւ ձայն նորա
իբրեւ զձայն
ջուրց բազմաց։

տէ. Հոյսիմատ արե
յատուածոյդն ատո շ
ուտ. վանուշ կինին
ատ՝ ամենայն մա
ղայ ատաղ կինին
կին ատաղ կինին
վեր։
Ատաղ կինուսուրդ
ատեղ հերեթեղ ատ
ջարատեսին։
Ընոքաբերին ։
Հերու ջաշակե
ատ ատաջատատեսն
կիսուն կինի եղեալ։
ոչ կիսեր ատատի
տատի ֆեսա ատատ
նեկ։ բայց ատատ
տարկին կիսուն
տանկին կինի ատ
ատեր ընդ վեռ
ատեղ կինուսուրդ
կիսուն կինի
կիսուն։ Ու կին
ատեղ կինուսուրդ

ուեկինուսուրդ ։
ատ կամերիս ։
Ատյանե մարտ երկո
տանկին մի մի ի
կացցեալ։ ու վեց ը
ատ արեւմտե հրեղեղ
Նոյին կին Թակոյդ
բաղեալ ։
վինչ ատեղ ձեղ ա
գատ ատեղ կինուսուրդ
ատ մարդ նոտա
ատատատուրդ ։ ատ
դու։ չինե հատեալ
ժամանակիս ։
վի՞ կահիմ ևբո կին
ատ՝ կինաչ ։
Հայ։ վինի ոչ ատին
նոյն ։ ատե մարդ
խան ։
Նոտա ի հարան
ևչ։ ատաշակերտին

ԱՅՍՈՒՀԵՏԵՎ ԱՍԱՑԻ ՅԻՍՈՒՍ ՑՆՈՂԱՑ ԻՄՈՑ ԵՒ ՑՈՒՑԱՆԷՐ ՆՈՑԱ ԶԱՅՍ ՈՐ ԱՌԱՔԵԱՑ ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒՑԱՆՆ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՏԵՐՈՒՆ ՄԵՐՈՅ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՓՐԿՉԱՑ ՄԵՐՈՅ ԵՒ ՊԱՀԱՊԱՆԱՑ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՀԱՅՈՑ ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵԱԼՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ՈՒ ՀԱՒԱՏԱՒՈՐԻ ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒՑԱՆՆ ՅԱԿՈԲԻ ՈՐ ԵՂԲԱՅՐ ՏԵՐՈՅՆ ՅԱԿՈԲՈՍԻ ԵՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵԱԼՈՅ ՈՒ ՍԻՐԵԼՈՅ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՀԱՐՑԱՍԷՐ ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒՑԱՆՆ ՓԻԼԻՊՊՈՍԻ ՈՐ ԵՒ ԲԱՐԹՈՂՈՄԱՅԻ ՈՒ ՄԱՏԹԵՈՍԻ ՈՒ ԹՈՄԱՅԻ ՈՒ ՅԱԿՈԲՈՍԻ ՈՐԴՈՅ ԱԼՖԱՅԻ ՈՒ ԹԱԴԴԱՅԻ ՈՒ ՍԻՄՈՆԻ ԿԱՆԱՆԱՑՒՈՅ ՈՒ ՅՈՒԴԱՅ ՈՐԴՈՅ ՅԱԿՈԲՈՍԻ ՈՒ ՄԱՏԹԱԻԱՅԻ ՈՒ ՅՈՎՍԷՓԻ ՈՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՈՒ ՅՈՎՍԷՓԻ ՈՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՈՒ ՅՈՒԴԱՅԻ ՈՒ ՅԱԿՈԲՈՍԻ ՈՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՈՒ ՅՈՎՍԷՓԻ ՈՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՈՒ ՅՈՒԴԱՅԻ ՈՒ ՅԱԿՈԲՈՍԻ ՈՒ ՄԱՏԹԱԻԱՅԻ ՈՒ ՅՈՎՍԷՓ

ՀԱՏՈՒԱԾՈՅ ԿԻՐԱԿՈՍԻ

Հատուածոյն այս ասացեալ է ի Կիրակոսէ
վարդապետէ Գանձակեցւոյ ի ժամանակս
Հեթումայ թագաւորի Հայոց, յորում ժամա-
նակի եղեւ հարցումն ի Հեթումայ թագաւորէ
առ Կիրակոս վարդապետ, զի ինչ է պատճառ
զի ոչ ամենայն ժամ կարեմք ասել զաղօթս
ամենայնի ժամու, այլ ի ժամ ինչ ասեմք զաղօթս
ինչ ի ժամ ինչ, եւ ոչ ի ժամ ինչ զաղօթս ինչ,
եւ ոչ ամենայն ժամ զամենայն աղօթս, այլ
ի ժամ ինչ զաղօթս ինչ, եւ ոչ ի ժամ ինչ զաղօթս
ինչ,

ա յեւ աստուածութիւն ե
ղեր : զոր ոչ ոք ետես ի
մարդկանէ : եւ ոչ կարէ
տեսանել : զի ոչ ունի
մարմին : այլ անմարմին
է : եւ անճառելի : եւ
անհասանելի : եւ անե
րեւոյթ : եւ անքննելի :
եւ անհասկանալի : եւ
անսկիզբն : եւ անվախ
ճան : եւ անհատ : եւ
անհամեմատ : եւ անձև :
եւ անկերպարան : եւ
անդիմատես : եւ անդէմ :
եւ անանուն : եւ անսա
հման : եւ անչափ : եւ
անքանակ : եւ անքննա
կան : եւ անքննելի : եւ
անհասանելի : եւ անե
րեւոյթ : եւ անհասկա
նալի : եւ անհասանելի
եւ անհասանելի : եւ
անհասանելի : եւ անհա
սանելի : եւ անհասանե
լի : եւ անհասանելի :

հաւատոյ

ներկուսուրն առաքելոց
ի միասին ժողովեալ
էին : եւ ոչ էր ոք
ասելով թէ իմ է
որ ինչ ունիմ : այլ
էր նոցա ամենայն
ինչ ընդհանուր :
եւ զօրութեամբ
մեծաւ տային վկայու-
թիւն առաքեալքն
զյարութիւն տեառն
յիսուսի քրիստոսի
եւ շնորհք մեծ
էր ի վերայ ամե-
նեցուն : զի ոչ
ոք էր կարօտ
ի նոսա . զի որ-
քանքն էին
տանողք հողոց
եւ տնոց՝ վաճա-
ռէին զգոյսն
որ վաճառէին
եւ դնէին առաջի
առաքելոցն :
եւ բաժանէր
իւրաքանչիւր
որպէս ումեք
պիտոյ էր :
եւ յովսէ որ
անուանեցաւ
բառնաբաս
առաքելոցն
մեկնի որ
է որդի մխի-
թարութեան
ազգաւ
կիպրացի
եւ նա ունէր
վաճառ մի
եւ վաճառ
եալ զնա
եբեր զդրամն
եւ եդ առա-
ջի առաքե-
լոցն :

խաւար, առաջ
սիրեայ մարդիկ ի
ենկն յաշխարհ, զ
աւուն, վի լոյս
ոյսուն։ Ոչ
ուսուցանել
ալե. վի ոչ հաւա
ասոյ ի նոս, արդեն
իսկ դատապարտե
ոչ դատապարտե
սի վերկեայն աշխա
ոյ հոգւոյ։ Ոչ

ահատանիկ նուա մեր
դուն վկայեցեր ։
դանանաւ ։ սրտիմ
քեզ ։ յայնկոյս յոր
ուրբեր սրերն ընդ
եկին առ յովհաննէս
վասն սրբութեան ։
հոգւոյն սրբոյ ընդ
ակերսացն յովհա
նէս ։ զիւ խնդրեր յա
եաւ ։ ասէ ցնա
իբրեւ ։
եաւ ։ յովհաննէս
ամենայնի ։
ամենայնին ։
ինն անդ ։ ասա ին
քի ղրկեաց զիս
մերձ առաքիմ ։
անուն ։ յայտնեցուն
կատեր կայսեր

ինն պատճէ իսրա
քան զուգա ։ զին
հրեշտակ նոյ ։
շրջեր նոքա ։
ասաստան ։ ասաց
ամ հերկիր հոգ
ա շաւակերսին նո
ին եկին ։
վանդ
պատճէին ։
ասաց ։
ասա ։
ին պատճէ նոսա ։
յայտնի լիցին սո
սա ասացեալ ։
շմարտութիւն ։
ակատանէ զձ
ին պատճէ նոսա ։
վի յանդիմանե
ն չէ պատ ասացեալ ։
տեղ ։ ա
ամենայնի ։ ո
վի ։ զիւր պատճ
ամենայնին ։
նչ էասացեալ ։
ին պատճէ իսրա
քան զուգա ։ զին

ցեալ Թէոդոս Թագաւորն
այսուհետև նոսա, կո-
չեսցի զնոսա ի վկայու-
թիւն զի ոչ ոք ընդդուն-
ի։ Եւ
ի լուսոյ վկայեն, ո-
րոշինչ եռեան, նաև
զերկնային զօ-
րս։
Եւ
կրեն աստուծ. յերկր
վարեցան։ ոմանք
զայս ասեն. յերկ-
նից ձգեցան վա-
յր։ Իվերոյ ձրան
մանել։
աշխել եւ ինձ մեղ
ալ, նման պարտե-
ալ, զի այս ուրախ
լինի վասն Հայոց
փեսային։

ուրախութիւն ոսոխ
այս կայ եւ լսել նոյա։
բարեկամ փեսային
նոյ ի փեսայ։ իսկ
զամուսին Հարսն
նոսա։
Եւ
ի վերուստ։
ա նոյա յերկնի ց
երթալ էին տուե
նչնան եւս ինչ,
մասն առնուլ յա
նաւակ։ ոչ կարե
ս յոմանցն ե
ան առնա։
ուն, եւ առանձինքն

ԵՐԵՔ ՅԻՇԵՑԷՔ ԶՓԱՌԱՒՈՐԵԱՆՆ ՅԻՆ ԵՐԵՔ ՏՈՒԱՆՆ ՀԱՅԵԼԵԱՑ։

ՆՈՒՄԱՆ։

ՅԻՇԵՑԷՔ ԶՓԱՌԱՒՈՐԵԱՆՆ ՅԻՆ ԵՐԵՔ ՏՈՒԱՆՆ ՀԱՅԵԼԵԱՑ։

ՆՈՒՄԱՆ։

Յիշեցէք զփառաւորեանն յին երեք տուանն հայելեաց։ Նոյն։ Յիշեցէք զփառաւորեանն յին երեք տուանն հայելեաց։ Նոյն։

Ա. Ի ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԿՐԹԵԼ ԵՂԱՅ ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՍ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՄԱՐՄՆԱՒՈՐ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՄԱՐՄՆԱՒՈՐ

Ա. Ի ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԿՐԹԵԼ ԵՂԱՅ ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՍ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՄԱՐՄՆԱՒՈՐ

Ա. Ի ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԿՐԹԵԼ ԵՂԱՅ ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՍ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՄԱՐՄՆԱՒՈՐ

Ա. Ի ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԿՐԹԵԼ ԵՂԱՅ ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՍ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՄԱՐՄՆԱՒՈՐ

ասմարտակիս ։

Ո՛վ աստուածանի եւ
նախանձոտ Տէր, եթէ կիւրակէ
ի պատարագի, եւ
ոչ մի ինչ կարէ
գործել ։

Ո՛չ կին մի իշխէ
մարդ առնել
ջուր ։

Ո՛չ կին մի իշխէ
ինձ ըմբռնել ։

Ո՛չ կին մի իշխէ
հոտս երկնեցուցանել ։

Ո՛չ կին մի իշխէ
կերակուր պնդել
կամ ։

Ո՛չ կին մի իշխէ
սամարտակիս, զոր
հրեշտակք ուտեն ։

Ո՛չ կին մի իշխէ
ինձ ի ծանոտարհին ,
նատիր իմ երես
երն , եւ երժամ ի
բուս վեչերոյդ ։

Ո՛չ կին մի իշխէ
մարդ առնել
ջուր ։

Ո՛չ կին մի իշխէ
ինձ ըմբռնել ։

Ո՛չ կին մի իշխէ
հոտս երկնեցուցանել
քաղաք անդր ։ վի
կերակուր պնդել
կին ։

Ո՛չ կին մի իշխէ
սամարտակիս , զոր
հրեշտակք ուտեն ։ վի
յինչն ըմբռնել իմոյ
բեռ իկնոջէ սամա

պին: Եւ ասէ տէր
յայտնիկ երկնի տա
հարկն մեր իւրքնո
մարդարէ իսրա
ան, Թուի ինչ ըն
ան կինաւկնն ։
դեր աստուած:
ան կինաւկնն ։
կոչեայ զայր քո։ և
եկայր:
ան կինա յն ։ երթ
կայ այր հանել ըն

է, չէիք իմայր:
ան կինա յն ։ ա
ատուածոյ ես
նոյ կինն ես
ատուածոյ ես
եկայր:

արտ աստղ ըն
չէիք իմայր ։ ի հինգ
այր փոխեցեր զա ։
ուղղ պիտոյ չէ
զա այր: զայդ
դեր աստուած:
ան կինաւկնն ։
ան, Թուի ինչ ըն
մարդարէ իսրա
կայ այր հանել ըն

ան կինաւկնն ։
կոչեայ զայր քո։
եկայր:
իսրայէլ ասէ
երեք կոչեայ զ
ղեկիայ ոմն ։ և
ղեկիայ ոմն ։ և
ղեկիայ ոմն ։ և

երկիր պատանիկն
հատ հատով ուշ
մատուցէք ։ քան
զի Հայր այնպիսի
երկրպագուս
խնդրէ ։

ՈՊԵՆ ՅԱԾ

և երկրպա
տուն ասացնո
հատով ուշ
ւցէք ։ պարտէ երկ
նալ ։

Ա. սկսցուք, կին
պատրեմք զի մեռա
լ, անուանեալն
է, նա պատմեսցէ
մեզ զամենայն ։

Ա. սկսցո՛ւ յա՛, ես
եմ որ խաւսիմ ընդ
քեզ ։

երկիր պատանիկն
հատ հատով ուշ
մատուցէք ։ քան
զի Հայր այնպիսի
երկրպագուս
խնդրէ ։

ՈՊԵՆ ՅԱԾ

և երկրպա
տուն ասացնո
հատով ուշ
ւցէք ։ պարտէ երկ
նալ ։

Ա. սկսցուք, կին
պատրեմք զի մեռա
լ, անուանեալն
է, նա պատմեսցէ
մեզ զամենայն ։

Ա. սկսցո՛ւ յա՛, ես
եմ որ խաւսիմ ընդ
քեզ ։

երկիր պատանիկն
հատ հատով ուշ
մատուցէք ։ քան
զի Հայր այնպիսի
երկրպագուս
խնդրէ ։

ՈՊԵՆ ՅԱԾ

և երկրպա
տուն ասացնո
հատով ուշ
ւցէք ։ պարտէ երկ
նալ ։

Ա. սկսցուք, կին
պատրեմք զի մեռա
լ, անուանեալն
է, նա պատմեսցէ
մեզ զամենայն ։

Ա. սկսցո՛ւ յա՛, ես
եմ որ խաւսիմ ընդ
քեզ ։

ուրեմն ու հաստատ է
Թէ պարտ է մեզ
Ս Հոգուդ տալ
եկեղեցւոյ ծառա։
այն պէս, ու կատարեալ
այնպիսի սրտով է
վերադարձ կատարել
իր կերակուր այնէ,
որ կենդանի է։
Ա Ով կերակուր
ինչ ոք պէտք ուտել։
Թէ ով, Թէ ով
ոչ գիտէ։
ուրեմն աշակերտել
ուսել։ պատուիրեն
եւ կերակուր ունիմ
ուտել, որ դուք
ոչ գիտէք։
ասէ Հոգի կեր։
ուրեմն աշակերտել
ուսել։ պատուիրեն

ուրեմն չէ եկել
Ա Թէ ոչ խաչելու։
իր գործելէ, որ
վարդապետ, որ չ
որ սորա ինչ
կամք ուզէ վայր
կերակուր։ ու
փորձուի։ ու հոգւոյ
Ա Թող կինն պատ
սուր ընդ դէմ։
ով կամ կինդ խոտ
ոչ ոք ինձանէ առնու
խաւարն։ Հայց
ինչ վի ընդ կնոջ ու
ոչ աշակերտն ու
Հայր բան ու կ

այլ ի վաստակեցին
եւ ոչ իբրեւ իմոյ
նոցա մտիկ։

Ի բերանոյ երկուց
եւ եղեւ անդր աւուր
այն։ ի սկիզբանէ
աշխարհիս կայ
եւ ոչ գտաւ որ
զայս արասցէ։

նոր։

Եվ ես տեսի զանգեղ մի մեծ ի մէջ
երկնից թռչեալ, որ ասէր ձայնիւ
մեծաւ առ ամենայն թռչունս որ
երկնի միջնորդին. Եկայք ժողովեցարուք
առ ընթրիս մեծի Աստուծոյ։ Զի
կերիջիք զմարմինս թագաւորաց
եւ զմարմինս հազարապետաց
եւ զմարմինս զինուորաց եւ
զմարմինս ձիոց եւ նստողաց
նոցա։ Եւ զմարմինս ամենայն
ազատաց եւ ծառայից։ Եւ
զմարմինս մեծամեծաց եւ
փոքունց։ Եւ զմարմինս
արանց եւ կանանց։ Եւ
զամենայն մարմինս մարդկան։
Եւ տեսի զգազանն եւ զթագաւորս
երկրի եւ զզինուորս նոցա
ժողովեալ առնել պատերազմ
ընդ նստողին ձիոյն եւ ընդ
զինուորին նորա։ Եւ
առեալ զգազանն եւ զսուտ
մարգարէն ընդ նմա, որ
արարեալ էր զնշանսն առաջի
նորա, որով մոլորեցոյց զայնոսիկ
որ ընկալան զդրոշմն գազանին
եւ որ երկրպագէին պատկերի
նորա։ Կենդանի ընկղմեցան
երկոքեան ի հուր եւ ի ծծումբ
այրեցեալ։ Եւ զայլսն սրով
սպան զնստողին ձիոյն որ
ելանէր ի բերանոյ նորա։
Եւ ամենայն թռչունք կշտացան
ի մարմնոց նոցա։

Եւ տեսի զհրեշտակ մի
իջանել յերկնից, որ ունէր
զբանալի անդնդոցն եւ զշղթայ
մեծ ի ձեռին իւրում։ Եւ
կալաւ զվիշապն զօձն
հնագոյն, որ է սատանայ
եւ Սատանայ, եւ կապեաց
զնա հազար ամ։ Եւ
արկ զնա յանդունդն եւ
գոցեաց եւ կնքեաց վերայ
նորա, զի մի եւս մոլորեցուսցէ
զազգսն մինչեւ լցցին հազար
ամքն։ Եւ յետ այսորիկ
արձակեալ լինել նմա
սակաւ ժամանակ։

Եւ տեսի զաթոռս եւ
նստեալս յնոսա, եւ
դատաստան տրեալ նոցա։
Եւ զհոգիսն սրով
սպանելոցն վասն վկայութեան
Յիսուսի եւ վասն բանին
Աստուծոյ։ Եւ որ ոչ
երկրպագին գազանին
եւ ոչ պատկերի նորա։
Եւ ոչ առին զդրոշմն
նորա ի ճակատս իւրեանց
եւ ի ձեռս իւրեանց։
Եւ կեցին եւ թագաւորեցին
ընդ Քրիստոսի հազար
ամ։ Եւ մեռեալքն ոչ
կեցին մինչեւ լցցին
հազար ամքն։ Եւ
յարութիւն առաջին
սա է։ Երանի եւ
սուրբ է որ ունի
զբաժին յարութեան
առաջնոյ։ Ի սոսա
երկրորդ մահ ոչ
գործէ զիշխանութիւն։
Այլ եղիցին քահանայք
Աստուծոյ եւ Քրիստոսի
եւ թագաւորեսցեն ընդ
նմա հազար ամ։

ոչ կարէ ոք ի ձեռն ինքեան
առնել զբարի կամ զչար, այլ
ամենայն ինչ ի ձեռն Աստուծոյ
լինի։ Եւ զայս ամենայն ոչ
ասեմ ես, այլ Աստուածային
Գիրքն վկայէ։ Ահա ասեմ
ձեզ, եթէ ոչ ոք կարէ ինքեան
ինչ մի առնել, եթէ ոչ ինչ
որ տացէ նմա Աստուած։
Ապա ուրեմն ամենայն
ինչ ի ձեռն Աստուծոյ լինի։
Եւ ես ասեմ, եթէ ոչ ոք
կարէ ինքեան ինչ մի առնել,
եթէ ոչ ինչ որ տացէ նմա
Աստուած։ Ապա ուրեմն
ամենայն ինչ ի ձեռն Աստուծոյ
լինի։ Եւ ես ասեմ, եթէ ոչ
ոք կարէ ինքեան ինչ մի
առնել, եթէ ոչ ինչ որ
տացէ նմա Աստուած։
Ապա ուրեմն ամենայն
ինչ ի ձեռն Աստուծոյ
լինի։ Եւ ես ասեմ, եթէ ոչ
ոք կարէ ինքեան ինչ մի
առնել, եթէ ոչ ինչ որ
տացէ նմա Աստուած։
Ապա ուրեմն ամենայն
ինչ ի ձեռն Աստուծոյ
լինի։ Եւ ես ասեմ, եթէ ոչ

տուն յայնմհետէ ։

Եւ ելեալ շաբաթուն յառաւօտս կանուխ, եւ շրջիլ
զերուսաղէմ ։

Եւ ուղղակացուսայն
կնոջ ։

Եւ տեսեալ զանիծիլ զթզենին ։ եւ
ասէ ցնա, մեք կնոջ յո, ասէ
ցնա, ոչ ։

Եւ ասէ ցնա, ոչ ։ եւ ասէ ցնա, ոչ ։ եւ ասէ ցնա, ոչ ։

եւ խնդրեին հրեայքն
զ Յաւուն այնմիկ պատ-
րաստութեան հրեայքն
վասն աւուրն սրբոյ զի
մի մնասցեն մարմինք
նոցա ի խաչին ի սա-
բաթու մեծի էր աւուր
նորա սրբոյ խնդրե-
ցին ի Պիղատոսէ զի
կոտրեսցին սրունք
նոցա եւ վերասցին
ի խաչէն ։
ը Եկին ուրեմն զի-
նուորքն եւ կոտրե-
ցին զսրունս առա-
ջնոյն եւ միւսոյ հրե-
ղէնին ընդ նմա
խաչեցելոյ ։
թ Իսկ յորժամ եկին
առ Յիսուս եւ տե-
սին զնա զի մեռեալ
էր ոչ կոտրեցին
զսրունս նորա ։
ժ Այլ զի մի ոք
ասասցէ թէ ոսկր
ոչ կոտրեսցի ի
նմանէ ։
ժա Եւ այլ գրոց
ասէ թէ տեսցեն
զոր խոցեցին ։
ժբ Եւ յետ այսորիկ
խնդրեաց Յովսէփ
զմարմին Յիսուսի
զոր ոչ ոք ուսոյց
զնա զի ծածուկ
էր Յովսէփ վասն
երկիւղի հրեայից
զի մի վանեսցեն
զնա ի ժողովրդենէ
եւ ի սինագովգէ
նոցա ։ եւ խնդրեաց
զմարմին Յիսուսի
եւ հրամայեաց
Պիղատոս ։ եկն
ուրեմն եւ առ զմարմին
Յիսուսի ։
ժգ Եկն եւ Նիկոդէմոս
որ եկն առ Յիսուս
գիշերի առաջին
անգամ եկն եւ
նա բերեալ զխա-
ռնակ զմիւռոնի
եւ զահարոնի
խառնեալ ընդ
միմեանս ։ եւ
առին զմարմին
Յիսուսի եւ
կապեցին զնա
պատանեաւք
հանդերձ ընդ
խնկովքն որպէս
սովորութիւն է
հրեայից ։

ԼՍԷ պատու-
հիսայ։

Ա. Ի տրտում պատուհասէ մեղաց
պատուհասեցեր զմեզ տ՚ր. վասն
զի ամբիծ էիր ի մեղս եւ ան-
մահ ի մահկանացու դատաս-
տանէ զմեզ. մի՛ զրկեր զմեզ
յերկնային հայրենեաց։

Ա. Ուրախ լեր հայր
երկնաւոր։ զի
ընդ որդւոյդ մարդասիրեցար
մեզ ի մահ

յկեն ։

Ո իտրպեն հայր ու
նի կեանս յանձին
եւ աւրհնոյ ունել
կեանս յանձին ի
երուսաղէմ։ Նոյնպէս ։

Յիշխանութիւն
ետ նմա դատաստան առնել ։ Ու
կի որդի մարդոյ
ընդոյն կի վարմա
նայք ։ կի եկեսցէ
ժամանակ յորում
ամենեքեան որք
եկեալ են ի
լուիցեն ձայնի նո
րա ու եկեսցեն ար
տաքս ։ որոց բարի
արարեալ էին ի
յարուցիլն կեանց ։ ու

Մի զարմանայք ի սմանէ
մէ, կի գայ ժամ
ամենայն որ եկեալ
են ի գերեզմանս
ձայն որդւոյն աստ ։ ու
ելիցեն որ բարի
արարեալ էին ի
յարուցիլն կեանց ։ ու

Ես ոչ կարեմ ինձանէ
կամաւ ոչինչ առնել ։
Որպէս լսեմ դատիմ
եւ դատաստանն իմ
արդար է, զի ոչ
կամիմ զկամս իմ
այլ զկամս հօրն
որ առաքեաց զիս ։

Եթէ ես վկայեմ
վասն ինքեան
վկայութիւն իմ
ոչ է ճշմարիտ ։

ՀՈՐԻՆ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ՊԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՅՐ ՄԵՐ ԵՒ ՀԱՆԳԻՍՏԱՒՈՐ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ՊԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՅՐ ՄԵՐ ԵՒ ՀԱՆԳԻՍՏԱՒՈՐ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

ՀՈՐԻՆ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ՊԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՅՐ ՄԵՐ ԵՒ ՀԱՆԳԻՍՏԱՒՈՐ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

ՀՈՐԻՆ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ՊԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՅՐ ՄԵՐ ԵՒ ՀԱՆԳԻՍՏԱՒՈՐ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

վիս, երեւայր ոչ
ումեք զիւրն ասել
եւ ոչ ընդունիլ զ
այլոց։ Ոչ ոք
ի միտս ածէ, ոչ ու-
րում կիսեմ զձեզ։
Ոչ կարէ ոք առնուլ,
զկարէ ոչ առնում,
եւ փառս իմոյ
ունիցիք։

Իսկ ի վերայ
ոչ կամիմք զձեզ տա-
նել ի վերայ ան-
ձանց, եւ զոմանց
հաճարիքն ունել
վկեանն, եւ զոմանց
ոչ։ Վի վկեանն
իսկեն որ վկայէն
վասն իմ, որով է
արեամբ ինոսա
կիսեալ վկայեալ
վասն իմ։ Եւ
հայր առաքեաց զ
իս։

Եւ առաքեացն
վիս հայր, նա վկա
է վասն իմ։
Ոչ զայս վճայն
ասէ ոչ վճայն
վասն իմ։
Եւ ես վասն իմ
վկայեմ զանձն իմ,
եւ վկայէ վասն
իմ հայր որ առա-
քեաց զիս։
Եւ ասէին ցնա
ուր է հայր քո։
Յիսուս պատաս-
խանի ետ
ոչ գիտէք զիս
եւ ոչ զհայր իմ,
եթէ զիս գիտէիք
եւ զհայր իմ գի-
տէիք։

ԵՐԵՍՈՒՆՔ ՀԱՅՈՑ

Ի ՄԵՐՈՒՄ ՆՈՐՈՄ ՏՕՆԻ ՍՈՒՐԲ ԵՐԵՍՈՒՆՔ ՀԱՅՈՑ ՀԱՒԱՔԵՑԱՆ ԶՄԵԶ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԵՐ ՅԻՇԵԼՈՎ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱՀԱՏԱԿԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՈՐ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵՑ ԶՄԵԶ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՈՐ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ՄԵՐՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅՆԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՄԵՐՈՅ ՍՈՒՐԲ ՍԱՀԱԿԻ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ԵՐԵՍՈՒՆՔ ՀԱՅՈՑ ՀԱՒԱՔԵՑԱՆ ԶՄԵԶ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԵՐ ՅԻՇԵԼՈՎ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱՀԱՏԱԿԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՈՐ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵՑ ԶՄԵԶ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՈՐ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ՄԵՐՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅՆԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՄԵՐՈՅ ՍՈՒՐԲ ՍԱՀԱԿԻ ՈՐ ՍՈՒՐԲ

կանոնին։ Նոյնպէս
բաշխեայ բանիմ
ու պահեայ։ ու
Տէր հայեաց։
Թուով իբրեւ
վեցեան մարդիկն
իսեղեալքն։ ևս
երկուս յոյժ
կիսեալ վարեալքն։
Ոչխար ութ հազար
հինգ հարիւր
վեց տասն եղջերու
ինգ հարիւր
Ձիոյ հազար
Ջորի հինգ հարիւր
Էշ հազար
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի մարդկանէ
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի գազանաց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի թռչնոց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի սողոց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի ձկանց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի ծառոց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի խոտոց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի ծաղկանց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի հողմոց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի ջրոց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի հրոյ
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի սովոյ
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի սրոյ
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի ժանտ
ախտից
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի մահու
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի դժոխոց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի դատաստանէ
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի տանջանաց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի հրեշտակաց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի սատանայէ
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի հրեղինաց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի հրեղինաց
Ոչ ոք ազատեցաւ
ի հրեղինաց

Ա Վասն երկու
հոգեմբ շինել ճ
յուսիկն ։
Ա Ոչ է պիտոյ մարդոյ
զոք խաւսիկ
տալն նմա ։ եւ
զհնոյ եկեալ ել
կափտաւոյսմ ։
Ա Ոչ է պիտոյ մարդոյ
ի նա ւ գնայցի
եղբն ։ եմտել
եղէ ։ իմձին աշակե
Ա Ոչ է պիտոյ մարդոյ
եղէ ։ իմձին աշակե
Ա Ոչ է պիտոյ մարդոյ
ի լեառն մխայն ։

Ա Խրթուած ոմն
ոչ ունէր զգեստ
հանդերձ եւ ոչ
ժողովուրդն ։
Վասն որոյ
կին յոյժ
եհաս նմանն յեր
կիրն յոտն երթ
ուն եղեալ զինա
ծոյն ։ Եւ ասէ
ցնա ։ Ո՛վ ասէ
գնոսա՛, ես եմ
քո ։ Եւ նա ասէ
ցկինն ։ Ո՞ր
երկնիցէ
ես ։

Ա Խրթուած ոմն
ոչ ունէր զգեստ
հանդերձ եւ ոչ
ժողովուրդն ։
Վասն որոյ
կին յոյժ
եհաս նմանն յեր
կիրն յոտն երթ
ուն եղեալ զինա
ծոյն ։ Եւ ասէ
ցնա ։ Ո՛վ ասէ
գնոսա՛, ես եմ
քո ։ Եւ նա ասէ
ցկինն ։ Ո՞ր
երկնիցէ
ես ։

ևս, նոր ստուգաբանութիւն
որ ինչպէս ասացինք վերև
տրուած է։ Ինչ
ստուգաբանութիւն որ
տեսնում է հայ
ժողովուրդը իր
նշանաւոր անձերի մասին, որ
կրկնում է։ Ա
ինչպէս ասացինք։ Ինչ
էլ որ լինի ստուգաբանութիւնը
որ հայ ժողովուրդը
տալիս է Ներսէսի
անունին, միևնոյն
ժամանակ ցոյց է տալիս
թէ ինչպիսի մեծ
պատիւ էր վայելում
Ներսէս հայ ժողովրդի
մէջ։ Ա

Ներսէս մեծ
հայրապետ
եղև ի հայոց
ազգի։

Ներսէս մեծ հայրապետ եղև ի հայոց ազգի, որ ի մանկութենէ
իւրմէ ընտրեալ եղև ի Տեառնէ, եւ ի մանկութենէ իւրմէ
կրեաց զնշանն խաչին Քրիստոսի։ Եւ ի ծնանելն իւրում
մայրն տեսիլ ետես, եւ ի տեսլեանն ասացեալ էր ցնա,
եթէ որդի քո մեծ եւ անուանի լիցի յամենայն աշխարհի։
Եւ ի մանկութենէ իւրմէ ընդ ազգաւ իւրով ոչ խառնեցաւ,
այլ ընդ ազգ հեթանոսաց։ Եւ ի մանկութենէ իւրմէ
սկսաւ ուսանել զգրոց հեթանոսաց, եւ ի ժամանակի
կատարեալ եղև ի նոսա։ Եւ ապա ի ժամանակի

ցիս հայր. այլ կատա-
րի ինձ զայս զոր
ասացեր ինձ ես
առնել հարցն ինձ։

Եւ ասէ ցնա հայրն. ա-
ռ զերկուս տիկինս
քո զորս ունիս ա-
ռ եւ զերկուս որդիս
քո եւ երթ ի տունն
Ղեւտեայ եւ ա-
ռնուն զնոսա ի
կանանց իւրեանց
եւ ի որդոցն իւ-
րեանց։ Եւ ասէ
ցնա Ղեւտի. ոչ
կարեմ առնել
զայդ հայր. այլ
կատարեսցի ինձ
զոր ասացեր ինձ
ես առնել հարցն
ինձ։

Եւ ասէ ցնա հայրն. ա-
ռ զերկուս տիկինս
քո զորս ունիս ա-
ռ եւ զերկուս որդիս
քո եւ երթ ի տունն
Ղեւտեայ եւ ա-
ռնուն զնոսա ի
կանանց իւրեանց
եւ ի որդոցն իւ-
րեանց։ Եւ ասէ
ցնա Ղեւտի. ոչ
կարեմ առնել
զայդ հայր. այլ
կատարեսցի ինձ
զոր ասացեր ինձ
ես առնել հարցն
ինձ։

ԼՀԿ. ԵՐԹՈՂ ՈՐՔՆ ԱՐԴԱՐ ԵՒ ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅՆՈՅՆ ԵՐԿՆԿԱՑԱՒ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ԵՒ ՄԱՐՄՆՈՅ ՀԱՄԱՐՁԱԿԱՆ ԵՒ ՍՊԱՍԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ԵՒ ՄԱՐՄՆՈՅ ՀԱՄԱՐՁԱԿԱՆ ԵՒ ՍՊԱՍԱԿԱՆ

ԼՀԿ. ԵՐԹՈՂ ՈՐՔՆ ԱՐԴԱՐ ԵՒ ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅՆՈՅՆ ԵՐԿՆԿԱՑԱՒ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ԵՒ ՄԱՐՄՆՈՅ ՀԱՄԱՐՁԱԿԱՆ ԵՒ ՍՊԱՍԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ԵՒ ՄԱՐՄՆՈՅ ՀԱՄԱՐՁԱԿԱՆ ԵՒ ՍՊԱՍԱԿԱՆ

մանէ. կեցցէ էյա
էհեան։
Ե. Ուհայն վոր ե՛ս
տայ մարմինիմ է,
վոր ես տայ վանո
կենդայ աշխարհի։
Ա. արանչէ ին ընդ
մի մեհան հրեայքն
և ասէին, վի այդ
կարէ սա տալ մեզ
բանինիւր յուտել։
Ա. ամէն ամէն ասեմ
ձեզ։ եթէ ոչ կեր
իմէք մարմինն որդ
ւոյ մարդւոյ. և ար
իմէք արիւնն նորա,
ոչ ունիք կեանս յա
ն ձինս։
Ա. որ ուտէ մարմի
մ և արիւնիմ է
ստուգ կեանս ունի
յաւիտե
նական։
Ե. Վեմ հայն կե
նդանի։
Ա. ուղարկեաց զիս
կենդանի հայր
և ես կենդանանամ
հաւրմանէ։ նոյնպէս
և որ ուտէ զիս
նա կենդանանայ
ինձանէ։
Ե. Այս է հացն որ
եջաւ յերկնից։
Ա. ոչ որպէս հարքն
ձեր կերան մանանայն
և մեռան։ որ ուտէ
զհացս զայս
կեցցէ յաւիտեան։
Ե. Վեմ հայն կեն
դանի
Ա. Այս ասաց ուսու
ցանելով ի ժողովա
րանի կափառնայում։
Ե. Վեմ հայն կե
նդանի
Ա. Ի լսելն զայս
բազումք յաշակերտաց
նորա ասացին։ կա
տարեալ է բանս
այս, ո՞ կարէ լսել
զնա։
Ե. Վեմ հայն կե
նդանի
Ա. Գիտացեալ
Յիսուս ի մտի
իւրում եթէ
տրտնջեն յաշա
կերտք նորա
վասն բանիս
այսորիկ։
Ե. Վեմ հայն կե
նդանի
Ա. ասէ ցնոսա Յիսուս
մի զայդ ձեզ
գայթագղեցուցանէ։
Ե. Վեմ հայն կե
նդանի
Ա. Եթէ տեսանիցէք
զորդի մարդոյ
ելանել ուր էր
յառաջ։
Ե. Վեմ հայն կե
նդանի
Ա. Հոգին է որ
կենդանացուցա
նէ, մարմինն ոչ
օգտի ինչ։
Ե. Վեմ հայն կե
նդանի
Ա. Բանքն զոր
ես խօսեցայ
ընդ ձեզ, հոգի
են և կեանք
են։
Ե. Վեմ հայն կե
նդանի
Ա. Այլ կան
ոմանք ի ձեզ
որ ոչ հաւա
տան։
Ե. Վեմ հայն կե
նդանի
Ա. Վասն այսո
րիկ ասացի
ձեզ, զի ոչ
ոք կարէ գալ
առ իս, եթէ
ոչ տացի
նմա հաւրն
իմ։
Ե. Վեմ հայն կե
նդանի
Ա. Ի սմանէ
ժամանակէ
ոչ երթային
աշակերտք
նորա ընդ
նմա։
Ե. Վեմ հայն կե
նդանի
Ա. Ասէ ցտասն
երկուսին
Յիսուս, մի՞
և դուք կա
միք երթալ։
Ե. Վեմ հայն կե
նդանի
Ա. Պատաս
խանի ետ
նմա Սիմոն
Պետրոս։
Ե. Վեմ հայն կե
նդանի
Ա. Տէր, ո՞ւմ
երթիցուք։

զհետ։

Զ Ջուրեկերան
հարկն Ձեր վանական
այն եմ ասեալ, որ
ուտեիք հայոց գայս,
կեցցէ՛ք յաւիտեան։

Ը Այս առակ ժո-
ղովրդեան։ յոտս
ելեալ իկատու-
ցանեն զբանն
հայտ։

Թ Ջ բուսակերն
ակերտացին ելեր
լուան, առեն՝ խիս
ոչ ըստ ուժոյդ։ Ո՞վ
կարէ լսել զմա։

Ժ Բուսակերացն
յանձնէր։ եկէք
տրտնջեն վանական
մեկ ա՛շակերտէն,
ասէ՞ գնուս այդ ~
դայլամակրէ՛ց ուտ-
ղեկ։

Ի՛ Յետ հացին որ յե
կնոջ եկեալ ։

Ա Ես ասեմ ձեզ
հայր. եւ՛ կենդա-
նիս վիս կենդանին
նիեմ վասն հաւր։
եւ որ ուտէն զիս, ե
նա կեցցէ վասնիմ։

Բ Ա՛յս է հացն որ ե
ջեալ յերկնից։ ոչ
որպէս հարքն ձեր
մանանայն եւ մեռան։ որ
ուտէ զհացս զայս,
կեցցէ յաւիտեան։

Գ Եւ հացն զոր ես
տամ, մարմին իմ է
որ տամ վասն կեն-
դանութեան աշ-
խարհի։

Դ Ա՛ռ ուտէք, այս
է մարմին իմ։ եւ
առեալ բաժակ
մի, շնորհակա-
լեաց, ետ նոցա
եւ ասէ՝ արբէք
ի սմանէ ամենեքեան։

Ե Այս է արիւն իմ
նորոյ կտակին
որ վասն բազմաց
թափեցաւ։ ամէն
ասեմ ձեզ, ոչ
եւս արբից ի
պտղոյ այգւոյ
մինչ ի յաւուրն յայն
յորում զայն նո-
րոգեալ արբից
ընդ ձեզ ի թագա-
ւորութեան հաւր
իմոյ։ ուստի ե-
լեալ գնացին
ի լեառն ձիթենեաց։

ստամբ ու ծանեալ
զայսոսիկ առաքել Հեղ.
ինքն ի վերայ կարէ փոխ
զանց առնուլ ի հատուց
իմոյն :
զայս ամենայն բա
նս ի վերայ յաշակերտս
ինն ասաց Տէրն ի
մեր եւ ոչ ի վերայ
Յուդայի միայն
որ էր երեքտասան
առաքելոցն : ոչ
միայն զի ոչ ամենեքեան
ուրացան զնա
այլ եւ զի ամենեքեան
ի վերայ նորա
գայթակղեցան
ի գիշերի յայսմ
ինչ ասէ ոչ
միայն ինձ
այլ եւ ձեզ
ամենեցուն

թագաւորն ասաց ցնա՝ ո՞ր
մերձաւորն հրեայ. և ասաց
նմա՝ այո թագաւոր։ Եւ
ասէ ցնա թագաւորն՝ ե-
կեր կալ զնա ի տան
քո։ Եւ ասէ նմա՝ ոչ
կարեմ զի ոչ գիտեմ
զճանապարհս քաղաքին։
Եւ ասէ ցնա թագաւորն՝
ես ինքս երթիմ առաջի
քո. տեսցէ զի ոչ
կարծեցեալ մոռ
զորթեա. վի՛ւ ոմն
որ ծառայ կոչի մի
հասարակ լինել.
եթէ կայցէ զորթեա,
յայնժամ զանձն
աշխարհի։

Եւ ասէ ցնա թագաւորն՝
ո՞ր ազգէ ես դու։ Եւ
ասէ նմա՝ հրեայ եմ։
Եւ ասէ ցնա թագաւորն՝
ո՞ր քաղաքացի ես։
Եւ ասէ նմա՝ ես ի
Տարսոնէ եղէ։ Եւ
ասէ ցնա թագաւորն՝
ես ինքս երթիմ
առաջի քո. տեսցէ
զի ոչ կարծեցեալ
զորթեա. վի՛ւ ոմն
որ ծառայ կոչի մի
հասարակ լինել.
եթէ կայցէ զորթեա,
յայնժամ զանձն
աշխարհի։

Եւ ասէ ցնա թագաւորն՝
ո՞ր ազգէ ես դու։ Եւ
ասէ նմա՝ հրեայ եմ։
Եւ ասէ ցնա թագաւորն՝
ո՞ր քաղաքացի ես։
Եւ ասէ նմա՝ ես ի
Տարսոնէ եղէ։ Եւ
ասէ ցնա թագաւորն՝
ես ինքս երթիմ
առաջի քո. տեսցէ
զի ոչ կարծեցեալ
զորթեա. վի՛ւ ոմն
որ ծառայ կոչի մի
հասարակ լինել.
եթէ կայցէ զորթեա,
յայնժամ զանձն
աշխարհի։

Եւ ասէ ցնա թագաւորն՝
ո՞ր ազգէ ես դու։ Եւ
ասէ նմա՝ հրեայ եմ։
Եւ ասէ ցնա թագաւորն՝
ո՞ր քաղաքացի ես։
Եւ ասէ նմա՝ ես ի
Տարսոնէ եղէ։ Եւ
ասէ ցնա թագաւորն՝
ես ինքս երթիմ
առաջի քո. տեսցէ
զի ոչ կարծեցեալ
զորթեա. վի՛ւ ոմն
որ ծառայ կոչի մի
հասարակ լինել.
եթէ կայցէ զորթեա,
յայնժամ զանձն
աշխարհի։

Եւ հրեայքն էին
ղրկեին զնա խոսել
նմա, եւ ասեին՝ թէ
Լեր նա։
Ասէր ցնոսա Յիսուս
զնմանէ խաղալով
զն։
Էին ասեին զի
բասուիցէ։
Յիշ ասեին զի
ոչ, այլ մոլորեցու-
ցանէ զիմաստուն
զն։
Ուր ոք համար
ձակ խոսեսցի զինքն
անէ վասն երկիւ-
ղին հրեից։
Բայց առաւօտն
կայնէր Յիսուս։
Եւ յն խոսեցաւն.
առաքեալքն։

այլ երբեմն ի ծածուկ
առնէր, ոչ յայտնի.
ասացի ուինքն եկի ի
ելին եղ բարձն նորա,
եթաւիւեայ։ երբեմն
ինքն ճառ առնէին
ի կ ընէ ը յեթաւ։
Ո այսերեսուասմ,
կ ընէ ը յեթաւ։
մի իմ ժամանակ
եղեալ իսուսնն յա
ղն։ ոչ ոք ե ոչ ոք
ետուն յայն. ետուէ
դոնէք երեմիայէ խոս
խոսեալ ընդ հրեայս
սոսայ թէ փորձէ
ի ես վկայեմ վասն
բայց միս աստ
արհաստել միշեալ։
ոչ կարէ աշխա
հայն ժամ պատրա
ժամանակ կայսէ
հասեալ։ բայց ձեր

Ա ասոյական ոգի
մարեցեալ էգ
ամենեցուն զար
փոքր ի փոքրէ
նոցա չեն ասէ,
Ա աստուածոյն եւ
ապրեցուցանել։
Ա ժողովուրդն ու
սուկ, դու պայքար
ղ խնդրեմ զկեղ
ապրեցուցանել։
Ա աստուածոյն եւ
վի խնդրեմ վիս
շէնքի առնէ զարկեն։
ա ընծայէ ես չեղ
ասիցես ուր ես ի
ուրեմն ոչ եղեալ ինձ։
մարիամ. ասացիր
քեզանի վիս. նայ չգ
ասա ես ասաս
խակ սրխնդրեմ վիս

Ա ասոյական ոգի
մարեցեալ էգ
ամենեցուն զար
փոքր ի փոքրէ
նոցա չեն ասէ,
Ա աստուածոյն եւ
ապրեցուցանել։
Ա ժողովուրդն ու
սուկ, դու պայքար
ղ խնդրեմ զկեղ
ապրեցուցանել։
Ա աստուածոյն եւ
վի խնդրեմ վիս
շէնքի առնէ զարկեն։
ա ընծայէ ես չեղ
ասիցես ուր ես ի
ուրեմն ոչ եղեալ ինձ։
մարիամ. ասացիր
քեզանի վիս. նայ չգ
ասա ես ասաս
խակ սրխնդրեմ վիս

Ա ասոյական ոգի
մարեցեալ էգ
ամենեցուն զար
փոքր ի փոքրէ
նոցա չեն ասէ,
Ա աստուածոյն եւ
ապրեցուցանել։
Ա ժողովուրդն ու
սուկ, դու պայքար
ղ խնդրեմ զկեղ
ապրեցուցանել։
Ա աստուածոյն եւ
վի խնդրեմ վիս
շէնքի առնէ զարկեն։
ա ընծայէ ես չեղ
ասիցես ուր ես ի
ուրեմն ոչ եղեալ ինձ։
մարիամ. ասացիր
քեզանի վիս. նայ չգ
ասա ես ասաս
խակ սրխնդրեմ վիս

եմ եկեալ : այլ
ոչ յորժամ իմիք ոչ
ուսուի եմ պիտէք.
և վիճ ոչի պիտէք. ո
յաւուրն եւսեր :
իսուցարկն . ուստ
ղաղտակեցայ ։
ա
տաւտի ուստ
ա պիտի
կ ։
ա ։

ոչ կնոյ սու . վասն
յերեմայուայ անտի,
ասացը ։
ասաս արարիք :
այլ ուղիղ դատաս
ա
շարաշտ ։ ուզ
մարդ ժշկեայ ի
կէր . վի սպղ ոյնիսկ
ընդ իս գասուցեալ
մոլիսիս տուշ կին։
ս . վի մի աւրինդ
մարդ ։ ի շարաշտ
աստուձ աստու
իսկ արդ երթ թվի
փասդէ վմարդ ։
ի շարաշտուձ ։
այլ ի հաւրէ անտի։

խնդրեն ոչին ապաշխա
նել . ևաւհաւանիկ
յայտնապէս խա
ւ . ևշասեն ինչ է
ընդ նոսայ : գուցէ
արդեաւք ի խիղճս
ինչ գիտացին, երթ
ղաղտակ յօրժամ
ա
ի էակ :
սուս գիտեմք ասաս
սու ի էակ քոյ . այլ
ինչ գիտացին, երթ
արդեաւք ի խիղճս
ընդ նոսայ : գուցէ
ի . ևշասեն ինչ է
ասաս . վիճ է
ասաս ։ վիճ է
ասաս եւ չեղ թվի

եմք ի դեպ : մինչ
ի մէջ ցաւոյ պատուհասի
յոյժ երկնչիմ ես.
ընդ միմեանս : իսկ
սակս հրեշտակն
դուք ոչ կարէք ինձ
: ասէ տէր եւ ասաց
ցաւ եմն երկնչիմ
ինձ : ընդէ՞ր ոչ
ասաց ի մարդկանէ
եմ. եւ երկնչիմ ես
այն պատուհասէն
ինձ : իսկ ի վերայ
ժամանակ ընդ հեղ
եմ. ոչ երկնչիմ
ի կամ ցեղս մարդկան
ցնկեղն ապաստանս
եկեղեցի. ի սոսկումն
թշնամի դեւսն ի
ոչ նմանիմ ; եւ ասաց
եկեղեցի քահանայ
ի ոչ պիտոյ ինձ,
դուք ոչ պիտոյ ինձ :
եկեղեցի վիճակ, ի
ձշմարիտ ապաստան

ասաց տէր : երկնչի
ի մէջ ցաւոյ պատուհասի
ես. ընդ միմեանս
ասաց ինձ ոչ կարէք
դուք ոչ երկնչիմ
ես. եւ երկնչիմ
ի կամ ցեղս մարդկան
ցնկեղն ապաստանս
եկեղեցի. ի սոսկումն
թշնամի դեւսն ի
ոչ նմանիմ ; եւ ասաց
եկեղեցի քահանայ
ի ոչ պիտոյ ինձ,
դուք ոչ պիտոյ ինձ :
եկեղեցի վիճակ, ի
ձշմարիտ ապաստան

ՀՀՀ ՀՀՀ ՀՀՀ ՀՀՀ ՀՀՀ ՀՀՀ ՀՀՀ ՀՀՀ ՀՀՀ ՀՀՀ

ա
ստուածային գրոց
ասացեալ ի
վերայ ամենայն
հարցմանց
որ ի
նոսա լինին
ա
ստուածային գրոց
ասացեալ ի
վերայ ամենայն
հարցմանց
որ ի
նոսա լինին

զ
ի ոչ
ինչ
զ
ի ոչ
ինչ

զ
ի ոչ
ինչ
զ
ի ոչ
ինչ

ՀԱՅՐ

Ա

Ո՛վ ամենակալ տէր, որ ամենայն
ինչ ստեղծեր ի քում ճշմարիտ
կամս եւ ի քում սուրբ հրամանդ
ամենայն ինչ կատարեցաւ, եւ
ոչ ոք կարէ ընդդիմանալ քում
կամաց, զի դու ամենայնի տէր
ես եւ ամենայնի կարող, եւ
ամենայն ինչ քեզ ծանուցեալ
են եւ յայտնի, եւ ոչ ոք կարէ
ծածկել զանօրէնութիւնս իւր
յերեսաց քոց, զի դու ամենայն
ինչ գիտես յառաջ քան զլինել
նոցա, եւ ոչ ինչ կարօտ ես
մարդկան խրատուց, զի դու
ես ամենայն իմաստութեան
աղբիւր եւ ամենայն գիտու-
թեան պարունակիչ, եւ ոչ ոք
կարէ ասել առ քեզ, թէ ինչ
արարեր, կամ ինչու արարեր,
կամ յո՞ երթայ, կամ ո՞ կա-
նիցէ զձեռն քո, զի ամենայն
ինչ ի քում ձեռն է, եւ ամե-
նայն ինչ ի քում հրամանի
կայ եւ կատարի, զի դու ես
ամենակալ տէր, որ ամենայն
ինչ ստեղծեր ի քում ճշմարիտ
կամս եւ ի քում սուրբ հրա-
մանդ ամենայն ինչ կատարե-
ցաւ, եւ ոչ ոք կարէ ընդդի-
մանալ քում կամաց, զի դու
ամենայնի տէր ես եւ ամե-
նայնի կարող, եւ ամենայն
ինչ քեզ ծանուցեալ են եւ յայ-
տնի, եւ ոչ ոք կարէ ծածկել
զանօրէնութիւնս իւր յերե-
սաց քոց, զի դու ամենայն
ինչ գիտես յառաջ քան զլի-
նել նոցա, եւ ոչ ինչ կարօտ
ես մարդկան խրատուց, զի
դու ես ամենայն իմաստու-
թեան աղբիւր եւ ամենայն
գիտութեան պարունակիչ,
եւ ոչ ոք կարէ ասել առ քեզ,
թէ ինչ արարեր, կամ ինչու
արարեր, կամ յո՞ երթայ,
կամ ո՞ կանիցէ զձեռն քո,
զի ամենայն ինչ ի քում ձեռն
է, եւ ամենայն ինչ ի քում
հրամանի կայ եւ կատարի,
զի դու ես ամենակալ տէր,
որ ամենայն ինչ ստեղծեր ի
քում ճշմարիտ կամս եւ ի
քում սուրբ հրամանդ ամե-
նայն ինչ կատարեցաւ, եւ
ոչ ոք կարէ ընդդիմանալ քում
կամաց, զի դու ամենայնի
տէր ես եւ ամենայնի կարող,
եւ ամենայն ինչ քեզ ծանու-
ցեալ են եւ յայտնի, եւ ոչ ոք
կարէ ծածկել զանօրէնութիւնս
իւր յերեսաց քոց, զի դու
ամենայն ինչ գիտես յառաջ
քան զլինել նոցա, եւ ոչ ինչ
կարօտ ես մարդկան խրատուց,
զի դու ես ամենայն իմաս-
տութեան աղբիւր եւ ամե-
նայն գիտութեան պարունա-
կիչ, եւ ոչ ոք կարէ ասել առ
քեզ, թէ ինչ արարեր, կամ
ինչու արարեր, կամ յո՞ եր-
թայ, կամ ո՞ կանիցէ զձեռն
քո, զի ամենայն ինչ ի քում
ձեռն է, եւ ամենայն ինչ ի
քում հրամանի կայ եւ կա-
տարի, զի դու ես ամենակալ
տէր, որ ամենայն ինչ ստեղ-
ծեր ի քում ճշմարիտ կամս
եւ ի քում սուրբ հրամանդ
ամենայն ինչ կատարեցաւ,
եւ ոչ ոք կարէ ընդդիմանալ
քում կամաց, զի դու ամե-
նայնի տէր ես եւ ամենայնի
կարող, եւ ամենայն ինչ քեզ
ծանուցեալ են եւ յայտնի,
եւ ոչ ոք կարէ ծածկել զան-
օրէնութիւնս իւր յերեսաց
քոց, զի դու ամենայն ինչ

Ուսումն դատաստանի

եթէ իրեղեն էրեմն
քան զանասնոյ էրեմն
դատիլ ինքնիշխանութեան
, ուրեք կարէ դատ
դատել այլ կարէ դատ :
ուրեք երեմն ,
մեծաւ կին հրեշտակն .
մինչեւ վերջ դատաստանին
եւ ոչ կարէ դատ :
եւ ոչ կարէ դատ
երեմն երեմն դատ
վերջ , վասն
մեռանելոյն ,
վերջ . եւ իմանալ չէ
եւ իմանալ չէ եւ
եւ ոչ կարէ դատ :

ՆՈՒՄԱՆ ։

կամ հատուածք
կամ ։ վերջ
մեռելոցն ։ եւ ոչ
մեռելոցն իրաւունք
ունին ։ յարմար
ունին իրաւունք
ունին ։ յարմար
ունին իրաւունք
ունին ։ յարմար
ունին

կայցէ՛ք իբրեւ զի
գիտասցեն ազգք
զանուն քո՝ տէր։
Ա՛ր ես դու
միայն։

Ա՛ր ես դու միայն։

Ա՛ր ես դու միայն։

Ա՛ր ես դու

ա տուտուխան ի
չերմն, տունէ
լսել ի հատուկն
ուրիսյոյ խոտոխ
վան տեսի տու
ոյ : ու
տեղ ի չէզ
ելոյ ի
ամենայն
տեղ ։

թե ասիցէ մեղուն, ես
ի վայրէ տուի, ոչ
հաւատասցես : ոչ
ես ի վայրէ
տուի ։

ա տուտուխան ի
չերմն, տունէ
լսել ի հատուկն
ուրիսյոյ խոտոխ
վան տեսի տու
ոյ : ու
տեղ ի չէզ
ելոյ ի
ամենայն
տեղ ։

թե ասիցէ մեղուն, ես
ի վայրէ տուի, ոչ
հաւատասցես : ոչ
ես ի վայրէ
տուի ։

ի նոյ մարդ-առաք
ղ կայմիկ կառուցեալ։
ուրախ հարսն Հերայ
հարսն առաքեալ
դուռ ։ ի դուռ
նոյ ։ դուռ ի
կարկ լեռ կ
տաս դուռ ։ վասն
ոչ փակէք
ասէ ։ ընդէր կ
ասէ ։ ընդէր կ
մեղս առեալ
դէն ։ ի ոչ
ի ոչ ։ ի ոչ
ի ոչ ։ ի ոչ
ի ոչ

ոգի ։ զիարդ ելիցէ
զ եւ բանիւդ պահէ
զ եւ զերծ ։ եթէ ոք
զ ։ մեծասքանչ ոք

ասէ ։

Ի սրինդէն ոգի
խնդրեմ զիմաստս։
կնիք միտ ։ ես ոչ
գիտեմ ։ մեկնեսցի

ասէ ։

Ի մատանեաւ
զիմաստս խնդրեմ։
ես ոչ գիտեմ ։ մեկնեսցի

ասէ ։

Ի գաւազանէ
զիմաստս խնդրեմ։
ես ոչ գիտեմ ։ մեկնեսցի

ասէ ։

Ի սրինդէն ոգի
խնդրեմ զիմաստս։
կնիք միտ ։ ես ոչ
գիտեմ ։ մեկնեսցի

ասէ ։

Ի մատանեաւ
զիմաստս խնդրեմ։
ես ոչ գիտեմ ։ մեկնեսցի

ասէ ։

Ի գաւազանէ
զիմաստս խնդրեմ։
ես ոչ գիտեմ ։ մեկնեսցի

ղե։

Եւ ես՝ ես, երբ եղեն
փուռս որեմ վանէ
դիմ. վասէն իմ
ոչ ինչ եղեն։ Կ հայր
որ փառաւորէ զիս,
զորմէ դուք
ասէք թէ աստուած
է մեր, եւ
գիտութիւն ոչ ունիք
նմա. ես գիտեմ
զնա. եւ եթէ
ասեմ թէ ոչ գիտեմ
զնա, եղէց
ես նման
ձեզ սուտ։ այլ
գիտեմ զնա. եւ զբան
նորա պահեմ։

Ե Բրահամ հայր
ձեր յուսացաւ
տեսանել զաւուրս
իմ. տեսին
եւ ուրախ
եղեն։ ասէին
ցնա հրեայքն
թէ
Հազար տարի
ոչ եղեալ
էր Աբրահամ,
եւ
դու տեսեր
զնա։ ասէ
ցնոսա Յիսուս
Ամէն ամէն
ասեմ ձեզ
թէ յառաջ
քան զԱբրահամ
եղեալ եմ
ես։ եւ
առին քարս
զի արկցեն
ի նա։ Յի-
սուս

հիւարհի։ Լայս եմա
հի եմ. յոյս ունիմ
մինչ դեռ յարիւն
կարէ դարձել։
եր. յոտում ոչ ոք
աստուածկա կայ կին
եացն վիս։ մինչ
այնորիկ ոս աստուած
զարձել կգարձ
Հինչ պատճառ
իմայ։
կին գարձն այ
յայլ ին յայտնի է
ար ետարձ իմայ
վինայե։ ետուհա
ստուածանի է
ծնանի։
ար իւրոյ, վի կայր
այր վինաե, ասա
ծ՝ թէ հատուածա
ւեն կին հրէ
էին քո, ետուածա
այդն. յիսուն ամ
ամենամեծ աստ
ված։ ոչ կայ
հաստատեալ։
ի ամենայնի աստ
ուածութեան
կերպարանս
ի մարդկեղէն իմեր
ատին հրէայդն
մա եմեր։ վերջ
Նորա։
Հայ խոյր ես ետ,
ես վինայեցուած
ղօծէ անուն։
Հինչ դեռ
անպատեր, ետես
այս մի կայր ինձնե,
հարցին կինա աշ
ակերտքն նորա ու
սեն, ուսուի,

պիտեմ։ Ա. ուրեմն ինչո՛, որ
է նոտ։ Ա. ուրեմն ինչո՛, որ
նոտ է. այլ մի՛ տար
կին. ոչ. այլ նմանե-
նոմայ։
Բ. Ինչո՞ւ տան
թեքեա՞ եմ։
Ա. ուրեմն ինչո՛, իսկ
միայն էսպես
պէ՞տք։
Գ. Այ եւ պատա-
խանի, սայլ մի տա-
ւար կ՚ըլլայ տուն, կա-
ղամբ կ՚ուտեմ, ուտե-
լուց յետոյ ես տուն
կ՚երթամ, երթ խոհան-
ոց եւ տուր ինձ ուտե-
լիք։
Դ. Ինչո՞ւ տան
թեքեա՞ եմ։
Ա. ուրեմն ինչո՛, որ
կին. ոչ. այլ նմանե-
նոմայ։
Ե. Ինչո՞ւ տան
թեքեա՞ եմ։
Ա. ուրեմն ինչո՛, իսկ
միայն էսպես
պէ՞տք։
Զ. Այ եւ պատա-
խանի, եղբայրիկ
իմ. ես ուզում եմ
իմանալ. ուշ-
ացիր կամ
ոչ։ Ա. ուրեմն ինչո՛, որ
կին. ոչ. այլ նմանե-
նոմայ։
Է. Ինչո՞ւ տան
թեքեա՞ եմ։
Ա. ուրեմն ինչո՛, իսկ
միայն էսպես
պէ՞տք։
Ը. Այ եւ պատա-
խանի, ես ուզում
եմ իմանալ. ուշ-
ացիր կամ
ոչ։

կայծակ, արդ
դուքն տուէք ինձ
սուին զեր, վասն
այս ասեն, զի
բառնամ զձեզ
ի ձէնջ։ Եւ
ասէ ցնոսա։
Ոչ։ զի երբեմն
որ ունիցի
վէճ առնու վասն
ձեր կամ ի
ձէնջ նոսա։
Եւ ասէ ցնոսա։
Ոչ։ զի երբեմն
որ ունիցի
վէճ առնու վասն
ձեր կամ ի
ձէնջ նոսա։
Եւ ասէ ցնոսա։
Ոչ։ զի երբեմն
որ ունիցի
վէճ առնու վասն
ձեր կամ ի
ձէնջ նոսա։
Եւ ասէ ցնոսա։
Ոչ։ զի երբեմն
որ ունիցի
վէճ առնու վասն
ձեր կամ ի
ձէնջ նոսա։

կայրեւ աւետարան։

Եւ ասէ ցնոսա. Թէ
ոչ գիտէք զայս բան, զիա՞րդ
զամենայն առակսն գիտասջիք։
Սերմնացանն զբանն սերմանէ։
Եւ սոքա են որ առ եզերս
ճանապարհի սերմանին, յորս
ի սերմանի բանն, եւ յորժամ
լուիցեն, իսկոյն գայ սատա-
նայ եւ առնու զբանն որ
սերմանեալ է ի սիրտս նո-
ցա։ Եւ սոքա են որ ի վէմ-
սն սերմանին, որ յորժամ
լուիցեն զբանն, իսկոյն ա-
ռնուն զայն խնդութեամբ։
Եւ ոչ ունին արմատ ի
ինքեանս, այլ են ժամա-
նակաւորք. եւ ապա յոր-
ժամ եղիցի նեղութիւն եւ
հալածանք վասն բանին,
իսկոյն գայթակղին։ Եւ
սոքա են որ ի տատասկս
սերմանին, որ լուիցեն
զբանն, եւ երթեալ խեղդին
զնոսա մտաց հոգս աշխար-
հի եւ խաբէութիւն հարս-
տութեան եւ ցանկութիւնք
այլ ամենայն մտանեն եւ
խեղդեն զբանն, եւ անպտուղ
լինի։ Եւ սոքա են որ ի
բարի հող սերմանին, որ
լուիցեն զբանն եւ ընկա-
լցին, եւ պտղաբերեսցեն
ինչ մի երեսնիցս եւ մի
վաթսնիցս եւ մի հարիւ-
րիցս։ Եւ ասէ ցնոսա.
Միթէ լուսաւոր լինի
մոմ, զի դնիցի ընդ
տակաւ կամ ընդ
մահիճս. ոչ զի
դիցի ի մոմնա-
կալի։ Զի ոչ
է ինչ ծած-
կեալ, զոր
ոչ յայտնի
լիցի, եւ
ոչ գաղտ-
նի, զոր
ոչ գիտա-
սցին եւ
ելցէ ի
յայտ։

Աստուածային եւ
յոյժ ուրախալի
ի պատմել զնա։

Այլ այն, որ ասէ կար
եր է ոչ յայլ
ինչ, քան զի ոչ կարէ
մարդ ի միում ժամ
ու ի միում տեղի
ի մի ամենայն
գործ գործել, զոր
ինքն կամի։ Եւ
ոչ միայն զայս
ինչ, այլ եւ զայլ
ամենայն զոր
ինչ ասէ, զոր
ինչ անէ, զոր
ինչ խորհի
մարդ։ Ոչ
ինչ ինքն
ի մարդ
կանայ
գործել
առանց
աստուա
ծոյ։

Աստուածային եւ
ուրախալի
ի պատմել զնա։

Եթէ մարդ ի
մի ժամ ու
ի միում տեղի
ոչ կարէ
զոր ինչ
ասէ, զոր
ինչ անէ,
զոր ինչ
խորհի,
ոչ ինչ
կարէ
գործել
առանց
աստուա
ծոյ։

եպիսկոպոսն Հռոմ։

Տասէյս, ի դատաստանն եկի
յաշխարհս այս, զի
կիսոքքն տեսանեն,
տեսցեն, և որք տե-
սանեն՝ կուրասցին։

Ասէ Տէր ցնոսա զոր
ինչ ասացեալ էր
Հրեից վասն
նոցա։

Եւ լուան ոմանք ի փա-
րիսեցւոցն, որք էին
նմայն էին առաջի,
և ասեն ցնա՝ Միթէ և մեք կոյր ե՞մք
ի բեմէ

Ասէ ցնոսա Յի-
սուս, եթէ կոյրք էիք, ոչի՛ր
էր ձերում։ Բայց յ
ասես թէ տեսա-
նեմք, և մեղքն
ձեր ի ձեզ հաստատե
լ են։

Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ, որպէս մտանէ

ոչ ի դրանէն ի մտանել ի
գաւիթն ոչխարաց, այլ
ելանէ յայլ կողմանէ,
նա գողն է և աւազակ։

Եւ որ մտանէ դրանէն՝
հովիւ ոչխարաց է։

Նմա դռնապանն բա-
նայ, և ոչխարքն
զձայն նորա լսեն,
և զոչխարսն իւր
կոչէ յանուն, և
հանէ զնոսա։

Եւ յորժամ զոչխարսն
իւր հանէ արտա-
քս, նա երթայ
առաջի նոցա։

Եւ ոչխարքն
հետեւին նմա,
զի գիտեն զձայն
նորա։

Զձայն օտարի
ոչ հետեւին,
այլ փախչին
յնմանէ, զի
ոչ գիտեն
զձայն օտա-
րաց։

ընդ հուն եղեալ ոչխարն ։

Ոչխարն ։

Ոչխարն մեր դուն ,
այլ ոչ ըստ ասացեալ նոցա
վասն որոյ ասեմ ձեզ ,
թէ կամ ոք յաւուրս քոյս
կամ ոք յետ քո ոչ
ինչ առնուցուն ոչխարաց ,
այլ ի դուռնէ մտցէ
ի գիտութիւն ոչխարացն ։

Դուռն ոչխարաց ։

Ես եմ դուռն ոչխարաց .
ամենեքեան որ եկին
առաջի իմ , գողք են
եւ աւազակք , եւ ոչ
լուան նոցա ոչխարքն ։
Ես եմ դուռն ,
եթէ ոք ինձանէ մտցէ ,
կեցցէ եւ մտցէ
եւ ելցէ , եւ արածութիւն
գտցէ ։ Գողն ոչ գայ
եթէ զի գողասցէ
եւ սպասցէ եւ կորուսցէ ։
Ես եկի զի կեանս ունիցին
եւ առաւել ունիցին ։

Հովիւ ճշմարիտ ։

Ես եմ հովիւ
ճշմարիտ . հովիւ
ճշմարիտ զանձն իւր
դնէ վասն ոչխարացն ։
Եւ ոչ հովիւ
որոյ ոչ են ոչխարքն
սեպհական , տեսանէ
զգայլ եկեալ
եւ թողու զոչխարսն
եւ փախչի , եւ գայլ
յափշտակէ զոչխարսն
եւ ցրուէ ։ Զի
հովիւ է եւ ոչ
հոգայ վասն ոչխարացն ։
Ես եմ հովիւ
ճշմարիտ , եւ ծանեայ
զիս իմ , եւ ծանեան
զիս իմ հարքն ,
եւ զհայր ծանեայ ։
Եւ զանձն իմ
դնեմ վասն ոչխարացն ։
Եւ այլ ոչխարք
ունիմ , որ ոչ են
յայսմ գաւթէ ։ Եւ
զսոսա պարտ է
ինձ ածել , եւ
զձայն իմ լուիցեն ,
եւ եղիցի մի
հօտ եւ մի հովիւ ։

մի հատու ուխ հոգ
լինէն · ու եղիցի ն
ու Հայնի լսողաց ե
ն զինչ ածել ասաց ·
ոսկերիւք · ասաց ե
ոչ ասէր ու ասէ
ոչխարացն ։

Ա Ոչ հովիւնդրեալ
ջանասէր եմ վիրաւ
ոչխարացն ։

Ա տեսի զիւրեանս
հայր · զիսեալ ու
եւհայրն · ու վասն
նում դնեմ իմեր

Ա ոչխարացն ։

Ա ոչ ասէր ու ասէ
ասեցին իրեարս ·
լայրում գտաք ,
ու ելայն ու ասաս
ն զինչ ածել ասաս ·
ոսկերիւք · ասաց ե
ոչ ասէր ու ասէ
ոչխարացն ։

Ա Ոչ հովիւնդրեալ
ջանասէր եմ վիրաւ
ոչխարացն ։

Ա տեսի զիւրեանս
հայր · զիսեալ ու
եւհայրն · ու վասն
նում դնեմ իմեր

Ա ոչխարացն ։

Ա ոչ ասէր ու ասէ
ասեցին իրեարս ·
լայրում գտաք ,
ու ելայն ու ասաս

ասոյ մեզ համար
եղեալ մարդ, զի
մեք մեռանիցիմք, զի
նա կեցուսցէ զմեզ
եւ յարուսցէ ի մեռելոց
եւ տացէ մեզ զկեանս
յաւիտենից։ Ամէն։

Ղեկտիայնուժամ

Նաւակատիք լեալ
ուշացեալ, ուշ
ջնջեալ խաղացուկ
և սրտին տալոց
։ վնաս։

Ա ուր եղեն վնաս
վաս հրեշտակն ու
ասեն, մինչեւ լեալ
Թաւիթ վտիտ։
երթ ուր եաքն։
Ամէն։

Ա ուտ մեզ համար
եղեալ մարդ, զի
մեք մեռանիցիմք, զի
նա կեցուսցէ զմեզ
եւ յարուսցէ ի մեռելոց
եւ տացէ մեզ զկեանս
յաւիտենից։ Ամէն։

Ղեկտիայնուժամ

Նաւակատիք լեալ
ուշացեալ, ուշ
ջնջեալ խաղացուկ
և սրտին տալոց
։ վնաս։

Ա ուր եղեն վնաս
վաս հրեշտակն ու
ասեն, մինչեւ լեալ
Թաւիթ վտիտ։
երթ ուր եաքն։
Ամէն։

Ա ստուածոյ
ոգի ինուսա ի ձեռսդ
իմոյ ։

Հայրիմ որբեւր ինձ
ինուսա ։ մեծ է քան
զամենայն ։ ուր ոք
կարէ յափշտակել
ի ձեռաց հարցիմոյ ։
եւ ես հայրիմ մի՛ ե
մ ։

Ա էրդ աւրէն հրէ
այրն ։ վի քարկոծ
արասցեն զինս ։
Ա ստուածոյ ե
ս յիւ ևաւտ ։ ց
ուրամ զործս քս
թող ցուտկ ձեզ ։
հարկ եմ ես ։ վա
յ ուրուք ոչ ծանի
զիս ։ եթէ ոչ հա
յրն իմ ։ եւ զիս
ոչ հայրն իմ ։ ա
պա ոչ եւ զհայրն
իմ ։ եւ զիս ծա
նիցէք ։ եւ զհայ
րն իմ ։ ասէ ցնո
սա ։ ես եմ դուռն
ոչխարացն ։ ա
մէն ամէն ասեմ
ձեզ ։ ես եմ դուռն
ոչխարացն ։ ա
մէն ամէն ասեմ
ձեզ ։ ես եմ դուռն
ոչխարացն ։ ա
մէն ամէն ասեմ
ձեզ ։ ես եմ դուռն

զարմանալի, զոր
ոչ ոք կարէ պատմել
զանհնարինն Աստուծոյ
զոր ոչ ոք կարէ
ըմբռնել զանհասանելին
զոր ոչ ոք կարէ
հասանել զանքննելին
զոր ոչ ոք կարէ
գտանել զանքննին
զոր ոչ ոք կարէ
ճանաչել զանհայտնին
զոր ոչ ոք կարէ
տեսանել զանտեսանելին
զոր ոչ ոք կարէ
ըմբռնել զանհասանելին
զոր ոչ ոք կարէ
գտանել զանքննին
զոր ոչ ոք կարէ
ճանաչել զանհայտնին
զոր ոչ ոք կարէ
տեսանել զանտեսանելին
զոր ոչ ոք կարէ
ըմբռնել զանհասանելին
զոր ոչ ոք կարէ
գտանել զանքննին
զոր ոչ ոք կարէ
ճանաչել զանհայտնին
զոր ոչ ոք կարէ
տեսանել զանտեսանելին
զոր ոչ ոք կարէ
ըմբռնել զանհասանելին
զոր ոչ ոք կարէ
գտանել զանքննին
զոր ոչ ոք կարէ
ճանաչել զանհայտնին
զոր ոչ ոք կարէ
տեսանել զանտեսանելին
զոր ոչ ոք կարէ
ըմբռնել զանհասանելին
զոր ոչ ոք կարէ
գտանել զանքննին
զոր ոչ ոք կարէ
ճանաչել զանհայտնին
զոր ոչ ոք կարէ
տեսանել զանտեսանելին
զոր ոչ ոք կարէ
ըմբռնել զանհասանելին
զոր ոչ ոք կարէ
գտանել զանքննին
զոր ոչ ոք կարէ
ճանաչել զանհայտնին
զոր ոչ ոք կարէ
տեսանել զանտեսանելին

մա պատրաստ, և
բնդեղ · ու կ՚ըմպէ
ուրեմն ոչ ինչ
մեղանչէ մարդ
մեղանչելով փառաւորէ
զԱստուած, այն հիւանդ
մարդ, զոր ոչ կարէ
բժիշկ բժշկել :

Յայնժամ ասէ
ցհիւանդն զայս
ամենայն, ապա
ասէ ցնա զայս
ամենայն, ապա
ասէ ցնա զայս
ամենայն, ապա
ասէ ցնա

Հոս նախ ասէ
զիւր վարդ
ապետութիւն
եւ զնոցին
ասելոյ ասէ
զի վարդապետին
չէ պատշաճ
զանց առնել
զբարեկամ մեր
նոսա ։ այլ
պարտ է
զամենայն
կերպ ։ զի
ոչ միայն
զանձինս
մեր ։ այլ
եւ զայլսն
ուղղել
ջանալ ։
զի ոչ
միայն
զանձինս
կորուսանեմք ։
այլ եւ
զայլսն
մեզ
հետեւողս
առնեմք
ի կորուստ
։

Ա

Ո՛ հարք
եւ եղբարք
իմ ։ ոչ
ինձ միայն
ասեմ զայս
խրատ ։ այլ
եւ ձեզ
ամենեցուն
։ զի
ամենայն
մարդ
մահկանացու
է ։ եւ
ամենայն
մարդ
մեռանի ։
եւ ոչ
ոք կարէ
զանձն
իւր
ապրեցուցանել
ի մահուանէ
։ եւ
ոչ
ոք
կարէ
զայլ
ոք
ապրեցուցանել
։ եւ
ոչ
ոք
կարէ
զանձն
իւր
ապրեցուցանել

ԿԱՏԱՐԵՑԱՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՌԱՔԵԼԻՆ ԶՄԱՐԿՈՍ ԵՒ ԶԱՆԴՐԷԱՍ ԵՒ ԶՊԷՏՐՈՍ ԵՒ ԶՓԻԼԻՊՊՈՍ ԵՒ ԶԹՈՄԱ ԵՒ ԶՅԱԿՈԲՈՍ ԶՈՐԴԻ ԱԼՓԱՅԻ ԵՒ ԶԹԱԴԴԱՅՈՍ ԵՒ ԶՍԻՄՈՆ ԶԿԱՆԱՉԱՑԱՆ ԵՒ ԶՅՈՒԴԱ ԶՈՐԴԻ ՅԱԿՈԲՈՍ ԵՒ ԶՄԱՏԹԷՈՍ ԵՒ ԶՅԱԿՈԲՈՍ ԶՈՐԴԻ Հ

յաւուրջ եղուկնդ
առելոյն. ուրբնդ
առ ի ոչ անդէն
ւ յա իսբեւրն ,
ու եւաւերեկաբ
կի ևբեկն աւյա =
յաբեաւ վաղ վաղա
, ա՛յ իբբւ լաւ ,
ղ չէ կ՛քել =
պեա եկեալ ևա
ևաւկ : վաղա
յաւ եղեալ ա
չեաղ գմարիաս դբ
հա , գնայ ևա
ւբեղա իբբւ
ղ ուղղա իբբւ
սաղ գաւլնկեր =
ևաղ գաւլնկեր
ևբե գաւեա
ևա , ես հաւաւա
ա՛ ան գնա , այս
հաւաւաց այսկ =

լեալ եր , եղբայրն
իմ էր մեռեալ =
ևա ևարղ գիւաբ
եբե գաւնչեալ
ա՛ ան գնա յա : յա
ևբեկն եղբայրնդ :
ա՛ ան գնա ևա
թաղ , գիւաբ գի
յաւնկե իյաւաւ
ա՛ ան գնա յա ,
ես կեալ գաւ
ևա ևաւկ : ևա
ևբեկն ևաւ
ղ ևա իբբւ
ևա ևաւկ :
ևա ևաւկ
ևա ևաւկ

դարձեալ

Եւ ասէ ցնոսա ։ Ոչ կարէ
ոք ինչ առնուլ ի տանէ
ուժգնի , այլ կապէ զուժգնին
նախ , եւ ապա զտունն
կողոպտէ ։ Ամէն ասեմ
ձեզի , ամենայն մեղք
թողցին որդւոցն մարդկան
եւ հայհոյութիւնք զոր
հայհոյեսցեն ։ Ա՛յլ
որ հայհոյէ զսուրբ
հոգին , չունի թողութիւն
յաւիտեան , այլ մեղաւոր
է յաւիտենից ։ Եւ
ասէր ցնոսա ։ Տեսէք
զինչ լսէք ։ Որով չափով
չափէք , նոյնով
եւ ձեզ պիտի չափեսցի ,
եւ աւելի պիտի տրուի
ձեզ որ լսէք ։ Վասն
զի որ ունի , տրուի
նմա , եւ որ ոչ ունի ,
եւ զոր թուի ունել ,
առնուի ի նմանէ ։

Եւ ասէր ։ Այսպէս է
արքայութիւն Աստուծոյ ,
որպէս թէ մարդ մի
սերմանէ զսերմն ի
հողի , եւ քնանայ ,
եւ յառնէ գիշեր եւ
ցորեկ , եւ սերմն
բուսանի եւ երկնցի ,
եւ ինքն ոչ գիտէ ։
Զի երկիր ինքնին
պտղաբերէ նախ զդալար ,
ապա զհասկ , ապա
զլցեալ ցորեն ի հասկին ։
Եւ յորժամ մատուցանէ
զպտուղն , անդէն
առաքէ զդրեպանն ,
զի հասեալ է հունձքն ։

Եւ ասէր ։ Զինչ
նմանեցուցանեմ զարքայութիւն
Աստուծոյ , կամ
որով առակաւ
նկարագրեսցուք զնա ։
Որպէս հատ մանանխոյ ,
որ յերկրի սերմանեալ ,
փոքր է քան զամենայն
սերմունս որ յերկրի ։
Եւ երբ սերմանեալ
իցէ , բուսանի եւ
լինի մեծ քան զամենայն
ծառս , եւ ճիւղս
մեծամեծս հանէ , մինչեւ
ի ստուերի նորա
կարասցեն բնակել
թռչունք երկնից ։

զն երիկամունդ՝ զի
լսիցէ ու զերծցէ
ամն. ասիցէ կամե
ցեալ ։ ուեհեալ մեռ
ռան ։
ուրուանդ ։ ա
տամ ։ տամ ինձ եկատ
սուկ ։ տուր ինձ
զքեզ առաջի
ոյ ուսուցի
զքեզ ։ ա
ռաջի ։
զի
զուարթութիւն ան
ուանեն զայս ։ զի հա
ստուցանէ զմարդ
վասն ժողովրդե
ան ։ զի ասէ
թէ ոչ կարեմ
կենալ ։ եւ ոչ
կարեմ ելանել
զի ես ի միջի
հայր գոհանամ

խո խիերատ ։ տուր
ամէնայն գիտ
ութիւն ։
ուրուանդ ։ ա
ռաջի ։
ուրուանդ ։ ա
ռաջի ։
ուրուանդ ։ ա
ռաջի

ի սեռատուկն իւրեանց լսէ ։ զի ամ
բնաւորեալ ։ եթէ
տէր ։ ասէ ։ զոչ խոտ հե
կնոտս ։ զաւրն ինձ
կայիւսիոյ ։ որքան
անդամոցն մա
լոյն այնորիկ ։ տա
կնոտս ։ զաւրն ինձ
ն ։

Ա ՅՈՒՍ ասէ
վարեցեալն ։
ն ։ զի ամենայն
ամ ։ եւ ամենայն
ն ։ զի ամենայն
ամ ։ եւ ամենայն
ն ։

Ա ՅՈՒՍ ասէ
վարեցեալն ։

մեռանի. մինչ կայն
նաստիկն ընդ մեզ
Հիսուս խրատեաց
զի արբեցողն զմեր
կեր քրոջ իւրոյ ի
հատուկն հրեից
հանդերձ
ակերտաւքն
ունէր շրջեր ա
կան է ինքն ի
նա սուրբ առնուն
հրեիցն, ասէր ի
ա ան մերձենալ
ասաց առնել կերակուր
զի ոչ ուտիցեն
ի հրեից ուտել
զի ոչ ուտիցեն
զի ոչ ուտիցեն
զի ոչ ուտիցեն

ամենայն ինչ ի ձեռն նորա եղև։ եւ առանց
նորա եղև զոր ինչ եղև։ Յնմա կեանք էր
եւ կեանքն էր լոյս մարդկան։ եւ լոյսն
յաւէտ ի խաւարի լուսաւորէ։ եւ խաւարն
զնա ոչ ունկալաւ։ Եղև մարդ առաքեալ
յԱստուծոյ, որում անուն էր Յովհան։
Սա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ
վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն
նովաւ։ Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ
վասն լուսոյն։ Էր լոյսն ճշմարիտ, որ
լուսաւորէ զամենայն մարդ եկեալ յաշխարհ։
Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղև,
եւ աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ։ Յիւրսն եկն,
եւ իւրքն զնա ոչ ընկալան։ Որ ընկալան
զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն որդի
Աստուծոյ լինել հաւատացելոց յանուն նորա։
Որ ոչ յարեանց, եւ ոչ յարենէ մարմնոյ,
եւ ոչ յակամայ կամաց, այլ յԱստուծոյ
ծնան։ Եւ բանն մարմին եղև, եւ
բնակեաց ի մեզ, եւ տեսաք զփառս նորա,
փառս իբրեւ միածնի յհաւր, լի շնորհաւք
եւ ճշմարտութեամբ։ Յովհաննէս վկայէ
վասն նորա, եւ աղաղակէ եւ ասէ։ Սա
էր զոր ասացի, թէ որ յետ իմոյ գալոցն
է, առաջի իմ եղև, զի նախ քան զիս էր։
Եւ յլնութենէ նորա մեք ամենեքեան
առաք, եւ շնորհս ընդ շնորհս։ Զի օրէնքն
յՄովսէսէ տուաւ, շնորհն եւ ճշմարտութիւն
յՅիսուսէ Քրիստոսէ եղև։ ԶԱստուած
ոչ ոք երբէք ետես, միայն միածին
որդին, որ յգրկի հաւր է, նա պատմեաց։
Եւ սա է վկայութիւն Յովհաննու, յորժամ
առաքեցին հրեայքն յԵրուսաղէմէ քահանայս
եւ ղեւտացիս, զի հարցանիցեն զնա, թէ
դու ո՞վ ես։ Եւ խոստովանեցաւ, եւ ոչ
ուրացաւ, եւ խոստովանեցաւ թէ ես ոչ եմ
Քրիստոս։ Եւ հարցին զնա, թէ ապա
դու Եղիա՞ ես։ Եւ ասէ, թէ ոչ եմ։
Մարգարէ՞ ես դու։ Եւ պատասխանի
ետ, թէ ոչ։ Ասացին ցնա, թէ ապա
ո՞վ ես դու, զի պատասխանի տացուք
առաքելոցն որ առաքեցին զմեզ։ Զի՞ ասես
վասն քո անձին։ Ասէ, թէ ես ձայն
աղաղակողի եմ յանապատի, ուղղեցէք
զճանապարհ Տեառն, որպէս ասաց
Եսայի մարգարէ։ Եւ առաքեալքն էին
յաստուածասիրելոցն։ Եւ հարցին զնա,
եւ ասեն ցնա, թէ զի՞ մկրտես դու,
եթէ ոչ դու ես Քրիստոս, եւ ոչ Եղիա,
եւ ոչ մարգարէ։ Պատասխանի ետ
նոցա Յովհաննէս, եւ ասէ, թէ ես
ջրով մկրտեմ զձեզ, եւ յանկարծ
կայցէ ի մէջ ձեր, զոր դուք ոչ
ճանաչէք։ Նա է որ յետ իմոյ գալոցն
է, առաջի իմ եղև, զի նախ քան զիս
էր։ Զոր ես ոչ արժանի եմ լուծանել
զկօշիկ ոտից նորա։ Զայս ամենայն
յԲեթաբարա յայնկոյս Յորդանանայ
եղեալ էր, ուր Յովհաննէս մկրտէր։
Յաւուրն միւսում տեսանէ Յովհաննէս
զՅիսուս գալ առ ինքն, եւ ասէ։ Ահա
գառն Աստուծոյ, որ վերանայ զմեղս
աշխարհի։ Սա է զոր ասացի, թէ
յետ իմոյ գալոցն է, առաջի իմ եղև,
զի նախ քան զիս էր։ Եւ ես ոչ
ճանաչէի զնա, այլ զի յայտնեսցի
յԻսրայէլ, վասն այնորիկ եկի ես
մկրտել ջրով։ Եւ վկայեաց Յովհաննէս
եւ ասէ, թէ տեսի զհոգին իջեալ
իբրեւ զաղաւնի յերկնից, եւ հանգեաւ
ի վերայ նորա։ Եւ ես ոչ ճանաչէի
զնա, այլ որ առաքեաց զիս մկրտել
ջրով, նա ասաց ցիս, թէ յորում
տեսանիցես զհոգին իջեալ եւ հանգեալ
ի վերայ նորա, նա է որ մկրտէ
հոգւով սրբով։ Եւ ես տեսի, եւ
վկայեցի, թէ սա է Որդի Աստուծոյ։
Յաւուրն միւսում կայր Յովհաննէս
եւ երկու ի աշակերտաց նորա։ Եւ
հայեցեալ ընդ Յիսուս երթեւեկեալ,
ասէ, թէ ահա գառն Աստուծոյ։ Եւ
լուան երկու աշակերտքն նորա զբանն
եւ գնացին զհետ Յիսուսի։ Դարձեալ
Յիսուս հայեցեալ, տեսանէ զնոսա
գնացեալս զհետ իւր, եւ ասէ ցնոսա,
թէ զի՞ խնդրէք։ Եւ նոքա ասեն
ցնա, թէ Րաբբի, որ թարգմանի
վարդապետ, ո՞ւր բնակեալ ես։ Ասէ
ցնոսա, թէ եկայք եւ տեսէք։ Եկին
եւ տեսին զտեղի ուր բնակեալ էր,
եւ մնացին առ նովաւ յաւուրն յայնմ։
Եւ էր ժամ իբրեւ տասն։ Էր
Անդրէաս եղբայր Սիմոնի Պետրոսի
մի ի երկոցունց աշակերտացն որ
լուան ի Յովհաննու, եւ գնացին
զհետ նորա։ Եւ գտանէ նա նախ
զեղբայր իւր զՍիմոն, եւ ասէ ցնա,
թէ գտաք զՄեսիա, որ թարգմանի
Քրիստոս։ Եւ տարեալ զնա առ
Յիսուս։ Եւ հայեցեալ Յիսուս ասէ
ցնա, թէ դու ես Սիմոն որդի
Յովնանայ, դու կոչեսցիս Կեփաս, որ
թարգմանի Պետրոս։ Յաւուրն միւսում
կամեցաւ Յիսուս երթալ յԳալիլեա,
եւ գտանէ զՓիլիպպոս, եւ ասէ ցնա,
թէ հետեւեա ինձ։ Էր Փիլիպպոս
յԲեթսայիդա, ի քաղաքէ Անդրէասի եւ
Պետրոսի։ Գտանէ Փիլիպպոս զՆաթանայէլ,
եւ ասէ ցնա, թէ զոր գրեաց Մովսէս
յօրէնսն եւ մարգարէքն, գտաք զնա
զՅիսուս որդի Յովսեփայ յՆազարեթէ։
Ասէ ցնա Նաթանայէլ, թէ ի Նազարեթէ
կարէ՞ լինել ինչ բարի։ Ասէ ցնա
Փիլիպպոս, թէ եկ եւ տես։ Տեսանէ
Յիսուս զՆաթանայէլ գալ առ ինքն,
եւ ասէ վասն նորա, թէ ահա
իսրայէլացի արդարեւ, յորում նենգ
ոչ է։ Ասէ ցնա Նաթանայէլ, թէ
ուստի գիտես զիս։ Պատասխանի ետ
Յիսուս եւ ասէ ցնա, թէ յորժամ
էիր դու ներքոյ թզենւոյն, տեսի
զքեզ։ Ասէ ցնա Նաթանայէլ, թէ
Րաբբի, դու ես Որդի Աստուծոյ,
դու ես թագաւոր Իսրայէլի։ Պատասխանի
ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա, թէ
վասն զի ասացի ցքեզ, թէ տեսի
զքեզ ներքոյ թզենւոյն, հաւատաս։
Մեծագոյնս քան զայս տեսցես։
Եւ ասէ ցնա, թէ ամէն ամէն
ասեմ ձեզ, տեսանիցէք զերկինս
բացեալս, եւ զհրեշտակս Աստուծոյ
ելանելս եւ իջանելս ի վերայ
Որդւոյ մարդոյ։ Եւ երրորդ աւուր
հարսնիք եղեն յԿանայ Գալիլեացւոց,
եւ էր մայր Յիսուսի անդ։ Եւ
կոչեցաւ Յիսուս եւ աշակերտքն նորա
ի հարսնիսն։ Եւ պակասեցաւ գինի,
եւ ասէ մայր Յիսուսի ցնա, թէ
գինի չունին։ Ասէ ցնա Յիսուս,
թէ զի՞ ինձ եւ քեզ, կին, ոչ
եհաս ժամ իմ։ Ասէ մայրն նորա
սպասաւորացն, թէ զոր ինչ ասիցէ
ձեզ, արարէք։ Էին անդ վէց
ագամք քարեղէնք, դնեալք ըստ
սահմանի մաքրութեան հրեայոց,
առնուլ ի նոսա երկուս եւ երիս
չափս։ Ասէ Յիսուս ցսպասաւորսն,
թէ լնուցէք զագամսն ջրով։ Եւ
լցին զնոսա մինչեւ ի բերան։
Եւ ասէ ցնոսա, թէ քաղեցէք
արդ եւ տարէք առ տնօրինակալն։
Եւ տարին։ Եւ ճաշակեաց տնօրինակալն
զջուրն որ եղեալ էր գինի, եւ
ոչ գիտէր զորմէ էր, այլ սպասաւորքն
գիտէին որ քաղեալ էին զջուրն,
կոչէ տնօրինակալն զփեսայն, եւ
ասէ ցնա, թէ ամենայն մարդ
զբարին նախ դնէ, եւ ապա
յորժամ արբեցան, զվատթարագոյնն։
Դու զբարի գինի մինչեւ ցայժմ
պահեցեր։ Զայս սկիզբն նշանաց
արար Յիսուս յԿանայ Գալիլեացւոց,
եւ յայտնեաց զփառս իւր, եւ
հաւատացին ի նա աշակերտքն նորա։
Ապա իջին յԿափառնայում նա եւ
մայր նորա եւ եղբարք նորա եւ
աշակերտքն նորա, եւ ոչ բազում
աւուրս մնացին անդ։ Եւ մերձեցաւ
զատկին հրեայից, եւ ել Յիսուս
յԵրուսաղէմ։ Եւ գտանէ ի տաճարին
զվաճառականս ծախու եւ գնոյ,
եւ զդրամակերսն նստեալս։ Եւ արար
մտրակ ի պարանոցաց, եւ հալածեաց
զամենեսեան ի տաճարէն, եւ զոչխարսն
եւ զեզինսն, եւ զդրամակերսացն
ցրուեաց զդրամս, եւ սեղանս
շրջեաց։ Եւ ասէ ցվաճառականսն
աղաւնեաց, թէ տարէք զայդոսիկ
աստի, մի արասջիք զտուն հաւր
իմոյ տուն վաճառանոցի։ Յիշեցին
աշակերտքն նորա, թէ գրեալ է,
թէ նախանձ տանն քո կերեսցէ
զիս։ Պատասխանի ետ հրեայքն եւ
ասեն ցնա, թէ զի՞ նշան ցուցանես
մեզ, զի այսպէս առնես։ Պատասխանի
ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա, թէ
քակեցէք զտաճարդ զայդ, եւ ես
երիւք աւուրք յարուսցից զնա։
Ասեն հրեայքն, թէ քառասուն եւ
վեց ամ շինեցաւ տաճարդ զայդ,
եւ դու երիւք աւուրք յարուսցես
զնա։ Նա ասէր վասն տաճարի
մարմնոյ իւրոյ։ Եւ յորժամ յարոյց
զնա յերկրորդ աւուրն, յիշեցին
աշակերտքն նորա, թէ ասացեալ էր
զայս։ Եւ հաւատացին գրոցն եւ
բանին զոր ասաց Յիսուս։ Եւ
յորժամ էր Յերուսաղէմ յաւուրս
զատկին, ի տաճարին, բազումք
հաւատացին յանուն նորա, տեսեալ
զնշանսն զոր առնէր։ Եւ Յիսուս
ոչ հաւատայր զանձն իւր նոցա,
վասն զի ինքն գիտէր զամենեսեան։
Եւ վասն զի ոչ ոք էր պէտք
նմա վկայել վասն մարդոյ, զի
ինքն գիտէր զոր ինչ էր ի
մարդոյ։ Էր մարդ ի փարիսեցիս,
Նիկոդեմոս անուն նորա, իշխան
հրեայից։ Եկն առ նա գիշերի,
եւ ասէ ցնա, թէ Րաբբի, գիտեմք
զի յԱստուծոյ եկեալ ես վարդապետ,
զի զայսոսիկ նշանս զոր դու առնես
ոչ կարէ ոք առնել, եթէ ոչ
Աստուած իցէ ընդ նմա։ Պատասխանի
ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա, թէ
ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ
ոք ծնանիցի վերանորոգ, ոչ կարէ
տեսանել զարքայութիւն Աստուծոյ։
Ասէ ցնա Նիկոդեմոս, թէ զիա՞րդ
կարէ մարդ ծնանել, որ ծեր է։
Միթէ կարէ՞ երկրորդ անգամ
մտանել ի արգանդ մաւր իւրոյ եւ
ծնանել։ Պատասխանի ետ Յիսուս
եւ ասէ ցնա, թէ ամէն ամէն
ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնանիցի
ջրով եւ հոգւով սրբով, ոչ կարէ
մտանել ի արքայութիւն Աստուծոյ։
Զոր ծնեալ է ի մարմնոյ, մարմին
է, եւ զոր ծնեալ է ի հոգւոյ,
հոգի է։ Մի զարմանար զի ասացի
ցքեզ, թէ պարտ է ձեզ վերանորոգ
ծնանել։ Հոգին ուր կամի փչէ,
եւ զձայնն նորա լսես, այլ ոչ
գիտես զորմէ գայ եւ ուր երթայ։
Այսպէս է ամենայն որ ծնեալ է
ի հոգւոյ։ Պատասխանի ետ Նիկոդեմոս
եւ ասէ ցնա, թէ զիա՞րդ կարեն
այսոքիկ լինել։ Պատասխանի ետ
Յիսուս եւ ասէ ցնա, թէ դու
վարդապետ Իսրայէլի ես, եւ զայսոսիկ
ոչ գիտես։ Ամէն ամէն ասեմ քեզ,
եթէ զոր գիտեմք խոսիմք, եւ
զոր տեսաք վկայեմք, եւ վկայութիւն
մեր ոչ առնուք։ Եթէ զերկրաւորսդ
ասացի ցձեզ, եւ ոչ հաւատայք,
զիա՞րդ եթէ ասիցեմ ցձեզ զերկնաւորսն
հաւատասջիք։ Եւ ոչ ոք համբարձաւ
յերկինս, եթէ ոչ որ իջեալ է
յերկնից, Որդի մարդոյ որ է
յերկինս։ Եւ որպէս Մովսէս
վերացոյց զպատկեր օձին յանապատի,
նոյնպէս պարտ է վերանալ Որդւոյ
մարդոյ։ Զի ամենայն որ հաւատայ
ի նա, մի կորիցէ, այլ ունիցի
կեանս յաւիտենական։ Զի այնպէս
սիրեաց Աստուած զաշխարհ, մինչեւ
զմիածին Որդին իւր ետ, զի ամենայն
որ հաւատայ ի նա, մի կորիցէ,
այլ ունիցի կեանս յաւիտենական։
Զի ոչ առաքեաց Աստուած զՈրդին
իւր յաշխարհ, զի դատեսցէ զաշխարհ,
այլ զի կեցուսցէ զաշխարհ նովաւ։
Որ հաւատայ ի նա, ոչ դատի։
Որ ոչ հաւատայ, արդէն դատեալ է,
վասն զի ոչ հաւատաց յանուն
միածնի Որդւոյ Աստուծոյ։ Եւ
դատաստան այս է, զի լոյս եկն
յաշխարհ, եւ սիրեցին մարդիկ
զխաւար քան զլոյս, զի չար էին
գործք նոցա։ Զի ամենայն որ
չարագործ է, ատէ զլոյսն, եւ ոչ
գայ առ լոյսն, զի մի յանդիմանեսցին
գործք նորա։ Եւ որ առնէ զճշմարտութիւն,
գայ առ լոյսն, զի յայտնի լիցին
գործք նորա, զի յԱստուծոյ են
գործեալ։ Ապա եկն Յիսուս եւ
աշակերտքն նորա յերկիրն Հրէաստանի,
եւ անդ հանգոյց ընդ նոսա եւ
մկրտէր։ Էր եւ Յովհաննէս մկրտէր
յԱինովն մերձ ի Սաղիմ, զի ջուր
բազում էր անդ, եւ գային եւ
մկրտէին։ Զի ոչ էր դեռ արկեալ
Յովհաննէս ի բանտ։ Եղև ապա
հարցումն աշակերտաց Յովհաննու
ընդ հրեայսն վասն սրբութեան։
Եւ եկին առ Յովհաննէս եւ ասեն
ցնա, թէ Րաբբի, որ էր ընդ քեզ
յայնկոյս Յորդանանայ, զոր դու
վկայեցեր, ահա նա մկրտէ, եւ
ամենեքեան գնան առ նա։ Պատասխանի
ետ Յովհաննէս եւ ասէ, թէ ոչ
կարէ մարդ առնուլ ինչ, եթէ ոչ
տացի ինչ նմա յերկնից։ Դուք
ինքեանք վկայեցէք ինձ, թէ ասացի,
թէ ես ոչ եմ Քրիստոս, այլ
առաքեալ առաջի նորա։ Որ ունի
զկին, նա է փեսայ, իսկ բարեկամ
փեսային որ կայ եւ լսէ զնա,
ուրախութեամբ ուրախանայ ձայնի
փեսային։ Այս ուրախութիւն իմ
լցաւ։ Նա պարտ է աճել, եւ
ես պակասել։ Որ յերկնից գայ,
վերագոյն քան զամենեսեան է։
Որ յերկրէ է, յերկրէ է, եւ
յերկրէ խոսի։ Որ յերկնից գայ,
վերագոյն քան զամենեսեան է։
Եւ զոր տեսանէ եւ լսէ, զայն
վկայէ, եւ վկայութիւն նորա ոչ
առնուլ ոք։ Որ առնու զվկայութիւն
նորա, կնքեաց եթէ ճշմարիտ է
Աստուած։ Զի զոր առաքեաց
Աստուած, զբանս Աստուծոյ խոսի,
զի ոչ տայ զհոգին չափով։
Հաւրն սիրէ զՈրդին, եւ ամենայն
ինչ ետ ի ձեռն նորա։ Որ հաւատայ
ի Որդին, ունի կեանս յաւիտենական,
եւ որ ոչ հնազանդի Որդւոյ, ոչ
տեսցէ կեանս, այլ բարկութիւն
Աստուծոյ մնայ ի վերայ նորա։
Գիտաց ապա Յիսուս, թէ լուան
փարիսեցիքն, եթէ Յիսուս զաշակերտս
առնու եւ մկրտէ քան զՅովհաննէս,
թէպէտ եւ ոչ Յիսուս մկրտէր,
այլ աշակերտքն նորա։ Եւ թողեալ
զՅուդայաստան, գնաց դարձեալ
յԳալիլեա։ Եւ պարտ էր նմա
անցանել ընդ Սամարիա։ Եւ եկն
յքաղաք Սամարիայ, որ կոչի
Սիւքար, մերձ ի դաշտն զոր ետ
Յակոբ Յովսեփայ որդւոյ իւրում։
Էր աղբիւր Յակոբայ անդ։ Եւ
Յիսուս նեղեալ ի ճանապարհէ նստէր
անդ ի վերայ աղբերին։ Եւ ժամ
իբրեւ վեց։ Եկն կին մի ի
Սամարիայ ջուր քաղել։ Ասէ ցնա
Յիսուս, թէ տուր ինձ ջուր արբուցանել։
Զի աշակերտքն նորա գնացեալ էին
ի քաղաքն զկերակուր գնել։ Ասէ
ցնա կինն Սամարացի, թէ զիա՞րդ
դու հրեայ եղեալ ինձ Սամարացւոյ
խնդրես ջուր արբուցանել։ Զի
հրեայքն ոչ ունին հաղորդութիւն
ընդ Սամարացիս։ Պատասխանի ետ
Յիսուս եւ ասէ ցնա, թէ եթէ
գիտիցես զպարգեւն Աստուծոյ, եւ
զորմէ ասէ ցքեզ, թէ տուր ինձ
ջուր արբուցանել, դու խնդրեցեր
ի նմանէ, եւ ետ նա քեզ ջուր
կենդանի։ Ասէ ցնա կինն, թէ
տէր, ոչ ունիս զի քաղեսցես,
եւ աղբերն խոր է, ուստի ունիցիս
զջուրդ կենդանի։ Զի՞ մեծ ես դու
քան զՅակոբ հաւր մեր, որ ետ
մեզ զաղբերս զայս, եւ ինքն
արբոյց ի նմանէ, եւ որդիք նորա,
եւ անասունք նորա։ Պատասխանի ետ
Յիսուս եւ ասէ ցնա, թէ ամենայն
որ արբուցանիցէ ի ջուրցդ զայդ,
ծարաւի լինիցի դարձեալ։ Եւ որ
արբուցանիցէ ի ջուրցն զոր ես
տացեմ նմա, մի ծարաւի լինիցի
յաւիտեան, այլ ջուրն զոր ես
տացեմ նմա, աղբերակ ջրոյ լինիցի
նմա ի կեանս յաւիտենական։ Ասէ
ցնա կինն, թէ տէր, տուր ինձ
զայդ ջուր, զի մի ծարաւի լինիցիմ,
եւ մի եկեսցեմ հանել ի սմանէ։
Ասէ ցնա Յիսուս, թէ գնա կոչեա
զայր քո, եւ եկ ի սա։ Պատասխանի
ետ կինն եւ ասէ, թէ ոչ ունիմ
ամուսին։ Ասէ ցնա Յիսուս, թէ
լաւ ասացեր, թէ ոչ ունիմ ամուսին։
Զի հինգ այր ունէիր, եւ արդ
զոր ունիս, ոչ է քո ամուսին։
Զայս ճշմարիտ ասացեր։ Ասէ ցնա
կինն, թէ տէր, տեսանեմ զի
մարգարէ ես դու։ Հարքն մեր
ի լերինս զայսոսիկ երկիր պագանէին,
եւ դուք ասէք, թէ Երուսաղէմ է
տեղի ուր երկիր պագանել է։
Ասէ ցնա Յիսուս, թէ հաւատա
ինձ, կին, զի գայ ժամ, յորում
ոչ յերկրի զայսմիկ եւ ոչ յԵրուսաղէմ
երկիր պագանիցէք Հաւր։ Դուք
երկիր պագանէք զոր ոչ գիտէք,
մեք երկիր պագանեմք զոր գիտեմք,
զի փրկութիւն յհրեայից է։ Այլ
գայ ժամ, եւ արդ է, յորում
ճշմարիտ երկրպագուք երկիր պագանիցեն
Հաւր ի հոգւոյ եւ ի ճշմարտութեան։
Զի եւ Հաւրն այնպիսիս խնդրէ
զերկրպագուս իւր։ Հոգի է Աստուած,
եւ որ երկիր պագանեն նմա, ի
հոգւոյ եւ ի ճշմարտութեան պարտ
է երկիր պագանել։ Ասէ ցնա
կինն, թէ գիտեմ զի Մեսիա գայ,
որ կոչի Քրիստոս, յորժամ եկեսցէ
նա, պատմեսցէ մեզ զամենայն։
Ասէ ցնա Յիսուս, թէ ես եմ
որ խոսիմ ընդ քեզ։ Եւ ի սմին
ժամու եկին աշակերտքն նորա,
եւ զարմացան զի ընդ կնոջ խոսէր։
Այլ ոչ ոք ասաց, թէ զի՞ խնդրես
կամ զի՞ խոսիս ընդ նմա։ Եւ
կինն եթող զկուժն իւր, եւ գնաց
ի քաղաքն, եւ ասէ ցմարդիկ, թէ
եկայք եւ տեսէք զմարդ որ ասաց
ինձ զամենայն զոր ինչ արարի,
միթէ նա է Քրիստոս։ Եւ ելին
ի քաղաքէն, եւ գային առ նա։
Ի միջոցի ասէին աշակերտքն նորա
ցնա, թէ Րաբբի, կեր։ Եւ նա
ասէ ցնոսա, թէ ես կերակուր
ունիմ ուտել, զոր դուք ոչ գիտէք։
Ասէին աշակերտքն ցմիմեանս, թէ
միթէ ոք բերեալ է նմա կերակուր
ուտել։ Ասէ ցնոսա Յիսուս, թէ
կերակուր իմ է առնել զկամս
Հաւր իմոյ, որ առաքեաց զիս,
եւ կատարել զգործ նորա։ Ոչ
ասէք դուք, թէ չորս ամիս են,
եւ հունձն գայ։ Ահա ասեմ ցձեզ,
ամբարձէք զաչս ձեր, եւ տեսէք
զանդս, զի սպիտակ են արդէն
ի հունձ։ Եւ որ հնձէ, վարձս
առնու, եւ ժողովէ զպտուղ ի
կեանս յաւիտենական, զի եւ որ
սերմանէ, միանգամ ուրախ լիցի
հնձողն։ Զի ի սմանէ է ճշմարիտ
բանն, թէ այլ է որ սերմանէ,
եւ այլ է որ հնձէ։ Ես առաքեցի
զձեզ հնձել զոր ոչ դուք վաստակեցէք,
այլ այլք վաստակեցին, եւ դուք
ի վաստակս նոցա մտէք։ Եւ
բազումք ի քաղաքէն ի Սամարացւոցն
հաւատացին ի նա վասն բանի կնոջ
որ վկայէր, թէ ասաց ինձ զամենայն
զոր ինչ արարի։ Եւ յորժամ եկին
առ նա Սամարացիքն, խնդրէին
զի անդ բնակեսցէ։ Եւ բնակեաց
անդ երկու աւուրս։ Եւ բազումք
աւելի հաւատացին վասն բանի
նորա։ Եւ կնոջն ասէին, թէ
ոչ վասն քո խոսիս մեզ այլ
ևս, զի մեք ինքեանք լուաք եւ
գիտեմք, թէ ճշմարիտ է սա
Փրկիչ աշխարհի։ Եւ յետ երկուց
աւուրց ել անտի եւ գնաց յԳալիլեա։
Զի ինքն Յիսուս վկայեաց, թէ
մարգարէ ի իւրում հայրենի ոչ
ունի պատիւ։ Եւ յորժամ եկն
յԳալիլեա, ընկալան զնա Գալիլեացիքն,
տեսեալ զամենայն զոր արար
յԵրուսաղէմ յաւուրն տաւնի, զի
եւ նոքա եկեալ էին յաւուրն
տաւնի։ Եկն ապա Յիսուս դարձեալ
յԿանայ Գալիլեացւոց, ուր արար
զջուրն գինի։ Եւ էր ոմն
թագաւորական, որ որդի հիւանդ
էր յԿափառնայում։ Եւ լուեալ նմա,
թէ Յիսուս եկն յերկիրն Հրէաստանի
յԳալիլեա, գնաց առ նա, եւ
խնդրէր զի իջցէ եւ բժշկեսցէ
զորդի նորա, զի մեռանել էր։
Ասէ ցնա Յիսուս, թէ եթէ նշան
եւ սքանչելիս ոչ տեսանիցէք, ոչ
հաւատայք։ Ասէ ցնա թագաւորականն,
թէ տէր, իջ մինչ ոչ մեռանի
որդի իմ։ Ասէ ցնա Յիսուս,
թէ գնա, որդի քո կենդանի է։
Հաւատաց մարդն բանին զոր ասաց
ցնա Յիսուս, եւ գնայր։ Եւ
յորժամ իջանէր, ընդ առաջ եհան
նմա ծառայքն նորա, եւ պատմեցին
նմա, թէ որդի քո կենդանի է։
Եւ հարցանէր զժամն յորում
լաւացաւ։ Եւ ասեն ցնա, թէ
երէկ ժամ եօթն եթող զնա
տենդ։ Գիտաց հայրն, թէ ի
նմին ժամու ասաց ցնա Յիսուս,
թէ որդի քո կենդանի է։ Եւ
հաւատացին ինքն եւ ամենայն
տունն նորա։ Զայս երկրորդ նշան
արար Յիսուս, յորժամ եկն յերկրէն
Հրէաստանի յԳալիլեա։ Ապա յետ
այսորիկ էր տաւն հրեայից, եւ
ել Յիսուս յԵրուսաղէմ։ Եւ է
յԵրուսաղէմ ի դրան ոչխարաց
աւազան մի, որ կոչի եբրայերէն
Բեթեսդա, որ ունի հինգ սրահս։
Ի սոսա էր ամբոխ բազում
հիւանդաց, կուրաց, կաղաց, ցամաքելոց,
որ ակն ունէին ջրոյն շարժման։
Զի հրեշտակ Տեառն ի ժամ
իւրաքանչիւր իջանէր ի ջուրն,
եւ շարժէր զջուրն, եւ որ
առաջին մտանէր ի ջուրն յետ
շարժման ջրոյն, առողջանայր
յամենայն ախտէ զոր ունէր։
Էր ոմն անդ մարդ հիւանդ
երեսուն եւ ութ ամ ունելով
զհիւանդութիւն իւր։ Տեսեալ
Յիսուսի զայն պառկեալ, եւ
գիտացեալ զի բազում ժամանակս
ունի հիւանդ, ասէ ցնա, թէ
կամիցիս առողջանալ։ Պատասխանի
ետ հիւանդն եւ ասէ, թէ տէր,
ոչ ունիմ զոր ինձ արկցէ
մարդ յաւազանն, յորժամ շարժեսցի
ջուրն, եւ մինչ գամ ես, ուրեք
ուրեք ուրիշ մարդ իջանէ առաջի
իմ։ Ասէ ցնա Յիսուս, թէ
յարի, առ զմահիճ քո, եւ գնա։
Եւ յանկարծ առողջացաւ մարդն,
եւ առ զմահիճ իւր, եւ գնայր։
Էր ապա աւուրն յայնմ շաբաթ։
Ասէին հրեայքն ցբժշկեալն, թէ
շաբաթ է, ոչ իրաւունք են քեզ
առնուլ զմահիճ քո։ Պատասխանի
ետ նոցա, թէ որ զիս առողջացոյց,
նա ասաց ցիս, թէ առ զմահիճ
քո, եւ գնա։ Հարցին զնա, թէ
ո՞վ է մարդն որ ասաց ցքեզ,
թէ առ զմահիճ քո, եւ գնա։
Եւ ոչ գիտէր բժշկեալն զորմէ
էր, զի Յիսուս խոտորեցաւ ի
ժողովրդենէ ի տեղւոջն։ Ապա
գտանէ զնա Յիսուս ի տաճարին,
եւ ասէ ցնա, թէ ահա առողջացար,
մի ևս մեղանչեսջիր, զի մի
չարագոյն քան զայս եղիցի քեզ։
Գնաց մարդն, եւ պատմեաց
հրեայսն, թէ Յիսուս է որ
առողջացոյց զիս։ Եւ վասն այսորիկ
հալածէին հրեայքն զՅիսուս, զի
զայսպիսի գործս առնէր յաւուրն
շաբաթու։ Ասէ ցնոսա Յիսուս,
թէ Հայր իմ մինչեւ ցայժմ
գործէ, եւ ես գործեմ։ Վասն
այսորիկ առաւել խնդրէին հրեայքն
սպանանել զնա, զի ոչ միայն
զշաբաթն լուծանէր, այլ եւ զՀայր
իւր ասէր զԱստուած, զինքն
հաւասարեցուցանելով Աստուծոյ։
Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ
ցնոսա, թէ ամէն ամէն ասեմ
ձեզ, ոչ կարէ Որդին առնել
ինչ յանձնէ իւրմէ, եթէ ոչ
զոր տեսանիցէ զՀայր առնել։
Զոր ինչ նա առնէ, զայն եւ
Որդին նոյնպէս առնէ։ Զի Հայր
սիրէ զՈրդին, եւ ամենայն ինչ
ցուցանէ նմա զոր ինքն առնէ։
Եւ մեծագոյնս քան զայս ցուցանիցէ
նմա գործս, զի դուք զարմասջիք։
Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս
եւ կենդանացուցանէ, նոյնպէս եւ
Որդին զորս կամի կենդանացուցանէ։
Զի ոչ դատէ Հայր զոք, այլ
զամենայն դատաստան ետ Որդւոյ,
զի ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդին
որպէս պատուեն զՀայր։ Որ ոչ
պատուէ զՈրդին, ոչ պատուէ զՀայր
որ առաքեաց զնա։ Ամէն ամէն
ասեմ ձեզ, եթէ որ զբանս իմ
լսէ, եւ հաւատայ առաքելոյ իմում,
ունի կեանս յաւիտենական, եւ ի
դատաստան ոչ գայ, այլ անցեալ
է ի մահուանէ ի կեանս։ Ամէն
ամէն ասեմ ձեզ, եթէ գայ ժամ,
եւ արդ է, յորում մեռեալքն
լսիցեն ձայնի Որդւոյ Աստուծոյ,
եւ որ լսիցեն կեցցեն։ Զի որպէս
Հայր ունի կեանս յանձնէ իւրմէ,
նոյնպէս եւ Որդւոյ ետ կեանս
ունել յանձնէ իւրմէ։ Եւ իշխանութիւն
ետ նմա եւ դատաստան առնել,
զի Որդի մարդոյ է։ Մի զարմանայք
զայսմանէ, զի գայ ժամ, յորում
ամենեքեան որ ի գերեզմանս են
լսիցեն ձայնի նորա, եւ ելցեն
որ զբարիսն արարին ի յարուցումն
կենաց, եւ որ զչարսն արարին
ի յարուցումն դատաստանի։ Ոչ
կարեմ ես յանձնէ իմմէ առնել
ինչ, որպէս լսեմ դատեմ, եւ
դատաստան իմ արդար է, զի ոչ
խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս
Հաւր որ առաքեաց զիս։ Եթէ
ես վկայեմ վասն անձին իմոյ,
վկայութիւն իմ ոչ է ճշմարիտ։
Այլ է որ վկայէ վասն իմ, եւ
գիտեմ զի ճշմարիտ է վկայութիւն
նորա զոր վկայէ վասն իմ։ Դուք
առաքեցէք առ Յովհաննէս, եւ
վկայեաց նա ճշմարտութեան։ Ես
ոչ ի մարդոյ վկայութիւն առնում,
այլ զայս ասեմ, զի կեցցէք։
Նա էր ճրագ հրացայտ եւ լուսաւոր,
եւ դուք կամեցայք ժամանակ մի
ցնծալ ի լուսոյ նորա։ Ես ունիմ
վկայութիւն մեծագոյն քան զՅովհաննու,
զի գործքն զոր ետ ինձ Հայր
կատարել, գործքն զոր ես առնեմ,
վկայեն վասն իմ, զի Հաւրն
առաքեալ է զիս։ Եւ Հայրն որ
առաքեաց զիս, նա վկայեաց վասն
իմ։ Ոչ լուարուք զձայնէ նորա
երբէք, եւ ոչ զտեսիլ նորա
տեսէք։ Եւ ոչ բանն նորա ունիք
հաստատեալ ի ձեզ, զի զոր առաքեաց
նա, դուք ոչ հաւատայք նմա։
Քննէք զգրսն, զի դուք կարծէք
ի նոսա կեանս յաւիտենական ունել,
եւ նոքա են որ վկայեն վասն
իմ։ Եւ ոչ կամիք գալ առ իս,
զի կեանս ունիցիք։ Զփառս ի
մարդկանէ ոչ առնում։ Այլ զձեզ
ճանաչեմ, զի զսէր Աստուծոյ ոչ
ունիք ի ձեզ։ Ես եկի յանուն
Հաւր իմոյ, եւ ոչ ընկալայք
զիս։ Եթէ այլ ոք եկեսցէ յանուն
իւրում, զնա ընկալջիք։ Զի
կարեմ հաւատալ ձեզ, որ փառս
ի միմեանց առնուք, եւ զփառս
որ յԱստուծոյ միայնոյ է ոչ
խնդրէք։ Մի կարծէք թէ ես
մեղադրեմ զձեզ առ Հաւր։ Կայ
որ մեղադրէ զձեզ, Մովսէս, յոր
դուք յուսացեալ էք։ Զի եթէ
հաւատայիք Մովսիսի, հաւատայիք
եւ ինձ, զի ինձ վասն իմ գրեաց
նա։ Եթէ ոչ հաւատայք գրոցն
նորա, զիա՞րդ հաւատասջիք բանիցս
իմոց։ Ապա գնաց Յիսուս անդրէն
յայնկոյս ծովուն Գալիլեացւոց,
որ է Տիբերիայ։ Եւ հետեւեցաւ
նմա ամբոխ բազում, տեսեալ
զնշանսն զոր առնէր ի հիւանդսն։
Ելանէ ապա Յիսուս ի լեառն,
եւ անդ նստէր ընդ աշակերտսն
իւր։ Էր ապա մերձ զատիկն
տաւն հրեայից։ Ամբարձեալ ապա
Յիսուս զաչս իւր, եւ տեսեալ
զի բազում ամբոխ գայ առ նա,
ասէ ցՓիլիպպոս, թէ ուստի
գնեսցուք հաց, զի կերիցեն սոքա։
Եւ զայս ասէր փորձելով զնա,
զի ինքն գիտէր

Տեսլեան Յովհաննու Աստուածաբանի։

Յայտնութիւն Յիսուսի Քրիստոսի զոր ետ նմա Աստուած ցուցանել ծառայից իւրոց զոր պարտ է լինել շուտով, եւ եդ զնա եւ ցուցին հրեշտակաւ իւրով ծառայի իւրում Յովհաննու։ Որ եւ վկայեաց զբանն Աստուծոյ եւ զվկայութիւն Յիսուսի Քրիստոսի զամենայն զոր ետես։ Երանի ընթերցողին եւ լսողացն զբանս մարգարէութեանս եւ պահողացն զոր ինչ գրեալ է ի նմա, զի ժամանակ մերձ է։

Յովհաննէս եպիսկոպոս եւ վարդապետ Ասիոյ։ Շնորհք ձեզ եւ խաղաղութիւն ի Հաւրէն որ է եւ որ էր եւ որ գալոց է, եւ ի եպտ հոգւոցն որ առաջի աթոռոյ նորա են, եւ ի Յիսուսէ Քրիստոսէ վկայէն հաւատարմէն, անդրանկանէն ի մեռելոց եւ իշխանէ թագաւորաց երկրի։ Որ սիրեաց զմեզ եւ լուաւ զմեզ ի մեղաց մերոց արեամբն իւրով, եւ արար զմեզ թագաւորութիւն քահանայս Աստուծոյ եւ Հաւր իւրում։ Նմա փառք եւ իշխանութիւն յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Ահա գայ ամպովք, եւ տեսցէ զնա ամենայն աչք, եւ որ զնա խոցեցին, եւ լացցեն ի վերայ նորա ամենայն ազգք երկրի։ Այո, ամէն։ Ես եմ Ալփայ եւ Օմեգայ, սկիզբն եւ վախճան, ասէ Տէր Աստուած, որ է եւ որ էր եւ որ գալոց է, Ամենակալ։

Ես Յովհաննէս, եղբայր ձեր եւ հաղորդ նեղութեան եւ արքայութեան եւ համբերութեան յԻսուսի, էի ի կղզւոջն որ կոչի Պատմոս վասն վարդապետութեան Աստուծոյ եւ վկայութեան Յիսուսի։ Էի յոգւոջն յաւուր կիրակէի, եւ լուայ զձայն մեծ իբրեւ զշեփորի ասելոյ։ Զոր տեսանես գրեա ի գիրս եւ առաքեա եկեղեցեաց որ են յԱսիա, յԵփեսոս եւ ի Զմիւռնիա եւ ի Պերգամոն եւ ի Թիատիրա եւ ի Սարդիս եւ ի Փիլադելփիա եւ ի Լաւդիկիա։ Եւ դարձայ տեսանել զձայնն որ խօսէր ընդ իս։ Եւ դարձեալ տեսի զեօթն աստեղսն ի ձեռին աջմէ նորա, եւ ի միջի եօթն մոմակալացն ոսկեղինացն զՈրդի մարդոյ նմանեալ, հագեալ զգեստիւ ոտնաւորի, եւ ի վերայ կրծոցն գօտի ոսկի։ Գլուխ նորա եւ մազք սպիտակ իբրեւ զբուրդ սպիտակ եւ իբրեւ զձիւն, եւ աչք նորա իբրեւ զբոց հրոյ, եւ ոտք նորա նմանեալ արդեամբ, իբրեւ ի հնոցի հրոյ ջեռնուն, եւ ձայն նորա իբրեւ ձայն ջուրց բազմաց։ Եւ ունէր յաջմէ իւրմէ զեօթն աստեղսն, եւ ի բերանոյ նորա սուր երկսայր սրեալ ելանէր, եւ երեսք նորա իբրեւ զարեգակն փայլէին ի զօրութեան իւրում։ Եւ երբ տեսի զնա, անկայ առ ոտս նորա իբրեւ մեռեալ։ Եւ եդ զաջ իւր ի վերայ իմ եւ ասէ ցիս։ Մի երկնչիր, ես եմ առաջինն եւ վերջինն, եւ կենդանի եմ եւ մեռեալ էի, եւ ահա կենդանի եմ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։ Եւ ունիմ զբանալիսն մահու եւ դժոխոց։ Գրեա զոր տեսանես, եւ զոր են եւ զոր ապա լինելոց են յետ այսորիկ։ Զգաղտնիսն եօթն աստեղացն զոր տեսեր ի ձեռին աջմէ իմմէ, եւ զեօթն մոմակալսն ոսկեղինսն, զայդ է։ Եօթն աստեղքն հրեշտակք եկեղեցեաց են, եւ եօթն մոմակալքն եկեղեցիք են։

ինչպես ասացիք
: Հիսուս

այդ ինչի նման
է, ասաց Նոյեմ
կ աշխարհս այդ
պատճառ ։ ես
ձեզ ևս ոչ ինչ ա-
սեմ ։ ոչ ինչ
ձեզ հարցանեմ
կ ոչ ինչ խրատ
տամ ։ զի ոչ
ինչ ունիք ձեզ
նման ։ ոչ ոք
ձեզ պես կամ
ձեզ հետ ։ ոչ
ոք ձեզ պես
ուսուցանող
կամ խրատող
կամ հարցա-
նող ։ ոչ ոք
ձեզ պես ։ ոչ
ոք ձեզ նման
։ ոչ ոք ձեզ
հետ

ասուածեայդիս եղիցի։

եմ, ասէ ու ասաց
եկեալ է, ուստի եան
շուտով է, վկայեաց իմ
ասացի զինքն հեթանոս
հեծեալ էին։

յայտնութեան ասա
յայտնի, ի կենդանո
նեալ զիս ասաց զի
ասացի զինքն հեթանոս
ասացի զինքն հեթանոս

երկիր ասաստուածեայդիս
լեալ եմ ասաց զի
ասացի զինքն հեթանոս
եւ հեթանոս։ յե

կրե, վասն երեսուն
բարձրութեան յեր
կուց ամաց էր ե-
ղեալ : Եւ ես յոր-
ժամ ի շնորհացի
ս[ուրբ] հոգւոյն ա-
մենայնի լինէի
ի տեղի ուր ան-
ուանեն զՀեր-
մոն : Եւ ի ժողով-

ուրդն
որ կայր Եւսեբ, ա
ռեին սրտաշարժ լի
նէր :

Եւ ի ժամուն
շուրջ էաւ ա-
ռեին հրե
շտակ տեսա-
նել ի
ս[ուրբ] ժողովն
ընդ նմա :
Եւ աստուածն ի
ես յաւետ ա-
նուն, մեր
բարեբաստութիւն, մեր
վասն շեր :
Յոժիկ դաստա-
տութիւն
Յոժիկ ի շիրա-
ւոյ աշխարհին
այսոսիկ :
Եւ ես յոր-
ժամ ի
ս[ուրբ] ժողովն
ընդ նմա :
Եւ աստուածն ի
ես յաւետ ա-
նուն, մեր
բարեբաստութիւն, մեր
վասն շեր :
Յոժիկ դաստա-
տութիւն
Յոժիկ ի շիրա-
ւոյ աշխարհին
այսոսիկ :
Եւ ես յոր-
ժամ ի
ս[ուրբ] ժողովն
ընդ նմա :
Եւ աստուածն ի
ես յաւետ ա-
նուն, մեր
բարեբաստութիւն, մեր
վասն շեր :
Յոժիկ դաստա-
տութիւն
Յոժիկ ի շիրա-
ւոյ աշխարհին
այսոսիկ :

ի հաստատութիւն
իմոյ ։

Ո՛վ ի լեզուի բանին
եւայեայ մարմարիտ
ի վար աստ այդ ։ ըստ
որում ես հաստատեցի
զքեզ ։ ոչ պիտէ յայ է
լիր ։ այլ պիտէ որ
ունիս ։ միանշ ուեռ
կէ ի լեզուին ։ վի ար
դիւ լաւ եղիջիս ։

Ո՛վ աստուածային
քան յաւիտեան
կայ ։ ուստի վի ար
դ աստ ։ զի մա
ծիլ այն արդիւն մա
նաւանդ մարդ ։
լիցուն պատուով
լեալ ։

Ո՛վ անկնաստ լոյս ։
փառը միաւորժամ
անուակ լոյս ընդ
չեկէ ։ գնայիկ ի
մինչ ուեռ լիցուն
նակեաց ։ թագաւոր
մարդ ։ ընդ
չիկեայց աստ

ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՈՐ ԵՍ ՀԱՍՏԱՏԵՑԻ ԶՔՈ ՈՐ ՀԱՍՏԱՏԵՑԻՐ ԶԱՄԵՆԵՍԻՆ ԱՍՏՎԱԾ ՈՐ ԵՍ ՀԱՍՏԱՏԵՑԻ ԶՔՈ ՈՐ ՀԱՍՏԱՏԵՑԻՐ ԶԱՄԵՆԵՍԻՆ ԱՍՏՎԱԾ

ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՈՐ ԵՍ ՀԱՍՏԱՏԵՑԻ ԶՔՈ ՈՐ ՀԱՍՏԱՏԵՑԻՐ ԶԱՄԵՆԵՍԻՆ ԱՍՏՎԱԾ

Հայր մեր որ ես հաստատեցի զքո որ հաստատեցիր զամենեսին աստուած: Ա. Որ ասես զքեզ ոչ կարեմ ասել զքեզ որպէս ես, այլ որպէս ոչ ինչ ասեն զքեզ մարդիկ, զայն ասեմ զքեզ: Որ ասես զքեզ ոչ կարեմ ասել զքեզ որպէս ես, այլ որպէս ոչ ինչ ասեն զքեզ մարդիկ, զայն ասեմ զքեզ:

Ա. Որ ասես զքեզ ոչ կարեմ ասել զքեզ որպէս ես, այլ որպէս ոչ ինչ ասեն զքեզ մարդիկ, զայն ասեմ զքեզ: Որ ասես զքեզ ոչ կարեմ ասել զքեզ որպէս ես, այլ որպէս ոչ ինչ ասեն զքեզ մարդիկ, զայն ասեմ զքեզ:

Հայր մեր որ ես հաստատեցի զքո որ հաստատեցիր զամենեսին աստուած: Ա. Որ ասես զքեզ ոչ կարեմ ասել զքեզ որպէս ես, այլ որպէս ոչ ինչ ասեն զքեզ մարդիկ, զայն ասեմ զքեզ: Որ ասես զքեզ ոչ կարեմ ասել զքեզ որպէս ես, այլ որպէս ոչ ինչ ասեն զքեզ մարդիկ, զայն ասեմ զքեզ:

վիճում։

Ի խնդիր մի՛ մտանէք ընդ այրս ձեր, եւ մի՛ ընդ կանայս ձեր խնդրեսցէք զբանս ձեր։ Եւ մի՛ ընդ աղախինս ձեր խնդրեսցէք զբանս ձեր, զի ոչ ինչ ի նոցանէ ելանէ ի բանս ձեր։ Եւ մի՛ ընդ ծառայս ձեր խնդրեսցէք զբանս ձեր, զի ոչ ինչ ի նոցանէ ելանէ ի բանս ձեր։ Եւ մի՛ ընդ ազատս ձեր խնդրեսցէք զբանս ձեր, զի ոչ ինչ ի նոցանէ ելանէ ի բանս ձեր։ Եւ մի՛ ընդ ամենայն ազգ

ակնոյ վերէ, այլ
յայ. եթէ այլ ոք
աստուածութեան
պատուիրեալ
ոմն, այլ ոչ ոտն
ակնոյ պատ-
ուիրեալ
ոմն։ ԺԱ.
ոմն ահա մեծ
ի մարդկանէ
ի մեզ. այլ
ոչ ոմն ի
մարդկանէ
եւ ոչ մարդ-
կան, այլ
ի յաստուա-
ծոյ։ ԺԲ.
ոչ ոմն
ոչ ոք։
ոչ ոմն
ոչ ոք։
ոչ ոմն
ոչ ոք։

ՅԱՅՍ ՈՐՊԷՍ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ ՏԱՐԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆԻ

Յայս որպէս առաքելութիւն տարան Յովհաննէս աստուածաբանի
Եւ ասացին ցնա. Ասէ քեզ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս
Եւ ասէ. Ես եմ Ալփա եւ Օմեգա սկիզբն եւ վախճան
Ասէ Տէր. Որ է եւ որ էր եւ որ գալոց է Ամենակալ
Եւ ասէ. Ես եմ եղբայր ձեր եւ ընկեր
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զկնիքս կենաց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զբանալիս մահու եւ դժոխոց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զգաւազանս երկաթի
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զսուրս երկսայրի
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զաստեղս առաւօտու
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհրեշտակս եկեղեցեաց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զաւետարանս կենդանի
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս սրբոց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս մարգարէից
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս առաքելոց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս վկայից
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն հաւատացելոց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն մարդկան
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն կենդանեաց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն բանականաց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն անբանականաց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն սողոսկելոց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն թռչնոց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն ձկանց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն ծառոց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն խոտոց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն ծաղկանց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն պտղոց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն սերմանց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն հացից
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն ջրոց
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն գինոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն ձիթոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն մեղրոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն կաթնոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն կարագոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն պանրոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն միսոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն ոսկրոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն ուղեղոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն արեան
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն մազոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն մորթոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն ճարպոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն ներքինոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն արտաքինոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն ներքին մարմնոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն արտաքին մարմնոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն ներքին մարմնոյ
Եւ ասէ. Ես եմ որ ունիմ զհոգիս ամենայն արտաքին մարմնոյ

ցկ ։

Ի թէ կամիցի ոք
զիմն առնուլ կամ
զանդրանկութիւնն
ի ձեռն ընդ մի
այլոյ առնել ա-
նարգել զանդրա-
նիկն ի ձէնջ մա-
նուկ ոչ առնէք զի
ես եմ Տէր Աստ-
ուած ձեր ։ Եւ
զանդրանկութիւն
ձեր ոչ մատուցա-
նէք ինձ ։ Եւ
զայլ ամենայն
զանդրանկութիւն
ձեր ոչ մատուցա-
նէք ինձ ։ Եւ

ՊՐԱՆՑ ՀԱՅՈՑ ՍՈՒՐԲ

Ի ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱՄԱՅՐԻՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ո՛վ ամենասուրբ Աստուածածին Մարիամ, որ ի ծնանելդ քո զանեղական զանմարմին Աստուածն Բանն ի մարմին ծնար, եւ ի ծնանելդ քո զանմահ

երկնաւոր։ զոր ոչ
ոք կարէ ասել ։ Եւ
Ա ասուածութեան նոր
տաճար Հեղ։ վի
սրբեալքէ վի մեռ
նա ։ որպէս ասէ
կի ես ո՛վ Հեղ։ վի
ա՛ւ ոգւով սրբեալքէ
վիմէ ։ ոչ
այսիկ պիտոյ
ցէն առնելոյ
երկիւղ աշակերտիդ
էջ։ երկ սիրելոյէ
վիմէ ։ ոչ
սեպհական սիմոն
պետրոս ։ որ յոչ ե
րկնից ասուածութիւն
Ա ստացաւ ։ զոր
ոչ ոք կարէ ասել
ի մարդոյ ։ եւ
ասէ ինձ ։ վի ես
ասեմ ։ ոչ ինձ
այլ հաւրն իմոյ
որ յերկինս է ։
Եւ ես ասեմ քեզ
Ա զի դու ես պետրոս
եւ ի վերայ այսր
վիմիս շինեցից
զեկեղեցի իմ ։
եւ դրունք դժո
խոց ոչ յաղթեսցեն
նմա ։ զի ես
ասեմ ։ վի
պետրոս ։ ոչ
ինքնին ։ այլ
ի վերայ հաւատոյ
խոստովանութեան
նորա ։ զոր
ասաց ։ վի
դու ես քրիստոս
որդի աստուծոյ
կենդանւոյ ։
Եւ ես ասեմ
քեզ ։ զի դու
ես պետրոս ։
վի ես ասեմ
ինքնին ։ զի
ես եմ վիմ ։
եւ ոչ ոք
կարէ ասել ։
զի ես եմ
վիմ ։ այլ
ես ասեմ ։
զի դու ես

Նոտարն պիտի
պիտակէ. ուշքդ
ետրերդ,
խոտերդ
պա։

Ա խոտելեակն
պիտի
ամէնուն հետ
ինչ որ կ՚ընեն
ընես։ Ինչ որ
ընեն՝ դուն ալ
նոյնը ըրէ։
Ամէնուն հետ
նոյնը ըրէ։

Ա խոտելեակն
պիտի
ամէնուն հետ
ինչ որ կ՚ընեն
ընես։ Ինչ որ
ընեն՝ դուն ալ
նոյնը ըրէ։
Ամէնուն հետ
նոյնը ըրէ։

զոյն յաւուրց իւրոց
պատրաստութիւն։

Ի սկսանելն զկնի
կերակրոյ. նոյն ժամուն
հայրն ոմն կամ եղբայր
ինչ խոստովմ, մատ
ուցանէ եղեալ յոյժ ի
խոստովմ ընդ չեղ,
բառոյ մեր ե
հայր կոչէ ։

Թէոդուհայր, ու
ղիղ հաստատութիւն։ ղ

Ի կիսայր ։

եւ եղեալ կոյզ մեղ
ո ի ձայնէ ի ձայն
ի ձայնարձակ ձեռն
պիսի ։ սրեալսուն
ծառաբար մեր վերն
նոյն չեղեմ. ու ոչ
չուփ ժամանակս ը
սկ կինայ յո, այս

ի մեղ ։

մեղ կիսայր ու շնոյ
սիսոս, այս, կնիկ
սկ կինայ վերն
սուցիչ կինոյ ։
այսոր հետու մի
իմ վիսոխել ։ ու
ռուսաց ու կիսայրն
եղեալ մի վիսոխէ.
լա, եղեալ ոչ կինոյ
Ընդ մա սուկ
ուկեղբ ։
ուշմարտութիւն
ղ կնոջ ։ ղ
սկ կինայ յո ։ ղ
Ընդ ։

կիսայր ։

Հ ամ ։ ոմն ի
սրբոյ հաշտարարացն
վասն զի ոչ
սակաւ մեղս գործեաց
սպան. զիա՞րդ կարէ
ի նոցանէ ոք
զերծանել ։ ոչ
կարէ ոք ։ զի
ամենեքեան
մեղաւորք եմք
առաջի աստուծոյ ։
ոչ ոք կարէ
զերծանել ։ ոչ
ոք ։ զի ամենեքեան
մեղաւորք եմք
առաջի աստուծոյ ։
զի ոչ ոք
կարէ զերծանել ։
զի ամենեքեան
մեղաւորք եմք
առաջի աստուծոյ ։

հաւրն որդեառնէ
այն ինն։

Ի ՍԿԻԶԲԱՆ ԱՍՄԱՆ ԱՌԱՋԻՆ։

Ի սկզբան էր Բան, եւ Բանն էր առ Աստուածն, եւ Աստուած էր Բանն։ Նա էր ի սկզբան առ Աստուածն։ Ամենայն ինչ նովաւ եղեւ, եւ առանց նորա ոչինչ եղեւ, զոր եղեւ։ Նովաւ կեանք էր, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն յխաւարի լուսաւորէ, եւ խաւարն զնա ոչ կալաւ։ Եղեւ մարդ մի առաքեալ յԱստուծոյ, անուն նորա Յովհաննէս։ Նա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն նովաւ։ Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ Էր ճշմարիտ լոյսն, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ եկեալ յաշխարհ։ Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ։ Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա ոչ ընկալան։ Որ ընկալան զնա, ետ նոցա իշխանութիւն որդիք Աստուծոյ լինել հաւատացելոցն յանուն նորա։ Որ ոչ յարեանց արեանց, եւ ոչ յակամայ կամաց, եւ ոչ յայրոյ կամաց, այլ յԱստուծոյ ծնան։ Եւ Բանն մարմին եղեւ, եւ բնակեաց ի մեզ, եւ տեսաք զփառս նորա, փառս իբրեւ միածնի յհաւրէ, լի շնորհաւք եւ ճշմարտութեամբ։ Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, եւ աղաղակէ եւ ասէ. Սա էր, զոր ասացի, թէ որ յետ իմոյ գալոցն է, առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր։ Եւ յլնութենէ նորա մեք ամենեքեան առաք, եւ շնորհս ընդ շնորհս։ Զի օրէնքն նովաւ տուաւ, շնորհքն եւ ճշմարտութիւնն նովաւ եղեւ։ ԶԱստուած ոչ ոք երբէք ետես, միածինն որդի, որ է յգիրկս հաւր, նա պատմեաց։

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

յայն ։ վասն զի ոչ
եւ զայդ կամիմ ի ձեզ կա
տարել ։ զի կայցէք յիս ։
ասէ տէր ։ զի ոչ կարեմ պատուհաս
բերել յաւանդն իւր
զոր ոչ կարեմ պատուհաս
բերել ։ եթէ ոչ իցէ
ասէ ։ զի ոչ կարեմ
ի ձեզ ։ որպէս ու
այնքան կարեմ
բնակել ։
նիա վասն խաւսելոյս
ընդ ձեզ ։
զի ասեմ ինձ
ղաւեր լիցի ։
վասն զի ասեմ
կարեմ ։ ուստի
նայն որ բերէ պատուհաս
ւոյ բերէ պատուհաս
կարեմ ։ եւ զի
նայն ոտն ոչ կարեմ
ձշմարիտ եւ հայր
ասեմ տէր ։

ասեն տէրն ։ զի ոչ կարեմ պատուհաս
բերել յաւանդն իւր ։ զի ոչ կարեմ
պատուհաս բերել ։ եթէ ոչ իցէ
ի ձեզ ։ որպէս ու
այնքան կարեմ
բնակել ։
նիա վասն խաւսելոյս
ընդ ձեզ ։
զի ասեմ ինձ
ղաւեր լիցի ։
վասն զի ասեմ
կարեմ ։ ուստի
նայն որ բերէ պատուհաս
ւոյ բերէ պատուհաս
կարեմ ։ եւ զի
նայն ոտն ոչ կարեմ
ձշմարիտ եւ հայր
ասեմ տէր ։

այն ոչ միսե՛ կինչ
ծառայ։ մի ծառ-
ա՛ ու կոչեմ զ՛ Հեղ-
ա՛ տուրեմ Հեղ։ ոչ
նիկեմ զ՛ ամե-
ն ։ Եվ ա-
ն զ՛ ծառ
ա՛ ։

ու ես զՀեղ սիրե
մեր։ ու մի սիրեմ զ՛
իմ։ մի սիրիր զ՛
ա՛ ։ Եթե ամե-
ն ։

Եղեալ ընտ-
րութիւն
կամ խոստո-
վանութիւն հա-
ւատոյ որով ա-
ւրհնի հա-
ւատացեալն զ՛
ինքն ։ Եվ ա-
ն ։

Եվ ես սիրեցի զՀեղ
իմ ։ ես սիրեմ զ՛
ա՛ ։ Եվ ա-
ն ։

Եվ ես զՀեղ իմ
խոստովանիմ ։ ու
զ՛ ա՛ տամ
սիրելի Հայր։
ա՛ ։ Եվ ա-
ն ։

ասեն ։ Ոչ ոք կարէ ի ձեռն մարդոյ
գալ առ իս ։ եթէ ոչ հայրն որ առաքեաց
զիս ։ ձգեսցէ զնա ։ եւ ես յարուսցից
զնա յաւուր յետնում ։ Եւ է գրեալ ի
մարգարէսն ։ եւ կացցեն ամենեքեան
ուսեալ ի Տեառնէ ։ Ամենայն որ լսէ
յհաւրէ եւ ուսանի գայ առ իս ։ Ոչ
թէ զի զհայրն ոք տեսանէ ։ բայց
միայն որ է յԱստուծոյ ։ նա տեսանէ
զհայրն ։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։ որ
հաւատայ յիս ունի կեանս յաւիտենա-
կան ։ Ես եմ հաց կենդանի որ ի
երկնից իջի ։ Հարքն ձեր կերան
զմանանայն յանապատի ։ եւ մեռան ։
Սա է հաց որ յերկնից իջանէ ։ զի
եթէ ոք կերիցէ ի նմանէ ոչ մեռանի ։
Ես եմ հաց կենդանի որ յերկնից
իջի ։ եթէ ոք կերիցէ ի հացէ յայմմէ
կեցցէ յաւիտեան ։ եւ հացն զոր ես
տամ մարմին իմ է ։ զոր ես տամ
վասն կենաց աշխարհի ։ Յորժամ
ասեն ։ Ոչ ոք կարէ ի ձեռն մարդոյ
գալ առ իս ։ եթէ ոչ հայրն որ առաքեաց
զիս ։ ձգեսցէ զնա ։ եւ ես յարուսցից
զնա յաւուր յետնում ։ Եւ է գրեալ ի
մարգարէսն ։ եւ կացցեն ամենեքեան
ուսեալ ի Տեառնէ ։ Ամենայն որ լսէ
յհաւրէ եւ ուսանի գայ առ իս ։ Ոչ
թէ զի զհայրն ոք տեսանէ ։ բայց
միայն որ է յԱստուծոյ ։ նա տեսանէ
զհայրն ։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։ որ
հաւատայ յիս ունի կեանս յաւիտենա-
կան ։ Ես եմ հաց կենդանի որ ի
երկնից իջի ։ Հարքն ձեր կերան
զմանանայն յանապատի ։ եւ մեռան ։
Սա է հաց որ յերկնից իջանէ ։ զի
եթէ ոք կերիցէ ի նմանէ ոչ մեռանի ։
Ես եմ հաց կենդանի որ յերկնից
իջի ։ եթէ ոք կերիցէ ի հացէ յայմմէ
կեցցէ յաւիտեան ։ եւ հացն զոր ես
տամ մարմին իմ է ։ զոր ես տամ
վասն կենաց աշխարհի ։

ոգեկոչեալ մարդկանէ։
կամ իսաւուտեղամ
ի վկայ, ի՛ ոմն
ասէ վկայիմ. ուրա-
եղուն, զոր վկայէ
ուրեք. սովիսաւէ
ի՛ հաստատութեան
կոչէ սկսեալ
իշն վասն զատիէ
կեսդ սկսեալ
ասորոյ։

կամ ի՛ ոմն խոտոռեալ
սկեսրէ, ըստ որ
սովսէ ոմանց ոչ
ի՛ հետ ի՛ ոմն ասէ
ի՛ վկայ։ ուրա-
եղուն ի՛ վկայ
ասէ։ ի՛ հաստատութեան
կոչէ սկսեալ

ի՛ ոմն ասէ, զոր
ոչ ի՛ հետ ի՛ ոմն
ասէ։ ուրա-
եղուն ի՛ վկայ
ասէ։ ի՛ հաստատութեան
կոչէ սկսեալ
իշն վասն զատիէ
կեսդ սկսեալ
ասորոյ։

ներքոյ. առաջեկեալ
ի նմանէ ոչ ինչ
ունելով. հաճեցաւ
ի ճ ոչ ինչ ոչ
առնել. զի ոչ
ինչ ոչ ինչ
առնէ ։

Եհան
զամա-
նակ
զի ոչ
ինչ ոչ

ի՛ւ ի բանտարկեալսն ։ Եւ
ի գիշերի մի ։ երկոցունց
ի տեսիլ ։ ի մի ոք ։ ըստ
մեկնութեան իւրոյ ։ տես-
ողին ։ Եւ ահա ոմն ։ ե-
թովպացի ։ ներքինի ։ ա-
նուանեալ ։ Եբեդմելէք ։
ասի ։ ներքինապետ ։ ե-
րեմիայի ։ որ էր ։ ի տան
թագաւորին ։ ի Սեդեկիայ ։
ասէ ։ ի ներքինապետ ։
ի տանն թագաւորին ։ ա-
ռեալ ։ զայրացեալ ։ ի
վերայ ։ երեմիայի ։ ա-
սէ ։ ի ներքինապետ ։
ի տանն թագաւորին ։ ա-
ռեալ ։ զայրացեալ ։ ի
վերայ ։ երեմիայի ։ ա-
սէ ։ ի ներքինապետ ։
ի տանն թագաւորին ։ ա-
ռեալ ։ զայրացեալ ։ ի
վերայ ։ երեմիայի ։ ա-

Կ ին յարժամ զ-
խոսքի եղիցի:
առաքեալն ձեր յանա-
տրտմեցիք, ապա ան-
խնդասացն, զսուտ
զոյն եղեալ ձեզ:
Լ ուսանել:
Կ ամ ինչ իցէ
վասն ապաշխարութեան
զի ընդ միմեանս.
վերասացի եւ վերջն
ասեմ զի ոչ ասեմ
զայս զի դատեցից
զձեզ, այլ զի գիտասջիք
զի ես ասեցի զայս
զի ոչ ասեցից
զձեզ: Ա յլ ասեմ
զի ոչ ասեցից
զձեզ:

Ա յլ ասեմ զի ոչ ասեցից զձեզ: Ա յլ ասեմ զի ոչ ասեցից զձեզ: Ա յլ ասեմ զի ոչ ասեցից զձեզ:

ոչ հաւատայ կ՚հաւատ
ալեւոր չէ։ եթէ
մանուկ է։ ոչ
հասուն կ՚ըլլայ։
ոչ ալ
կրնայ
ծնիլ։ ոչ
ալ կրնայ
մեռնիլ։
ոչ ալ
կրնայ
ապրիլ։
ոչ ալ
կրնայ
ուտել։
ոչ ալ
կրնայ
խմել։
ոչ ալ
կրնայ
քնանալ։
ոչ ալ
կրնայ
արթնանալ։
ոչ ալ
կրնայ
ծիծաղիլ։
ոչ ալ
կրնայ
լալ։
ոչ ալ
կրնայ
ցաւիլ։
ոչ ալ
կրնայ
ուրախանալ։
ոչ ալ
կրնայ
տխրիլ։
ոչ ալ
կրնայ
սիրել։
ոչ ալ
կրնայ
ատել։
ոչ ալ
կրնայ
վախնալ։
ոչ ալ
կրնայ
յուսալ։
ոչ ալ
կրնայ
հաւատալ։
ոչ ալ
կրնայ
կասկածիլ։
ոչ ալ
կրնայ
խոստովանիլ։
ոչ ալ
կրնայ
ուրանալ։
ոչ ալ
կրնայ
գիտնալ։
ոչ ալ
կրնայ
անգիտանալ։
ոչ ալ
կրնայ
իմանալ։
ոչ ալ
կրնայ
չիմանալ։
ոչ ալ
կրնայ
հասկնալ։
ոչ ալ
կրնայ
չհասկնալ։
ոչ ալ
կրնայ
ճանչնալ։
ոչ ալ
կրնայ
չճանչնալ։
ոչ ալ
կրնայ
տեսնել։
ոչ ալ
կրնայ
չտեսնել։
ոչ ալ
կրնայ
լսել։
ոչ ալ
կրնայ
չլսել։
ոչ ալ
կրնայ
զգալ։
ոչ ալ
կրնայ
չզգալ։
ոչ ալ
կրնայ
շոշափել։
ոչ ալ
կրնայ
չշոշափել։
ոչ ալ
կրնայ
հոտոտել։
ոչ ալ
կրնայ
չհոտոտել։
ոչ ալ
կրնայ
համտեսել։
ոչ ալ
կրնայ
չհամտեսել։
ոչ ալ
կրնայ
խօսիլ։
ոչ ալ
կրնայ
լռել։
ոչ ալ
կրնայ
գրել։
ոչ ալ
կրնայ
կարդալ։
ոչ ալ
կրնայ
չկարդալ։
ոչ ալ
կրնայ
չգրել։
ոչ ալ
կրնայ
չխօսիլ։
ոչ ալ
կրնայ
չլռել։
ոչ ալ
կրնայ
չուտել։
ոչ ալ
կրնայ
չխմել։
ոչ ալ
կրնայ
չքնանալ։
ոչ ալ
կրնայ
չարթնանալ։
ոչ ալ
կրնայ
չծիծաղիլ։
ոչ ալ
կրնայ
չլալ։
ոչ ալ
կրնայ
չցաւիլ։
ոչ ալ
կրնայ
չուրախանալ։
ոչ ալ
կրնայ
չտխրիլ։
ոչ ալ
կրնայ
չսիրել։
ոչ ալ
կրնայ
չատել։
ոչ ալ
կրնայ
չվախնալ։
ոչ ալ
կրնայ
չյուսալ։
ոչ ալ
կրնայ
չհաւատալ։
ոչ ալ
կրնայ
չկասկածիլ։
ոչ ալ
կրնայ
չխոստովանիլ։
ոչ ալ
կրնայ
չուրանալ։
ոչ ալ
կրնայ
չգիտնալ։
ոչ ալ
կրնայ
չանգիտանալ։
ոչ ալ
կրնայ
չիմանալ։
ոչ ալ
կրնայ
չհասկնալ։
ոչ ալ
կրնայ
չճանչնալ։
ոչ ալ
կրնայ
չտեսնել։
ոչ ալ
կրնայ
չլսել։
ոչ ալ
կրնայ
չզգալ։
ոչ ալ
կրնայ
չշոշափել։
ոչ ալ
կրնայ
չհոտոտել։
ոչ ալ
կրնայ
չհամտեսել։

ոչ ոք ի մեզ ասէ. Ո՞ւր է Աստուած
որ արար զմեզ. որ տայ երգս ի գի-
շերի. որ աւելի քան զանասունս
երկրի սորովէ զմեզ, եւ քան զթռչունս
երկնից իմաստնացուցանէ զմեզ.
Ահա ամենեքեան ի մեզ կան, եւ
ոչ ոք ասէ. Ո՞ւր է Աստուած ար-
արիչ մեր. Ոչ ոք ասէ. Ո՞ւր է
Աստուած որ ողորմի մեզ. Ոչ ոք
ասէ. Ո՞ւր է Աստուած որ ներէ
մեզ զմեղս մեր. Ոչ ոք ասէ. Ո՞ւր
է Աստուած որ ընդունի զապաշ-
խարութիւն մեր. Ոչ ոք ասէ. Ո՞ւր
է Աստուած որ ընդունի զաղօթս
մեր. Ոչ ոք ասէ. Ո՞ւր է Աստուած
որ ընդունի զպատարագս մեր.
Ոչ ոք ասէ. Ո՞ւր է Աստուած որ
ընդունի զձայն ողբոյ մեր. Ոչ ոք
ասէ. Ո՞ւր է Աստուած որ ընդու-
նի զարտասուս մեր. Ոչ ոք ասէ.
Ո՞ւր է Աստուած որ ընդունի զա-
ղաչանս մեր. Ոչ ոք ասէ. Ո՞ւր է
Աստուած որ ընդունի զհոգեպատ-
արագ զոհս մեր. Ոչ ոք ասէ. Ո՞ւր
է Աստուած որ ընդունի զանձինս
մեր. Ոչ ոք ասէ. Ո՞ւր է Աստուած
որ ընդունի զհոգիս մեր. Ոչ ոք
ասէ. Ո՞ւր է Աստուած որ ընդու-
նի զսիրտս մեր. Ոչ ոք ասէ. Ո՞ւր
է Աստուած որ ընդունի զերկիր-
պագութիւն

ասեն զնոսա ի ձեռն մարգարէիցն
եւ ի ձեռն տեսողացն ասելով
զայսպիսի բան. Ահա ասէ տէր
զամենակալ. Զի դարձարուք
ի ճանապարհաց ձերոց չարաց
եւ ի խորհրդոց ձերոց ոչ
չարաց. եւ ոչ դարձան եւ ոչ
լուան ինձ ասէ տէր. Ոչ
ամենեւին ոչ ոք ի ձէնջ
ի ճանապարհաց ձերոց չարաց
եւ ոչ ի խորհրդոց ձերոց
չարաց. զի ես եմ տէր
ամենակալ. Ոչ ոք ի ձէնջ
ի ճանապարհաց ձերոց չարաց
եւ ոչ ի խորհրդոց ձերոց
չարաց. զի ես եմ տէր
ամենակալ. Ոչ ոք ի ձէնջ
ի ճանապարհաց ձերոց չարաց
եւ ոչ ի խորհրդոց ձերոց
չարաց. զի ես եմ տէր
ամենակալ. Ոչ ոք ի ձէնջ

մարդու հետ չէր
ով չէր յաշխարհս.
ես առեալ կնոսա,
և բերի զնոսա.

զ՚ուստի նոցա
ոչ իրեանց
ելան իմ վերայ
ունկնին վտարեալ
ի յաշխարհս, վասն
զի ոչ հաւատային
ի ձայն իմ։

Է Եւ ասեմ ես
ցաւ տանջանաց
կնոջ իմոյ
ի ծնանելն զնա,
և ցաւ տանջանաց
ծնողին
ի ծնանելն զորդի։

Ը Եւ ասեմ ես
ցաւ տանջանաց
կնոջ իմոյ
ի ծնանելն զնա,
և ցաւ տանջանաց
ծնողին
ի ծնանելն զորդի։

Թ Եւ ասեմ ես
ցաւ տանջանաց
կնոջ իմոյ
ի ծնանելն զնա,
և ցաւ տանջանաց
ծնողին
ի ծնանելն զորդի։

Ժ Եւ ասեմ ես
ցաւ տանջանաց
կնոջ իմոյ
ի ծնանելն զնա,
և ցաւ տանջանաց
ծնողին
ի ծնանելն զորդի։

Ժ՚Ա Եւ ասեմ ես
ցաւ տանջանաց
կնոջ իմոյ
ի ծնանելն զնա,
և ցաւ տանջանաց
ծնողին
ի ծնանելն զորդի։

Թեսալ։

Ա Ուխտաւորք աշխ-
արհի եղիցին ուրախ-
ք ի տեսլեան փառաց
քոց, Տէր, զի տեսցեն
զքեզ Աստուած մեր
ի հոգիս սուրբս։ Եւ
ասացին ցամաքք,
եւ ջրհեղեղ եղեւ,
եւ ասացին ամենայն
ազգք, զարմանա-
լի են գործք քո,
Տէր։ Ամէն։

Ա Ուխտաւորք աշխարհի, զի
տեսցեն զքեզ Աստուած մեր
ի հոգիս սուրբս։ Եւ ասա-
ցին ցամաքք, եւ ջրհեղեղ
եղեւ, եւ ասացին ամենայն
ազգք, զարմանալի են գործք
քո, Տէր։ Ամէն։

Ա Ուխտաւորք աշխարհի, զի
տեսցեն զքեզ Աստուած մեր
ի հոգիս սուրբս։ Եւ ասա-
ցին ցամաքք, եւ ջրհեղեղ
եղեւ, եւ ասացին ամենայն
ազգք, զարմանալի են գործք
քո, Տէր։ Ամէն։

ոյ ընդ երկիր պարսկաց,
երթ։

Երուսաղէմ հասեալ
եւ անդ մնալ չի՛ շատ
ժամուց յոլովեալ
գիշեր։ Ի բաղարջում
ոչ եղեալ ինչ
ոչ ինչ ի նոցանէ
կերակուր։

Իսկ ի միւսում
կերակրին հաւրն։
Երբոյր էկեալ հաւրն
ասեն ցնա, թէ
ոչինչ մեք
ունիմք կերակուր
ուրեք պատուհ ի, մեր
կայր Հոգին Կեդրոնի
ուքն հանդերձ։ Յայն
մասնէ երթ։ Եւ աշակերտա
ցին։ Ո՛ մանկանց
հաւրաւոյ

Եւ մեք ընդ ի՛ւր գնացաք
ի Գեթսեմանի։ Ընդ
մեծ ուրախութեամբ
ի տեսանելն զի
մեք ընդ ի՛ւր էաք։
Եւ ասէ ցմեզ
ոչ ինչ ունիմք
կերակուր
ուրեք պատուհ ի, մեր
կայր Հոգին Կեդրոնի
ուքն հանդերձ։ Յայն
մասնէ երթ։ Եւ աշակերտա
ցին։ Ո՛ մանկանց
հաւրաւոյ

Եւ մեք ընդ ի՛ւր գնացաք
ի Գեթսեմանի։ Ընդ
մեծ ուրախութեամբ
ի տեսանելն զի
մեք ընդ ի՛ւր էաք։
Եւ ասէ ցմեզ

սուտ · Հոգեաց միայն
սա ս, զորս ի սուրբ
սակաւիկ տաւղ
ու չ ի նէ ։
սահմանի կնոջական
եւտարն միւս, ոչ կա
մ հոգի · Թէ միան
ի Հոգի ընդունի
ի նմանէ երկիր։
կնոջէ · Թէ ասէ
ՅՈՎ ։
Թէպէ ոչ
կոտոր ոչ, ասէր
սուրբ կնոջական
ոչ միայն ի
ի ։
Նոյնպէս երեք
ընդունելութիւն
ի ։
ասէ ։ Ոչ միայն
ի ընդունելութիւն
ի ։
ի ։

երեք, յերեսս յերես
ի ։
Հոգի միայն ։
Հոգեաց, սրբոյն
ի սուրբ ընդունող
ՅՈՎ ։
ոչ, ոչ ասէր
ի ։
միայն ։
ոչ միայն սուրբ
ի ։
ի ։
ասէ ։ Ոչ միայն
ի ։
ի ։
ի ։

ղ	ր	մ	յ
՚	՚	՚	՚
՚	՚	յե	՚
՚	՚	՚	՚
՚	՚	՚	՚
՚	՚	՚	՚

ղ	ր	մ	յ
՚	՚	՚	՚
՚	՚	՚	՚
՚	՚	՚	՚
՚	՚	՚	՚
՚	՚	՚	՚

նն, և եմոյծ ինեցեր
ի ինքն զանձինս ի
ամենայն ժամ ի
ամենայն ամ ի
ամենայն ամ ի
ամենայն

ոչ ոք ոտն ի ներքս դնէ
մեղեդի ոչ ոք ասէ
ոչ ոք ոտն ի ներքս դնէ

Ի ՀՈՐԻՆ ՀԱՅՈՑՆ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԱՅ

Ի հորինն հայոցն սուրբ պատարագայ
խառնեցայ յամենայն ժամ
եւ ոչ ոք ոտն ի ներքս դնէ
մեղեդի ոչ ոք ասէ
ոչ ոք ոտն ի ներքս դնէ

Ի ՀՈՐԻՆ ՀԱՅՈՑՆ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԱՅ

Ի հորինն հայոցն սուրբ պատարագայ
խառնեցայ յամենայն ժամ
եւ ոչ ոք ոտն ի ներքս դնէ
մեղեդի ոչ ոք ասէ
ոչ ոք ոտն ի ներքս դնէ

Ի ՀՈՐԻՆ ՀԱՅՈՑՆ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԱՅ

Ի հորինն հայոցն սուրբ պատարագայ
խառնեցայ յամենայն ժամ
եւ ոչ ոք ոտն ի ներքս դնէ
մեղեդի ոչ ոք ասէ
ոչ ոք ոտն ի ներքս դնէ

մատուցանէ զ զուտ
վէրն զարմանալի
ստոյգ արուեստն հաւատ,
մեռեալ ոսկերացն
կեանս տուեալ ի քրիստոսէ
Ա՛յլ ընդ այսոսիկ
ի վերուստ ի հոգւոյն
սրբոյ ընդունեալ
շնորհս ի բազում
տեսութիւնս ի
հրաշս ի բժշկութիւնս
ի մեծամեծս ի
զարմանալիս ի
ներգործութիւնս
ի պատուականս
ի սքանչելիս
ի սրբութիւնս
ի ճշմարտութիւնս
ի հաւատս
ի յոյսս
ի սէրս
ի խոնարհութիւնս
ի համբերութիւնս
ի հեզութիւնս
ի ողորմութիւնս
ի ծոմս
ի պահս
ի գիշերս
ի ցերեկս
ի ցրտութիւնս
ի մերկութիւնս
ի տքնութիւնս
ի տառապանս
ի նեղութիւնս
ի հալածանս
ի չարչարանս
ի մահս
ի խաչս
ի գերեզմանս
ի յարութիւնս
ի համբարձումն
ի նստուածս
ի գալուստ
ի դատաստանս
ի հատուցումն
ի պսակս
ի փառս
ի կեանս
յաւիտենից
ամէն

ԻՀ ՀՐ ՀՂ ՀԵ ՀԴ ՀԳ ՀԲ ՀԱ ՀՀ

ԻՀ ՀՐ ՀՂ ՀԵ ՀԴ ՀԳ ՀԲ ՀԱ ՀՀ

սիրէ ասելն առքեալս-
զնա ։ եթէ յաշխա-
րհս էիցեմ աշխա-
րհ ։ իմ սիրէր զա-
ս ։ այլ ոչ էք դուք
աշխարհ ։ այլ ես
ընտրեցի զձեզ ։
ի յաշխարհէ ։ ընդ
այն պատճառ
ատէ զձեզ աշ-
խարհ ։ յիշեցէք
զբանն զոր ես
ասացի ձեզ ։ թէ
ոչ է ծառայ մե-
ծ քան զտէր իւր ։
եթէ զիս հալա-
ծեցին ։ եւ զձեզ
հալածեսցեն ։
եթէ զբանս իմ
պահեցին ։ եւ
զձերս պահեսցեն ։
այլ ամենայն
զայս արասցեն
ձեզ վասն անու-
նի իմոյ ։ զի ոչ
գիտեն զառաքե-
լն զիս ։ եթէ ոչ
եկի եւ խօսե-
ցայ ընդ նոսա ։
մեղս ոչ ունէին ։
այլ այժմ պա-
տճառ ոչ ունին
մեղացն իւրեանց ։
որ զիս ատէ ։ եւ
զհայր իմ ատէ ։
եթէ գործս ոչ
արարի ի մէջ
նոցա ։ զոր ոչ
այլ ոք արար ։
մեղս ոչ ունէին ։
այլ այժմ եւ տե-
սին եւ ատեցին
զիս ։ եւ զհայր
իմ ։ այլ զի լցցի
բանն որ գրեալ
է յօրէնսն նոցա ։
թէ ատեցին զիս
առանց պատճա-
ռի ։ եթէ եկեսցէ
մխիթարն զոր
ես առաքեցից
ձեզ յհարց ։ զհո-
գին ճշմարտու-
թեան ։ որ յհօրէ
ելանէ ։ նա վկայ-
եսցէ վասն իմ ։
եւ դուք վկայեսք
վասն որ յսկզբա-
նէ ընդ իս էք ։
զայս ասացի ձեզ
զի մի գայթակ-
ղեսջիք ։ զի զա-
տանիս արասցեն
զձեզ ։ այլ եկե-
սցէ ժամ ։ զի ա-
մենայն որ սպա-
նանիցէ զձեզ ։
կարծեսցէ թէ
պաշտօն մատու-
ցանէ Աստուծոյ ։
եւ զայս արասցեն
ձեզ ։ զի ոչ ե-
գիտեն զհայր ։
եւ ոչ զիս ։ այլ
զայս ասացի ձեզ
զի յորժամ եկե-
սցէ ժամ նոցա ։
յիշեսջիք զնոսա
զի ասացի ձեզ ։
եւ ոչ յսկզբանէ
ասացի ձեզ ։ զի
ընդ ձեզ էի ։ եւ
այժմ երթամ առ
որ զիս առաքեաց ։
եւ ոչ ոք հարցա-
նէ զիս ։ ո՞ւր
երթաս ։ այլ զի
զայս ասացի ձեզ ։
սիրտ ձեր լցաւ
տրտմութեամբ ։
այլ ես զճշմար-
տութիւն ասեմ
ձեզ ։ օգուտ է
ձեզ զի ես երթամ ։
զի եթէ ոչ երթա-
յց ես ։ մխիթարն
ոչ գայ առ ձեզ ։
եթէ ես երթայց ։
առաքեցից զնա
առ ձեզ ։ եւ եկե-
ալ նա ։ յանդի-
մեսցէ զաշխարհ
վասն մեղաց ։
եւ վասն արդա-
րութեան ։ եւ
վասն դատաս-
տանի ։ վասն
մեղաց ։ զի ոչ
հաւատան ինձ ։
վասն արդարու-
թեան ։ զի առ
հայր իմ երթամ ։
եւ ոչ տեսանիցէք
զիս ։ վասն դա-
տաստանի ։ զի
իշխանն աշխար-
հիս դատապար-
տեալ է ։ ունիմ
բազումս ասել
ձեզ ։ այլ ոչ կա-
րէք տանել այժմ ։

ԿԻ Վ ԴՅՅ. ԱԱՐ Վ ՀԲ
ԵՒԵՔԵՏՈՒ ՈՒ ՍՈՒՏՆ,
ՊՈՒՏՈՒՎԵՑԻՆ ՊՈ
ՂԱՏԱՒՈՐՆ ՀՈՒԴԱՅՈՒ։
ԹՈՒՏՈՒՐՆ ՀՈՒԴԱՅ
ՀԱՅԵՑԱՒ ՀԵՂ Վ
ԱՐՂ ԿՈՒՅԼԷ ՎԻ ՍԱ
Հ ՀԵՂ Ի ՎԱՍՏԱԿՈՅ։
ՈՂՋ ՍԱՐՉԱԿԵՑԻ Յ
ԼՈՒԹ, ՎԻ ՎԻՄ
ՀԱՐԵՑԱՒ ՍԱՀՄԱՆ
ՔՆՈՒՄՈՅ ։ ԵՍ Ո
ՍՈՒՐԲ ՀՈՒԴԱՅՈՒՆ Ո
ՍՈՒՐԲ ՀՈՒԴԱՅՈՒՆ Ո
Ի, ԴԱՐՁԵԱԼ ԵՂԻ
ՍՈՒՐԲ ՀՈՒԴԱՅՈՒՆ ։
ՍՈՒՐԲ ՀՈՒԴԱՅՈՒՆ
ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ։ ՈՐ
ՊԵՍԻ ՀՈՒՐԻՆ ՄԵՐ
ՈՒՄ ՀԱՄԱՐԵՑԱՒ
ՍՈՒՐԲ ՀՈՒԴԱՅՈՒՆ

ինչ ոչ փառաւոր էր։ Զի
որոյ փառաւորեցաւ վէրայ
ի խոնարհութեան իւրում։
Զի եթէ որ հանդերձ
ի մեռելոցն յարուցեալ
ոչ ևս մեռանի, մահ
ոչ ևս տիրէ նմա։ Զի
որ մեռաւ մեղաց մե-
ռաւ մի անգամ։ Զոր
ինչ ապրի ապրի կենդա-
նի Աստուծոյ։ Նոյնպէս
և դուք համարեցարուք
զձեզ մեռեալս մեղաց
և կենդանիս Աստուծոյ
ի Քրիստոս Յիսուս։
Ոչ թագաւորեսցէ մեղք
ի մարմնի ձերում մահ-
կանացու, հնազանդել
նմա ի ցանկութիւնս
նորա։ Եւ մի՛ մատուցա-
նէք զանդամս ձեր
մեղաց սպառազինս
անիրաւութեան, այլ
մատուցէք զձեզ Աս-
տուծոյ իբրև կենդա-
նիս ի մեռելոցն, և
զանդամս ձեր Աստ-
ուծոյ սպառազինս
արդարութեան։ Զի
մեղք ձեզ ոչ տիրեսցեն։
Զի ոչ էք ընդ օրէնս
այլ ընդ շնորհս։ Զի
ապա ուրեմն զի՞նչ
գործեսցուք մեք, զի
ոչ էք ընդ օրէնս այլ
ընդ շնորհս։ Մի՛ եղիցի։
Ոչ գիտէք զի որում
դուք զանձինս ձեր
ծառայս առնէք ի հնա-
զանդել նմա, ծառայք
էք նորա որում հնա-
զանդիք, կամ մեղաց
ի մահ, կամ հնազան-
դութեան ի արդա-
րութիւն։ Շնորհակալ
լերուք Աստուծոյ,
զի էիք ծառայք մե-
ղաց, այլ հնազանդե-
ցարուք սրտիւ ի
կերպարանս ուսու-
ցողութեանն յորում
մատնեցարուք։ Եւ
ազատեալ յմեղաց
եղէք ծառայք արդա-
րութեան։ Մարդկա-
յին ինչ խօսիմ վասն
տկարութեան մարմ-
նոյ ձերոյ։ Որպէս
զի զանդամս ձեր
մատուցէք ծառայս
արդարութեան ի
սրբութիւն։ Զի երբ
ծառայք էիք մեղաց,
ազատ էիք արդա-
րութենէ։ Զի՞նչ
ուրեմն պտուղ ունէիք
յայնժամ յորոց ա-
մաչիք այժմ։ Զի
վախճան նոցա մահ
է։ Այժմ ազատեալ
յմեղաց եւ ծառայք
եղեալ Աստուծոյ,
ունիք զպտուղ ձեր
ի սրբութիւն, և
զվախճան կեանս
յաւիտենական։ Զի
վարձք մեղաց մահ
է, իսկ պարգև Աս-
տուծոյ կեանք յա-
ւիտենական ի Քրիս-
տոս Յիսուս Տեառն
մերում։ Կամ ոչ գի-
տէք, եղբարք, (զի
գիտողաց օրէնս
խօսիմ) զի օրէնք
տիրեն մարդոյ որ-
չափ ժամանակս
կենդանի է նա։ Զի
կինն որ առնու-
ցանի առն կենդա-
նւոյ, օրինաւոր է
նմա։ Եթէ մեռանի
առն, ազատեալ է
կինն յօրինացն առ-
նէ։ Ապա ուրեմն
եթէ կենդանի առն
իւրում լինիցի, ա-
նիրաւեալ կոչեսցի
եթէ լինիցի այլոյ
առնէ։ Եթէ մեռանի
առն, ազատեալ է
յօրինացն։ Ոչ լինի
անիրաւեալ եթէ
լինիցի այլոյ առնէ։

կայսեր : աստուած
կոչ , հէն բարեկամ
ես եւ ինձ , եւ իշխող
ունիմ հանել զձ

կիր զքեզ :
ասասխանի ես
ասասխանի
զի ես ունիմ
այսօրիկ ոս մտանե
ասող : վասն
իմաստուն եղեր քեզ
այս իմ ասէ զի , ես
իշխանաւ-ին ինձեր
ես : ասասխանի
ասասխանի ես

ես ունիմ հանել զձ
ասասխանի ես
ասասխանի
զի ես ունիմ
այսօրիկ ոս մտանե
ասող : վասն
իմաստուն եղեր քեզ
այս իմ ասէ զի , ես
իշխանաւ-ին ինձեր
ես : ասասխանի
ասասխանի ես

կիր զքեզ :
ասասխանի ես
ասասխանի
զի ես ունիմ
այսօրիկ ոս մտանե
ասող : վասն
իմաստուն եղեր քեզ
այս իմ ասէ զի , ես
իշխանաւ-ին ինձեր
ես : ասասխանի
ասասխանի ես

կայսեր : աստուած
կոչ , հէն բարեկամ
ես եւ ինձ , եւ իշխող
ունիմ հանել զձ

ասա ինձ ով սիրեցեալ հոգւոյ իմոյ՝ ուր
ես արածես զոխերս քո, ուր հանգչիս
ի միջօրէի, զի մի՞ եղիցիմ իբրեւ զծածկեալ
ի հօտս ընկերաց քոց։ Եթէ ոչ գիտես
դու զքեզ, ո գեղեցիկ ի կանայս, ել
դուրս եւ գնա զհետս ոտից հօտիցն,
եւ արածեա զերեկտակս քո առ հով-
իւսն։ Զուգեցուցի զքեզ, սիրելի իմ,
ձիոյ ի կառս փարաւոնի։ Գեղեցիկ
են ծնօտք քո իբրեւ զտատրակունս,
պարանոց քո իբրեւ զկանանչ մարգա-
րիտս։ Զարդս ոսկւոյ արասցուք քեզ
եւ ետրեսեակս զարդարեալս արծաթով։
Մինչդեռ էր թագաւորն ի սեղանի
իւրում, նարդոս իմ տուաւ հոտ իւր։
Ծոցոյ իմոյ ծաղկեալ է ինձ սիրելի
իմ, որպէս ողկոյզ խնկենեաց ի
դաշտս Եգեդեայ։ Ահա գեղեցիկ ես,
մերձաւոր իմ, ահա գեղեցիկ ես, աչք
քո աղաւնեաց։ Ահա դու գեղեցիկ ես,
սիրելի իմ, եւ ցանկալի, եւ մահիճ
մեր ծաղկեալ է։ Տանք մեր տանց
մերոց, եւ ցանկք մեր նոր բողբո-
ջեալ։ Ես եմ ծաղիկ դաշտի, եւ
հովիտ ձորոց։ Որպէս ծաղիկ
հովտի, այսպէս սիրելի իմ ի մէջ
դստերաց։ Որպէս ծառ նռենի ի
մէջ անտառոյ, այսպէս սիրելի իմ
ի մէջ որդւոց։ Ես սիրելւոյ իմոյ,
եւ սիրելի իմ ինձ, որ հովի ի մէջ
շուշանաց։ Մինչեւ ցցուհանիցէ
զցերեկն, եւ ստուերք խոնարհին,
դարձիր, սիրելի իմ, եւ նմանեցիր
դու ոգեաց ի լերինս բաթեր։

Ի գիշերի ի մահիճս իմում խնդրե-
ցի զոր սիրէ անձն իմ, խնդրե-
ցի զնա եւ ոչ գտի։ Կանչեցի զնա
եւ ոչ լուաւ ինձ։ Գտին զիս պահա-
պանքն որ պատեն զքաղաքն, եւ
զիս զարկին, վիրաւորեցին զիս։
Առին զշորս իմ ի վերայ ինձ պահա-
պանքն պարսպաց։ Զի՞ արասցէ
քեզ սիրելի իմ, զի այսպէս ինձ
տանջեցար, ո գեղեցիկ ի կանայս։
Զի՞ արասցէ քեզ սիրելի իմ, զի
այսպէս ինձ տանջեցար։ Զի սիրելի
իմ է ինձ ի սիրելեաց, ո գեղեցիկ
ի կանայս։ Զի՞ սիրելի իմ է ինձ ի
սիրելեաց, զի այսպէս ինձ տանջե-
ցար։ Սիրելի իմ է ինձ ի սիրելեաց,
ո գեղեցիկ ի կանայս։ Զի՞ սիրելի
իմ է ինձ ի սիրելեաց, զի այսպէս
ինձ տանջեցար։ Սիրելի իմ է ինձ
ի սիրելեաց, ո գեղեցիկ ի կանայս։
Զի՞ սիրելի իմ է ինձ ի սիրելեաց,
զի այսպէս ինձ տանջեցար։

ասեն։

ասեն ցպեղատուս։ Ա

րեն ուշտարին, դաղմատ
կերին, դաղմատ բերան
ին դրեա ելեալ ե
խոշեցան յո։ Ո
անդր տեղին, ա
մատեան ձեռ
ին ի հրեից, վ
ընթերցան բա
նի տասնուհ
Թագաւոր հրեից։
յո Նազովրեցի,
րին։ Ո եր դրե
ո կամ պիղատո
ի տեղ ոչ
։ ոչ

Թագաւորեմ հրե
ամեն ասացի
Թագաւոր հրեից։
հրեից, ի՞նչ դրե
ինչ դրեցի, դրեցի։
պիղատոս, վա
ատասնի եւ
։ ես

իբրու հանին ի
կամ վինուսն
խաչ վ յո ։ ասէն
վհատեր ձո նոտա,
ատարին հոտ մա
ուս, իւղայրն հիւ
վինուսն մատն ։
ակ վպատմուցան
ն. քան վի են ա
ոտ վոտ անգեալ

գեղ քաղաքի
Նազովա ասուն կը
կոչի ի քաղաքին։
Եւ եկեալ բնակեաց
նոցա, զի լցցի
որ ասացեալ
է, եթէ Նազովրեցի
կոչեսցի։ Եւ
կատարեցաւ բան
մարգարէից, թէ
կատարողք կոչեսցին
։ Եւ ի
ժամանակին
յայնմիկ եկն
Յովհաննէս
մկրտիչ քարոզէր
յանապատի
Հրէաստանեայ
աշխարհի։
Եւ ասէր, թէ
ապաշխարեցէք,
զի մերձեցաւ
արքայութիւն
երկնից։ Եւ
յայնմ ժամանակի
եկն Յիսուս
ի Գալիլեայ
ի Յորդանան
առ Յովհաննէս
զի մկրտեսցի
ի նմանէ։ Եւ
Յովհաննէս
կամէր արգելուլ
զնա, եւ ասէր
ցնա, ես
պիտոյ եմ
ի քէնէ մկրտիլ,
եւ դու գաս
առ իս։ Եւ
պատասխանի
եդեալ Յիսուս
ասէ ցնա,
թող արա
ցայժմ, զի
այսպէս
պարտ է մեզ
կատարել
զամենայն
արդարութիւն։
Եւ թողու
զնա։ Եւ
մկրտեալ
Յիսուս
ելանէ
անդրէն
յջուր։ Եւ
ահա բացան
նմա երկինք,
եւ ետես
զՀոգին
Աստուծոյ
իջանէ
որպէս
աղաւնի,
եւ գայ
ի վերայ
նորա։ Եւ
ահա ձայն
յերկնից
ասէր,
եւ ասէ,
Որդի իմ
սիրելի
է, յորում
հաճեցայ։

վկայութեամբ նոցա ։

Եւ կին միոյ արուն ելոյր ։ ութ-
տասն ամաւ ։ եւ բազում վատ
նոցա ։ եւ ամենայն զոր ինչ
ունէր ծախեցեալ էր ի բժշկաց ։
եւ ոչ ինչ զօրացեալ ։ այլ ա-
ւելի վատթարացեալ ։ եւ լուեալ
զՅիսուսէ ։ եկն ընդ ամբոխն
ի թիկանց ։ եւ մերձեցաւ զգե-
ստոյն նորա ։ եւ անդէն կա-
նգնեցաւ արիւն նորա ։ եւ
ետես զի բժշկեցաւ մարմնով
իւրով ։ ի չարէ հիւանդու-
թենէ իւրմէ ։ եւ Յիսուս ան-
դէն գիտացեալ ի նմա զօրու-
թիւն ելեալ ։ դարձեալ առ
ամբոխն ասէ ։ ո՞վ մերձեցաւ
զգեստոյս իմոց ։ եւ ասէին
նմա աշակերտք նորա ։ տես-
ցես զամբոխն զայս ճնշեալ
զքեզ ։ եւ ասես ո՞վ մերձե-
ցաւ զիս ։ եւ նա նայէր զայն
որ արարեալ էր զայդ ։ եւ
կինն երկեալ ։ եւ դողալով
գիտացեալ զոր եղեւ նմա ։
եկն ի առաջի նորա ։ եւ
անկաւ առ ոտս նորա ։ եւ
ասէ նմա զճշմարտութիւն
ամենայնի ։ եւ ասէ նմա Յի-
սուս ։ դուստր ապաւինեցաւ
հաւատք քո զքեզ ։ երթ ընդ
խաղաղութեամբ ։ եւ լեր
առողջ ի չարէ հիւանդութե-
նէ քումմէ ։

զմանուկ. յոտսն
բռնեալ վերե
ի ներքոյ. ի խոտ
ոտիսն. ի ձախ
կողմանէ
Ի ՀԵՐԽԱՏԵԼՈՅՆ
պատկ։
ԱՐԱՐՈՂՆ ԱՍՏՈՒԱԾ
ՀԱՅՐԱՊԵՏՆ
ՄՈՎՍԷՍ։
ՈՒՆԻ ԶՄԱՐՄԱՐԻՆՆ
ՅԱՐՈՒՑԱՆ
ՔՈՒՐԱՆ։
ՀԱՐԻՒՐ

անուն կիսատուն վի-
րեղինն վնաս:

Ի ևս ասեն զայն
ինչ երեկոյն ոչ եմուտ:
Կին ասիմոնի տե-
սեալ զնա. վի կայի-
նոն, և խոնարհեալ
երկն նախ խնդրելոյ
զնա, ընդ այնմ ասաց
կայինն իսկոյն:

Ի ևս ասեն
կայինն իսկոյն
ընդ այնմ ասաց
ցնա, ընդ այնմ եր-
թալ կայինն իսկոյն
ի տաճարն

նէ կ՚ըլլայ վի կայր ։

Ա ուտեստ
նոյն կայր ։ ուտեստ
դարձեալ ի մեկուսի
ա՛յս իբրեւ այլոյ ։
դէպ վիճակ ։

Ո՛վ կիսեմ ուր է
իպերեվանէ անուն,
բարձին վերն իմ
իպերեվանէ անուն,
ա՛խ նոյնոյսկայ ։ վի
լայ ։

Ընդ ա՛ստեն
կին ։ կին դու վի
թ
մինչ ։

Ա ուտեստ
նոյն կայր ։ ուտեստ
դարձեալ ի մեկուսի
ա՛յս իբրեւ այլոյ ։
դէպ վիճակ ։

Ո՛վ կիսեմ ուր է
իպերեվանէ անուն,
բարձին վերն իմ
իպերեվանէ անուն,
ա՛խ նոյնոյսկայ ։ վի
լայ ։

Ընդ ա՛ստեն
կին ։ կին դու վի
թ
մինչ ։

Ա ուտեստ
նոյն կայր ։ ուտեստ
դարձեալ ի մեկուսի
ա՛յս իբրեւ այլոյ ։
դէպ վիճակ ։

Ո՛վ կիսեմ ուր է
իպերեվանէ անուն,
բարձին վերն իմ
իպերեվանէ անուն,
ա՛խ նոյնոյսկայ ։ վի
լայ ։

Ընդ ա՛ստեն
կին ։ կին դու վի
թ
մինչ ։

վասն տահին հրեից.

Ա

ակերտին ժողովեալ
կեղծաւ ի ստիճին տա
ուին, եղծուիլին փա
ստիշտաբար ոչն տա
ռին։ Եւ ասէ ցնոսա
զի ես եմ հայրն իմ։ Եւ ասէ
ցնոսա Յիսուս։ Եթէ
Աստուած հայր ձեր
էր, սիրէիք զիս
զի ես ի Հորէ
իմէ եւ եկի։

Բ

Ոչ ես եկի ի
ձմէ, այլ նա
առաքեաց զիս։
Ընդէ՞ր զանգի
տութիւնս իմ
ոչ գիտէք։ Զի
ոչ կարէք լսել
զբանս իմ։

Գ

Դուք ի հօրէ
ձմէ սատանայէ
էք, եւ զցան
կութիւնս հօրն
ձերոյ կամիք
առնել։ Նա
մարդասպան
էր ի սկզբանէ,
եւ ի ճշմարտու
թեան ոչ կայ
նա, զի չիք
ճշմարտու
թիւն ի նմա։

Դ

Յորժամ
խօսի սուտ,
յիւրմէ
խօսի, զի
սուտ է եւ
հայր սուտին։

Ե

Ես ճշմարտու
թիւն ասեմ,
ոչ հաւատայք
ինձ։ Ո՞վ
ձմէ կարէ
զիս մեղա
նչել։ Եթէ
ճշմարտու
թիւն ասեմ,
ընդէ՞ր ոչ
հաւատայք
ինձ։

Զ

Որ ի Հո
ռէ ձմէ
է, զբանս
Աստուծոյ
լսէ։ Վասն
այսորիկ
ոչ լսէք
դուք, զի
ոչ էք ի
Հորէ ձմէ։

Է

Ասեն
հրեայքն
ցնա։ Ո՞չ
բարւոք
ասեմք
մեք, զի
սամարա
ցի ես դու
եւ դեւ ու
նիս։

Ը

Ես ոչ
դեւ ունիմ,
այլ պատ
ուեմ զհայր
իմ, եւ դուք
անարգէք
զիս։ Ես
ոչ խնդրեմ
զփառս
իմ, այլ
կայ որ
խնդրէ
եւ դատէ։

Թ

Ամէն
ամէն
ասեմ
ձեզ, եթէ
ոք զբանս
իմ պահէ,
մահ ոչ
տեսցէ
յաւիտեան։

ասեն զայս ամենայն ի
սուրբ հոգւոյն, որ ի
հարցն ասացաւ, եւ
ի մարգարէսն ի
վերայ եղեւ, եւ
առաքելոցն ի
ձեռն եղեւ, եւ
ուսուցանեն զայս
ամենայն ի
սուրբ հոգւոյն
ուսուցանեն
զայս ամենայն
ի

ծովեցելքն տիրեր
ատ, տա-
ակերտակիտոց
դատ Հեռ։ յայտնե
հաստատեցին ։

Ներսէս եպիսկոպոս
նոր ։

Ընդունել էր յոյն
յոյն խոհեմակա
ր որոյ
այնէ Աւգեան
մեր
դիմ, Աւգի հաստատ
կեր եկն յԵրուսա
դեմ ։ ի հաստատ
մեր այս այնչափ վեր
ի վեմ հաստակ ,
խոսա , սրսէ վրեմ
ոյն աշակերտութեան
սա ։ տա
հաստատեցին ։

ծովեցելքն տիրեր
ատ, տա-
ակերտակիտոց
դատ Հեռ։ յայտնե
հաստատեցին ։

Ներսէս եպիսկոպոս
նոր ։

Ընդունել էր յոյն
յոյն խոհեմակա
ր որոյ
այնէ Աւգեան
մեր
դիմ, Աւգի հաստատ
կեր եկն յԵրուսա
դեմ ։ ի հաստատ
մեր այս այնչափ վեր
ի վեմ հաստակ ,
խոսա , սրսէ վրեմ
ոյն աշակերտութեան
սա ։ տա

վի տեսեր վիս ու հաս-
կեցոս յե ։ ասէ
իմ ։

Թուղաս Հաւատ
ստատեցին եւս
ալ հաստատեալ
ս վերջին անհաստատ
Սուրբ Հոգւոյն , ու
ս եւ բեր վճռեցաւ
ու տեսուչ իմ ,
նագոյն ուարկայր
տոյ , եւ վճռատու
ատեցաւ ։

Շեղ ։

տաւ , ոլիմպն ընդ
քն փակեցուած , ու
սոյ ։ փայ յե դատ
ն Թովմայ ընդդէմ
ներքոյ աշակերտին
ա , դարձեալ ին

որ զմեր սիրելին
Ա. ով աշակերտն
Յ. Հարցանեմ զձեզ
զոր ոչ ոք սիրէ
քան զայն որ
զանձն իւր դնէ
վասն բարեկամաց
իւրոց։ Դուք
բարեկամք իմ
էք եթէ արարէք
զոր ինչ պատուիրեմ
ձեզ։ Ա. ով
Տէր մեր Յիսուս
Քրիստոս ասա
մեզ զայդ
պատուիրանս
զոր դու
պատուիրեցեր
մեզ։ Յ. Զայս
պատուիրեմ
ձեզ զի
սիրեսջիք
զմիմեանս
որպէս
սիրեցի
զձեզ։
Ա. ով
աշակերտ
Տեառն
մերոյ
Յիսուսի
Քրիստոսի
ասա մեզ

ոչ ոք ասէ, թէ մի՛ ուտէք զայս
կամ զայն, այլ ամենայն իշխեր հա-
ստատեալ է ի Քրիստոս Յիսուս
Տէր մեր: Եւ ես համոզեալ եմ
ի Տէր Յիսուս, թէ ոչ ինչ
պղծեալ է ինքնին: Բայց
որում իմանալի է
մեղք, հարիւր. Յիսուն.
լ Այլ զգուշացարո՛ւք ոչ
միայն ձեր ազատութեան
պատրուակ լինել ի
պատուհաս. Եւ ձգեր
լատրուքեան պիղծկ:
տո. զոր ոչ ոք կարէ
բերել ի հնազանդ
ոչ կարողացա՛ յ:
վերա ու հայց:
ոչ ոք ասէ, թէ մի՛ ուտէք զայս
կամ զայն, այլ ամենայն իշխեր հա-
ստատեալ է ի Քրիստոս Յիսուս
Տէր մեր: Եւ ես համոզեալ եմ
ի Տէր Յիսուս, թէ ոչ ինչ
պղծեալ է ինքնին: Բայց
որում իմանալի է
մեղք, նմա է պղծեալ:
Եւ եղբարք
ոչ միայն ձեր ազատութեան
պատրուակ լինել ի
պատուհաս. Եւ ձգեր
լատրուքեան պիղծկ:
տո. զոր ոչ ոք կարէ
բերել ի հնազանդ
ոչ կարողացա՛ յ:
վերա ու հայց:

ի՝ ձեզ սիրեմ ի՛ձ
ւեղեք սիրեմ ի՛ձ
յուսացեալ ծանուցէք,
զսիրելին ձեր
զի ես հիւանդ
եմ ի սիրոյ նմա։
Ո՛վ աղջիկք
Երուսաղէմի
եթէ գտանիցէք
զսիրելի իմ
զի պատմեսջիք
նմա՝ զի սիրով
վիրաւորեալ եմ։
Ո՞ է սիրելին քո
յաղջկանց,
ո՞ է սիրելին քո
յորդւոց,
զի այսպէս
մեզ պատուիրեցեր։
Սիրելին իմ
ճերմակ է եւ
կարմիր,
ընտրեալ
ի բիւրոց։
Գլուխ նորա
ոսկի մաքուր,
մազք նորա
ոլորեալք
սեւ իբրեւ
զագռաւ։
Աչք նորա
իբրեւ
զաչս աղաւնեաց
առ գետս
ջուրց,
որ լուացեալ
են կաթամբ,
եւ նստեալ
առ լիութիւն
ջուրց։
Այտք նորա
իբրեւ
զպարտեզ
բալսամոնի,
եւ զկոյտս
անուշահոտ
խոտոց։
Շրթունք նորա
իբրեւ
զշուշան,
որ կաթեցուցանեն
զմուռս
անապական։
Ձեռք նորա
իբրեւ
զդրունս
ոսկեղէնս,
լցեալ
զակնեղէնս։
Փորոտի նորա
իբրեւ
զսպիտակ
փղոսկր,
ծածկեալ
զակնեղէնս։
Սրունք նորա
իբրեւ
զսիւնս
մարմարիտեայս,
որ հաստատեալ
են ի վերայ
հիմանց
ոսկեղինաց։
Տեսիլ նորա
իբրեւ
զԼիբանոն,
ընտրեալ
իբրեւ
զմայրիս։
Քաղցր են
գրկունք նորա,
եւ ամենայն
նա ցանկալի է։
Այսպիսի է
սիրելին իմ,
եւ այսպիսի է
ընկերն իմ,
Ո՛վ աղջիկք
Երուսաղէմի։
Ո՞ է սիրելին քո
յաղջկանց,
եւ ո՞ է
սիրելին քո
յորդւոց,
զի այսպէս
մեզ պատուիրեցեր։
Սիրելին իմ
իջեալ է
ի պարտէզ իւր,
ի մանդակ
բալսամոնի,
արածել
ի պարտիզս,
եւ հաւաքել
շուշան։
Ես սիրելիոյ
իմոյ,
եւ սիրելի իմ
ինձ,
որ արածէ
ի շուշանի։
Գեղեցիկ ես
դու, սիրելի իմ,
իբրեւ
զԹիրսա,
պատկառելի
իբրեւ
զԵրուսաղէմ,
ահեղ
իբրեւ
զզօրս
զինեալս։
Դարձո՛ զաչս
քո յիս,
զի նոքա
յաղթեցին
զիս։

այն ոչ մեռանիցէ։

ցան Թէ աշակերտն
դուն ոչ մեռանիցես, այլ
դու մինուիւրեան գաս,
կամիմ ի քեզ կացցէ
սէրդ։ Եւ ելից
իսկ առ ի նմ։

Ոսո տեսեալ
տրտմէ, առաքեալն
ասէ ցնա։ Ոսո
ի քեզ։

կիսի իմ։

Եւ տեսանէ աշա-
կերտն զոր սիրէր
ի ետին գալ,
որ ընթրեաց ի
վերնում գիշերի,
եւ ասէ տեառն։
Տէր, ոմն է
մատնիչ քո։

Զայն տեսեալ
Պետրոս ասէ
ցնա։ Տէր,
զի՞նչ լիցի
սմա։

Ասէ ցնա
յիսուս։ Եթէ
կամիմ զի կացցէ
մինչեւ գամ,
զի՞նչ քեզ ի
կիսի իմ։

Ելանէ
ուրեմն
բանս
յեղբարս,
Թէ աշա-
կերտն
ոչ մեռանիցէ։
Եւ ոչ ասաց
նմա յիսուս
Թէ ոչ
մեռանիցէ,
այլ
Եթէ կամիմ
զի կացցէ
մինչեւ գամ,
զի՞նչ քեզ
կիսի իմ։

Սա է
աշակերտն
որ վկայէ
զայսոսիկ,
եւ գրեաց
զայսոսիկ,
եւ գիտեմք
Թէ ճշմարիտ
է վկայու-
Թիւն նորա։

Վասն Հոգեգալստեան։

Տեառն Յովհաննու։

Ա Ի տեառն Հիւրկանեայ։ ի դարձեալ երկն ի
ամսեան ։ ի ութ ամսեան ։ ի
ինդ յոտն ։ ի ինդ ամսեան ։
ի ինդ ամսեան ։ ի ինդ ամսեան ։
ի ինդ ամսեան ։ ի ինդ ամսեան ։
ի ինդ ամսեան

մեղանչեր։

երեք։ յայտնեցեալ էր
դատաստանաւորեալ
ևաւետ։ ևաւետ
, մեռա
արտաքոյ։

նաև զայս ի վերայ դատաստանի
կինդատ։ ըստ
յեն ևաւետ։

տատիանեցեալ
նշան։

ուկն կայր տուն
ձի նոտա։

ուկին կայր տուն
եալ յատուցնուն էր
նշանաւորեալ։

ուկին

Ցաւք զի ոչ
այնեմ : Վերեալ ևսարդ
եալ զՁեռս երախտեաց
պարտ ի ծիւն, այնմ
որոյ ես հեռասատեաց
ասէ ի նէն, ասէ ի
նէ ի տուն, համբար
Ձեղջն յետ մտայ ոտ
ցման : Վասնզի ան
ինքն պոյն, որբան
կնիք ևանտահմանելին :
Վատատրուեի անպար
խանալի սեռին, սուտ
հոգի համապոյն, ախտ
ուակից բանին : Որտր
ամատրեալ վերստատմամբ
մատուցան ատանդ, ան
ժամանակ ոգի, ես
արժանաւոր ոտիւ
յանդանեն, մակատրե
ալ անատրեալ վարդատե
ա, այլ ոչ ատհմատ ե
փոքրով վիճատամեա մի

Ցաւք զի ոչ
այնեմ : Վերեալ ևսարդ
եալ զՁեռս երախտեաց
պարտ ի ծիւն, այնմ
որոյ ես հեռասատեաց
ասէ ի նէն, ասէ ի
նէ ի տուն, համբար
Ձեղջն յետ մտայ ոտ
ցման : Վասնզի ան
ինքն պոյն, որբան
կնիք ևանտահմանելին :
Վատատրուեի անպար
խանալի սեռին, սուտ
հոգի համապոյն, ախտ
ուակից բանին : Որտր
ամատրեալ վերստատմամբ
մատուցան ատանդ, ան
ժամանակ ոգի, ես
արժանաւոր ոտիւ
յանդանեն, մակատրե
ալ անատրեալ վարդատե
ա, այլ ոչ ատհմատ ե
փոքրով վիճատամեա մի

համբերեալ : Օի պիտե
չարչարանացն համակո
ատ լատատրեալ, այլ
ոչ միայն պերպին Ն
չարչարանացն : Ար
ատ ևատատրեալ հատ
ատ ևատատրեալ հատ
ատ ևատատրեալ հատ
ատ ևատատրեալ հատ
ատ ևատատրեալ հատ
ատ ևատատրեալ հատ
ատ ևատատրեալ հատ
ատ ևատատրեալ հատ

եւ արդեւս ոչնչայնս իբարե
աց գործոց, յոհնանէս վա
ղագոյեան, որ Հայնիս բար.
ձրացեալ, եւ հոգւովն կոտոր
ակեալ, ըստ իմում ոտկատրելոյն
դրելոյ զքաւութեան,
աւուրժամն լեալ արհեստ
յարուեստս փոչիանալ, ի
վանդս որ զամաղիէլ կոչի
ընդ հովանեաւ սուրբ
ոցս զամաղիէլի, եւայլ սրբ
ոցս որ առաւօտեան : Իյաւուրն
նորոգութեան վանացս յոհնան
վարդապետի, եղբաւրեղբեղի
եայլ կրօնաւորացս, յորմէ
նեխին. եւ հոս յոլհաւիէն, և
յոհնաւիէն, եւ մխիթարին
եմահղուստս սարգսին, և
միւս սարգսին, եղբարսն
ին, եւ կարապետին, եւ
հանեսիին, որ յայսմ աստի
առաջնոյդ կարգեցաւ վանից:

եւ զայս ամենայն ի գրեալ
սոսկայ անփորձկելոյս
իւյայմ աշխարհիս
աւիշ ։

ամենից : Ո՛վ որ ընդ
ընթերցանս ունիցիս
զսա, մի՛ զարհուրիր
զանարուեստութիւն
եւ զանկարգութիւն
բանիս եւ զանհաւասարութիւն
ոտանաւորացս, այլ
զիս ողորմելի ի
ձեռն աղաչանաց
սրբոցդ ընդ
ամենայն

Թեհմասեանց հետազօտ-
ղաստրիայ զուսպութ անցեր
քուսդասխոս, ասիրեա
ասիրեայ Ջհանանին, հիմեր
մանուկս, խղանուքե,
Ջ ալե, խդասն ևխնեղ ժա
թուսաբ երուքեա հայոց,
եցաե սբաս եուսրուն ի
ողորեցի ասկն: Հրդ սե
աասկե, ևաց յիշողացե
ևբօղս արսե այծ ողորմի
եցան էին, ևրե բերանով
ասրսեսայ մահուասը վսկ
վեցայն վհերապեան, ար
քաղ չրիկ յուլնան, ևզեար
ցեալ եղբարքնիս էին, և
ևզդնողանիս, և վասգն
դարձան դրէտ հզոհնեա
ասայ ցողացե էր, սև
մատենիս, յիշեցէք իմձեր
գիսող զդ այսոցիկ ասաս
տեր սրսե աղաչեմ հհան
պաղատանաբք ևհատակմ
ոչխ ասրնակե, կոչհողացին
վարդապետս, իլընդիր ևխաս
կսնս եկեղեցոյ, չյոհնննա
հր ևսլ եասնասրժանս խնդր

ղաստրիայ զուսպութ անցեր
քուսդասխոս, ասիրեա
ասիրեայ Ջհանանին, հիմեր
մանուկս, խղանուքե,
Ջ ալե, խդասն ևխնեղ ժա
թուսաբ երուքեա հայոց,
եցաե սբաս եուսրուն ի
ողորեցի ասկն: Հրդ սե
աասկե, ևաց յիշողացե
ևբօղս արսե այծ ողորմի
եցան էին, ևրե բերանով
ասրսեսայ մահուասը վսկ
վեցայն վհերապեան, ար
քաղ չրիկ յուլնան, ևզեար
ցեալ եղբարքնիս էին, և
ևզդնողանիս, և վասգն
դարձան դրէտ հզոհնեա
ասայ ցողացե էր, սև
մատենիս, յիշեցէք իմձեր
գիսող զդ այսոցիկ ասաս
տեր սրսե աղաչեմ հհան
պաղատանաբք ևհատակմ
ոչխ ասրնակե, կոչհողացին
վարդապետս, իլընդիր ևխաս
կսնս եկեղեցոյ, չյոհնննա
հր ևսլ եասնասրժանս խնդր

ամէն։

Ո՛վ Տէր եւ Արարիչ
ամենայնի, որ ի սկզբանէ
ստեղծեր զերկինս եւ զերկիր
եւ զամենայն որ ինչ
ի նոսա է, զոր ի միում
բանի կամեցար ստեղծել
զամենայն, եւ ի միում
բանի կամեցար կորուսանել
զամենայն, եւ ի միում
բանի կամեցար կենդանի
առնել զամենայն։ Ո՛վ
Տէր եւ Արարիչ
ամենայնի, որ ի սկզբանէ
ստեղծեր զերկինս եւ զերկիր
եւ զամենայն որ ինչ
ի նոսա է, զոր ի միում
բանի կամեցար ստեղծել
զամենայն, եւ ի միում
բանի կամեցար կորուսանել
զամենայն, եւ ի միում
բանի կամեցար կենդանի
առնել զամենայն։ Ո՛վ
Տէր եւ Արարիչ
ամենայնի, որ ի սկզբանէ
ստեղծեր զերկինս եւ զերկիր
եւ զամենայն որ ինչ
ի նոսա է, զոր ի միում
բանի կամեցար ստեղծել
զամենայն, եւ ի միում
բանի կամեցար կորուսանել
զամենայն, եւ ի միում
բանի կամեցար կենդանի
առնել զամենայն։ Ո՛վ
Տէր եւ Արարիչ
ամենայնի, որ ի սկզբանէ
ստեղծեր զերկինս եւ զերկիր
եւ զամենայն որ ինչ
ի նոսա է, զոր ի միում
բանի կամեցար ստեղծել
զամենայն, եւ ի միում
բանի կամեցար կորուսանել
զամենայն, եւ ի միում
բանի կամեցար կենդանի
առնել զամենայն։ Ո՛վ

Կաւղաց սոցին, Հաւրն
սաղմոսին, և համբնեաւթ
լուսեղէնքն, և ամենեցուն
որ առաջ գրած չիշատակին.
չիշեալ լիցին յաւրն ահե
ղին, դասեալ ի դասս սրբա
կողմին, ի գալուստ սքանչե
ծնին, ամպովք ընդառաջ
ամն լինիմք, ի փողակոչ սքա
տեսնին, ծաղկին լուսով
Թագրին, և ընդ արքայն
պարկիմք, ամէն և եղիցի.
Եւ որ ասէ զայր ողորմին,
յաչքս հաւր մեռանիմք, աղա
չանաւք սքանչանին զխաղա
ղութիւնքս զերկնային, զող
որմութիւն ածային, հեղի
վըր աստղի զայր ողորմին.
Աստ հաւատաւոր ժողովրդեանս
ամէն ամէն.

ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՄԱՏՈՒՑԱՆՔ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ
ԵՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԱՒԱՆԴԱՑ ԵՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ
ՀԱՅՈՑ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՑ ՍԿԻԶԲԱՆ ԱՌ
ՍԿԻԶԲՆԱՒՈՐՍ ՄԵՐ ԱՅՐԵԼՈՒԹԵԱՆ ՏԷՐ ՄԱՏԹԷՈՍԻ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՍՐԲՈՅ ԷՋՄԻԱԾՆԻ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՑ ԵՒ ՅԱՐԵՒԱԿԱՆ
ԱՒԱՆԴԱՑ ԵՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՀԱՅՈՑ ՍԿԻԶԲԱՆ ԱՌ
ՍԿԻԶԲՆԱՒՈՐՍ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷ

Եւ ասաւ ետ արիստակէսին ամէն
կէս կրժանաւորս ընտրեալ զնոսա աւետարանա
նոր տոտիկ հոգոյ իմոյ. և
ծնօղացիմոյ հօրն ամիրլանին. և մօրն գուրգան
վաղչին եղբարցին իսոլալանին բաբալանին. և
ընտանեացն միրիլանին. և հաւատացուրին եղբօր
որդոցին ամիրլանի աղալանին. և ասէին որ
ընտրեալն զնոսա աւետարանա անկինչ յշնոկ.
բարի հոգոյ իւրոյ ոչ կարեցա զնոսա ողոր
մին առնել տէր արիստակէսին ամէն.

Ով լուսաւորիչ հայոց դասուդ քրիստոսի և ամենակուսնոյ
սուրբ հոգոյն ոյք հանդիսիցեք սմին կատարելով
կամս օրինակելով յիշխեցիք նմա ողորմի
ասացեալ վերջին ստացողին սուրբ աւետարա
նիս. սրբասիրտ և հեզահոգի տէր կարապետին
և ծնօղացն հօրն մկրտչին մօրն կանա
ղին. կոտակեցին հոտոտին. որոց աստրսեին և
յոհանեսին. եղբօրն սերոսանբ կին. որդոյն
տէր արաւելին որդոյն յոհաննին միւս եղբօրն
առաքայանին մօր մարթին որդոյն վար
դանին. և միւս եղբօրն յովանեսին. կող
ակեցին նահատակին. որդոյն նահապետին
կոտակեցոյն վարդեսաշունին որդոյն մկր
տչին. եղբօր մարեսաանին եամկրտչին

.բըէրն վարդավաճունին. որդոյն գրի
գորին. և ամմ արեան մերձաւորացն
առ հասարակ ամենցուն ասէին.
եաս տէր կարասցէս

զրկել տիրեցէք ի քէն և ասէ տղայն
քաղցած վերուկ սկսցուկն. առհասկ
վերջին. և երբ գնդապետն ասէ տղայ
ըրէք այս. ոչ թէ հրամայել վասպուհոյ
երեսց ասելոյ դէպ ասելոյն ~
զիրենք երբ ասէ գնդապետն ~
ի ծովեզերն հասցէ զնէ ~

ևերբ սրտիս ուրախութիւնն
Եւ ուրախանայ հոգիս իմ
ի քեզ. զի յանուն սրբոյ
քո յուսացաք. եւ ողորմու-
թիւնդ քո լիցի ի մեզ
որպէս եւ յուսացաք ի քեզ.
Տէր. ցուցո մեզ ճանա-
պարհս զոր երթիցուք
ի նմա. զի առ քեզ
վերացուցի զանձն իմ.
Ես փախուցի առ քեզ
զի ուսուսցես ինձ առնել
զկամս քո. զի դու ես
Աստուած իմ. զի առ
քեզ է աղբիւր կենդանի
եւ ի լոյսդ քո տեսցուք
զլոյս. Ես ասացի
Տէր ողորմեա ինձ.
բժշկեա զհոգի իմ.
զի մեղայ առաջի քո.
Տէր ես քեզ աղաչեցի
զի ինձ ողորմեսցես
եւ մի՛ զրկեսցես զիս
ի հոգւոյ քո սրբոյ.
Տէր ես քեզ աղաչեցի
զի ինձ ողորմեսցես
եւ մի՛ զրկեսցես զիս
ի հոգւոյ քո սրբոյ.

W. 543

This document is a digital facsimile of a manuscript belonging to the Walters Art Museum, in Baltimore, Maryland, in the United States. It is one of a number of manuscripts that have been digitized as part of a project generously funded by the National Endowment for the Humanities, and by an anonymous donor to the Walters Art Museum. More details about the manuscripts at the Walters can be found by visiting The Walters Art Museum's website www.thewalters.org. For further information about this book, and online resources for Walters manuscripts, please contact us through the Walters Website by email, and ask for your message to be directed to the Department of Manuscripts.

The Walters Art Museum
600 N. Charles Street
Baltimore, Maryland
21201
http://www.thewalters.org/

Released under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported license
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode
Published 2013